THEODORE DREISER
JENNIE GERHARDT
ROMAN

Traducere de BIANCA ZAMFIRESCU

Editura ALUX Bucureşti, 1992

CAPITOLUL I

Într-o dimineaţă din toamna anului 1880, o femeie între două vârste, întovărăşită de o tânără fată de optsprezece ani, se înfăţişă la biroul de recepţie al celui mai important hotel din Columbus, statul Ohio, şi întrebă dacă puteau să-i dea ceva de lucru. Arăta rotofeie şi neajutorată, avea o figură sinceră şi deschisă şi un fel de a fi candid, lipsit de încredere în sine. În ochii ei mari şi răbdători se citea umbra unei suferinţe atât de adânci, încât numai cine a privit cu înţelegere chipurile rătăcite şi ajunse la deznădejde ale celor sărmani, o cunoaşte întrucâtva. Nu era greu să-ţi dai seama de unde moştenise fiică-sa, aflată în spatele ei, sfiala şi ruşinea ce i se citeau pe faţă, şi care acum o făceau să stea retrasă şi să-şi îndrepte, absentă, privirea într-altă parte. Fata era rodul imaginaţiei, sensibilităţii şi afecţiunii înnăscute, al spiritului poetic, dar necultivat al mamei, unit cu seriozitatea şi cumpătul care alcătuiau trăsăturile caracteristice ale tatălui. Nevoia era cea care le mâna din urmă. Împreună înfăţişau o imagine atât de grăitoare a sărăciei cinstite, care te cheamă să-i vii în ajutor, încât până şi portarul fu mişcat.

— Ce ţi-ar plăcea să faci? întrebă el.

— Poate că aveţi ceva de curăţat sau de frecat, răspunse ea, timidă. Aş putea freca podelele.

La auzul acestor vorbe ale mamei, fata se întoarse stânjenită, nu fiindcă o supăra munca, ci pentru că îi venea greu să vadă cum alţii ghiceau că sărăcia le împingea la acest lucru. Portarul, ca bărbat, era tulburat de această mărturie a frumuseţii aflate în mizerie. Stângăcia plină de nevinovăţie a fetei făcea ca situaţia lor să pară într-adevăr foarte grea.

— Aşteaptă puţin, spuse el, şi, intrând într-un birou din fund, o chemă pe îngrijitoarea-şefă.

Aveau de lucru. Scara principală şi salonul stăteau nemăturate din pricină că femeia care făcea de obicei curat lipsea.

— Cea care o însoţeşte e fiică-sa? întrebă şefa, care din locul unde stătea avea putinţa să le vadă.

— Cred că da.

— Dacă vrea, ar putea să vină astăzi după-amiază. S-ar părea că

fata o ajută.

— Mergeţi să staţi de vorbă cu şefa, spuse binevoitor portarul când se înapoie la pupitru. Drept înainte. Pe aici, și arătă o ușă din apropiere. Ea o să se înţeleagă cu dumneavoastră.

Această mică scenă putea fi considerată punctul culminant al unui şir de nenorociri, care bântuiseră viaţa familiei lui William Gerhardt, de meserie sticlar.

Acest om, trecut prin dezastrele atât de obişnuite în rândul celor care se îndeletnicesc cu profesiunile modeste ale vieţii, era nevoit să vadă cum soţia, cei şase copii şi el însuşi trăiau din ceea ce norocul le scotea în cale, pe nimic, în fiece dimineaţă, zi de zi. El însuși era bolnav în pat. Băiatul cel mare, Sebastian, sau Bass, după cum îi spuneau tovarășii săi, era ucenic la un carosier din partea locului şi nu câştiga decât patru dolari pe săptămână. Genevieve, cea mai mare dintre fete, împlinise optsprezece ani, dar nu învăţase încă vreo meserie. Ceilalţi copii, George, în vârstă de paisprezece ani, Martha, de doisprezece, William, de zece, şi Veronica, de opt, erau prea mici ca să poată lucra şi nu făceau decât să îngreuneze și mai mult problema existenţei. Singurul lor bun era casă, proprietatea tatălui, lăsând la o parte faptul că fusese ipotecată pentru şase sute de dolari, împrumutase această sumă într-o vreme când, fiindcă izbutise să economisească destui bani ca să cumpere casă, dorea să-i adauge trei camere și o verandă, și astfel să o facă îndeajuns de încăpătoare pentru ca familia să poată trăi în ea. Ipoteca expira abia peste câţiva ani, dar vremurile se dovediseră atât de grele, încât fusese nevoit să cheltuiască nu numai puţinul pe care îl pusese deoparte pentru a plăti capitalul împrumutat, ci şi dobânda anuală. Gerhardt se afla la ananghie; era conştient de situaţia sa ameninţătoare – nota de plată la doctor, dobânda scadentă pentru ipotecă, împreună cu banii datoraţi măcelarului şi brutarului care, ştiindu-l om de o cinste desăvârşită, îi acordaseră credit până când nu mai putuseră s-o facă – şi toate aceste încurcături îl apăsau pe suflet şi îi măcinau într-atât nervii, încât făceau ca însănătoșirea lui să întârzie.

Doamna Gerhardt nu era o fire slabă. Pentru un timp luă la spălat rufe, atâtea câte putea căpăta, iar în orele când nu se îndeletnicea cu această muncă, îi îmbrăca pe copii, gătea, îi pregătea de şcoală, le cârpea hainele, își îngrijea soţul şi, uneori, plângea.

Nu arareori se ducea ea însăşi la câte un nou băcan, departe, de fiecare dată tot mai departe de casă, şi, deschizându-şi un cont în baza unei mici sume de bani, primea mărfuri pe credit până când alţi băcani îl avertizau pe filantrop că lapte sa era o nebunie. Porumbul era ieftin. Uneori fierbea o oală cu boabe şi aceasta ajungea pentru o săptămână întreagă, aproape fără niciun alt fel de mâncare. De asemenea, o mămăligă era mai bună decât nimic şi, dacă i se adăuga puţin lapte, însemna aproape o masă. Cartofii prăjiţi erau pentru ei cea mai scumpă dintre mâncărurile pe care şi le puteau îngădui, iar cafeaua, un prilej de desfătare rară. De cărbune făceau rost culegându-l în găleţi şi coşuri din labirintul de şine al depoului feroviar din apropiere. Iar de lemn aşijderi, în urma unor expediţii asemănătoare la depozitele de cherestea din împrejurimi. Astfel, familia trăia de azi pe mâine, trăgând în fiece clipă nădejdea că tatăl avea să se facă bine şi că lucrul în atelierele de sticlărie avea să ia brusc avânt. Dar pe măsură ce iarna se apropia, Gerhardt începea să se simtă deznădăjduit.

— Trebuie să scap din situaţia asta numaidecât, spunea fără încetare acest german cu o fire de neclintit, şi vocea-i reţinută cu greu izbutea să dea glas temerilor sale.

Pe deasupra, micuţa Veronica se molipsi de pojar şi, timp de câteva zile, se crezu că avea să moară. Mama îşi lăsă treburile deoparte pentru ca să stea în preajma ei, în timp ce se ruga ca totul să se termine cu bine. Doctorul Ellwanger venea zilnic, din pură compasiune omenească şi, cu un aer grav, examina copilul. Pastorul luteran Wundt făcu o vizită pentru a aduce mângâierea bisericii. Odată cu cei doi oameni pătrunse în casă o boare aspră de clericalism. Erau emisarii sacrosancţi, înveşmântaţi în negru, ai forţelor superioare. Doamna Gerhardt crezu că o să piardă copilul şi veghea îndurerată la căpătâiul pătuţului. După trei zile criza trecu, dar în casă nu se afla pâine. Salariul lui Sebastian se cheltuise pe doctori. Doar cărbunele putea fi strâns fără plată, însă de câteva ori copiii fuseseră izgoniţi din curţile depoului. Doamna Gerhardt se gândi la toate locurile către care s-ar fi putut îndrepta şi, în disperarea ei, se opri asupra hotelului. Iar printr-o minune, nimerise bine.

— Cât cereţi? o întrebă şefa.

Doamna Gerhardt nu-şi închipuise că asta va depinde de ea, dar

nevoia îi dădu curaj.

— Un dolar pe zi ar fi prea mult?

— Nu, răspunse şefa; lucrul pe care-l aveţi de făcut cere trei zile pe săptămână. Dacă aţi veni în fiece după-amiază, aţi putea s-o scoateţi la capăt.

— Foarte bine, spuse solicitanta. Începem de astăzi?

— Da; dacă veniţi cu mine acum, am să vă arăt unde sunt lucrurile cu care se face curăţenie.

Hotelul în care fuseseră astfel introduse cu puţine vorbe era tot ce putea fi considerat mai bun pentru epoca aceea şi pentru locul în care se afla. Oraşul Columbus, capitala statului, cu o populaţie de cincizeci de mii de suflete şi un intens trafic de pasageri, reprezenta un bun câmp de acţiune pentru industria hotelieră, iar prilejul fusese bine folosit, cel puţin așa pretindeau, plini de mândrie, locuitorii din Columbus. Clădirea impunătoare, cu cinci etaje, se înălţa la un capăt al pieţei centrale, unde se aflau edificiul Capitoliului şi principalele magazine. Holul era spaţios şi decoraţia interioară fusese schimbată nu de mult. Pardoseala şi lambriurile, din marmură albă, frecată des, luceau întotdeauna. Scara impozantă avea o rampă din lemn de nuc şi vergele de alamă pentru a fixa preşul. Un colţ îmbietor era dedicat standului de ziare şi ţigări. Acolo unde scara alcătuia o volută fuseseră situate loja portarului şi birourile, lucrate în întregime din lemn de esenţă tare şi împodobite cu lămpi de gaz moderne. Printr-o uşă aflată la unul din capetele holului se putea vedea frizeria cu scaunele şi şirul ei de lavoare. În faţa hotelului staţionau de obicei două sau trei omnibuze, care veneau sau plecau, la ore ce ţineau de mersul trenurilor.

La acest caravanserai trăgeau cele mai de vază personalităţi din viaţa politică şi socială a statului. Câţiva guvernatori îşi făcuseră din acest hotel reşedinţa permanentă în timpul legislaturii lor. Cei doi reprezentanţi ai statului Ohio în Senatul Statelor Unite reţineau fără abatere, în acest hotel câteva camere de primire ori de câte ori afacerile îi chemau la Columbus. Unul dintre aceștia, senatorul Brander, era considerat de către proprietarul hotelului, un oaspete mai mult sau mai puţin permanent, căci nu numai că locuia în oraș, dar era şi un holtei fără casă. Printre alţi oaspeţi, de mai scurtă durată se

numărau senatori, legislatori ai statului, agenţi de legătură, negustori, liber profesionişti şi apoi întregul şir de oameni care scapă descrierii şi cu acel du-te vino al lor dau freamătul şi strălucirea acestei lumi caleidoscopice.

Mama şi fiica, zvârlite brusc pe acest tărâm de splendoare cum nu mai văzuseră, se simţiră cuprinse de o teamă şi un respect nemărginit. Se mişcau de ici-colo aproape umile, ferindu-se să se atingă de vreun lucru, de frică să nu supere pe cineva. Marele hol, acoperit cu un covor roşu, pe care fură puse să-l măture, avea pentru ele întreaga măreţie a unui palat; îşi ţineau privirile aţintite în jos şi vorbeau cât mai în şoaptă. Când veni la rând spălatul scărilor şi lustruitul alămurilor care împodobeau această scară minunată, amândouă avură nevoie să se înarmeze cu curaj, mama ca să-şi înfrângă timiditatea, iar fata ruşinea de a se afla până-ntr-atât în văzul tuturor. Dedesubt se întindea larg holul impunător, şi cei care stăteau trântiţi pe canapele, precum şi toţi cei care fumau sau intrau şi ieşeau necontenit puteau să le vadă.

— Nu-i aşa că e frumos? întrebă Genevieve şi tresări nervos la auzul propriei sale voci.

— Da, răspunse mama, care, în genunchi, storcea cârpa cu mâini pline de zel, dar stângace.

— Trebuie să coste o groază de bani să stai aici, nu crezi?

— Da, spuse mama. Nu uita să freci în colţişoarele astea. Uite ce-ai lăsat. Jennie, umilită de această observaţie, se puse cu toată râvna pe treabă şi frecă zdravăn, fără a îndrăzni să ridice din nou ochii. Dându-şi toată osteneala, lucrară până pe la vreo cinci; afară se întunecase, şi întreg holul strălucea scăldat în lumină. Ajunseseră aproape la piciorul scării.

Prin uşile mari, batante, intră, din frigul de afară, un domn de vârstă mijlocie înalt şi distins, pe care pălăria de mătase şi pelerina largă, cu croială militară, te făceau numaidecât să-l bagi de seamă în mulţimea ce hoinărea fără un ţel anume, arătându-l a fi un om. important. Avea faţa brună şi gravă, dar trăsăturile erau puternice şi simpatice, iar ochii luminoşi, adânc umbriţi de sprâncene negre, groase şi stufoase. Îndreptându-se spre pupitru, luă cheia care stătea gata pregătită şi, ajungând la scară, începu să urce. Că femeia între două

vârste care spăla scara la picioarele sale se afla acolo luă cunoştinţă nu numai ocolind-o, ci şi printr-un gest îngăduitor cu mâna, care spunea: „Nu te deranja pentru mine”. Fiica îi atrase însă luarea-aminte, căci se ridică, iar în ochii ei emoţionaţi se citea teama că-i stă în cale.

Se înclină şi zâmbi amabil.

— Nu trebuie să te deranjezi, spuse el.

Jennie surâse şi atâta tot. Când ajunse la palierul superior, privi deodată, cu coada ochiului, ceea ce-l făcu să-şi dea seama şi mai bine decât înainte de înfăţişarea ei neobişnuit de atrăgătoare. Reţinuse fruntea înaltă şi albă, părul pieptănat îngrijit, cu cărare, şi împletit în cozi. Ochii pe care îi văzu erau albaştri, iar tenul bălai. Avu chiar timpul să-i admire gura şi obrajii rotunzi şi, mai. mult ca orice, silueta graţioasă, cu rotunjimi, respirând sănătate, tinereţe şi acea aşteptare plină de nădejdi, care oamenilor între două vârste le vorbeşte atât de bine despre tot ceea ce merită să ceri providenţei. Fără a mai arunca o privire, păşi demn mai departe, dar în mintea sa stăruia impresia pe care i-o lăsase fermecătoarea ei persoană. Acesta era onorabilul George Sylvester Brander cel mai tânăr dintre cei doi senatori.

— Nu-i aşa că domnul care a urcat acum arată bine? remarcă Jennie câteva minute mai târziu.

— Da, arată, spuse mama.

— Avea un baston cu măciulie de aur.

— Nu trebuie să te uiţi lung după lumea care trece, o preveni ea. Nu e frumos.

— Nu m-am uitat lung, spuse Jennie, nevinovată. El m-a salutat.

— Ei bine, nu mai lua în seamă pe nimeni. S-ar putea să nu le placă.

Jennie îşi văzu în linişte de treabă, dar splendoarea lumii mari o înrâurea. Nu se putea împiedica de a da atenţie sunetelor, strălucirii, zumzetului conversaţiei şi râsetelor din jur. Într-o anumită porţiune a parterului era instalat restaurantul, şi, judecând după clinchetul veselei, puteai spune că se punea masa. Într-un colţ era salonul propriu-zis, şi cineva se aşeză la pian. Totul în jur fu pătruns de liniştea şi destinderea ce preced masa de seară. Nădejdea atinse cu aripa ei inima tinerei lucrătoare, căci tinereţea era tinereţe şi sărăcia nu putuse deocamdată să-i umple inima de griji. Continua să frece cu toată silinţa

şi uneori uita de mama, care, îngrijorată, stătea lângă ea, cu ochii-i blânzi, ce începeau să se înconjoare de o reţea de cute, şi ale cărei buze aproape că vorbeau despre nenumăratele griji ale zilei. Nu putea să se gândească decât la faptul că toate acestea erau fascinante şi-şi – dorea şi ei o părticică din strălucirea ce-o înconjura.

La cinci şi jumătate, şefa, care-şi aminti de ele, veni să le spună că puteau pleca. Răsuflând uşurate, părăsiră amândouă scara pe de-a-ntregul gata, şi, după ce puseră la loc ustensilele, se grăbiră spre casă; mama cel puţin era mulţumită că avea, în sfârşit, ceva de lucru. Trecând pe lângă nişte case impunătoare, Jennie simţi din nou acea emoţie tulbure pe care i-o trezise noutatea vieţii din hotel.

— Nu-i aşa că e straşnic să fii bogat?

— Da, răspunse mama cu gândul la Veronica cea bolnavă.

— Ai văzut ce mare era restaurantul?

— Da.

Îşi continuară drumul, lăsând în urmă căsuţele scunde şi călcând pe frunzişul veşted al anului care trecea.

— Aş fi vrut să fim bogaţi, murmură Jennie, ca pentru sine.

— Nu ştiu ce să fac… mărturisi mama oftând adânc. Nu cred că e ceva de mâncare în casă.

— Hai să intrăm să mai stăm o dată de vorbă cu domnul Bauman! exclamă Jennie, căreia nota de disperare din vocea mamei îi trezise din nou sentimentele ei fireşti.

— Crezi că mai poate avea încredere în noi?

— Să-i spunem unde lucrăm. Îi spun eu.

— Bine, răspunse mama, obosită.

Intrară cu emoţie în mica băcănie slab luminată, pe care două grupuri de case o despărţeau de locuinţa lor. Doamna Gerhardt era gata să înceapă, dar Jennie i-o luă înainte:

— Vreţi să ne daţi pentru astă-seară nişte pâine şi puţină slănină? Lucrăm acum la „Columbus House” şi sigur o să vă plătim sâmbătă.

— Da, adăugă doamna Gerhardt, am ceva de lucru.

Bauman, care fusese furnizorul lor cu multă vreme înainte ca boala şi necazurile să înceapă, îşi dădu seama că spuneau adevărul.

— De când lucraţi acolo? întrebă el.

— Numai din după-amiaza aceasta.

— Ştiţi, doamnă Gerhardt, care e situaţia mea. Nu vreau să vă refuz… Domnul Gerhardt îmi inspiră încredere, dar şi eu sunt sărac. Vremurile sunt grele, exclamă el din nou. Trebuie să-mi întreţin familia.

— Da, știu… spuse cu voce slabă doamna Gerhardt.

Şalul ei ieftin și vechi nu lăsa să i se vadă mâinile înroşite de munca zilei, dar ele se agitau nervos. Jennie stătea alături, într-o tăcere încordată.

— Bine, încheie domnul Bauman, bănui că de astă dată e în ordine. Sâmbătă să faceţi pentru mine tot ce puteţi.

Ambală pâinea şi slănina şi, în timp ce-i înmâna lui Jennie pachetul, spuse cu o notă de cinism:

— Când o să aveţi din nou bani, bănui că o să târguiţi din altă parte.

— Nu, răspunse doamna Gerhardt, doar ne cunoaşteţi.

Dar era prea sfioasă ca să mai continue discuţia. Ieșiră în strada întunecată şi, lăsând în urmă căsuţele joase, se îndreptară spre locuinţa lor.

— Mă întreb dacă au găsit ceva cărbuni, spuse mama cu glas obosit, în timp ce se apropiau de uşă.

— Nu te necăji, răspunse Jennie. Dacă n-au găsit, mă duc eu.

— Ne-a gonit un om, începu tulburat George, în chip de prim salut, când mama vru să ştie ce e cu cărbunii. Am găsit totuşi câţiva. I-am aruncat dintr-un vagon.

Doamna Gerhardt se mulţumi să zâmbească, dar Jennie râse.

— Ce face Veronica? întrebă ea.

— Pare-se că doarme, spuse tatăl. I-am dat din nou doctoria la cinci.

Şi în timp ce se pregătea cina sărăcăcioasă, mama se duse la căpătâiul copilului bolnav şi-şi luă în primire, ca pe un lucru firesc, o nouă şi lungă veghe de noapte. La masă, Sebastian veni cu o propunere pe care experienţa sa mai largă în privinţa relaţiilor sociale şi comerciale o făcea demnă de a fi luată în seamă. Deşi nu era decât ucenicul unui carosier, lipsit de orice instruire în afară de cea proprie doctrinei luterane, pe care o respingea, de altfel, cu tărie, era îmbibat

de stilul şi energia americană. Basst., aşa cum i se spunea, era un nume care i se potrivea cât se poate de bine. Înalt, atletic şi cu trăsături frumoase pentru vârsta lui, Bass era tipul adolescentului de la oraş. Îşi formulase încă de pe acum o filosofie a vieţii. Pentru a reuşi, trebuie să faci ceva, să ai relaţii sau cel puţin să pari a avea relaţii cu cei care erau primii în lumea mare.

Din această pricină, tânărului îi plăcea să hoinărească în preajma hotelului. I se părea că acest hotel era centrul şi cercul închis a tot ceea ce merita să fie luat în seamă din punct de vedere social. Serile cobora în oraş – după ce mai întâi îşi pusese deoparte destui bani ca să-şi cumpere un costum ca lumea – şi se proţăpea în preajma intrării hotelului, unde pocnea din călcâie, fuma ţigări ieftine, se umfla în pene pentru înfăţişarea sa elegantă şi se uita după fete. Se mai aflau cu el şi alţii, filfizoni de pe străzile oraşului şi oameni de nimic, care veneau aici să se bărbierească sau să bea un pahar de whisky şi pe toţi aceştia îi admira Bass şi căuta să se ia la întrecere cu ei. Principalul criteriu de apreciere erau hainele. Dacă bărbaţii purtau inele şi ace de cravată, tot ceea ce făceau era bun. Dorea să semene cu ei şi să se comporte, ca ei, şi astfel, experienţa sa asupra celor mai uşuratice forme de viaţă se lărgea.

— De ce nu încerci să capeţi de la câte unii din clienţii lor nişte rufe la spălat? o întrebă pe Jennie după ce ea relatase întâmplările acelei după-amiezi. Ar fi mai bine decât să freci scara.

— Cum să le capăt? răspunse ea.

— Cum? întreabă-l pe portar, bineînţeles.

Jennie reţinu ideea ca foarte interesantă.

— Să nu-mi vorbeşti vreodată dacă mă întâlneşti pe acolo, o preveni el ceva mai târziu, între patru ochi. Nu lăsa să se vadă că mă cunoşti.

— De ce? întrebă ea, naivă.

— Doar ştii de ce, îi răspunse, căci îi mai dăduse de înţeles şi până atunci că, de vreme ce arătau atât de săraci, nu dorea să se facă de râs, cu asemenea rude. Treci mai departe şi atâta tot, auzi?

— Foarte bine, răspunse Jennie supusă, căci deşi tânărul nu era mai mare ca ea decât cu un an, voinţa lui, mai puternică, precumpănea.

A doua zi, în drum spre hotel, îi vorbi despre asta maică-sii.

— Bass spune că am putea să luăm la spălat ceva rufe de la clienţii hotelului.

Doamna Gerhardt, care-şi frământase toată noaptea mintea întrebându-se cum să adauge ceva bani la cei trei dolari pe care avea să-i capete în cele şase după-amiezi de lucru ale ei, se învoi.

— Am putea, spuse. O să-l întreb pe portar.

Totuşi, când ajunseră la hotel, prilejul nu se ivi pe loc. Îşi văzu de lucru până după-amiaza târziu. Apoi, aşa cum soarta ticluieşte uneori lucrurile, şefa le trimise să frece podeaua din spatele pupitrului la care stătea portarul. Această persoană importantă era plină de bunăvoinţă faţă de mamă şi fiică. Îi plăcea figura plăcută, emoţionată a primei şi faţa drăgălaşă a celeilalte. Şi astfel, ascultă îndatoritor când doamna Gerhardt îşi luă cu blândeţe curajul să deschidă vorba despre ceea ce mintea ei frământase pe o parte şi pe alta toată după-amiaza.

— Este pe-aici vreun domn care ar vrea să-i spăl lucrurile? întrebă ea. Aş fi foarte recunoscătoare – pentru aşa ceva.

Portarul o privi şi din nou observă marea nevoie ce se citea pe faţa ei plină de nelinişte.

— Să vedem, răspunse el, gândindu-se la senatorul Brander şi la Marshal Hopkins. Ambii erau oameni caritabili, care ar fi fost mai mult decât bucuroşi să ajute o femeie sărmană. Urcă şi mergi să vorbeşti cu senatorul Brander, urmă el. E la douăzeci şi doi. Uite, adăugă, scriindu-i numărul, te duci şi-i spui că eu te-am trimis.

Doamna Gerhardt luă biletul, tremurând de recunoştinţă. În ochi i se citeau cuvintele pe care nu le putea rosti.

— E-n regulă! spuse portarul, observând cât era de tulburată. Mergi de-a dreptul sus. O să-l găseşti acum în camera lui.

Doamna Gerhardt bătu cât se poate de timid la uşa camerei cu numărul douăzeci şi doi. Jennie stătea tăcută lângă ea. În clipa următoare uşa se deschise, şi în strălucirea camerei scăldate în lumină apăru senatorul. Îmbrăcat într-un smoking elegant, părea mai tânăr decât la prima lor întâlnire.

— Da, doamnă, spuse el, recunoscându-le pe cele două femei şi mai ales pe fiică, ce pot face pentru dumneavoastră?

Foarte ruşinată, mama şovăi să dea răspunsul.

— Am vrea să ştim dacă nu aveţi ceva să ne daţi la spălat.

— La spălat? repetă el vorba cu o rezonanţă deosebită în voce. La spălat? Veniţi înăuntru, să vedem. Se dădu foarte curtenitor la o parte, făcu cu mâna gestul de a le pofti să intre și închise ușa. Să vedem, spuse el din nou, în timp ce închidea şi deschidea unul după altul sertarele unui masiv scrin negru de nuc.

Jennie cercetă cu luare-aminte camera. O asemenea colecţie de bibelouri şi lucruri frumoase ca cele de pe şemineu şi de pe masa de toaletă nu văzuse niciodată. Fotoliul senatorului avea alături o lampă cu abajur verde; covorul era greu şi bogat, iar carpetele aşternute pe jos de calitate superioară – ce lux, ce confort!

— Luaţi loc. Staţi pe scaunele astea două, spuse îngăduitor senatorul, şi dispăru într-o cămăruţă.

Mama şi fiica, la fel de timide, socotiră că e mai politicos să refuze, dar, când sfârşi de căutat, senatorul le invită din nou. Foarte stânjenite, se hotărâră să stea jos.

— E fiica dumitale? urmă senatorul, zâmbind către Jennie.

— Da, domnule, e fiica mea cea mai mare.

— Soţul dumitale trăieşte? Cum se numeşte? Unde locuieşte?

La toate aceste întrebări doamna Gerhardt răspunse foarte umilă.

— Câţi copii aveţi?

— Șase, spuse doamna Gerhardt.

— Ei bine, reluă senatorul, asta se cheamă într-adevăr o familie. Ţi-ai făcut din plin datoria faţă de naţiune.

— Da, domnule, răspunse doamna Gerhardt, mişcată de felul său blând și atrăgător de a se purta.

— Și spui că e fiica dumitale cea mai mare?

— Da, domnule.

— Cu ce se ocupă soţul dumitale?

— E sticlar. Dar acum e bolnav.

Jennie urmărea discuţia cu ochii ei mari, albaştri, larg deschişi de-atâta luare-aminte. Ori de câte ori Brander se uita la ea, privirea cu care îi răspundea era atât de sinceră, fără pic de prefăcătorie, iar zâmbetu-i atât de vag și dulce, încât acesta nu-şi putea îndrepta ochii într-altă parte mai mult de o clipă.

— Foarte trist, continuă el plin de înţelegere. Am aici ceva de

spălat, nu cine ştie ce, dar e bine că aţi venit. Săptămâna viitoare ar putea fi mai multe.

Acum se învârtea prin casă, înghesuind lucruri de îmbrăcăminte într-un sac de pânză albastră, cu un desen drăguţ într-un colţ.

— Le doriţi într-o anumită zi? întrebă doamna Gerhardt.

— Nu, răspunse senatorul după ce se gândi un timp. Poate fi. În orice zi din săptămâna viitoare.

Doamna Gerhardt mulţumi în cuvinte simple şi se pregăti să plece.

— Să vedem, spuse Brander în timp ce le-o lua înainte şi le deschidea uşa, le puteţi aduce luni?

— Da, domnule. Vă mulţumesc.

Plecară, iar senatorul se întoarse la lectura sa; se simţea însă deosebit de tulburat.

„Foarte trist, îşi spuse el, închizând cartea. Oamenii aceştia au un aer patetic".

Ca o undă imaterială uluirea şi admiraţia lui Jennie pluteau prin cameră.

Doamna Gerhardt şi Jennie îşi croiau din nou drum prin străzile întunecoase. Această întâmplare fericită le dădea un imens curaj.

— Nu-i aşa că are o cameră straşnică? şopti Jennie.

— Da, e un om mare.

— E senator, nu? continuă fiica.

— Da.

— Trebuie să fie plăcut să te cunoască toată lumea, spuse fata încetişor.

CAPITOLUL II.

Gândurile şi simţămintele lui Jennie – cine le putea descrie? Această fiică a sărăciei, care acum avea de dus şi de adus lenjeria unui distins cetăţean din Columbus, era o fiinţă cu o fire atât de blândă, încât cu greu poate fi descrisă în cuvinte. Există firi născute pentru a moşteni fiinţa pământească a omului, care vin pe lume iară să înţeleagă de ce şi pleacă fără să-şi pună această întrebare. Cât trăiesc, viaţa le pare o adevărată ţară a minunilor, de o neţărmurită frumuseţe, un tărâm pe care, dac-ar putea doar rătăci, mirându-se întruna, s-ar considera în paradis. Deschid ochii şi văd o lume docilă şi perfectă. Copacii, florile, lumea sunetelor şi cea a culorilor: aceasta e preţioasa moştenire a stării lor. Dacă nimeni nu le-ar spune: „Este al meu", ar rătăci mai departe strălucind de bucurie, intonând un cântec pe care întreg pământul poate nădăjdui să-l audă într-o zi, cântecul bunătăţii.

Închisă totuşi în cuşca lumii materiale, o asemenea fiinţă este aproape fără abatere o anomalie. Cealaltă lume umană, în care s-a zămislit mândria şi lăcomia, se uită strâmb la idealist şi visător. Dacă cineva spune că e plăcut să priveşti norii, răspunsul vine sub forma unui avertisment împotriva leneviei. Dacă-şi pleacă urechea la murmurul vântului, sufletul i se va bucura în pace, dar ceilalţi îi vor înhăţa bunurile. Dacă întreaga lume aşa-zis neînsufleţită îl absoarbe, îmbiindu-l cu dulceaţa unor sunete ce par a fi prea desăvârşite ca să fie lipsite de înţelegere, trupul său o va duce prost. Braţul celor dotaţi cu simţul realităţii se va întinde veşnic spre asemenea firi, gata întotdeauna să le înhaţe. Din rândul acestora se recrutează sclavii.

În lumea realităţii, Jennie era o asemenea fire. Din copilărie, bunătatea şi mila îi modelaseră fiece impuls. Dacă Sebastian cădea şi se rănea, ea era cea care se lupta cu o nelinişte plină de încordare şi, ocrotindu-l, îl ducea până la maică-sa. Dacă George se plângea că-i e foame, îi dădea toată pâinea ei. Multe fuseseră orele în care îi legănase pe fraţii şi pe surorile mai mici ca să adoarmă, cântând între timp din toată inima şi visând la lucruri îndepărtate. De când începuse să se ţină pe picioare, fusese ca şi mina dreaptă a mamei. Tot ce era de curăţat sau de copt, toate comisioanele şi îngrijirea copiilor rămâneau în seama ei. Nimeni nu o auzise vreodată plângându-se amarnic, deşi

adesea se gândea la soarta ei aspră. Ştia că există şi alte fete, a căror viaţă era nespus mai liberă şi mai plină, dar niciodată nu-i trecea prin minte să le invidieze în chip josnic; inima ei se putea simţi singură, dar buzele-i continuau să cânte.

Când vremea era frumoasă, privea pe fereastra bucătăriei şi tânjea să se ducă acolo unde se întrevedeau pajiştile. Minunatele unduiri şi umbre ale naturii o mişcau ca însuşi cântul. Uneori pleca cu George şi cu ceilalţi copii, ducându-i în afara oraşului, spre un loc unde înflorea un pâlc de hicori, fiindcă se aflau acolo câmpii deschise, umbră mângâietoare şi un pârâu cu apa sprinţară. Deşi neînzestrat cu har artistic în redarea imaginilor, sufletul ei vibra totuşi, şi fiece sunet, fiece suspin erau binevenite prin frumuseţea lor. Atunci când chemarea dulce şi molcomă a porumbeilor de pădure – aceste duhuri înaripate ale verii – se făcea auzită din depărtări, îşi înclina capul şi asculta nota lor inspirată care cădea ca picăturile de rouă în inima ei largă. În locurile unde razele soarelui aduceau căldura şi stropeau umbra cu minunata lor strălucire, sorbea din ochi acest desen şi paşii ei plini de evlavie o apucau într-acolo unde lumina era mai aurie, de-a lungul binecuvântatelor culoare mărginite de copaci.

Culoarea nu se răspândea în van pentru ea. Acea minunată strălucire care inunda pe seară cerul în apus o mişca şi îi uşura inima.

„Tare-aş vrea să ştiu, spuse ca odată cu o naivitate de fetiţă, cum ar fi să zbori pe-acolo, printre norii aceia?”

Descoperise un leagăn natural într-o viţă sălbatică şi stătea în el cu Martha şi George.

— Oh, n-ar fi bine dac-ai avea o barcă, acolo, sus? întrebă George.

Cu faţa îndreptată spre cer, Jennie privea un nor îndepărtat, o insulă roşie într-o mare de argint.

— Ce-ar fi dacă oamenii ar putea trăi pe o insulă ca asta? spuse.

Sufletul ei se şi afla în acel loc şi paşii ei uşori băteau cărările elizeene ale norului.

— Uite o albină, remarcă George, atras de un zumzet ce se auzea prin apropiere.

— Da, răspunse ea visătoare, se duce acasă.

— Toate vietăţile au o casă? întrebă Martha.

— Aproape toate.

— Păsările se duc la ele acasă? se interesă George.

— Da, spuse Jennie, resimţind în adâncul fiinţei poezia acestui lucru, şi păsările se duc la ele acasă.

— Şi albinele? vru numaidecât să afle Martha.

— Da, şi albinele.

— Şi câinii? întrebă George, care bagă de seamă unul ce umbla singuratic de-a lungul drumului apropiat.

— Desigur, spuse ea. Ştii doar că se duc şi ei acasă.

— Şi ţânţarii? stărui George, văzând una din acele curioase spirale de minuscule insecte care roiau energic în lumina palidă a sfârşitului de zi.

— Da, spuse Jennie, aproape crezând ea însăşi în cele ce spunea. Ascultă!

— Oh! exclamă George, neîncrezător. Oare în ce fel de casă or fi trăind?

— Ascultă! insistă Jennie cu blândeţe, întinzând mâna pentru a-l linişti.

Era acea oră tihnită când Angelus-ul se lasă ca o binecuvântare asupra zilei care moare. În depărtare, clopotele răsunau dulce, iar natura, acum când îi dădea ascultare, părea să se fi oprit şi ea în loc. Un priboi cu pieptul stacojiu ţopăia mărunt în iarba din faţa lor. Un bondar bâzâia, se auzea sunetul tălăngii de la gâtul unei vaci, în timp ce o pârâitură suspectă trăda prezenţa unei veveriţe care spiona nevăzută. Cu mâna-i frumoasă ridicată în aer, ascultă până ce notele prelungi şi blânde se împrăştiară pierind în văzduh şi inima-i nu mai putu răbda. Atunci se ridică.

— Oh… făcu ea încleştându-şi degetele, pradă unei izbucniri de nestăvilit a simţirii ei poetice.

Lacrimi de cristal îi picurau din ochi.

Furtuna bântuia ţărmul minunatei mări a simţămintelor ei. Acesta era spiritul lui Jennie.

CAPITOLUL III

Senatorul George Sylvester Brander era un om cu o fire aparte. În el se îmbinau, într-o măsură puţin obişnuită, înţelepciunea oportunistului şi firea plină de înţelegere a adevăratului reprezentant al poporului. Născut în sudul statului Ohio, fusese crescut şi educat acolo, dacă se lasă deoparte cei doi ani când studiase dreptul la Universitatea Columbia. Cunoştea dreptul civil şi penal la fel de bine poate ca orice cetăţean din statul său, dar nu le practicase niciodată cu acea stăruinţă care asigură un succes strălucit la bară. Câştigase bani şi avusese prilejuri nemaipomenite de a câştiga mult mai mult dacă ar fi vrut să-şi înăbuşe conştiinţa, lucru pe care nu fusese niciodată în stare să-l facă. Şi, totuşi, integritatea lui nu fusese întotdeauna de neclintit în faţa cererilor adresate de prieteni. Nu mai departe decât la ultimele alegeri prezidenţiale acordase sprijinul, pentru a fi ales guvernator, unui om care – o ştia bine

— Nu putea pretinde niciuna din calităţile presupuse de o conştiinţă perfect cinstită.

În acelaşi fel se făcuse vinovat de unele numiri dubioase, dintre care una sau două de-a dreptul dezgustătoare. Ori de câte ori conştiinţa îl făcea să simtă remuşcări prea aspre, încerca să-şi dea curaj cu vorba lui preferată: „Asta-i viaţa”. Când, în timp ce stătea singur în fotoliul său, medita asupra celor întâmplate, avea uneori obiceiul să se scoale cu aceste cuvinte pe buze şi să zâmbească ruşinat. Oricum, conştiinţa-i era departe de a fi moartă. Mila şi înţelegerea sa, dacă nu alte simţăminte, erau mai vii ca niciodată.

Acest om, de trei ori membru al Congresului, în calitate de reprezentant al acelui district din care făcea parte oraşul Columbus şi de două ori senator al Statelor Unite, nu fusese niciodată căsătorit. Avusese în tinereţe o dragoste profundă, dar lui putea fi blamat pentru faptul că această iubire nu dusese la niciun rezultat. Fata găsise că era supărător să-l aştepte. Încercările lui de a asigura pentru amândoi un trai îndestulat ţineau de prea multă vreme.

Înalt, cu umeri drepţi, nici slab, nici voinic, era astăzi o figură impunătoare. Loviturile puternice pe care le primise, pierderile suferite îi dădeau o înfăţişare care impresiona şi trezea simpatia

ființelor înzestrate cu imaginație. Lumea îl găsea o persoană cu o fire plăcută, și egalii săi din Senat îl considerau dacă nu o inteligență remarcabilă, în orice caz un om care, în ceea ce făcea, nu lăsa nimic de dorit. Prezența lui la Columbus în această perioadă a anului se datora faptului că avea nevoie să-și întărească serios platforma electorală. Alegerile generale slăbiseră partidul său în legislatura statului federal. Dispunea de suficiente voturi pentru a putea fi reales, dar era necesară o foarte atentă manevră politică pentru a menține coeziunea alegătorilor. Existau alții care-și aveau și ei ambițiile lor. O jumătate de duzină de candidați erau disponibili și oricare dintre aceștia ar fi fost bucuros să-i ia locul. Era conștient de cerințele momentului. Nu prea erau în măsură să-l înfrângă, gândea el, dar chiar dacă lucrul acesta s-ar întâmpla, de bună seamă că președintele ar putea fi determinat să-i acorde un post de ministru în străinătate.

Da, se putea spune despre el că era un om care a reușit, dar, cu toate acestea, senatorul Brander simțea că ceva îi lipsea. Dorise să înfăptuiască atâtea! Iată, avea cincizeci și doi de ani, era un bărbat îngrijit, onorabil, de o înaltă distincție, cum zice lumea, dar singur. Nu se putea împiedica să se privească din când în când pe el însuși și să mediteze la faptul că nu avea pe nimeni care să-i poarte de grijă. Camera sa părea uneori ciudat de goală, iar propria-i persoană din cale-afară de neplăcută. „Cincizeci de ani! se gândea adesea. Singur, cu desăvârșire singur.

În acea sâmbătă după-amiază, în timp ce stătea în camera lui. fu trezit de un ciocănit în ușă. Meditase la inutilitatea acțiunii sale politice în lumina caracterului trecător al vieții și gloriei. „Ce luptă pentru a susține propria noastră persoană! gândea el. Și ce puțin va conta lucrul acesta pentru mine peste câțiva ani!”

Se sculă și deschizând larg ușa, o văzu pe Jennie. Venise, după cum îi sugerase mamei ei, sâmbătă, în loc de luni, pentru ca iuțeala cu care lucraseră să producă o impresie mai bună.

— Intră, spuse senatorul și, la fel ca prima oară, se dădu cu eleganță la o parte, ca să-i facă loc.

Jennie intră, așteptând dintr-un moment într-altul vreun compliment pentru cât de repede au fost spălate rufele. Senatorul nu luă nicidecum în seamă acest fapt.

— Cum vă simţiţi astă-seară, domnişoară? o întrebă când Jennie puse legătura jos.

— Foarte bine. Ne-am gândit c-ar fi mai potrivit să vă aducem lucrurile astăzi, în loc de luni.

— O, n-avea nicio importanţă, spuse Brander fără a da atenţie faptului. Pune-le pe scaun.

Fără să ia în seamă că nu primise banii pentru munca depusă, Jennie se pregătea să plece, când senatorul o opri.

— Ce face mama dumitale? întrebă el îndatoritor…

— Foarte bine, răspunse ea cu simplitate.

— Şi surioara dumitale? I-a mai trecut?

— Doctorul spune că da.

— Stai jos, adăugă el politicos. Vreau să stăm de vorbă.

Îndreptându-se spre un scaun apropiat, Jennie se aşeză.

— Hm, continuă Brander dregându-şi uşor glasul. Ce are?

— Are pojar, răspunse Jennie. Odată, am crezut că e pe moarte.

În timp ce fata vorbea, Brander îi studia faţa şi-şi spuse că ceea ce se citea pe acest chip era nespus de patetic. Fu mişcat de îmbrăcămintea sărăcăcioasă şi de admiraţia ei, plină de uimire, pentru înalta lui poziţie socială. Aproape că-i era ruşine de confortul şi luxul ce-l înconjurau. Într-adevăr, trăia într-o lume foarte înaltă.

— Mă. bucur că o duce mai bine, vorbi cu blândeţe senatorul. Câţi ani are tatăl dumitale?

— Cincizeci – şi şapte.

— Şi s-a mai întremat?

— O, da, domnule, umblă, deşi nu poate încă să iasă din cu sa.

— Parcă mama dumitale spunea că e de meserie sticlar.

— Da, domnule.

Brander cunoştea bine condiţiile triste în care se afla această în mură a industriei manufacturiere din ţinut. Fusese una din problemele ultimei campanii electorale. Se părea că o duceau într-adevăr foarte prost.

— Toţi copiii merg la şcoală? se interesă Brander.

— O, da, domnule… răspunse Jennie bâlbâindu-se.

Îi era prea ruşine să mărturisească despre unul dintre copii că fusese nevoit să rămână acasă, fiindcă n-avea pantofi. Faptul că pusese

o minciună o tulbura.

Brander rămase o clipă pe gânduri, apoi, dându-şi seama că nu mai a cea o scuză potrivită ca s-o reţină, se sculă şi să îi îi luptă spre ea. Scoase din buzunar un teanc subţire de bancnote şi, după ce desprinse una, i-o întinse.

Ia-o şi spune-i mamei dumitale să o întrebuinţeze cum crede de cuviinţă.

Jennie primi banii cu un simţământ nelămurit. Nu-i trecu prin minte să se uite câţi erau. Omul acesta important se afla atât de aproape, camera minunată în care locuia o impresionase într-un mod încât de-abia îşi putea da seama ce făcea.

— Mulţumesc, spuse ea. Doriţi ca rufele să fie luate într-o anumită zi?

— O, da, luni, luni seara, răspunse el.

Jennie plecă, iar Brander închise visător ușa în urma ei. Interesul pe care senatorul îl purta acestor oameni nu era unul obişnuit. Sărăcia şi frumuseţea se îmbinau fără doar şi poate în chip mişcător. Se aşeză în fotoliul său şi se cufundă în acele plăcute speculaţii prilejuite de sosirea fetei. De ce nu i-ar ajuta? „O să aflu unde locuiesc”, hotărî el în cele din urmă.

În zilele următoare Jennie veni regulat să ia rufele. Senatorul Brander descoperi că persoana ei îl interesa din ce în ce mai mult şi cu timpul procedă astfel încât să îndepărteze acea timiditate şi teamă care o făcuseră să se simtă stângace în prezenţa lui. Faptul că-i spunea pe numele mic îl ajută să-şi atingă scopul. Aceasta începu cu cea de-a treia vizită, iar de atunci încolo numele îi revenea mereu pe buze, aproape fără să-şi dea seama. Nu s-ar putea zice că purtarea sa era inspirată de simţăminte paterne, căci nu se prea comporta astfel în alte împrejurări. Se simţea din cale-afară de tânăr când vorbea cu fata aceasta şi se întreba dacă nu era posibil ca ea să intuiască şi să aprecieze latura lui juvenilă.

În ceea ce-o privea, Jennie era adânc subjugată de confortul şi luxul ce-l înconjurau pe acest bărbat şi, în subconştientul ei, de bărbatul însuşi, cel mai atrăgător pe care-l cunoscuse vreodată. Tot ce avea era de bună calitate, tot ce făcea era amabil, distins şi politicos. De undeva, dintr-o sursă îndepărtată, poate de la cine ştie ce vechi

strămoşi germani, Jennie moştenise putinţa de înţelegere şi apreciere a tuturor acestor lucruri. Viaţa trebuia trăită aşa cum o trăia el; ceea ce o atrăgea îndeosebi era situaţia sa privilegiată care-i îngăduia să fie generos. Această înclinare se datora în parte mamei, în sufletul căreia simţămintele se dovediseră întotdeauna un factor mai puternic decât raţiunea, De pildă, când i se aduseră cei zece dolari, doamna Gerhardt nu mai putu de bucurie.

— O, spuse Jennie, până când am ieşit din cameră, n-am ştiut că erau atât de mulţi! Mi-a cerut să ţi-i dau dumitale.

Doamna Gerhardt luă banii şi, ţinându-i uşor între palmele strânse, avu clar în faţa ochilor imaginea senatorului, înalt și cu maniere alese.

— Ce om minunat! spuse. Are inimă bună.

Toată seara şi ziua următoare, Doamna Gerhardt vorbi mereu despre această comoară de om, repetând într-una că trebuie să fie nespus de bun, că trebuie să aibă o inimă tare largă. Iar când fu vorba de a-i spăla rufele, aproape că le făcu bucăţi de atâta frecat, simţind că oricât s-ar strădui tot n-ar fi de ajuns. Gerhardt nu trebuia să afle. Avea doar vederi atât de severe cu privire la banii nemunciţi, încât până şi în situaţia lor zilnică ar fi avut de întâmpinat greutăţi ca să-l facă să-i primească. Nu spuse deci nimic, ci îi întrebuinţă cumpărând pâine şi carne, şi astfel norocul trecu neobservat în timpul scurt până ce banii fură cheltuiţi.

De acum încolo, felul în care Jennie se purta cu senatorul ia înrâurit de atitudinea mamei ei şi, simţindu-şi inima atât de plină de recunoştinţă, începu să vorbească mai puţin stânjenită. Ajunseră în relaţii atât de bune, încât el îi dărui o mică ramă de fotografii lucrată în „piele, unul dintre obiectele de pe toaleta sa, pe care observase că-l admira. De fiecare dată când revenea, găsea un pretext ca să o reţină, şi curând descoperi că În ciuda blândeţii feciorelnice, în adâncul sufletului fetei zăceau o cumplită silă de sărăcie, de care ea era conştientă, şi ruşinea de a fi nevoită să mărturisească vreo nevoie. O admira sincer pentru acest lucru şi, văzându-i hainele sărăcăcioase şi pantofii uzaţi, începu să se întrebe cum ar putea să o ajute fără s-o lihnească.

Nu odată se gândi să o urmărească într-o seară şi să vadă cu

propriii săi ochi care ar putea fi situaţia familiei ei. Era, totuşi, un senator al Statelor Unite. Cartierul în care locuiau era de seamă mizer. Se opri, reflectă și, pentru moment, îndemnul prudentei fu mai puternic. Așadar, vizita la care se gândise fu amânată.

La începutul lui decembrie, senatorul Brander, se întoarse la Washington pentru trei săptămâni, şi atât doamna Gerhardt, câţi Jennie fură surprinse când într-o bună zi aflară că a plecat. Niciodată nu le dăduse mai puţin de doi dolari pentru rufele pe care le spălau, iar de mai multe ori, cinci. Poate că nu prevăzuse cât de mult va suferi bugetul familiei în lipsa lui. Dar. nu era nimic de făcut; se străduiră să o ducă mai departe aşa cum puteau. Gerhardt, care acum se simţea mai bine, îşi făcu rost de nu fierăstrău şi o capră şi, umblând din casă în casă, cerea să i se îngăduie să taie lemne. Nu găsea foarte des de lucru, dar, pentru o muncă cât se poate de cinstită, izbutea să câştige doi şi uneori trei dolari pe săptămână. Aceasta, împreună cu ceea ce câştiga soţia sa şi ceea ce dădea Sebastian, ajungea ca familia să aibă cât de cât cu ce să se hrănească, dar nu mai mult.

Amărăciunea legată de sărăcia lor se făcu mai mult simțită din zilele în care se deschise vesela perioadă a sărbătorilor de Crăciun. Germanilor le place să dea o mare amploare sărbătoririi Crăciunului. Este singura perioadă a anului când profunda lor afecţiune familială se arată din plin. Mişcaţi până-n adâncul sufletului de bucuria copiilor, le place să-i vadă pe cei mici încântaţi de jucăriile şi jocurile lor. Aplecat peste capra sa de tăiat lemne, Gerhardt se gândea adesea la aceste lucruri în săptămânile de dinaintea Crăciunului. Ce n-ar merita Veronica după îndelungata ei boală? Cât de mult i-ar fi plăcut să dăruiască fiecărui copil o pereche de pantofi solizi, băieţilor o şapcă bună, călduroasă, fetelor o. bonetă drăguţă. a înainte avuseseră întotdeauna jucării, şi jocuri, şi bomboane. Îi făcea rău să se gândească la dimineaţa de Crăciun, albă de ninsoare, şi iară o masă acoperită cu un vraf de lucruri pe care inimile lor tinere şi le-ar fi dorit mai mult. Cât despre doamna Gerhardt, simţămintele ei pot fi mai uşor imaginate decât descrise. Suferea atât din această pricină, încât abia fu în stare să discute cu soţul ei despre ora mult temută. Făcuse ce făcuse şi pusese deoparte trei dolari, în nădejdea că va putea aduna destul ca să cumpere o tonă de cărbuni şi să pună astfel capăt pelerinajului zilnic

pe care bietul George îl făcea la depou, dar acum, când săptămâna Crăciunului se apropia, hotărî să întrebuinţeze această sumă pentru daruri. Gerhardt tatăl păstra, de asemenea, faţă de soţia sa, taina celor doi dolari pe care îi pusese deoparte, cu gândul ca, în Ajunul Crăciunului, să-i poată da la iveală în momentul critic, astfel încât inima ei de mamă să nu se mai zbuciume atât.

Totuşi, când fu într-adevăr timpul, sărbătoarea le aduse puţină mângâiere. Tot oraşul era învăluit în atmosfera de Crăciun. Băcăniile şi pieţele unde se vindea carne erau împodobite cu ramuri de ilice. Magazinele, de jucării şi bomboane „străluceau, expunând în chip atrăgător tot ceea ce un Moş Crăciun care se respectă trebuie să aibă asupra sa. Atât părinţii, cât şi copiii observaseră toate acestea – primii cu gândurile înnegurate de nevoi şi temeri, ceilalţi cu imaginaţia aprinsă de dorinţe pe care nu izbuteau să le înăbuşe pe de-a-ntregul. Adesea Gerhardt spunea în prezenţa lor:

— Kriss Kringle e tare sărac anul acesta; nu are prea multe de dat.

Şi, totuşi, niciun copil, oricât de lovit de sărăcie ar fi el, nu poate fi convins să creadă aşa ceva. De fiecare dată când spunea aceste cuvinte, îi privea în ochi, dar, în ciuda faptului că fuseseră preveniţi, nădejdea lor era la fel de arzătoare.

Crăciunul cădea marţi, iar luni, în ajun, şcolile erau închise, înainte de a pleca la hotel, doamna Gerhardt îi pusese în vedere lui George că trebuia să aducă destui cărbuni, ca să ajungă până după Crăciun. Acesta plecă numaidecât, împreună cu cele două surori mai mici, dar, fiindcă nu prea aveau ce aduna, le trebui mult timp ca să umple coşurile, şi până pe seară nu adunaseră decât foarte puţin.

— Aţi fost după cărbuni? fu primul lucru pe care îl întrebă doamna Gerhardt când se întoarse de la hotel în seara aceea.

— Da, spuse George.

— Aţi adunat destul pentru mâine?

— Da, cred că da.

— Bine, o să mă duc să văd.

Luând, lampa, ieşiră afară îndreptându-se spre şopronul de lemne unde se depozita cărbunele.

— Vai, Doamne, exclamă doamna Gerhardt când văzu cărbunii, dar ăştia nu sunt nici pe departe de ajuns! Trebuie să plecaţi numaidecât să mai aduceţi.

— Uf! spuse George bosumflat. Nu vreau să mă duc. Să se ducă Bass.

Bass, care se întorsese punctual la şase şi un sfert, era în plină activitate în dormitorul din fund, – spălându-se şi îmbrăcându-se pentru a ieşi în oraş.

— Nu, Bass a muncit din greu toată ziua. Tu să te duci.

— Nu vreau, îşi ţuguie George buzele.

— Bine, atunci s-ar putea ca mâine să stai în frig, şi atunci ce-o să faci?

Intrară din nou în casă, dar conştiinţa lui George era prea încărcată ca să-i îngăduie să considere incidentul închis.

— Bass, vino şi tu! îi strigă el fratelui mai mare când fu din nou în casă.

— Unde să vin?

— Să adunăm cărbuni.

— Nu, n-aş crede. Drept cine mă iei?

— Bine, atunci eu nu mă duc, spuse George cu o mişcare îndărătnică a capului.

— De ce, n-ai adunat după-amiază? îl luă din scurt fratele mai mare. Ai avut timp toată ziua.

— O, am încercat! răspunse George. N-am putut găsi cât ne trebuie. Nu pot să adun de unde nu este, nu-i aşa?

— Cred că nu prea te-ai ostenit, răspunse dandy-ul.

— Despre ce-i vorba? întrebă Jennie, care, intrând, după ce «oprise la băcănie cu treburi pentru maică-sa, văzu mutra bosumflată şi gravă a lui George.

Bass nu vrea să meargă cu mine să aducem cărbuni.

— N-aţi adus după-amiază?

— Da, spuse George, dar mama zice că nu-s de ajuns.

Am să merg eu cu tine, spuse soră-sa. Bass, vii cu noi.

— Nu, răspunse cu indiferenţă tânărul.

Îşi potrivea cravata şi se simţea enervat.

— Nu găsim, explică George, decât dacă-i luăm din vagoane. Nu

era niciunul când am fost.

— Ba da! exclamă Bass.

— Ba nu!

— Oh! nu vă mai certaţi. spuse Jennie. Adu coşurile şi să plecăm numaidecât, înainte de se întunecă prea tare.

Ceilalţi copii, cărora sora cea mare le era dragă, scoaseră la iveală uneltele cu care se făcea aprovizionarea – Veronica un coş, Martha şi William, găleţi, iar George, un coş mare de rufe. pe care el şi Jennie urmau să-l umple şi să-l care împreună. Mişcat de bunăvoinţa surorii lui şi dat fiind respectul pe care. totuşi, i-l purta, Bass făcu o propunere:

— O să-ţi spun ce să faci, Jen. Te duci cu copiii în Eighth Street şi aştepţi pe lângă vagoanele acelea. Într-un minut vă ajung şi eu din urmă. Când mă vedeţi, vă faceţi cu toţii că nu mă cunoaşteţi şi spuneţi aşa: „Domnule, n-aţi vrea să ne aruncaţi nişte cărbuni?” După aceea mă urc în vagon şi vă arunc jos atâţia cât să vă umpleţi coşurile. Aţi înţeles?

— În regulă! spuse Jennie încântată.

Ieşiră în noapte şi ninsoare şi-şi urmară calea până la liniile de cale ferată. La întretăierea străzii cu marele depou se aflau numeroase vagoane trase de curând pe linie. Încărcate vârf cu cărbuni bituminaţi, nu de mult scoşi din cuptor. Toţi copiii se strânseră în umbra unui singur vagon. În timp ce stăteau acolo, în aşteptarea fratelui lor, îşi făcu apariţia trenul special de Washington, un tren lung, elegant, cu câteva vagoane-restaurant. construite după ultimul model, cu geamurile din plăci strălucitoare de cristal şi pasageri care priveau afară din adâncul fotoliilor lor confortabile. Fără să-şi dea seama ce făceau, copiii se dădură îndărăt, în timp ce trenul trecea cu un zgomot asurzitor.

— O, ce lung e, spuse George.

— Tare mi-ar plăcea să fiu frânar, suspină William.

Jennie era singura care tăcea, deşi, ei mai ales, ideea de călătorie şi confort îi spunea multe. Ce frumoasă trebuie să fie viaţa pentru cei bogaţi! în depărtare se zărea Sebastian, păşind bărbăteşte şi, după câte se părea, dându-şi multă importanţă. Era atât de încăpăţânat şi hotărât din fire, încât dacă copiii n-ar fi izbutit să îndeplinească planul său de acţiune, ar fi trecut cu bună ştiinţă mai departe şi ar fi refuzat să-i ajute

câtuşi de puţin.

Martha, care lua totuşi lucrurile aşa cum trebuiau luate, spuse cu o voce piţigăiată, de copil:

— Domnule, nu vreţi să ne aruncaţi nişte cărbuni?

Sebastian se opri brusc şi, în timp ce-i privea sever, de parc-ar fi fost într-adevăr un străin, exclamă: „Desigur!” şi începu să se caţăre pe vagon şi să arunce jos, cu o viteză nemaipomenită, mai mulţi bulgări decât le trebuiau ca să-şi umple coşurile. Apoi. ca şi când n-ar fi avut niciun chef să mai zăbovească într-o societate atât de plebee, traversă grăbit reţeaua de şine şi se pierdu în depărtare.

În drum spre casă întâlniră un alt gentleman; de data aceasta unul adevărat, cu pălărie înaltă şi o pelerină distinsă, pe care Jennie îl recunoscu numaidecât. Era onorabilul senator, el însuşi, întors de curând de la Washington şi care se aştepta la un crăciun ce nu avea să însemne pentru el mare lucru. Sosise cu expresul care atrăsese atenţia copiilor şi-şi ducea valiza uşoară pentru plăcerea de-a o duce, îndreptându-se spre hotel. Trecând, i se păru că o recunoaşte pe Jennie.

— Dumneata eşti, Jennie? spuse şi se opri ca să se convingă.

Jennie, care-l recunoscuse încă înainte ca el s-o fi văzut, exclamă:

— Oh, mister Brander!

Apoi, lăsând din mână mânerul coşului din partea unde ţinea ea şi «îndemnându-i pe copii să-l ducă de-a dreptul acasă, se grăbi ni direcţia opusă. În zadar senatorul o urmări, strigând-o de trei sau patru ori: „Jennie!", Jennie îşi pierdu nădejdea de a o ajunge; dintr-odată îşi dădu seama că se ruşinase copilăreşte şi, respectându-i acest simţământ, se opri, se întoarse şi se hotărî să-i urmărească pe copii. Şi din nou încercă acea emoţie nelămurită pe care părea să i-o trezească întotdeauna această fată, distanţa uriaşă dintre situaţia lui şi a ei. Pentru copiii aceştia, care într-o asemenea noapte adunau cărbuni, nu era un lucru oarecare să se mile în faţa unui senator. Ce putea să le aducă vesela sărbătoare de mâine? Bătea calea plin de înţelegere în urma lor, cu paşi ce le veneau într-adevăr vioi, şi în curând îi văzu păşind pe poarta Miţei scunde. Traversă strada şi se aţinu în umbra nu prea întunecată a pomilor încărcaţi de zăpadă. La o

fereastră dosnică se vedea o lumină cu sclipiri gălbui. Totul în jur era îmbrăcat în albul zăpezii. La adăpostul copacilor putea să audă vocile upiilor în șopronul de lemne şi, la un moment dat, i se păru că deosebeşte silueta doamnei Gerhardt. După un timp, o altă iiludă se strecură ca o umbră pe poarta laterală. Ştia cine era. Ne simţi mişcat până-n adâncul inimii și-şi muşcă violent buzele pentru a se stăpâni şi a nu-şi trăda din nou emoţia. Apoi se întoarse brusc şi se îndepărtă.

Principala băcănie din oraş aparţinea unui anumit Manning. partizan ferm al lui Brander un ins care se simţea onorat că-l cunoştea pe senator. La el, în magazinul său plin de lume, intră şi umorul în acea seară.

- Manning, îi spuse, ai putea să-mi faci un serviciu astă seară.

— De ce nu? Desigur, desigur, domnule senator, spuse băcanul. Când v-aţi întors? îmi pare bine că vă văd. Desigur.

— Aş vrea să aduni tot ce ar putea să însemne un Crăciun ui lumea pentru o familie de opt inşi – tatăl, mama şi şase copii – pom de Crăciun, articole de băcănie, jucării… ştii cam ce vreau.

— Desigur, desigur, domnule senator.

— Nu te uita la preţ. Trimite din toate şi în cantităţi cât mai mari. O să-ţi dau adresa.

Şi scoase un carnet pentru a o scrie.

— De bună seamă, sunt încântat, domnule senator, continuă domnul Manning, oarecum mişcat el însuşi. Sunt încântat. Aţi fost întotdeauna atât de generos.

— Asta-i, Manning, spuse Brander cu un aer sever, pe care şi-l lua doar fiindcă era nevoit să-şi păstreze demnitatea sa senatorială. Expediază imediat totul, şi nota trimite-mi-o mâine.

— Sunt încântat; asta era tot ce putea să spună băcanul, care se simţea uimit şi totodată îi încuviinţa gestul.

Senatorul plecă, dar, amintindu-şi de părinţii fetei, intră într-un magazin de îmbrăcăminte şi la un cizmar şi, fiindcă – şi dădu seama că n-a putea să ştie decât cu aproximaţie măsurile, comandă câteva articole cu dreptul de-a fi schimbate. Când îşi termină treburile, se întoarse în camera sa.

„Cară cărbuni, îşi spunea întruna. Într-adevăr, nu m-am sinchisit deloc de ei. Pe viitor, nu trebuie să-i mai uit”.

CAPITOLUL IV

Dorinţa de a fugi pe care Jennie o simţi când îl văzu din nou ar senator izvora din convingerea că se afla într-o situaţie umilitoare. Îi era ruşine la gândul că Brander. care avea o părere Uit de bună despre ea, ar putea s-o descopere îndeletnicindu-se au o asemenea treabă josnică. Cu judecata ei de fecioară, înclina să creadă că interesul pe care i-l purta ţinea de altceva decât de propria-i persoană.

Când ajunse acasă, doamna Gerhardt aflase că fugise de lângă ceilalţi copii.

— Ce s-a întâmplat cu tine? întrebă George când o văzu intrând.

— Oh, nimic! Dar numaidecât se întoarse spre maică-sa şi-i spuse: Domnul Brander a trecut pe-acolo şi ne-a văzut.

V-a văzut? exclamă cu glas moale mama. S-a întors, deci.

V te-a făcut să fugi, tu, fetiţă fără minte?

— Ei bine, n-am vrut să mă vadă.

— Poate că nu te-a recunoscut, totuşi, spuse doamna Gerhardt cu o anumită înţelegere pentru situaţia grea a fiicei.

— Ba da, m-a recunoscut şi el, murmură Jennie. M-a strigat de trei-patru ori.

Doamna Gerhardt dădu din cap.

— Despre ce-i vorba? întrebă Gerhardt, care auzise discuţia în camera alăturată şi acum îşi făcuse apariţia.

— Nimic, spuse mama, căreia îi venea greu să explice importanţa pe care personalitatea senatorului ajunsese să o aibă în viaţa lor. Un om i-a speriat în timp ce aduceau cărbunii.

Darurile de Crăciun, care sosiră mai târziu, în cursul serii domnea printre cei din casă un val de emoţii ce se exprimau zgomotos. Nici Gerhardt, nici mama nu-şi putură crede ochilor când un cărucior de băcănie se opri în faţa căsuţei lor şi un funcţionar robust începu să care înăuntru darurile. După ce încercarea de a-l convinge pe funcţionar că e vorba de o greşeală dădu greş, puzderia de lucruri bune fu examinată cu o bucurie omenească.

— Nu vă priveşte, fură cuvintele autoritare ale funcţionarului. Ştiu ce fac. Gerhardt vă numiţi, nu? Dumneavoastră sunteţi.

Doamna Gerhardt se învârtea de colo până colo, frecându-şi

mâinile de bucurie şi lăsând să-i scape din când în când cuvintele: „Nu-i aşa că e frumos?” Gerhardt însuşi era înduioşat gândindu-se la generozitatea binefăcătorului necunoscut şi înclina s-o pună pe seama bunătăţii unui mare fabricant din oraş care îl cunoştea şi-i dorea binele. Soţia sa, mişcată până la lacrimi, bănuia de unde vine totul, dar tăcea. Jennie ştia, fără să se gândească, de la cine sunt.

În după-amiaza care urmă Crăciunului, Brander o întâlni pe mamă la hotel; Jennie rămăsese acasă, să vadă de gospodărie.

— Ce mai faceţi, doamnă Gerhardt?! exclamă el plin de înţelegere, întinzându-i mâna. Cum aţi petrecut de Crăciun?

Biata doamnă Gerhardt îi luă mâna emoţionată; ochii i se umplură numaidecât de lacrimi.

— Ei, ei… spuse el, bătând-o uşor pe umăr. Nu plângeţi. Nu uitaţi să-mi luaţi azi rufele.

— O, nu, domnule! răspunse ea, şi ar fi spus mai multe dacă senatorul nu s-ar fi îndepărtat.

Din ziua aceea, Gerhardt începu să audă într-una că senatorul cel distins, care locuia la hotel, era un om plăcut şi plătea mărinimos pentru ceea ce i se spăla. Cu simplitate unui muncitor german, fu uşor convins că domnul Brander trebuie să fie un om foarte important şi foarte bun.

Jennie, ale cărei sentimente nu aveau nevoie să fie încurajate în această privinţă, se simţea mai mult ca niciodată înclinată să – privească cu simpatie. Devenea din zi în zi mai feminină, căpătând acea rotunzime a formelor care în chip firesc atrage orice bărbat. Era de pe-acum bine făcută şi înaltă pentru o fetişcană. Dacă ar fi fost îmbrăcată în rochiile cu trenă purtate de femeile care ţin pasul cu moda, s-ar fi vădit o tovarăşă potrivită pentru un om de înălţimea senatorului. Ochii ei erau minunat de limpezi şi luminoşi, pielea bălaie, dinţii albi şi regulaţi. Era, de asemenea, deşteaptă, adică se dovedea înzestrată cu bun-simţ şi nu se arăta nicidecum lipsită de spirit de observaţie. Nu-i lipseau decât învăţătura şi siguranţa de sine, pe care ţi-o răpeşte gândul ce-ţi spune că eşti cu totul şi cu totul la mâna altuia. Căratul rufelor şi nevoia de a recunoaşte că aproape tot ce primea însemna o favoare, o puneau într-o situaţie dezavantajoasă.

În zilele când Jennie venea la hotel cu prilejul drumurilor pe

care le făcea de două ori pe săptămână, senatorul Brander o trata cu o amabilitate firească, la care ea nu rămânea nesimţitoare. Îi oferea adesea mici cadouri, pentru ea sau pentru fraţi şi surori, şi îi vorbea cu atâta simplitate, încât în cele din urmă cumplita timiditate prilejuită de marea deosebire dintre ei dispăru. Începu să vadă în el mai mult un prieten generos decât un distins senator.

Într-o zi o întrebă dacă i-ar plăcea să se ducă la un colegiu, răci își imagina adesea cât de atrăgătoare ar deveni după absolvirea acestuia. În cele din urmă. Într-o seară, o chemă lângă el:

— Vino aici, Jennie, şi stai lângă mine.

Veni. iar el, mânat de o pornire bruscă, îi luă mâna.

— Ei bine, Jennie, spuse în timp ce-i scruta chipul cu un ochi curios, în care se citea o întrebare, ce crezi, totuşi, despre mine?

— O, răspunse ea, uitându-se dinadins într-altă parte, nu ştiu; ce vă face să mă întrebaţi?

— Ba da, ştii. Ţi-ai format o părere despre mine. Spune-mi-o şi mie.

— Nu, n-am ce vă spune, adăugă ea cu nevinovăţie.

— Ba ai, continuă el, plăcut impresionat de dorinţa ei vădită de a ocoli un răspuns. Gândeşti ceva despre mine. Spune: ce?

— Adică dacă vă plac? întrebă ea cu sinceritate, în timp ce privea şuviţa de păr negru presărată din plin cu fire albe care i se lăsase pe frunte, şi dădea figurii sale frumoase o înfăţişare aproape leonină.

— Ei, bine, da, spuse el, simţindu-se puţin dezamăgit.

Jennie nu cunoştea arta conversaţiei.

— Desigur că da, răspunse ea cu drăgălăşenie.

— Nu te-ai gândit niciodată la altceva în legătură cu mine? i mlinuă el?

— Găsesc că sunteţi foarte bun, adăugă şi mai ruşinată; deistă dată își dădu seama că tot o mai ţinea de mână.

— Asta-i tot?

— Da, spuse ea clipind, nu e de ajuns?

O privi, şi lumina jucăuşă din ochii ei, sinceritatea prietenească a privirii cu care îi răspundea îl tăcură să se simtă intimat până-n străfundul sufletului. Îi studie în tăcere faţa, în timp ce ea se întoarse şi

se răsuci, conştientă de marea însemnătate a acestei cercetări amănunţite, pe care, însă, îi era km îi să o priceapă

— Bine, spuse el în cele din urmă. Cred că eşti o fată minunată. Nu-ţi par un bărbat destul de simpatic?

— Da, răspunse ea numaidecât.

Brander se lăsă pe speteaza scaunului, râzând de hazul pe care îl avea acest răspuns, fără ca ea să-şi dea seama. Jennie îl f [cu curioasă şi surâse.

De ce râdeţi?

— Oh, de răspunsul tău! într-adevăr, n-ar fi trebuit să râd.

Nu am câtuşi de puţin o părere bună despre mine. Şi nu cred că-ţi plac câtuşi de cât.

— Ba da, răspunse ea sincer. Vă găsesc atât de bun!

Ochii ei arătau clar că simţea ceea ce spunea.

— Bine, spuse Brander trăgând-o blând în jos spre el, apoi în aceeaşi clipă îşi apăsă buzele pe obrazul ei.

— O! strigă Jennie, îndepărtându-se surprinsă şi înfricoșată în acelaşi timp.

Gestul acesta aducea o notă nouă în relaţiile lor. Rangul său de senator dispăru într-o clipă. Înţelese că el simţea ceva pe care ea nu-l mai încercase până atunci. Părea de asemeni mai tânăr. Ea era pentru el o femeie, iar el pentru ea un bărbat îndrăgostit. Şovăi şi, neştiind ce să facă, nu schiţă niciun gest.

— Ei bine, te-am speriat?

Îl privi, dar mişcată de respectul pe care i-l purta în subconştientul ei acestui om mare, spuse zâmbind:

— Da, m-aţi speriat.

— Fiindcă-mi placi atât de mult, de asta am făcut-o.

Jennie se gândi o clipă, apoi zise:

— Cred că ar fi mai bine să plec.

— Aşadar, fugi din cauza asta? insistă el.

— Nu, răspunse ea mânată de un ciudat simţământ de ingratitudine, dar trebuie să plec. Ai mei s-or fi întrebând unde sunt.

— Eşti sigură că gestul meu nu te-a supărat?

— Nu, răspunse Jennie, şi atmosfera pe care-o răspândea în jur părea mai feminină ca niciodată.

Faptul de a se afla într-o asemenea situaţie importantă constituia pentru ea o experienţă nouă. Era lin lucru atât de neobişnuit, încât îi zăpăcea pe amândoi.

— În tot cazul, acum eşti mica mea prietenă, spuse senatorul în timp ce se scula. O să am grijă de tine în viitor.

Jennie îl ascultă şi fu mulţumită. Era atât de capabil să facă lucruri minunate, gândea ea; un adevărat magician şi nimic altceva. Privi în jur, şi gândul de a păşi într-o asemenea viaţă şi într-un astfel de mediu i se păru divin. Asta nu însemna totuşi că pricepea pe deplin cele spuse de el. Cuvintele lui însemnau că avea să fie bun şi generos şi că-i va dărui lucruri frumoase. Fireşte, era fericită. Luă bocceaua pentru care venise, fără să înţeleagă sau să socoată că lucrul acesta era nepotrivit cu situaţia ei, în timp ce el o simţi ca un reproş adus sie-însuşi. „N-ar trebui să care lucrurile acestea”, îşi spuse. Un val de tandreţe îl copleşi. Prinse între mâini obrajii lui Jennie, de astă dată însă mai nobil, mai generos.

— Nu da importanţă, fetiţo. Nu-i o treabă pentru totdeauna. Am să văd ce pot face.

Rezultatul fu o legătură şi mai tandră între ei. Nu şovăia, să-i ceară să stea lângă el pe braţul fotoliului, iar data următoare când veni, nu se codi să o întrebe, ca între două fiinţe apropiate, despre situaţia de-acasă şi propriile ei dorinţe. În câteva rânduri observă că fata înclina să ocolească întrebările pe care i le punea, mai ales acelea privitoare la ocupaţia tatălui ei. Îi era ruşine să dezvăluie că tăia lemne. Temându-se să nu fie vorba de ceva mai serios, se hotărî să se ducă într-o zi să vadă el însuşi.

Făcu acest lucru într-o dimineaţă potrivită, când celelalte obligaţii ale sale nu erau prea arzătoare. Faptul se petrecea cu Irei zile înaintea marii bătălii electorale care avea să se termine cu înfrângerea sa. În puţinele zile rămase nu se mai putea face nimic. O porni deci, cu bastonul pe mână; într-o jumătate de oră ajunse în dreptul căsuţei şi ciocăni cu îndrăzneală la uşă.

Doamna Gerhardt îi deschise.

— Bună dimineaţa, spuse el bine dispus şi, observând-o că vilă, adăugă: Pot să intru?

Plină de bunătate, mama – pe care uimitoarea lui prezenţă o

copleşea – îşi şterse pe furiş mâinile de şorţul plin de petice şi dându-şi seama că aştepta un răspuns, adăugă:

— O, da! Poftiţi înăuntru!

O luă grăbită înaintea lui, uitând să închidă uşa, şi, oferindu-i un scaun, îl rugă să stea jos.

Regretând că prilejuise o asemenea tulburare, Brander spuse:

— Nu vă deranjaţi, doamnă Gerhardt. Treceam pe aici şi m-am gândit să intru. Ce face soţul dumneavoastră?

— Bine, mulţumesc. Astăzi e plecat la lucru.

— Așadar, a găsit de lucru?

— Da, domnule, răspunse doamna Gerhardt, care, la fel ca Jennie, şovăia să amintească despre ce era vorba.

— Copiii sunt sănătoşi cu toţii? Sper că merg la şcoală

— Da, spuse doamna Gerhardt.

Îşi desfăcuse şorţul şi-l frământa cu mâini nervoase în poală. Asta-i bine. Unde-i Jennie?

Jennie, care călca, lăsase scândura de călcat şi se ascunsese în dormitor, unde se dichisea de zor, temându-se că maică-sa nu va avea prevederea să spună că nu e acasă şi astfel să-i dea posibilitatea să scape.

— E aici, răspunse mama. O s-o chem.

— De ce i-ai spus că sunt acasă? şopti ea stins.

— Ce puteam să fac? întrebă mama.

Amândouă şovăiră, în timp ce senatorul examina camera. Îl supăra faptul că oameni care meritau o soartă mai bună nirrc Mu asemenea lipsuri; într-un fel, deşi încă nu vedea lucrurile limpede, avea intenţia să le îmbunătăţească traiul, dacă va fi cu putinţă.

— Bună dimineaţa, îi spuse senatorul lui Jennie când aceasta îşi făcu în cele din urmă intrarea în cameră. Ce mai faci.

Jennie înaintă spre el cu mâna întinsă şi înroşindu-se, Vizita lui o tulbura într-atât, încât abia îşi găsi glasul pentru a-i răspunde.

M-am gândit, spuse el. să vin să văd unde staţi. I: o căsuţă confortabilă. Câte camere aveţi?

— Cinci. Vă rog să nu vă uitaţi cum arată astăzi. Călcam şi nimic nu e la – locul lui.

— Ştiu, adăugă Brander cu blândeţe. Nu-ţi dai seama că înţeleg,

Jennie? Nu trebuie să te simţi tulburată din pricina mea.

Jennie recunoscu în glasul său nota aceea mângâietoare. personală, pe care o avea întotdeauna când ea se afla în camera lui, şi aceasta o ajută să-şi stăpânească emoţia.

— Nu trebuie să consideri ceva neobişnuit că o să vin uneori pe aici. Aşa intenţionez. Vreau să-l întâlnesc pe tatăl tău.

— O, spuse Jennie, astăzi e la lucru.

Totuşi, în timp ce vorbeau, cinstitul tăietor de lemne intră pe poartă cu capra şi fierăstrăul său. Brander îl văzu şi-l recunoscu pe dată după o vagă asemănare cu fiică-sa.

— Cred că el e.

— Da! spuse Jennie privind afară.

Gerhardt, care în zilele acelea se afla într-o dispoziţie meditativă, trecu pe sub fereastră tară să privească în sus. Îşi lăsă capra, îşi atârnă fierăstrăul de un cui pe peretele lateral al casei şi intră.

— Mamă, strigă el în germană şi, nevăzând-o, se îndreptă spre. uşa camerei din faţă şi privi înăuntru.

Brander se sculă şi-i întinse mâna. Neamţul, vânjos şi cu un chip bătut de vreme, înaintă şi i-o luă, în timp ce pe faţă i se citea o întrebare arzătoare.

— Tatăl meu, misiei Brander, începu Jennie, şi dragostea pentru taică-su făcu să i se spulbere teama. Acesta e domnul de la hotel, papa, mister Brander.

— Cum se numeşte? întrebă neamţul, întorcând capul.

— Brander, răspunse senatorul.

— O, da! zise tatăl cu un pronunţat accent german. De când am avut ffebră, nu mai aud bine. Soţia mea mi-a vorbit de dumneavoastră.

— Voiam să vin să vă cunosc, continuă senatorul. Aveţi o familie mare.

— Da, recunoscu tatăl, care se simţea îmbrăcat, prost şi era nerăbdător să se vadă plecat. Am şase copii, toţi mici. Ea e fiica mea cea mai mare.

Soţia se întoarse în încăpere, iar Gerhardt, care vedea astfel posibilitatea de a scăpa, spuse în grabă:

— Mă iertaţi dacă o să plec. Mi-am rupt fierăstrăul şi a trebuit să mă opresc din lucru.

— De bună seamă, consimţi Brander amabil, dându-şi seama. cum de ce Jennie nu dorise niciodată să-i dea vreo explicaţie.

Regreta că nu fusese destul de curajoasă ca să nu-i ascundă nimic.

— Ei, bine, doamnă Gerhardt, adăugă el când mama, cam ţeapănă, se aşeză. Ţin să vă spun că nu trebuie să mă priviţi ca pe un străin. De aici încolo vreau să mă înştiinţaţi de ceea ce se întâmplă la dumneavoastră. Jennie n-o face întotdeauna.

Jennie zâmbi modest, iar doamna Gerhardt se mulţumi să-şi trece mâinile.

— Da, încuviinţă ea cu o recunoştinţă umilă.

Timp de câteva minute stătură de vorbă, apoi senatorul să i ulică.

— Spuneţi-i soţului dumneavoastră să vină să mă vadă la biroul meu de la hotel luna viitoare. Intenţionez ceva în ceea ce-l priveşte.

— Mulţumesc, răspunse cu glas tremurat doamna Gerhardt.

— Acum o să plec. Nu uitaţi să-l trimiteţi.

— O, va veni!

Potrivindu-şi mănuşa pe o mână, îi întinse lui Jennie mâna cealaltă.

— Iată cea mai grozavă comoară pe care o posedaţi, doamnă Gerhardt. Cred c-am să v-o fur.

— Nu ştiu dacă o să mă pot lipsi de ea

— Bine, spuse senatorul, îndreptându-se spre uşă şi strângând îi na doamnei Gerhardt. Bună ziua.

Dădu din cap şi plecă, în timp ce o jumătate de duzină de wdiţi, care-l observaseră intrând, priveau curioşi de după perdele şi jaluzele acest spectacol uimitor.

„Cine poate fi, totuşi?” era întrebarea pe care şi-o puneau.

— Uite-te ce mi-a dat, îi mărturisi mama, cu candoare, fiică-sii, în clipa când el închidea uşa.

Era o monedă de zece dolari. I-o pusese uşurel în palmă în timp ce-şi lua la revedere.

CAPITOLUL V

Deoarece împrejurările o siliseră să-i fie îndatorată senatorului, nu era de mirare ca toate gândurile lui Jennie erau pătrunse de recunoştinţă pentru ceea ce el făcuse şi făcea mai departe ca să-i ajute pe ai ei. Senatorul îi dădu lui Gerhardt o scrisoare de recomandare către proprietarul unei uzine locale, şi acesta avu grijă să-i ofere o slujbă. Nu era, fireşte, ceva deosebit, ci doar o slujbă de paznic de noapte, dar scrisoarea se dovedi de folos, şi recunoştinţa bătrânului Gerhardt nu cunoştea margini. Nu văzuse niciodată un om atât de mare, un om atât de bun.

Nici doamna Gerhardt nu fu uitată. Brander îi trimise într-un rând o rochie, iar altă dată, un şal. Toate aceste acte de binefacere erau dictate de o stare sufletească în care mila se contopea cu mulţumirea de sine, dar pentru doamna Gerhardt ele aveau toată strălucirea unui singur motiv: senatorul Brander era bun la suflet.

Cât despre Jennie, Brander se apropia de ea în toate felurile posibile, aşa încât până la urmă ajunse să-i inspire sentimente care ar fi cerut o analiză temeinică pentru a deveni clare: acest suflet tânăr şi sănătos era prea nevinovat şi năvalnic ca să ia măcar o clipă în seamă părerea lumii. De la acea memorabilă şi fericită vizită care-o forţase să lase deoparte sfiala ei înnăscută şi-i pusese pe obraz pecetea unui sărut plin de tandreţe, trăiseră într-o atmosferă diferită. Jennie era acum tovarăşa sa, şi cum Brander îşi dădea din ce în ce mai mult frâu liber sentimentelor, ba chiar, plin de vioiciune, se descotorosea de ţinuta impusă de situaţia sa, îl cunoscu mai bine. Râdeau şi stăteau de vorbă în chip firesc, iar el se bucura cu frenezie de această reîntoarcere în lumea plină de strălucire a fericirii tinereşti. Nu-l tulbura decât acel gând de neînăbuşit ce-l urmărea din când în când şi-i spunea că nu făcea bine. Vor fi unii care vor descoperi în curând că nu se mărgineşte doar la relaţii strict convenţionale cu această fiică de spălătoreasă. Bănuia că îngrijitoarea-şefă nu ignora faptul că Jennie zăbovea la el, aproape fără abatere, de la un sfert la trei sferturi de oră de fiece dată când venea să-i ia rufele sau i le aducea. Ştia că lucrul acesta ar putea să ajungă la urechile funcţionarilor hotelului şi, îndeobşte, să devină cunoscut în oraş, dăunându-i mult fetei, ceea ce nu-l convinse totuşi

să-şi schimbe purtarea. Uneori se consola cu ideea că nu-i făcea de fapt niciun râu, iar alteori îşi demonstra că nu putea îndepărta din viaţa sa această minunată afecţiune. Oare nu-i dorea din suflet numai binele?

Se gândea întâmplător la toate acestea şi îşi dădea seama că nu era în stare să le pună capăt. Respectul de sine însuşi cu care o asemenea hotărâre îl putea răsplăti nu merita suferinţa inevitabilă a renunţării. Nu mai avea de trăit foarte mulţi ani.

De ce să moară nemulţumit?

Într-o seară o luă în braţe şi o strânse la piept. Altă dată o lua pe genunchi şi-i povesti despre viaţa sa la Washington. Acum era întotdeauna gata s-o mângâie, s-o sărute, dar o făcea lotuşi şovăielnic, încercând. Nu dorea să pătrundă prea adânc în sufletul ei.

Lui Jennie toate acestea îi trezeau bucurii nevinovate, lilemente de noutate şi imaginaţie pătrundeau în viaţa ei. Era o lmia fără rafinament, emotivă, cu desăvârşire lipsită de experienţă într-ale vieţii sentimentale şi totuşi cu o minte destul de matură ca atenţiile acestui om mare, care coborâse, astfel din înaltul poziţiei sale pentru a fi prieten cu ea, să-i facă plăcere.

Într-o seară, Jennie, care stătea lângă scaunul lui, îi îndreptă parul ce-i căzuse pe frunte, şi fiindcă nu avea nimic altceva de făcut, îi scoase ceasul, de aur. Acest om important se simţi mişcat privind drăgălăşenia ei plină de nevinovăţie.

— Ţi-ar plăcea să ai şi tu un ceas?

— Da, într-adevăr, mi-ar plăcea, mărturisi Jennie, suspinând mlinc.

În ziua următoare, trecând pe la un magazin de bijuterii, se opri şi cumpără unul. Era de aur şi avea arătătoarele frumos împodobite.

— Jennie, spuse el când se întâlniră, vreau să-ţi arăt ceva. Ia zi cât e ceasul.

Jennie scoase ea sui din buzunarul vestei lui şi tresări de uimire.

— Nu e ceasul dumneavoastră! exclamă ea, în timp ce o lunare plină de candoare i se aşternea pe faţă.

— Nu, spuse Brander încântat de mica ei decepţie. E al tău.

— Al meu? exclamă Jennie, al meu? Oh, ce drăguţ e!

— Crezi?

Încântarea ei îl înduioşa şi-i plăcea nespus de mult. Faţa lui îi

unie strălucea şi ochii-i jucau de-o bucurie neprefăcută.

— E al tău, spuse el. Vezi de-l poartă şi nu-l pierde.

— Sunteţi atât de bun! exclamă ea.

Nu, răspunse el, dar o ţinea la mijloc, la un braţ distanţă, gândindu-se cum va fi răsplătit.

Încet, o trase spre el, până când, foarte aproape unul de altul, braţele ei se încolăciră în jurul gâtului său în semn de recunoştinţă şi îşi lipi obrazul de-al lui. Brander era în culmea fericirii. Simţea, în sfârşit, ceea ce dorise cu ardoare să simtă timp de ani şi ani.

Idila lui întâlni piedici în cale când începu marea bătălie a alegerilor pentru Senat. Atacat de o coaliţie rivală, Brander se afla în faţa unei lupte pe viaţă şi pe moarte. Spre uimirea sa, descoperi că o mare companie feroviară, faţă de care se comportase întotdeauna amical, sprijinea pe ascuns un candidat şi așa deosebit de puternic. Izbit de această trădare, cădea pe rând în cea mai adâncă mâhnire, sau avea accese de furie. Loviturile sorţii, oricât s-ar fi prefăcut el că le ia uşor, îl sfâșiau totuşi. Trecuse mult timp de când suferise o înfrângere, prea mult.

În această perioadă, – Jennie făcu pentru prima oară cunoştinţă cu inconstanţa masculină. Timp de două săptămâni nici nu îl văzu măcar, şi într-o seară, după o conferinţă din cale-afară de neplăcută cu şeful său, o primi cât se poate de rece. Când bătu la uşă, nu se osteni decât s-o întredeschidă şi îi spuse aproape tăios:

— Astă-seară nu pot să-mi bat capul cu rufele. Vino mâine.

Jennie se retrase jignită şi uluită de această primire. Nu ştia ce să creadă. Pe moment, Brander îşi reluă în ochii ei locul pe îndepărtatul şi înaltul său tron şi rămase să domnească în pace. De ce nu şi-ar întoarce de la ea faţa-i luminoasă dacă asta-i este voia? Dar care-i pricina?…

O zi sau două mai târziu, Brander se căi cu blândeţe, dar nu avu timp să dreagă lucrurile. Rufele sale se luau şi se aduceau de la spălat cu rigurozitate, şi el continua să lucreze pe brânci, uitând de tot ce era în jur, până când, în cele din urmă, fu înfrânt în chip jalnic, primind cu două voturi mai puţin. Năucit de acest rezultat, se lăsă copleşit de o întunecată criză sufletească. Ce-i rămânea de făcut? în această atmosferă intră Jennie, aducând cu ea voioşia şi mângâierea propriei ei

stări sufleteşti, plină de speranţă. La început, Brander, pe care gândurile îl sâcâiau de moarte, îi vorbi pentru a se distradar în curând mâhnirea i se risipi pe nesimţite şi se trezi zâmbind.

— Ah, Jennie, începu el, vorbindu-i cum ar fi vorbit unui copil, ai de partea ta tinereţea. Cel mai preţios lucru din lume!

— Da?

— Da, dar nu-ţi dai seama. Nu o să-ţi dai seama decât când o să fie prea târziu.

„O iubesc pe fata asta, îşi zise el în noaptea aceea. Aş vrea s-o am întotdeauna lângă me”.

Dar soarta îi mai hărăzise o încercare. Prin hotel umblau vorbe cum că Jennie se poartă cam ciudat – asta pentru a ne exprima cu blândeţe. O fată care duce şi aduce rufele de spălat trebuie să se aştepte la clevetiri, dacă printre lucrurile pe care le poartă se observă, Ceva care nu se potriveşte cu situaţia ei. Jennie era văzută purtând ceasul de aur. Îngrijitoarea-şefă o înştiinţă pe mamă.

— Mă gândeam să-ţi deschid ochii, zise ea. Lumea vorbeşte. Mai bine nu ai permite ca fiica dumitale să urce pentru rufe în camera lui.

Doamna Gerhardt era prea uimită şi prea jignită ca să răspundă ceva. Jennie nu-i spusese nimic, dar chiar şi acum nu credea că era ceva de spus. Nu avusese nimic împotrivă când Jennie primise ceasul şi chiar îl admirase. Nu se gândise că punea în primejdie reputaţia fiică-sii.

În drum spre casă, neliniştea aproape că nu-i dădea pace şi-i vorbi despre toate acestea lui Jennie, care nu recunoscu că lucrurile au mers prea „departe. De fapt, nu privea situaţia în această lumină. Nu mărturisea, e drept, tot ce se întâmplase în timpul vizitelor ei la senator.

— E groaznic că lumea începe să vorbească. Ai stat totuşi atâta în camera lui?

— Nu ştiu, răspunse Jennie, pe care conştiinţa o silea să recunoască măcar o parte din adevăr. Poate.

— Nu ţi-a spus niciodată ceva necuviincios, nu-i aşa?

— Nu, recunoscu fata, care nu bănuia că ar putea fi ceva rău în cele petrecute între ei.

Dacă mama ar fi stăruit încă puţin, ar fi aflat mai multe, dar,

pentru liniştea ei sufletească, era foarte bucuroasă să învăluie totul în tăcere. Oamenii cumsecade sunt întotdeauna bârfiţi, asta ştia. Jennie fusese puţin cam imprudentă. Lumea era oricând pusă pe clevetească! în asemenea împrejurări nefericite, ce altceva ar fi putut face biata fată? Gândul acesta o făcea să plângă.

Rezultatul fu că se hotărî să ia rufele ea însăşi.

În lunea care urmă după ce se decise să procedeze astfel, Brander, care o aştepta pe Jennie, fu surprins şi totodată dezamăgit.

— O, ce-i cu Jennie?

Doamna Gerhardt, care sperase că nu va băga de seamă, sau Cel puţin că nu va discuta despre această schimbare, nu ştia ce să răspundă. Îşi ridică timid ochii spre el şi, în felul ei inocent şi matern, îi spuse:

— N-a putut veni astă-seară.

— Nu e bolnavă, nu-i aşa? se interesă el.

— Nu.

Doamna Gerhardt stătea neclintită, palidă de emoţie. Se temea că l-a ofensat profund pe acest om care făcuse atâtea pentru ei. Numai de-ar fi în stare să spună ceva ce ar putea lămuri lucrurile şi să-l ajute să-şi dea seama că nu era o persoană care trăncăneşte, gândea ea.

— Voiam să fac cum e mai bine, mărturisi în cele din urmă.

— Aşa şi este, întări Brander. Jennie îmi place foarte mult.
Mă bucuram când venea pe aici. Intenţionez să am grijă de ea, dar poate că va fi mai bine să fie ţinută departe cel puţin în momentul de faţă.

În seara aceea, senatorul stătu iarăşi în fotoliul său şi medita asupra acestui nou aspect al situaţiei. Jennie îi era într-adevăr mult mai dragă decât crezuse. Acum, când nu spera s-o mai vadă acolo, începu să-şi dea seama ce mult însemnaseră pentru el aceste mici vizite ale ei. Cumpăni foarte serios lucrurile şi îşi dădu numaidecât seama că nu era nimic de făcut în privinţa bârfelilor din hotel şi, ca urmare, că o pusese pe fată într-o situaţie deosebit de grea. „Poate că aş face bine să pun capăt acestei mici legături, gândi el. Nu e înţelept să continui”.

În urma acestei hotărâri se duse la Washington şi participă la şedinţe până la expirarea mandatului. Apoi se întoarse la Columbus

aşteptând ca preşedintele să-şi amintească în mod amical de el şi să-l trimită în vreun post de ministru în străinătate. Pe Jennie nu o uitase câtuşi de puţin. Cu cât despărţirea se prelungea, cu atât mai mult dorea ca ea să se întoarcă. Iar când reveni definitiv la vechea sa reşedinţă, într-o dimineaţă, îşi luă din nou bastonul şi o porni spre căsuţă. Ajungând acolo, se hotărî să intre: bătu la uşă şi fu salutat de doamna Gerhardt şi de fiica ei, care, mirate, îi zâmbiră timid.

Explică destul de vag că fusese plecat şi aminti de rufele pentru spălat, ca şi cum acesta ar fi fost scopul vizitei sale. Apoi, când întâmplarea făcu să se afle câteva minute singur cu Jennie, începu cu îndrăzneală:

— Ce-ai zice dacă ne-am plimba mâine seară cu trăsura?

Întrebă el.

— Mi-ar plăcea, răspunse Jennie, pentru care propunerea era grozavă prin noutatea ei.

Brander zâmbi şi-i mângâie obrazul, nebun, de fericire că o avea din nou. Fiece zi părea să-i sporească frumuseţea.

Luminoasă în şorţul alb şi curat, cu capul ei frumos încununat de strălucirea părului împletit simplu oferea o imagine la care orice bărbat ar fi privit cu plăcere. Brander aşteptă până ce doamna Gerhardt se întoarse, şi apoi, fiindcă scopul vizitei sale fusese atins, se ridică să plece.

— Am de gând s-o iau pe fiica dumneavoastră la o plimbare cu trăsura mâine seară, explică el. Vreau să-i vorbesc despre viitorul ei.

— Ce frumos o să fie, spuse mama.

Nu vedea nimic nepotrivit în această propunere.

Se despărţiră zâmbind şi cu repetate strângeri de mână.

— Omul acesta are o inimă de aur. Ce frumos vorbeşte totdeauna despre tine. Te poate ajuta să-ţi faci educaţia. Ar trebui să fii mândră.

— Sunt, declară Jennie cu sinceritate.

Nu ştiu dacă trebuie sau nu să-i spunem tatălui tău, încheie doamna Gerhardt. Nu-i place să te vadă ieşind seara.

În cele din urmă, hotărâră să nu-i spună. S-ar fi putut să nu înţeleagă.

Jennie era gata când sosi Brander. În lumina modestei lămpi din

salon îşi putea da seama că se îmbrăcase pentru el, şi cu ocazia aceasta pusese pe ea lot ce avea mai bun:
O rochie de bumbac în dungi, de culoarea levănţicii, scrobită şi călcată cu multă grijă, îi scotea pe deplin în evidenţă figura ei drăgălaşă. Era o rochie cu mici manşete ti vite cu dantelă şi un guler uşor ridicat. Nu purta mănuşi, nici bijuterii, nici măcar o jachetă căci n-avea una destul de bună ca să fie purtată, dar părul îi era pieptănat atât de îngrijit, încât îi punea în valoare conturul frumos al capului mai bine decât orice pălărie. Iar cele câteva bucle rebele o încununau ca o aureolă. Domnul Brander sugeră că ar trebui să-şi ia şi o jachetă. Jennie ezită o clipă, apoi intră în casă şi împrumută pelerina mamei ei, o pelerină oarecare, din lână cenuşie. De astă dată Brander îşi dădu seama că nu avea aşa ceva şi suferi cumplit la gândul că fata intenţionase să iasă fără nimic care să-i ţină cald.

Ar fi îndurat aerul rece şi pătrunzător al nopţii, gândi el, fără să scoată o vorbă”.

O privi şi dădu gânditor din cap. Apoi plecară, şi uită repede totul, în afară de lucrul de necrezut: că ea era alături de el.
Jennie vorbea fără să se simtă stânjenită, cu un entuziasm tineresc plin de drăgălăşenie, pe care Brander îl găsea irezistibil.

— O, Jennie, exclamă el când ea îi atrase atenţia cât de delicat arătau copacii acolo unde conturul lor întunecat se profila sub lumina palidă a răsăritului de lună nouă, eşti cineva! Cred că ai putea să scrii versuri dacă ai fi puţin instruită.

— Credeţi că aş putea? întrebă ea cu naivitate.

— Cred? Copilă ce eşti, continuă el luându-i mâna; ştiu, nu cred. Eşti cea mai scumpă mică visătoare cu ochii deschişi de pe toată faţa pământului! Fireşte că ai putea să scrii poezie. Tu trăieşti. Tu întruchipezi poezia, draga mea. N-ai nevoie să scrii versuri.

Acest elogiu o mişcă mai mult decât orice. Vorbea întotdeauna atât de frumos! Nimeni nu păruse s-o placă sau să i preţuiască vreodată măcar pe jumătate cât el. Şi ce bun era Toată lumea spunea asta. O recunoştea şi propriul ei tată.

Merseră mai departe, până când, amintindu-şi brusc, Brander zise:

— Mă întreb cât o fi de târziu. Poate că ar fi mai bine să ne

întoarcem. Ai ceasul?

Jennie tresări, căci ceasul acesta era singurul lucru despre care sperase că nu va vorbi. Din clipa când se întorsese, gândul la ceas o apăsa întruna. În lipsa lui, venitul familiei ajunsese într-o stare jalnică și fusese nevoită să-l amaneteze.

Îmbrăcămintea Marthei era atât de uzată, încât nu mai putea merge la şcoală dacă nu i se cumpăra alta nouă. Şi astfel, la capătul unor îndelungate discuţii, se ajunse la concluzia că trebuia să se renunţe la ceas.

Bass îl luă şi, după multă tocmeală cu cămătarul din partea locului, reuşi să aducă acasă zece dolari. Doamna Gerhardt cheltui banii pentru copiii ei și răsuflă uşurată. Martha arăta cu mult mai bine. Fireşte, Jennie era bucuroasă.

Totuși, acum, odată ce senatorul deschise vorba despre ceas, părea să fi sosit clipa când avea să dea socoteală. Tremura chiar, iar el băgă de seamă zăpăceala ei.

— Ce s-a întâmplat, Jennie, o întrebă Brander cu blândeţe, ce te-a făcut să tresari aşa?

— Nimic, răspunse ea.

— Nu ai ceasul?

Tăcu, pentru că-i era cu neputinţă să spună o minciună premeditată. Tăcerea era plină de încordare; apoi mărturisi, cu o voce care aducea prea mult a suspin ca el să nu bănuie adevărul:

— Nu, domnule.

La insistenţele lui, Jennie îi destăinui totul.

— Bine, scumpa mea, nu te necăji din cauza asta. Eşti o fată cum n-a mai fost alta. O să capăt înapoi ceasul pentru tine. De acum încolo, când ai nevoie de ceva, vreau să vii la mine. Mă asculţi? Vreau să-mi făgăduieşti acest lucru. Dacă nu sunt aici, doresc să-mi scrii. În viitor am să păstrez totdeauna legătura cu tine. Îţi voi lăsa adresa mea. Dă-mi doar de ştire, şi te ajut. Înţelegi?

— Da răspunse Jennie.

— Făgăduiești că de astă dată ai s-o faci, da?

— Da.

Timp de un minut, între ei domni tăcerea.

— Jennie, începu în cele din urmă Brander, pe care noaptea

primăvăratică îl emoţiona, răscolindu-i pasiunea, sunt aproape convins că nu mai pot trăi fără tine. Te-ai putea oare decide să trăieşti alături de mine de acum încolo?

Jennie îşi feri privirea, căci nu pricepea sensul cuvintelor lui.

— Nu știu... spuse ea vag.

— Ei bine, să te gândești la lucrul alesta, adăugă el cu o voce care-ţi făcea plăcere s-o asculţi. Vorbesc serios. Ai vrea să te măriţi cu mine şi apoi, dacă mi-ai îngădui, să te trimit la un curs timp de câţiva ani?

— Să plec la şcoală?

— Da, după ce te măriţi cu mine.

— Cred că da.

Se gândi la maică-sa. Poate c-ar putea să-şi ajute familia.

— Nu ţii deloc la mine, Jennie?

— Ba da.

— Totuși, n-ai mai venit pentru rufele mele, remarcă el cu tristeţe.

Jennie fu mişcată auzind aceste cuvinte.

— N-am venit. N-am avut încotro. Mama socotea că aşa e mai bine.

— Asta-i drept, consimţi el. Nu te necăji. Glumeam, doar. Ţi-ar plăcea să vii dacă ai putea, nu?

— Da, mi-ar plăcea, răspunse ea cu sinceritate.

Brander îi luă mâna şi i-o strânse cu atâta căldură. Încât toate cuvintele sale înflăcărate căpătau de două ori pe atâta greutate.

— Bine rosti ea, cu tonul iubitor al unei fiice.

Draga în ea Jennie spuse el, dând glas unui sentiment profund. Aş face orice pentru tine!

CAPITOLUL VI

William Gerhardt, tatăl acestei nefericite familii, avea trăsături de caracter care făceau din el un om foarte interesant.

Născut în regatul Saxoniei, avusese destulă personalitate ca să se opună nedreptăţii conscripţiei militare şi să fugă în cel de-al optsprezecelea an al vieţii la Paris. De aici plecase spre America, pământul făgăduinţei. Sosit în această ţară, înaintase în etape de la New York la Philadelphia şi apoi, spre vest, lucrând o vreme în fabricile de sticlă din Pennsylvania. Într-un sat romantic din această lume nouă îşi aflase visul inimii sale. Împreună cu ea, o simplă fată americană de origine germană, se mutase la Youngstown şi apoi la Columbus, urmându-l de fiece dată pe proprietarul unei fabrici de sticlă, cu numele de Hammond, ale cărui afaceri mergeau când bine, când prost.

Gerhardt era un om onest şi îi plăcea să creadă că alţii îi apreciau cinstea. „William, îi spunea uneori patronul său, am nevoie de tine fiindcă îmi inspiri încredere”, şi asta pentru el era un lucru mai de preţ decât aurul şi argintul. Această cinste, ca şi convingerile sale religioase erau în întregime moştenite. Nu le judecase niciodată, înaintaşii săi, tatăl şi bunicul, meşteri germani, fuseseră oameni dintr-o bucată, care nu înşelaseră pe nimeni nici cu un ban, şi această cinste îi intrase neştirbită în sânge. Înclinaţiile sale luterane fuseseră întărite prin faptul că frecventase ani de zile biserica şi respectase cu sfinţenie viaţa de familie. În căsuţa tatălui său, influenţa pastorului luteran era atotputernică; Gerhardt moştenise convingerea că biserica luterană era o instituţie perfectă şi că preceptele ei aveau să fie de o importanţă covârşitoare atunci când va începe viaţa viitoare.

Deşi trecea drept menonită, soţia sa se dovedea întru totul gata «să îmbrăţişeze credinţa soţului. Şi astfel, casa lui deveni o casă cu frica lui Dumnezeu; oriunde mergeau, prima lor manifestare în public era aceea de a se recunoaşte enoriaşi ai bisericii luterane, iar pastorul era întotdeauna un oaspete binevenit în casa familiei.

Pastorul Wundt, păstor al credincioşilor aparţinând congregaţiei din Columbus, era un german cu o fire cinstită şi arzătoare, dar bigotismul şi ortodoxia sa dură şi aprigă îl făceau intolerant. După părerea sa, cei păstoriţi de el îşi puneau pe vecie în joc

salvarea sufletului lor dacă dansau, dacă jucau cărţi sau frecventau teatrele, şi nu se sfia să declare, tunând şi fulgerând, că iadul se căsca pentru cei care nesocoteau îndemnurile sale. A bea, chiar şi cumpătat, era un păcat. Fumatul… ei bine, de fumat, fuma el însuşi. Totuşi, purtarea corectă în căsnicie şi inocenţa de dinaintea acestei stări erau date esenţiale ale vieţii creştine. Nu mai e cazul să se vorbească de salvarea sufletului, spusese el referindu-se la o fată care greşise pierzându-şi castitatea şi la părinţii care, din neglijenţă, îi îngăduiseră să şi-o piardă. Iadul se căsca pentru toţi cei din acelaşi aluat. Trebuia să mergi pe un drum îngust şi fără ocolişuri dacă voiai să scapi de pedeapsa veşnică; un Dumnezeu drept se mânia zilnic pe cei care păcătuiau.

Gerhardt, soţia sa, precum şi Jennie acceptau fără să stea în cumpănă doctrina bisericii lor, aşa cum era expusă de domnul Wundt. Pentru Jennie însă, consimţământul era doar ceva mai mult decât formal. Până acum religia nu avusese încă mare influenţă asupra ei. Era plăcut să ştii că există un rai şi înfricoşător să ştii că există un iad. Fetiţele şi băieţii trebuiau să fie buni şi să asculte de părinţii lor. În afară de aceasta, întreaga problemă a religiei era tare încâlcită în mintea ei.

Gerhardt nu se îndoia că tot ce spunea pastorul din înaltul amvonului bisericii sale era adevărat, cuvânt cu cuvânt: moartea şi viaţa viitoare erau pentru el o realitate.

Iar acum, când anii se scurgeau şi problema existenţei lumii devenea din ce în ce mai greu de explicat se agăţa cu o nelinişte mişcătoare de doctrinele care aduceau o soluţie. O, numai de-ar putea fi atât de cinstit şi integru încât Domnul să nu aibă pricină să-şi întoarcă faţa de la el. Tremura nu numai pentru sine însuşi, ci şi pentru soţia şi copiii săi. Oare într-o zi nu avea să fie socotit răspunzător pentru ei? Oare propria sa lipsă de tărie şi metodă în a-i face să-ţi însuşească legile vieţii eterne nu avea să ducă la condamnarea sa şi a lor? îşi imagina chinurile iadului şi se întreba ce-o să se întâmple cu el şi cu ai lui când va suna ora hotărâtoare.

Fireşte că o credinţă religioasă atât de profundă îl făcea să fie sever cu copiii. Înclina să privească cu ochi necruţători plăcerile şi slăbiciunile izvorâte din dorinţele tinereşti. Jennie nu trebuia să aibă

niciodată un iubit dacă tatăl ei s-ar fi împotrivit. Orice idilă începută cu tinerii pe care îi putea întâlni pe străzile din Columbus nu putea fi continuată acasă. Gerhardt uita că fusese odată tânăr el însuşi şi acum nu-l preocupa decât fericirea fetei. Senatorul însemna aşadar o noutate în viaţa ei.

Când acesta din urmă începu să ia parte la problemele familiei, principiile convenţionale ale lui Gerhardt-tatăl se dovediră a nu fi demne de încredere. Nu avea mijloace să judece un asemenea caracter. Nu era o persoană obişnuită, care cocheta cu drăgălaşa lui fiică. Felul în care senatorul intrase în viaţa de familie era atât de original şi totodată atât de firesc, încât deveni un factor activ al acestei vieţi, înainte ca cineva să se poată gândi la ceea ce se petrecea. Gerhardt însuşi se lăsă înşelat şi, aşteptând doar ca onorurile şi beneficiile să se reverse asupra alor săi dintr-o astfel de sursă, acceptă interesul arătat familiei şi binele care i se făcea, continuând să trudească paşnic. Soţia sa nu i pomeni despre numeroasele cadouri care veniseră înainte şi după acel minunat Crăciun.

Dar într-o dimineaţă, în timp ce Gerhardt se întorcea de la munca sa de noapte, un vecin, pe nume Otto Weaver, îl agăţă.

— Gerhardt, îi spuse, am ceva de vorbit cu dumneata. Ca prieten, aş vrea să-ţi spun ce aud. Ştii, vecinii cam vorbesc despre bărbatul care vine s-o vadă pe fiica dumitale.

— Fiica mea? spuse Gerhardt, pe care acest atac neaşteptat îl puse în încurcătură şi-l îndureră cumplit. De cine vorbeşti? Nu ştiu pe nimeni care vine să o vadă pe fiica mea.

— Nu? întrebă Weaver aproape la fel de mirat ca şi cel cu care vorbea. Un bărbat de vârstă mijlocie, cu păr cărunt. Uneori poartă un baston. Nu-l ştii? Nu-l cunoşti?

Gerhardt îşi tortura memoria, privind încurcat.

— Se spune că a fost mai înainte senator, continuă Weaver, începând să se cam îndoiască de povestea în care se băgase. Nu ştiu.

— Ah, răspunse Gerhardt, uşurat în mare măsură. Senatorul Brander. Da. A fost de câteva ori, aşa… Ei bine, şi ce-i cu asta?

— Nu-i nimic, răspunse vecinul, decât că se vorbeşte. Ştii, nu mai e un om tânăr. Fiica dumitale a ieşit de câteva ori cu el. Oamenii văd, şi acum o vorbesc. M-am gândit că poate vrei să ştii.

Gerhardt fu izbit până-n adâncul sufletului de aceste cuvinte teribile. Oamenii trebuie să aibă un motiv ca să spună asemenea lucruri. Jennie şi mama ei făcuseră o greşeală serioasă. Şi totuşi mai şovăia încă. să-şi apere fiica.

E un prieten al familiei, spuse el, încurcat. Oamenii n-ar trebui să bârfească dacă nu ştiu despre ce este vorba. Fiica mea nu a făcut nimic.

Asta aşa e. Nu-i nimic, continuă Weaver. Oamenii vorbesc înainte de a avea vreun temei. Suntem vechi prieteni. M-am gândit că poate vrei să ştii.

Timp de un minut sau două Gerhardt rămase nemişcat, cu maxilarul căzut şi cu un aer de stranie neputinţă. Oamenii se arătau atât de cruzi când îţi erau potrivnici! Părerile şi bunăvoinţa lumii însemnau nespus de mult. Se străduise din răsputeri să trăiască aşa cum cere ea. De ce nu era mulţumită şi nu-l lăsa în pace?

— Îmi pare bine că mi-ai spus, murmură el pornind spre casă, o să am grijă. La revedere.

Gerhardt se folosi de cel dintâi prilej ca să şi ia soţia la întrebări.

— Ce-i cu senatorul Brander, care îi tot face vizite lui Jennie? o întrebă el în germană. Vecinii au început să vorbească.

— O, nimic, răspunse în aceeaşi limbă doamna Gerhardt, pe care întrebarea lui o lua de bună seamă prin surprindere. Ne-a făcut două-trei vizite.

— Nu mi-ai pomenit de treaba asta, replică el, în timp ce gândul că soţia sa avusese slăbiciunea sa îngăduie şi să acopere o asemenea greşeală la unul dintre copiii lor îl scotea din fire.

— Nu, spuse ea, cu totul năucită. A fost aici doar de două sau trei ori.

— De două sau trei ori! exclamă Gerhardt, care se lăsa furat de obiceiul germanilor de a vorbi cu glas tare. De două sau trei ori? Toţi vecinii vorbesc despre asta. Care-i adevărul?

— A fost doar de două ori sau trei ori, repetă cu glas moale doamna Gerhardt.

— Weaver mă opreşte pe stradă, continuă Gerhardt, şi-mi spune că vecinii vorbesc despre bărbatul cu care umblă fiică-mea. Iar eu habar n-am. Am rămas înlemnit. N-am ştiut ce să mai zic. Asta-i

purtare? Ce-o fi gândind omul ăsta despre mine?

— Nu-i vorba de nimic, declară mama, făcând uz de o foarte potrivită expresie germană. Jennie s-a plimbat cu el o dată sau de două ori. A fost aici, acasă. Şi ce-i pasă lumii? Nu poate fata să aibă nicio bucurie?

— Dar e un om bătrân, răspunse Gerhardt, folosind cuvintele, lui Weaver. Este un om pe care-l ştie toată lumea. De ce ar dori să viziteze o fată ca Jennie?

— Nu ştiu, spuse doamna Gerhardt, apărându-se. Vine aici, acasă. Nu ştiu decât lucruri bune despre el. Pot să-i spun să nu vină?

La aceste cuvinte Gerhardt amuţi. Ştia numai lucruri foarte bune despre senator. Ce era deci atât de neobişnuit în cele petrecute?

— Vecinii sunt gata oricând să bârfească. Acum n-au mai găsit altceva de vorbit decât despre Jennie. Tu ştii dacă este sau nu o fată bună. De ce să spună asemenea lucruri?

Şi lacrimi apărură în ochii blânzi al bietei mame.

— E-n regulă, mormăi Gerhardt, dar n-ar trebui să vină ca să scoată la plimbare o fată de vârsta ei. Face impresie proastă, chiar dacă nu are gânduri rele.

În acest moment intră Jennie. Auzise discuţia din dormitorul din faţă, unde dormea cu unul dintre copii, dar nu bănuise despre ce era vorba. Mama se întoarse cu spatele și se aplecă peste masa unde făcea biscuiţi, pentru ca fiică-sa să nu-i vadă ochii înroşiţi.

— Ce s-a-ntâmplat? întrebă ea, tulburată în chip nedesluşit de tăcerea încordată a amândurora.

— Nimic, spuse Gerhardt cu tărie.

Doamna Gerhardt nu făcu niciun gest, dar însuşi felul cum stătea ca pironită-n loc spunea ceva. Jennie se apropie de ea şi într-o clipă descoperi că plânsese.

— Ce s-a-ntâmplat? repetă uimită, cu privirea aţintită asupra tatălui ei.

Gerhardt rămăsese nemişcat; nevinovăţia fiicei sale precumpănea faţă de groaza pe care i-o trezea păcatul săvârșit.

— Ah, vecinii… răspunse mama cu o voce frântă. Sunt întotdeauna gata să vorbească despre ceea ce nu cunosc deloc.

— Tot despre mine? întrebă Jenme, înroşindu-se uşor.

— Vezi? observvă. Gerhardt, părând a se adresa lumii întregi. Ea ştie! De ce nu mi-ai spus că venea pe-aici? Vecinii vorbesc, şi eu n-am ştiut nimic până astăzi. Oricum, ce fel de purtare e asta?

— Oh, exclamă Jennie, însufleţită de cea mai sinceră simpatie pentru mama ei, şi ce importanţă áre?

— Ce importanţă are? strigă Gerhardt tot în germană, deşi Jennie răspundea în englezeşte. N-are importanţă că oamenii mă opresc în drum şi-mi vorbesc despre treaba asta? alta în locul tău ar muri de ruşine! Am avut întotdeauna o părere bună despre acest om, dar acum – de vreme ce nu mi-ai spus nimic despre el, şi vecinii vorbesc – nu ştiu ce să mai cred. Trebuie să aud din vecini ce se petrece în propria mea casă?

Mama şi fiica tăcură. Jennie începuse să-şi dea seama că făcuseră o mare greşeală.

— Nu m-am ascuns de dumneata fiindcă socoteam că fac ceva rău. Nu m-a scos decât o dată la plimbare, cu trăsura.

— Da, dar. mie nu mi-ai spus, răspunse tatăl ei.

— Ştiu că nu-ţi phee să mă vezi ieşind când se lasă seara. De aceea nu ţi-am spus. Altceva nu era de ascuns.

— N-ar trebui să-ţi ceară să ieşi cu el seara, observă Gerhardt, cu gândul la vecini. Ce vrea de la tine? De ce vine aici? Oricum, e prea bătrân. Nu cred c-ar trebui să ai de-a face cu el; o fată atât de tânără ca tine.

— Nu vrea nimic, decât să mă ajute. Vrea să se căsătorească cu mine.

— Să se căsătorească cu tine? Ha! De ce nu-mi spune asta mie! exclamă Gerhardt. O să văd despre ce-i vorba. N-o să-i îngădui să bată străzile cu fiica mea, şi vecinii să bârfească. Şi-apoi, e prea bătrân. O să-i spun. Ar trebui să aibă destul bun-simţ ca să nu aducă o fată în situaţia de-a se vorbi pe seama ei. E mai bine să nu mai vină deloc pe aici!

Ameninţarea. lui Gerhardt, că-i va spune lui Brander să nu mai vină, li se părea pur şi simplu groaznică lui Jennie şi mamei ei. La ce putea să ducă o asemenea atitudine? De ce să le umilească în faţa lui? Fireşte că Brander veni din nou, când Gerhardt era plecat la lucru, şi ele tremurau de frică să nu se afle ceva. Câteva zile mai târziu,

senatorul veni şi o luă pe Jennie la o plimbare îndelungată. Nici ea, nici mama ei nu-i spuseseră nimic lui Gerhardt. Dar acesta nu putea să nu prindă de veste mult timp.

— Jennie a ieşit din nou cu omul acela? o întrebă el pe doamna Gerhardt în seara următoare.

— A fost aici aseară, răspunse mama căutând să ocolească adevărul.

— I-ai spus să nu mai vină?

— Nu ştiu, nu cred.

— Bine. Atunci o să văd eu dacă se poate pune capăt sau nu la treaba asta! spuse hotărât tatăl.

O să vorbesc eu cu el.

— Aşteaptă tu până vine din nou!

Drept care, găsi prilejul să se întoarcă de la fabrică în trei seri diferite, supraveghind cu grijă casa de fiece dată, ca să vadă dacă nu intră vreun vizitator. În cea de-a patra seară, Brander veni, întrebă de Jennie – care era grozav de neliniştită – şi o luă la plimbare. Jennie se temea de taică-său, se temea să nu se întâmple ceva necuviincios, dar nu ştia ce anume trebuia să facă.

Gerhardt, care la acea oră se întorcea de la lucru, o văzu plecând. Era destul pentru el. Intră hotărât în casă la nevastă-sa.

— Unde e Jennie?

— E plecată.

— Da, ştiu unde. Am văzut-o. Ei bine, aşteaptă tu până se întoarce. O să-i spun lui.

Se aşeză calm, citind un ziar în germană şi supraveghindu-şi cu coada ochiului soţia, până când poarta scârţâi, în sfârşit, şi uşa din faţă se deschise. Atunci se sculă.

— Unde-ai fost? întrebă el în germană.

Brander, care nu se aşteptase la o astfel de neplăcere, se simţi mânios şi stingherit. Pe Jennie o copleşise ruşinea. În bucătărie, maică-sa trecea prin chinurile iadului.

— Am fost la plimbare, răspunse ea tulburată.

— Nu ţi-am spus să nu mai ieşi după ce se lasă seara? zise Gerhardt, fără să ţină nicidecum seama de persoana lui Brander.

Jennie se făcu roşie ca para focului şi nu mai putu scoate o

vorbă.

— Ce vă supără? întrebă grav Brander. De ce-i vorbiţi astfel?

— Nu trebuie să plece de acasă seara, răspunse aspru tatăl. I-am spus-o până acuma de două sau de trei ori. De asemenea, cred că n-ar trebui să mai veniţi pe aici.

— Şi de ce? întrebă senatorul, oprindu-se să-şi adune gândurile şi să-şi aleagă cuvintele. Nu e oare ciudat? Ce-a făcut rău fiica dumneavoastră?

— Ce-a făcut? exclamă Gerhardt din ce în ce mai stârnit, drept care vorbea într-o engleză aproape stâlcită. Bate străzile noaptea, când nu trebuie. Nu vreau ca fiica mea să fie scoasă seara din casă de un om în vârstă. Şi, oricum, ce vreţi de la ea? E încă un copil.

— Ce vreau?! spuse senatorul. Încercând să-şi regăsească demnitatea jignită. Vreau, fireşte, să stăm de vorbă. E destul de mare ca să-i trezesc interesul. Doresc să mă căsătoresc cu ea, dacă mă vrea.

— Iar eu vreau să plecaţi şi să nu mai daţi pe aici, replică, tatăl, care-şi pierduse orice urmă de logică şi ajunsese atât de departe încât făcea uz de obişnuita autoritate paternă. Doresc să nu mai daţi târcoale casei mele. Am destule necazuri şi fără ca fiică-mea să fie scoasă în lume şi să-mi facă nume prost.

— Vă previn sincer, reluă senatorul îndreptându-şi statura, că va trebui să lămuriţi cuvintele pe care le-aţi pronunţat. Nu am făcut nimic de care să-mi fie ruşine. Fiica dumneavoastră nu a avut de suferit niciun rău din pricina mea. Şi acum vreau să ştiu ce înţelegeţi prin această purtare?

— Înţeleg, înţeleg, spuse Gerhardt repetându-se din pricina enervării, înţeleg că toţi vecinii vorbesc despre dumneavoastră, că veniţi aici şi vă plimbaţi în trăsură şi pe jos cu fiica mea când eu nu sunt acasă, asta înţeleg! înţeleg că nu sunteţi un om cu gânduri cinstite altfel nu aţi veni să vă vedeţi cu o fetiţă care ar putea să vă fie fiică. Oamenii mi-au spus destul de limpede cine sunteţi. Duceţi-vă şi lăsaţi-o în pace pe fata mea.

— Oamenii! făcu senatorul. Ei bine, nu mă sinchisesc de oamenii de care vorbiţi. O iubesc pe fiica dumneavoastră şi vin pe aici ca s-o văd, tocmai fiindcă o iubesc. Vreau să mă căsătoresc cu ea, şi dacă vecinii dumneavoastră au ceva împotrivă, lasă-i să vorbească. Nu aveţi

niciun motiv să vă purtaţi astfel înainte de a-mi cunoaşte intenţiile.

Tulburată de această ceartă neprevăzută şi îngrozitoare, Jennie se retrăsese spre uşa care dădea în sufragerie, şi maică-sa, văzând-o, veni lângă ea.

— O, spuse mama cu răsuflarea întretăiată, s-a întors când erai plecată. Ce-i de făcut?

Şi se lipiră una de alta, cum fac femeile plângând în tăcere.

Cearta continua.

— Să o luaţi în căsătorie, da? exclamă tatăl. Asta e?

— Da, exact, să o iau în căsătorie. Fiica dumneavoastră are optsprezece ani și poate hotărî ea însăşi. M-aţi insultat şi aţi jignit sentimentele fiicei dumneavoastră. Ei bine, doresc să ştiţi că lucrurile nu se pot opri aici. Dacă aveţi ceva să-mi reproşaţi, în afara unor simple bârfeli, vreau să-mi spuneţi.

Senatorul stătea în faţa lui, aidoma unui monument al integrităţii; nu ridicase glasul şi nu se arătase mânios, dar buzele sale aveau o linie fermă, caracteristică unui om puternic şi hotărât.

— Nu avem ce să mai vorbim, replică Gerhardt, încurcat, dar nu speriat. Fiica mea este fiica mea. Eu sunt cel care hotărăşte dacă se poate plimba noaptea şi dacă se poate căsători cu dumneavoastră. Vă cunosc eu pe voi, politicienii. Când v-am întâlnit prima oară, am crezut că sunteţi un om superior, dar acum, când am văzut felul în care vă purtaţi cu fiica mea, nu vreau să mai avem de-a face! Plecaţi, şi să nu mai daţi pe aici… Asta-i tot ce vă cer.

— Îmi pare rău, doamnă Gerhardt, spuse Brander, îndepărtându-se fără grabă de tatăl mânios, îmi pare rău că am avut o asemenea discuţie în această casă. N-am bănuit că soţul dumneavoastră era împotriva vizitelor mele. Totuşi, pentru moment, am să las lucrurile să rămână aşa cum sunt. Situaţia nu e chiar atât de proastă cum pare a fi.

Gerhardt îl privea, uimit de calmul său.

— O să plec, i se adresă el din nou lui Gerhardt, dar nu trebuie să socotiţi că am renunţat pentru totdeauna. Aţi făcut o mare greşeală astă-seară. Sper că o să vă daţi seama de asta. Vă doresc noapte bună.

Se înclină uşor şi plecă.

Gerhardt închise cu putere, uşa.

— Şi acum, începu el întorcându-se spre fiica şi soţia sa, o să vedem dacă am scăpat sau nu de el. Îţi arăt eu ce înseamnă să baţi străzile noaptea, şi să intri în gura lumii!

Discuţia luă sfârşit, dar privirile şi tulburarea din casă spuneau că furtuna nu se potolise încă, şi timp de câteva zile abia de se auzi o vorbă în căsuţa lor. Gerhardt începu să se gândească la faptul că obţinuse slujba prin intervenţia senatorului şi hotărî să renunţe la ea. Anunţă că nu-i vor mai spăla rufele, şi dacă n-ar fi fost sigur că serviciul doamnei Gerhardt fusese găsit prin propriile ei eforturi, ar fi obligat-o să-l părăsească. Oricum, dintr-o asemenea poveste n-avea să iasă nimic bun. Dacă nu s-ar fi dus niciodată la hotel, toată bârfeala asta nu s-ar fi abătut niciodată pe capul lor.

În ceea ce-l privea, senatorul plecă scos, fără doar şi poate, din fire de această scenă grosolană. Bârfeala vecinilor e un lucru destul de prost chiar între oameni de aceeaşi condiţie, dar faptul că un om de rangul său a ajuns să fie amestecat în asemenea clevetiri îl izbi ca ceva nedemn. Nu ştia ce să facă, şi tot încercând să ajungă la o hotărâre, se scurseră câteva zile. Apoi fu chemat la Washington şi plecă fără să o mai fi văzut pe Jennie.

Între timp, familia Gerhardt se zbătea cu greutăţile ca şi înainte. Erau săraci, într-adevăr, dar Gerhardt se înverşuna să înfrunte sărăcia, dacă ea putea fi suportată cu cinste. Notele de la băcănie erau totuşi la fel de mari. Hainele, copiilor se uzau în acelaşi ritm. Fură nevoiţi să facă economii şi să nu-şi mai achite datoriile vechi, pe care Gerhardt încerca să le amâne.

Apoi veni ziua când trebui plătită dobânda anuală a ipotecii, şi apoi o altă zi, când doi băcani îl întâlniră pe Gerhardt în stradă şi-l întrebară despre micile lor conturi. Nu şovăi să le explice în amănunt care era situaţia şi să le spună cu o sinceritate convingătoare că se va strădui din răsputeri şi va face tot ce-i va sta în putinţă. Dar nenorocirile prin care trecea îl zdruncinau. Noaptea, la slujbă, implora mila cerului şi nu se dădea în lături să-şi petreacă orele zilei, când ar fi trebuit să doarmă, umblând de ici-colo, fie în căutarea unei slujbe mai bine plătite, fie după vreo treabă măruntă, din acelea pe care le găsea din când în când. Una dintre acestea era cositul ierbii.

Doamna Gerhardt protesta spunând că asta înseamnă

sinucidere, dar el o lămurea de ce făcea acest lucru, arătând lipsa în care se aflau.

— Când oamenii mă opresc în stradă şi-mi cer bani, n-am timp de dormit.

Situaţia era jalnică pentru toţi ai casei. Şi ca o culme a greutăţilor, Sebastian fu închis. Vechiul său şiretlic cu furatul cărbunilor dăduse greş. Într-o seară, în timp ce Jennie şi copiii îl aşteptau, se urcă într-un vagon şi fu arestat de un detectiv feroviar. În ultimii doi ani se constataseră multe furturi de cărbuni, dar câtă vreme hoţia se mărginea la cantităţi moderate, compania feroviară nu lua măsuri. Totuşi, atunci când clienţii cargourilor se plânseră că vagoanele provenind din minele din Pennsylvania pierdeau mii de puduri în trecere prin Cleveland, Cincinnati, Chicago şi alte puncte, detectivii fură puşi la treabă. Copiii lui Gerhardt nu erau singurii care se dedau la această treabă pe calea ferată. Şi alte familii din Columbus – nenumărate familii – făceau întruna acelaşi lucru, dar Sebastian se nimeri să fie înhăţat şi să slujească de exemplu în acest oraş.

— Dă-te imediat jos din vagon, spuse detectivul, care se ivi pe neaşteptate din umbră.

Jennie şi ceilalţi copii azvârliră coşurile şi căldările şi fugiră rupând pământul. Primul imbold al lui Sebastian fu să sară din vagon şi s-o ia la goană, dar detectivul îl apucă de haină.

— Stai pe loc! exclamă el. Te arestez!

— Dă-mi drumul, spuse cu glas sălbatic Sebastian, care nu era mototol de felul său. Era îndrăzneţ şi dârz şi-şi dădea cât se poate de bine seama că se afla într-o situaţie proastă. Îţi spun să-mi dai drumul, repetă el şi se smuci, gata-gata să-l trântească pe cel care-l înhăţase.

— Haide, vino, spuse detectivul, în timp ce-l împingea iară milă, străduindu-se să arate puterea cu care era investit.

Sebastian se supuse, dar numai după ce-i dădu adversarului său o lovitură care-l făcu pe acesta să se clatine.

Urmă o luptă, însă tocmai atunci un impiegat feroviar care – trecea pe acolo sări în ajutorul detectivului. Împreună îl duseră spre depou, apoi, când îl găsiră pe comisarul local, îl predară. Sebastian fu închis în noaptea aceea în celulă, cu haina ruptă, cu mâinile şi faţa rănite şi un ochi învineţit.

Întorşi acasă, copiii nu putură să spună ce se întâmplase cu fratele lor, dar când ceasul bătu ora nouă, apoi zece şi unsprezece şi Sebastian nu se întoarse, doamna Gerhardt îşi pierdu firea. Întârziase de multe ori până la douăsprezece sau unu, dar în noaptea aceasta maică-sa avea presimţirea unui lucru îngrozitor. Când trecu de unu şi jumătate şi nu văzu nici urmă de Sebastian, începu să plângă.

— Duceţi-vă careva să-i spuneţi tatălui vostru. S-ar putea să fie închis.

Jennie se oferi ea, iar George, care dormea adânc, fu trezit ca s-o însoţească.

— Ei!… exclamă Gerhardt, mirat că-şi vedea copiii.

— Bass nu s-a întors încă, spuse Jennie, şi apoi, ca o motivare, povesti cele petrecute în acea seară.

Gerhardt îşi părăsi numaidecât slujba şi se înapoie cu cei doi copii până în locul de unde, cotind, putea s-o apuce către închisoare. Ghicise ce se întâmplase şi era tulburat.

— Asta-i, deci, repetă el nervos, în timp ce-şi freca stângaci mâinile de fruntea umedă.

Ajuns la comisariat, poliţistul de serviciu îi relată pe scurt că Bass se afla sub stare de arest.

— Sebastian Gerhardt! spuse el, răsfoindu-şi registrul; da, e aici. Furt de cărbune şi rezistenţă opusă unui poliţist. E băiatul dumitale?

— O, doamne! Ach, Gottl izbucni Gerhardt. Şi îşi frângea mâinile, cuprins de disperare.

— Vrei să-l vezi? întrebă poliţaiul.

— Da, da.

— Du-l în fund, Fred, să-şi vadă băiatul, spuse celălalt către bătrânul paznic de serviciu.

Când ajunse în camera din fund şi apăru Sebastian, plin de vânătăi şi cu părul răvăşit, ceva se prăbuşi în el şi începu să plângă. De emoţionat ce era, nu putea să scoată o vorbă.

— Nu plânge, pop, începu Sebastian, curajos „N-am avut încotro. E-n regulă! O să ies de aici mâine dimineaţă.

Gerhardt se cutremură de durere.

— Nu plânge, continuă Sebastian, căutând să-şi stăpânească propriile sale lacrimi. Totul o să fie bine. Ce rost are să plângi?

— Ştiu, ştiu, spuse distrus tatăl cu păr cărunt, dar nu mă pot opri. E vina mea că te-am lăsat să faci asta.

— Nu, nu e. N-aveai încotro. Mama a aflat?

— Da. Jennie şi George au venit şi mi-au povestit şi mie, la serviciu. N-am ştiut nimic până acum.

Şi începu din nou să plângă.

— Lasă, nu te necăji, stărui Bass, vădind în această împrejurare latura cea mai bună a fiinţei sale. O să fie bine. Acum du-te înapoi la lucru şi nu te necăji. O să fie bine.

— Cum te-ai lovit la ochi? îl întrebă tatăl, privindu-l cu ochii lui înroşiţi de plâns.

— O, am avut o mică partidă de lupte cu omul care m-a agăţat, răspunse băiatul, şi zâmbi curajos. Credeam c-am s-o pot şterge.

— Nu trebuia să faci asta, Sebastian, observă tatăl. Ar putea să-ţi îngreuneze situaţia. Când o să fii judecat?

— Mâine dimineaţă, aşa mi s-a spus. La nouă.

Gerhardt rămase un timp cu fiul său şi discutară problema cauţiunii, a amenzii şi cruda posibilitate a unei condamnări la închisoare, dar nu ajunseră să ia o anumită hotărâre. În cele din urmă, Bass îl convinse să plece, dar despărţirea prilejui o nouă izbucnire a simţămintelor. Gerhardt fu luat de-acolo, zguduit şi frânt de durere.

„Greu de tot, îşi spuse Bass în timp ce era condus înapoi în celula sa. Nu se gândea decât la taică-su. Mă întreb ce-o fi spunând ma”.

Gândul la mama lui îl înduioşă.

„Bine era dacă-l dădeam gata pe sticlete de la prima lovitură, – regretă Bass. Prost am fost că n-am fugit!”

CAPITOLUL VII

Gerhardt era deznădăjduit; nu cunoştea pe nimeni căruia ar fi putut să-i ceară ajutor, între orele două noaptea şi nouă jumătate. Se întoarse acasă, să discute cu soţia, şi apoi la locul său de muncă. Ce trebuia făcut? Nu ştia decât un singur prieten care ar fi fost în măsură sau ar fi vrut, poate, să facă ceva. Acesta era proprietarul fabricii de sticlă, Hammond, dar în clipa aceea omul nu se găsea în oraş. Gerhardt, însă, nu aflase că era plecat. Când se apropie ora nouă, se duse singur la tribunal, căci era mult mai bine ca ceilalţi să stea deoparte. Doamna Gerhardt va afla numaidecât ce se întâmplase. Și avea să vină de-a dreptul acasă.

Sebastian fu adus în boxa acuzaţilor şi trebui să aştepte un timp, până să-i vină rândul, căci erau de judecat mai mulţi deţinuţi înaintea lui. În cele din urmă i se strigă numele, şi băiatul fu împins înainte, la bară.

— Furt de cărbuni, onorată curte, şi rezistenţă la arestare, explică poliţaiul care îl arestase.

Magistratul îl privi atent pe Sebastian; faţa băiatului, plină de zgârieturi şi răni îi făcu o impresie proastă.

— Ei bine, tinere, ce ai de spus în apărarea dumitale? Cum se face să ai un ochi vânăt?

Sebastian se uită la judecător, dar nu răspunse.

— Eu l-am arestat, spuse detectivul; era într-unul din vagoanele companiei. A încercat să fugă, şi când l-am oprit, a sărit la mine. Omul acesta, aci de faţă a fost martor, spuse el. Întorcându-se către impiegatul care-l ajutase.

— Acolo te-a lovit? întrebă judecătorul, privind maxilarul umflat al detectivului.

— Da, domnule, răspunse acesta, dornic de a se răzbuna şi mai mult.

— Dacă nu vă supăraţi, interveni Gerhardt înclinându-se, e băiatul meu. A fost trimis după cărbuni. El…

— Nu ne interesează ce se ia din jurul depoului, întrerupse detectivul, dar el azvârlea cărbuni din vagoane la vreo şase inşi.

— Nu sunteţi în stare să câştigaţi destul ca să nu fie nevoie să

luaţi cărbuni din vagoane? întrebă magistratul. Dar înainte ca tatăl sau fiul să aibă timp să răspundă, adăugă: Ce meserie ai?

— Carosier.

— Şi dumneata? întrebarea îi fu pusă lui Gerhardt.

— Sunt paznic la fabrica de mobile „Miller”.

— Hm… făcu magistratul, care-şi dădea seama că Sebastian se arăta mai departe ursuz şi pus pe ceartă. Tânărul acesta poate fi scos de sub acuzaţia că a furat cărbuni, dar pare-se că pumnii îi sunt cam prea liberi. Columbus numără prea mulţi dintr-ăştia. Zece dolari!

— Nu vă supăraţi, începu Gerhardt, dar poliţistul îl şi împinse deoparte.

— Destul. Nu vreau să mai aud discutându-se despre asta, încheie judecătorul. Oricum, e încăpăţânat. Care-i cazul următor?

Gerhardt îşi croi drum înspre fiul său, umilit şi totuşi bucuros că lucrurile nu ieşiseră şi mai prost. Într-un fel sau altul, gândea el, o să poată face rost de bani. Când se apropie Sebastian, îl privi îngrijorat.

— E în regulă! spuse Bass cu glas liniştitor. Nu mi-a dat câtuşi de puţin posibilitatea să vorbesc.

— Sunt bucuros că amenda n-a fost mai mare, mărturisi Gerhardt agitat. O să căutăm să facem rost de bani.

Când se întoarse acasă, Gerhardt făcu cunoscut familiei neliniştite rezultatul. Doamna Gerhardt păli şi, totuşi, răsuflă uşurată, căci zece dolari erau o sumă care se putea obţine. Jennie ascultă întreaga poveste cu gura întredeschisă şi ochii mari. Părea o lovitură cumplită pentru ea. Bietul Bass! El, întotdeauna atât de plin de viaţă şi binevoitor! Era îngrozitor că se afla la închisoare.

Gerhardt alergă la eleganta reşedinţă a lui Hammond dar acesta era plecat din oraş. Se gândi atunci la Jenkins, un avocat, pe care-l cunoscuse întâmplător, dar Jenkins nu era la biroul său. Ştia câţiva băcani şi negustori de cărbuni pe care-i cunoştea destul de bine, dar le datora bani. Pastorul Wundt i-ar fi putut da cei zece dolari, dai gândindu-se ce chin ar însemna o asemenea destăinuire făcută acestui om onorabil nu îndrăznea să i se adreseze. Se duse la unul sau doi dintre cunoscuţi, dar aceştia, surprinşi de caracterul neobişnuit şi bizar al cererii, se scuzară. La ora patru se întoarse acasă dezgustat şi istovit.

— Nu ştiu ce să fac, spuse el disperat. Numai de mi-aş putea aduna gândurile.

Jennie se gândi la Brander, dar situaţia nu i se părea încă atât de deznădăjduită încât să poată trece peste împotrivirea tatălui ei şi peste insulta gravă adusă de el senatorului, insultă care-i mai stăruia încă viu în minte, şi să se ducă să-i ceară ajutor. Ceasul fusese amanetat a doua oară şi nu vedea pe ce altă cale puteau să facă rost de bani. Consiliul de familie dură până la zece şi jumătate fără să se ajungă la vreo hotărâre. Doamna Gerhardt îşi frângea întruna mâinile, şi-şi aţintea privirea în podea. Gerhardt, năucit, îşi trecea degetele prin părul castaniu-roşcat.

— Degeaba, spuse el în cele din urmă. Nu-mi vine în minte nimic.

— Du-te la culcare, Jennie, şopti. mama îngrijorată, şi spune-le şi celorlalţi să se culce. N-are rost să stea treji. Poată că o să-mi vină vreo idee. Du-te la culcare.

Jennie se duse în camera ei, dar însăşi ideea de a dormi i se părea insuportabilă. Citise în ziar, nu mult după ce taică-su se certase cu senatorul, că acesta plecase la Washington. Nu se spunea nimic despre întoarcerea sa. Şi, totuşi, s-ar putea să fie în oraş. Stătea în faţa unei oglinzi înguste şi joase, atârnată deasupra unui scrin sărăcăcios, şi se gândea. Sora ei, Veronica, cu care dormea, se şi pregătea să intre în ţara viselor. În cele din urmă, o hotărâre sălbatică i se înfipse în minte. O să se ducă să-l vadă pe senatorul Brander. Dacă era în oraş el avea să-l ajute pe Bass. De ce nu s-ar duce? O iubea. Insistase întruna să se căsătorească cu el. De ce nu s-ar duce să-i ceară ajutor?

Şovăi câteva clipe, apoi, când auzi că Veronica răsufla regulat, îşi puse pălăria şi jacheta, şi deschise încetişor uşa de la camera de zi, să vadă dacă nu se simţea vreo mişcare. Nu se auzea niciun zgomot în afară de – cel pe care Gerhardt îl făcea mişcându-se nervos în balansoarul din bucătărie. Nu zărea nicio lumină, decât cea împrăştiată de mica ei lampă de noapte şi o rază ce răzbătea pe sub uşa bucătăriei. Se întoarse şi stinse lampa din camera ei, apoi se strecură încetişor către uşa din faţă, o deschise şi ieşi afară, în noapte. O lună palidă lucea, şi aerul era” plin de prezenţa învăluită în tăcere a vieţii care renăştea, căci se apropia primăvara. În timp ce străbătea în goană străzile întunecoase – lampa cu arc nu fusese încă inventată – Jennie se

simţea copleşită de frică: ce era acest lucru nesăbuit pe care încerca – să-l facă? Cum avea s-o primească senatorul? Ce avea să creadă? rămase încremenită, şovăind, cuprinsă de îndoieli; apoi gândul îi zbură din nou la Bass, în celula sa de noapte, şi iuţi pasul.

O caracteristică a hotelului „Capitol” era aceea că orice femeie putea să pătrundă aci, prin intrarea doamnelor şi să ajungă la toate etajele, şi la orice oră din noapte. Hotelul, ca şi multe altele din acea vreme, nu era nicidecum condus într-un spirit imoral, dar supravegherea anumitor locuri nu se făcea cu prea mare stricteţe. Putea să intre oricine, şi, în timp ce noul venit se îndrepta spre o uşă din fundul holului, portarul doar lua act de prezenţa sa şi atâta tot. Altminteri, nu se dădea cine ştie ce atenţie celor care veneau şi plecau.

Când Jennie ajunse la uşă, găsi totul cufundat în întuneric, în afară de culoarul slab luminat. Camera senatorului se afla la mică distanţă, de-a lungul holului de la etajul doi. Urcă în grabă scările, înfiorată şi palidă, dar nimic altceva nu trăda furtuna care bântuia în sufletul. ei. Când ajunse la uşa binecunoscută, se opri; se temea că nu-l va găsi în cameră; şi, totuşi, tremura la gândul că s-ar putea să fie acolo. O lumină străbătea prin vizor şi, adunându-şi tot curajul, bătu. Un bărbat tuşi, se mişcă din loc. Uimirea lui când deschise uşa fu fără de margini.

— O, Jennie! Ce. plăcere! Mă gândeam la tine. Vino, vino înăuntru!

O întâmpină cu o îmbrăţişase pătimaşă.

— Eram gata să vin să te văd, crede-mă. M-am gândit tot timpul cum să aranjez lucrurile. Şi-acum, iată-te! Dar ce s-a întâmplat?

O ţinea la distanţă de un braţ şi-i scruta faţa, pe care se citea o tristeţe adâncă; chipul ei frumos, plin de prospeţime, îi apărea ca un crin abia tăiat şi umed încă de rouă. Simţi cum îl cuprinde un val de tandreţe.

— Am o rugăminte, izbuti ea în cele din urmă să spună. Fratele meu este la închisoare. Avem nevoie de zece dolari ca să-l scoatem, şi într-altă parte nu ştiu unde să mă duc.

— Biata mea copilă, zise el încălzindu-i mâinile. Unde să te duci într-altă parte? Nu ţi-am spus să vii întotdeauna la mine? Nu ştii, Jennie, că aş face orice pentru tine?

— Da. suspină ea.

— Atunci nu te mai necăji pentru asta. Dar soarta nu mai încetează odată să te lovească, biată copilă? Ce-a făcut fratele tău de-a ajuns la închisoare?

— L-au prins luând cărbuni dintr-un vagon.

— Ah! exclamă Brander, pe care vorbele ei îl mişcară şi-i treziră mila.

Băiatul fusese arestat şi condamnat să plătească pentru un lucru la care, de fapt, destinul îl mânase. Şi iat-o pe fata aceasta, în camera sa, noaptea, cerându-i ceva de care avea o nevoie cumplită – zece dolari – iar pentru el asta însemna un fleac.

— O să rezolv problema fratelui tău, spuse el repede. Nu fi îngrijorată, pot să-l scot într-o jumătate de oră. Stai aici şi simte-te ca la tine acasă până când mă întorc.

O conduse la fotoliul său, aşezat lângă o lampă mare, şi ieşi grăbit din cameră. Brander îl cunoştea pe şerif, care răspundea personal de închisoarea din acel ţinut. Îl cunoştea şi pe judecătorul care hotărâse amenda. Nu-i trebuiră decât cinci minute ca să-i scrie acestuia câteva cuvinte, prin care să-l roage să anuleze amenda, având în vedere firea băiatului, şi să trimită biletul printr-un curier la casa judecătorului. Şi alte zece minute ca să se ducă la închisoare şi să-i ceară prietenului său, şeriful, să-l elibereze imediat pe băiat.

— Iată banii, spuse el. Dacă amenda va fi anulată, mi-i înapoiezi. Şi acum, dă-i drumul.

Şeriful era foarte bucuros să-i facă pe plac. Se grăbi să coboare pentru a supraveghea personal îndeplinirea acestui lucru, şi Bass, care în clipa aceea arăta ca un băiat nespus de uimit, fu eliberat. Nu i se dădură niciun fel de lămuriri.

— E-n regulă! spuse paznicul. Eşti liber. Fugi iute alasă, şi în cumva să fii prins iarăşi cu aşa ceva.

Bass îşi văzu de drum mirându-se întruna, iar ex-senatorul se întoarse la hotel, încercând să hotărască ce rămânea de făcut în situaţia sa delicată.

Era clar că Jennie nu-i spusese nimic tatălui despre sarcina pe care o luase asupra ei. Venise la el, considerându-l ultima ei nădejde. Şi acum îl aştepta în camera lui.

Există în viaţa tuturor oamenilor momente de criză, când şovăie între îndeplinirea cu stricteţe a ceea ce e drept şi de datoria lor şi marile posibilităţi de a obţine fericirea în viaţa personală, pe care altă conduită pare să o asigure, iar linia de demarcaţie nu este întotdeauna clară şi bine trasată. Ştia că posibilitatea de a o avea pe Jennie, chiar luând-o de soţie, întâmpina piedici din cauza împotrivirii fără noimă a tatălui ei. Părerea oamenilor constituia o altă complicaţie. Şi ce-ar fi dacă ar face-o în văzul tuturor? Jennie era un remarcabil tip emoţional, ştia asta. Intuise în fiinţa ei ceva de ordin artistic şi temperamental care depăşea cu mult ceea ce ar fi putut bănui cea mai pătrunzătoare minte obişnuită. Nu-şi dădea bine seama ce anume era acest ceva, dar presimţea în ea o generozitate de simţire care nu se potrivea cu intelectul şi, poate, chiar mai puţin cu experienţa ei, generozitate care o făcea demnă de dorinţa oricărui bărbat. „Fata asta e o fiinţă excepţională”, gândi el, revăzând-o limpede cu ochii minţii.

Meditând asupra celor ce avea de făcut, se întoarse la hotel şi intră în cameră. Fu izbit din nou de frumuseţea şi de atracţia irezistibilă a făpturii ei. În bătaia lămpii cu abajur părea o figură dotată cu posibilităţi minunate.

— Ei bine, spuse el, străduindu-se să pară calm. M-am ocupat de fratele tău. E liber.

Jennie se ridică.

— O! exclamă ea, împreunându-şi palmele şi întinzând braţele către el.

În ochi avea lacrimi de recunoştinţă. Brander le văzu şi se aprdpie de ea.

— Pentru numele lui Dumnezeu, nu plânge, Jennie, insistă el. Eşti un înger. Tu, soră a milei. Nu trebuie să adaugi şi lacrimi la toate sacrificiile pe care le-ai făcut.

O trase înspre el, şi toată prudenţa vârstei îl părăsi. Avea nevoie de ea, de desăvârşire. În ciuda tuturor pierderilor pe care le suferise, Soarta îi adusese, în sfârşit, ceea ce-şi dorise mai mult

— Dragostea, o femeie pe care să o poată iubi. O luă în braţe şi o acoperi de sărutări.

Englezul Jefferies ne spune că e nevoie de o sută cincizeci de ani pentru a zămisli o fecioară desăvârşită. „Din toate lucrurile pline de

vrajă ale pământului şi văzduhului a fost zămislită această comoară. Din vântul de la sud, care a adiat un veac şi jumătate prin grâu; din mireasma ierbii ce unduieşte peste trifoiul greu de sevă, şi din surâzătoarea veronică, prin care se ascunde cintezoiul şi le înşală pe albine; din gardurile vii de trandafiri, din caprifoi şi azurul albăstriţelor răsărite acolo unde, la umbra pinilor verzi, se adună puzderie blondele tulpini ale grânelor. Toată dulceaţa pâraielor ce şerpuiesc prin locurile unde irisul absoarbe lumina soarelui; toată frumuseţea pădurilor bătrâne, toate dealurile cu coama largă, pe care înfloresc cimbrul şi libertatea – toate acestea repetate de trei ori într-o sută de ani o sută de ani de ciuboţica-cucului, clopoţei şi violete; primăvara purpurie şi toamna de aur; strălucirea soarelui, ploi şi dimineţi pline de rouă; noaptea nemuritoare şi ritmul timpului care se scurge. O cronică nescrisă ce depăşeşte orice putinţă de a o scrie; cine poate păstra amintirea petalelor de trandafiri care s-au scuturat cu o sută de ani în urmă? Rândunelele ce se întorc pe streaşină de trei sute de ori – gândiţi-vă la asta! Din toate acestea s-a întruchipat fecioara, şi lumea tânjeşte după frumuseţea ei aşa cum duce dorul florilor care-au murit. Drăgălăşenia celor şaptesprezece ani numără secole. De aceea pasiunea este aproape tristă”.

Dacă aţi înţeles şi preţuit frumuseţea zambilelor sălbatice care înfloresc de trei sute de ori; dacă farmecul rozelor, al muzicii, al dimineţilor ce respiră prospeţime şi al serilor lumii v-au mişcat inima; dacă toate frumuseţile de pe pământ ar fi trecătoare şi dacă v-ar fi dat să ţineţi în braţe aceste lucruri înainte ca lumea să dispară, aţi renunţa?

CAPITOLUL VIII

Semnificaţia schimbărilor fizice şi spirituale cărora le suntem uneori supuşi nu ne apare foarte limpede în momentul când acestea se petrec. Ne simţim zguduiţi, avem conştiinţa pericolului şi apoi, în aparenţă, recădem în vechile noastre obiceiuri – dar schimbarea a avut loc. Niciodată, aci, în locul unde ne aflăm sau altundeva, nu vom mai fi aceiaşi.

Cufundată în gândurile care urmară după delicata transformare emoţională la care dusese expediţia ei din seara precedentă, dictată de sentimentele pe care le purta fratelui ei, Jennie se pierdea în simţăminte vagi şi confuze. Nu-şi dădea limpede seama de schimbările sociale şi fizice pe care această nouă legătură a ei cu senatorul le putea cauza. Nu înţelegea deocamdată şocul pe care perspectiva de a deveni mamă îl prilejuieşte unei femei obişnuite chiar și în cele mai favorabile condiţii. Surprindere, minunare, nesiguranţă şi în acelaşi timp o fericire calmă și adevărată, aceasta era ceea ce simţea pentru moment. Brander avea suflet bun; acum era mai aproape de ea ca oricând. O iubea. Din pricina acestei noi relaţii, o schimbare a stării ei sociale avea să urmeze în mod inevitabil. Viaţa va fi cu totul alta de acum încolo; chiar şi în momentul acesta era diferită faţă de trecut. Brander o încredinţase de nenumărate ori că dragostea sa nu era trecătoare.

— Îţi spun, Jennie, îi repeta mereu, în timp ce ea se pregătea să plece, nu vreau să-ţi faci griji. M-am lăsat dus de sentimentele mele, dar mă voi căsători cu tine. Mi-am ieşit din fire, însă îţi sunt recunoscător. Întoarce-te acasă şi nu spune absolut nimic. Atrage-i atenţia fratelui tău, dacă nu e prea târziu. Nu-ţi da în vileag taina; o să mă însor cu tine şi o să te duc de-aici. Nu pot s-o fac chiar acum. Nu doresc s-o fac aici. Dar plec la Washington şi am să trimit pe cineva după tine. Uite, și luându-și portofelul, scoase din el o sută de dolari, de fapt tot ce avea asupra sa, ia-i. Mâine am să-ţi mai trimit alţii. Acum eşti a mea, ţine minte. Îmi aparţii.

O îmbrăţişă tandru.

Jennie ieşi în noapte, gânditoare. Fără îndoială că avea să facă aşa cum spusese el. Imaginaţia i se opri asupra posibilităţii unei existenţe noi, fascinante. De bună seamă, se va căsători cu ea. Ce lucru

grozav! Va pleca la Washington, locul acela îndepărtat. Iar tatăl şi mama ei nu vor mai fi nevoiţi să muncească atât de greu. Şi Bass, şi Martha! Se îmbujoră de bucurie în timp ce socoti în minte pe câte. căi îi putea ajuta pe toţi. Îl aşteptă pe Brander la distanţă de un bloc; acesta o conduse până la poartă şi rămase acolo, în timp ce Jennie cerceta atent casa. Urcă uşor scările şi încercă uşa. Era deschisă. Se opri un moment, pentru a-i da iubitului ei de ştire că totul era în ordine, şi intră. Înăuntru domnea tăcerea. Se strecură în camera ei unde auzi răsuflarea Veronicăi. Se îndreptă, fără a face zgomot, spre încăperea unde Bass dormea împreună cu George. Era în patul lui, întins, ca şi cum ar fi dormit.

— Tu eşti, Jennie? o întrebă el când o văzu intrând.

— Da.

— Unde ai fost?

— Ascultă, şopti ea, i-ai văzut pe mama și tata?

— Da.

— Ştiau că am fost plecată?

— Ma știa. Mi-a zis să nu întreb de tine. Unde ai fost?

— M-am dus să vorbesc pentru tine cu Brander.

— O, asta a fost! Nu mi-au spus de ce îmi dau drumul.

— Nu mai spune la nimeni, insistă Jennie. Nu vreau să afle nimeni. Ştii ce părere are tata despre el.

— În regulă!

Dar Bass era curios să afle părerea fostului senator, ce făcuse – acesta şi cum îi ceruse ea ajutor. Jennie îi explică pe scurt; apoi o auzi pe maică-sa apropiindu-se de uşă.

— Jennie, murmură ea.

Jennie ieşi.

— O, de ce ai plecat?

— N-am avut încotro, ma, răspunse ea. Mă gândeam că trebuie să fac ceva.

— De ce ai stat atâta?

— Dorea să-mi vorbească, răspunse ea într-o doară.

Mama o privi tulburată, palidă.

— O, ce frică mi-a fost! Taică-tu s-ar fi dus în camera ta, dacă nu-i spuneam că dormi. A încuiat uşa din faţă, dar eu am deschis-o din

nou. Când s-a întors Bass, voia să te cheme, dar l-am convins să aştepte până dimineaţa.

Şi, din nou, în privirea pe care-o îndreptă asupra fiică-sii se citea o întrebare.

— E foarte bine, mamă, îi dădu Jennie curaj. O să-ţi povestesc totul mâine. Du-te la culcare. Cum îşi închipuie că a fost eliberat Bass?

— Nu ştie. O fi crezând că i-au dat drumul doar aşa, fiindcă nu putea plăti amenda.

Jennie puse drăgăstos mâna pe umărul maică-sii.

— Du-te de te culcă, îi spuse ea.

Era de pe acum cu ani mai vârstnică, în gândurişi fapte. Simţea că de astă dată trebuie să-şi ajute mama şi, în aceeaşi măsură, pe ea însăşi.

Zilele care urmară fură pentru Jennie pline de vis şi nesiguranţă. De zeci şi zeci de ori revăzu iar şi iar în minfe acele dramatice întâmplări. Nu era atât de greu să-i spună mamei că senatorul vorbise din nou despre căsătorie, că-i făgăduise să vină s-o ia după următoarea sa călătorie la Washington, că-i dăduse o sută de dolari, că avea intenţia să-i mai dea; dar despre chestiunea cealaltă, lucrul cel mai important dintre toate, nu se putuse hotărî să-i vorbească. Era ceva sfânt. Banii pe care Brander îi făgăduise sosiră printr-un curier în dimineaţa următoare, patru sute de dolari în bancnote, cu recomandarea de a-i depune la o bancă din localitate. Fostul senator îi spunea că se şi află în drum spre Washington, dar se va întoarce sau va trimite pe cineva după ea. „Capul sus, îi scria, te aşteaptă zile mai bune”. Brander plecase, şi soarta lui Jennie se hotăra într-adevăr.

Dar sufletul ei mai păstra încă toată inocenţa şi toată puritatea tinereţii. O melancolie plină de blândeţe era singura schimbare vizibilă în atitudinea fetei. De bună seamă că avea să trimită după ea. Mintea-i ţesea mirajul unei ţări îndepărtate şi al unor privelişti minunate. Avea la bancă o mică avere, mai mult decât visase ea vreodată, cu care putea s-o ajute pe maică-sa. Speranţe fireşti, juvenile, îi vorbeau despre binele care urma să vină, ceea ce o făcea să se teamă mai puţin decât ar fi fost cu putinţă în alte împrejurări. Viaţa, natura, norocul ei, toate fuseseră puse pe o balanţă. Aceasta ar fi putut să încline spre bine sau Spre rău, dar un suflet atât de naiv ca al lui Jennie nu putea să-şi

închipuie nenorocirea decât atunci când se abătea într-adevăr.

Cum se poate menţine calmă starea sufletească în asemenea momente de nesiguranţă este unul din acele miracole care-şi găsesc explicaţia în încrederea proprie anilor tineri. Rareori spiritul omului păstrează impresiile din tinereţe. Dar nu faptul că oamenii le păstrează stârneşte mirarea, ci acela că le pierd Cutreieră lumea toată şi vezi cu ce te alegi după ce ai lăsai deoparte uimirea şi duioşia tinereţii? Rarele mlădiţe verzi cart invadează uneori câmpul arid al concepţiilor tale despre aspectele materiale ale vieţii, cele câteva sclipiri ale verii ce se perindă cu iuţeala fulgerului prin faţa (sufletului îmbătrânit. puţinele ore de destindere, în cursul îndelungatului plictis izvorât din cercetarea misterelor, toate acestea dezvăluia celui pornit să cerceteze universul cu inima împietrită, lumea aşa cum o vede întotdeauna un spirit tânăr.

Nici urmă de frică, nici urmă de privilegii; câmpiile întinse şi lumina de pe dealuri; dimineaţa, amiaza, noaptea; chemările păsărilor, susurul apei; aceasta este moştenirea firească a unui suflet de copil. Oamenii numesc acest suflet poetic, iar cei căliţi de viaţă fantezie. În anii tineri, aceste însuşiri li se păreau fireşti, dar acum, lipsiţi de receptivitatea tinereţii, nu sunt în stare să le mai vadă. Cum se vădeau toate acestea în atitudinea lui Jennie se putea observa numai datorită unei anumite melancolii care-şi punea o uşoară pecete pe tot ce făcea. Uneori se întreba de ce nu vine vreo scrisoare, dar totodată îşi amintea că senatorul vorbise despre câteva săptămâni, şi deci cele şase care trecuseră nu i se păreau atât de lungi.

Între timp, distinsul senator plecase cu inima uşoară la întâlnirea cu preşedintele, se angajase într-o plăcută serie de vizite mondene şi era pe cale să se ducă pentru scurt timp la ţară, la nişte prieteni din Maryland, când fu cuprins de o uşoară febră, care-l sili să rămână în casă vreme de câteva zile. Se simţea cam enervat că trebuia să stea închis tocmai acum, dar nu bănuia câtuşi de puţin că indispoziţia aceasta era ceva serios. Doctorul descoperi apoi că suferea de o formă virulentă de febră tifoidă, care-l mistui, cufundându-l într-o stare de inconştienţă şi lăsându-l foarte slăbit. Se credea, totuşi, în convalescenţă, când, exact la şase săptămâni după ce se despărţise de Jennie, avu brusc un atac de inimă şi nu-şi mai recăpătă cunoştinţa.

Jennie trăi într-o fericită necunoaştere a bolii sale şi nu văzu nici măcar titlul tipărit cu litere groase care anunţa moartea sa, până când Bass se întoarse în seara aceea acasă.

— Ia te uită, Jennie! spuse el agitat. Brander a murit. Ţinea în mână ziarul, unde se vedea tipărit cu litere groase pe prima coloană:

„Moartea fostului senator Brander. Un distins fiu al statului Ohio, mort subit. Deces survenit în urma unei crize de inimă, la hotel «Arlington», Washington. O recentă febră tifoidă, considerată vindecată, se dovedeşte fatală. Principalele faze ale unei cariere remarcabile”.

Jennie îl privea cu o uimire care-i paraliza gândurile.

— Mort? exclamă ea.

— Aşa scrie în ziar, răspunse Bass cu tonul cuiva care are de anunţat o ştire foarte importantă. A murit astăzi la zece.

CAPITOLUL IX

Jennie luă ziarul cu un tremur pe care nu şi-l putea ascunde şi trecu în camera alăturată. Se aşeză lângă fereastra ce dădea spre stradă privind în neştire, stăpânită de o groază vecină cu leşinul. „E mort”, fu tot ce mintea ei putu să formuleze în acele momente, şi în urechi îi răsuna vocea lui Bass care-i povestea încă o dată lui Gerhardt, în odaia vecină, cum se petrecuseră lucrurile.

„Da, da, e mort”, îl auzi spunând, şi din nou încercă să se gândească, oarecum, la ceea ce însemna asta pentru ea. Dar mintea îi părea pustie.

După un moment, doamna Gerhardt se apropie de fiică-sa. Îl auzise pe Bass în timp ce anunţa ştirea şi o văzuse pe Jennie ieşind din cameră, dar necazurile pe care le avusese cu Gerhardt din pricina senatorului o făceau să fie cu băgare de seamă când arăta ceea ce simţea. Cum nu cunoştea câtuşi de vag adevărata situaţie, nu voia decât să vadă în ce fel va primi Jennie această bruscă nimicire a speranţelor ei.

— Groaznic, spuse ea cu o durere izvorâtă din inimă. Când te gândeşti că a trebuit să moară tocmai când începuse să aibă grijă de tine, de noi toţi.

Se opri aşteptând vreo încuviinţare, dar Jennie rămase neobişnuit de mută…

— În locul tău, nu m-aş amărî atât, continuă doamna Gerhardt. Nu ajută la nimic. E drept că voia să facă multe, dar acum nu trebuie să te mai gândeşti la asta. S-a terminat şi n-ai ce face, doar ştii.

Se opri din nou, dar Jennie stătea mai departe încremenită şi fără glas. Văzând că vorbele ei nu erau de niciun folos, doamna Gerhardt trase concluzia că fiică-sa voia să rămână singură, şi ieşi.

Jennie rămase tot acolo, şi acum, pe măsură ce adevăratul înţeles al acestei veşti prindea să se închege într-o gândire coerentă, începu să-şi dea seama de situaţia ei nenorocită şi fără de nădejde. Se duse la ea în cameră şi se aşeză pe marginea patului, poziţie în care putea să vadă cum din oglinda cea mică o privea lung un chip palid şi pierit. Îl scrută, nesigură; nu putea fi propria ei figură! „O să trebuiască să plec”, îşi spuse şi, cu curajul disperării, începu să se gândească unde

s-ar putea refugia.

Între timp, familia fu chemată la masa de seară, şi ea, ca să nu se dea de gol, ieşi din cameră şi se alătură celorlalţi; modul firesc de a se purta, aşa cum cerea rolul pe care-i juca, era greu de susţinut. Gerhardt observă că se stăpânea, dar nici pe departe nu bănuia ce adâncă tulburare ascundea. Bass era prea absorbit de propriile lui treburi ca să acorde cuiva o atenţie deosebită.

În zilele următoare, Jennie se gândi la greutăţile situaţiei în care se afla, întrebându-se ce să facă. Bani avea, într-adevăr, dar nu şi experienţă şi niciun loc unde să se ducă. Căzu pradă unor crize sufleteşti de neînţeles, temeri fără nume şi nedesluşite păreau c-o înconjoară şi o hăituiesc. Odată, sculându-se dimineaţa, simţi o dorinţă nestăvilită de-a plânge, şi adesea, după aceea, acest simţământ punea stăpânire pe ea în momentele cele mai nepotrivite. Doamna Gerhardt băgă de seamă starea ei sufletească şi, într-o după-amiază, îşi întrebă fiica:

— Trebuie să-mi spui ce-i cu tine, începu ea calm. Jennie, trebuie să-i spui totul mamei tale.

Şi fiindcă mama stăruia, plină de înţelegere, Jennie, căreia până atunci confesiunea îi apăruse ca un lucru imposibil, izbucni în cele din urmă în lacrimi şi făcu mărturisirea fatală. Doamna Gerhardt rămase nemişcată, prea copleşită de durere ca să poată scoate un singur cuvânt.

— O! spuse ea în cele din urmă, cuprinsă de un imens val de remuşcări. E numai şi numai din vina mea. Ar fi trebuit să-mi închipui. Dar o să facem tot ce-o să putem.

Şi, dându-şi frâu liber durerii, începu să geamă cu glas tare.

După un timp, se întoarse la rufele pe care le spăla; aplecată deasupra albiei, freca şi plângea. Lacrimile i se scurgeau pe obraji şi picau în clăbucii de săpun. Din când în când se oprea şi încerca să-şi şteargă ochii cu şorţul, dar numaidecât plânsul o podidea din nou.

Acum, după ce primise prima lovitură, începu să se contureze clar, ideea pericolului care le ameninţa clipă de clipă. Ce-ar face Gerhardt dacă ar cunoaşte adevărul? Declarase de nenumărate ori că dacă vreuna din fiicele sale s-ar comporta ca cine ştia el, ar izgoni-o. „Să plece de sub acoperişul meu!” exclamase el.

— Mi-e atât de frică de taică-tu, îi mărturisea adesea în zilele care urmară. Nu ştiu ce-o să zică.

— Poate că ar fi mai bine să plec de-acasă, sugeră fiica.

— Nu. Deocamdată nu trebuie să ştie. Aşteaptă puţin.

Dar în adâncul sufletului ei ştia, clipa aceea nefericită nu putea fi amânată. Într-o zi, când propria ei incertitudine ajunsese atât de chinuitoare încât nu mai avea putere s-o îndure, doamna Gerhardt o trimise pe Jennie de-acasă cu copiii, în nădejdea că va fi în stare să-i dezvăluie soţului taina fetei înainte de întoarcerea lor. Se frământă toată dimineaţa, pândind cu groaza momentul potrivit şi lăsându-l să aţipească fără să-i fi vorbit. După-amiază nu se duse la lucru, deoarece nu putea pleca fără să-şi fi îndeplinit dureroasa ei misiune. Gerhardt se trezi la patru, şi ea tot mai şovăia, ştiind prea bine că Jennie urma să se întoarcă în curând şi că momentul pe care şi-l pregătise cu atâta grijă avea să fie pierdut. Aproape sigur că n-ar fi îndrăznit să scoată o vorbă dacă n-ar fi deschis el însuşi discuţia despre felul cum arăta Jennie.

— Nu arată bine, spuse el. Parcă ar fi ceva cu ea.

— O, începu doamna Gerhardt, luptându-se în chip vădit cu teama şi hotărâtă să pună cu orice preţ capăt acestei situaţii. Jennie e într-o situaţie grea. Nu ştiu ce să fac. E…

Gerhardt, care demontase broasca unei uşi şi încerca s-o dreagă, îşi ridică ochii, sfredelind-o cu privirea.

— Ce vrei să spui cu asta? întrebă el.

Doamna Gerhardt începu să răsucească nervos şorţul pe care în clipa aceea îl ţinea în mână. Încercă să-şi adune curajul, ca să-i poată explica, dar teama o copleşi; îşi duse şorţul la ochi şi începu să plângă.

Gerhardt o privi lung şi se ridică, Avea o figură care aducea cu aceea a lui Calvin, cam uscată, cu pielea cenuşie şi decolorată, rezultat al vârstei şi al muncii în ploaie şi vânt. Uimirea sau mânia făceau să-i scapere ochii. Când era tulburat, îşi dădea adesea părul pe spate şi aproape întotdeauna măsura camera în lung şi-n lat; de astă dată părea pornit şi primejdios.

— Ce înseamnă asta? întrebă el în germană, pe un ton necruţător. Într-o situaţie grea? Cineva a… se opri şi ridică mâna cu un gest brusc. De ce taci? întrebă el.

— Nu m-am gândit niciodată, continuă doamna Gerhardt

înspăimântată, dar urmându-şi firul propriilor ei gânduri, că aşa ceva i s-ar putea întâmpla ei. Era o fată atât de bună! O, încheie ea, cine s-ar fi gândit că o putea nenoroci pe Jennie!

— La dracu'! urlă Gerhardt într-un acces de furie. Am bănuit! Ja! Brander! Omul tău cel cumsecade! Asta s-a-ntâmplat fiindcă ai lăsat-o să umble noaptea, să se plimbe în trăsură, să bată străzile. Am bănuit, Doamne, Dumnezeule! Renunţând brusc la atitudinea sa dramatică, începu să păşească sălbatic, în sus şi-n jos prin cămăruţa îngustă, ca un animal în cuşcă. Pierdută! exclamă el. Pierdută! Ha! Aşadar, a dus-o la pierzanie, nu-i aşa?

Deodată se opri ca o marionetă trasă de-o sfoară. Se afla drept în faţa doamnei Gerhardt, care se retrăsese înspre masa de lângă perete, palidă de frică.

— Şi-acum e mort! urlă el, de parcă lucrul acesta i-ar fi venit în minte pentru prima oară. E mort!

Îşi duse amândouă mâinile la tâmple, ca şi cum s-ar fi temut că-i va plesni capul, şi rămase aşa, privind-o, în timp ce ironia batjocoritoare a întregii situaţii îi ardea creierul ca focul.

— E mort, repetă el.

Doamna Gerhardt, temându-se că omul îşi va pierde minţile, se trase şi mai departe, absorbită mai mult de expresia lui tragică decât de adevărul care-i mistuia gândurile.

— Voia să se însoare cu ea. S-ar fi căsătorit cu ea dacă nu murea, pledă ea agitată.

— S-ar fi căsătorit! zbieră Gerhardt, revenindu-şi, la auzul glasului ei. S-ar fi căsătorit! Frumos lucru să vorbeşti despre asta acum. S-ar fi căsătorit! Câinele! Arză-i-ar sufletul în focul Gheenei! Câine! Ah, Doamne! Sper… sper… Dacă nu eram creştin…

Îşi încleştă pumnii, tremurând ca frunza, pradă cumplitei sale mânii.

Doamna Gerhardt izbucni în lacrimi, dar soţul îi întorsese spatele, prins în vârtejul unor simţăminte prea puternice pentru ca durerea ei să-i trezească milă. Măsura în neştire camera şi, sub pasul lui greoi, podeaua bucătăriei se cutremura. Deodată, se întoarse; mintea lui înţelegea o nouă fază a acestei îngrozitoare nenorociri.

— Când s-a întâmplat?

— Nu ştiu, răspunse doamna Gerhardt, prea speriată pentru a mărturisi adevărul. N-am descoperit decât acum câteva zile.

— Minţi! strigă el, aţâţat. Ai apărat-o întotdeauna. E vina ta că a ajuns unde a ajuns. Dacă m-ai fi lăsat să fac ce voiam eu, n-am fi dat peste necazul de acum. Frumos sfârşit, continuă el să vorbească pentru sine însuşi. Frumos sfârşit! Fiul meu intră în puşcărie, fiică-mea bate străzile şi e vorbită de rău, vecinii vin la mine şi-mi spun de la obraz ce au de spus despre copiii mei, şi acum mişelul acesta a nenorocit-o. Pe Dumnezeul meu, nu ştiu ce-a dat în copiii mei! Nu ştiu cum se face, continuă el, compătimindu-se, fără să-şi dea seama, pe sine însuşi. Fac tot ce pot. Tot ce pot! Noapte de noapte mă rog la Dumnezeu să-mi arate calea cea dreaptă; dar ce folos? Pot să lucrez oricât aş lucra. Uită-te la mâinile mele. Sunt aspre de muncă. Toată viaţa m-am străduit să fiu un om cinstit, şi-acum. şi-acum…

Vocea îi pieri şi, pentru o clipă, păru că va izbucni în lacrimi. Se întoarse brusc către nevastă-sa, clocotind de mânie:

— Din cauza ta. Numai din cauza ta! exclamă el. Dac-ai fi făcut cum ţi-am spus eu, nu s-ar fi întâmplat. Dar tu, nu!

Trebuie să se plimbe! să se plimbe! să se plimbe! A ajuns o femeie de stradă, asta a ajuns! A pornit-o tocmai bine, iadul o s-o înghită. Ducă-se! Mă spăl pe mâini de tot şi de toate. M-am săturat.

Făcu gestul de a se retrage în cămăruţa lui de dormit, dar nici nu ajunse la uşă, că se şi întoarse:

— Afară cu ea! spuse el ca electrizat. Să plece de sub acoperişul meu. În noaptea asta! Numai decât! N-o mai las să-mi calce pragul casei. O să vadă ea dacă poate să mă necinstească sau nu.

— N-o azvârli în stradă, noaptea, căută să-l convingă doamna Gerhardt. N-are unde să se ducă.

— În noaptea asta! repetă el. Chiar în clipa asta „JSă-şi găsească alt cămin. Pe ăsta nu l-a vrut. Acum să plece. O să vedem cum se va purta lumea cu ea.

Şi ieşi din odaie, cu o hotărâre de neclintit întipărită pe faţa-i aspră.

La cinci şi jumătate, pe când doamna Gerhardt, înlăcrimată, robotea pregătind masa de seară, Jennie se întoarse. Maică-sa tresări când auzi deschizându-se uşa din faţă, căci ştia că furtuna va izbucni

din nou. Taică-su o întâmpină în prag.

— Piei din calea mea! spuse el sălbatic. Nici măcar un ceas să nu mai rămâi în casa mea. Nu vreau să te văd. Ieşi afară!

Jennie stătea în faţa lui, palidă, tremurând uşor şi tăcută. Copiii pe care-i adusese acasă se îngrămădiseră în jurul! ei, uimiţi şi înfricoşaţi. Veronica şi Mart ha, care o iubeau poate mult, începură să plângă.

— Ce s-a întâmplat? întrebă George, cu gura întredeschisă de uimire.

— Să plece, repetă Gerhardt. Afară de sub acoperişul meu. Dacă vrea să fie o femeie de stradă, n-are decât să fie, da' nu aici. Fă-ţi bagajele, adăugă el, privind-o fix.

Jennie nu răspunse nimic, dar copiii plângeau din adâncul inimii.

— Tăceţi din gură, spuse Gerhardt. Duceţi-vă în bucătărie.

Îi scoase pe toţi din cameră şi-i urmă el însuşi, neclintit în hotărârea sa.

Jennie se îndreptă în tăcere spre camera ei. Îşi strânse puţinele lucruri care-i aparţineau şi le puse într-o valiză pe care i-o aduse maică-sa. Măruntele găteli de fetiţă pe care le căpătase în decursul anilor le lăsă deoparte. Le văzu, dar, cu gândul la surorile ei mai mici, nu le luă. Mart ha şi Veronica ar fi vrut s-o ajute, însă tatăl nu le dădu voie.

La ora şase, Bass se întoarse şi văzându-i pe cei adunaţi speriaţi în bucătărie, întrebă ce se întâmplase. Gerhardt îi aruncă doar o privire cumplită, fără să-i răspundă.

— Ce faceţi aici? insistă Bass. De ce staţi cu toţii grămadă?

— O alungă pe Jennie, şopt i printre lacrimi doamna Gerhardt.

— De ce? întrebă Bass, cu ochii larg deschişi de uimire.

— Să-ţi spun eu de ce! izbucni Gerhardt, vorbind tot în germană. Pentru că e o femeie de stradă, de aceea! Se duce şi se lasă nenorocită de un om cu treizeci de ani mai bătrân ca ea, un om care ar putea să-i fie tată. Să plece. Nicio clipă să n-o mai văd pe-aici!

Bass privi în jur, şi copiii făcură ochii mari. Cu toţii simţeau că se petrecuse ceva îngrozitor, chiar şi cei mici. Dar niciunul, în afară de Bass, nu pricepea despre ce era vorba.

— De ce vrei s-o alungi astă-seară? Nu e momentul să azvârli o fată în stradă. Nu poate să mai stea aici până mâine dimineaţă?

— Nu, spuse Gerhardt.

— N-ar trebui să faci asta, interveni mama.

— Să plece chiar acum, spuse Gerhardt. Şi cu asta, gata.

— Unde se duce? întrebă Bass.

— Nu ştiu, adăugă cu glas stins doamna Gerhardt.

Bass privi în jur, dar nu schiţă niciun gest până când doamna Gerhardt îi făcu semn să se ducă spre uşa din faţă, profitând de un moment când soţul nu o observa.

„Intră! intră!” spunea gestul ei.

Bass intră, şi doamna Gerhardt îndrăzni să-şi lase lucrul şi să-l urmeze. Copiii mai rămaseră un timp în bucătărie, dar apoi unul câte unul se strecurară afară, lăsându-l pe Gerhardt singur. Când socoti că a trecut destulă vreme, se sculă.

Între timp, Jennie fusese dăscălită în grabă de maică-sa. Se va duce la o pensiune particulară şi le va trimite adresa. Bass nu trebuia să plece odată cu ea, dar să-l aştepte ceva mai încolo, pe stradă, şi o s-o ajungă din urmă. Când tatăl lor va fi plecat, ea, maică-sa, ar putea veni s-o vadă sau Jennie putea să vină pe acasă. Orice altceva trebuia amânat până când vor putea să se întâlnească din nou.

În timp ce încă discutau, intră Gerhardt.

— Pleacă? întrebă el dur.

— Da, răspunse doamna Gerhardt cu o primă şi ultimă notă de sfidare în glas.

— De ce atâta grabă? – întrebă Bass.

Dar Gerhardt se încruntă atât de râu că fiu-său nu îndrăzni să-l mai contrazică.

Jennie intră îmbrăcată în unica ei rochie bună, cu valiza în mână. În ochi i se citea spaima, căci trecea printr-o probă a focului, dar devenise femeie. Ducea cu ea dragostea, sprijinul răbdării şi atotputernica blândeţe a sacrificiului.

O sărută în tăcere pe maică-sa şi lacrimi i se rostogoliră pe obraji. Apoi se întoarse şi uşa se închise în urma celei care se îndrepta spre o altă viaţă.

CAPITOLUL X

Lumea în care Jennie fusese astfel zvârlită pe nedrept era aceea în care, din veacul veacurilor, virtutea a dus o luptă zadarnică. Căci virtutea înseamnă a dori şi a face bine altora. Virtutea înseamnă generozitatea oferită de bunăvoie altuia şi, de aceea, societatea o consideră aproape lipsită de valoare. Vinde-te ieftin, şi vei fi tratat ca un nimic şi călcat în picioare. Pune preţ pe tine însuţi, şi chiar dacă nu e nimic de capul tău, lumea te va privi cu respect. Societatea în ansamblul ei este total lipsită de discernământ. Singurul ei criteriu este părerea celorlalţi. Singura ei piatră de încercare – principiul autoconservării. Şi-a păstrat un bărbat averea? Şi-a păstrat o femeie virtutea? Numai în rare momente şi pentru un mic număr de indivizi s-ar părea că există o lumină care-i călăuzeşte din lăuntru.

Jennie nu căutase să pună preţ pe ea însăşi. Un simţ înnăscut o îndemna să-şi sacrifice propria-i persoană. Lecţiile de egoism pe care lumea i le servea despre felul cum trebuie să te fereşti de râul ce ameninţă nu puteau uşor să o îndemne la rele. În momentele supreme, procesul de maturizare atinge punctul culminant. Ca un val imens îşi face apariţia senzaţia de putere şi sentimentul de încredere în sine. E posibil să tremurăm încă, deoarece în inimile noastre tot mai e cuibărită teama de a proceda greşit, dar săgeţile de foc ale inspiraţiei vin să ne călăuzească sufletul. Natura nu ostracizează. Zvârliţi în afara unui grup sau unei stări sociale, ne bucurăm mai departe de tovărăşia a tot ce există. Natura nu e lipsită de generozitate. Vântul şi stelele ne sunt tovarăşi buni. Îngăduie ca duioşia să-ţi pătrundă în suflet, şi acest adevăr va coborî asupra ta, poate că nu sub forma unor fraze bine întocmite, dar ca o simţire, o mângâiere, care, în definitiv, este chintesenţa cunoaşterii. În univers, pacea înseamnă înţelepciune.

Jennie nu apucase bine să se îndepărteze de uşă, când Bass o ajunse din urmă.

— Da-mi geamantanul, îi spuse el. Apoi, văzând-o că nu poate să scoată o vorbă, copleşită de emoţii prea puternice pentru a fi exprimate, adăugă: Cred că ştiu unde pot să-ţi găsesc o cameră.

O conduse în partea de sud a oraşului, căci acolo lumea nu-i cunoştea, la uşa unei bătrâne doamne care cumpărase de curând un

ceas de salon de la magazinul care vindea cu plata în rate. unde Bass era angajat acum. Nu era o persoană înstărită, Bass ştia lucrul acesta, dar avea o cameră de închiriat.

— Mai e liberă camera aceea a dumneavoastră?

— Da, răspunse ea uitându-se la Jennie.

— Aş vrea să i-o daţi surorii mele. Ne mutăm și deocamdată nu poate să vină cu noi.

Bătrâna doamnă primi și, într-o clipă, Jennie fu instalată pentru un timp.

— Nu te necăji, spuse Bass, căruia îi părea rău de dânsa. Toate astea or să se potolească. M-a rugat ma să-ţi spun că nu trebuie să-şi faci inimă rea. Vino mâine când e el plecat.

Jennie îi făgădui, și Bass, după ce-i mai spuse câteva cuvinte de îmbărbătare, și se înţelese cu bătrâna doamnă ca sora sa să primească și casă și masă, își luă rămas bun.

— Acum e în regulă, îi spuse el la plecare, încurajând-o. O să te descurci foarte bine, nu-ţi face griji. Trebuie să mă întorc repede acasă, dar o să trec din nou mâine.

Plecă, nu prea tulburat de situaţia aceasta amară, căci își spunea că Jennie făcuse totuşi o greşeală. Se trădase când îi pusese anumite întrebări pe drum, fără să-i pese de tristeţea şi de îndoielile ei.

— De ce ţi-a trebuit asta? Sau: Te-ai gândit vreodată la ce făceai? insistase el.

— Te rog nu mă întreba acum, îi răspunse Jennie, punând astfel capăt celei mai tăioase întrebări.

Nu avea de dat socoteală nimănui şi nici să se plângă nu voia. Dacă cineva o putea condamna, foarte probabil că aceea era ea însăşi. Nenorocirea care se abătuse asupra lui, aceea a familiei şi propriul ei sacrificiu, Bass le uitase pe toate, în egală măsură.

Singură în noua-i locuinţă, cu care nu era obişnuită, Jennie se lăsă în voia gândurilor ei sumbre. Se simţi zdrobită de lovitura pe care o primise și de rușinea de a fi alungată de acasă, și izbucni în lacrimi. Deşi era o fire care ştia să rabde fără să se plângă, catastrofă care spulberase toate nădejdile ei o depășea. Ce era această forţă elementară a vieţii care avea puterea să înhaţe omul și să-l doboare asemeni unui vârtej? De ce această bruscă intervenţie a morţii, care

nimicise tot. ce părea mai promiţător în viaţă?

Şi în timp ce gândul o purta înapoi spre trecut, revăzu foarte limpede toate amănuntele îndelungatei ei legături cu Brander; în ciuda tuturor suferinţelor, simţea pentru el o dragoste plină de duioşie. La urma urmei, nu-i făcuse un rău cu bună ştiinţă.

Bunătatea, generozitatea lui fuseseră lucruri reale. Fusese într-adevăr un om bun din și re și o durea mai mult pentru el decât pentru ea, că se sfârşise înainte de vreme.

Aceste gânduri adânci, chiar dacă nu o linișteau prea mult, făcură cel puţin să-i treacă noaptea; şi, în dimineaţa următoare, în drum spre serviciu Bass se opri să-i comunice că doamna Gerhardt o chema să treacă în seara aceea pe acasă. Gerhardt avea să fie plecat şi vor putea sta de vorbă. Peste zi îi fu destul de urât, dar când se lăsă seara se simţi mai bine, şi la opt fără un sfert plecă.

Nu prea, aveau vești bune pentru ea. Gerhardt era pradă unei mânii înfricoșătoare iar starea lui sufletească îl împingea la izbucniri violente. Se şi hotărâse să părăsească serviciul sâmbăta viitoare şi să se ducă la Youngstown. După povestea asta, oriunde era mai bine decât la Columbus; aici n-ar mai fi putut să meargă niciodată cu capul sus. Amintirile legate de acest loc erau îngrozitoare. Avea să plece şi, dacă va izbuti să găsească de lucru, familia îl va urma, hotărâre care însemna părăsirea modestului lor cămin. Nu putea face faţă ipotecii asupra casei, nici măcar nu putea spera, acest lucru.

La sfârşitul săptămânii, Gerhardt plecă. Jennie se întoarse acasă şi cel puţin pentru un timp, vechea stare de lucruri fu restabilită, situaţie care, de bună seamă, nu putea să dureze.

Bass îşi dădea seama de asta. Încurcătura în care se afla Jennie şi urmările ce le-ar fi putut avea îl apăsau greu. Columbus nu era un oraş în care puteau să rămână. Youngstown nu era un loc unde să se poată duce. Dacă s-ar muta cu toţii într-un oraş mai mare, ar fi mult mai bine.

Reflectă asupra situaţiei în care se aflau şi, auzind că la Cleveland industria manufacturieră trecea printr-o perioadă de prosperitate, se gândi că ar fi potrivit să-şi încerce norocul acolo. Dacă reuşea, ceilalţi ar putea să vină după el. Dacă Gerhardt ar continua să lucreze la Youngstown, aşa cum făcea acum, şi dacă familia s-ar muta la Cleveland, asta ar salva-o pe Jennie de-a mai fi zvârlită în stradă.

Bass mai aşteptă câtva timp înainte de a se hotărî, dar în cele din urmă îşi făcu cunoscute intenţiile.

— Cred c-o să plec la Cleveland, îi spuse el într-o seară, la cină, doamnei Gerhardt.

— De ce? întrebă ea, şi-i aruncă o privire şovăielnică.

Se temea că Bass avea s-o părăsească.

— Cred că pot căpăta de lucru acolo, răspunse el. N-ar trebui să rămânem în oraşul ăsta vechi, fir-ar afurisit să fie!

— Nu înjura, îi răspunse mama, dojenindu-l.

— O, ştiu, dar ar putea scoate din sărite pe oricine! Aici n-am avut niciodată parte de nimic, decât de ghinion. O să plec şi dacă găsesc ceva, o să ne putem muta cu toţii. O s-o ducem mai bine dacă găsim un loc unde oamenii nu ne cunosc. Aici o să fim întotdeauna nimic.

Doamna Gerhardt îl asculta, şi în inimă i se strecura o puternică nădejde de a vedea îmbunătăţindu-se viaţa lor amărâtă. Ei, dacă Bass ar face lucrul acesta! Dacă ar pleca şi ar căpăta de lucru şi dacă i-ar veni în ajutor, aşa cum ar putea s-o facă un fiu robust şi ager la minte, ce lucru grozav ar fi! Se aflau prinşi într-o cascadă a vieţii care îi prăvălea spre o nenorocire îngrozitoare. O, dacă s-ar întâmpla ceva care să-i salveze!

— Crezi că ai putea să capeţi de lucru? întrebă ea, plină de interes.

— Ar trebui să capăt. Nu mi s-a întâmplat încă să caut şi să nu găsesc. Alţii s-au dus şi au nimerit foarte bine. Uită-te la farnilia Miller.

Îşi vâră mâinile în buzunare şi privi pe fereastră.

— Crezi că o s-o puteţi scoate la capăt până când găsesc eu ceva acolo? întrebă Bass.

— Cred că da, răspunse mama. Tata lucrează acum şi avem nişte bani pe care… pe care…

Îi era atât de ruşine de situaţia grea în care se aflau, încât ezită să numească sursa de unde proveneau aceşti. bani.

— Da, ştiu, făcu Bass necruţător.

— N-o să avem de plătit chirie până la toamnă, şi apoi o să trebuiască să renunţăm oricum la casă, adăugă ea.

Se referea la ipoteca pe casă, ce expira în septembrie şi pe care, era vădit că nu o puteau plăti.

— Dacă ne-am muta de-aici, până atunci cred că am izbuti s-o scoatem la capăt.

— Bine, spuse Bass hotărât. O să plec.

Aşadar, la sfârşitul lunii îşi părăsi slujba, şi a doua zi plecă la Cleveland.

CAPITOLUL XI

Întâmplările din zilele care urmară, şi care o privesc pe Jennie, fac parte dintr-o categorie peste care morala zilelor noastre a hotărât să aştearnă vălul tăcerii. Anumite procese ale naturii, mama tuturor, marea inteligenţă creatoare a forţei care lucrează şi ţese în întuneric şi tăcere, văzute în lumina părerilor bigote ale unor indivizi mărunţi, creaţi tot de ea, sunt considerate respingătoare. Ne întoarcem faţa de la actul care zămisleşte viaţa, ca şi cum acesta ar fi ultimul lucru de care omul ar trebui să se preocupe.

E curios că un asemenea sentiment se poate naşte într-o lume a cărei esenţă este ea însăşi generativă, o lume al cărei vast proces este dual şi în care vântul, apa, pământul şi lumina servesc în egală măsură la rodnicia fiinţei noastre pământeşti – tot ceea ce suntem. Deşi viaţa de pe întreg pământul, nu numai oamenii, este pusă în mişcare de pasiuni himenale, şi tot ce există pe pământ a luat fiinţă pe singura cale comună tuturor, există totuşi tendinţa ridicolă de a închide ochii şi a întoarce faţa ca şi cum s-ar afla ceva impur în natura însăşi. „Zămislit în ticăloşie şi născut în păcat” este interpretarea nefirească pe care fanaticul religios o dă acestui proces, şi lumea, prin tăcerea ei, aprobă o judecată atât de uimitor de denaturată.

De bună seamă că în această atitudine există ceva cu desăvârşire greşit. Preceptele filosofiei şi teoriile biologice ar trebui să-şi afle o mai largă aplicaţie în gândirea zilnică a omului. Nu există proces respingător, nu există stare în afara naturii. Devierea întâmplătoare de la o practică socială dată nu implică cu necesitate păcatul. O biată fiinţă pământească, prinsă în uriaşa gheară a sorţii şi astfel zvârlită în afara rânduielii statornicite de oameni, nu poate fi vinovată de acea genune a păcatului pe care atitudinea lumii pare să i-o atribuie în mod atât de inevitabil.

Jennie avea acum să fie martora nedreptei interpretări a acelei minuni a naturii, care, dacă Brander ar fi trăit, ar fi fost privită ca divină şi împodobită cu aureolă, ca una dintre funcţiile ideale ale vieţii. Deşi ea însăşi nu înţelegea prin ce se deosebea această stare de toate celelalte procese fireşti ale vieţii, totuşi cei din jur o făceau să simtă, prin gesturile lor, că dezonoarea îi era soarta, iar păcatul temeiul şi

totodată cauza situaţiei ei. Toate acestea ţinteau oarecum să înăbuşe dragostea, atenţia, grija pe care mai târziu lumea avea să i-o pretindă pentru copil. Dragostea născândă şi firească era privită aproape ca o crimă. Deşi nu era pedepsită cu spânzurătoarea sau cu închisoarea, cum se întâmpla acum câteva sute de ani, totuşi, ignoranţa şi anchilozarea făceau ca fiinţele umane din juru-i să fie incapabile să vadă, în situaţia ei din acele zile, altceva decât o violare josnică şi premeditată a codului social, care se pedepsea cu ostracizarea. Tot ceea ce putea face era să evite privirea plină de dispreţ a oamenilor şi să suporte în tăcere marea schimbare care se îndeplinea în ea. Destul de ciudat, dar nu se căia zadarnic, nici nu încerca regrete fără rost. Simţămintele îi erau pure şi-şi dădea seama că în inima ei domnea pacea. În inima ei era durere – ce-i drept – dar o durere potolită, o vagă nesiguranţă şi uimire care uneori făceau să i se umple ochii de lacrimi.

Aţi auzit chemarea turturelelor, în tăcerea însingurată a zilelor de vară; aţi descoperit pârâul ascuns, care susură şi bolboroseşte acolo unde nu ajunge să-l asculte urechi ea omenească? Sub frunze moarte şi troiene de zăpadă, delicatul arbutus îşi deschide floarea sa modestă, răspunzând chemării divine a culorii. La fel făcea şi această floare a feminităţii. Jennie fusese lăsată singură, dar, ca şi turtureaua din pădure, dădea glas dulceţii zilelor de vară. Văzându-şi de treburile ei gospodăreşti, era pregătită să aştepte fără să crâcnească împlinirea acelui proces pentru care, la urma urmei, ea nu însemna decât un instrument al sacrificiului. Când treburile se dovedeau foarte uşoare, mulţumirea ei era să mediteze, în timp ce minunea vieţii punea stăpânire pe fiinţa ei, posedând-o ca în transă. Când zorea să-şi ajute mama, se trezea uneori cântând liniştit, căci plăcerea muncii o înălţa şi o făcea să uite de ea însăşi. Era întotdeauna gata să privească viitorul cu un curaj senin şi nezdruncinat. Lucrul acesta nu se întâmplă cu toate femeile. Natura este neprietenoasă când permite ca femeile mediocre să zămislească un copil… Firile mai generoase, ajunse la maturitate, întâmpină cu drag maternitatea, văd în ea imensele posibilităţi de împlinire a rasei şi găsesc în faptul de a sluji unui asemenea ţel măreţ numai bucurie şi satisfacţie.

Jennie, încă un copil ca vârstă, era în mod potenţial femeie mică, gracilă, având la vârf un capitul de floricele verzi, parfumate (miros de

mosc)

din punct de vedere fizic şi psihic, o femeie care totuşi nu ajunsese până acum la o concluzie clară asupra vieţii, a locului ei în viaţă. Tragica împrejurare care o adusese forţat în această postură anormală era dintr-un anumit punct de vedere o recunoaştere a meritelor ei personale. Aceasta demonstra curajul, generozitatea cu care înţelegea lucrurile, dorinţa de a se sacrifica pentru ceea ce ea considera o cauză preţioasă. Iar dacă de aici rezultau consecinţe neaşteptate, care sporeau povara de pe umerii ei şi complicau problemele ce-i stăteau în faţă, aceasta se datora faptului că simţul de autoconservare şi simţămintele ei nu erau unul pe măsura celorlalte. În anumite momente, perspectiva venirii pe lume a. copilului îi inspira teamă şi nelinişte, deoarece nu ştia dacă copilul nu i-o va reproşa, poate; dar totodată acel mântuitor simţ care-i spunea că dreptatea nu moare niciodată, nu-i îngăduia să se lase zdrobită. După felul ei de a gândi, oamenii nu erau în mod voit cruzi. Gânduri vagi de înţelegere şi bunătate divină îi învăluiau sufletul. În cele mai bune sau în cele mai grele momente, viaţa era frumoasă şi fusese întotdeauna aşa.

Aceste gânduri nu i se lămuriseră toate deodată, ci treptat, în timpul lunilor de veghe şi aşteptare. Era minunat să fii mamă, chiar şi în condiţiile ei vitrege. Simţea că avea să iubească acest copil şi că va fi o mamă bună, dacă viaţa o să-i îngăduie. Iată întrebarea: ce-i va îngădui viaţa? Avea de făcut multe – trebuiau cusute lucruri pentru copilul pe care-l aştepta, trebuiau respectate anumite reguli de dietă şi de igienă. Una dintre temerile ei era aceea că Gerhardt s-ar putea întoarce pe neaşteptate, dar asta nu se întâmplă. Bătrânul doctor Ellwanger, care îngrijise diferiţi membri ai familiei Gerhardt în timpul numeroaselor boli prin care trecuseră, fu consultat şi-i dădu sfaturi utile şi temeinice. Deşi crescut în doctrina luterană, practica medicinei într-un spirit larg şi binevoitor îl aduse la

— Concluzia că ceea ce există în cer şi pe pământ depăşeşte ideile filosofilor noştri şi măruntele noastre relaţii cu cei din jur.

— Asta-i deci, îi spuse el doamnei Gerhardt când îi dezvălui, tulburată, care era necazul ei. Ei bine, nu trebuie să fii îngrijorată. Lucrurile acestea se întâmplă mai des decât crezi. Dacă ai cunoaşte viaţa şi ai şti despre vecinii dumitale atâtea câte ştiu eu, n-ai mai

plânge. Fata dumitale o să se descurce foarte bine. E perfect sănătoasă. După aceea poate pleca într-un loc oarecare unde lumea n-o să ştie niciodată ce s-a întâmplat. De ce să te necăjeşti pentru ce gândesc vecinii? Nu e un lucru atât de neobişnuit cum îţi închipui.

Doamna Gerhardt se minună. Doctorul era un om tare înţelept şi îi mai dădea puţin curaj. În ceea ce-o privea, Jennie îi ascultă sfaturile cu atenţie şi fără teamă. Voia să se îngrijească nu atât pentru ea, cât pentru copil, şi se arătă dornică să facă tot ce i se spunea. Doctorul vru să ştie cine era tatăl copilului, şi când i se spuse îşi ridică privirea.

— Într-adevăr, observă el, ar trebui să fie un copil inteligent.

Veni şi ora hotărâtoare, când copilul fu adus pe lume. Doctorul Ellwanger luase asupra sa totul, ajutat de mama, care, fiindcă născuse ea însăşi şase copii, ştia exact ce trebuia făcut. Lucrurile se desfăşurară fără nicio greutate şi la primul strigăt al copilului, Jennie simţi că-l iubea din adâncul fiinţei. Acesta era copilul ei. Arăta slab şi plăpând – o fetiţă – şi avea nevoie ca ea să-l îngrijească. După ce copilul fu îmbăiat şi înfăşat, îl luă la piept cu o mulţumire şi o bucurie care-o făceau să freamăte toată. Copilul ei, fetiţa ei! Dorea să trăiască, să poată munci pentru ea şi cu toate că în acel moment se simţea slăbită, se bucura, totuşi, că era o fire robustă. Doctorul Ellwanger prevăzu o rapidă revenire la normal. Socotea că trebuia să petreacă în pat cel mult două săptămâni. De fapt, peste zece zile Jennie se sculă şi începu să umble prin casă, la fel de voinică şi de sănătoasă ca întotdeauna. Se născuse cu robusteţea şi puterea de a-i îngriji pe alţii, necesare unei mame ideale. Criza cea mare trecuse, acum viaţa semăna cu cea dinainte. Copiii, în afară de Bass, erau prea mici ca să poată înţelege bine aceste lucruri şi fuseseră amăgiţi cu povestea că Jennie se măritase cu senatorul Brander, care murise. Ei nu ştiură că sora lor trebuia să nască un copil, decât atunci când acesta îşi făcu apariţia. Doamna Gerhardt se temea de vecinii care stăteau mereu la pândă şi într-adevăr ştiau totul. Jennie nu ar fi înfruntat niciodată această atmosferă dacă nu ar fi fost sfătuită de Bass cu câtva timp în urmă. El îşi găsise o slujbă la Cleveland şi le scrisese că, după părerea lui. atunci când Jennie avea să se simtă îndeajuns de întremată, ar fi bine ca întreaga familie să-şi facă un nou rost în acel oraş. Acolo situaţia era prosperă. Odată plecaţi, nu aveau de ce să se mai teamă de actualii lor

vecini, iar Jennie putea găsi şi ea ceva de lucru. Şi astfel rămase acasă.

CAPITOLUL XII

Pentru Bass, nou-sosit la Cleveland, minunea acestui oraş în dezvoltare fu de ajuns ca să-l facă să-şi regăsească echilibrul sufletesc şi să-i trezească din nou speranţa că va redobândi vechea stare a lui şi a familiei. „Numai de-ar putea veni aici, gândea el. Numai de-ar lucra cu toţii şi de s-ar putea descurca”. Aici nu exista nicio dovadă a necazurilor din ultima vreme, nicio cunoştinţă care ar fi putut sugera prin simpla-i prezenţă încurcăturile din trecut. Aici totul erau afacerile, totul era numai activitate. Doar faptul de-a coti pe-o altă stradă părea că şterge amintirea vechilor timpuri şi vechilor păcate. Se părea că în fiece bloc trăieşte o lume nouă.

Găsi curând o slujbă la o tutungerie şi, după câteva săptămâni, începu să scrie acasă, împărtăşindu-şi planurile optimiste. Jennie trebuia să vină imediat ce se simţea în stare, şi apoi, dacă găsea ceva de lucru, o puteau urma şi ceilalţi. Se ofereau o mulţime de slujbe pentru fete de vârsta ei. Deocamdată ar putea să locuiască în aceeaşi casă cu el; sau ar fi posibil să ia una din acele căsuţe care erau de închiriat şi se plăteau cu cincisprezece dolari pe lună. Existau mari magazine de mobilă, unde aveai putinţa să cumperi tot ce e nevoie pentru o locuinţă modestă, în rate lunare foarte avantajoase. Mama putea veni să vadă de gospodăria lor. Ar trăi într-o atmosferă nouă, curată, fără ca nimeni să-i cunoască şi să-i vorbească de rău. Ar putea să ia totul de la început, ar fi în stare să ducă o viaţă decentă, onorabilă, prosperă.

Cu inima plină de speranţe şi stăpânit încă de puternica impresie pe care noua sa activitate şi peisajul înconjurător o făcuseră asupra spiritului său candid, alcătui o scrisoare în care sugera ca Jennie să vină imediat. Aceasta se întâmpla când copilul avea şase luni. Existau acolo teatre, spunea Bass, şi străzi frumoase. Ambarcaţiunile de pe lacuri ajungeau până în inima oraşului. Era un oraş minunat, care se dezvolta în ritm rapid. În felul acesta, viaţa cea nouă prezenta pentru el o. atracţie.

Înrâurirea pe care toate acestea o avură asupra mamei şi a întregii familii fu nemaipomenită. Doamna Gerhardt, pe care situaţia nenorocită pricinuită de greşeala lui Jennie o apăsa de atâta vreme, voia să pună imediat în aplicare acest plan. Atât de optimistă îi era

firea, încât se lăsase cu totul vrăjită de strălucirea Clevelandului, unde vedea de pe-acum realizându-se nu numai propria ei dorinţă de a avea o casă frumoasă, ci şi succesul în viaţă al copiilor. De bună seamă că ar putea căpăta cu toţii de lucru, spunea ea. Bass avea dreptate. Doamna Gerhardt dorise întotdeauna ca soţul ei să plece într-un oraş mai mare, dar el nu voise. Acum. erau nevoiţi, aveau să plece şi să o ducă mai bine decât o duseseră vreodată.

Gerhardt îşi însuşi acest punct de vedere. La scrisoarea soţiei sale, răspunse că pentru el nu era cuminte să-şi părăsească slujba, dar dacă Bass vedea o soluţie pentru ei, ar fi bine să se ducă. Se simţea cu atât mai înclinat să încuviinţeze acest plan şi pentru faptul că era aproape înnebunit de grija întreţinerii familiei şi a plăţii datoriilor neacoperite încă. În fiece săptămână punea deoparte cinci dolari din salariu, pe care-i expedia doamnei Gerhardt cu mandat poştal. Întreţinerea îl costa trei V dolari, iar cincizeci de cenţi îi păstra ca bani de cheltuială, contribuţii la biserică, pentru tutun şi câte o bere din când în când. În fiece săptămână punea deoparte un dolar şi jumătate pentru zile negre. Camera lui era un colţ gol la mansarda uzinei. Acolo urca după ce stătea singur în pragul fabricii. În aceste locuri izolate şi pustii, până la nouă seara; şi în colţul acesta, în mirosul maşinilor, care venea de la etajul de dedesubt, odată ce, la lumina unei singure luminări de seu, termina de citit ziarul în limba germană şi-şi împreună mâinile, meditând, cufundat în rugăciune lângă fereastra deschisă în umbra nopţii. iar apoi se întindea în tăcere pentru odihnă, ziua lui solitară lua sfârşit. Lungi erau zilele, lugubru viitorul. Şi totuşi îşi înălţa braţele cu cea mai adâncă credinţă întru Domnul, rugându-se ca păcatele să-i fie iertate şi să-i fie. hărăziţi încă vreo câţiva ani de mângâiere şi de fericire în sânul familiei.

Şi astfel problema cea gravă fu în cele din urmă rezolvată. Copiii se arătau cât se poate de dornici şi de nerăbdători să plece, dar doamna Gerhardt, deşi le împărtăşea emoţiile, se stăpânea. Jennie va pleca prima, aşa cum sugerase Bass; mai târziu aveau s-o urmeze cu toţii…

Când sosi ora plecării lui Jennie, în casă era mare freamăt.

— Cât o să treacă până ce trimiţi după noi? fu întrebarea pe care Martha o repetă de câteva ori.

— Spune-i lui Bass să se grăbească, adăugă, arzând de nerăbdare, George.

— Vreau să plec la Cleveland! începu, spre surprinderea tuturor, să cânte Veronica.

— Auzi ce spune?! exclamă ironic George.

— Ei, taci din gură! răspunse ea supărată.

Şi totuşi, când sosi clipa hotărâtoare, Jennie avu nevoie de întreaga-i tărie ca să-şi poată lua rămas bun. Deşi toate acestea se făceau cu scopul ca familia să ajungă să trăiască din nou laolaltă, în condiţii mai bune, se simţea abătută. Lăsa în urmă fetiţa ei, acum în vârstă de șase luni. Lumea cea largă însemna pentru ea un tărâm necunoscut. O speria.

— Să n-ai grijă, ma, găsi ea destul curaj să spună. O să fie bine. Îţi scriu de îndată ce ajung. N-o să treacă multă vreme.

Dar când trebui să se apropie ultima oară de copil, curajul îi pieri ca flacăra unei lămpi care se stinge. Aplecată deasupra leagănului în care dormea fetiţa, îi privea chipul cu o pătimaşă dragoste maternă.

— Ai să fii o fetiţă cuminte? o alintă Jennie.

Apoi o luă în braţe şi, lipind-o de gâtul şi de pieptul ei, îşi îngropă faţa în trupuşorul copilului. Doamna Gerhardt o văzu cum tremura.

— Hai, gata! spuse ea cu glas mângâietor. Nu trebuie să-ţi faci inimă rea. O s-o ducă foarte bine cu mine. O să am grijă de ea. Dacă ai de gând să te porţi aşa, mai bine nu pleca deloc.

Jennie îşi înălţă capul cu ochii ei albaştri înecaţi în lacrimi şi-i trecu fetiţa.

— Nu mă pot stăpâni, spuse ea. râzând şi plângând totodată.

O sărută în grabă pe maică-sa. apoi pe copii, şi plecă în goană.

Pe când cobora strada alături de George, se uită în urmă şi, curajoasă, făcu un semn cu mâna. Doamna Gerhardt îi răspunse, în timp ce băga de seamă că arăta acum mult mai femeie. Fusese nevoie să cheltuiască o parte din banii ei pentru hainele pe care avea să le poarte în tren. Alesese un costum simplu, gata confecţionat, de culoare maron, care îi stătea bine. Purta fusta de la acest costum cu o bluză albă şi o pălărie tare de pai, cu un voal alb prins în jur, astfel încât putea fi uşor tras pe faţă. Şi pe când se tot îndepărta, doamna Gerhardt

o urmărea cu o privire plină de dragoste; iar după ce o pierdu din ochi, spuse cu duioşie plângând de astă dată ea însăşi:

— Îmi pare, totuşi, bine că arată atât de drăguţă…

CAPITOLUL XIII

Bass o întâmpină pe Jennie la gara din Cleveland şi-i vorbi plin de încredere despre planurile sale de viitor.

— Mai întâi trebuie găsit de lucru… începu el.

Pe Jennie zgomotele şi mirosurile schimbătoare, cu care oraşul o asalta, o zăpăceau şi aproape-i paralizau simţurile.

— Găseşte-ţi de lucru. Nu interesează ce, numai că scoţi ceva. Chiar dacă nu câştigi mai mult de trei sau patru dolari pe săptămână, tot o să acoperi chiria. Apoi, cu ceea ce va câştiga George, când o să vină, şi cu ceea ce va trimite tata, putem s-o scoatem foarte bine la capăt. E preferabil aşa, decât să zaci în gaura aceea, încheie el.

— Da… spuse Jennie într-o doară, ca hipnotizată de noutatea vieţii ce se desfăşura sub ochii ei, încât, oricât se străduia, nu izbutea să se concentreze asupra subiectului despre care vorbeau. O să-mi găsesc ceva.

Devenise mult mai matură, măcar în ceea ce priveşte putinţa de a înţelege lucrurile, dacă nu ca vârstă. Întâmplările tragice prin care trecuse nu de mult o făcuseră să-şi formeze o idee. mai clară despre responsabilităţile vieţii. Gândul îi fugea mereu la maică-sa şi la copii. Mai ales Martha şi Veronica trebuiau să aibă condiţii mai bune pentru a-şi croi un drum în viaţă decât cele pe care le avusese ea. Să fie mai bine îmbrăcate. Să urmeze şcoala un timp mai îndelungat, să-şi facă mai multe relaţii, să aibă mai multe ocazii de a-şi îmbogăţi viaţa.

Clevelandul, ca oricare alt oraş în plină dezvoltare din acea perioadă, era ticsit de oameni care căutau de lucru. Noi întreprinderi apăreau neîncetat, dar numărul celor care solicitau posturile ce se ofereau era totdeauna mai mare decât cererea. Un străin care venea în oraş putea intra aproape în orice muncă modestă, încă din ziua sosirii; şi la fel de bine putea să bată drumurile căutându-şi o slujbă timp de săptămâni şi chiar luni. Bass sugeră prăvăliile şi magazinele universale ca yn prim câmp de investigaţie. Fabricile şi alte locuri de muncă trebuiau să vină în al doilea rând.

— Nu trece, totuşi, indiferentă pe lângă orice loc unde crezi că ai putea să capeţi ceva de lucru, îi puse în vedere Bass.

— Şi ce trebuie să spun? întrebă Jennie neliniştită.

— Spune-le că vrei să lucrezi. Pentru început nu interesează ce faci.

Jennie porni chiar din prima zi şi fu răsplătită cu experienţa câtorva primiri foarte reci. Oriunde se ducea, nimeni nu părea să aibă nevoie de vreun ajutor. Căută prin magazine, fabrici, prin micile prăvălii de pe străzile periferice, dar întâmpină peste tot un refuz hotărât. Cu o ultimă nădejde se îndreptă, spre treburile casnice, deşi dorise să ocolească această muncă, şi, urmărind coloanele de oferte, alese patru anunţuri care păreau mai promiţătoare decât altele. Se opri asupra lor. Un loc se şi ocupase când ajunse, dar doamna care-i deschise uşa fu atât de fermecată de înfăţişarea ei, încât o invită în casă şi-i puse mai multe întrebări cu privire la ceea ce ştia să facă.

— De ce n-ai venit puţin mai devreme? spuse ea. Îmi placi mai mult decât fata pe care am angajat-o. Lasă-mi, totuşi, adresa.

Jennie plecă, amuzată de modul cum fusese primită. Nu mai arăta chiar atât de tânără ca înainte de necazurile prin care trecuse nu de mult, dar obrazul mai tras şi ochii uşor mai adânciţi. În orbite îi accentuau aerul visător şi delicateţea trăsăturilor. Era un model de ţinută îngrijită. Hainele ei, toate curăţate şi călcate cu grijă înainte de a pleca de-acasă, îi dădeau o înfăţişare proaspătă şi atrăgătoare. Poate că avea să mai crească în înălţime, dar chiar şi acum, ca înfăţişare şi inteligenţă, părea o femeie de douăzeci de afli. Şi – lucru de căpetenie – natura o înzestrase cu acea fire calmă şi încrezătoare, care, în ciuda muncii grele şi a lipsurilor, o făcea să fie întotdeauna voioasă. Oricine ar fi. avut nevoie de o fată în casă sau de o doamnă de companie ar fi fost încântat să o angajeze.

Al doilea loc unde se duse era un imobil grandios pe Euclid Avenue; părea mult prea impunător pentru serviciile pe care ar fi putut ea să le ofere, dar fiindcă făcuse atâta drum, se hotărî să încerce. Servitorul care îi deschise îi spuse să aştepte câteva minute, apoi o conduse în budoarul stăpânei, la primul etaj. Aceasta din urmă, o brună atrăgătoare, tipul. convenţional la modă, avea un ochi priceput în a aprecia valorile feminine, şi Jennie îi făcu o impresie oarecum favorabilă. Stătu puţin de vorbă cu ea şi, în cele din urmă, hotărî să o încerce, ca să vadă care erau, în mare, însuşirile ei de fată în casă.

— Îţi dau patru dolari pe săptămână şi, dacă vrei poţi să dormi

aici, îi spuse doamna Bracebridge.

Jennie îi răspunse că stă cu fratele ei şi că, în curând, o să stea împreună cu familia.

— O, perfect! făcu stăpâna. În privinţa aceasta faci cum afle cum era posibil un asemenea lucru. Numai chiria, cărbunii şi lumina înghiţeau frumoasa sumă de douăzeci de dolari pe lună, iar hrana, încă un articol din nefericire necesar, înghiţea alţi douăzeci şi cinci; îmbrăcămintea, ratele, diversele obligaţii, micile cumpărături de la farmacie şi altele asemenea erau acoperite de restul de cincisprezece dolari; cum – imaginaţia înflăcărată a cititorului comod n-are decât să ghicească! Izbuteau, totuşi, şi, o vreme, optimiştii membri ai acestei familii fură de părere că o duceau binişor.

În perioada aceasta, mica familie oferea priveliştea muncii cinstite, plină de răbdare, interesantă de urmărit. Zi de zi. doamna Gerhardt, care muncea ca un salahor fără să primească niciun fel de compensaţie, sub formă de îmbrăcăminte, distracţii sau orice altceva, se scula dimineaţa, când ceilalţi încă dormeau, aprindea focul. Apoi se apuca de treabă şi pregătea micul dejun. Adeseori, în timp ce se mişca de ici-colo fără să facă zgomot, în papucii ei subţiri şi uzaţi, căptuşiţi cu hârtie de ziar ca să nu-i iasă din picioare, îi privea lung pe Jennie, pe Bass şi pe George, care dormeau adânc, şi cu acea divină înţelegere, coborâtă parcă din ceruri, dorea ca ei să nu fie nevoiţi să se scoale atât de devreme sau să muncească atât de greu. Uneori zăbovea câteva clipe înainte de-a o trezi pe draga de Jennie, se uita cu luare-aminte la faţa ei albă, atât de liniştită în somn, şi plângea la gândul că viaţa nu se arătase mai blândă cu ea. Apoi îşi punea uşurel mâna pe umărul ei şi şoptea: „Jennie, Jennie!” până când trudită fiinţă, cufundată în somn, se trezea. Când se sculau şi ceilalţi, micul dejun era gata. Iar când se întorceau seara, cina îi aştepta. Doamna Gerhardt nu părtinea pe niciunul. Copilaşul se bucura de toată grija ei. Spunea că atâta timp cât unul dintre copii îi face cumpărăturile nu are nevoie nici de îmbrăcăminte, nici de încălţăminte.

Dintre toţi copiii, numai Jennie îşi înţelegea pe deplin mama. Ea singură se străduia, din toată inima să-i uşureze povara: „Ma, lasă-mă pe mine”. „Lasă, ma, fac eu asta”. „Mai odihneştete, ma!”... Prin asemenea lucruri, se vădea zi de zi dragostea trainică ce le unea. Între

mamă şi fiică existase întotdeauna o înţelegere desăvârşită, dar pe măsură ce timpul trecea, această înţelegere sporea. Pe Jennie o apăsa gândul că maică-sa stătea mereu închisă în casă. Şi în fiecare zi, pe când lucra, gândurile îi zburau la acel modest cămin unde mama ei aştepta şi muncea. Cât ar fi dorit să-i ofere acele înlesniri pe care şi le dorise întotdeauna cu atâta ardoare!

CAPITOLUL XIV

Ceasurile petrecute în casa Bracebridge îi deschideau noi orizonturi. Această casă mare constituia pentru Jennie o şcoală nu numai în ceea ce priveşte îmbrăcămintea şi manierele, dar îi slujea şi în închegarea unei teorii asupra existenţei, Doamna Bracebridge şi soţul ei reprezentau tot ce putea fi mai competent şi modern când era vorba despre o gândire independentă, bun-gust în mobilarea interiorului, îmbrăcăminte elegantă, etichetă în organizarea de recepţii, serate distractive şi alte activităţi, obişnuite în viaţa socială.

Din când în când, după dispoziţie, doamna Bracebridge obişnuia să-şi expună în câte o scurtă cugetare propria-i filosofie asupra vieţii.

„Viaţa e o luptă, draga mea. Dacă vrei să câştigi ceva, trebuie să lupţi din răsputeri”.

„După părerea mea, e o prostie să nu profiţi de orice sprijin care te poate ajuta să devii ceea ce doreşti să fii” (aceasta, în timp ce-şi dădea uşor cu ruj).

„Mulţi oameni se nasc proşti. Sunt exact ceea ce sunt în stare să fie. Lipsa de gust îmi provoacă dispreţ; e crima cea mai cumplită”.

Cele mai multe din aceste sfaturi, inspirate de înţelepciunea lumească, nu-i erau adresate direct lui Jennie. Ea le prindea din zbor, dar pentru firea ei calmă şi gânditoare, aveau o mare importanţă. Asemenea seminţelor căzute pe un pământ roditor, ele prindeau rădăcină şi creşteau. Începu să-şi formeze o vagă idee despre ierarhie şi putere. Poate că acestea nu-i erau hărăzite ci, dar existau în lume, şi dacă soarta îţi surâde, poţi să-ţi îmbunătăţeşti actuala situaţie. Muncea cu încordare, întrebându-se, totuşi, cum ar face să-şi schimbe soarta. Cine ar mai vrea s-o ia de nevastă dacă i-ar cunoaşte trecutul? Cum ar putea să explice vreodată existenţa copilului?

Copilul, copilul, singura idee obsedantă ce-i străbătea gândurile, izvor de bucurie şi de teamă! Numai de-ar putea face ceva pentru el, cândva, în orice fel.

În prima iarnă, lucrurile se desfăşurară normal. Datorită economiilor severe, copiii aveau haine şi se duceau la şcoală. Chiria se plătea, iar ratele erau achitate. La un moment dat păru că se vor ridica unele obstacole în cursul lin al vieţii lor de familie, şi anume atunci

când Gerhardt scrise că va veni acasă de Crăciun. În acele zile fabrica avea să-şi înceteze pentru scurt timp lucrul. Era firesc să se arate dornic de-a cunoaşte viaţa cea nouă a familiei, la Cleveland.

Doamna Gerhardt l-ar fi primit cu plăcere şi nimic nu i-ar fi întunecat bucuria dacă nu s-ar fi temut că va face cine ştie ce scandal. Jennie şi maică-sa vorbiră mult despre acest lucru, iar mama, la rândul ei, vorbi cu Bass, care fu de părere că situaţia trebuia privită cu tot curajul.

— Nu te îngrijora, mamă. N-o să facă nimic. Dacă spune ceva, o să vorbesc eu cu el.

Scena avu loc, dar nu fu atât de neplăcută, pe cât se temuse mama. Gerhardt veni după-amiaza, când Jennie, Bass şi George erau la lucru. Doi dintre copiii mai mici se duseră la gară să-l întâmpine. Când intră în casă, doamna Gerhardt îl primi cu afecţiune, dar tremurând pentru ceea ce ştia că va descoperi neapărat. Aşteptarea nu-i fu prea lungă. Numai la câteva minute după sosire, Gerhardt deschise uşa dormitorului din faţă. Pe cuvertura albă a patului dormea un prunc drăgălaş. Fără îndoială că în aceeaşi clipă îşi dădu seama al cui era, dar se prefăcu că nu bănuie nimic.

— Al cui e copilul?

— Al lui Jennie, spuse cu glas slab Doamna Gerhardt.

— De când e aici?

— Nu chiar de mult, răspunse mama cu teamă.

— Bănui că stă şi ea aici, declară, el cu dispreţ, fără să-i pronunţe numele, atitudine pe care şi-o pregătise dinainte:

— Lucrează într-o familie, răspunse soţia, pledând cauza fetei. Se descurcă foarte bine acum. N-avea unde să stea. Las-o în pace.

Mintea lui Gerhardt devenise mai cuprinzătoare cât timp stătuse departe de ei. În meditaţiile sale religioase cunoscuse unele gânduri şi simţăminte inexplicabile. În rugăciunile: ale recunoscuse în faţa Celui Atotputernic că s-ar fi putut purta altfel cu fiica sa. Şi totuşi, nu se putea hotărî să se arate blând cu ea în viitor. Păcătuise groaznic: nu putea trece cu vederea acest lucru.

Când Jennie se întoarse în seara aceea, întâlnirea lor deveni inevitabilă. Gerhardt o văzu intrând, dar se prefăcu adâncit în lectura ziarului. Doamna Gerhardt, care îl rugase s-o ia cât de cât în seamă,

tremura de spaimă că ar putea spune sau face ceva care ar jigni-o.

— Vine, spuse ea îndreptându-se spre uşa camerei din faţă, unde stătea Gerhardt, care refuză să-şi ridice privirea. Vorbeştei, totuşi, tu ultimul ei apel înainte ca uşa să se deschidă; dar Gerhardt nu răspunse.

Când Jennie intră în casă, maică-sa îi şopti:

— E în odaia din faţă.

Jennie păli, îşi duse degetul la buze şi rămase nehotărâtă neştiind ce să facă.

— A văzut?

Jennie amuţi în clipa când, după ceea ce se citea pe chipul maică-sii şi după felul în care mama dădu din cap, înţelese că Gerhardt ştia de copil.

— Intră, o sfătui doamna Gerhardt. E în regulă. N-o să spună nimic rău.

În cele din urmă, Jennie deschise uşa, dar, văzând cum taică-su îşi încreţeşte fruntea, cufundat pare-se în gânduri grave, deşi nu lipsite de bunăvoinţă, şovăi, înainte de a se apropia.

— Papa… spuse ea, incapabilă să alcătuiască o propoziţie închegata.

Gerhardt îşi ridică privirea; ochii săi căprui, aproape cenuşii, păreau întunecaţi sub genele grele, roşcate. Văzându-şi copila, ceva se muie în adâncul fiinţei sale: dar, sub armura hotărârii pe care singur şi-o făurise, nu schiţă niciun gest din care ar fi reieşit că-i făcea plăcere s-o vadă. În el se dădea o luptă cumplită, necruţătoare, între modul său convenţional de interpretare a moralei şi sentimentele fireşti de înţelegere şi dragoste paternă, dar, ca în atâtea cazuri, atunci când e vorba de spirite obişnuite, convenţionalul fu cel care ieşi pentru moment învingător.

— Da, spuse el.

— Nu vrei să mă ierţi, papa?

— Da, răspunse el aspru.

Jennie şovăi o clipă, apoi făcu câţiva paşi spre el, cu un gând pe care taică-său îl pricepea foarte bine.

— Hai, lasă, spuse el, îndepărtând-o cu blândeţe când buzele ei îi atinseră uşor obrajii acoperiţi de fire cărunte.

Fusese o întâlnire rece. După această grea încercare, Jennie trecu în bucătărie şi, ridicându-şi ochii către maică-sa, care o aştepta, încercă s-o facă să creadă că totul fusese aşa cum trebuie, dar emoţiile o copleşiră.

— S-a împăcat cu tine? se pregătea să întrebe mama.

Dar n-apucă să rostească bine cuvintele, când fiică-sa se lăsă sa cadă pe un scaun de lângă masa din bucătărie şi punându-și capul pe braţe, începu să plângă încet, cu suspine înăbușite.

— Hai, hai! făcu doamna Gerhardt. Lasă, nu mai plânge „Cea spus?

Trecu o vreme până când Jennie îşi veni îndeajuns în fire, ca să-i poată răspunde. Mama încerca să ia lucrurile uşor.

— Dac-aş fi în locul tău, n-aş pune-o la inimă. O să-i treacă. Așa e el.

CAPITOLUL XV

Întoarcerea lui Gerhardt puse la ordinea zilei problema copilului sub toate aspectele ei. Nu putea să nu se uite la el ca un bunic, mai ales fiindcă era vorba de o făptură omenească, însufleţită. Se întrebă dacă a fost botezat. Apoi se interesă îndeaproape.

— Nu, nu încă, răspunse soţia, care nu uitase această datorie, dar nu ştia dacă fetiţa era sau nu binevenită întru credinţă.

— Nu, desigur că nu! spuse batjocoritor Gerhardt, care nu avea o părere prea grozavă despre devotamentul soţiei sale faţă de biserică. Ce lipsă de grijă! Ce lipsă de cucernicie! Frumos, nimic de zis!

Reflectă câteva momente zicându-şi că greşeala trebuia îndreptată numaidecât.

— Trebuie să fie botezat, hotărî el. De ce nu se duce să-l boteze?

Doamna Gerhardt îi aminti că pruncul trebuia să aibă un naş şi că nu se putea oficia această ceremonie fără a mărturisi că fetiţa nu avea un tată legitim.

Gerhardt ascultă şi argumentul îl potoli timp de câteva minute, căci pentru el credinţa era un lucru pe care nu îngăduia să-l ştie împins pe ultimul plan din pricina unui asemenea impas. Cum va privi Dumnezeu un astfel de subterfugiu? Copilul nu devenise creştin şi era de datoria lui să se îngrijească de acest lucru. Trebuia dus imediat la biserică. Jennie, el însuşi şi soţia sa trebuiau să-l însoţească acolo şi să-i fie naşi. Sau, dacă nu se va hotărî să-i facă fiicei sale un asemenea hatâr, va boteza copilul în lipsa ei. Chibzui îndelung, întorcând lucrurile pe-o parte şi pe alta, şi în cele din urmă hotărî ca ceremonia să aibă loc într-o zi din săptămâna dintre Crăciun şi Anul Nou, când Jennie va fi plecată la lucru. Discută acest subiect cu soţia şi, după ce ea încuviinţă întru totul cererea sa, trecu la cea de a doua problemă.

— Nu are nume, spuse el.

Jennie şi maică-sa stătuseră nu o dată de vorbă despre asta şi Jennie înclina să-i dea numele de Vesta. Acum, însă, mama îndrăzni să rostească numele, ca şi cum l-ar fi ales ea însăşi.

— Ce-ai zice de Vesta?

Gerhardt o ascultă cu indiferenţă. În sinea lui, el şi rezolvase problema. Avea un nume gata pregătit, rămas din zilele fericite ale

tinereţii şi pentru care nu se oferise prilejul în cazul propriilor săi copii: Wilhelmina. Desigur, nici prin gând nu-i trecea să arate vreo slăbiciune pentru mica sa nepoată. Îi plăcea pur şi simplu numele, şi copilul trebuia să-i fie recunoscător că-l căpăta. Cu aerul că lucrul nu-l preocupa prea mult, dar şi grijuliu, făcu prima ofrandă pe altarul afecţiunii fireşti, căci la urma urmei era o ofrandă.

— E frumos, spuse el uitându-şi indiferenţa. Dar ce-ai spune de Wilhelmina?

Doamna Gerhardt nu îndrăznea să-l contrazică în momentele când el, fără să-şi dea seama, se muia. Tactul ei feminin îi ajută.

— Am putea să-i dăm amândouă numele, sugeră ea soluţia de compromis.

— Pentru mine nu contează, replică Gerhardt, retrăgându-se din nou în carapacea lui, din care îl scose. să o clipă de neatenţie. Numai să fie botezată.

Jennie ascultă cu inima zvâcnind de bucurie relatarea acestei discuţii, căci dorea nespus ca fetiţa să se bucure de avantajele religiei sau de oricare altele care se mai puteau obţine. Scrobi şi călcă cu toată grija lucruşoarele pe care copilul avea să le poarte în ziua hotărâtă.

Gerhardt îl căută pe pastorul celei mai apropiate biserici luterane, un teolog scund şi îndesat, cu capul rotund, tipul desăvârşit al formalistului, căruia îi arătă cum stau lucrurile.

— E nepoata dumitale? întrebă pastorul.

— Da, răspunse Gerhardt, tatăl nu-i aici.

— Aşa, replică pastorul, privindu-l ciudat…

Gerhardt inu putea fi abătut cu uşurinţă de la scopul urmărit. Îl lărmuri pe pastor, spunându-i că el şi soţia lui vor aduce fetiţa la biserică. Pastorul, dându-şi seama de problema care se ridica, probabil, în acest caz, nu-i mai puse alte întrebări.

— Biserica nu poate refuza să o primească, atâta timp cât dumneata, ca bunic, doreşti să-i fii naş, spuse el.

Gerhardt se retrase, cu sufletul apăsat de umbra dezonoarei în care era implicat, dar mulţumit că-şi făcuse datoria. Avea să ia copilul şi să-l ducă la botez, iar când lucrul acesta va. deveni un fapt împlinit, actuala lui răspundere va lua sfârşit.

Când sosi ziua botezului, îşi dădu totuşi seama că o altă

influenţă se făcea simţită, care-l îndemna să dovedească mai mult interes şi spirit de răspundere. Aspra religie care îl fermeca, accentul pe care ea îl punea pe o lege superioară, se înălţa aici, în faţa lui, şi auzea din nou preceptele care îl legaseră de propriii săi copii.

— Vă gândiţi să creşteţi acest copil în spiritul cunoaşterii şi iubirii Evangheliei? întrebă pastorul, înveşmântat în negru, stând în faţa lor, în bisericuţa cufundată în tăcere, unde aduseseră copilul; oficia ritualul prevăzut pentru această împrejurare.

Gerhardt răspunse: „Da”, iar soţia sa îi întări spusa.

— Făgăduiţi să daţi dovadă de toată grija şi sârguinţa ce se cer, pentru ca, prin educaţie, cucernică, îndemn, pildă şi disciplină, acest copil să se lepede de rău, să-l ocolească şi să respecte dorinţa şi legile lui Dumnezeu, aşa cum ne sunt ele arătate în scripturi?

Pe când preotul rostea aceste cuvinte un gând străfulgera mintea lui Gerhardt, şi anume gândul la propriii săi copii. Şi ei fuseseră astfel aduşi în sânul bisericii. Şi ei auziseră angajamentul său solemn că se va îngriji de bunăstarea sufletelor lor. Rămase tăcut.

— Făgăduim, le şopti pastorul.

— Făgăduim, repetară, cu glas slab, Gerhardt şi soţia sa.

— Aduceţi acest copil, prin taina botezului, în sânul Domnului care l-a creat?

— Da.

— Şi, în sfârşit, dacă puteţi mărturisi cu deplină convingere în faţa lui Dumnezeu că această credinţă la care aţi aderat este credinţa voastră şi dacă făgăduinţa făcută în mod solemn izvorăşte din hotărârea sinceră a inimilor voastre, vă rog s-o mărturisiţi în faţa lui Dumnezeu, spunând „da”.

— Da, răspunseră ei.

— Te botez, Wilhelmina-Vesta, încheie pastorul întinzând mâinile deasupra copilului, în numele Tatălui, al Fiului şi al Duhului simt. Să ne rugăm.

Gerhardt îşi înclină capul său sur şi ascultă cu un respect plin de umilinţă frumoasa invocaţie care urmă:

„Atotputernice şi veşnice Doamne! Te slăvim pe tine, mare părinte al copiilor omului, tată al sufletelor noastre şi făuritor al trupurilor noastre. Te slăvim pe tine pentru că ai creat această copilă şi

pentru că ai ţinut-o în viaţă până astăzi. Te binecuvântăm pentru că a fost chemată întru virtute şi strălucire, pentru că ţi-a fost închinată ţie şi adusă în sânul Bisericii creştine. Îţi mulţumim ţie pentru că prin Evanghelia fiului ea are la îndemână tot ceea ce îi este de trebuinţă pentru fericirea ei spirituală; căci Cartea sfântă îi aduce lumină în suflet şi mângâiere în inimă, îi dă curaj şi tărie ca să-şi facă datoria până la capăt, şi preţioasa nădejde în iertarea păcatelor şi nemurirea sufletului ca s-o sprijine şi să-i insufle credinţă. Şi te rugăm fierbinte, o, milostive

Doamne, ca această copilă să cunoască din primii ani ai vieţii lumina şi sfinţenia, pe care să le coboare asupra sufletului său duhul tău sfânt şi să fie izbăvită întru veşnicie prin mila ta. Călăuzeşte şi binecuvântează pe slujitorii tăi, cărora li s-a încredinţat uriaşa sarcină de a purta grija creşterii ei. Trezeşte în mintea lor ideea dreaptă a necesităţii unei educaţii în spiritul religiei şi al principiilor ei. Fereşte-i, Doamne, de a uita vreodată că această mlădiţă îţi aparţine ţie şi, dacă prin delăsarea lor nelegiuită sau pildă rea, fiinţa înzestrată cu raţiune pe care ai creat-o se va pierde, cere-le socoteală. Trezeşte-le conştiinţa profundă a naturii ei divine, a comorii de nepreţuit care înseamnă sufletul ei, a primejdiilor pe care va avea să le înfrunte „a cinstirii şi fericirii pe care o poate atinge cu binecuvântarea ta şi a prăbuşirii pe lumea aceasta şi a chinurilor în lume; a de apoi ce-şi au obârşia în simţăminte şi purtări ticăloase). Dă-le harul de a frâna primele imbolduri pe care le va trezi în pieptul ei înclinarea spre rău, de a fi scutul ei împotriva momelilor copilăriei şi tinereţii şi fă-i ca, pe măsură ce va creşte, să-i lărgească înţelegerea şi s-o călăuzească pe drumul cunoaşterii tale şi a lui Iisus Christos, trimis de tine în lume. Dale harul de a cultiva în inima ei supremul respect şi iubirea de Dumnezeu, dragostea plină de recunoştinţă pentru Evanghelie, cuvântul fiului tău, mântuitorul ei, respectul cuvenit pentru tot ceea ce ea porunceşte şi a întemeiat, simţăminte de blândeţe şi bunăvoinţă faţă de întreaga lume şi o dragoste de neînfrânt pentru sinceritate şi adevăr. Ajută-le să vegheze necontenit asupra ei şi cu o grijă plină de duioşie, să se străduiască să nu strice prim vorbă şi faptă inima ei, să-i dea întotdeauna o pildă care s-o îndemne să calce fără primejdie pe urmele lor. Dacă va fi voia ta să-i dai viaţă lungă pe acest pământ, fie ca ea să

aducă cinste şi mângâiere părinţilor şi prietenilor, să fie de folos pe lume şi: să-şi afle în providenţa ta reazemul şi scutul ei de neînvins. Dacă va trăi, fie ca ea să trăiască întru tine, iar de va muri, să moară întru tine. Iar în ziua cea mare a judecăţii de apoi, fie ca ea şi părinţii ei să se întâlnească într-un extaz al bucuriei şi să se veselească împreună în dragostea ta, care i-a mântuit prin Iisus Christos, în vecii vecilor, amin”.

Cât timp se dădu citire acestui îndemn solemn, bunicul micii paria se simţi iluminat de conştiinţa datoriei faţă de ea, simţământ! care-i spunea că are menirea să acorde slabei făpturi din braţele soţiei sale toată grija şi atenţia pe care Dumnezeu a poruncit-o în sfintele sale taine. Îşi înclină capul cu profundă veneraţie, iar când slujba luă sfârşit şi părăsiră biserica cufundată în tăcere, nu găsea cuvinte prin care să-şi exprime simţămintele. Pentru el religia era o pasiune mistuitoare. Dumnezeu îi părea o prezenţă, o realitate dominantă. Nu socotea religia o simplă chestiune de cuvinte sau de idei interesante pe care le asculţi duminica, ci o expresie plină de forţă şi vitalitate a voinţei divine, transmisă din timpurile când oamenii se aflau în relaţii personale cu Dumnezeu. Îndeplinirea acestei voinţe însemna pentru el bucurie şi mântuire, singura consolare posibilă pentru o fiinţă trimisă să rătăcească într-o vale a plângerii, a cărei explicaţie nu se afla aici, ci în ceruri.

Gerhardt păşea încet şi, în timp ce medita asupra cuvintelor şi îndatoririlor cuprinse în sfânta taină a botezului, dezgustul vag ce încă stăruia copleşindu-i sufletul, în momentul când pornise cu copilul spre biserică, dispăru, şi un simţământ de afecţiune firească îi luă locul. Oricât de mare ar fi fost păcatul fiicei sale, copilul n-avea nicio vină. Era o fiinţă plăpândă, care plângea, neajutorată, cerând înţelegerea şi dragostea lui. Gerhardt simţi cum micuţa îi câştiga inima, dar nu putea să renunţe într-o clipă la atitudinea sa de până atunci.

— E un om drăguţ, îi spuse el pe drum soţiei sale, referindu-se la pastor, în timp ce concepţia sa rigidă despre datorie se topea văzând cu ochii.

— Da, a fost drăguţ, consimţi doamna Gerhardt timidă.

— Biserica e destul de măricică, continuă el.

— Da.

Gerhardt privi în jur la străzile, casele, întreg spectacolul vieţii ce se desfăşură vioaie în această zi însorită de iarnă şi, în cele din urmă, la pruncul pe care nevastă-sa îl ducea în braţe.

— Trebuie să fie grea, spuse el în germană, cu accentul lui caracteristic. Dă-mi-o mie.

Doamna Gerhardt, care se simţea cam obosită, nu se împotrivi.

— Ei! făcu Gerhardt privind fetiţa şi apoi sprijinind-o cu grijă pe umărul său. Să nădăjduim că se va arăta vrednică de tot ce s-a făcut astăzi pentru ea.

Doamna Gerhardt asculta, şi sensul cuvintelor lui i se părea destul de uşor de înţeles. Prezenţa copilului în casa lor putea prilejui în repetate rânduri momente de proastă dispoziţie sau cuvinte neplăcute, dar va exista şi o altă influenţă mai puternică, care-l va sili să-şi înfrâneze gândurile. Sufletul fetiţei va trebui luat totdeauna în seamă. Niciodată Gerhardt nu avea să-l mai ignoreze cu totul.

CAPITOLUL XVI

În restul timpului pe care îl mai petrecu acasă, Gerhardt se simţi stânjenit când Jennie era de faţă şi se strădui să se poarte de parcă nici n-o vedea. Ba chiar, în clipa despărţirii, plecă iară să-şi ia rămas bun de la ea, spunând soţiei sale să-i transmită din partea lui cele de cuviinţă; dar după ce ieşi din Cleveland, în drum spre Youngstown, regretă această trecere cu vederea. „Aş fi putut să-mi iau rămas bun de la ea”, îşi spuse, în timp ce trenul înainta cu un huruit greoi. Era însă prea târziu.

Deocamdată familia Gerhardt izbutea să-şi ducă, de bine, de rău, traiul. Jennie continua să lucreze la doamna Bracebridge. Sebastian se statornici în slujba sa de la tutungerie. George fu avansat la ameţitoarea sumă de trei dolari, şi, apoi, la trei şi cincizeci. Familia ducea o viaţă fără perspectivă, monotonă. Cărbunii, articolele de băcănie, încălţămintea şi hainele erau principalele lor teme de discuţie; trudnica povară apăsa pe umerii tuturor.

Ceea ce o frământa mai ales pe Jennie – şi existau multe lucruri pe care, cu firea ei sensibilă îi venea greu să le îndure – era propriul ei viitor, şi asta nu atât pentru ea însăşi, cât pentru copil şi restul familiei. Într-adevăr, nu putea să-şi închipuie care-i putea fi locul în viaţă. „Cine m-ar vrea?” se întreba şi se răs-întreba ea. Ce va face cu Vesta în eventualitatea unei alte iubiri? Căci o asemenea împrejurare se putea ivi. Era tânără, drăguţă, şi bărbaţii se simţeau ispitiţi să-i facă curte sau, mai bine zis, să-şi încerce norocul. Soţii Bracebridge primeau vizita multor bărbaţi, şi unii dintre aceştia îi făcuseră chiar avansuri.

— Eşti o fată drăguţă, draga mea, îi spuse un bătrân libertin, în vârstă de vreo cincizeci şi ceva de ani. când, într-o dimineaţă, bătu la uşa lui ca să-i transmită un mesaj din partea stăpânei.

— Vă rog să mă iertaţi... răspunse ea încurcată şi înroşindu-se.

— Într-adevăr, eşti foarte dulce şi nu e nevoie să-ţi ceri scuze. Mi-ar plăcea să stăm odată de vorbă.

Încercă să o ciupească uşor de bărbie, dar Jennie o luă la fugă. Ar fi povestit stăpânei cele întâmplate, dar, de supărată ce era, se ruşină şi nu fu în stare să spună nimic. „De ce oare bărbaţii se poartă totdeauna aşa?” se întreba Jennie. Oare asta se datora faptului că exista în ea ceva

păcătos din naştere, o înclinare spre stricăciune care atrăgea o purtare asemănătoare?

O ciudată caracteristică a firilor lipsite de apărare le face să semene cu un borcan de piere ce atrage muştele… Nu capătă nimic, dar li se ia mult. În jurul unei fiinţe cu o fire blândă, binevoitoare, generoasă, bărbaţii roiesc întotdeauna. Ei adulmecă această făptură dezinteresată, neputinţa ei de a se apăra. Pentru un mascul obişnuit, o fată ca Jennie seamănă cu un cămin în care arde un foc plăcut; se învârtesc în jurul acestui loc, îi caută căldura, doresc să fie a lor. Aşa se face că o plictiseau cu o sumedenie de atenţii nedorite.

Într-o zi sosi de la Cincinnati un anume Lester Kane, fiul unui mare fabricant de vagoane, foarte cunoscut în lumea de afaceri din oraş şi din întreaga ţară, care întreţinea relaţii mondene cu familia Bracebridge, şi era adesea oaspetele lor. Era mai degrabă prietenul doamnei Bracebridge decât al soţului ei, căci doamna fusese crescută la Cincinnati îi, înainte de a se căsători, se vizita cu familia tatălui său. Îi cunoştea mama, fratele şi surorile şi, de fapt, din punct de vedere social, fusese adesea considerată ca făcând parte din familie.

— Lester vine mâine, Henry, o auzi Jennie pe doamna Bracebridge spunându-i soţului ei. Mi-a telegrafiat azi-dimineaţă. Îi cam aiurit. O să-i dau camera cea mare de sus. Cea din faţă. tare dă spre răsărit. Fii sociabil şi ocupă-te puţin de el. Tatăl lui s-a purtat foarte frumos cu mine.

— Ştiu, spuse calm soţul. Îmi place Lester. E cea mai remarcabilă figură din familie. Tratează totul cu indiferenţă. Nu sinchiseşte de nimic.

— Da, dar e un om atât de agreabil! Cred că-i unul dintre cei mai plăcuţi oameni pe care i-am cunoscut vreodată.

— Perfect, o să mă port cu el aşa cum trebuie. Nu mă descurc totdeauna bine cu prietenii tăi?

— Da, de ajuns de bine.

— Ştiu eu? răspunse el sec.

Când acest oaspete de seamă îşi făcu apariţia, Jennie se pregăti să vadă o persoană de-o importanţă deosebită şi nu fu înşelată în aşteptările ei. În holul de recepţii veni ca s-o salute pe stăpâna ei un bărbat de vreo treizeci şi şase de ani, de o înălţime peste cea obişnuită,

cu ochi limpezi, maxilare puternice „iilotic, spontan şi viguros. Avea o voce profundă, plină de rezonanţă, – care răsuna pretutindeni; cei de faţă, fie că-l cunoşteau, sau nu, se opreau şi-l ascultau. Se exprima simplu şi direct.

— Mă bucur că te văd din nou, începu el. Ce face domnul Bracebridge? Ce face Fannie?

Punea aceste întrebări cordial şi viguros, iar gazda îi răspundea cu aceeaşi căldură.

— Îmi pare bine că te văd, Lester. George o să-ţi ducă lucrurile sus. Vino în camera mea. E mai plăcut. Cum o duc Grandpa şi Louise?

Lester o urmă sus pe doamna Bracebridge, iar Jennie, care stătuse în capul scării ascultând, simţi farmecul magnetic al personalităţii sale. N-ar fi putut spune de ce, dar i se părea că sosise un adevărat personaj. Casa era mai veselă. Stăpâna ei se purta cu mai multă îngăduinţă. Fiecăruia i se părea că trebuie să facă ceva pentru omul acesta.

Jennie îşi vedea de treburile ei, dar impresia aceasta o urmărea; numele lui i se întipărise în minte: Lester Kane. Şi era din Cincinnati! îl privea din când în când pe furiş şi, pentru prima oară în viaţă, simţi că un bărbat îi trezeşte interesul numai datorită persoanei sale. Era atât de înalt, atât de frumos şi plin de forţă! se întreba cu ce se ocupă. Totodată simţea că-i inspiră şi oarecare teamă. Într-un rând îl surprinse privind-o lung, pătrunzător. Îi pieri curajul şi se folosi de primul prilej ca să iasă din cameră. Într-o zi, Lester încercă să-i adreseze câteva cuvinte, dar, sub pretext că treburile o chemau într-o altă parte; Jennie se feri să stea de vorbă cu el. Ştia că, adesea, când se întorcea cu spatele, ochii lui erau aţintiţi asupra ei, şi asta o tulbura. Dorea să fugă de el, deşi nu avea niciun motiv s-o facă.

Adevărul era că acest om, care îi era atât de superior prin bogăţia, educaţia şi poziţia lui socială, simţea un interes instinctiv pentru persoana ei ieşită din comun. Ca şi alţii, era atras de blândeţea ei şi de feminitatea pe care o emana. Exista în ea ceva care sugera plăcerea dragostei. Simţea că ar putea s-o cucerească, fără să poată spune de ce. Prima experienţă nu lăsase asupra ei nicio urmă. Nimic nu arăta că ar fi o cochetă, şi, totuşi, Lester simţea că „ar putea îndrăzni". Se simţi ispitit să încerce încă de la prima sa vizită, dar afacerile îl

chemară în altă parte. Plecă după patru zile şi lipsi din oraş trei săptămâni. Jennie crezu că a plecat de tot şi i se păru, în chip cu totul ciudat, că putea răsufla uşurată, dar, – în acelaşi timp, îi părea şi rău. Apoi, deodată, apăru iar. Sosi, în aparenţă, pe neaşteptate, explicându-i doamnei Bracebridge că interese de afaceri necesitau din nou prezenţa sa la Cleveland. În timp ce vorbea, o privea pătrunzător pe Jennie, şi ea simţi că prezenţa lui acolo ar putea să fie, cât de cât, și în legătură cu persoana ei.

În cursul celei de a doua vizite, avu prilejul să-l vadă în mai multe împrejurări: la micul dejun, pe care uneori i-l servea ea, la cină, când, privind din salon sau din camera de zi, putea să vadă musafirii aşezaţi la masă, și în diferite alte ocazii, când intra în budoarul doamnei Bracebridge, ca să discute anumite chestiuni. Cei doi erau foarte buni prieteni.

— De ce nu te potoleşti, Lester, de ce nu te însori? o auzi Jennie pe stăpâna ei întrebându-l a doua zi după sosire. Ştii că ar fi vremea.

— Ştiu, dar n-am chef de așa ceva, răspunse el. Mai vreau să-mi fac puţin de cap.

— Lasă că ştiu eu cum te distrezi. Ar putea să-ţi fie ruşine. Tatăl tău e necăjit de-a binelea din pricina ta!

Lester râse amuzat.

— Tata nu-şi face cine ştie ce griji din pricina mea. Principala lui grijă sunt afacerile.

Jennie îl privi curioasă. Nu-şi dădea nici ea seama de ceea ce gândea, dar era atrasă de omul acesta. Dacă ar fi bănuit în ce Ici, ar fi fugit de el imediat. De astă dată el o privea mai insistent, i se adresa ca din întâmplare, începea cu ea un dialog scurt, fascinant. Jennie nu putea să nu-i răspundă – îi plăcea.

Într-o zi dădu peste ea în holul de la etajul doi, unde căuta nişte lenjerie într-un dulap. Erau singuri, doamna Bracebridge ieşise după nişte cumpărături, iar restul personalului de serviciu se afla la subsol. Procedă operativ. Deschise discuţia pe un ton autoritar, fără şovăire.

— Vreau să-ţi vorbesc, spuse el. Unde stai?

— Eu… eu… se bâlbâi Jennie şi păli. Stau în Lorrie Street.

— La ce număr?

Jennie simţi că-i stă inima-n loc şi începu să tremure.

— Treisprezece – paisprezece, răspunse ea mecanic.

Își aținti privirea hotărâtă a ochilor săi căprui în albastrul potolit al ochilor ei mari. Schimbară între ei o privire scăpărătoare, hipnotică, insistentă și plină de înțelesuri.

— Îmi aparții, îi spuse. Te-am căutat. Când pot să te văd?

— Oh, nu trebuie… și-și duse intimidată mâna în dreptul buzelor. Nu pot să vă văd. Eu… eu…

— Oh, nu trebuie! Crezi că nu? Uite-aici. O apucă de braț și îi trase, ușurel, aproape de el. Noi amândoi trebuie să ne înțelegem unul pe altul, și chiar din clipa asta. Îmi placi. Eu îți plac? Răspunde!

Îl privi cu ochii ei mari, plini de uimire, de teamă și de o groază care creștea fără încetare.

— Nu știu, gâfâi ea cu buzele uscate.

— Nu știi?

Ochii lui o fixau sălbatic.

— Nu știu.

— Uită-te la mine.

— Da.

O trase repede spre el.

— O să vorbim mai târziu, – spuse Lester și, cu un gest posesiv, își lipi Buzele de ale ei.

Jennie era înspăimântată, năucită, ca o pasăre prinsă în ghearele pisicii, și totuși simțea că omul acesta o atrăgea, iar chemarea, insistentă și de o importanță vitală, avea o forță extraordinară.

Îi dădu drumul, râzând scurt.

— Asta nu o să se mai repete aici, dar ține minte: îmi aparții, spuse el; apoi se întoarse și străbătu impasibil holul.

Cuprinsă de o spaimă nebună, Jennie alergă în camera stăpânei și închise ușa cu cheia.

CAPITOLUL XVII

Impresia pe care această întâlnire neaşteptată o produse asupra lui Jennie fu atât de puternică, încât îi trebuiră ore întregi ca să-şi revină. La început nu înţelegea bine ceea ce se întâmplase de fapt. Lucrul acesta uimitor se petrecuse aşa, din senin. Cedase unui alt bărbat. „De ce? De ce?” se întreba întruna. Şi, totuşi, conştiinţa ei avea un răspuns la această întrebare. Deşi propriile ei simţăminte nu-i erau clare, prin temperament ea îi aparţinea lui, şi el ei.

În iubire, ca şi în luptă, există soartă. Acest bărbat puternic ca un urs. acest intelectual, fiul unui fabricant bogat, care, datorită situaţiei lui materiale, fă cea parte dintr-o lume infinit superioară aceleia a lui Jennie, era atras instinctual, chimic, şi magnetic de o biată fată în casă. Era perechea lui. hărăzită de natură, deşi nu-şi dădea seama de acest lucru, singura femeie care răspundea într-un anumit fel celei mai arzătoare cerinţe a firii sale. Lester Kane cunoscuse tot felul de femei – bogate şi sărace, fete cu o educaţie aleasă, aparţinând propriei sale clase, sau fiice ale clasei muncitoare – şi, totuşi, nu găsise până atunci niciuna care să-i pară că întruneşte calităţile unui ideal feminin: înţelegere, o judecată plină de îngăduinţă, tinereţe şi frumuseţe. Această întruchipare a femeii ideale îi stăruia necontenit în minte: atunci când ea avea să apară, va fi a lui. Ca să se căsătorească, Lester ştia acest lucru, ar trebui, poate, să-şi găsească idealul în rândul egalilor săi. Dar ca să se bucure de o fericire vremelnică, ar putea lua această femeie de oriunde, întrucât căsătoria nu intra, fireşte, în discuţie. Nu se gândea să ofere ceva serios unei fete în casă. Dar Jennie era altfel. Nu văzuse niciodată o servitoare care să fie aidoma cu că: se purta ca o doamnă şi era drăguţă, fără să pară că ştie acest lucru. De bună seamă, fata asta era s-o floare rară. De ce n-ar încerca să o i aleagă?

Să fim drepţi cu Lester Kane, să-l înţelegem pe el şi punctul lui de vedere. Nu orice spirit poate fi apreciat după cât cântăreşte un singur gest de nebunie; şi nu orice personalitate poate fi judecată după puterea unei singure pasiuni. Trăim într-o epocă în care presiunea forţelor materiale este aproape irezistibilă; forţele spirituale sunt copleşite de acest şoc. Complicata şi extraordinara dezvoltare a

civilizaţiei noastre materiale, multiplicitatea şi varietatea formelor sociale, profunzimea, subtilitatea şi rafinamentul impresiilor noastre imaginative, adunate, remultiplicate şi difuzate prin intermediul unor agenţi cum sunt calea ferată, expresul şi poşta, telefonul, telegraful, ziarul şi, pe scurt, întregul mecanism al relaţiilor sociale, toate aceste elemente ale existenţei se combină pentru a produce ceea ce s-ar putea denumi strălucirea unei imagini caleidoscopice, o fantasmagorie ameţitoare şi năucitoare a vieţii, care uzează şi zăpăceşte intelectul şi simţul moral. E un gen de oboseală intelectuală, datorită căreia vedem recrutându-se neîncetat victimele insomniei, melancoliei şi dezaxării mintale. Creierul nostru modern nu pare încă apt să recepţioneze, să sorteze şi să înmagazineze vasta armată de fapte şi impresii care i se oferă zilnic. Lumina albă a publicităţii este prea albă. Prea multe sunt lucrurile care ne apasă. S-ar părea că înţelepciunea infinitului se luptă ca să se instaleze în spirite mărginite, nu mai încăpătoare decât o ceaşcă.

Lester Kane întruchipa produsul firesc al acestor condiţii la care te adaptezi greu. Era, prin firea sa. un spirit înclinat spre observarea lumii. Spirit rabelaisian prin vigoare şi tendinţe, îl tulburau, însă, multiplicitatea lucrurilor, vastitatea panoramei pe care o oferă viaţa, strălucirea detaliilor, natura imaterială a formelor, incerta lor motivare. Născut catolic, nu mai credea în inspiraţia divină a catolicismului. Membru al celei mai înalte clase sociale, încetase de a mai accepta ideea fetişistă care spune că există indivizi superiori prin naştere şi rang social: deşi. fusese crescut în calitate de moştenitor al unei averi care-l punea la adăpost de griji şi se presupunea că se va căsători cu o femeie de acelaşi rang cu el, nu era deloc sigur că va accepta căsătoria cu orice preţ.

De bună seamă, starea conjugală este o instituţie. Recunoscută Ade toată lumea. Asta e sigur. Dar ce înseamnă acest lucru? întreaga naţiune crede în instituţia căsătoriei. Dar există şi naţiuni care cred în poligamie. Alte probleme îl tulburau, cum ar fi, de pildă, credinţa într-o singură divinitate sau spirit cârmuitor al universului, ori întrebarea: care este cel mai bun sistem de guvernământ – monarhic, republican sau aristocratic? Pe scurt, întreg ansamblul factorilor de natură materială, socială, şi spirituală se aflau sub bisturiul cu care opera

mintal, iar disecţia rămăsese doar pe jumătate terminată. Ideile sale despre viaţă nu se clarificaseră încă. Niciuna din ele, în afară de necesitatea de a fi cinstit, nu era definitiv stabilită. În toate celelalte probleme ezita, cerceta, tergiversa, lăsând în seama timpului şi a forţelor ce se află în spatele fenomenelor universului, răspunsul la întrebările care îl tulburau. Da, Lester Kane era produsul firesc al unei combinaţii de elemente de ordin religios, comercial şi social, înrâurite de acea atmosferă atotpătrunzătoare de libertate, care acţionează în viaţa naţională a Americii şi generează o libertate aproape nelimitată de gândire şi acţiune. În vârstă de treizeci şi şase de ani, spirit în aparenţă viguros, agresiv, dotat cu o personalitate puternică, era, totuşi, prin firea sa, un primitiv, peste care se aşternuse poleiala agreabilă a educaţiei şi a mediului înconjurător. La fel ca sutele de mii de irlandezi care, în tinereţea tatălui său, munciseră la trasarea liniilor de cale ferată, săpaseră în mine, lucraseră cu târnăcopul şi lopata în şanţuri şi căraseră cărămidă şi mortar pe nesfârşitul număr de şantiere ale Lumii Noi. era robust, viril, axiomatic şi spiritual.

— Doriţi să vin din nou aici la anul? îl întrebase el la vârsta de şaptesprezece ani, pe părintele Ambrose, într-o zi când acest membru al tagmei ecleziastice era pe punctul de a-l pedepsi aspru pentru proasta lui purtare în şcoală.

Celălalt îl privise uimit.

— De asta va trebui să se ocupe tatăl tău, răspunse preotul.

— Nu tatăl meu nu se va ocupa de lucrul acesta, replicase Lester. Dacă mă atingeţi cu biciul acela, o să hotărăsc singur. Nu. fac nimic care să merite să fiu pedepsit şi n-o să mai fiu bătut.

Din nefericire, cuvintele nu folosiră în acest caz, dar o zdravănă luptă corp la corp, irlandezo-americană, se dovedi utilă, biciul fu rupt şi disciplina şcolii încălcată atât de grav, încât Lester fu nevoit să-şi facă bagajul şi să plece. După aceea privise drept în ochii tatălui său şi-i spusese că nu. mai merge la şcoală.

— Sunt gata să mă lansez în afaceri şi să lucrez, îl lămurise el. Mie o cultură umanistă nu mi-e de niciun folos. Primeşte-mă la birou, şi cred că o să prind atât cât îmi trebuie ca să mă descurc.

Bătrânul Archibald Kane, minte pătrunzătoare, fire deschisă, un om care se bucura de o reputaţie comercială fără pată, admirase

hotărârea fiului său şi nu încercase să-l constrângă.

— Vino la birou, îi spuse, poate că o să se găsească o treabă pe măsura ta.

Lester intrase în afaceri la vârsta de optsprezece ani, şi. lucrând conştiincios, se ridicase în stima tatălui său, până când ajunsese să fie oarecum emisarul său personal. Ori de câte ori trebuia să se încheie un contract, ori de câte ori trebuia luată o hotărâre importantă, sau oricând era nevoie ca un reprezentant al fabricii să plece într-un anumit loc pentru a perfecta o afacere. Lester era cel ales. Tatăl său avea în el o încredere iară margini.

Iar el dovedea atâta tact şi sinceritate în îndeplinirea obligaţiilor asumate, încât această încredere nu fusese niciodată zdruncinată.

„Afacerile sunt afaceri”, era vorba lui preferată, şi însuşi tonul cu care spunea acest lucru reflecta firea şi personalitatea sa.

Existau în el pasiuni clocotitoare care răbufneau din când în când, în ciuda convingerii sale că şi le putea stăpâni. Una dintre acestea era slăbiciunea pentru băuturile tari, despre care era pe deplin sigur că şi-o putea înfrâna. Socotea că nu bea decât foarte puţin şi numai în societate, între prieteni; niciodată fără măsură.

O altă slăbiciune se datora firii sale senzuale; dar şi aici socotea că e stăpân pe sine. Când găsea de cuviinţă să întreţină relaţii întâmplătoare cu femeile, era, totuşi, în stare să-şi dea seama unde şi în ce moment anume aceste legături devin periculoase. Dacă oamenii s-ar călăuzi numai după aspectul trecător, propriu tuturor acestor legături, ele n-ar mai duce la atâtea consecinţe supărătoare. Într-un cuvânt, se lăuda că poseda o bună metodă care nu era nimic altceva decât acceptarea tacită a condiţiilor sociale, aşa cum sunt ele, acceptare moderată de o oarecare apreciere personală cu privire la ceea ce e just sau nejust în atitudinea individuală. Nu te frământa pentru nimic, nu fi bolnăvicios de sentimental; fii viguros şi păstrează-ţi intactă personalitatea, cam aceasta era teoria sa asupra vieţii, şi era mulţumit de ea fiindcă o găsea bună.

Cât despre Jennie, la început, când se apropiase de ea, îşi propusese doar un scop pur egoist. Dar acum, după ce dovedise ce putere avea asupra ei ca bărbat şi ea îi cedase – cel puţin în parte – începu să-şi dea seama că Jennie nu era o fată obişnuită, jucăria unor

ore trecătoare. În viaţa unor anumiţi bărbaţi vine un timp când, iară să-şi dea seama, încep să privească frumuseţea şi tinereţea femeii nu atât în raport cu idealul fericirii, cât mai degrabă în funcţie de părerile îndeobşte admise ale societăţii în mijlocul căreia trăiesc. „Trebuie?”, se întreabă ei, atunci când se gândesc la posibilitatea de a se căsători cu o fată. „Trebuie să fiu silit să înghit întreg codul social, să semnez un pact cu societatea, să garantez că voi fi abstinent şi să ofer altuia un drept pe viaţă asupra tuturor afacerilor mele, deşi ştiu prea bine că ţin în braţe doar o fiinţă schimbătoare, aşa cum sunt eu însumi, ale. cărei dorinţe pot ajunge să mă plictisească şi să devină pentru mine o povară, pe măsură ce frumuseţea ei şi interesul pe care mi-l inspiră vor descreşte?” Aceştia sunt bărbaţii care, fiindcă nu doresc să înfrunte multiplele aspecte neprevăzute ale unei legături legitime, ajung să aprecieze avantajele unei legături care creează mai puţine obligaţii, ale unei însoţiri cu caracter trecător. Ei caută să profite de fericirea pe care le-o oferă viaţa fără să plătească preţul acestei plăceri. Se gândesc că după un timp ar putea stabili legături mai bine definite, cu un caracter convenţional, fără ca nimeni să le reproşeze ceva şi fără să-şi schimbe întru totul modul lor de viaţă.

Lester Kane depăşise perioada dragostei juvenile şi ştia acest lucru. Idealurile sale nu mai aveau inocenţa şi puritatea din tinereţe. Dorea mângâierea pe care o oferă tovărăşia unei femei, dar se simţea din ce în ce mai puţin înclinat să renunţe la libertatea sa personală pentru ca să o dobândească. Nu voia să suporte lanţuri convenţionale, dacă era posibil să-şi satisfacă dorinţele inimii şi ale firii sale, rămânând, totuşi, liber şi fără cătuşe. De bună seamă, trebuia să-şi găsească femeia potrivită, şi în persoana lui Jennie credea că a descoperit-o. Îl atrăgea. din toate punctele de vedere. Nu întâlnise niciodată o femeie care să-i semene întru totul. Căsătoria nu era numai imposibilă, dar nici măcar necesară. N-avea decât să spună: „Vino”, şi ea trebuia să-l urmeze; era destinul ei.

Lester medita calm, la rece, asupra acestor lucruri. Păşea pe strada sărăcăcioasă unde locuia ea, privea căsuţa modestă în care se adăpostea. Sărăcia, strâmtoarea şi lipsa de perspectivă a lumii în care trăia. Îl impresionau. N-ar trebui oare să se poarte cu ea generos, cinstit, onorabil? apoi revăzu brusc cu ochii minţii minunata ei

frumuseţe, ceea ce-l făcu să gândească altfel. Nu, trebuie să fie a Lui, chiar astăzi, dacă se poate, repede, cât se poate de repede. În această stare sufletească se întoarse la locuinţa doamnei Bracebridge după vizita sa în Lorrie Street.

CAPITOLUL XVIII

Jennie trecea acum prin chinurile unei ființe care trebuie să rezolve o problemă complicată „cu aspecte multiple. Copilașul, taică-su, frații și surorile – în imaginația ei îi vedea pe toți cum se ridică și îi pun întrebări. Ce era pe cale să săvârșească? Era gata să alunece într-o altă legătură mizerabilă, în afara legii? Ce va spune familiei ei despre acest om? N-o să vrea să se căsătorească cu ea dacă-i va afla trecutul, lucrul acesta era sigur. Nu se va căsători oricum cu ea; un om cu situația și rangul său în lume! Și totuși, stătea cu el de vorbă. Ce să-i spună? se gândi și se tot gândi până seara; hotărî mai întâi că trebuia să fugă, apoi, amintindu-și cu durere că-i mărturisise unde locuia „hotărî să-și adune tot curajul și să-l refuze, spunându-i că nu putea, că nu voia să aibă de-a face cu el. Această ultimă soluție părea destul de firească atunci când el nu se afla de față. Își va găsi de lucru într-un loc unde să n-o poată descoperi cu ușurință. Seara în timp ce se îmbrăca pentru a se duce acasă, totul i se părea destul de simplu.

Agresivul ei iubit ajunsese și el la o concluzie în această chestiune. Din momentul când se despărțise de Jennie, gândise scurt și precis. Hotărâse că trebuia să acționeze imediat. S-ar putea ca ea să relateze lucrurile doamnei Bracebridge sau familiei ei, s-ar putea să plece din oraș. Lester voia să cunoască mai multe în legătură cu condițiile ei de viață, iar pentru asta nu exista decât o singură cale: să vorbească cu Jennie. Trebuia s-o convingă să vină și să locuiască la el.

Și îi va da ascultare, își spunea Lester. Doar îi mărturisise că-l plăcea. Acea notă de moliciune și lipsă de rezistență care îl atrăsese de la început părea să prezică o cucerire ușoară în cazul când ar fi dorit să-și încerce norocul. Se hotărî să facă oricum acest lucru, căci adevărul era că o dorea nebunește.

La cinci și jumătate se întoarse la locuința soților Bracebridge ca să vadă dacă Jennie mai era acolo. La șase găsi prilejul să-i spună fără să se observe:

— Te conduc la tine acasă. Mă aștepți la primul colț al străzii, da?

— Da, răspunse ea, copleșită de gândul că era silită să facă așa

cum îi cerea el.

După aceea încercă să se convingă pe ea însăşi că Trebuia să-i vorbească, că trebuia să-i împărtăşească în cele din urmă hotărârea ei de a nu-l mai vedea, iar prilejul care i se oferea acum era la fel de binevenit ca oricare altul. La şase şi jumătate Lester ieşi din casă sub pretext că fixase o întâlnire de care între timp uitase, și la câteva minute după ora şapte o aştepta într-o trăsură închisă, în apropierea locului stabilit. Era calm, încrezător în ceea ce priveşte rezultatul şi, lucru ciudat, sub aparenta sa fermitate şi indiferenţă, se simţea încântat. Avea impresia că prin aer plutea un parfum înmiresmat, dulce, reconfortant, îmbătător.

La opt şi câteva minute o văzu venind. Lampa cu gaz lumina. slab, dar îndeajuns de bine pentru ca ochii lui s-o recunoască. Un val de afecţiune îl cuprinse, căci făptura ei îl atrăgea nespus de mult.

În timp ce Jennie se apropia de colţ, ieşi din trăsură și începu să-i vorbească.

— Vino, îi spuse, urcă-te cu mine în trăsură. Te conduc acasă.

— Nu, răspunse ea, cred că n-ar trebui.

— Vino cu mine. Te conduc. Aşa putem sta mai bine de vorbă.

Din nou acel aer posesiv, acea putere de constrângere care emana din persoana lui. Ea cedă, simţind tot timpul că făcea ce nu se cuvenea să facă.

— Du-ne undeva, oriunde vrei, pentru câtva timp! îi strigă Lester vizitiului.

Iar când o văzu aşezată lângă el, începu imediat:

— Ascultă-mă, Jennie. Te doresc! Spune-mi ceva despre tine.

— Trebuie să vă vorbesc, răspunse ea, străduindu-se să se apere mai departe, aşa cum făcuse de la început.

— Despre ce? întrebă Lester, încercând să citească pe faţa ei în semiobscuritate.

— Nu pot să merg mai departe, murmură ea agitată. Nu pot să mă port astfel.

— Nu poţi? De ce?

— Nu trebuia să fac ce am făcut azi-dimineaţă, n-ar trebui să vă mai văd. Aşa e, nu trebuie.

— Nu trebuie să faci ce-ai făcut azi-dimineaţă?! remarcă el pe un

ton contradictoriu, cuvintele ei. Eu am făcut-o.

Îi luă mâna.

— Nu mă cunoşti, dar mie îmi placi. Sunt nebun după tine, asta-i! îmi aparţii. Şi acum, ascultă! O să fii a mea. Vii la mine?

— Nu, nu, nu! repetă ea cu o voce chinuită. Nu pot să fac aşa ceva, mister Kane. Vă rog să mă ascultaţi. Nu e posibil! Nu ştiţi. Oh, nu ştiţi! Nu pot să fac ce vreţi dumneavoastră. Nu vreau! Nici dac-aş vrea, n-aş putea. Nu cunoaşteţi situaţia. Dar nu vreau să fac o greşeală. Nu trebuie! Nu pot! Nu vreau! O. nu! Nu! Vă rog, lăsaţi-mă să mă duc acasă.

Lester ascultă înţelegător, ba chiar cu oarecare milă, aceste cuvinte care izbucneau din tulburarea şi zbuciumul ei înfrigurat.

— Ce înţelegi prin „nu pot”? întrebă el curios.

— Nu pot să vă spun. Vă rog să nu mă întrebaţi. Nu trebuie să ştiţi. Dar nu trebuie să vă mai văd. N-o să iasă nimic bun din asta.

— Dar îţi plac, răspunse el.

— Da, da. E adevărat. N-am ce-i face. Dar nu trebuie să vă mai apropiaţi de mine. Vă rog.

Lester reflectă asupra frazei cu gravitatea unui judecător. Ştia că fata asta îl plăcea, ba chiar îl iubea, în ciuda faptului că se văzuseră atât. de puţin. Iar el era atras de ea, poate nu în mod irezistibil, dar cu o forţă extraordinară. Ce o împiedica să fie a lui, mai ales că şi ea dorea acest lucru? Era curios.

— Ascultă, Jennie, răspunse Lester. Te-am auzit şi nu pricep ce înseamnă „nu pot”, de vreme ce o doreşti. Spui că-ţi plac. De ce nu poţi veni cu mine? Eşti femeia care-mi place. O s-o ducem foarte bine împreună. Temperamentul tău mi se potriveşte. Mi-ar plăcea să te am cu mine. Ce te face să spui că nu poţi veni?

— Nu pot! Nu pot! Nu vreau! Nu trebuie! Vă rog să nu-mi mai puneţi întrebări. Nu ştiţi despre ce e vorba. Nu pot să vă spun de ce.

Se gândea la fetiţa ei.

Lester avea un puternic simţ ai dreptăţii şi corectitudinii. Mai precis de orice, dorea să se poarte cu oamenii aşa cum se cuvine. În cazul de faţă, intenţiona să se poarte afectuos şi înţelegător; şi, totuşi, trebuia s-o cucerească. Frământa în minte această chestiune.

— Ascultă-mă, spuse el în cele din urmă, în timp ce-i ţinea mai departe mâna într-a lui. Poate că nu vreau să treci imediat la fapte.

Vreau să te mai gândeşti. Dar îmi aparţii. Spui că ţii la mine. Ai recunoscut acest lucru azi-dimineaţă. Ştiu că e adevărat. Atunci de ce mi te împotriveşti? îmi placi şi pot face multe pentru tine. Aşadar, de ce n-am fi buni prieteni? Despre toate celelalte putem vorbi mai târziu.

— Dar nu trebuie să fac nimic rău, insistă ea. Nu vreau. Vă rog să nu vă mai apropiaţi de mine. Nu pot să fac ce-mi cereţi.

— Uită-te la mine, reluă el. Nu crezi ceea ce spui. De ce-ai spus că-ţi plac? Te-ai răzgândit? Uită-te la mine.

Jennie privea în jos.

— Nu-i. adevărat, nu-i aşa?

— O, nu, nu, nu! izbucni ea cu o voce care era aproape un suspin, mânată de o forţă care o depăşea.

— Atunci de ce te încăpăţânezi? Te iubesc! Sunt nebun după tine, ţi-o spun. Pentru tine m-am întors de data asta. Voiam să te mai văd.

— Da? – întrebă ea surprinsă.

— Da, asta e. Şi m-aş fi întors de-o sută de ori dacă ar fi fost nevoie. Îţi spun că sunt nebun după tine. Trebuie să fii a mea. Şi acum spune: vii cu mine?

— Nu, nu, nu! se apără ea. Nu pot. Trebuie să lucrez. Vreau să muncesc. Nu vreau să fac un pas greşit. Vă rog să mă lăsaţi să plec. Trebuie cu adevărat. Nu pot să fac ceea ce-mi cereţi.

— Spune-mi, Jennie, o întrebă el schimbând vorba, cu ce se ocupă tatăl tău?

— E sticlar.

— Aici, la Cleveland?

— Nu, lucrează la Youngstown.

— Mama trăieşte?

— Da, sir.

Lester zâmbi auzind cuvântul şir.

— Nu-mi mai spune „sir”, iubito, îi ceru el în felul său categoric. Şi nu mai repeta într-una „mister Kane”. Pentru tine nu mai sunt „mister”. Mie îmi aparţii, fetiţo, mie.

Şi o prinse strâns în braţe.

— Vă rog, nu, mister Kane… îl imploră ea. O, vă rog, nu! Nu pot! Nu pot! Nu trebuie.

Dar el îi pecetlui buzele cu un sărut.

— Ascultă-mă, Jennie, repetă Lester, folosind expresia lui favorită. Îmi aparţii, ţi-o spun. Clipă de clipă îmi placi din ce în ce mai mult. N-am avut norocul să te fi cunoscut mai înainte. N-am de gând să renunţ la tine. Până la urmă trebuie să vii şi să stai cu mine. Şi nu vreau să mai munceşti ca fată în casă. Nu poţi rămâne multă vreme în această slujbă. O să te duc în altă parte. Şi o să-ţi las nişte bani, m-asculţi? Trebuie să-i iei.

— Nu, nu, nu! N-o să-i iau.

— Ba da. O să-i iei. Dă-i mamei tale. Nu încerc să te cumpăr. Ştiu la ce te gândeşti, dar nu-i aşa. Vreau să-i ajut pe-ai tăi. Ştiu unde locuieşti. Am văzut astăzi. Câţi sunteţi în casă?

— Şase, răspunse ea cu glas pierdut.

„Familie de oameni săraci”, îşi spuse el.

— Ei bine, ţine asta, insistă Lester, scoţând un portofel din buzunarul hainei. Ne revedem în curând. Nu-i nicio scăpare, iubito.

— Nu, nu! protestă ea. Nu vreau! N-am nevoie! Nu, nu trebuie să-mi cereţi aşa ceva!

Lester continua să insiste, dar ea se dovedea neclintită în hotărârea ei şi în cele din urmă îşi luă înapoi banii.

— Un lucru e sigur, Jennie: n-o să-mi scapi, spuse el grav. În cele din urmă va trebui să vii la mine. Nu-ţi dai seama de acest lucru? Propria ta purtare o dovedeşte. N-o să te las în pace.

— O, dacă aţi şti ce necazuri îmi pricinuiţi!

— Nu-ţi pricinuiesc necazuri, nu-i aşa? întrebă el. Sigur că nu.

— Ba da. N-o să pot niciodată să fac ceea ce-mi cereţi dumneavoastră.

— Ba da! Ba da! exclamă el înfocat, căci gândul că prada ar putea să-i sespe făcea ca pasiunea lui să devină şi mai arzătoare. Ai să vii la mine!

Şi o trase înspre el, în ciuda împotrivirii ei.

— Aşa, spuse Lester când, după scurta, rezistenţă pe care-o întâmpinase, acea atracţie misterioasă dintre ei se făcu din nou simţită şi ea se destinse.

Jennie avea ochii plini de lacrimi, dar el nu le observă.

— Nu vezi? Şi eu îţi plac.

— Nu pot, suspină ea.

Durerea ei vădită îl mişcă.

— Nu cumva plângi, copilă ce eşti? Aşa-i că nu?

Nu primi niciun răspuns.

— Îmi pare rău. N-o să-ţi mai spun nimic astă-seară. Am ajuns aproape la tine acasă. Mâine plec din oraş, dar o să te revăd. Da, o să te revăd, iubito. Nu pot să renunţ la tine. O să fac tot ce e cu putinţă ca să-ţi uşurez situaţia, dar nu pot proceda altfel. Mă asculţi?

Jennie dădu din cap.

— Aici trebuie să cobori, spuse el, în timp ce trăsura se apropia de colţ.

După percelele din căsuţa familiei Gerhardt se vedea strălucind flacăra lămpii aprinse odată cu înserarea.

— La revedere, adăugă Lester, în timp ce Jennie cobora din trăsură.

— La revedere, murmură ea.

— Nu uita, acesta e doar începutul.

— O, nu, în! se rugă ea.

O urmări cu privirea, în timp ce se îndepărta.

— Ce frumuseţe! exclamă el.

Jennie intră în casă obosită, abătută, ruşinată. Ce făcuse? Se compromisese definitiv. El avea să se întoarcă. Şi îi oferise bani. Din tot ce se petrecuse, acesta era lucrul cel mai rău.

CAPITOLUL XIX

Deşi ultimul cuvânt nu fusese spus, această întrevedere, atât de pasionată, nu le lăsă nicio îndoială atât lui Jennie, cât şi lui Lester Kane: era sigur că ea nu însemna un sfârşit. Kane se simţea profund fermecat. Ce fată încântătoare! mai delicioasă decât şi-ar fi închipuit. Ezitările ei, protestele ei repetate, acel blând: „Nu, nu, nu!" îl mişcau ca o muzică. Fără îndoială că această fată era potrivită pentru el şi, va fi a lui. Era prea dulce ca s-o piardă. Ce-i păsa de ceea ce va spune familia sau lumea?

Era curios dar Lester ştia aproape sigur că, după o vreme, Jennie îi va aparţine şi trupeşte, aşa cum îi dăruise inima. N-ar fi putut spune anume de ce. Fiinţa ei avea ceva, o feminitate caldă, o expresie neprefăcută a feţei, care lăsa să se întrevadă o senzualitate cu totul străină de aspra, brutala imoralitate. Era genul de femeie făcută pentru jun anumit bărbat – un singur bărbat. Pentru ea, legătura dintre femeie şi bărbat era învăluită în iubire, în tandreţe, în dorinţa de-a servi bărbatului. Când acel bărbat unic avea să apară, îl va iubi şi îi va aparţine cu totul. Aşa o vedea Lester pe Jennie. Şi ea va fi a lui, fiindcă el era acel unic bărbat.

Cât despre Jennie, această legătură o făcea să prevadă multe complicaţii, chiar un eventual dezastru. Dacă se ţinea de ea, de bună seamă că el va afla totul. Nu-i spusese nimic despre Brander, căci nutrea încă în mod vag iluzia că ar putea scăpa. Dar în clipa când se despărţi de el, ştia că Lester se va întoarce, în ciuda propriilor ei simţăminte, ştia că ea însăşi doreşte ca lucrul acesta să se întâmple. Şi, totuşi, mai ştia că nu trebuia să-i cedeze, că trebuia să-şi ducă mai departe viaţa ei plină de nevoi şi lipsită de orizont. Era pedeapsa pentru greşeala ei. Avea să doarmă după cum îşi aşternuse.

Casa familiei Kane din Cincinnati unde Lester se întoarse după ce se despărţise de Jennie, era o clădire impunătoare, care alcătuia un bizar contrast cu aceea în care locuiau membrii familiei Gerhardt. Era o casă întinsă pe-o mare suprafaţă, o clădire cu etaj, în stilul castelelor franceze, dar din cărămidă roşie şi gresie. Se înălţa printre flori şi copaci în mijlocul unui eu seama. Îi place, ca întotdeauna, să primească musafiri.

— E o fată inteligentă, remarcă maică Tsa, care şi-o amintea pe doamna Bracebridge. Mi-a plăcut de când o ştiu. Are foarte mult bun-simţ.

— Pot să-ţi spun că în privinţa asta n-a pierdut nimic, răspunse semnificativ Lester.

Doamna Kane zâmbi şi începu să vorbească despre diferite întâmplări familiale. Soţul lui Imogene pleca la Saint Louis, cu o treabă oarecare. Soţia lui Robert era bolnavă, răcise. Bătrânul Zwingle, paznicul de la fabrică, care fusese în serviciul domnului Kane timp de peste patruzeci de ani, murise. Soţul ei se ducea la înmormântare. Lester ascultă cuviincios, deşi cam absorbit de gânduri. Pe când trecea prin hol, o întâlni pe Louise. „Elegantă”, acesta era cuvântul care i se potrivea. Purta o rochie de mătase neagră cu mărgele, foarte ajustată, iar la gât un colier de rubine sclipitoare, care contrasta plăcut cu tenul ei smead şi părul negru. Avea ochi întunecaţi şi pătrunzători.

— A, Lester! exclamă ea. Când te-ai întors? Fii atent cum mă săruţi, ies în oraş şi sunt gata aranjată, mi-am dat chiar şi cu pudră pe nas. Ah, ursule ce eşti!

Lester o apucase zdravăn şi o săruta din toată inima. Îl împinse cu mâinile ei puternice.

— N-am stricat mare lucru, nu-i aşa? spuse el. Poţi să te mai dai odată cu puful ăla al tău.

Şi trecu în camera sa, casă se îmbrace pentru masa de seară.

Schimbarea hainelor pentru masa de seară era un obicei pe care familia Kane îl adoptase în ultimii câţiva ani. Faptul de a primi oaspeţi ajunsese atât de obişnuit, încât schimbarea hainelor devenea într-un fel necesară, iar Louise, îndeosebi, insista asupra acestei reguli. Astă-seară veneau Robert împreună cu un domn şi o doamnă Burnett, vechi prieteni de-ai tatălui şi de-ai mamei, şi astfel cina avea să fie ceremonioasă. Lester ştia că bătrânul Kane era pe undeva, prin casă, dar nu se deranjă să-l caute imediat. Se gândea la ultimele două zile petrecute la Cleveland şi se întrebă când avea s-o revadă pe Jennie.

CAPITOLUL XX

Când coborî, după ce se îmbrăcase, Lester îl găsi pe tatăl său citind în bibliotecă.

— Helio, Lester! spuse bătrânul ridicându-şi ochii de pe ziar şi, privind peste marginea ochelarilor, îi întinse mâna. De unde vii?

— De la Cleveland, răspunse fiul, cu o puternică strângere de mână şi zâmbi.

— Robert îmi spunea că ai fost la New York.

— Da, am fost.

— Cum l-ai găsit pe vechiul meu prieten, Arnold?

— Neschimbat. Nu pare mai bătrân.

— Îmi închipui, spuse Archibald Kane amabil, ca şi când această apreciere constituia un compliment la adresa propriei sale ţinute robuste. A fost un om cumpătat; e un bătrân frumos.

Îl conduse în camera de zi, unde discutară despre afaceri şi noutăţi familiale până când sunetul pendulei din hol îi preveni pe oaspeţii de la etaj că masa de seară era servită.

Lester se aşeză confortabil în mijlocul splendorilor imensei sufragerii stil Louis Quinze. Îi plăcea atmosfera aceasta în care se simţea acasă – cu mama şi tata, cu surorile şi cu vechii prieteni ai familiei. Zâmbi deci, nespus de vesel.

Louise anunţă că Leveringii organizează marţi o reuniune cu dans, şi-l întrebă dacă merge şi el.

— Ştii că nu dansez, răspunse el sec. De ce m-aş duce?

— Nu dansezi? Spune că nu vrei să dansezi. Începi să devii prea leneş ca să te mai mişti. Dacă Robert acceptă să danseze din când în când, cred că ai putea şi tu.

— Robert mă întrece în frivolitate, răspunse Lester într-o doară.

— Şi în politeţe, i-o întoarse Louise.

— Fie şi-aşa.

— Nu încerca să provoci un conflict, Louise, observă Robert, înţelept.

După cină se duseră în bibliotecă, şi Robert discută puţin despre afaceri cu fratele său. Trebuiau revizuite unele contracte şi voia să ştie ce părere avea Lester în privinţa aceasta. Louise se ducea la o petrece

şi fu anunţată că o aştepta trăsura.

— Deci nu vii? întrebă ea cu o notă de protest în glas.

— Sunt prea obosit, răspunse Lester fără interes. Transmite-i scuze doamnei Knowles.

— Letty Pace m-a întrebat aseară ce mai faci, spuse Louise din prag.

— Amabil din partea ei. Îi sunt foarte îndatorat.

— E o fată simpatică, Lester, interveni tatăl, care stătea lângă focul aprins din cămin. Tare-aş vrea să te căsătoreşti cu ea şi să-ţi faci un rost. Ai avea în persoana ei o soţie minunată.

— E fermecătoare, afirmă şi doamna Kane.

— Ce-i asta, glumi Lester, o conspiraţie? Ştiţi că nu sunt din cale-afară de priceput în afaceri conjugale.

— O ştiu chiar foarte bine, răspunse mama, pe jumătate în glumă, pe jumătate în serios. Şi mi-aş dori să fii.

Lester schimbă vorba. Într-adevăr, nu mai putea suporta asemenea aluzii! între timp, în minte îi reapăru Jenriie şi acel foarte aparte: „Oh, nu, nu, nu!” al ei. Exista cineva care-l atrăgea. Acesta era genul de femeie care merita atenţie. O fiinţă iară rafinamente, care nu e hrăpăreaţă, nu e supravegheată, nu se aţine ca o capcană în calea bărbaţilor, ci o fetiţă dulce-dulce ca o floare, căreia, după câte se părea nimeni nu-i purta de grijă.

În noaptea aceea, stând în camera lui, îi scrise o scrisoare, pe care odată cu o săptămână mai târziu, fiindcă nu voia să pară că arde de nerăbdare şi fiindcă timp de cel puţin două săptămâni nu mai putea pleca din Cincinnati.

„Draga mea Jennie.

Deşi a trecut o săptămână de când ne-am despărţit şi nu ţi-am scris nimic, nu te-am uitat, te rog să mă crezi. Ţi-am făcut oare o impresie foarte proastă?! O să caut ca ea să devină mai bună, fiindcă te iubesc, fetiţă mică ce eşti, te iubesc cu adevărat. Pe masa din camera mea e o floare care-mi aminteşte de tine – e albă, frumoasă, delicată, seamănă aidoma cu persoana ta, a cărei imagine mă urmăreşte tot timpul. Pentru mine tu întruchipezi tot ce e frumos. De tine depinde să-mi presari drumul cu flori. Vreau să-ţi spun că voi fi la Cleveland, pe data de 18 şi aştept să te văd. Sosesc miercuri şi aş vrea să mă aştepţi

în salonul pentru doamne de la «Domton», vineri la prânz. Vrei să vii? Putem lua masa împreună. Vezi, îţi respect dorinţa de a nu veni la tine acasă (şi n-o să vin, cu o condiţie). Aceste despărţiri pun în primejdie o bună prietenie. Răspunde-mi că vii. Mă bizui pe generozitatea ta. Dar de astă dată un «nu» nu constituie pentru mine un răspuns.

Cu toată afecţiunea pe care ţi-o port.

Lester Kane”.

Închise scrisoarea şi-i scrise adresa. „E o fată remarcabilă, în felul ei, îşi spuse el. Este, într-adevăr”.

CAPITOLUL XXI

Această scrisoare, care sosea la capătul unei săptămâni de tăcere avusese prilejul să se gândească la cele întâmplate asupra lui Jennie o impresie deosebită. Care era voinţa ei? Ce ar trebui să facă? Care erau adevăratele ei sentimente pentru omul acesta? Dorea cu toată sinceritatea să răspundă la această scrisoare? Şi dacă ar răspunde, ce trebuia să spună? Până acum, toate actele ei, chiar atunci, la Columbus, când căutase să se sacrifice pentru Bass, aparent nu ţineau seama de nimeni altcineva decât de ea însăşi. De astă dată se părea că există alţii de care trebuia să ţină seama, familia ei şi, în primul rând, copilul. Micuţa Vesta avea acum optsprezece luni; era un copil interesant: ochii mari, albaştri, şi părul de culoare deschisă promiteau o frumuseţe care semăna îndeaproape cu aceea a mamei, iar gesturile ei indicau o minte limpede şi inteligentă. Doamna Gerthardt o îndrăgise foarte mult. Gerhardt îşi deschidea atât de greu inima unor simţăminte fireşti, încât interesul pe care i-l trezea fetiţa abia se putea observa chiar şi acum, dar era clar că o privea cu bunăvoinţă. Iar această schimbare în atitudinea tatălui ei îi trezise lui Jennie o dorinţă arzătoare de a se purta în aşa fel încât să nu-i mai pricinuiască niciodată vreo supărare. Orice nou gest nesocotit ar însemna nu numai o josnică nerecunoştinţă faţă de tatăl ei, dar ar aduce prejudicii copilului. Viaţa ei fusese ratată, îşi zicea, dar cu Vesta era altceva; n-avea voie să facă nimic care să i-o strice. Se întreba dacă n-ar fi mai bine să-i scrie lui Lester şi să-i explice totul. Îi mărturisise că nu vrea să facă un pas greşit ducând lucrurile mai departe. Ce-ar fi dacă i-ar spune că are un copil şi l-ar ruga s-o lase în pace? I-ar da ascultare? Se îndoia. Dar dorea într-adevăr că Lester să-i dea ascultare?

Nevoia de a mărturisi acest lucru o durea. O făcea să şovăie.

să înceapă o scrisoare, în care încerca să explice, şi apoi s-o rupă. În cele din urmă soarta interveni prin sosirea neaşteptată acasă a tatălui ei, care fusese destul de grav rănit într-un accident la fabrica de sticlă din Youngstown unde lucra. Era într-o miercuri după-amiază, în a doua jumătate a lunii august, când veni o scrisoare de la Gerhardt. Dar în locul obişnuitului mesaj cu caracter patern, scris în germană şi

anunţând trimiterea celor cinci dolari expediaţi săptămânal familiei, găsi un scurt bilet, scris de un străin şi explicând cum, cu o zi înainte, Gerhardt îşi arsese grav ambele mâini, când se răsturnase o oală cu sticlă topită. Scrisoarea adăuga că va sosi acasă a doua zi dimineaţă.

— Ce zici de asta? exclamă William şi rămase cu gura deschisă.

— Săracul tata, spuse Veronica, cu ochii plini de lacrimi.

Doamna Gerhardt se aşeză, îşi încrucişă mâinile în poală şi-şi priponi privirea în podea.

„Şi-acum ce-i. de făcut?” începu ea să se frământe.

Posibilitatea ca Gerhardt să fi rămas infirm pe viaţă de pe urma acestui accident făcea să se întrevadă un lung şir de greutăţi pe care nu avea curajul să le privească în faţă.

Bass se întoarse la şase şi jumătate, Jennie la opt. Primul ascultă cele întâmplate, cu o figură uluită.

— Ei drace! Ah, ce lovitură! Spune în scrisoare cât de grav e rănit?

— Nu, replică doamna Gerhardt.

— Dac-aş fi în locul dumitale, nu m-aş necăji. N-ajută la nimic: O să ne descurcăm într-un fel sau altul. În locul dumitale, nu m-aş omorî atât.

Şi adevărul era că nu-şi făcea necazuri, pentru că firea lui era cu totul alta. Viaţa nu apăsa greu pe umerii lui. Mintea sa nu era destul de cuprinzătoare ca să pătrundă înţelesul faptelor şi să chibzuiască asupra urmărilor.

— Ştiu, răspunse doamna Gerhardt, care se străduia să dea dovadă de tărie. Dar ce să fac? Şi când te gândeşti că tocmai acum, când o scoteam binişor la capăt, pică şi nenorocirea asta. Uneori îmi vine să cred că suntem blestemaţi. Mult ghinion am mai avut!

Când Jennie sosi acasă, maică-sa se întoarse fără voie spre ea: era singurul ei reazem.

— Ce s-a întâmplat, ma? întrebă Jennie, de îndată ce deschise uşa şi văzu chipul mamei. De ce ai plâns?

Doamna Gerhardt o privi lung, apoi îşi ascunse pe jumătate faţa.

— Pa şi-a ars mâinile, interveni pe un ton grav Bass. Mâine vine acasă.

Jennie se întoarse şi-l fixă cu ochi mari.

— Şi-a ars mâinile?!

— Da, spuse Bass.

— S-a răsturnat o oală cu sticlă topită…

Jennie privi spre maică-sa şi ochii i se împăienjeniră de

Această scrisoare, care sosea la capătul unei săptămâni de tăcere și după ce avusese prilejul să se gândească la cele întâmplate, produse asupra lui Jennie o impresie deosebită. Care era voinţa ei? Ce ar trebui să facă? Care erau adevăratele ei sentimente pentru omul acesta? Dorea cu toată sinceritatea să răspundă la această scrisoare? Şi dacă ar răspunde, ce trebuia să spună? Până acum, toate actele ei, chiar atunci, la Columbus, când căutase să se sacrifice pentru Bass, aparent nu ţineau seama de nimeni altcineva decât de ea însăşi. De astă dată se părea că există alţii de care trebuia să ţină seama, familia bi și, în primul rând, copilul. Micuţa Vesta avea acum optsprezece luni; era un copil interesant: ochii mari, albaştri, și părul de culoare deschisă promiteau o frumuseţe care semăna îndeaproape cu aceea a mamei, iar gesturile ei indicau o minte limpede şi inteligentă. Doamna Gerhardt o îndrăgise foarte mult. Gerhardt îşi deschidea atât de greu inima unor simţăminte fireşti, încât interesul pe care i-l trezea fetiţa abia se putea observa chiar şi acum, dar era clar că o privea cu bunăvoinţă. Iar această schimbare în atitudinea tatălui ei îi trezise lui Jennie o dorinţă arzătoare de a se purta în aşa fel încât să nu-i mai pricinuiască niciodată vreo supărare. Orice nou gest nesocotit ar însemna nu numai o josnică nerecunoştinţa faţă de tatăl ei, dar ar aduce prejudicii copilului. Viaţa ei fusese ratată. Îşi zicea, dar cu Vesta era altceva; n-avea voie să facă nimic care să i-o strice. Se întreba dacă n-ar fi mai bine să-i scrie lui Lester şi să-i explice, totul. Îi mărturisise că nu vrea să facă un pas greşit ducând lucrurile mai departe. Ce-ar fi dacă i-ar spune că are un copil şi l-ar ruga s-o lase în pace? I-ar da ascultare? Se îndoia. Dar dorea într-adevăr că Lester să-i dea ascultare?

Nevoia de a mărturisi acest lucru o durea. O făcea să şovăie, să înceapă o scrisoare, în care încerca să explice, şi apoi s-o rupă. În cele din urmă soarta interveni prin sosirea neaşteptată acasă a tatălui ei, care fusese destul de grav rănit într-un accident la fabrica de sticlă din Youngstown unde lucra. Era într-o miercuri după-amiază, în a doua

jumătate a lunii august, când veni o scrisoare de la Gerhardt. Dar în locul obişnuitului mesaj cu caracter patern, scris în germană şi anunţând trimiterea celor cinci dolari expediaţi săptămânal familiei, găsi un scurt bilet, scris de un străin şi explicând cum, cu o zi înainte, Gerhardt îşi arsese grav ambele mâini, când se răsturnase o oală cu sticlă topită. Scrisoarea adăuga că va sosi acasă a doua zi dimineaţă.

— Ce zici de asta? exclamă William şi rămase cu gura deschisă.

— Săracul tata, spuse Veronica, cu ochii plini de lacrimi.

Doamna Gerhardt se aşeză, îşi încrucişă mâinile în poală şi-şi priponi privirea în podea.

„Şi-acum ce-i. de făcut?” începu ea să se frământe.

Posibilitatea ca Gerhardt să fi rămas infirm pe viaţă de pe urma acestui accident făcea să se întrevadă un lung şir de greutăţi pe care nu avea curajul să le privească în faţă.

Bass se întoarse la şase şi jumătate, Jennie la opt. Primul ascultă cele întâmplate, cu o figură uluită.

— Ei drace! Ah, ce lovitură! Spune în scrisoare cât de grav e rănit?

— Nu, replică doamna Gerhardt.

— Dac-aş fi în locul dumitale, nu m-aş necăji. N-ajută la nimic. O să ne descurcăm într-un fel sau altul. În locul dumitale, nu m-aş omorî atât.

Şi adevărul era că nu-şi făcea necazuri, pentru că firea lui era cu totul alta. Viaţa nu apăsa greu pe umerii lui. Mintea sa nu era destul de cuprinzătoare ca să pătrundă înţelesul faptelor şi să chibzuiască asupra urmărilor.

— Ştiu, răspunse doamna Gerhardt, care se străduia să dea dovadă de tărie. Dar ce să fac? Şi când te gândeşti că tocmai acum, când o scoteam binişor la capăt, pică şi nenorocirea asta. Uneori îmi vine să cred că suntem blestemaţi. Mult ghinion am mai avut!

Când Jennie sosi acasă, maică-sa se întoarse fără voie spre ea: era singurul ei reazem.

— Ce s-a întâmplat, ma? întrebă Jennie, de îndată ce deschise uşa şi văzu chipul mamei. De ce ai plâns?

Doamna Gerhardt o privi lung, apoi îşi ascunse pe jumătate faţa.

— Pa şi-a ars mâinile, interveni pe un ton grav Bass. Mâine vine

acasă.

Jennie se întoarse şi-l fixă cu ochi mari.

— Şi-a ars mâinile?!

— Da, spuse Bass.

— S-a răsturnat o oală cu sticlă topită...

Jennie privi spre maică-sa şi ochii i se împăienjeniră de lacrimi. Fără să se gândească alergă spre ea şi o îmbrăţişă.

— Hai, nu mai plânge, ma, spuse, deşi abia izbutea să se stăpânească ea însăşi. Nu fi îngrijorată. Ştiu ce-nseamnă asta. dar o să ne descurcăm. Acum nu mai plânge.

Apoi propriile ei buze începură de tremure şi se luptă îndelung până să-şi adune curajul de care avea nevoie ca să privească în faţă acest nou dezastru.

Şi, fără ca voinţa ei să fi contribuit cu ceva, un nou gând. subtil şi insistent i se înfipse deodată în minte. Ce-ar spune de data asta despre propunerea lui Lester de a o ajuta? Ce-ar spline despre declaraţia lui de dragoste? Retrăia oarecum trecutul – afecţiunea, personalitatea sa, dorinţa de a o ajuta, simpatia ce i-o arăta semănau atât de bine cu înţelegerea pe care Brander i-o dovedise atunci când Bass intrase la închisoare! Era oare condamnată să se sacrifice pentru a doua oară? Avea, într-adevăr vreo importanţă? Oare viaţa ei nu era şi aşa o înfrângere? La toate astea se gândea în timp ce-o privea pe maică-sa, care stătea în faţa ei tăcută, istovită şi nefericită. Păcat, îşi spunea, că mama trebuie să sufere întotdeauna. Nu era oare o ruşine că n-a putut să fie niciodată cu adevărat fericită?

— Nu te necăji atât; începu ea după un timp. Poate că pa n-are arsuri atât de grele cum ne închipuim. Spune în scrisoare că soseşte mâine dimineaţă?

— Da, îşi reveni doamna Gerhardt.

Continuară să discute mai calm şi treptat, pe măsură ce priviră problema în toate amănuntele ei, o. oarecare pace mută coborî asupra casei.

— Cineva ar trebui să se ducă la gară ca să-l aştepte, îi spune Jennie lui Bass. Mă duc eu. Cred că doamna Bracebridge n-o să se supere.

— Nu, răspunse Bass mohorât. Nu trebuie să te duci tu. Mă duc

eu.

Era acrit de această lovitură a sorţii şi nu se ferea să-şi arate sentimentele; cu un aer melancolic se îndreptă spre camera sa şi se închise înăuntru. Jennie şi maică-sa culcară copiii, apoi se aşezară în bucătărie, să mai stea de vorbă.

— Mă întreb, ce-o să se întâmple cu noi acum? încheie doamna Gerhardt, cu totul doborâtă de complicaţiile financiare pe care le aducea cu sine această nouă lovitură.

Arăta atât de slabă şi neajutorată, încât Jennie cu greu se putea stăpâni.

— Nu te amărî, mamă dragă, o încurajă ea blând, în timp ce o hotărâre stranie îşi făcea loc în sufletul ei.

Lumea era mare. Unii făceau o risipă nesocotită de confort şi bunăstare. Fireşte, soarta nu putea să-i apese atât de greu încât să-i strivească.

În timp ce stătea lângă maică-sa, Jennie părea că aude apropiindu-se cu paşi înfricoşători viitorul plin de greutăţi.

— Ce crezi c-o să se întâmple acum cu noi? repetă doamna Gerhardt, care vedea prăbuşită în faţa ochilor ei imaginea de vis ce şi-o făcuse despre acest cămin din Cleveland.

— Lasă, spuse Jennie, care judeca limpede şi ştia ce se poate face, totul se va aranja. Să nu ne mai frământăm atât. Trebuie să se ivească ceva. O să vedem noi ce.

Stând acolo, îşi dădu seama că soarta mutase pe umerii ei povara întregii catastrofe. Trebuia să se sacrifice. Nu exista altă cale.

Bass îl întâmpină pe tatăl său la gară a doua zi dimineaţă. Gerhardt era foarte palid şi părea să fi suferit mult. Obrajii i se scofâlciseră şi, privit din profil, chipul său osos părea destul de groaznic. Mâinile îi erau complet acoperite de bandaje şi întreaga lui înfăţişare lăsa să se vadă o nefericire atât de adâncă, încât în drumul de la gară până acasă mulţi trecători se opreau să-l privească.

— Fir-ar să fie, îi spuse el lui Bass, ştiu că am tras o arsură! La un moment dat am crezut că n-o să mai pot îndura chinurile. Dar le-am îndurat. Ce durere! Ei, fir-ar să fie, n-o să uit niciodată!

Povesti cum se întâmplase accidentul şi mărturisi că nu ştia

dacă mâinile sale aveau să-i mai fie de vreun folos. Degetul mare de la mâna dreaptă şi două degete de la stânga fuseseră arse până la os. Cele două degete erau amputate până la a doua falangă; degetul mare putea fi salvat, dar existau temeri că mâinile îi vor rămâne ţepene.

— Ei, fir-ar să fie, continuă el, tocmai când aveam mai mult nevoie de bani! Prea de tot, prea de tot…

Când ajunseră acasă şi soţia deschise uşa, bătrânul sticlar, conştient de înţelegerea ei mută, izbucni în lacrimi. Doamna Gerhardt plângea şi ea cu suspine. Până şi Bass fu copleşit câteva clipe, dar îşi reveni numaidecât. Ceilalţi copii plânseră până când Bass îi linişti pe toţi.

— Ei, hai, gata! le spune el, străduindu-se să-i încurajeze. La urma urmei, nu-i chiar atât de rău. O să te faci bine. Putem să ne descurcăm.

Cuvintele lui Bass avură darul să-i mângâie, şi acum, când soţul ei se întorsese acasă, doamna Gerhardt îşi regăsi stăpânirea de sine. Deşi mâinile îi erau bandajate, simplul fapt că umbla pe picioare şi nu avea alte răni îi alina durerea. Ar putea să-şi revină şi să-şi folosească din nou mâinile, să fie din nou în stare să muncească, fie şi ceva uşor. În orice caz, spera că aşa va fi.

Când Jennie se întoarse în seara aceea, dori să se repeadă la taică-său şi să-i pună la picioare comoara dragostei şi a dorinţei ei de a-i fi de folos, dar tremura de teamă să nu o întâmpine la fel de rece ca şi până atunci.

Gerhardt era şi el tulburat. Nu putuse să uite pe de-a-ntregul ruşinea pe care fiică-sa i-o adusese. Deşi dorea să se poarte blând, în sufletul său nimic nu era încă limpezit, astfel încât nu prea ştia ce să spună sau să facă.

— Papa, spuse Jennie, apropiindu-se timidă.

Gerhardt părea încurcat şi se strădui să-i vorbească firesc, dar nu izbuti. Gândul că a rămas infirm, necazurile fiică-sii şi ecoul pe care afecţiunea ei i-l trezea în inimă îl doborâră; se lăsă în voia unor imbolduri de neînfrânt şi, pradă disperării, izbucni din nou în plâns.

— Iartă-mă, papa se rugă ea; sunt atât de amărâtă! O, tare sunt amărâtă.

Gerhardt nu încercă să o privească, dar în vârtejul

sentimentelor stârnite de această întâlnire socoti că poate ierta, şi o iertă.

— M-am rugat, spuse el cu un glas sfârşit. Totul e în ordine.

Când îşi reveni, îi fu ruşine de emoţia lui, dar între el şi fiică-sa se înfiripase o nouă legătură întemeiată pe dragoste şi înţelegere. Din ziua aceea, cu toate că între ei exista mai departe o mare reţinere, Gerhardt încercă să ţină oarecum seama de ea, iar Jennie se strădui să-i arate dragostea firească a unei fiice, aşa cum îi arătase pe vremuri.

Acum, când pacea domnea din nou în casă, erau alte griji şi greutăţi cărora trebuia să li se facă faţă. Cum aveau să o scoată la capăt, cu cinci dolari mai puţin în bugetul săptămânal al familiei, la care se adăuga costul întreţinerii lui Gerhardt? Bass ar fi putut aduce în casă mai mult din câştigul lui, dar nu înclina să facă lucrul acesta. Şi astfel „din mica sumă de nouă dolari pe săptămână trebuiau să acopere de bine de rău cheltuielile curente pentru chirie, hrană, cărbuni, ca să nu mai vorbim despre alte cheltuieli neprevăzute, care de astă dată ajunseseră să apese greu. Gerhardt trebuia să meargă zilnic la doctor, ca să-i panseze rănile. George avea nevoie de pantofi noi. Un spor de bani trebuia să vină de undeva, altminteri ar fi fost nevoiţi să se roage iar ca să cumpere pe credit şi ar fi cunoscut din nou chinuitoarea mizerie de altă dată. Situaţia aceasta făcu să se cristalizeze în mintea lui Jennie hotărârea pe jumătate luată. Scrisoarea lui Lester rămăsese fără răspuns. Ziua hotărâtă se apropia. Să-i scrie? I-ar ajuta. Nu încercase oare s-o convingă să primească bani? în cele din urmă hotărî că era de datoria ei să se folosească de ajutorul care i se oferea. Se aşeză şi-i scrise un bilet. Era de acord să-l întâlnească, aşa cum îi ceruse el, dar să nu vină pe la ei pe-acasă. Puse scrisoarea la cutie şi apoi cu nelinişte, dar totodată arzând de nerăbdare, aşteptă ziua fatală.

CAPITOLUL XXII

Vinerea fatală sosi, şi Jennie stătea faţă în faţă cu această nouă şi copleşitoare complicaţie survenită în modestul program al vieţii ei. Nu exista într-adevăr o altă cale. Propria ei viaţă fusese o înfrângere. De ce ar mai continua lupta? Dacă ar putea să-i facă fericiţi pe ai ei, dacă ar putea să-i dea Vestei o creştere aleasă, să ascundă adevărul cu privire la acea veche poveste din viaţa ei şi s-o ţină pe Vesta deoparte, atunci poate, poate… şi de ce nu? Oameni bogaţi se mai căsătoriseră cu fete sărace şi până atunci, iar Lester era foarte binevoitor şi iară îndoială că o plăcea. La ora şapte se duse la doamna Bracebridge; la prânz se scuză, sub pretext că are de făcut ceva pentru maică-sa, şi părăsi casă, îndreptându-se spre hotel.

Lester, care plecase din Cincinnati cu câteva zile mai devreme decât se aşteptase, nu primise răspunsul ei şi sosi la Cleveland într-o proastă dispoziţie care-l făcea să se simtă certat cu toţi şi toate. Trăgea nădejde că la hotel s-ar putea să-l aştepte o scrisoare de la Jennie, dar nu găsi nimic. Nu era un om care se necăjea din orice, dar în seara aceea se simţea descumpănit şi se îndreptă mohorât spre camera sa, ca să se schimbe. După masa de seară încercă să-şi uite dezamăgirea la un joc de biliard, în tovărăşia unor prieteni de care nu se despărţi până ce nu consumă, o cantitate de stimulent alcoolic mult mai mare ca de obicei.

A doua zi dimineaţa se sculă cu o vagă dorinţă de a lăsa baltă toată povestea asta, dar pe măsură ce timpul trecea şi ora întâlnirii se apropia, se gândi că ar fi înţelept să-i mai ofere o ultimă şansă. S-ar putea să vină. În consecinţă, cu cincisprezece minute înainte de ora fixată, coborî în salon. Fu nespus de încântat când o văzu că stătea pe-un scaun şi aştepta – ceea ce dovedea consimţământul ei. Se îndreptă spre ea grăbind pasul, cu un zâmbet satisfăcut şi bine dispus.

— Aşadar, ai venit, în cele din urmă, îi spuse el, iar privirea aţintită asupra ei era aceea a unui om care a găsit un lucru de preţ după ce-l socotise, pierdut. De ce nu mi-ai scris? După felul în care m-ai neglijat, am crezut că te-ai hotărât să nu mai vii deloc.

— Am scris, răspunse ea.

— Unde?

— La adresa pe care mi-aţi dat-o. Am scris acum trei zile.

— Asta explică totul. A sosit prea târziu. Ar fi trebuit să-mi scrii mai înainte. Cum ţi-a mers?

— Am scris, răspunse ea.

— Unde?

— La adresa pe care mi-aţi dat-o. Am scris acum trei zile.

— Asta explică totul. A sosit prea târziu. Ar fi trebuit să-mi scrii mai înainte. Cum ţi-a mers?

— O, bine!…

— Nu prea se vede. Pari necăjită. Ce s-a întâmplat, Jennie? Presupun că nu s-a întâmplat nimic rău la tine acasă, nu-i aşa?

Întrebarea fusese pusă întâmplător. Nici el n-ar fi putut spune de ce o întrebase acest lucru şi, totuşi, îi oferea lui Jennie prilejul de-a vorbi.

— Tatăl meu e bolnav…

— Ce-a păţit?

— Şi-a ars mâinile la fabrică. Am avut necazuri foarte mari. Se pare că n-o să poată să se mai folosească de mâini.

Tăcu; pe faţă i se citea deznădejdea iar Lester văzu limpede că trecea printr-o criză sufletească.

— Groaznic, într-adevăr groaznic! spuse el. Când s-a întâmplat?

— Acum vreo trei săptămâni.

— Îngrozitor!! Vino, totuşi, să mâncăm. Vreau să stau de vorbă cu tine. De când am plecat, am vrut să cunosc mai bine situaţia familiei tale.

O conduse în restaurant şi alese o masă retrasă. Încerca să-i abată gândurile într-altă parte, cerându-i să alcătuiască meniul, dar Jennie era prea amărâtă şi Prea timidă Pentru asta, iar Lester trebui să aleagă el însuşi felurile de mâncare. Se întoarse spre ea şi încercă s-o înveselească.

— Şi-acum, Jennie, povesteşte-mi totul des Pre familia ta: Mi-ai spus câte ceva ultima oară, dar aş vrea să-mi mai lămureşti puţin lucrurile. Tatăl tău, spuneai, e suflător de sticlă. Acum n-o să mai poată lucra în meseria aceasta.

— Da.

— Câţi copii sunteţi?

— Şase.

— Tu eşti cea mai mare?

— Nu, fratele meu Sebastian e cel mai mare. Are douăzeci şi doi de ani.

— Şi cu ce se ocupă?

— E salariat la o tutungerie

— Ştii cât câştigă?

— Cred că doisprezece dolari, răspunse ea.

— Şi ceilalţi copii?

— Martha şi Veronica nu lucrează încă. Sunt prea mici. Fratele meu George lucrează la Wilson. E cash-boy.

— Şi tu cât câştigi?

— Patru dolari.

Încetă de a-i mai pune întrebări, calculând în gând suma exactă din care-şi duceau existenţa.

— Ce chirie plătiţi? continuă el.

— Doisprezece dolari.

— Câţi ani are mama ta?

— Aproape cincizeci.

Lester învârtea o furculiţă în mină; reflecta adânc.

— Am să-ţi spun adevărul adevărat. Îmi închipuisem că e vorba de aşa ceva, zise el. M-am gândit mult la tine. Acum ştiu totul. Există o singură soluţie în problema ta, şi nu e chiar atât de rea, cu condiţia să ai încredere în vorbele mele.

Se opri, aşteptând o întrebare, dar ea nu puse niciuna. Se gândea la propriile ei greutăţi.

— Nu vrei să ştii care e soluţia?

— Ba da, răspunse Jennie pe negândite.

— Eu sunt soluţia! replică Lester. Trebuie să-mi îngădui să te ajut. Am vrut să fac lucrul acesta încă de data trecută. Acum trebuie. Mă asculţi?

— Credeam că nu va fi nevoie, spuse ea simplu.

— Ştiu ce gândeai. Acum s-a terminat. O să am grijă de familia ta. Începând chiar din clipa asta, iar între timp o să mă gândesc la ce se mai poate face.

Şi scoţându-şi portofelul, luă din el câteva hârtii de zece şi de

douăzeci de dolari, în total două sute cincizeci.

— Aş vrea să iei banii aceştia. E numai începutul. O să fac în aşa fel încât familia ta să nu ducă lipsuri de acum încolo. Dă-mi mâna.

— O, nu! exclamă ea. Nu atâţia.

— Ba da. Nu discuta. Dă-mi mâna.

Întinse mâna, ca răspuns la chemarea din ochii săi, iar el îi îndoi degetele strângându-i-le uşurel peste teancul de bani.

— Vreau să ai aceşti bani, iubito. Te iubesc, fetiţă mică ce eşti. Nu vreau să te văd suferind nici pe tine, nici pe vreunul dintre ai tăi.

În ochii ei se citea o recunoştinţă mută; îşi muşcă buza.

— Nu ştiu cum să vă mulţumesc.

— Nu-i nevoie, răspunse el. Eu ar trebui să-ţi mulţumesc, te rog să mă crezi.

Lester tăcu şi o privi, vrăjit de chipul ei frumos. Jennie îşi aţintea privirea asupra mesei, întrebându-se ce avea să se mai întâmple.

— Ce-ai zice dacă ţi-ai părăsi slujba şi ai rămâne acasă? întrebă el. Ai fi astfel liberă. În timpul zilei.

— N-aş putea, răspunse ea. Tata nu mi-ar îngădui. Ştie că trebuie să lucrez.

— Asta-i adevărat. Dar câştigi atât de puţin pentru ceea ce faci, Doamne-Dumnezeule! Patru dolari pe săptămână. Aş fi bucuros să-ţi ofer de cincizeci de ori mai mult, dacă aş şti că ai ce face cu aceşti bani.

Bătea distrat toba cu degetele pe faţa de masă.

— N-aş putea, spuse Jennie. Nici cu aceştia nu prea ştiu ce să fac. Or să bănuiască. Trebuie să-i spun mamei.

După felul cum rosti aceste cuvinte, Lester deduse că între mamă şi fiică exista o legătură întemeiată pe înţelegerea care îngăduie o asemenea confidenţă. Nu era în niciun caz o fire brutală, şi gândul acesta îl mişcă. Ceea ce nu-l putea, totuşi, abate de la scopul pe care îl urmărea.

— Nu rămâne de făcut decât un singur lucru, după cât îmi dau eu seama, continuă Lester cu blândeţe. Nu eşti făcută pentru munca la care te-ai angajat. Eşti prea distinsă. Şi eu nu sunt de acord. Lasă-ţi slujba şi vino cu mine la New York. O să am toată grija de tine. Te iubesc şi te doresc. În ceea ce priveşte familia ta, nu trebuie să-ţi mai faci griji. Poţi să le oferi o casă frumoasă şi să o mobilezi cum vrei. Nu

ţi-ar plăcea?

Lester tăcu, iar gândurile lui Jennie zburară spre maică-sa, mama ei dragă. Toată viaţa doamna Gerhardt vorbise numai despre un singur lucru – o casă frumoasă. Dac-ar avea o casă mai mare, cu mobilă bună şi cu o curte plină de pomi, ce fericită s-ar simţi! într-o asemenea casă ar scăpa de grija chiriei, de necazurile pricinuite de lipsa de confort şi mobila proastă, de mizeria tuturor neajunsurilor; ar fi nespus de fericită. Jennie şovăia asupra răspunsului, în timp ce ochiul lui pătrunzător îi urmărea gândurile şi-şi dădea seama de forţa pe care o pusese în mişcare. Avusese o inspiraţie fericită – aceea de a sugera o locuinţă ca lumea pentru familia ei. Mai aşteptă câteva minute, apoi spuse:

— Ei bine, nu vrei să mă laşi să fac eu asta?

— Ar fi foarte frumos, dar nu se poate acum. Nu pot să plec de acasă. Papa ar vrea să ştie unde plec. N-aş avea ce să-i spun.

— De ce nu i-ai spune că pleci la New York cu doamna Bracebridge, îi sugeră el. N-ar avea nimeni nimic împotriva acestui lucru, nu-i aşa?

— Nu, dacă nu descoperă adevărul, spuse ea cu ochii larg deschişi de uimire. Dar dacă află?

— Nu vor afla, răspunse el calm. Nu-i interesează pe ei ce face doamna Bracebridge. Există o mulţime de doamne, care când pleacă într-o călătorie mai lungă îşi iau cu ele cameristele. De ce nu le-ai spune că ţi s-a cerut să pleci, că trebuie să pleci, şi după aceea chiar s-o faci?

— Credeţi c-aş putea?

— Desigur. Ce e neobişnuit în asta?

Jennie reflectă un timp şi i se păru că planul lui putea fi pus în aplicare. Apoi îl privi pe bărbatul din faţa ei şi-şi dădu seama că legătura cu el însemna, poate, să devină din nou mamă. Tragedia de a aduce pe lume un nou copil… O, nu putea să mai treacă a doua oară prin ceea ce trecuse, cel puţin nu în aceleaşi condiţii. Nu se putea hotărî să-i mărturisească existenţa Vestei, dar trebuia să-i spună că există o piedică de neînlăturat.

— Eu… rosti ea primul cuvânt al propoziţiei, şi apoi se opri.

— Da, spuse el. Eu… ei, ce e?

— Eu… şi se opri din nou.

Îi plăcea firea ei timidă, îi plăceau buzele ei dulci, șovăitoare.

— Ce-i, Jennie? o încurajă el. Ești delicioasă! Nu poţi să-mi spui?

Mâna ei se odihnea pe masă. Lester întinse mâna sa brună, puternică, şi i-o cuprinse.

— Nu-mi pot permite să am un copil, spuse ea în cele din urmă şi-şi lăsă ochii în jos.

Lester îşi aţinti privirea asupra ei, şi farmecul sincerităţii, pudoarea ei înnăscută ce se vădea în împrejurări atât de vitrege, simplitatea şi aerul firesc cu care recunoştea faptele esenţiale ale vieţii o făcură să crească în ochii săi ca niciodată până atunci.

— Eşti o fată grozavă, Jennie! Eşti minunată. Dar nu-ţi face gânduri din pricina asta. Totul se poate aranja. Nu trebuie să ai un copil decât dacă-l doreşti, iar eu nu vreau acest lucru.

Desluşi întrebarea care se citea pe figura ei uimită, ruşinată.

— Aşa e, spuse el. Mă crezi, nu-i aşa? Mă crezi că ştiu ce spun, nu?

— Da, bâigui ea.

— Sigur că da. Dar, oricum, am să te feresc de orice fel de necazuri. O să te duc în alt loc. Şi în afară de asta, nu-mi doresc copii. În momentul de faţă o asemenea idee nu-mi surâde. Aş prefera să mai aştept. Dar nu-ţi face probleme, n-o să fie vorba de copii.

— Da, spuse ea cu glas stins.

Pentru nimic în lume nu l-ar fi privit în ochi.

— Ascultă, Jennie, continuă el după un timp. Ţii la mine nu-i aşa? îţi închipui că aş sta aici şi m-aş ruga de tine dacă nu mi-ai fi dragă? Sunt nebun după tine – acesta este adevărul adevărat. Pentru mine eşti ca o băutură ameţitoare. Vreau să mă urmezi. Şi cât mai repede. Ştiu ce greutăţi se ridică din pricina familiei, dar poţi aranja lucrurile. Vino cu mine la New York. O să găsim mai târziu o soluţie pentru familia ta. Am să mă văd cu ai tăi. O să le spunem că-ţi fac curte, sau orice vei voi tu, numai vino cu mine.

— Nu chiar imediat, nu? întrebă ea surprinsă.

— Ba da. Mâine dacă e posibil. Luni în mod sigur. Poţi găsi ceva. Să zicem că doamna Bracebridge ţi-a cerut să te pregăteşti cât mai repede; nimeni n-ar putea gândi nimic rău despre asta, aşa-i că nu?

— Nu, recunoscu ea încet.

— Atunci de ce nu acum?

— E atât de greu să pui la cale o înşelăciune, răspunse ea dusă pe gânduri.

— Ştiu, dar poţi să vii. Ai să vii?

— Nu vreţi să-mi mai daţi puţin timp? se rugă ea. E un lucru atât de neaşteptat. Mi-e frică.

— Nici măcar o zi, iubito, dacă se poate. Nu-ţi dai seama ce simt eu? Uită-te în ochii mei. Vrei?

— Da, răspunse ea tristă şi, totuşi fremătând de dragoste. O să vin.

CAPITOLUL XXIII

Pregătirea acestei plecări atât de neaşteptate nu fu de fapt atât de complicată cum păruse la început. Jennie îşi puse în gând să povestească maică-sii întreg adevărul; cât despre tatăl ei, nu trebuia să ştie altceva decât că pleca împreună cu doamna Bracebridge. El ar fi putut să-i pună întrebări, să bănuiască ceva. Şi totuşi n-ar avea de ce să nu dea crezare spuselor ei. În acea după-amiază, înainte de a se întoarce acasă, se duse împreună pu Lester la un magazin universal, unde cumpărară un cufăr, o valiză, un costum şi o pălărie de voiaj. Lester era foarte mândru de achiziţia sa.

— Când ajungem la New York, am să-ţi fac rost de lucruri ca lumea. Am să-ţi dovedesc cât de bine poţi să arăţi, îi spuse el.

Puse să i se împacheteze în cufăr toate cumpărăturile şi ceru să-i fie trimise la hotel. Apoi aranjă în aşa fel, încât Jennie să vină luni acolo şi să se îmbrace pentru călătoria care începea în după-amiaza aceleiaşi zile.

Când se întoarse, doamna Gerhardt, care se afla în bucătărie, o întâmpină în felul ei obişnuit, plin de afecţiune.

— Ai avut mult de lucru? pari obosită.

— Nu. Nu sunt obosită. Nu e vorba de asta. Nu mă simt bine.

— Ce s-a întâmplat?

— O, mamă, trebuie să-ţi spun ceva., îmi vine atât de greu…

Tăcu, privind-o întrebător pe doamna Gerhardt, apoi îşi îndreptă ochii într-altă parte.

— Ce-i, ce s-a întâmplat? întrebă maică-sa neliniştită.

Trecuse prin atâtea nenorociri, încât era întotdeauna gata să se teamă de un nou necaz.

— Nu ţi-ai pierdut slujba, nu-i aşa?

— Nu, răspunse Jennie, străduindu-se să-şi păstreze calmul, dar o să renunţ la ea.

— Nu! exclamă mama. De ce?

— Plec la New York.

Doamna Gerhardt făcu ochii mari.

— De ce? Când te-ai hotărât să faci asta?

— Astăzi.

— Glumeşti!

— Nu mamă. Ascultă. Am să-ţi spun ceva. Ştiu cât suntem de săraci. Nu putem să ne descurcăm în niciun fel. Am găsit pe cineva care vrea să ne ajute. Spune că mă iubeşte şi vrea să plec cu el la New York luni. M-am hotărât să plec.

— Oh Jennie, exclamă maică-sa, nu se poate! Nu poţi să faci una ca asta, după tot ce s-a întâmplat. Gândeşte-te la tata.

— M-am gândit la toate, continuă Jennie neabătută. E într-adevăr lucrul cel mai potrivit pentru mine. E un om bun. Are o sumedenie de bani. Vrea să plec cu el, şi ce altceva aş putea face? Când o să ne întoarcem, va închiria pentru noi o altă casă şi ne va ajuta s-o scoatem la capăt. Nimeni n-o să mă mai ia de soţie ştii bine. E o soluţie ca oricare alta. Mă iubeşte. Şi eu îl iubesc De ce n-aş pleca?

— Ştie Vesta? întrebă prudent maică-sa.

— Nu, spuse Jennie, care se simţea vinovată. M-am gândit că e mai bine să nu-i spun. Nu-i nevoie s-o amestec şi pe ea în toate astea.

— Mă tem că-ţi pui la cale alte necazuri, Jennie. Nu te gândeşti că într-o bună zi tot o să descopere?

M-am gândit că ar putea fi ţinută aici până când o să fie destul de mare ca să meargă la şcoală, sugeră Jennie. Atunci poate că o s-o trimit undeva…

— Poate să rămână aici, consimţi maică-sa, dar nu crezi că ar fi mai bine să-i Spui de Pe acum? N-o să-şi facă din pricina asta o părere proastă despre tine?

— Nu e vorba de asta. E vorba de ea, spuse Jennie cu ardoare Nu vreau să fie amestecată într-o asemenea treabă. Doamna Gerhardt clătină din cap.

— Unde l-ai întâlnit?

— La doamna Bracebridge.

— Când s-a întâmplat?

— O, acum aproape două luni.

— N-ai spus niciodată nimic… protestă doamna Gerhardt cu un glas” plin de reproş.

— N-am ştiut că ţine în felul acesta la mine, se apără Jennie. L-ai lăsat să vină întâi pe aici? Ar fi uşurat mult lucrurile. Tatăl tău tot o să afle că pleci.

M-am gândit să-i spun că plec cu doamna Bracebridge. Mama nu poate avea nimic împotrivă dacă plec cu ea.

— Nu răspunde mama, gândindu-se adânc.

Se priviră una pe alta în tăcere. Cu imaginaţia ei bogată, doamna Gerhardt încercă să-şi închipuie cum arăta acest nou şi minunat personaj care intrase în viaţa lui Jennie. Era bogat; o dorea pe Jennie; avea de gând să le ofere o casă bună. Ce poveste!

— Şi mi-a dat asta, adăugă Jennie, care, călăuzindu-se după intuiţia ei, urmărise gândurile mamei.

Îşi descheie rochia la gât şi scoase cei două sute cincizeci de dolari pe care-i puse în mina doamnei Gerhardt. Mama făcu ochi mari. Banii aceştia o scăpau de toate necazurile – hrană, îmbrăcăminte, chirie, cărbuni – totul adunat într-un mic pachet de bancnote verzi şi galbene. Dacă-n casă se aflau destui bani, Gerhardt nu mai trebuia să-şi facă griji din pricina mâinilor sale arse; George, Martha şi Veronica puteau avea haine ca lumea şi vor fi fericiţi; Jennie se putea îmbrăca mai bine, Vesta avea să aibă parte de educaţie în viitor.

— Crezi că se va căsători vreodată cu tine? întrebă mama în cele din urmă.

— Nu ştiu, s-ar putea; ştiu însă, că mă iubeşte.

— Bine, spuse mama după o îndelungată tăcere. Dacă ai de gând să vorbeşti cu taică-tu, mai bine ai face-o chiar acum. O să i se pară ciudat, după cum şi este.

Jennie îşi dădu seama că a câştigat. Maică-sa îşi dăduse consimţământul silită de împrejurări. Era tristă, dar n-avea de ales.

— O să te ajut să-i vorbeşti, încheie doamna Gerhardt, suspinând uşor.

Îi venea greu să spună o asemenea minciună, dar izbuti să ducă la capăt toată această stratagemă, cu un prefăcut sânge rece, ceea ce îndepărtă orice bănuială din mintea lui Gerhardt. Copiii fură înştiinţaţi la rândul lor, iar atunci când, după discuţia la care luă parte întreaga familie, Jennie îi repetă tatălui ei minciuna, totul păru destul de firesc.

— Cât crezi că o să lipseşti?

— Două sau trei luni.

— E o călătorie frumoasă. Am trecut prin New York în 1844. Era un oraş mic faţă de ceea ce e astăzi.

În taină, Gerhardt se bucura fiindcă Jennie avea acest prilej unic. Însemna că stăpâna ţinea la ea.

Luni, Jennie îşi luă rămas bun de la părinţi, plecă devreme de-acasă şi se îndreptă direct despre „Domton”, unde o aştepta Lester.

— Ai venit! exclamă el vesel, când o întâmpină în salonul pentru doamne.

— Da, răspunse ea simplu.

— Îmi eşti nepoată. Ţi-am reţinut o cameră lângă a mea, continuă el. Am să cer cheia, şi te duci să te îmbraci. Când eşti gata, trimit cufărul la gară. Trenul pleacă la unu.

Jennie se duse în camera ei să se îmbrace, pe când Lester nu-şi mai găsea astâmpăr; citi. fumă şi în cele din urmă îi bătu în

uşă. I-o deschise; era gata îmbrăcată.

— Eşti fermecătoare, spuse el zâmbind.

Jennie lăsă ochii în jos, căci se simţea speriată şi năucită. Toate eforturile de care fusese nevoie ca să plănuiască această plecare, să ticluiască minciuni, să se înarmeze cu nervi tari şi să-şi joace rolul până la capăt fuseseră pentru ea o încercare grea. Părea abătută şi obosită.

— Nu regreţi nimic, nu-i aşa? o întrebă el, când îşi dădu seama de starea ei.

— Nuu.

— Ei, haide, iubito! Nu trebuie să-ţi faci gânduri. O să fie foarte bine.

O luă în braţe şi o sărută, apoi traversară holul.

Era uimit văzând-o cât de bine arăta chiar şi în aceste lucruri modeste – cele mai bune pe care le avusese ea vreodată.

Ajunseră la gară după un scurt drum cu trăsura. Locurile fuseseră rezervate dinainte, şi Kane calculase exact timpul necesar pentru a ajunge la tren. Se aşezară într-un compartiment de lux „Pullman”, iar Lester simţi o vie satisfacţie. Viaţa îi apărea în culori trandafirii. Jennie era lângă dânsul. Planul îi izbutise. Şi s-ar putea ca lucrurile să meargă întotdeauna astfel.

Trenul ieşi din gară şi în faţa lor începură să se perinde largi întinderi de câmpie; Jennie le privea visătoare. Se vedeau păduri cu arbori desfrunziţi, nesfârşite ogoare cafenii, muiate de ploile iernii, căsuţele joase ale fermierilor aşezate în mijlocul unor petice de

preerie, case care, cu acoperişurile lor joase, păreau că îmbrăţişează pământul. Trenul trecu huruind pe lângă cătune cu căsuţe albe, galbene sau de culori închise, cu acoperişuri înnegrite de geruri şi ploi. Jennie observă îndeosebi una care părea să-i amintească de vechiul cartier în care locuiseră la Columbus; îşi duse batista la ochi şi începu să plângă în tăcere.

— Cred că nu plângi, nu-i aşa Jennie!? întrebă Lester, ridicându-şi brusc ochii de pe scrisoarea pe care o citea. Hai, hai, continuă el când o văzu că tremură uşor. Nu foloseşte la nimic. Trebuie să te stăpâneşti. N-o s-o scoţi niciodată la capăt, dacă eşti atât de slabă.

Jennie nu răspunse, şi Lester fu deosebit de mişcat de această durere mută în profunzimea ei.

— Nu plânge, adăugă el cu un glas mângâietor; totul o să fie perfect. Ţi-am mai spus. Nu trebuie să te necăjeşti – pentru nimic.

Jennie se strădui din răsputeri să se liniştească şi începu să-şi şteargă ochii.

— Nu-i nevoie să te laşi doborâtă în felul acesta, continuă el. Nu-ţi face bine. Îmi dau seama ce simţi fiindcă te desparţi de casă, dar lacrimile n-ajută la nimic. Nu înseamnă că te desparţi pentru totdeauna, o ştii. Şi apoi o să te întorci în curând. Ţii la mine, nu-i aşa., scumpa mea? însemn ceva pentru tine?

— Da, spuse ea, şi izbuti să zâmbească.

Lester se întoarse la corespondenţa sa, şi Jennie se cufundă în gândurile ei care se Învârteau toate în jurul Vestei. O tulbura gândul că păstra această taină faţă de un om care-i era de pe acum foarte drag. Ştia că ar trebui să-i vorbească lui Lester despre copil, dar se dădea îndărăt, înspăimântată de această obligaţie atât de apăsătoare. Poate că mai târziu o să-şi găsească curajul să-i spună.

„O să trebuiască să-i spun ceva, gândi ea, conştientă de gravitatea acestei îndatoriri. Dacă n-o fac mai degrabă, dacă rămân împreună cu el şi descoperă acest lucru, n-o să mi-o ierte. niciodată. Ar putea să mă alunge, şi atunci unde am să mă duc? Acum nu mai am casă. Ce-aş face cu Vesta?”

Se întoarse să-l privească, cuprinsă de o presimţire rea, dar nu văzu decât un bărbat impunător, iubitor de confort, care-şi citea liniştit scrisoarea, cu obrazul rumen bine ras, un bărbat care se simţea

minunat din creştet până-n tălpi, fără să aibă câtuşi de puţin o înfăţişare bătăioasă şi semăna cu orice altceva în afară de răzbunătoarea Nemesis.

— Ei, ţi-ai spălat toate păcatele? întrebă el, bine dispus.

Aluzia o făcu pe Jennie să zâmbească uşor. Acel strop de adevăr pe care-l conţinea o făcea să aibă destul haz.

— Cred că da.

Lester schimbă vorba, în timp ce ea privea pe fereastră, urmărită de ideea că impulsul care-o îndemnase să-i dezvăluie adevărul se dovedise zadarnic. „O să trebuiască s-o fac, în curând" îşi zise şi se consolă cu gândul că nu va mai trece mult şi va avea, de bună seamă, curajul necesar.

Sosirea la New York, a doua zi, îi puse lui Lester în faţă importanta problemă a locului unde trebuia să tragă. New York-ul era un oraş foarte mare şi nu exista pericolul de a întâlni cunoscuţi, dar se gândi că era totuşi prudent să nu ofere niciun prilej unor astfel de întâlniri. În consecinţă îi spuse vizitiului să-i conducă la unul dintre hotelurile unde puţini îşi puteau îngădui să plătească preţul apartamentelor; reţinu aici un apartament şi se instalară pentru două sau trei săptămâni.

Atmosfera în care Jennie se cufundase acum era atât de minunată, avea atâtea de văzut şi de învăţat, încât cu greu putea crede că se afla pe aceeaşi planetă pe care trăise până atunci. Kane nu iubea luxul vulgar. Obiectele de care se înconjura erau întotdeauna elegante şi simple. Ştia dintr-o ochire ceea ce-i lipsea lui Jennie şi cumpăra pentru ea lucruri alese cu grijă şi pricepere. Iar lui Jennie, ca oricărei femei, rochiile frumoase şi toate nimicurile acelea drăguţe cu care el o copleşea atât de darnic îi trezeau o vie satisfacţie. Să fie oare într-adevăr ea, Jennie Gerhardt, fiica spălătoresei? se întreba în timp ce privea cu ochi mari în oglindă chipul unei fete îmbrăcate în catifea albastră şi cu dantelă galbenă, franţuzească, la gât şi la mâneci. Picioarele acestea, în pantofi moi şi eleganţi, care costă zece dolari perechea, sunt oare ale ei, şi mâinile acestea împodobite cu bijuterii scânteietoare sunt tot ale ei? Ce noroc nemaipomenit! Iar Lester îi făgăduise dă maică-sa va avea partea ei din această soartă minunată. Şi acest gând o făcu să lăcrimeze. Mama ei dragă, ah, cât o iubea!

Era o mare plăcere pentru Lester în acele zile să observe ce mai trebuia să facă pentru ca ea să arate într-adevăr demnă de el. Se dovedi foarte grijuliu în alegerea cumpărăturilor şi rezultatul îl uimi pe el însuşi. În holuri, în restaurante şi pe stradă, lumea se întorcea s-o privească pe Jennie.

— Omul acesta e împreună cu o femeie extraordinară! se auzea deseori în jurul lor.

În ciuda acestei schimbări de soartă, Jennie îşi păstră felul ei de-a vedea viaţa, înţelegerea viitorului şi simţul măsurii. Parcă simţea cum viaţa o Încearcă, cum îi împrumută ceva care-i va fi luat înapoi într-o bună zi. În inima ei nu-şi făcuse loc vanitatea şi, observând-o, Lestter îşi dădu seama de asta.

— Eşti o femeie. grozavă în felul tău, spuse el. Ai să ajungi cineva. Viaţa nu ţi-a dat mare lucru până acum.

Se întreba cum ar putea justifica această nouă legătură în faţa familiei sale dac; a, din întâmplare ai săi ar fi ajuns să afle. În cazul când se hotăra să se stabilească la Chicago sau Saint Louis (la asta se gândea), ar putea oare să-şi păstreze taina? Şi dorea el acest lucruri? Era aproape convins de sinceritatea şi profunzimea dragostei sale.

Pe măsură ce data întoarcerii se apropia, Lester începu să-i dea sfaturi cu privire la felul în care trebuia să se comporte în viitor.

— Ar trebui să mă prezinţi, într-un fel sau altul, tatălui tău, ca pe o cunoştinţă, spuse el. Asta ar uşura situaţia. Cred că vă voi face o vizită. Şi atunci, dacă-i spui că te măriţi cu mine, n-o să aibă nimic împotrivă.

Jennie se gândi la Vesta şi, în sinea ei, se cutremură. Dar poate că taică-su ar putea fi convins să nu dea lucrurile în vileag. Lester făcuse înţeleapta propunere ca Jennie să păstreze hainele pe care le purtase la Cleveland şi să le îmbrace când avea să ajungă din nou acasă.

— Celelalte bagaje nu sunt o problemă. O să am grijă de ele până când găsim altceva.

Totul era foarte simplu şi uşor. Lester era un maestru al strategiei. De când plecase în est, Jennie scrisese acasă aproape zilnic. Pusese în scrisori şi mici bilete separate, destinate a fi citite numai de doamna Gerhardt. Într-unul din acestea o informa că Lester dorea să-i

viziteze şi o ruga insistent pe maică-sa să pregătească lucrurile, să-i spună tatălui ei că găsise pe cineva căruia îi plăcea. Îi vorbi şi despre Vesta, şi mama ei începu numaidecât să alcătuiască un plan pentru a-l face pe Gerhardt să stea liniştit. De astă dată Jennie nu trebuia să întâmpine piedici. Trebuia să i se dea prilejul să-şi îmbunătăţească soarta. Fu întâmpinată cu mare bucurie la întoarcerea acasă. Fireşte, nu putea să se ducă din nou la slujbă, dar mama ei dădu lămuriri cum că doamna Bracebridge îi oferise lui Jennie o vacanţă de câteva săptămâni ca să-şi caute o slujbă mai bună, ceva de pe urma căreia să câştige mai mulţi bani.

CAPITOLUL XXIV

Îndată ce problema familiei Gerhardt şi a relaţiilor acestei familii cu el fu oarecum rezolvată, Kane se întoarse la Cincinnati şi la obligaţiile sale de afaceri. Se interesă din toată inima de imensa fabrică ce se întindea pe o suprafaţă egală cu două cvartale la periferia oraşului; conducerea şi dezvoltarea ei constituia pentru el o preocupare la fel de mare ca şi pentru tatăl şi fratele său. Îi plăcea să se considere un pilon al acestei mari industrii în plină dezvoltare. Când pe căile ferate zărea vagoane de marfă purtând marca „întreprinderea industrială Kane-Cincinnati", sau când avea prilejul să vadă produse ale companiei expuse în vitrinele societăţilor care se ocupau cu vânzarea mijloacelor de transport în diferite oraşe, simţea o mulţumire care îi încălzea sufletul. Nu era un lucru oarecare să fii cineva într-o întreprindere atât de bine consolidată, atât de cunoscută şi care-şi câştigase renumele prin mijloace atât de cinstite. Totul era foarte bine, dar acum Kane intrase într-o nouă fază a vieţii sale personale – într-un cuvânt, exista Jennie. În timp ce călătorea spre oraşul în care se afla căminul său, era conştient de faptul că-şi crease o legătură care putea atrage după sine consecinţe neplăcute. Îi era cam teamă de ceea ce avea să spună tatăl său; şi în primul rând fratele său, Robert.

Robert era un caracter rece şi convenţional; un excelent om de afaceri; un bărbat ireproşabil atât în viaţa sa socială, cât şi în cea particulară. Respecta cu stricteţe ceea ce era legal, fără să se dovedească nici cordial, nici generos; de fapt era capabil să justifice în faţa conştiinţei sale orice manevră doar în aparenţă corectă, sau care, în cel mai bun caz, putea fi considerată o necesitate. Cum judeca Robert, Lester nu ştia, nu putea urmări ramificaţiile complicate ale unei logici în stare să combine concepţia necruţătoare a lumii de afaceri cu rigidele norme ale moralei, dar fratele său reuşea într-o bună măsură să facă acest lucru. „Are o conştiinţă de prezbiterian scoţian, combinată cu intuiţia asiatică a câştigului", spusese odată despre el Lester, şi aceste cuvinte îl caracterizau de minune. Totuşi, nu-l putea clinti pe fratele său de pe poziţia lui şi nici să-l înfrunte. Căci Robert avea de partea sa opinia publică. În viaţa de toate zilele, Robert

se menţinea pe linia dictată de convenţii şi, poate, de unele subtilităţi prea mari, menite a justifica denaturarea lucrurilor.

În aparenţă, cei doi fraţi erau prieteni; în sinea lor, însă, se simţeau foarte departe unul de altul. Lester, ca om, îi plăcea destul de mult lui Robert, dar n-avea încredere în judecata lui pe plan financiar; temperamente diferite, cei doi fraţi nu erau de acord în ceea ce priveşte comportarea în viaţă şi în afaceri. În sinea sa, Lester nutrea dispreţ pentru vânătoarea perseverentă, la rece, a atotputernicului dolar în care se lansase fratele său. Robert era sigur că indiferenţa cu care fratele său trata totul era condamnabilă şi că, mai devreme sau mai târziu, avea să-i aducă necazuri. În afaceri nu se certau des, căci nu prea aveau prilejul, deoarece bătrânul gentleman mai conducea încă treburile întreprinderii, dar existau unele divergenţe minore, care se iveau necontenit, indicând direcţia din care bătea vântul. Lester concepea afacerile în spiritul unor relaţii amicale, cu concesii, contacte personale şi favoruri. Robert opta pentru o manieră forte, pentru reducerea preţului de cost al producţiei şi pentru avantaje financiare de natură să sugrume concurenţa.

Bătrânul fabricant făcea tot ce putea ca să liniştească spiritele, dar prevedea un eventual conflict. Unul sau altul trebuia să părăsească întreprinderea, sau poate, amândoi. „Numai dacă voi doi, băieţi, aţi putea să vă împăcaţi”, avea el obiceiul să spună.

O altă problemă care-l frământa pe Lester era atitudinea tatălui său cu privire la căsătorie sau, pentru a spune lucrurilor pe nume, cu privire la căsătoria sa. Archibald Kane insista neîncetat asupra faptului că Lester trebuia să se căsătorească, şi considera amânarea acestui act drept o greşeală serioasă. Toţi ceilalţi copii, cu excepţia Louisei, contractaseră căsătorii solide. De ce nu făcea la fel şi fiul favorit? Asta, era sigur, îi aducea prejudicii din punct de vedere moral, social şi comercial.

— Lumea aşteaptă acest lucru de la un om cu situaţia ta, argumenta tatăl său din când în când. Căsătoria întăreşte prestigiul şi asigură o poziţie socială solidă. Ar trebui să cauţi o femeie potrivită şi să-ţi întemeiezi o familie. Ce-o să se aleagă de tine dacă ajungi la vârsta mea şi n-o să ai copii, niciun cămin al tău?

— Ei bine, dacă-mi iese în cale femeia potrivită, cred că o să mă

căsătoresc, răspundea Lester. Dar n-am întâlnit-o. Ce vrei să fac? Să iau pe cine-o fi?

— Nu, fireşte, nu pe cine-o fi. Dar există atâtea şi atâtea femei cumsecade. Dacă încerci, poţi găsi una, de asta nu mă îndoiesc. Uite, fata aceea din familia Pace. Ce-i cu ea? îţi plăcea înainte. În locul tău, nu m-aş lăsa purtat astfel de valurile vieţii.
Lester, n-o să ducă la nimic bun.

Fiul se mulţumea să zâmbească.

— Ei, hai, tată, să lăsăm lucrurile aşa cum sunt. O s-o fac într-o zi, asta-i sigur. Trebuie să-mi fie sete şi apoi să mă duc la adăpat.

Bătrânul gentleman înceta discuţia, odată şi încă odată, dar subiectul acesta constituia pentru el un punct dureros. Dorea ca fiul său să se aşeze şi să devină un adevărat om de afaceri. Că o asemenea situaţie putea să pledeze categoric împotriva unui aranjament solid în ceea ce o privea pe Jennie.

De bună seamă că nu va renunţa la Jennie, oricare ar fi fost consecinţele pe care le-ar fi putut atrage asupra sa prin această comportare. Dar trebuia să fie prudent. Nu trebuia să rişte în mod inutil. Ar fi oare posibil să o aducă la Cincinnati? Ce scandal ar ieşi, dacă s-ar afla vreodată! Ar putea oare să o instaleze într-o casă drăguţă, undeva în apropierea oraşului?
Familia lui va bănui, oricum, ceva. Ar putea să o ia cu el în numeroasele sale călătorii de afaceri. Această primă călătorie la New York fusese reuşită. Va fi întotdeauna aşa? Examină problema sub toate aspectele ei. Greutăţile înseşi îi dădeau savoare. Poate că, la urma urmei, cel mai bine ar fi s-o ducă la Saint Louis; sau Chicago; sau Pittsburg. Mergea des în aceste oraşe şi mai ales la Chicago. În concluzie, hotărî că locul unde o va duce avea să fie Chicago, dacă va fi în măsură să aranjeze lucrurile. Va avea oricând la îndemână un pretext ca să se repeadă până acolo, şi distanţa putea fi parcursă într-o noapte.
Da, la Chicago, acolo era cel mai bine. Însăşi întinderea şi viaţa activă a oraşului făcea posibil să se ascundă realitatea.

După ce rămase două săptămâni în Cincinnati, Lester îi scrise lui Jennie că sosea curând la Cleveland, şi ea îi răspunse că ar fi foarte bine să vină la ei acasă s-o vadă. I se vorbise tatălui despre el. Găsise că nu era prudent să stea acasă şi-şi făcuse rost de un post într-un magazin

unde era plătită cu patru dolari pe săptămână. Lester zâmbi la gândul că Jennie munceşte şi, totuşi, decenţa şi energia acestui gest îi plăceau. „E perfectă. E cea mai desăvârşită dintre femeile pe care le-am întâlnit”.

Se grăbi să ajungă la Cleveland şi, trecând pe la magazinul unde lucra Jennie, fixă o întâlnire pentru seara aceleiaşi zile. Era nerăbdător ca formalitatea prezentării sale în calitate de curtezan să se termine cât mai repede. Făcu deci o vizită şi se simţi cam dezgustat de înfăţişarea neatrăgătoare a casei şi de sărăcia greu de tăgăduit a familiei dar, oricum, Jennie îi păru la fel de dulce ca totdeauna. La câteva minute după ce fu primit în odaia din faţă, îşi făcu apariţia Gerhardt, care dădu mâna cu el, şi doamna Gerhardt, care făcu acelaşi lucru, dar Lester nu le acordă nicio atenţie deosebită. Bătrânul i se păru pur şi simplu o fiinţă oarecare, un om de categoria celor angajaţi cu sutele în fabrica tatălui său în munci obişnuite. După o conversaţie dezlânată, Lester îi propuse lui Jennie o plimbare cu trăsură. Jennie îşi puse pălăria şi plecară împreună. De fapt se duceau la camera pe care el o închiriase pentru a păstra hainele ei. La ora opt, când se întoarse, familia nu găsi că ar fi ceva în neregulă.

CAPITOLUL XXV

O lună mai târziu, Jennie putu să anunţe că Lester avea intenţia să se căsătorească cu ea. Vizitele lui neteziseră drumul, şi acest lucru era socotit destul de firesc. Singur Gerhardt se arăta cam neîncrezător. Nu prea îşi dădea seama cum s-ar putea întâmpla una ca asta. Poate că totul era în regulă. Lester părea un om destul de cumsecade şi, de fapt, judecând după intenţiile lui Brander, de ce n-ar fi posibil? Dacă un senator al Statelor Unite a putut să se îndrăgostească de Jennie, de ce n-ar putea să se îndrăgostească şi un om de afaceri? Exista o singură piedică, şi anume, copilul.

— L-a vorbit de Vesta? o întrebă el pe soţia sa.

— Nu, încă nu.

— Încă nu, încă nu! Mereu dedesubturi. Crezi că o s-o mai vrea dacă află? Asta se întâmplă când te porţi aşa de la bun început. Acum trebuie să se fofileze ca un hoţ. Copilul nu poate nici măcar să poarte un nume cinstit.

Gerhardt se întoarse la ziarul său; citea şi medita cu tristeţe. Viaţa lui îi apărea cu totul distrusă şi nu aştepta altceva decât să se simtă destul de bine ca să înceapă alergătura după altă slujbă de paznic. Dorea să iasă din această situaţie încâlcită în care înşelăciunea se îmbina cu dezonoarea.

O săptămână sau două după aceea, Jennie îi mărturisi mamei sale că Lester îi scrisese să plece şi să-l întâlnească la Chicago. Nu se simţea bine şi nu putea veni el la Cleveland. Cele două femei îi explicară lui Gerhardt că Jennie pleca să se căsătorească cu domnul Kane. Auzind aceasta, Gerhardt se mânie şi bănuielile i se treziră din nou. Dar nu putea face nimic altceva decât să bombănească în legătură cu cele ce se petreceau; era sigur că n-avea să iasă nimic bun din toată povestea asta.

Când sosi ziua despărţirii, Jennie îşi părăsi tatăl fără să-şi ia rămas bun de la el. Pornise în căutarea unei slujbe şi nu se întoarse decât după-amiaza târziu, iar între timp Jennie fusese nevoită să plece la gară.

— O să-i scriu un bilet când ajung, îi spuse ea mamei.

Îşi sărută copilul de nenumărate ori.

— În curând Lester va închiria pentru noi o casă mai bună, în curând, continuă ea, plină de speranţă. Vrea să ne mutăm de aici.

Trenul de noapte o ducea spre Chicago. Viaţa cea veche lua sfârşit, cea nouă începea.

Trebuie să arătăm, aici, ca o curiozitate, faptul că, deşi generozitatea lui Lester uşurase situaţia grea în care se afla bugetul familiei, copiii şi Gerhardt nu ştiau mai nimic despre ceea ce se întâmpla. Îi venea uşor doamnei Gerhardt să-şi amăgească soţul atunci când era vorba de procurarea celor necesare pentru gospodărie, şi în afară de aceasta nu-şi îngăduise încă niciun capriciu pe care-l permite o pungă mai plină. O împiedica teama. Dar la câteva zile după sosirea la Chicago, Jennie îi scrise mamei că Lester dorea ca familia ei să închirieze o altă casă. Scrisoarea îi fu arătată lui Gerhardt, care, pur şi simplu, aştepta întoarcerea fetei pentru a-i face o scenă. Se încruntă, dar asta părea, oricum, o dovadă a unei situaţii normale. Dacă nu s-ar fi căsătorit cu ea, de ce ar fi dorit Lester să-i ajute? Poate că, la urma urmei, Jennie se măritase şi-o nimerise bine. Poate că, într-adevăr, fusese ridicată la o poziţie mai înaltă în viaţă şi acum era în măsură să-i ajute pe cei de-acasă. Gerhardt era aproape gata să-i ierte o dată pentru totdeauna greşelile. Rezultatul tuturor acestor frământări fu că se hotărâră pentru o altă casă, iar Jennie, se întoarse la Cleveland ca s-o ajute pe maică-sa să se mute. Colindară împreună străzile în căutarea unei case situate într-un cartier drăguţ şi liniştit, şi în cele din urmă găsiră una. O casă cu nouă camere şi curte, pe care o obţinură cu o chirie de treizeci de dolari şi o mobilară cum se cuvine. Casa fu mobilată cu garnituri confortabile pentru sufragerie şi camera de zi, pentru salon şi pentru fiecare dormitor. Bucătăria fu, de asemenea, utilată cu tot ce era de trebuinţă şi avea chiar şi o baie, lucru de care familia Gerhardt nu se bucurase niciodată până atunci. În mare, casa era atrăgătoare, deşi nu avea nimic deosebit, iar Jennie se simţea fericită la gândul că familia ei avea să se simtă bine aici.

Când veni ziua mutării, doamna Gerhardt îşi pierdu capul de bucurie; această casă nu întruchipa oare visul ei care se în făptuia? Ani fără sfârşit, de-a lungul întregii vieţi, aşteptase, iar acum visul se întruchipa. O casă nouă, spaţioasă, plină cu o mulţime de lucruri mai bune decât îşi închipuise măcar vreodată! Ochii îi luceau în timp ce

privea paturile noi, mesele, comodele şi etajerele pentru bibelouri.

— Doamne-Dumnezeule, ce drăguţ este! exclamă ea. Ce frumos!

Jennie zâmbea şi încerca să pară mulţumită, fără să-şi trădeze emoţia, dar avea lacrimi în ochi. Se simţea nespus de bucuroasă doar de dragul maică-sii. Ar fi fost în stare să-i sărute picioarele lui Lester pentru bunătatea pe care o arăta familiei ei.

În ziua mutării, doamna Gerhardt, Martha şi Veronica se aflau la noua locuinţă, curăţind şi aranjând lucrurile. În faţa priveliştii pe care o ofereau camerele mari şi curtea frumoasă, cam pustie iarna, dar făgăduind o încântătoare verdeaţă primăvara, în faţa tuturor acestor mobile noi, care se vedeau prin casă în ambalajele lor, întreaga familie fu încântată până la extaz. Ce frumuseţe! Ce lărgime! George îşi frecă picioarele de covoarele noi-nouţe, Bass examina cu un ochi critic calitatea mobilei. „Straşnic!” exclamă el. Doamna Gerhardtt alerga de colo-colo, plutind ca în vis. Nu-i venea să creadă că aceste dormitoare luminoase, salonul acesta frumos şi sufrageria primitoare erau într-adevăr ale ei.

Gerhardt sosi ultimul. Deşi se străduia cât îi era în putinţă să nu se trădeze, cu greu se stăpâni să nu-şi arate entuziasmul. Priveliştea unui candelabru cu globuri de culoarea opalului, care atârna deasupra mesei din sufragerie, îl copleşi.

— Oh, şi gaze! exclamă el.

Pe sub sprâncenele-i stufoase, privirea sa severă cuprinse tot ce se vedea în jur, covoarele noi pe care călca, masa lungă, extensibilă, de stejar, acoperită cu o faţă de masă albă, aranjată cu farfurii noi-nouţe, tablourile de pe pereţi, bucătăria curată şi luminoasă. Clătină din cap.

— Ei, fir-ar să fie, e bine! spuse el. Foarte frumos. Într-adevăr, foarte frumos. Acum să avem grijă să nu spargem ceva. E atât de uşor să crăpi lucrurile, şi după aia, gata!

Da, până şi Gerhardt era mulţumit!

CAPITOLUL XXVI

Ar fi de prisos să relatăm evenimentele din următorii trei ani ce scoaseră familia din sărăcia dezgustătoare în care se zbătea şi o făcură să ajungă la o oarecare încredere în posibilităţile ei proprii, bazată, fireşte, pe vădita bună stare a lui Jennie, şi pe generozitatea dovedită (mulţumită ei), de către acest soţ din depărtări. Lester putea fi văzut din când în când – o persoană importantă, în vizită la Cleveland, – ieşind uneori din casa lor, unde ocupa împreună, cu Jennie, două camere, cele mai bune, de la primul etaj. Alteori era vorba de călătorii întreprinse de ea în pripă, ca urmare a unor mesaje telefonice din partea lui Lester care o chema la Chicago, Saint Louis, New York. Una din distracţiile lui preferate era aceea de a reţine apartamente în marile staţiuni – Hot Springs, Mount Clemens, Saratoga – şi timp de o săptămână sau două, fără întrerupere, să aibă plăcerea de a o avea alături pe Jennie, ca soţie. Alteori trecea prin Cleveland numai de dragul de a o vedea o zi. Îşi dădea tot timpul seama că lăsa pe umerii ei adevărata povară a unei situaţii încurcate, dar nu vedea în acel moment ce altceva ar fi putut face. Nu era încă sigur că dorea într-adevăr o altă soluţie. Se împăcau destul de bine unul cu altul.

Atitudinea adoptată de familia Gerhardt faţă de această stare de lucruri era ciudată. La început, deşi situaţia lui Jennie era nelegitimă, această legătură era considerată normală. Jennie declarase că era măritată. Nimeni nu-i văzuse certificatul de căsătorie, dar ea spunea astfel, şi după toate aparenţele, se purta ca o femeie căsătorită. Totuşi, nu se ducea niciodată la Cincinnati, unde locuia familia lui, şi niciuna din rudele lui nu se apropia vreodată de ea. Şi apoi, chiar atitudinea lui Lester, în ciuda banilor care la început îi orbiseră, era bizară. Nu se comporta ca un om căsătorit. Se sinchisea atât de puţin! Treceau săptămâni în cursul cărora se părea că Jennie nu primea decât nişte bilete scrise de mântuială. Uneori pleca doar pentru câteva zile ca să se întâlnească cu el. Şi mai erau acele lungi perioade de timp când era plecată, singura mărturie temeinică a unei adevărate legături între soţ şi soţie, dar, în felul lor, şi acestea nefireşti.

Bass, acum un tânăr de douăzeci şi cinci de ani, capabil oarecum să judece în materie de afaceri şi dornic să iasă în lume, avea îndoieli.

Ajunsese la o cunoaştere destul de pătrunzătoare a vieţii şi fără voia lui simţea că lucrurile nu sunt cum ar trebui să fie. De asemenea, George, în vârstă de nouăsprezece ani, care-şi câştigase o poziţie modestă într-o fabrică de hârtie de tapetat şi nădăjduia „să-şi facă o carieră în această branşă, se simţea şi el neliniştit. Îşi dădea seama că ceva nu era în ordine, Martha, în vârstă de şaptesprezece ani, era încă la şcoală, ca şi William şi Veronica. Fiecare din ei avea acum posibilitatea să înveţe până la terminarea studiilor; dar viaţa îi neliniştea. Ştiau totul despre copilul lui Jennie. Vecinii îşi făceau, de bună seamă, propriile lor păreri. Aveau puţini prieteni. În cele din urmă, Gerhardt însuşi ajunse la concluzia că ceva nu era în regulă, dar se lăsase târât în această situaţie şi nu era în măsură să înceapă o discuţie. Uneori dorea s-o întrebe, îşi propunea s-o convingă să-şi făurească o viaţă mai bună – dacă ar fi izbutit s-o facă pe Jennie să-l înţeleagă – dar ce era mai rău se şi petrecuse. Acum totul depindea de intenţiile bărbatului; şi Gerhardt o ştia.

Lucrurile s-ar fi îndreptat treptat spre momentul unei răbufniri dacă viaţa nu ar fi intervenit cu una din soluţiile ei neprevăzute. Sănătatea doamnei Gerhardt lăsa de dorit. Deşi era voinică de felul ei şi mai înainte fusese o fiinţă cât se poate de neobosită, era limpede că în ultimii ani devenise sedentară şi slăbise; acest fapt, îngemănat cu o stare sufletească înclinată în chip firesc spre nelinişte şi agravată de mai multe afecţiuni îngrijorătoare şi serioase, părea acum să fi atins punctul culminant într-o intoxicaţie a organismului, lentă, dar pronunţată. Mişcările ei deveniră tot mai greoaie, obosea mai repede ca altă dată atunci când avea de făcut una dintre puţinele treburi care îi fuseseră lăsate în seamă şi în cele din urmă, i se plânse lui Jennie că-i venea foarte greu să urce scările.

— Nu mă simt bine. Cred că mă îmbolnăvesc.

Jennie se sperie de astă dată şi-i propuse să plece cu ea într-o staţiune balneară din apropiere, dar doamna Gerhardt refuză.

— Nu cred că o să-mi ajute, spuse ea.

Stătea pe scaun sau tăcea plimbări cu trăsura, împreună cu fiica ei, dar peisajul veşted al toamnei o deprima.

— Nu-mi place să fiu bolnavă toamna, spuse ea. Când văd cum pică frunzele, mă gândesc că n-o să mă mai fac niciodată bine.

— Vai, ma, cum vorbeşti! răspunse Jennie, dar se simţea înspăimântată.

Cât de mult înseamnă o mamă într-un cămin obişnuit se văzu atunci când începu să se simtă că sfârşitul era, aproape. Bass, care se gândea să se căsătorească şi să iasă din această atmosferă, îşi schimbă gândul. Gerhardt, lovit şi distrus, se învârtea de colo-colo, ca un om care aşteaptă şi priveşte cu groază dezastrul ce-l ameninţă. Jennie era mult prea lipsită de experienţă în faţa morţii, ca să-şi dea seama că se prea putea s-o piardă pe mama ei şi se simţea ca şi când viaţa mamei ar fi depins de dânsa. Continua să spere, în ciuda tuturor semnelor potrivnice, şi se mişca de colo până colo prin casă, întruchipare palidă a răbdării, totdeauna gata să dea îngrijiri.

Moartea surveni într-o dimineaţă, după o lună de boală şi după câteva zile de pierdere a cunoştinţei, timp în care casa rămase cufundată în tăcere şi toată lumea umblă în vârful picioarelor. Doamna Gerhardt muri cu ultima ei privire lumească aţintită asupra chipului lui Jennie, în acele puţine clipe de luciditate pe care viaţa i le mai acordă. Jennie îşi pironi privirile în ochii mamei, cuprinsă de o groază nebună.

— O, mamă, mamă! strigă ea. Nu, nu!

Gerhardt, veni alergând din curte şi, azvârlindu-se jos, lângă pat, începu să-şi frângă mâinile-i osoase, pradă disperării.

— Să mă fi dus eu întâi! strigă el. Să mă fi dus eu întâi!

Moartea doamnei Gerhardt grăbi destrămarea familiei. Bass era hotărât să se căsătorească imediat, căci de la un timp avea o iubită în oraş. Martha, ale cărei idei asupra vieţii se lărgiseră şi se înăspriseră, era nerăbdătoare să plece şi ea. Simţea că un stigmat plana asupra casei, de fapt, asupra ei însăşi, atâta timp cât va mai rămâne acolo. Avea de gând să-şi câştige existenţa lucrând într-o şcoală elementară. Voia să devină învăţătoare. Singur Gerhardt nu prea ştia încotro s-o apuce. Lucra din nou, ca paznic de noapte.

Într-o zi Jennie îl găsi singur în bucătărie, plângând, şi numaidecât izbucni şi ea în lacrimi.

— Ei hai, tată, încercă ea să-l convingă, lucrurile nu stau chiar atât de prost. Ştii doar că o să ai întotdeauna un cămin atâta timp cât şi eu o să mai am ceva. Poţi să vii cu mine.

— Nu, nu! protestă el căci într-adevăr nu dorea să plece cu ea.

Nu e vorba de asta… Din toată viaţa mea nu s-a ales nimic.

Mai trecu puţină vreme până când Bass, George şi Martha plecară definitiv, dar se duseră, totuşi, unul câte unul, părăsindu-i pe Jennie, pe tatăl lor, pe Veronica, pe William şi pe încă cineva – pe copilul lui Jennie. De bună seamă, Lester nu ştia nimic despre Vesta şi, ceea ce era destul de curios, nu văzuse niciodată fetiţa. În acele scurte perioade când găsea cu cale să poposească în casa lor – două sau trei zile, cel mult – doamna Gerhardt avea grijă ca Vesta să fie ţinută cât mai departe. La ultimul etaj se aflau o cameră de joacă şi un dormitor şi era uşor s-o ascunzi acolo. Lester ieşea rar din camerele pe care le ocupa şi chiar mesele i se serveau în încăperea care putea fi numită camera de zi a apartamentului. Nu punea întrebări şi nu se arăta dornic să întâlnească pe vreunul din membrii familiei. Era dispus doar să dea mâna cu ei şi să schimbe câteva cuvinte de formă, dar numai de formă. Toţi ai casei înţelegeau că fetiţa nu trebuia să apară în faţa lui, şi astfel se şi întâmplă.

Există o simpatie inexplicabilă între bătrâni şi copii, „o afinitate pe cât de drăgăstoasă, pe atât de înduioşătoare. În timpul acelui prim an petrecut în Lorrie Street, atunci când nimeni nu băga de seamă, Gerhardt o lua pe Vesta în cârcă şi-i mângâia obrajii oşii, catifelaţi. Când fetiţa crescu destul de mare ca să poată merge, tot el era acela care îi lega bine pe sub braţe un prosop, şi o plimba răbdător în jurul camerei, până când copila fu în stare să facă de la sine primii paşi. Iar când ajunse într-adevăr să poată merge, tot el fu acela care o încurajă, cam reţinut, cam aspru, dar întotdeauna plin de dragoste. Printr-o bizară voie a sorţii, acest stigmat pe onoarea familiei, această pată pe morala convenţională îşi încolăcise degeţelele plăpânde de copil pe fibrele inimii lui. Iubea cu ardoare şi speranţă această mică paria. Ea era singura rază de lumină într-o viaţă întunecoasă, lipsită de perspectivă, şi Gerhardt îşi asumă de timpuriu sarcini educaţiei ei religioase. Oare nu era el acela care insistase ca fetiţa să fie botezată?

— Spune Tatăl nostru, avea el obiceiul să-i ceară fetiţei, care abia putea să articuleze câte un cuvânt, atunci când rămânea singur cu ea.

— Tata… notu, era forma vocalizată pe care copilul o dădea cuvintelor sale

— Carele eşti în ceruri…

— În celui… repeta copilul.

— De ce o înveţi de pe acum? se împotrivea doamna Gerhardt, ascultând fără să vrea cum micuţa se lupta cu consoanele şi vocalele ce rezistau cu încăpăţânare încercărilor ei.

— Fiindcă vreau să cunoască religia creştină, răspundea Gerhardt ferm. Trebuie să-şi înveţe rugăciunile. Dacă nu le învaţă de pe acum, n-o să le ştie niciodată.

Doamna Gerhardt zâmbea. Multe din idiosincraziile religioase ale soţului ei i se păreau amuzante. În acelaşi timp, îi plăcea să vadă interesul plin de înţelegere pe care Gerhardt îl arăta pentru educaţia copilului. Numai de n-ar fi atât de aspru, dacă n-ar avea idei atât de înguste uneori. Se chinuia pe el şi pe toţi ceilalţi.

În anii acela, îşi luase obiceiul ca în cea dintâi dimineaţă însorită a primăverii, s-o scoată la o mică plimbare.

— Hai, vino, îi spunea, o să mergem puţin la plimbare.

— Plimbale, ciripea Vesta.

— Da, plimbare, răspundea ca un ecou Gerhardt.

Doamna Gerhardt îi punea în asemenea împrejurări una din micile ei bonete, căci în perioada aceea Jennie avea grijă ca Vesta să aibă o garderobă frumoasă. Luând-o de mână, Gerhardt ieşea primul, mulţumit să-şi târşească un picior şi apoi altul pentru a-şi potrivi paşii după mersul ei nesigur.

Într-o frumoasă zi de mai, pe când Vesta avea patru ani, plecară într-una din plimbările lor. Pretutindeni natura înmugurea şi înflorea; păsările îşi vesteau ciripind sosirea de la miazăzi, insectele se bucurau din plin de scurta lor fărâmă de viaţă, vrăbiile ciripeau pe drum, priboii păşeau ţanţoşi prin iarbă, lăstunii îşi clădeau cuiburile sub streşini. Gerhardt era încântat la culme de faptul că-i putea arăta Vestei minunile naturii, iar fetiţa îi răspundea vioaie. Orice privelişte, orice sunet nou fi trezea interesul.

— Îhă!… îhă!… exclamă Vesta zărind o străfulgerare de roşu sub forma unui priboi care poposea pe o creangă în preajma lor.

Arătă cu mâna ridicată şi făcu ochi mari.

— Da, spuse Gerhardt, la fel de fericit ca şi cum el însuşi ar fi descoperit doar de curând această creatură minunată. Priboi. Pasăre.

Spune: priboi.

— Piboi, repetă Vesta.

— Da, priboi, răspunse bătrânul. Acum o să înceapă să caute un viermuşor. Să vedem dacă putem să-i găsim cuibul. Cred că am văzut un cuib într-unul din copacii ăştia.

Îşi târşi calm paşii mai departe, căutând să descopere un vechi cuib părăsit pe care-l zărise în timpul unei alte plimbări.

— Uite-l, spuse el în cele din urmă, ajungând în dreptul unui copăcel desfrunzit, în ale cărui crengi mai stătea aninat restul unui cuib bătut de viscolele iernii. Uite-l! Uită-te să-l vezi; şi-o ridică ţinând-o la înălţimea braţului său. Priveşte, adăugă Gerhardt, pe când cu mâna liberă arăta în mănunchiul de frunze moarte, un cuib. Priveşte.

— Îhă, repetă Vesta, care-i imită gestul și arăta cu unul din degetele ei. Cuib! Îhă!

— Da, întări Gerhardt, lăsând-o jos. Aici a fost un cuib de pitulici. Au plecat toate. N-or să se mai întoarcă.

Şi plecară târâş-târâş mai departe, în timp ce el lămurea faptele simple ale vieţii, iar Vesta se minuna cu acea unică uimire a copilului. După ce mai trecură de unul sau două grupuri de case, Gerhardt se întoarse încet, ca şi când ar fi mers până la capătul lumii.

— Trebuie să ne întoarcem acasă, spuse el.

Şi astfel Vesta ajunse la vârsta de cinci ani, devenind din ce în ce mai dulce, mai inteligentă, mai vioaie. Gerhardt era fascinat de întrebările puse de ea, de enigmele pe care voia să i le dezlege.

— Ce copil! îi spunea el neveste-sii. Vrea să ştie de toate: „Unde e Dumnezeu? Ce face? Unde-şi pune picioarele?” mă tot întreabă. Uneori îmi vine să râd.

Din clipa când o scula dimineaţa ca s-o îmbrace şi până când o culca seara, după ce copilul îşi spunea rugăciunea, Vesta ajunsese marea bucurie şi mângâiere a vieţii lui. Fără Vesta, Gerhardt ar fi găsit că viaţa sa era tare greu de suportat.

CAPITOLUL XXVII

Trecuseră trei ani de când Lester se simţea fericit alături de Jennie. Ilegitimă cum era, în faţa bisericii şi a societăţii, această legătură îi adusese linişte şi echilibru şi era pe deplin mulţumit de rezultatul experienţei lui. Interesul pe care i-l trezea acum viaţa societăţii din Cincinnati era în fapt nul şi refuzase cu încăpăţânare să-şi plece urechea atunci când persoana lui forma obiectul unei propuneri de căsătorie. Considera că întreprinderea tatălui său i-ar fi oferit o şansă reală de a-şi afirma propriile posibilităţi, dacă ar fi putut obţine conducerea ei, dar nu vedea cum lucrul acesta ar fi fost cu putinţă. Interesele fratelui său Robert îi stăteau întotdeauna în cale şi cei doi fraţi se aflau mai departe ca oricând în ceea ce priveşte concepţiile şi scopurile lor în viaţă. O dată sau de două ori, Lester se gândise să se lanseze într-o branşă diferită sau să se asocieze cu o altă companie constructoare de vagoane, dar simţea că nu putea face acest lucru cu conştiinţa pe deplin împăcată. Avea salariul său de cincisprezece mii de dolari anual, în calitate de secretar şi trezorier al companiei (fratele său era vicepreşedinte), şi aproximativ cinci mii de dolari îi reveneau din unele investiţii în afara companiei; nu fusese atât de norocos sau şiret în speculaţii ca Robert; în afară de venitul pe care-l producea capitalul de cinci mii de dolari pe an, nu mai avea nimic. Pe de altă parte, Robert mai poseda între trei şi patru sute de mii de dolari pe lângă suma care avea să-i revină în viitor din capitalul productiv al companiei, venituri la a căror împărţire fiecare dintre cei doi fraţi presupunea că el va fi cel favorizat. Robert şi Lester aveau să capete un sfert fiecare, după cum se aşteptau; surorile, o şesime. Părea firesc ca bătrânul Kane să ia această hotărâre, de vreme ce fraţii erau cei care conduceau, în fapt, compania şi-şi luau asupra lor toată munca. Şi, totuşi, – nu exista certitudine. Bătrânul gentleman putea să ia orice hotărâre, sau putea să nu hotărască nimic. Probabil că va fi foarte drept şi generos. Dar, în acelaşi timp, era evident că Robert îl depăşea pe Lester în cursa vieţii. Ce părere avea Lester de acest lucru? Pentru orice om care judecă, vine o vreme când se opreşte şi-şi face „bilanţul", când îşi pune întrebări asupra personalităţii sale din punct de vedere intelectual, moral, fizic, material. Acest moment survine atunci când

primele avânturi necugetate ale tinereţii au trecut, când omul a intrat în epoca iniţiativelor şi a eforturilor mai serioase şi începe să întrevadă incertitudinea rezultatelor şi a valorilor hotărâtoare, incertitudine care-şi pune pecetea pe tot ce există.

În mintea multor oameni se insinuează gândul otrăvitor al inutilităţii, gând pe care ecleziastul l-a exprimat mai bine ca oricine altul. Şi, totuşi, Lester se străduia să privească lucrurile în spirit filosofic. „Ce importanţă are, îşi spunea el, dacă trăiesc la Casa Albă, sau aici, acasă, sau la «Grand Pacific”? Dar întrebarea însăşi implica ideea că în viaţă existau unele culmi pe care el nu le atinsese în cariera sa. Casa Albă reprezenta ascensiunea şi succesul unei mari cariere politice, casa sa şi „Grand Pacific” erau ceea ce obţinuse iară efort.

Hotărî pentru moment – şi asta se întâmpla cam în perioada când murise mama lui Jennie – să se reabiliteze. O să pună capăt plimbărilor – numeroasele călătorii în tovărăşia lui Jennie îl făcuseră să piardă o mulţime de timp. Avea să facă unele investiţii în afara întreprinderii paterne. Dacă fratele său putea găsi mijloacele de a-şi spori capitalul, putea face şi el la fel. Se va strădui să se afirme, va încerca să obţină o poziţie mai importantă în afacerile companiei şi să nu permită ca Robert să înghită cu vremea totul. Ar trebui oare să se despartă de Jennie? Gândul acesta îi trecu şi el prin minte. N-avea niciun drept asupra lui. Nu putea să protesteze. Totuşi, nu vedea cum această idee putea fi pusă în practică. Procedeul părea crud, inutil; şi, mai presus de toate (ceea ce nu-i convenea să recunoască), i-ar fi venit greu lui însuşi să-l pună în aplicare. Îi plăcea, o iubea chiar, dar în mod egoist. Nu vedea cum ar fi putut să o părăsească.

Tocmai în această perioadă se iscă o serioasă divergenţă de opinii cu Robert. Fratele său voia să pună capăt legăturilor de afaceri cu o veche şi bine reputată casă producătoare de vopsele din New York care executa comenzi speciale pentru compania lor, şi să investească fonduri într-un nou concern din Chicago, care se dezvolta şi avea în faţă un viitor plin de perspective. Fiindcă îi cunoştea pe membrii firmei din Est, seriozitatea lor care-i inspira încredere, ca şi îndelungatele şi amicalele lor relaţii cu compania, Lester se opunea. La început tatăl înclină către părerea lui Lester, dar Robert îşi argumentă punctul de vedere cu logica sa rece, în timp ce privirea ochilor săi albaştri, care nu

lăsau să se întrevadă posibilitatea unui compromis, era aţintită asupra fratelui său.

— Nu putem continua la nesfârşit, spunea el, numai de dragul faptului că tata a făcut cu ei afaceri sau fiindcă tu îi simpatizezi; trebuie să se producă, o schimbare, întreprinderea trebuie întărită; o să fim nevoiţi să facem faţă unei concurenţe mai mari şi mai puternice.

— Aşa gândeşte şi tata, spuse Lester în cele din urmă. Nu am preferinţe în această problemă. Niciuna din cele două soluţii nu-mi va dăuna. Spui că aceasta va avea ca rezultat profitul întreprinderii. Eu am expus argumentele din celălalt punct de vedere”.

— Înclin să cred că Robert are dreptate, spuse calm Archibald Kane. Cea mai mare parte dintre ideile pe care le-a avut până acum s-au dovedit bune.

Lester se schimbă la faţă.

— Ei bine, atunci n-o să mai vorbim despre lucrul acesta.

Se ridică şi ieşi din birou.

Această înfrângere, care venea într-un moment când credea că şi-a găsit echilibrul, îl deprimă teribil. Nu era vorba de cine ştie ce lucru important, dar fusese o încercare a puterilor, şi remarca tatălui cu privire la „perspicacitatea în afaceri a fratelui său îl supăra şi mai mult. Începea să se întrebe dacă tatăl nu va face anumite deosebiri între el şi Robert la împărţirea averii. Auzise oare de încurcătura lui cu Jennie? îl nemulţumiseră cumva lungile sale perioade de vacanţă, când nu se ocupase de afaceri? Lester nu considera că putea fi pe drept acuzat de incapacitate sau indiferenţă faţă de treburile companiei. Lucrase bine. Continua să se ocupe cu investigarea propunerilor pe care firma le primea şi cu studierea contractelor, era mai departe consilierul de încredere al tatălui şi al mamei sale, dar era înfrânt. Unde aveau să ducă toate acestea? Medită îndelung, dar nu putu ajunge la nicio concluzie.

Mai târziu, în acelaşi an, Robert veni cu un plan de reorganizare a sectorului comercial al companiei. Propuse să fie construit un imens magazin pentru expunerea şi stocarea mărfurilor, pe Michigan Avenue, la Chicago, şi să fie transferată acolo o parte a stocului lor de mărfuri finite. Chicago era mai central decât Cincinnati. Acolo se puteau mai uşor stabili legături şi încheia tranzacţii cu comercianţii din provincie.

Acest lucru însemna o mare publicitate pentru firmă, o mărturie strălucită a poziţiei şi prosperităţii ei. Bătrânul Kane şi Lester aprobară numaidecât planul. Ambii îi vedeau avantajele. Robert sugeră ca Lester să-şi asume responsabilitatea pentru construcţia noii clădiri. Probabil că era recomandabil pentru el să se stabilească temporar la Chicago.

Lui Lester ideea i se păru interesantă, deşi îl îndepărta mult, dacă nu chiar cu totul, de Cincinnati. Era un lucru care conferea demnitate şi importanţă şi care lăsa să se vadă situaţia sa în cadrul companiei. Putea să locuiască la Chicago şi s-o aibă pe Jennie alături de el. Planul pe care şi-l făurise pentru închirierea unui apartament putea acum şi pus în practică fără greutăţi. Votă pentru. Robert surâse.

— Sunt sigur că vom dobândi rezultate bune din toate punctele de vedere, spuse el.

Deoarece lucrările de construcţie aveau săjnccapă în curând, Lester hotărî să se mute imediat la Chicago. Îi trimise vorbă lui Jennie să vină la el şi, împreună, aleseră un apartament în cartierul nordic, cu camere confortabile, pe o stradă lăturalnică, în apropierea lacului, iar Lester îl mobilă după gustul său. Îşi închipuia că locuind la Chicago, putea să apară în faţa lumii ca un adevărat celibatar. Astfel, nu era nevoit să-şi primească prietenii în locuinţa sa. Putea fi oricând găsit la birourile sale, la cluburi şi hoteluri. Potrivit modului său de a gândi, aranjamentul era, din punct de vedere practic, ideal.

De bună seamă, plecarea lui Jennie din Cleveland produse o criză în viaţa familiei Gerhardt. Probabil că familja avea să se împrăştie, dar Gerhardt privea lucrurile filosofic. El era om bătrân şi nu conta unde locuia. Bass, Martha şi George se întreţineau singuri. Veronica şi William mai mergeau la şcoală, dar se putea să fie lăsaţi în gazdă, la un vecin. Singura problemă serioasă pentru Jennie şi Gerhardt era Vesta. Gerhardt gândea că Jennie trebuia să ia copilul cu ea. Ce altceva putea face o mamă?

— I-ai vorbit? întrebă el când fu hotărâtă ziua plecării.

— Nu, dar o să-i spun în curând, îl asigură ea.

— Iar „în curând”! răspunse Gerhardt.

Dădu din cap. Avea lacrimi în glas.

— Foarte rău, continuă el. Mare păcat. Dumnezeu o să te pedepsească. Mi-e teamă. Copilul are nevoie de cineva, îmbătrânesc.

Altfel, aş fi ţinut-o cu mine. Nu e nimeni pe-aici care să o supravegheze toată ziua, aşa cum s-ar cuveni.

Şi din nou clătină din cap.

— Ştiu, spuse Jennie cu glas stins. În curând o iau să stea cu mine. N-am s-o neglijez, ştii asta.

— Dar numele copilului?! insistă el. Ar trebui să aibă un nume. Încă un an, şi merge la şcoală. Lumea o să vrea să ştie cine e. Lucrurile nu pot merge aşa la nesfârşit.

Şi Jennie înţelegea foarte bine că nu. Îşi iubea nebuneşte copilul. Calvarul vieţii ei era despărţirea aproape necontenită de fetiţă şi tăcerea în care era nevoită să învăluie însăşi existenţa Vestei. Era nedrept pentru copil şi, totuşi, Jennie nu ştia cum ar fi putut proceda altfel. Vesta avea îmbrăcăminte bună şi tot ce-i era de trebuinţă. Cel puţin se simţea bine. Jennie spera să-i dea o educaţie aleasă. Să-i fi spus lui Lester adevărul de la bun început! Acum aproape că era prea târziu, şi, totuşi, simţea că făcuse cum fusese mai bine. În cele din urmă, hotărî să caute o femeie sau o familie de oameni cumsecade din Chicago care s-o ţină pe Vesta în schimbul unei sume de bani. Într-o colonie suedeză, la vest de bulevardul La Salle, descoperi o bătrână doamnă care părea să întruchipeze toate virtuţile de care Jennie avea nevoie: curăţenie, cinste, simplitate. Era o văduvă care muncea cu ziua. Fu bucuroasă de acest aranjament, care-i permitea să-şi dedice tot timpul Vestei. Fetiţa urma să meargă la o grădiniţă de copii atunci când avea să se găsească una potrivită. Trebuia să aibă jucării şi să fie înconjurată de o bunăvoinţă plină de blândeţe, iar doamna Olson avea obligaţia să o informeze pe Jennie de orice schimbare survenită în starea sănătăţii copilului. Jennie îşi propunea să meargă zilnic s-o vadă şi socotea că uneori, când Lester lipsea din oraş, Vesta putea fi adusă în casă. O avusese cu ea la Cleveland, şi Lester nu descoperise niciodată nimic.

Când termină de aranjat lucrurile, Jennie se întoarse cu prima ocazie la Cleveland ca să ia fetiţa. Gerhardt, care se tot frământa la gândul că se apropia momentul când avea s-o piardă pe Vesta, se arătă foarte îngrijorat când veni vorba despre viitorul ei.

— Ar trebui să ajungă o fată distinsă, spuse el. Ar trebui să-i dai o educaţie aleasă, e atât de inteligentă!

Gerhardt îi spuse că ar fi bine ca Vesta să fie trimisă la o şcoală de pe lângă o biserică luterană, dar Jennie nu era prea încântată. Timpul şi legătura ei cu Lester o făcuseră să considere că şcoala elementară era, poate, mai bună decât orice institut particular. Nu avea ceva deosebit de obiectat împotriva bisericii, dar nu mai privea acest gen de învăţătură ca o călăuză necesară, în viaţă. De ce ar fi trimis-o, deci, la o şcoală luterană?

A doua zi, Jennie trebuia să se întoarcă la Chicago. Vesta, emoţionată şi nerăbdătoare, era pregătită pentru călătorie. Pe când întregul ceremonial al îmbrăcatului era în curs, Gerhardt se învârtea prin casă iară să-şi găsească locul, ca un spirit rătăcitor; acum, când clipa despărţirii sosise într-adevăr, făcea tot ce putea ca să-şi stăpânească emoţia. Înţelegea că fetiţa, în vârstă de cinci ani, nu-şi dădea deloc seama cât de mult însemna pentru el. Era fericită, preocupată de cele ce priveau propria ei persoană, pe când ciripea într-una despre călătorie şi despre tren.

— Să fii o fetiţă bună, spuse Gerhardt ridicând-o în braţe şi sărutând-o. Ai grijă să înveţi catehismul şi să-ţi spui rugăciunile. Şi n-ai să-l uiţi pe bunicul?...

Se strădui să continue, dar îl podidi plânsul. Jennie, cu inima strânsă de durere pentru tatăl ei, căuta să se stăpânească.

— Hai, spuse ea. Dacă m-aş fi gândit c-o să te porţi aşa... Se opri.

— Du-te, spuse Gerhardt bărbăteşte. Aşa e mai bine.

Şi le privi ţintă, în timp ce Jennie şi Vesta ieşeau pe uşă. Apoi se întoarse spre locul său favorit – bucătăria – şi rămase cu privirea pironită în podea.

Îl părăseau unul câte unul – doamna Gerhardt, Bass, Martha, Jennie, Vesta. Îşi lipi palmele una de cealaltă, după vechiul său obicei, şi clătină din cap de mai multe ori: „Aşa e. Aşa e, repetă el. Toţi mă părăsesc. Praful s-a ales de toată viaţa mea”.

CAPITOLUL XXVIII

În timpul celor trei ani de când dura legătura dintre Jennie şi Lester, între ei se înfiripase un puternic sentiment de tandreţe şi înţelegere reciprocă. În felul său, Lester o iubea sincer. Dragostea sa era viguroasă, egoistă şi de neclintit; născută pe temeiul unei profunde atracţii fizice, ea se ridica, totuşi, până la o reală afinitate spirituală. Dulceaţa plină de moliciune ce sta în firea lui Jennie îl atrăgea şi îl ţinea lângă ea. Era sinceră, bună şi feminină până în străfundul fiinţei ei. Lester ajunsese să aibă încredere în ea, să ţină seama de ce gândea şi acest simţământ nu făcuse decât să se adâncească, odată cu trecerea anilor.

La rândul ei, Jennie învăţase să-l iubească profund şi din toată inima pe acest bărbat. La început, când o cucerise năvalnic, înfricoşând-o până în adâncul sufletului şi folosindu-se de sărăcia ei ca de un mijloc sigur care s-o lege de el, nutrea oarecare îndoieli, oarecare temeri, deşi o atrăsese întotdeauna. Dar acum, când trăia alături de el, când îl cunoştea mai bine şi urmărea stările sufleteşti prin care trecea, ajunsese să-l iubească. Era atât de masiv, vorbea atât de convingător şi arăta atât de bine! Punctul său de vedere şi părerile sale despre toţi şi despre toate erau atât de categorice! Motto-ul său favorit: „Ciopleşte arborele drept şi nu te sinchisi de vreascuri”, se împlântase în mintea lui Jennie care vedea în asta ceva ce-l caracteriza nespus de bine. În aparenţă, nu se temea de nimic; de Dumnezeu, de oameni, de Diavol. Avea obiceiul s-o privească ţinându-i bărbia între degetele mâinii sale brune şi puternice şi să-i spună:

— Eşti adorabilă, ce-i drept, dar îţi lipseşte curajul şi puterea de a brava. Ai foarte puţin din aceste două calităţi.

Ochii ei îl priveau cu o chemare fără cuvinte.

— Nu-i nimic, adăuga el, ai în schimb altele.

Şi o săruta.

Ceea ce-l atrăsese cel mai mult pe Lester era simplitatea cu care izbutea să-şi ascundă lacunele culturii ei neîndestulătoare cât şi faptul că nu întotdeauna cunoştea regulile după care trebuie să te comporţi în lume. Nu scria foarte bine, şi într-o zi Lester descoperi o listă de cuvinte, pe care el le întrebuinţa, scrise de ea pe o hârtie şi având

alături semnificaţia lor. Zâmbi, şi asta îl făcu s-o aprecieze şi mai mult. Altă dată la „Southern Hotel” din Saint Louis pretinse că nu-i este foame, deoarece credea că stângăcia ei ar fi putut fi remarcată de la mesele vecine. Nu era totdeauna sigură care este cuţitul sau furculiţa potrivită, iar felurile de mâncare cu aspect ciudat o puneau în încurcătură: cum se mânca sparanghelul şi anghinarea?

— De ce nu mănânci ceva? o întrebase el cu blândeţe. Ţi-e foame, nu?

— Nu prea.

— Ba da. Ascultă, Jennie. Ştiu ce e. N-ai de ce să te simţi prost. Manierele tale sunt perfecte. Altfel nu te-aş fi adus aici. Instinctul tău te orientează de minune. Nu te simţi stânjenită. Dacă ai face vreo greşeală, ţi-aş spune imediat.

Şi în ochii săi întunecaţi strălucise o înţelegere prietenească.

Jennie îi zâmbise recunoscătoare.

— Uneori sunt puţin speriată, recunoscuse ea.

— Să nu fii, insistase el. Eşti perfectă. Nu-ţi face griji. O să-ţi arăt.

Şi-i arătase.

Cu timpul, Jennie îşi însuşi uzanţele unei vieţi confortabile. Tot ceea ce familia Gerhardt avusese vreodată fusese doar strictul necesar al vieţii de fiece zi. Acum avea tot ce-şi dorea – valize, rochii, articole de toaletă, întreg echipamentul atât de variat pe care-l presupune confortul – iar în timp ce se bucura de toate acestea, nu-şi pierdea simţul măsurii şi al decenţei. N-avea nimic din ceea ce s-ar putea numi o fire vanitoasă, nu simţea decât bucuria de a beneficia de atâtea favoruri şi înlesniri, îi era recunoscătoare lui Lester pentru tot ce făcuse şi făcea pentru ea. Numai de-ar putea să-l păstreze pentru totdeauna.

După ce toate amănuntele cu privire la instalarea Vestei fură puse la punct, Jennie se adaptă unei vieţi casnice. Lester, preocupat de multiplele sale afaceri, venea şi plecă. Avea un apartament rezervat la „Grand Pacific”, care, pe vremea aceea, era hotelul cel mai luxos din Chicago, şi aceasta era locuinţa pe care i-o cunoştea lumea. Lua prânzul la „Union Club” şi tot acolo primea seara vizite. Adept de timpuriu al telefonului, instalase unul în apartament, aşa încât putea lua repede legătura cu Jennie la orice oră. Venea noaptea acasă, de

două sau de trei ori pe săptămână, uneori mai des. La început stărui ca Jennie să aibă o femeie la toate, dar apoi își însuși ideea mai rezonabilă, pe care ea o propuse cu timpul, şi anume, să ia pe cineva cu ziua pentru curăţenie. Jennie era bucuroasă să lucreze în propria ei gospodărie. În felul acesta firea ei muncitoare şi iubitoare de ordine se afirma din plin.

Lui Lester îi plăcea să ia micul dejun exact la opt dimineaţa.

Dorea ca masa de seară să fie frumos servită, la şapte. Argintăria, paharele de cristal, porţelanurile străine toate aceste accesorii ale unei vieţi opulente îl atrăgeau. Îşi ţinea valizele şi garderoba în apartamentul ocupat de Jennie.

În primele câteva luni viaţa lor se desfăşură lin. Lester avea obiceiul s-o ducă pe Jennie din când în când la teatru, iar dacă se întâmpla să le iasă în cale vreo cunoştinţă, o prezenta întotdeauna ca domnişoara Gerhardt. Când o declara drept soţie, la recepţia vreunui hotel, își dădea de cele mai multe ori alt nume; iar când nu exista primejdia să fie descoperit, nu ezita să se folosească de propria sa semnătură. Până atunci nu se iviseră greutăţi sau neplăceri de niciun fel.

Grele în această situaţie erau încurcăturile ivite la tot pasul şi necazurile iscate de faptul că fusese ascuns adevărul în legătură cu Vesta, precum și neliniștea firească pe care Jennie o încerca din pricina tatălui și a familiei ei, pe cale să se împrăştie. După cum dădea a înţelege Veronica, Jennie se temea că ea şi William se vor duce să locuiască împreună cu Mart ha, care se instalase într-o pensiune din Cleveland și că Gerhardt va fi lăsat singur, în ochii ei, Gerhardt, cu mâinile lui infirme, şi fără altă posibilitate de trai decât munca sa de paznic de noapte, arăta atât de înduioşător, încât i se rupea inima să-l ştie părăsit. Ar vrea oare să vină la ea? Ştia că nu, judecând după sentimentele lui din momentul de faţă. Oare Lester ar dori să-l aibă în casă? Nu era sigură de acest lucru. Dacă Gerhardt venea, va trebui să mărturisească şi existenţa Vestei. Așadar, Jennie se frământa…

Situaţia, în ceea ce o privea pe Vesta, era într-adevăr complicată. Gândul că se purtase foarte nedrept cu fiica ei o făcea pe Jennie să fie deosebit de sensibilă când era vorba de fetiţă, gata oricând la o mie de lucruri menite să o despăgubească pentru singura mare datorie pe

care nu şi-o putea îndeplini. Se ducea zilnic la casa doamnei Olsen, aducând întotdeauna jucării, bomboane sau orice altceva-i venea în minte şi care „credea că ar putea s-o intereseze sau să o bucure pe Vesta. Îi plăcea să stea cu ea şi să-i spună poveşti despre” uriaşi şi zâne, care o făceau pe copilă să deschidă ochii mari. În cele din urmă merse până acolo încât o aduse în casă în timp ce Lester era plecat să-şi vadă părinţii, şi, în curând, datorită absenţelor sale repetate, făcu regulat acest lucru. Apoi, pe măsură ce trecea timpul şi începea să-i cunoască obiceiurile, deveni mai îndrăzneaţă, deşi acest cuvânt nu i se potrivea, începu să se încumete ca şoarecele: risca să o aducă pe Vesta. chiar la adăpostul unor absenţe scurte, fie şi de două sau trei zile. Merse până acolo încât se hotărî să păstreze în casă câteva jucării, aşa încât fetiţa să aibă cu ce să se joace atunci când venea.

În timpul celor câteva vizite ale copilului, Jennie îşi dădu seama cât de plăcută ar fi viaţa dac-ar fi în situaţia unei soţii pe care lumea o respectă şi a unei mame fericite. Vesta era o fetiţă cu un ascuţit spirit de observaţie. Cu întrebările ei nevinovate de copil, răsucea de sute de ori în inima lui împlântat al mustrărilor pe care şi le făcea

— Pot să vin să stau cu tine? era una dintre întrebările cele mai naive şi cele mai des repetate.

Jennie îi răspundea că mama n-o putea ţine deocamdată cu ea, dar că nu peste mult timp, de îndată ce îi va fi cu putinţă, Vesta va veni să stea cu ea pentru totdeauna.

— Dar nu ştii când?

— Nu, scumpo, nu ştiu când anume, dar foarte curând. Nu-i nimic dacă mai aştepţi puţin, nu-i aşa? N-o iubeşti pe doamna Olsen?

— Ba da, răspundea Vesta, dar n-are lucruri noi şi frumoase. N-are decât lucruri vechi.

Şi Jennie, impresionată până în adâncul inimii, o ducea pe Vesta la un magazin şi o încărca cu o nouă serie de jucării.

Într-adevăr, Lester nu bănuia nimic. Nu observa decât oarecum întâmplător câte ceva în legătură cu casa. Îşi vedea de treburi şi de distracţiile sale, gândindu-se la Jennie ca la întruchiparea sincerităţii şi drăgălăşeniei pline de blândeţe, fără să-i treacă. vreodată prin minte că în viaţa ei se ascundea ceva. Într-o după-amiază se întoarse acasă bolnav şi află că era plecată – lipsă care dură de la două la cinci. La

întoarcere Jennie îl găsi cam nervos şi mormăind, dar iritarea lui nu era nimic faţă de uimirea şi teama ei când „îl văzu acolo. Păli, la gândul că, poate, bănuia ceva şi se strădui să-i explice cum putu mai bine de ce lipsise. Fusese la spălătoreasă. Pierduse mult timp la piaţă. Nu bănuia că venise acasă. Îi părea rău că nu i-a putut fi de folos. Dar înţelese că fusese la un pas de o încurcătură teribilă.

La vreo trei săptămâni după această întâmplare, Lester trebui să se întoarcă la Cincinnati pentru o săptămână şi, între timp, Jennie o aduse din nou acasă pe Vesta. Patru zile mama şi fiica se distrară de minune.

Din această escapadă nevinovată n-ar fi ieşit nimic rău dacă Jennie nu ar fi comis o greşeală neînsemnată, dar cu urmări serioase pe care nu putu decât să le regrete după aceea. Uită o jucărie, un mieluşel, sub canapeaua mare de piele din salon, Unde Lester avea obiceiul să stea şi să fumeze. În jurul gâtului mieluşelul avea o panglicuţă albastră, şi jucăria suna ori de câte ori aceasta se mişca. Într-o toană de copil, Vesta îl aruncase cu bună Ştiinţă sub canapea, lucru pe care Jennie nu-l remarcă în acel moment. Când, după plecarea fetiţei, adună celelalte jucării, scăpă cu totul din vedere mieluşelul, care rămase acolo.

În aceeaşi seară, în timp ce stătea pe canapea, fumând în linişte ţigara şi citind ziarul, întâmplarea făcu să scape jos ţigara gata aprinsă. Dornic să o ridice până nu se producea vreo pagubă, se aplecă şi privi dedesubt. Ţigara nu se vedea, aşa încât ea însăşi împinse canapeaua, în timp ce descoperi mieluşelul care era în locul unde-l aruncase Vesta. Lester îl ridică, îl suci şi întrebându-se cum de a ajuns acolo.

„Un mieluşel! Să fie al copilului vecin pe care Jennie îl îndrăgise?” gândi el. Îşi puse în cap s-o tachineze cu asta.

Drept care, ţinând vesel în mână jucăria, intră în sufragerie, unde Jennie avea de lucru la bufet şi exclamă cu o voce pe care se străduia s-o facă să sune solemn:

— De unde vine?

Jennie, care nu bănuia câtuşi de puţin existenţa acestei dovezi a vieţii ei ascunse, se întoarse şi în minte i se ivi în aceeaşi clipă gândul că Lester bănuise totul şi acum era pe cale să-şi reverse asupra ei dreapta lui mânie. Roşi şi păli în aceeaşi clipă.

— Păi… păi, îngăimă ea, e o jucărie pe care am cumpărat-o.

— Văd ce e, răspunse el vesel, în timp ce băgă de seamă că a învins.

Vocea îi tremura nervos, dar fără să-şi explice de ce. Se zbenguie într-o stână goală.

Atinse clopoţelul.

Clopoţelul sună slab, apoi Lester o privi din nou. Era pus pe glume, încât ar fi putut spune că nu bănuia nimic. Şi, totuşi, îi era aproape imposibil să-şi recapete stăpânirea de sine. Ce te supără? întrebă el.

Jennie amuţi. Părea atât de

— Nimic.

— Arăţi de parcă un miel te-ar da gata.

Am uitat să-l scot de-acolo, asta-i tot, continuă ea fără să-şi dea prea bine seama de vorbele ei. Bass spune că a fost destul de mult folosit, adăugă el mai

Apoi, văzând că subiectul o supără în chip vădit, încetă discuţia. Mielul nu prilejuise hazul la care se aşteptase.

Lester se înapoie în salon, se întinse şi începu să se gândească la cele petrecute. De ce era tulburată? ce însemna faptul că o jucărie putea s-o facă să pălească? Fireşte, n-avea nicio importanţă că adăpostea vreun copil din vecini când era singură şi că-l aducea în casă să se joace. De ce-ar fi atât de speriată? se gândi mult, dar nu putu să ajungă la nicio concluzie.

Despre întâmplarea cu jucăria nu se mai vorbi; timpul ar fi putut şterge cu totul din mintea lui Lester amintirea acestei descoperiri dacă nu s-ar fi ivit nimic altceva care să-i trezească bănuielile; dar o nenorocire nu vine niciodată singură.

— S-ar serios.

Într-o seară, pe când Lester zăbovea prin casă la o oră mai târzie ca de obicei, clopoţelul de la intrare sună şi fiindcă Jennie era ocupată în bucătărie, se duse el însuşi să deschidă uşa. Îl salută o femeie de vârstă mijlocie, care îl privi încruntată, neliniştită, şi cu o voce spartă, ce păstra un puternic accent suedez, îl întrebă de Jennie.

— Un moment, spuse Lester.

Se îndreptă spre uşa din fund şi o strigă.

Jennie apăru şi, recunoscând-o pe vizitatoare, păşi tulburată în hol şi închise uşa în urma ei. Lester fu izbit numaidecât de acest gest ciudat. Se încruntă şi hotărî să cerceteze temeinic. În minutul următor, Jennie reapăru. Era palidă, iar degetele îi tremurau nervos, părând să caute ceva de care să se poată agăţa.

— Ce s-a întâmplat? întrebă el, cu o notă dură în glas din pricina iritării pe care o resimţise cu o clipă înainte.

— Trebuie să plec pentru puţin timp, izbuti ea să răspundă în cele din urmă.

— Foarte bine, consimţi în silă Lester. Dar poţi să-mi spui ce-i cu tine, nu? Unde ai de mers?

— Eu, eu… se bâlbâi Jennie. Eu… trebuie…

— Da, spuse el aspru.

— Am o treabă, urmă ea poticnindu-se. Nu pot să mai stau. O să-ţi spun când mă întorc, Lester. Te rog nu mă întreba acum.

Îl privi cu ochi goi, în timp ce pe faţa ei chinuită se citea un gând obsedant, care o făcea să ardă de nerăbdare să se vadă plecată; Lester nu văzuse niciodată la ea acest aer de mare răspundere; era mişcat şi furios.

— E în regulă, dar de ce toată taina asta? De ce nu vrei să mărturiseşti şi să spui ce-i cu tine? La ce bun să șopteşti în dosul uşii? Unde trebuie să te duci?

Tăcu, izbit de propria sa duritate, iar Jennie, răscolită adânc de cele ce-i spusese vizitatoarea şi de reproşurile nemeritate pe care le primea acum, se simţi atât de tulburată cum nu mai fusese nicicând.

— O să-ţi spun, Lester, o să-ţi spun! Dar nu acum. N-am timp. Să să-ţi spun totul când mă întorc. Te rog, nu mă opri acum.

Se grăbi spre camera alăturată, să-şi ia haina, iar Lester, care nici de astă dată nu pricepea ce se întâmplă, o urmă cu încăpăţânare până la uşă.

— Uite ce-i, exclamă el în felul său viguros, brutal; nu faci bine. Ce-i cu tine? Vreau să ştiu.

Rămase în prag, şi întreaga sa făptură respira un aer bătăios şi hotărârea neclintită a unui bărbat care trebuie să fie ascultat, îndurerată şi încolţită, Jennie se întoarse în cele din urmă.

— E copilul meu, Lester! exclamă ea. E pe moarte. Te rog nu mă

opri. O să-ţi spun totul când mă întorc.

— Copilul tău?! Despre ce naiba vorbeşti?

— N-am avut încotro, răspunse era. Mi-era frică. Ar fi trebuit să-ţi spun de mult. Nu voiam decât… decât… Oh, acum lasă-mă să plec şi o să-ţi spun la întoarcere.

Uimit o privi lung, apoi se dădu în lături; nu mai voia s-o silească la alte mărturisiri.

— Bine, du-te, spuse el calm. N-ai nevoie de cineva care să te însoţească?

— Nu, răspunse Jennie. Doamna Olsen e aici. Merg cu ea.

Plecă cu paşi grăbiţi şi albă la faţă, iar el rămase pe loc, cufundat în gânduri. Oare aceasta era femeia pe care crezuse că o cunoştea? Ei bine, îl înşelase ani de-a rândul! Jennie! Figura albă şi lipsită de artificii!

— Fir-aş afurisit să fiu! mormăi el, simţind că se înăbuşă.

CAPITOLUL XXIX

Motivul pentru care Jennie fusese chemată nu era altceva decât una din acele boli bruşte ce survin la copii, pe care, cu două ore mai devreme nimeni nu le bănuie şi nu ştie la ce urmări pot duce. Vesta căzuse pradă unui atac de laringită difterică doar cu câteva ore înainte, şi de atunci evoluţia bolii fusese atât de violentă, încât bătrâna suedeză care o îngrijise, înfricoşată până-n adâncul sufletului, trimise în grabă o vecină ca să anunţe că Vesta era bolnavă şi că doamna Kane trebuia să vină imediat. Acest mesaj, transmis pe un ton neliniştit de către o persoană care nu avea altă misiune decât s-o aducă la faţa locului, o scosese din minţi pe Jennie, făcând-o să se teamă că Vesta va muri, ceea ce îi dăduse curajul să-l înfrunte pe Lester, şi, astfel, acesta descoperise totul, aşa cum am arătat.

Jennie alerga cu neliniştea în suflet, obsedată de gândul că trebuia să ajungă la copil înainte ca braţul morţii să se întindă şi să i-l răpească, iar cugetul îi era bântuit de o puzderie de temeri. Dacă va ajunge prea târziu? Dacă Vesta nu mai era în viaţă? Grăbea pe negândite pasul şi, în timp ce lămpile de pe stradă apăreau şi dispăreau în beznă, uită înţepătura din cuvintele lui Lester, frica de a se vedea alungată şi părăsită într-un oraş mare, cu un copil mic de care trebuia să aibă grijă şi în minte nu-i mai stăruia decât ideea că Vesta ei era foarte bolnavă, cine ştie dacă nu se afla pe patul de moarte, iar ea şi nimeni altul purta răspunderea pentru faptul că nu-şi avea fetiţa în preajmă; de-ar fi îngrijit-o cu mâna ei, copila ar fi fost, poate, sănătoasă în noaptea aceasta.

„Numai de-aş putea ajunge”, îşi repeta ea într-una şi apoi, cu acea pornire iraţională, a oricărei mame, care se conduce numai după instincte, îşi spunea: „Puteam să-mi dau seama că Dumnezeu mă va pedepsi pentru că m-am purtat ca o mamă vitregă. Puteam să-mi dau seama, puteam...”

Ajunse la poartă şi o luă la goană de-a lungul micii alei, apoi intră năvalnic în casă, unde Vesta zăcea palidă, liniştită şi slabă, dar simţindu-se mult mai bine. În jurul ei se aflau câţiva vecini suedezi şi un doctor de vârstă mijlocie, care o priviră curios când se lăsă să cadă lângă patul copilului şi începu să-i vorbească.

Jenie se hotărâse. Păcătuise, ba chiar greu, faţă de fiica ei, dar acum, în măsura în care-i era cu putinţă, avea să repare ceea ce făcuse. Lester îi era foarte drag, dar nu va mai încerca să-l înşele cu nimic, chiar dacă o va părăsi; la gândul acesta simţea o durere profundă, un junghi chinuitor, totuşi se vedea nevoită să facă singurul lucru drept. Vesta nu mai trebuia să fie o mică paria. Mama ei trebuia să-i ofere un cămin. Unde se afla ea, trebuia să se afle şi Vesta.

Acolo, la căpătâiul copilului, în umila căsuţă suedeză, Jennie înţelese că zadarnic se străduise atât ca să ascundă în felul acesta lucrurile, îşi dădu seama de neliniştea şi necazurile pe care le adusese astfel în căminul ei, de suferinţele ce le îndurase încercând să se ascundă de Lester, de chinul pe care-l atrăsese, asupra ei în noaptea aceasta, şi la ce bun? Adevărul fusese oricum descoperit. Stătea acolo, adâncită în gândurile ei, fără să ştie ce avea să i se mai întâmple, în timp ce Vesta se linişti şi apoi căzu într-un somn sănătos.

După primul şoc greu de suportat pe care i-l provocase această descoperire, Lester îşi puse câteva întrebări cât se poate de fireşti: Cine era tatăl copilului? câţi ani avea? Cum se făcea că era la Chicago, şi cine îl îngrijea? se întreba, dar nu putea răspunde, nu ştia absolut nimic şi, lucru curios, acum, când se gândea, revedea în minte prima lui întâlnire cu Jennie, la doamna Bracebridge. Dar ce avea pe atunci fiinţa ei, care îl atrăgea atât? Oare ce-l făcuse să creadă, după ce-o observă câteva ore, că o va putea cuceri, că-i va impune voinţa lui? Ce era acel ceva? Lipsă de tărie morală? Slăbiciune de caracter? Sau ce altceva? Cât şiretlic în această combinaţie, vicleşugul experimentat al unei femei obişnuite să seducă: înşelând un om cu o fire atât de încrezătoare ca a lui, se făcuse şi mai vinovată, se dovedise nerecunoscătoare.

Ingratitudinea era pentru Lester un lucru respingător, o considera trăsătura caracteristică şi cea mai revoltătoare a unei fiinţe decăzute, şi faptul că descoperea indiciul unei asemenea trăsături la Jennie îl tulbura nespus. E drept că, până atunci, nu dăduse niciodată şi în niciun fel dovadă de aşa ceva – ba dimpotrivă; cu toate acestea acum dispunea de probe incontestabile, ceea ce învenina sentimentele pe care le nutrea pentru ea. Cum putuse să se facă vinovată de o asemenea purtare faţă de el? Oare nu o ridicase de jos, ca să spunem astfel, şi făcuse din ea prietena lui? Se sculă de pe scaun şi începu să

măsoare în sus şi-n jos camera cufundată în tăcere; gravitatea problemei îl obliga să ia o hotărâre. Se făcuse vinovată de o faptă urâtă, pe care! se considera în măsură s-o condamne. Era rău că începuse prin a-i tăinui ceva; şi mai rău încă faptul că-l înşelase în continuare. Şi, în fine, mai era gândul că, la urma urmei, îşi împărţise dragostea între el şi copil, o parte pentru el, o parte pentru copil, adevăr pe care niciun bărbat în situaţia sa nu-l poate privi cu seninătate. Gândul acesta îl făcea să se învârtească prin cameră nervos, cu mâinile în buzunare, păşind în neştire.

Faptul că un om cu firea lui Lester se simţea nedreptăţit numai pentru că Jennie îi ascunsese existenţa unui copil, adus pe lume datorită unei purtări la fel de puţin conformă regulilor morale ca şi aceea, de mai târziu, când îi cedase lui, era un exemplu al inexplicabilei perversităţi spre care înclină necontenit mintea omenească, în calitatea ei de custode al onoarei altora. Lăsând deoparte propria sa comportare (căci bărbaţii pun doar arareori în balanţă acest lucru), Lester credea în acel ideal conform căruia femeia i se dezvăluie cu totul singurului bărbat pe care îl iubeşte. Iar faptul că Jennie nu procedase astfel îl durea. Încercase într-o zi să-i pună întrebări cu privire la trecutul ei. Îl rugase să nu insiste. Atunci fusese momentul să-i vorbească despre copil, oricare ar fi fost adevărul. Şi acum… Lester clătină din cap.

După ce reflectă un timp, primul imbold pe care-l simţi fu să plece din casă şi să o părăsească. Dar, totodată, era curios să afle sfârşitul acestei poveşti. Îşi puse, totuşi, haina şi pălăria şi ieşi, iar la primul local aflat la îndemână, se opri ca să bea ceva. Apoi se urcă într-un omnibuz şi se duse la club, unde se plimbă prin diverse încăperi şi discută cu cele câteva persoane pe care le întâlni. Era neliniştit şi mânios; în cele din urmă, după trei ore de gândire, luă o trăsură şi se întoarse.

Stând lângă copilul adormit, cufundată în nefericirea ei, Jennie înţelese într-un târziu, după răsuflarea liniştită a fetiţei, că pericolul trecuse. Acum, când nu mai avea nimic de făcut pentru Vesta, începură să-i revină în minte îndatoririle faţă de căminul pe care îl părăsise, promisiunea făcută lui Lester şi obligaţia de a-i fi credincioasă până la sfârşit. Poate că Lester o aştepta. Probabil că dorea să audă sfârşitul

povestirii înainte de a o părăsi pentru totdeauna. Chinuită şi înspăimântată cum era la gândul că Lester o va abandona – lucru de care acum nu se mai îndoia – simţea, totuşi, că meritase acest lucru, că-şi primea pe drept pedeapsa pentru toate rătăcirile ei.

Trecuse de unsprezece când Jennie ajunsese acasă, iar lumina din hol era stinsă. Încercă mai întâi uşa, apoi băgă cheia în broască. Nu se mişca nimeni. Se aştepta să simtă aţintită asupra ei privirea aspră şi usturătoare a lui Lester. Nu era, totuşi, acolo. Faptul că lăsase gazul aprins fusese pur şi simplu o neglijenţă de-a lui. Aruncă o privire grăbită în jur, dar nevăzând decât camera goală a ajuns la a doua concluzie – aceea că o părăsise. Şi astfel rămase pe loc – o fiinţă cufundată în gânduri, neputincioasă.

„A plecat”, gândi ea. În acea clipă, paşii lui răsunară pe scări. Intră, cu pălăria tare trasă mult peste fruntea largă, până aproape de sprâncenele roşcate, şi cu pardesiul încheiat strâns în jurul gâtului. Fără să-şi îndrepte ochii spre Jennie, îşi dezbrăcă haina şi o atârnă în cuier; apoi, tacticos, îşi scoase pălăria şi o atârnă tot în cuier. Când termină, se întoarse spre locul de unde ea îl privea cu ochii larg deschişi.

— De astă dată vreau să ştiu despre ce-i vorba, de la început până la sfârşit, rupse el tăcerea. Al cui e copilul?

Jennie, şovăi o clipă, aidoma unui om care se pregăteşte să se afunde în beznă, apoi deschise mecanic buzele şi mărturisi:

— Al senatorului Brander.

— Senatorul Brander, răspunse ea un ecou Lester, căci numele foarte cunoscut al omului politic care nu încetase să se bucure de faimă chiar şi după moarte, îi răsună în urechi cu o forţă neaşteptată. Cum ai ajuns să-l cunoşti?

— Mama şi cu mine îi spălam rufele, adăugă ea simplu.

Lester tăcu; îndrăzneala mărturisirii ei îl făcea să uite până şi pica pe care i-o purta. „Copilul senatorului Brander”, gândi el. Aşadar, acest ilustru reprezentant al intereselor oamenilor de rând era cel care o nenorocise pe fiica unei spălătorese, după cum afirma ea însăşi. Frumoasă tragedie a celor de jos!

— Cât e de atunci? întrebă el cu o. figură întunecată.

— Aproape şase ani.

Lester calculă timpul care trecuse de când o cunoscuse, apoi adăugă:

— Câţi ani are copilul?

— Cinci şi ceva.

Lester schiţă o mişcare uşoară. Nevoia de a gândi serios făcea ca vocea să-i fie mai categorică, dar mai puţin amară.

— Unde ai ţinut-o în tot acest timp?

— Acasă, până când ai plecat la Cincinnati, primăvara trecută. Atunci m-am dus şi am adus-o.

— Era la Cleveland atunci când veneam la voi?

— Da, spuse Jennie, dar n-am lăsat-o nicăieri unde o puteai vedea.

— Am avut impresia că le-ai spus alor tăi că te-ai căsătorit! exclamă el, întrebându-se cum se explica legătura pe care familia ei o avea cu copilul.

— Da, dar nu voiam să-ţi vorbesc despre copil. Mă gândeam mereu să-ţi spun.

— Şi de ce n-ai făcut-o?

— Fiindcă-mi era teamă.

— Teamă de ce?

— Nu ştiam ce o să devin când am plecat cu tine, Lester. Nu voiam să-i fac vreun rău dacă puteam să-l ocolesc. După aceea mi-a fost ruşine. Când ai spus că nu-ţi plac copiii, mi-a fost frică.

— Frică că o să te părăsesc?

— Da.

Lester se opri, căci simplitatea răspunsurilor ei îndepărta o parte din bănuiala care îl copleşise la început – aceea că fusese victima unui vicleşug iscusit. La urma urmei, nu era atât vorba de înşelătorie, cât pur şi simplu de mizeria prilejuită de împrejurări şi laşitate morală. Ce familie trebuie să aibă! Ce firi bizare şi amorale or fi având dacă au putut acoperi un asemenea aranjament!

— Şi nu ştiai că totul o să se descopere până la urmă? Ai fi putut să te gândeşti că n-ai cum s-o creşti în felul acesta. De ce nu mi-ai spus de la început? Pe-atunci mi-ar fi fost cu totul indiferent.

— Ştiu. Voiam s-o ocrotesc.

— Unde e acum?

Jennie îi explică. Stătea acolo fără să ştie ea însăşi ce să înţeleagă din întrebările şi atitudinea lui contradictorie. Mai târziu încercă să-i explice, dar Lester nu înţelese decât faptul că procedase absolut fără nicio intenţie de a-l înşela, lucru ce apărea atât de vădit, încât, dacă nu s-ar fi aflat în situaţia în care se afla, i-ar fi fost milă de dânsa. Dar descoperirea făcută în legătură cu Brander îl urmărea şi, în cele din urmă, reluă discuţia pe această temă.

— Spui că mama ta îi spăla rufele. Cum ai ajuns să intri într-o astfel de legătură cu el?

Jennie, care până atunci îi suportase întrebările fără să-şi arate durerea, se înfioră de astă dată. Viola acum perioada de care se legau, fără doar şi poate cele mai dureroase amintiri din viaţa ei. Aşa cum o întrebase, lăsa să se înţeleagă că doreşte să-i explice totul.

— Eram atât de tânără, Lester! Aveam doar optsprezece ani. Nu ştiam. Mergeam la hotelul unde stătea, îi luam rufele şi la sfârşitul săptămânii i le duceam înapoi.

Tăcu, şi în timp ce Lester se aşeza, cu aerul că aşteaptă să audă totul, continuă:

— Eram atât de săraci! îmi oferea bani ca să-i dau mamei. Nu ştiam nimic.

Se opri din nou, neputincioasă, iar el, văzând că-i va fi imposibil să se explice dacă nu e ajutată, reluă întrebările şi lămuri treptat toată această tristă poveste. Brander intenţionase să se căsătorească cu ea. Îi scrisese, dar nu apucase să se mai întoarcă.

Mărturisise totul. Timp de cinci minute Lester nu scoase niciun cuvânt; îşi rezemase un braţ de marginea căminului şi privea fix peretele, iar Jennie aştepta, fără să ştie ce avea să urmeze şi fără să vrea să aducă vreun argument în apărarea ei. Se auzeau bătăile ceasului. Pe faţa lui Lester nimic nu lăsa să se vadă ce gândea sau ce simţea. De astă dată era cu desăvârşire calm, pe deplin stăpân pe sine, şi se întreba ce avea să facă. Jennie stătea în faţa lui ca un criminal pe banca acuzaţilor. El, omul cel drept, cel moral, cel cu inima pură, ocupa scaunul judecătorului. Trebuia să-i pronunţe verdictul, să hotărască ce cale avea să urmeze el însuşi.

Desigur, era o încurcătură neplăcută, ceva cu care un bărbat cu situaţia şi averea sa nu trebuia să aibă nimic de-a face. Copilul,

realitatea existenţei lui, dădea întregii poveşti un aspect aproape insuportabil şi, totuşi, nu era încă pe deplin pregătit să vorbească. După un timp, se întoarse, căci sunetul argintiu al pendulei franceze din sufragerie, care bătea ora trei, îl făcu să devină conştient de prezenţa lui Jennie; palidă, șovăitoare, stătea în picioare, aşa cum stătuse în tot acest timp.

— Mai bine du-te şi te culcă, îi spuse în cele din urmă şi din nou se cufundă în gândurile sale, care încercau să rezolve această grea problemă.

Dar Jennie rămase mai departe acolo, cu ochii larg deschişi, în aşteptare, gata să asculte în orice clipă în ce fel îi hotărâse soarta. Aşteptă totuşi zadarnic. După, o lungă meditaţie, Lester se întoarse şi se îndreptă spre cuierul de lângă uşă.

— Mai bine culcă-te, repetă el pe un ton indiferent. Eu ies.

Jennie se întoarse fără voie şi ea, simţind că până şi în acest moment de criză ar fi putut să-i facă vreun mic serviciu, dar Lester nu o vedea. Ieşi din casă, fără să mai scoată o vorbă. Privi în urma lui şi, în timp ce paşii îi răsunau pe scară, i se părea că a fost condamnată şi că aude clopotul sunând pentru propria ei moarte. Ce făcuse? Ce avea să facă el acum? rămase acolo neputincioasă în disperarea ei, şi când auzi zgomotul uşii de jos, făcu o mişcare cu mâna, dictată de chinul deznădejdii înăbușite. „A plecat, gândi ea, a plecat”.

În lumina unor zori târzii, stătea tot acolo, gândindu-se la soarta ei, mult prea gravă pentru lacrimi inutile.

CAPITOLUL XXX

Posacul şi filosoful Lester nu era chiar atât de hotărât pe cât părea în ceea ce priveşte felul cum avea să procedeze în viitor. Deşi în sinea sa era destul de pornit, nu vedea, la urma urmei, ce temeiuri avea să se plângă. Şi, totuşi, existenţa copilului complica serios lucrurile. Nu-i plăcea să vadă întruchipată într-o fiinţă omenească mărturia greşelilor săvârşite de Jennie în trecut; dar recunoştea, ca o stare de fapt, că, dacă şi-ar fi dat osteneala, ar fi putut să-i smulgă cu multă vreme în urmă povestea vieţii ei. Nu l-ar fi minţit, ştia. La începutul începutului i-ar fi putut cere să-i istorisească trecutul. N-o făcuse. Ei bine, acum era prea târziu. Un lucru îi era limpede, şi anume, că nu avea rost să se mai gândească vreodată s-o ia în căsătorie. Nu mai era cu putinţă, un bărbat cu situaţia sa nu putea să facă aşa ceva. Cel mai potrivit lucru era să-i asigure lui Jennie o rentă rezonabilă şi apoi s-o părăsească. Cu această hotărâre se întoarse la el la hotel, dar nu-şi spuse, e drept, că va trece imediat la fapte.

E uşor pentru un bărbat să găsească o soluţie teoretică într-o asemenea situaţie, dar nu e la fel de uşor să treacă la fapte. Obiceiurile noastre confortabile, dorinţele şi pasiunea devin mai puternice pe măsură ce timpul trece, iar Jennie nu era pentru Lester doar o persoană alături de care se simţea bine, ci şi o femeie care-l atrăgea. Aproape patru ani de legătură neîntreruptă îl făcuseră să afle ceva despre ea şi despre el însuşi, încât nu era pregătit să renunţe uşor sau repede la totul. Ar fi însemnat să şi-o smulgă din suflet. Ziua, prins în vârtejul muncii dintr-o mare întreprindere, lucrul îi părea mai uşor, dar când se lăsa noaptea, era cu totul altceva. Se simţea singur, după cum fu foarte surprins să constate, şi asta îl tulbură.

Printre altele i se părea interesant ceea ce-i spusese Jennie la începutul discuţiei, şi anume că dacă ar fi amestecat-o pe Vesta în viaţa ei şi a lui, ar fi cauzat un rău copilului. Ar fi vrut să ştie cum ajunsese ea să gândească astfel? Situaţia lui socială era mai bună decât a ei şi, totuşi, după un timp admise că în afirmaţia lui Jennie ar fi putut exista un dram de adevăr. Jennie nu ştia cine era el şi cum avea de gând să se poarte cu ea. El ar fi putut s-o părăsească. Şi fiindcă ea nu avea nicio certitudine în privinţa lui, dorea să-şi ferească copilul de consecinţele

grave ale situației care ar fi urmat. Ideea nu era tocmai rea.

Și apoi era curios să vadă cum arăta copilul. Fiica unui om ca senatorul Brander ar putea fi un copil excepțional. El fusese un bărbat strălucit, iar Jennie era o femeie fermecătoare. Se gândea, și asta îl irita și-i ațâța totodată curiozitatea. Ar trebui să se întoarcă și să vadă copilul. De fapt avea dreptul să-l cunoască; dar șovăia din pricina atitudinii pe care o adoptase la început. Avea impresia că, trebuie să pună într-adevăr capăt întregii istorii, dar odată ajuns aci începea să ducă tratative cu el însuși.

Adevărul era că nu putea. Anii de conviețuire cu Jennie îl făcuseră să se simtă foarte legat de ea. Cine mai fusese oare atât de aproape de el în trecut? Mama sa îl iubea, dar felul în care se purta cu el semăna nu atât cu iubirea, cât cu ambiția. Tatăl lui? Ei bine, tatăl lui era bărbat la fel ca el însuși. Toate surorile lui erau vădit preocupate de treburile lor personale. Robert și el aveau firi foarte deosebite. Alături de Jennie fusese fericit, trăise cu adevărat. Avea nevoie de ea. Pe măsură ce" trecea mai mult timp de când o părăsise, o dorea mai mult. În cele din urmă hotărî să aibă o discuție fără ocolișuri, să ajungă la un fel de înțelegere. Ar trebui să-și ia copilul și să-i poarte de grijă. Trebuie să înțeleagă că s-ar putea, în cele din urmă, să dorească să se despartă de ea. Ar trebui să-i dea de înțeles că s-a petrecut o schimbare hotărâtoare în relațiile dintre ei, deși s-ar putea ca ruptura să nu aibă loc imediat.

În aceeași seară plecă spre apartamentul unde locuia Jennie. Ea îl auzi intrând și inima începu să-i zvâcnească. Apoi își adună tot curajul și-i ieși în întâmpinare.

— După câte îmi dau eu seama, nu rămâne de făcut decât un singur lucru, începu Lester în felul acela direct care îl caracteriza. Ia fetița și adu-o aici, ca să poți avea grijă de ea. N-are sens s-o lați pe mâini străine.

— O s-o aduc, Lester, spuse Jennie supusă. Am dorit întotdeauna…

— Atunci e perfect, ar fi bine s-o aduci imediat. Scoase din buzunar un ziar de seară și se apropie de una din ferestrele care dădeau în fața casei, apoi se întoarse spre ea:

— Noi am putea să ne înțelegem unul pe altul, Jennie, continuă

el. Îmi dau seama cum s-au petrecut lucrurile. A fost o prostie din partea mea că nu te-am întrebat mai înainte şi nu am stăruit să-mi spui. A fost o prostie şi din partea ta că mi-ai ascuns adevărul, chiar dacă nu doreai ca viaţa copilului să aibă vreun amestec cu a mea. Trebuia să ştii că era imposibil. Acum nu mai are nicio importanţă. Aş vrea să-ţi atrag atenţia asupra faptului că o legătură ca a noastră nu poate rezista dacă nu se bazează pe încredere. Între mine şi tine a existat o asemenea încredere, aşa îmi închipuiam. Nu văd limpede cum, în condiţiile acestea, între noi doi ar mai putea exista altceva decât o legătură provizorie. Situaţia e prea încurcată. Am da prilej la prea multă bârfeală.

— Ştiu, spuse Jennie.

— Așadar, nu cred că o să iau o hotărâre pripită. În ceea ce mă priveşte, nu văd de ce lucrurile n-ar putea să continue aşa cum sunt… de bună seamă, aşa cum sunt în momentul acesta, dar aş vrea să priveşti realitatea în faţă.

Jennie suspină.

— Ştiu, Lester, ştiu…

Se duse la fereastră şi privi îndelung afară. În curte se vedeau câţiva pomi pe care începea să-i învăluie umbra serii. Îi plăcea această atmosferă intimă şi de aceea se întreba ce avea să iasă din toată povestea asta. Să părăsească apartamentul şi să se ducă la club?

— Pregăteşte cina, sugeră el după un timp, şi se întoarse cam iritat spre ea.

Dar nu se simţea atât de indiferent cum voia să lase impresia.

De ce oare viaţa era alcătuită atât de prost? Se îndreptă din nou spre fotoliul său, în timp ce Jennie îşi vedea de treburile ei. Se gândea la Vesta, la lipsa de recunoştinţă pe care o dovedise faţă de Lester, la hotărârea lui definitivă de a nu se căsători niciodată cu ea. Aşadar, visul vieţii ei fusese spulberat de-o nebunie.

Aşternu masa, aprinse lumânările din frumoasele sfeşnice de argint, pregăti pâiniţele preferate de Lester, puse la cuptor „o pulpă de miel şi spălă câteva frunze de lăptucă pentru salată. În ultima vreme studiase cu sârguinţă o carte de bucate şi mai învăţase o mulţime de lucruri şi de la maică-sa. Între timp, se întreba cum aveau să se petreacă lucrurile. O va părăsi la un moment dat, fără îndoială. Avea să

plece fi se va căsători cu alta. „Ei bine, îşi spuse ea în cele din urmă, n-o să plece chiar acum, și asta contează. Şi pot s-o iau pe Vesta la mine. Suspină când aduse mâncarea la masă. Dacă viaţa i l-ar fi dăruit pe Lester, şi pe Vesta – pe amândoi… dar din speranţa aceea a ei nu mai rămăsese nimic.

CAPITOLUL XXXI

După această furtună, se aşternu liniştea şi pacea. A doua zi, Jennie se duse şi-o luă pe Vesta. Bucuria revederii dintre mamă şi fiică compensă multe necazuri. „Acum pot să mă port cu ea aşa cum trebuie”, gândi Jennie, şi de trei-patru ori în cursul zilei se pomeni îngânând o melodie.

La început, Lester venea doar întâmplător. Încerca să se convingă că ar trebui să facă ceva care să-i schimbe viaţa, care să ducă la acea despărţire iară întoarcere despre care amintise. Nu-i plăcea ideea că un copil se află în această casă, şi mai ales acest copil. Luptă victorios cu sine însuşi câtva timp, neglijând-o voit, apoi începu să vină tot mai des. În ciuda tuturor neajunsurilor, casa aceasta era un loc paşnic şi odihnitor, care-i oferea un confort remarcabil. În primele zile, lui Jennie îi fu greu să potrivească lucrurile astfel încât fetiţa, zburdalnică, neastâmpărată, aproape de nestăpânit, să nu-l stânjenească pe omul acesta serios, energic şi preocupat de afaceri. În prima seară când Lester telefonă că vine, Jennie o struni pe Vesta, spunându-i că era un om foarte rău, căruia nu-i plăceau copiii, şi că nu era bine să se apropie de el.

— Nu trebuie să vorbeşti, îi spuse ea. Nu trebuie să pui întrebări. Să aştepţi doar ca mama să te întrebe ce vrei şi să nu pui mâna pe nimic.

Vesta făgădui solemn, dar mintea ei de copil nu înţelegea cât de serios era acest avertisment.

Lester sosi la şapte. Jennie, care-şi dăduse multă osteneală s-o îmbrace pe Vesta cât mai atrăgător cu putinţă, trecu în dormitor pentru un ultim retuş al propriei ei toalete. Presupunea că Vesta e în bucătărie. Dar fetiţa se ţinuse după ea şi se oprise în uşa salonului, unde acum putea fi văzută foarte bine. Lester îşi atârnă haina şi pălăria în cuier şi o văzu pentru prima oară pe Vesta. Fetiţa era delicioasă – aşa i se păru din clipa în care o zări. Purta o rochiţă din flanelă albă cu picăţele albastre, cu guleraş înalt şi manşete dintr-un material suplu, iar în picioare pantofi şi ciorapi albi. Buclele de culoarea boabelor de porumb îi încadrau jucăuşe obrazul. Ochii albaştri, obrajii şi buzele trandafirii îi întregeau imaginea. Lester tresări, ispitit să spună ceva,

dar se stăpâni. Vesta se retrase intimidată.

Când apăru Jennie, Lester comentă sosirea fetiţei.

— Drăguţ copil, spuse el. E greu s-o faci să te asculte?

— Nu foarte greu.

Jennie trecu în sufragerie şi Lester surprinse un crâmpei de discuţie…

— Cine e? întrebă Vesta.

— St! A venit unchiul Lester. Nu ţi-am spus să nu vorbeşti?

— E unchiul tău?

— Nu, dragă. Şi acum, taci. Du-te în bucătărie.

— E numai unchiul meu?

— Da. Şi-acum, fugi.

— Bine.

Lester zâmbi, în ciuda voinţei lui. Ce s-ar fi întâmplat dacă fetiţa ar fi fost lipsită de farmec, rău făcută sau ursuză, sau toate la un loc, e greu de presupus. Iar dacă Jennie ar fi procedat cu mai puţin tact, chiar şi în primele zile, ar fi putut fi prost impresionat. Dar, aşa cum stăteau lucrurile, frumuseţea copilului, împreună cu diplomaţia plină de blândeţe a mamei, care o făcea să nu apară pe primul plan, nu-i ofereau decât o fugară imagine a tinereţii şi nevinovăţiei care e totdeauna plăcută. Fu izbit de gândul că în tot acest răstimp de trei ani Jennie fusese mama unui copil, că fusese despărţită de el la un moment dat luni întregi, că nu făcuse niciodată nici cea mai mică aluzie la existenţa fetiţei şi, totuşi, vedea limpede că o iubea foarte mult. „Bizar", îşi spuse Lester. "E o femeie foarte, foarte ciudată”.

Într-o dimineaţă, Lester stătea în salon şi-şi citea ziarul, când deodată i se păru că aude mişcându-se ceva. Se întoarse şi, spre surprinderea sa, văzu un ochi mare, albastru, care-l fixa prin crăpătura unei uşi vecine; se simţi tulburat. Nu semăna cu un ochi obişnuit, care, pus într-o asemenea încurcătură, s-ar fi retras imediat; ochiul continua să se menţină pe poziţie cu o îndrăzneală bine calculată. Lester întoarse grav pagina ziarului şi privi din nou. Ochiul nu se clintise. Întoarse o altă pagină şi mai aruncă o privire. De astă dată dispăruse.

Acest episod neînsemnat, lipsit de importanţă prin el însuşi, conţinea totuşi în sine farmecul salvator al comediei, lucru la care Lester era deosebit de sensibil. Deşi nu avea câtuşi de puţin intenţia să

renunţe la atitudinea sa distantă, găsi că apariţia misterioasă îl amuza până în cele mai mici amănunte; colţurile gurii sale tindeau să se ridice. Cu toate că-și înfrână această înclinaţie și se ocupă mai departe de ziarul său, incidentul îi rămase viu în minte. Tânăra călătoare pe drumul vieţii făcuse asupra lui o primă ¡impresie profundă.

Nu mult după aceea, într-o dimineaţă, la micul dejun, pe când Lester își mânca liniștit cotletul, absorbit de lectura ziarului, atenţia îi fu atrasă de o nouă apariţie, de data asta mai puţin simplă. Jennie îi dăduse Vestei masa de dimineaţă și o lăsase să se joace singură până la plecarea lui Lester. Stătea la masă și turna cafea, când Vesta apăru brusc și străbătu camera cu aerul că e foarte prinsă de treburi. Lester își înălţă privirea, iar Jennie roși și se ridică.

— Ce s-a întâmplat, Vesta? întrebă ea și porni pe urmele fetiţei.

Între timp Vesta ajunsese în bucătărie, făcuse rost de o măturică și acum se întoarse, cu o nostimă hotărâre întipărită pe faţă.

— Vreau măturică mea! exclamă ea și porni tacticos mai departe, manifestare isteaţă la care Lester surâse din nou în sinea lui, de data aceasta îngăduind ca umbra unui zâmbet să-i joace pe buze.

În cele din urmă, ca urmare a acestui contact, senzaţia neplăcută pe care i-o trezea prezenţa copilului se topi treptat și locul îi fu luat de un fel de îngăduitoare recunoaștere a posibilităţilor ei de fiinţă umană.

Felul cum se desfășurară lucrurile în următoarele șase luni fu de natură să slăbească și mai mult acea pornire de a opune rezistenţă, care ma, i dăinuia încă în mintea lui Lester. Deși nu se resemna câtuși de puţin cu atmosfera oarecum impură în care trăia, se simţea, totuşi, atât de bine, încât nu se putea hotărî să renunţe. Prea se simţea ca într-un pat de puf. Jennie îl adora, copleşită de iubire. Libertatea fără margini de care se bucura în ceea ce priveşte toate vechile sale relaţii sociale, împreună cu plăcerea izvorâtă din liniştea, simplitatea şi afecţiunea ce domneau în casă erau mult prea îmbietoare. Amâna hotărârea de pe o zi pe alta și începu să gândească că poate ar trebui să lase lucrurile așa cum sunt.

În această perioadă, relaţiile sale prieteneşti cu micuţa Vesta se întăriră pe nesimţite. Descoperi o adevărată savoare plină de umor în isprăvile fetiţei și ajunse chiar s-o urmărească, curios să vadă ce avea să mai născocească. Făcea totdeauna câte ceva interesant, și deși

Jennie o supraveghea cu o grijă care pentru el constituia o altă revelaţie, Vesta reuşea totuşi să treacă peste orice încercare menită s-o cuminţească şi observaţiile ei izbeau drept la ţintă. De pildă, odată se muncea să-şi taie bucăţica ei de carne pe o farfurie enormă, cu un cuţit mare, iar Lester îi atrase lui Jennie atenţia că ar fi mai bine să i se procure nişte tacâmuri mai mici.

— Nu poate să se folosească de cuţitele astea.

— Da! spuse pe loc Vesta. Îmi trebuie un cuţitaş. Mâna mea e tare mică.

Şi ridică mâna.

Jennie, care nu putea să prevadă niciodată ceea ce avea să urmeze, i-o apucă peste masă şi i-o dădu jos, în timp ce Lester se stăpânea să nu râdă.

Nu trecu mult şi într-altă dimineaţă, Vesta, care o privea atent pe Jennie cum punea bucăţele de zahăr în ceaşca lui Lester, interveni brusc.

— Mie două bucăţi, mamă.

— Nu, iubito, ţie nu-ţi trebuie. Tu bei lapte.

— Unchiul Lester pune două! protestă ea.

— Da, răspunse Jennie, dar tu eşti încă o fetiţă. Şi-apoi, nu trebuie să vorbeşti aşa la masă. Nu-i frumos.

— Unchiul Lester mănâncă prea mult zahăr, veni prompt răspunsul, la care rafinatul gurmand surâse larg. – Asta nu ştiu, catadicsi el pentru prima oară să-i răspundă. Mi se pare că vulpea care nu ajunge la struguri spune că sunt acri.

Vesta îi zâmbi şi ea, şi acum, fiindcă gheaţa fusese spartă, continuă să sporovăiască în voie. Lucrurile se înlănţuiau astfel încât, în cele din urmă, Lester avu impresia că, într-un anumit fel, fetiţa e a lui; ar fi vrut chiar ca ea să se bucure de avantajele pe care le putea avea de pe urma situaţiei şi averii sale, bineînţeles cu condiţia ca el să rămână cu Jennie şi între ei doi să existe o înţelegere care să-i permită să nu rupă pentru totdeauna legăturile cu lumea sa, lume pe care nu trebuia s-o uite nicio clipă.

CAPITOLUL XXXII

În primăvara următoare, sălile de prezentare şi magazinul fură gata, şi Lester îşi mută biroul în clădirea nouă. Până atunci toate afacerile sale le tratase la „Grand Pacific" şi la club. Din acest moment se simţi stabilit de-a binelea la Chicago, ca şi cum aici avea să fie de acum încolo căminul său. În seama lui fuseseră lăsate o mare parte din treburile întreprinderii – controlul unui număr însemnat de funcţionari, încheierea unor importante şi variate tranzacţii. Toate acestea îl scutiră de deplasări, obligaţie care îi revenea acum soţului lui Amy, sub supravegherea lui Robert. Xcesta din urmă făcea tot ce-i stătea în putinţă ca să-şi apere propriile interese, nu numai prin înrâurirea pe care o avea asupra surorilor sale, dar şi prin reorganizarea fabricii. Câţiva oameni la care Lester ţinea în mod deosebit erau ameninţaţi cu concedierea. Dar Lester nu ştia acest lucru, iar bătrânul Kane înclina să-i dea lui Robert mână liberă. Vârsta îşi spunea cuvântul. Era bucuros să vadă cum se ridică un om cu mână de fier care preia conducerea. Pe Lester faptul acesta nu-l supăra. Se părea că Robert şi Lester se înțelegeau mai bine ca oricând.

Lucrurile s-ar fi desfăşurat destul de paşnic dacă viaţa particulară a lui Lester, în tovărăşia lui Jennie, ar fi fost o taină care putea fi ascunsă la nesfârşit. Uneori, persoane care aveau cu el legături mondene sau de afaceri, îl vedeau plimbându-se cu ea în trăsură. Lestor era de părere că trebuie să braveze situaţia fără scrupule, deoarece era necăsătorit şi liber să-şi ducă viaţa alături de cine îi plăcea. Jennie putea fi o tânără de familie bună, care îl interesa. Nu o prezenta nimănui dacă nu era neapărat nevoie şi întotdeauna căuta să mâne cât mai repede, pentru ca alţii să nu-l poată ajunge şi să-i vorbească. La teatru, după cum se ştie, era pur şi simplu „domnişoara Gerhardt".

Partea proastă era că mulţi dintre prietenii săi erau şi ei nişte fini observatori ai vieţii. Nu aveau de ce să se împotrivească felului în care se purta Lester. Atâta că fusese văzut şi în alte oraşe, în trecut, cu aceeaşi femeie. Trebuie să fie cineva cu care are o legătură nelegitimă! Foarte bine! Averea şi tinereţea trebuie să-şi facă mendrele. Zvonurile ajunseră şi la urechea lui Robert, care nu se amestecă. Dacă Lester

doreşte să procedeze astfel, treaba lui! Dar o să vină şi ziua când această chestiune va trebui să fie luată în discuţie.

Asta se petrecea cam la un an şi jumătate de când Lester şi Jennie trăiau în apartamentul din partea de nord a oraşului. Întâmplarea făcu ca toamna, într-o perioadă când vremea era foarte rea, Lester să se îmbolnăvească de o uşoară gripă. La primele simptome, – crezu că era vorba de o. indispoziţie trecătoare şi încercă să lupte împotriva răului cu o baie caldă şi o doză serioasă de chinină. Boala nu se dădea bătută atât de uşor cum crezuse el. Dimineaţa zăcea întins pe spate, cu febră mare şi simţea că-i plesneşte capul de durere.

Lunga perioadă de convieţuire cu Jennie îl făcuse imprudent. Prudenţa i-ar fi dictat să se ducă la hotel şi să îndure boala în singurătate. Dar el era foarte bucuros că se afla cu Jennie în casă. Sună la birou şi anunţă că nu se simţea bine şi că va lipsi o zi sau două; apoi se încredinţă grijii pline de răbdare a lui Jennie. Fireşte, ea era încântată să-l aibă pe Lester alături – sănătos sau bolnav. Îl sfătui să se lase văzut de un doctor care să-i dea o reţetă. Îi făcea limonadă caldă şi-i spăla într-una faţa şi picioarele cu apă rece. Iar mai târziu, când Lester începu să se simtă mai bine, îi dădea să bea o supă gustoasă de carne sau o fiertură de ovăz.

În timpul acestei boli picară şi primele ghinioane. Louise, sora lui Lester, care fusese în vizită la nişte prieteni din Saint Paul şi care-i scrisese că, în drum, s-ar putea să se oprească să-l vadă, hotărî să se întoarcă mai repede decât socotise la început. Louise sosi la Chicago în zilele când Lester zăcea bolnav în apartamentul lui Jennie. Sună la birou şi, aflând că nu era acolo şi că avea să lipsească o vreme, întrebă unde l-ar putea găsi.

— Cred că în apartamentul său de la „Grand Pacific”, răspunse un secretar imprudent. Nu se simte bine.

Louise, cam tulburată, telefonă la „Grand Pacific”, de unde i se spuse că domnul Kane nu mai fusese pe acolo de câteva zile şi că, de fapt, nu locuia în apartamentul acela mai mult decât o zi sau două pe săptămână. Cum lucrul acesta îi stârni curiozitate, Louise telefonă la club.

Din întâmplare nimeri un telefonist care făcuse de mai multe ori legătura cu apartamentul din nordul oraşului, când Lester i-o ceruse.

Nu i se pusese în vedere să nu dea numărul şi, de fapt, nimeni nu i-l ceruse vreodată. Când Louise afirmă că era sora lui Lester şi că era nerăbdătoare să-l găsească, tânărul telefonist îi răspunse:

— Cred că locuieşte în Schiller Place.

— A cui e adresa pe care o dai? întrebă un funcţionar care trecea pe-acolo.

— A domnului Kane.

— Nu da adresa. Nu ştiai că nu trebuie să faci asta?

Tânărul se scuză, dar Louise pusese receptorul în furcă şi plecase. O oră mai târziu, curioasă să cunoască această a treia locuinţă a fratelui său, Louise sosea în Schiller Place. Urcă scările – casa se compunea din două apartamente – şi văzu numele Kane scris pe uşa care dădea spre etajul doi. Sună şi-i deschise Jennie, surprinsă să vadă o tânără doamnă atât de elegantă.

— Aici locuieşte domnul Kane? binevoi Louise s-o întrebe, aruncând o privire prin uşa dindărătul lui Jennie.

Era cam mirată că vedea o femeie tânără, dar deocamdată n-avea. decât vagi bănuieli.

— Da, răspunse Jennie.

— Mi s-a spus că e bolnav. Sunt sora lui. Pot să intru?

Dacă ar fi avut timpul să-şi adune gândurile, Jennie ar fi încercat să găsească o scuză, dar Louise, cu siguranţa de sine pe care i-o dădea originea şi situaţia ei în lume, îşi făcu repede loc şi o lăsă în urmă; Jennie nu apucase să scoată o vorbă. În clipa când se văzu în casă, Louise începu să cerceteze totul cu privirile. Se afla în camera de zi, care dădea în dormitorul unde zăcea Lester. Vesta, care se juca întâmplător într-un colţ se ridică şi privi lung persoana nou-venită. Prin uşa deschisă a dormitorului se vedea Lester, întins, cu ochii închişi pe patul de lângă fereastră.

— Aici erai, bătrâne? exclamă Louise. Ce te supără? adăugă ea grăbită.

Lester, care, la auzul vocii ei, deschisese ochii, îşi dădu într-o clipă seama de toată situaţia. Se ridică într-o rână, dar nu izbuti decât cu greu să vorbească.

— Hello, Louise! îngăimă el în cele din urmă, De unde vii?

— De la Saint Paul. M-am întors mai repede decât credeam,

răspunse ea stângaci, furioasă fiindcă simţea că ceva nu era în regulă. Am avut de furcă până ce te-am găsit. Cine e…?

Era cât pe ce să spună „menajera asta drăguţă", dar în clipa aceea se întoarse şi o văzu pe Jennie care, zăpăcită, ducea în grabă câteva lucruri în camera alăturată şi arăta lividă la faţă.

Lester făcea eforturi disperate ca să-şi dreagă vocea. Soră-sa scrută camera cu un ochi căruia nimic nu-i scapă. Remarcă atmosfera intimă, plăcută şi sugestivă totodată. O rochie de-a lui Jennie era aruncată pe un scaun, având aerul că e pe locul ei firesc, ceea ce o făcu pe domnişoara Kane să se dea deoparte cu băgare de seamă. Îşi privi fratele; ochii lui aveau o expresie ciudată – părea uşor jenat, dar calm, plin de dispreţ şi pus pe ceartă.

— Nu trebuia să vii aici, spuse el, înainte ca Louise să dea glas întrebării care i se înfiripa în minte.

— Şi de ce, mă rog? exclamă ea furioasă de această mărturisire. Eşti fratele meu, nu-i aşa? De ce trebuie să locuieşti într-o casă unde nu pot veni? Zău că-mi placi; tu îmi faci una ca asta?

— Ascultă, Louise, continuă Lester, sprijinindu-se mai departe într-un cot. Cunoşti la fel de bine viaţa ca şi mine. Nu-i nevoie să ne certăm. Nu ştiam că vii; aş fi aranjat altfel lucrurile.

— Nu mai spune! Ai fi aranjat altfel lucrurile! îl ironiză Louise. Trebuia să-mi închipui. Ce idee!

Era cumplit de înfuriată la gândul că picase în această capcană; purtarea lui Lester i se părea dezgustătoare.

— N-ar trebui să fii atât de arogantă, spuse Lester înroşindu-se de mânie. Nu-ţi prezint scuze pentru felul cum mă port. Spun că aş fi aranjat altfel lucrurile, ceea ce înseamnă cu totul altceva decât să-ţi cer iertare. Dacă nu vrei să fii politicoasă, eşti liberă să faci cum crezi.

— O, Lester Kane! exclamă ea cu obrajii în flăcări. Ca să fiu sinceră, te credeam altfel. Credeam că o să-ţi fie ruşine de tine însuţi să trăieşti aici, pe faţă, în… (Se opri, fără să pronunţe cuvântul.) Şi prietenii noştri din oraş! Groaznic! Credeam că ai mai multă decenţă şi respect.

— Nu dau doi bani pe decenţă! izbucni Lester. Pricepe că nu mă scuz în faţa ta. Dacă nu-ţi place, ştii ce ai de făcut.

— Propriul meu frate îmi spuse asta! De dragul acestei creaturi!

Al cui e copilul? întrebă ea brutal şi, totuşi, curioasă.

— N-are importanţă, nu-i al meu. Şi dac-ar fi, asta n-ar schimba cu nimic situaţia. Aş dori să nu te mai ocupi de treburile mele.

Jennie, care-şi făcea de lucru în sufrageria vecină cu camera de zi, auzind aluziile usturătoare la adresa ei, tresări de durere.

— Nu-ţi face iluzii. N-o să mă ocup, răspunse Louise. Credeam totuşi. că, dintre toţi bărbaţii, tu erai mai presus de asemenea lucruri, şi încă pentru o femeie care ţi-e atât de evident inferioară. O, am crezut că e…

Şi din nou fu gata să adauge „menajera ta”, dar Lester, care se mâniase cumplit, o întrerupse.

— Nu interesează ce credeai că e! mormăi el. E mai bună decât altele, aşa-zise intelectuale. Ştiu la ce te gândeşti. N-are nicio importanţă. Fac ce vreau să fac şi nu-mi pasă de ceea ce crezi tu. Îmi asum toată răspunderea. Nu-ţi face griji din pricina mea.

— N-am să-mi fac, te asigur! îi zvârli ea. E absolut limpede că familia ta nu mai înseamnă nimic pentru tine. Dar dac-ai fi ştiut ce înseamnă buna-cuviinţă, Lester Kane, nu ai fi îngăduit niciodată ca sora ta să fie atrasă în cursă într-un asemenea loc. Mi-e silă, atâta tot, şi ceilalţi vor fi şi ei la fel de dezgustaţi când vor auzi…

Se întoarse cu spatele şi ieşi trufaşă, azvârlindu-i o privire ucigătoare lui Jennie, care, din nefericire, venise până în pragul sufrageriei. Vesta dispăruse. Puţin mai târziu, Jennie intră şi închise uşa. Nu-i venea în minte ce să spună. Lester, prost dispus, se sprijinea în pernă; părul des dat pe spate îi descoperea faţa viguroasă. „Ce afurisită ironie a sorţii”, gândea el. Acum o să se ducă acasă şi o să spună întregii familii. Or să afle şi taică-său, şi maică-sa, şi Robert, şi Imogen, şi Amy, toţi vor auzi ce s-a întâmplat. N-o să fie nevoit să dea el vreo explicaţie, Louise văzuse totul. Îşi aţintea, gânditor, privirea pe perete.

În acelaşi timp, Jennie, care-şi vedea de treburi, avea şi ea la ce să mediteze. Aşadar, asta era adevărata ei situaţie, văzută cu ochii unei alte femei. Acum îşi putea da seama ce gândea lumea. Familia aceasta era la fel de departe de ea ca şi cum ar fi trăit pe o altă planetă. Pentru surorile şi fraţii lui, pentru tatăl şi mama lui Lester, ea era o femeie netrebnică, o creatură mult inferioară lui din punct de vedere social,

mult mai prejos ca el în ceea ce priveşte cunoştinţele şi morala, o fiinţă de pe stradă. Şi când te gândeşti că sperase, oarecum, să crească din nou în ochii oamenilor! Gândul acesta o durea cum nimic n-o duruse până atunci. O rană adâncă se căscă în sufletul ei sfâşiat. În ochii ei – ai Louisei –, în ochii lumii şi, la urma urmei, în ochii lui Lester, era o fiinţă vulgară şi ticăloasă. Şi cum ar fi putut să fie altfel? Umbla prin casă tăcută și năucită, dar în tot ce făcea se citea durerea înfrângerii și a ruşinii. O, dac-ar întrezări vreo cale prin care să intre din nou în rândul lumii, să ducă o viaţă onorabilă, să fie socotită o femeie cumsecade! Cum ar fi posibil ca lucrul acesta să devină realitate? Se putea, era sigură. Dar cum?

CAPITOLUL XXXIII

Rănită în orgoliul ei de familie, Louise nu întârzie să se întoarcă la Cincinnati, unde istorisi ceea ce descoperise, şi înflori totul cu numeroase amănunte. După spusele ei, fusese întâmpinată în prag de o femeie „proastă şi albă ca varul de frică", care nici măcar nu o poftise înăuntru când a spus cum o cheamă, ci rămăsese acolo, cu un aer cât se poate de vinovat. Iar Lester se purtase într-un chip scandalos, şi-i azvârlise cu neruşinare adevărul în faţă. Când îl întrebase al cui era copilul, refuzase să-i răspundă. „Nu-i al meu", iată tot ce catadicsise el să-i spună.

— Doamne-Dumnezeule! exclamă doamna Kane, prima căreia Louise îi povesti totul. Fiul meu! Lester al meu! Cum a putut să facă una ca asta?

— Şi ce creatură! continuă Louise, apăsând cuvintele, ca şi cum cele povestite ar fi avut nevoie să fie repetate ca să dobândească o umbră de adevăr. M-am dus numai pentru că-mi închipuiam că-i pot fi de ajutor. Când mi s-a spus că nu se simte bine, m-am gândit că poate-i rău bolnav. De unde să ştiu?!

— Bietul Lester! Cine şi-ar fi închipuit că o să facă una ca asta?

Doamna Kane se gândi şi se tot gândi la această chestiune serioasă, dar cum nu se putea călăuzi după experienţa ei de până atunci, îi telefonă bătrânului Archibald, care veni de la fabrică şi ascultă povestea până la capăt, cu o figură gravă. Aşadar, Lester trăia, fără să se ascundă, cu o femeie despre care nu auziseră niciodată. Probabil că indiferenţa şi sfidarea cu care va răspunde vor fi pe măsura firii sale viguroase. Argumentul autorităţii paterne era imposibil de folosit în cazul lui. Putere asupra lui Lester nu avea decât îl însuşi şi dacă îl provocai la o discuţie care să ducă la o schimbare de atitudine, trebuia procedat cu mare diplomaţie.

Archibald Kane se întoarse la fabrică amărât şi dezgustat, dar hotărât să acţioneze într-un fel oarecare. Avu o convorbire cu Robert, care mărturisi că auzise din când în când unele zvonuri îngrijorătoare, dar că nu voise să spună nimic. Doamna Kane sugeră că ar fi bine ca Robert să se ducă la Chicago, să stea de vorbă cu Lester.

— Ar trebui să-şi dea seama că dacă situaţia continuă, o să-i

dăuneze grav, spuse domnul Kane. Nu poate să spere că o s-o ducă aşa, fără să păţească nimic. Nimeni nu poate spera aşa ceva. Trebuie să se însoare cu ea sau s-o lase. Spune-i asta din partea mea.

— Toate bune, răspunse Robert, dar cine va stărui ca să-l convingă? De un lucru sunt sigur, şi anume, că eu nu sunt dispus s-o fac.

— Sper s-o fac eu în cele din urmă, spuse bătrânul Kane. Dar e bine, totuşi, să te duci şi să încerci. N-are ce strica. S-ar putea să-şi bage minţile-n cap.

— Nu cred, răspunse Robert. E un încăpăţânat. Îţi dai seama că vorbele bune n-ajută la nimic în cazul de faţă. Şi, totuşi, am să mă duc, dacă asta îţi uşurează cât de cât necazul. Şi mama o doreşte.

— Da, da, spuse tatăl năucit de această istorie, trebuie să te duci.

Aşadar, Robert plecă. Fără să îndrăznească să întrevadă unele rezultate bune ale acţiunii în care se aventurase, făcu o călătorie plăcută până la Chicago, încrezător în ideea că are de partea sa forţa moralei şi a dreptăţii.

În dimineaţa sosirii sale – a treia zi după convorbirea cu Louise – Robert telefonă la magazin, dar Lester nu era acolo. Telefonă apoi acasă şi, cu tact, fixă o întâlnire. Lester nu se simţea încă bine, dar prefera să vină la birou, ceea ce şi făcu. Îl întâmpină pe Robert cu aerul său calm şi bine dispus şi pentru un timp discutară despre afaceri. Apoi urmă o tăcere plină de înţeles.

— Ei bine, îmi închipui că ştii ce mă aduce aici, încercă Robert să deschidă discuţia.

— Cred că pot să ghicesc, răspunse Lester.

— Toată lumea e necăjită fiindcă ai fost bolnav, mai ales mama. Nu te mai ameninţă o revenire a bolii, nu-i aşa?

— Cred că nu.

— Louise spunea că a găsit aici un anumit gen de ménage. Nu eşti căsătorit, nu-i aşa?

— Nu.

— Femeia aceea tânără pe care a văzut-o Louise e numai…

Mâna lui Robert schiţă un gest care vorbea de la sine.

Lester dădu din cap.

— Nu vreau să fiu indiscret, Lester. N-am venit de capul meu, ci

pur şi simplu fiindcă familia a fost de părere că trebuie să vin. Mama era atât de amărâtă, încât n-am avut încotro şi, de dragul ei, am venit să te văd.

Tăcu, iar Lester, mişcat de atitudinea lui corectă şi respectuoasă, simţi că, măcar din amabilitate, îi e dator o explicaţie.

— Nu ştiu dacă ce pot eu să spun va schimba întrucâtva lucrurile, răspunse Lester, adâncit în gândurile sale. Într-adevăr, nu e nimic de spus. Trăiesc cu o femeie, iar familia se împotriveşte. Ceea ce înrăutăţeşte situaţia e, pare-se, ghinionul de a fi fost descoperit.

Se opri; Robert frământa în minte esenţa foarte mondenă a acestui raţionament. Lester privea lucrurile cu mult calm. Judecata lui părea să fie, ca de obicei, convingător de sănătoasă.

— Nu te gândeşti să te însori cu ea, nu-i aşa? întrebă, şovăind, Robert.

— N-am ajuns până acolo, răspunse Lester distant.

O clipă se priviră în linişte unul pe altul, apoi Robert îşi întoarse ochii spre priveliştea pe care-o oferea în depărtare oraşul.

— E inutil, cred, să te întreb dacă o iubeşti cu adevărat, riscă Robert.

— Nu ştiu dacă aş fi sau nu în stare să discut cu tine despre acest suflu divin, răspunse Lester cu o notă de umor sumbru. Nici eu singur nu mi-am dat seama vreodată de asta. Tot ce ştiu e că doamna îmi place foarte mult.

— E o chestiune care priveşte fericirea ta şi a familiei tale, continuă Robert după o scurtă pauză. Nu morala este cea care interesează în cazul de faţă, cel puţin noi doi nu putem să discutăm despre asta împreună. De bună seamă că sentimentele tale te privesc doar pe tine. Dar problema propriei tale fericiri îmi pare să ofere o suficientă bază de discuţie. Sentimentele şi mândria familiei contează şi ele, şi nu puţin. Tata este genul de om care pune mai mult preţ decât mulţi alţii pe onoarea familiei. Fireşte că ştii lucrul acesta la fel de bine ca şi mine.

— Cunosc ce gândeşte tata în această privinţă. Lucrurile sunt pentru mine la fel de clare ca şi pentru oricare dintre voi, deşi nu ştiu, deocamdată, ce se poate face. O problemă de felul acesta nu apare într-o singură zi şi nu poate fi rezolvată peste noapte. Femeia există. Şi

pentru tot ce s-a întâmplat sunt într-o anumită măsură responsabil. N-aş dori să intru în amănunte, dar într-o asemenea istorie există mult mai multe implicaţii decât cele care apar pe lista proceselor ce se judecă la tribunal.

— De bună seamă, nu ştiu care au fost relaţiile dintre tine şi ea, răspunse Robert, și nu sunt curios să aflu, dar situaţia pare cam incorectă în ochii tuturor celor din jur – nu crezi? – în afară de cazul când ai intenţia să te căsătoreşti cu ea.

Ultimele cuvinte fură spuse pentru a studia reacţia lui Lester.

— Aş face-o dacă aş avea ceva de câştigat, veni răspunsul derutant al lui Lester. Problema este că femeia există, iar familia ştie acest lucru. Aşadar, dacă rămâne ceva de făcut, mie îmi revine această obligaţie. Nu există altcineva care ar putea acţiona în locul meu.

Lester se cufundă în tăcere, iar Robert se ridică şi începu să măsoare camera în lung şi-n lat; apoi reluă:

— Spui că nu intenţionezi să te însori cu ea, sau mai degrabă că n-ai ajuns încă să-ţi pui această problemă. Eu n-aş face-o, Lester. Cred că ai comite cea mai mare greșeală a vieţii tale, din toate punctele de vedere. Nu vreau să ţin predici, dar un bărbat cu situaţia ta ar avea foarte mult de pierdut; nu-ţi poţi permite un asemenea gest. Lăsând deoparte considerentele de familie, miza e prea mare. Ţi-ai distruge pur şi simplu viaţa.

Tăcu şi rămase cu mâna dreaptă întinsă, aşa cum obişnuia în momentele de mare sinceritate, iar Lester simţi francheţea şi imparţialitatea acestei chemări. De astă dată Robert nu-l critica. Făcea apel la el, şi asta era oarecum altceva.

Totuşi, chemarea se irosi fără de răspuns, şi apoi Robert schimbă tactica; vorbi despre dragostea pe care bătrânul Kane i-o purta lui Lester şi despre speranţa ce o nutrise totdeauna că se va căsători cu o fată de familie bună din Cincinnati, catolică, dacă şi el era de acord cu acest lucru, dar, în tot cazul, demnă de situaţia lui. Era şi dorinţa doamnei Kane. Fireşte, Lester ştia.

— Ştiu exact ce-şi doresc toţi în ceea ce mă priveşte, interveni, în sfârşit, Lester, dar nu văd cum se poate face ceva în momentul de faţă.

— Vrei să spui că n-ar fi prudent din partea ta s-o părăsești

acum?

— Vreau să spun că a fost extrem de bună cu mine şi că am obligaţia morală să fac tot ce pot pentru ea. Ce presupune asta, n-aş putea să spun.

— Să trăieşti cu ea? întrebă Robert cu răceală.

— În mod cert nu să-i pun cuferele în stradă, de vreme ce a fost obişnuită să trăiască cu mine.

Robert se aşeză din nou, gest care părea să spună că socotea zadarnic ultimul său apel.

— Motivele de ordin familial nu te pot convinge să ajungi la o înţelegere amicală cu ea şi apoi s-o laşi?

— Nu fără a examina problema cu toată seriozitatea pe care o comportă; nu!

— Crezi că există nădejdea ca totul să se termine în curând? Poţi să-mi spui ceva care să-mi servească drept scuză rezonabilă ca să alin durerea provocată familiei?

— Aş fi perfect de acord să fac ceva care să liniştească familia, dar adevărul este adevăr, şi nu văd loc pentru o discuţie echivocă între noi doi. Am spus că, în aceste legături, intervin lucruri care fac imposibilă discuţia – ar fi neloial pentru mine, neloial pentru femeie. Nimeni nu-şi poate da seama cum trebuie procedat, cu excepţia celor implicaţi, şi nici măcar ei nu pot să-şi dea seama întotdeauna. Aş fi un câine afurisit dacă m-aş apuca să-ţi promit altceva decât că voi face tot ce pot.

Lester tăcu, şi Robert începu din nou să măsoare în lung şi-n lat camera, pentru ca, după un timp, să reia discuţia.

— Părerea ta este că pentru moment nu se poate face nimic?

— Nu acum.

— Foarte bine. Cred că e timpul să plec. Nu văd ce ne-am mai putea spune.

— Nu vrei să rămâi să iei masa cu mine? Dacă rămâi, aş merge până la hotel.

— Nu, mulţumesc. Cred că mai prind trenul de unu pentru Cincinnati. Oricum, o să încerc.

De astă dată stăteau faţă în faţă. Lester, palid şi extenuat, Robert, limpede la chip, cu pielea întinsă ca ceara, bine legat şi abil.

Schimbările produse de timp începeau să se vadă. Robert era omul iscusit şi hotărât, Lester, un om torturat de îndoieli. Robert întruchipa spiritul industrial activ şi integru, Lester, spiritul comercial plin de încredere în sine, dar care privea viaţa propriu-zisă cu un ochi şovăitor. Împreună alcătuiau un tablou izbitor, iar gândurile ce frământau mintea fiecăruia făceau ca imaginea – celor doi să se contureze și mai puternic.

— Ei bine, începu după un timp fratele mai mare. Nu cred că mai am ceva de adăugat. Am sperat să te fac să gândeşti aşa cum gândim şi noi, dar, fireşte, tu eşti cel mai bun judecător în această chestiune. Dacă nu vezi care e soluţia în momentul de faţă, nimic din ceea ce pot eu să-ţi spun nu te va influenţa. Cred, totuşi, că joci o carte proastă.

Lester îl asculta. Tăcea, dar de fapt pe faţă i se citea o hotărâre de neclintit. Robert îşi luă pălăria şi împreună se îndreptară spre uşa biroului.

— O să încerc să prezint lucrurile în lumina cea mai bună, spuse Robert şi ieşi.

CAPITOLUL XXXIV

În lumea noastră, funcţiile vieţii animale par limitate la un cadru sau la un cerc, ca şi cum aceasta ar fi o necesitate înnăscută pentru fiinţele de pe o planetă obligată prin forţa lucrurilor să se învârtă în jurul soarelui. Peştele, de pildă, nu poate să depăşească mediul marin fără să se anihileze; pasărea nu poate să pătrundă în domeniul peştilor fără să plătească scump acest gest. Începând cu paraziţii florilor şi până la monstrul din junglă şi cel din abisul oceanului, vedem limpede cum mişcarea fiinţelor are un caracter circumscris – modul categoric în care viaţa a limitat evoluţia diverselor specii la o anumită sferă; şi constatăm cu satisfacţie că oricât s-ar strădui ele să se îndepărteze de mediul lor înconjurător, ar ajunge la rezultate groteşti şi, în mod invariabil, fatale.

Cu toate acestea, în cazul omului, modul în care acţionează teoria limitelor nu a fost observat până acum la fel de limpede. Legile vieţii noastre sociale nu sunt înţelese atât de bine încât să permită o generalizare clară. Şi, totuşi, părerile, argumentele şi sentinţele societăţii fixează limite pe cât de reale, pe atât de intangibile. Când un bărbat sau o femeie greşesc – adică ies din sfera în care obişnuiesc să se mişte – lucrurile nu se petrec precum atunci când o pasăre a pătruns în apă sau un animal sălbatic şi-a făcut drum în sălaşul omului. Distrugerea nu urmează imediat. Poate că lumea nu va face altceva decât să ridice a mirare din sprâncene, să râdă sarcastic sau să-şi înalţe mâinile în semn de protest. Şi, totuşi, diversele sfere în care evoluează oamenii sunt atât de bine definite, încât cel care iese din orbita sa este sortit pieirii. Născut şi crescut într-un anumit mediu, individul este practic inadaptabil în orice altă stare şi se aseamănă cu pasărea, obişnuită cu o anumită densitate a aerului şi care nu poate să se simtă bine într-o pătură atmosferică superioară sau inferioară.

După plecarea fratelui său, Lester rămase în fotoliul de lângă fereastră, cu privirea-i gânditoare aţintită asupra priveliştii pe care-o oferea acest oraş înfloritor. Acolo jos, în faţa lui, viaţa se desfăşura în acelaşi timp sub diversele ei aspecte – energie, speranţă, prosperitate, plăcere – iar el stătea aici, atins pe neaşteptate de suflul sorţii potrivnice şi, deocamdată, dat în lături, cu planurile şi nădejdile

spulberate. O să poată oare să meargă mai departe, la fel de senin, pe drumul pe care apucase? Legătura sa cu Jennie nu va avea oare, în mod obligatoriu, de suferit de pe urma acestui neaşteptat val de ghinioane? Pusă faţă în faţă cu această legătură, care dura de atâta vreme, fără să fi întâmpinat piedici în cale, oare propria-i casă părintească nu aparţinea acum trecutului? Dusă va fi de astă dată acea atmosferă de afecţiune neîntinată. Privirea aceea caldă, care însemna deplină încuviinţare, o s-o mai afle oare în ochii tatălui, aşa cum era obişnuit? Robert, legătura cu fabrica, tot ceea ce alcătuia o parte din viaţa sa, totul se schimbase prin acest brusc amestec al Louisei în treburile lui.

„Ce ghinion", fu tot ce putu să-şi spună, şi cu asta îşi smulse din minte nişte gânduri pe care le socotea fără rost şi încercă să vadă ce are de făcut, dacă se mai putea face ceva.

— Cred c-o să mă reped până la Mount Clemens mâine sau, în tot cazul, miercuri, dacă o să fiu în stare, îi spuse el lui Jennie la întoarcere. Nu mă simt tocmai în apele mele. Câteva zile acolo are să-mi prindă bine.

Dorea să fie singur şi să se gândească. Jennie îi făcu valiza şi el plecă, dar era bântuit de gânduri negre.

În cursul săptămânii următoare, avu destul timp să mediteze asupra celor petrecute, iar concluzia la care ajunse fu aceea că nu era necesar să facă un pas hotărâtor în momentul de faţă; câteva săptămâni mai mult, într-un fel sau altul, nu însemnau, în fapt, nimic. Nu era de aşteptat ca Robert sau vreun alt membru al familiei să caute să discute din nou cu el. Relaţiile sale de afaceri vor continua, prin forţa lucrurilor, ca şi până acum, de vreme ce erau în legătură cu bunul mers al fabricii; fără îndoială că nu se va face nicio încercare de constrângere. Dar îl apăsa gândul că nu se mai înţelegea cu ai lui şi nu putea trage nădejde că lucrurile se vor îndrepta.

„Proastă afacere, gândea el, proastă". Dar nu se clinti.

Timp de un an această situaţie supărătoare rămase aceeaşi. Lester nu dădu pe-acasă şase luni; apoi, cum o importantă conferinţă de afaceri îi cerea să fie printre ai săi îşi făcu apariţia şi se purtă ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic deosebit. Mama îl îmbrăţişă cu dragoste, deşi cam tristă; tatăl îl întâmpină, ca de obicei, cu o călduroasă strângere de mână; Robert, Louise, Amy, Imogen, toţi ca unul, deşi nu

se putea vorbi de vreo înţelegere între ei, se arătară dispuşi să treacă cu vederea acea singură problemă spinoasă dintre ei. Dar sentimentul de înstrăinare plutea în aer, era mereu prezent. După, aceea Lester îşi rări atât cât fu cu putinţă vizitele la Cincinnati.

CAPITOLUL XXXV

Între timp şi Jennie trecea printr-o criză morală. În afară de atitudinea familiei lui Lester, care îi pricinuise o mare durere, îşi dădea seama, pentru prima oară „de ceea ce gândea lumea despre ea. Era o femeie care nu ducea o viaţă cinstită, ştia asta. Cedase de două ori, silită de nişte împrejurări cărora ar fi putut să le facă faţă într-alt fel. O, de-ar fi avut mai mult curaj! Dacă nu s-ar fi simţit veşnic, obsedată de teamă! Dacă ar putea să se hotărască să facă ce trebuia făcut! Lester nu se va căsători cu ea niciodată. De ce-ar face-o? îl iubea, dar se simţea destul de tare ca să-l părăsească, şi aşa poate că ar fi mai bine pentru el. Probabil că Gerhardt ar vrea să stea cu ea, dacă s-ar întoarce la Cleveland. Ar privi-o cu respect, dacă s-ar hotărî în cele din urmă la o viaţă onestă. Şi, totuşi, ideea că va trebui să-l părăsească pe Lester i se părea groaznică – fusese atât de bun cu ea! Cât despre taică-său – nu era sigură dacă o va primi sau nu.

După tragica vizită a Louisei, se gândi să facă unele mici economii, să pună deoparte atât cât va putea din banii pentru casă. Lester fusese generos şi Jennie izbutise să trimită regulat acasă cincisprezece dolari pe săptămână, pentru întreţinerea familiei, adică atât cât cheltuiau înainte, când nu primeau niciun ajutor din afară. Ea cheltuia douăzeci de dolari pentru masă, căci Lester pretindea tot ce era mai bun – fructe, carne, dulciuri, băuturi şi altele. Chiria era de cincizeci şi cinci de dolari, şi o sumă mai mică sau mai mare se cheltuia pentru haine şi alte lucruri neprevăzute. Lester îi dădea cincizeci de dolari pe săptămână, dar într-un fel sau altul banii se duceau toţi. Începu să se întrebe cum să facă să strângă ceva bani, dar gestul i se păru urât. Dacă avea să plece, mai bine să plece fără nimic! Era singura purtare corectă.

Săptămână de săptămână, după vizita Louisei, se gândi mereu la ce avea de făcut, şi încercă să se înarmeze cu destulă tărie ca să-i vorbească lui Lester sau să treacă la fapte. Lester era ca totdeauna bun şi generos, dar uneori Jennie simţea că poate doreşte ca ea să-l părăsească. Rămânea dus pe gânduri, părea desprins de cele din jur. De când avusese loc scena cu Louise se schimbase puţin. Numai dacă ar putea să-i spună că viaţa pe care o duce nu o mulţumeşte şi apoi să

plece! După ce descoperise existenţa Vestei, îi arătase limpede că sentimentele ei nu contează atât de mult pentru el, de vreme ce gândea că prezenţa copilului îl va împiedica în mod hotărât să o ia vreodată de soţie. Voia s-o aibă alături de el, dar în alt fel. Şi era atât de neclintit, încât nu putea să discute cu el prea mult. Îşi puse în minte ca, în cazul când avea să-l părăsească, să-i scrie o scrisoare în care să-i spună ce-a hotărât-o, iar el, aflându-i gândurile, o va ierta şi o va uita.

Situaţia familiei Gerhardt nu se îmbunătăţise. După plecarea lui Jennie, Martha se măritase. Predase timp de câţiva ani în şcolile de stat din Cleveland, apoi întâlnise un tânăr arhitect şi, după ce stătuseră logodiţi o vreme, se căsătoriseră. Marthei îi fusese întotdeauna puţin ruşine cu familia ei, iar acum, când începuse o altă viaţă, era dornică să aibă cât mai puţine legături cu cei de-acasă. Îi înştiinţă vag pe membrii familiei – în afară de Jennie – despre apropiata ei căsătorie, iar la ceremonie îi invită doar pe Bass şi George. Gerhardt, Veronica şi William se simţiră umiliţi. Gerhardt nu se încumetă să tălmăcească gestul ei într-un fel sau altul. Suferise prea multe lovituri. Dar Veronica era furioasă. Spera că viaţa îi va da prilejul să-i plătească surorii ei cu aceeaşi monedă. William, fireşte, nu era prea supărat, încerca să devină electrician, îndeletnicire pe care unul dintre profesorii săi i-o indicase ca interesantă şi de viitor.

Jennie află despre căsătoria Marthei după ce faptul se petrecuse, când Veronica îi scrise câteva cuvinte, în care îi descria principalele amănunte. Dintr-un anumit punct de vedere era bucuroasă dar îşi dădu seama totodată că fraţii şi surorile ei se îndepărtau de dânsa.

La scurt timp după căsătoria Marthei, Veronica şi William se duseră să locuiască cu George, ruptură care se produse datorită felului de a se purta al lui Gerhardt. De la moartea soţiei şi plecarea copiilor mai mari, căzuse, pradă unor crize de adâncă melancolie, din care nu era uşor să-l scoţi. Se părea că viaţa lui se apropia de sfârşit, deşi nu avea decât şaizeci şi cinci de ani. Ambiţiile omeneşti pe care le nutrise cândva dispăruseră pentru totdeauna. Vedea cum Sebastian, Martha şi George, care-şi făcuseră drum în lume, nu mai voiau să ştie de el şi nu mai dădeau nimic pentru întreţinerea familiei, deşi nimeni din casă n-ar fi trebuit să accepte nici măcar un dolar de la Jennie. Veronica şi William n-aveau astâmpăr. Nu se împăcau cu ideea să se lase de şcoală

şi să meargă la lucru şi, după câte se părea găseau că era mai bine să trăiască din banii lui Jennie despre care Gerhardt hotărâse de mult că nu erau dobândiţi pe o cale cinstită. De astă dată nu mai avea îndoieli asupra adevăratelor relaţii dintre Jennie şi Lester. La început îi crezuse căsătoriţi, dar felul cum Lester o neglija uneori pe Jennie timp îndelungat, umilinţa cu care ea se grăbea să răspundă vreunui semn sau chemări din partea lui, teama de a-i vorbi despre Vesta, toate acestea dovedeau un anumit lucru. Nu se căsătorise pe vremea când locuia acasă. Gerhardt nu văzuse niciodată certificatul ei de căsătorie. Era posibil să se fi căsătorit după ce plecase de lângă ai ei, dar Gerhardt nu credea.

Ceea ce înrăutăţea într-adevăr lucrurile era faptul că bătrânul ajunsese din cale-afară de posac şi arţăgos, şi celor tineri le era cu neputinţă să trăiască în preajma lui. Veronica şi William îşi dădeau seama de asta. Nu le plăcea felul cum ţinea socoteala la banii care se cheltuiau după plecarea Marthei. Îi învinuia că risipesc prea multe pentru îmbrăcăminte şi distracţii, stăruia să se mute într-o casă mai mică şi ascundea de fiece dată o parte din banii trimişi de Jennie, fără ca să le spună de ce. De fapt, Gerhardt economisea atât cât putea pentru ca într-o bună zi să-şi plătească datoria către Jennie. Socotea că era un păcat să trăieşti în felul acesta; în afară de puţinii bani pe care-i câştiga el însuşi, socotea că aceste economii sunt mijlocul cu care avea să se plătească de obligaţii. Dacă ceilalţi copii s-ar fi purtat corect cu el, zicea Gerhardt, nu ar fi fost nevoit ca la bătrâneţe să ajungă să trăiască din mila unei singure fiice care, fără îndoială, în ciuda calităţilor ei, nu ducea o viaţă onestă. Şi astfel se certau.

Totul luă sfârşit într-o lună de iarnă, când, George primi ca fratele şi sora, nemulţumiţi de Gerhardt, să vină să stea la el, cu condiţia să-şi găsească de lucru. Gerhardt rămase la început năuc, dar apoi îi pofti să-şi ia mobila şi să plece unde doresc. Generozitatea sa îi făcu să se simtă ruşinaţi, ba chiar încercară să-l cheme la ei, dar Gerhardt refuză. Avea să-l roage pe maistrul de la fabrica unde lucra ca paznic să-i facă un hatâr şi să-i îngăduie să doarmă într-o mansardă dosnică. Oamenii îl priveau cu încredere şi ţineau la el. Şi-apoi, aşa avea să economisească ceva bani.

Astfel, deşi plin de obidă, se mută fără şovăială şi oamenii avură

prilejul să vadă un bătrân de veghe în nopţi cumplite de iarnă, într-un loc pustiu şi neumblat, în timp ce undeva, într-altă parte, oraşul îşi continua viaţa sa veselă. Avea un colţişor în pod, sub acoperişul unei magazii, departe de agitaţia şi zgomotul din fabrica propriu-zisă. Acolo dormea în timpul zilei. După-amiază făcea o mică plimbare; se îndrepta spre centrul comercial al oraşului sau rătăcea fie pe malurile râului Cuyahoga, fie pe marginea lacului. De obicei îşi ţinea mâinile la spate, pradă unor gânduri care-l făceau să-şi încline fruntea. Ba uneori vorbea singur: „Ei, fir-ar să fie, ce soartă!” sau: „Asta este”, cuvinte care dădeau glas tristeţii sale întunecate. Pe seară se întorcea, ca să-şi ia în primire veghea de la poarta singuratică, slujba sa. Mânca la o pensiune pentru muncitori, din apropiere.

Reflecţiile din acea perioadă ale bătrânului german erau deosebit de subtile şi sumbre. Ce era aceea „viaţă”? Şi la ce ducea ea, după atâta luptă, necazuri şi dureri? Unde se duc toate? Oamenii mor; şi nu mai ştii nimic despre ei. De pildă, soţia sa. Murise. Unde îşi luase zborul sufletul ei?

Şi, totuşi, stăruia neabătut în unele convingeri dogmatice. Credea că infernul există, credea că acolo merg cei care păcătuiesc. Dar doamna Gerhardt? Dar Jennie? Nu se îndoia nicidecum că amândouă păcătuiseră grav. Credea că cei drepţi îşi vor primi răsplata în ceruri. Dar cine erau cei drepţi? Doamna Gerhardt nu avusese suflet rău. Jennie era generozitatea întruchipată. Iată-l pe fiul său Sebastian: un băiat bun, dar cu o fire rece şi care, fără îndoială, nu se sinchisea de tatăl lui. Sau Martha: plină de ambiţii, dar de un egoism vădit. Într-un fel sau altul, cu excepţia lui Jennie, copiii se preocupau de ei înşişi. Bass plecase de când se căsătorise, şi nu mai mişca un deget pentru nimeni. Martha susţinea că avea nevoie de tot ce câştiga ca să se întreţină. George dăduse o vreme câte ceva în casă, dar în cele din urmă refuzase să-şi mai ajute familia. Veronica şi William trăiseră din banii lui Jennie atâta timp cât el le îngăduise, deşi îşi dădeau seama că nu era un lucru corect. Propria sa viaţă nu demonstra oare egoismul copiilor săi? Şi îmbătrânea atât de tare! Clătină din cap. Taină a tainelor. Viaţa era într-adevăr bizară, şi întunecată, şi plină de incertitudini. Şi totuşi nu voia să stea cu vreunul dintre copii. Nu era niciunul demn de el, niciunul, în afară de Jennie, dar ea trăia în păcat. Şi astfel Gerhardt se

amăra.

O vreme, Jennie habar nu avu de această jalnică stare a lucrurilor. Îi scria de obicei Marthei, iar atunci când aceasta plecă de acasă, îi scrise direct lui Gerhardt. Când Veronica plecă şi ea, Gerhardt o anunţă pe Jennie că nu mai era nevoie să trimită bani. Veronica şi William vor locui împreună cu George. El însuşi căpătase o slujbă bună, într-o fabrică şi urma să locuiască acolo. Şi-i trimise o mică sumă pe care o economisise

— O sută cincisprezece dolari – sub cuvânt că nu era nevoie de aceşti bani.

Jennie nu pricepu, dar cum ceilalţi nu-i scriau nimic, crezu că totul era în ordine – tatăl ei se exprimase deosebit de clar. Dar, treptat-treptat începu să înţeleagă adevărata situaţie: presimţi că se întâmpla ceva rău şi, necăjită, cu îndoieli în suflet se întreba dacă n-ar trebui să-l lase pe Lester, fie că-l va părăsi sau nu, şi să se ducă să îngrijească de tatăl ei. Oare Gerhardt avea să vină cu ea? Nu aici, desigur. Dacă ar fi fost măritată, atunci da, poate că ar fi venit. Dac-ar fi fost singură, probabil că da. Şi, totuşi, dacă nu găsea o slujbă bine plătită aveau s-o ducă greu un timp. Tot vechea poveste. Ce să facă? Se hotărî să treacă la fapte. Dac-ar câştiga cinci sau şase dolari pe săptămână, ar putea să trăiască. Aceşti o sută cincisprezece dolari pe care Gerhardt îi economisise aveau, poate, să-i ajute să treacă peste cele mai grele momente.

CAPITOLUL XXXVI

Planul lui Jennie suferea de neajunsul că nu ţinea seama de atitudinea lui Lester. Iubirea lui era un sentiment primar, îngrădit însă de prejudecăţile lumii în care fusese crescut. Dac-am spune că o iubea îndeajuns ca să meargă alături de ea şi la bine şi la rău, ca să legalizeze situaţia ei anormală şi să înfrunte cu curaj lumea prin faptul că-şi lua o soţie pe gustul lui ar fi, poate, prea mult, dar afecţiunea sa era sinceră şi nu înclina mai ales pe-atunci – să renunţe pentru totdeauna la această legătură.

Lester se apropia de acea epocă a vieţii, când ideile sale despre femei erau gata formate şi nu mai puteau fi schimbate. Până acum, în mediul său şi în cercul acelora cu care avea legături, nu întâlnise nicio femeie care să-l atragă atâta cât îl atrăgea Jennie. Era plăcută, inteligentă, îngăduitoare gata oricând să-i facă pe plac, iar el o învăţase lucrurile mărunte care se obişnuiau în lumea bună, până când o transformase în acea plăcută tovarăşă pe care şi-o dorea. Se simţea bine cu ea, era mulţumit; de ce ar fi căutat altceva?

Dar neliniştea lui Jennie creştea din zi în zi. Încercă să exprime în scris ceea ce gândea şi alcătui o jumătate de duzină de scrisori până când izbuti să aştearnă în cele din urmă una care părea să redea, măcar în parte, sentimentele ei. Era o scrisoare lungă pentru ea şi suna astfel:

„Lester, dragul meu, când o să citeşti această scrisoare eu nu voi mai fi aici, şi doresc să nu mă judeci aspru până când nu vei şti despre ce este vorba. O iau pe Vesta şi plec, cred că e mai bine aşa, Lester. Trebuie. TU minte, eram foarte săraci atunci când m-ai cunoscut şi mă aflam într-o asemenea situaţie, încât credeam că niciun om cumsecade nu va dori să ştie vreodată de mine. Când ai apărut şi mi-ai spus că mă iubeşti, nu prea eram în stare să-mi dau seama ce aveam de făcut. Am ajuns să te iubesc, Lester, împotriva voinţei mele.

Îţi aminteşti, ţi-am spus că n-ar trebui să mai fac o greşeală şi că nu eram. ceea ce ar fi trebuit să fiu, dar când te aflai în preajma mea, nu puteam să judec bine şi nu vedeam cum aş fi putut să-ţi ies din cale. Pe vremea aceea tata era bolnav acasă şi abia aveam ce mâncă. Ne

descurcam foarte greu. Fratele meu George nu avea pantofi şi mama era tare amărâtă. Mi-am spus de multe oh, Lester, că dacă mama n-ar fi avut atâtea necazuri, ar mai trăi şi azi. M-am gândit că dacă-ţi plac, iar mie îmi plăceai într-adevăr

— Eu te iubesc, Lester! – poate că restul n-ar conta atât de mult. Mi-ai spus de la început c-ai vrea să-i ajuţi pe-ai mei şi am crezut că este ceea ce trebuia să fac. Eram cumplit de săraci!

Lester, dragul meu, mi-e ruşine să te părăsesc astfel, pare atât de josnic, dar dacă ai şti cum m-am simţit zilele acestea, m-ai ierta. O, te iubesc! Da, da. Dar vreme de luni întregi – de când sora ta a fost aici – am simţit că nu sunt pe un drum bun şi că, n-ar trebui să merg mai departe, fiindcă mi-am dat seama cât de mare e greşeala mea. A fost o greşeală din partea mea chiar şi faptul că am avut o legătură cu senatorul Brander, dar eram atât de tânără, abia de-mi dădeam seama ce făceam. A fost o greşeală din partea mea că nu ţi-am vorbit despre Vesta de când te-am întâlnit, deşi credeam, că e bine să ţi-o ascund. A fost o greşeală grozavă din partea mea că am ţinut-o ascunsă aici în tot acest timp, Lester, dar pe-atunci îmi era frică de tine, frică de ce ai putea să spui sau să faci. Când a venit sora ta, totul mi-a devenit limpede şi de-atunci n-am mai putut să mă conving că procedez bine. Nu poate fi bine, Lester, dar nu pe tine te condamn, ci pe mine.

Nu-ţi cer să te căsătoreşti cu mine, Lester. Ştiu ce însemn eu pentru tine şi ce înseamnă pentru tine familia ta, şi nu cred c-ar fi drept. Vor fi întotdeauna împotriva acestui lucru, şi nu e drept ca eu să ţi-l cer. În acelaşi timp, ştiu că n-ar trebui să trăiesc mai departe în felul acesta. Vesta va ajunge în curând la vârsta când va înţelege totul. Ea crede că tu eşti unchiul ei adevărat.

M-am gândit de nenumărate ori să-ţi vorbesc, dar când devii serios, mă înspăimânţi, şi nu sunt în stare să spun ce vreau. Astfel, m-am gândit că dacă am să-ţi scriu şi apoi am să plec, ai să înţelegi. Înţelegi, Lester, nu-i aşa? N-ai să te superi pe mine? Ştiu că aşa e mai bine şi pentru tine, şi pentru mine. Trebuia s-o fac. Te rog să mă ierţi, Lester, te rog, şi uită-mă. O să mă descurc. Dar te iubesc, o, da! şi nu voi putea niciodată să fiu îndeajuns de recunoscătoare pentru tot ce ai făcut pentru mine. Îţi doresc tot norocul posibil. Te rog, iartă-mă, Lester! Te iubesc, da, e adevărat! Te iubesc.

Jennie

P.S. Cred că mă voi duce să stau la Cleveland, cu tata. Are nevoie de mine. E absolut singur. Dar să nu vii după mine, Lester. E mai bine aşa”.

Puse scrisoarea într-un plic, îl închise şi-l ascunse deocamdată în sân, apoi aşteptă momentul potrivit ca să poată pleca.

Trecură câteva zile până când fu în stare, să-şi pună în aplicare planul, iar într-o după-amiază, cum Lester telefonase că nu vine timp de o zi sau două, împachetă în câteva valize unele lucruri de care avea nevoie pentru ea şi pentru Vesta şi trimise după un comisionar. Se gândi să-i telegrafieze tatălui ei că venea, dar când îşi aminti că Gerha dt nu mai avea casă, socoti că se va duce întâi să-l caute. Cea mai mare parte din lucruri erau depozitate, aşa-i scrisese Gerhaidt. Le-ar putea lua ca să mobileze cu ele o căsuţă sau un apartament. În aşteptarea comisionarului, care urma să-i ia bagajele şi să i le expedieze mai târziu, stătea încremenită privind în faţă sfârşitul, când uşa se deschise şi intră Lester.

Pentru un motiv neprevăzut, îşi schimbase hotărârea. Nu era un om care se călăuzea după instincte şi presentimente, dar în această împrejurare simţurile îl serviseră în mod deosebit. Avusese de gând să plece pentru o zi cu nişte prieteni la o vânătoare, de raţe sălbatice în mlaştinile de la Kankakee, la sud de Chicago, dar până la urmă se răzgândise, ba chiar se hotărâse să vină acasă devreme. N-ar fi putut spune ce-l îmboldea să facă lucrul acesta.

Pe măsură ce se apropia de casă, i se păru cam bizar că se întorcea atât de devreme; apoi la vederea celor două cufere din mijlocul camerei, rămase uluit. Ce să însemne asta? Jennie era îmbrăcată şi gata de plecare. Şi Vesta la fel. Mirat, îşi pironi privirea asupra lor, în timp ce în ochii săi întunecaţi se citea o întrebare care cerea grabnic răspuns.

— Unde te duci? întrebă el.

— Da, da, şovăi ea, plecăm.

— Unde?

— Mă gândeam să plec la Cleveland.

— Pentru ce?

— Voiam… voiam să-ţi spun… Lester, eram de părere că n-ar

trebui să stau mai departe aici. Credeam că nu e bine. Am vrut să-ţi spun, dar n-am putut. Ţi-am scris o scrisoare.

— O scrisoare? exclamă el. Despre ce naiba vorbeşti? Unde e scrisoarea?

— Acolo, spuse ea, arătând cu un gest mecanic spre o măsuţă de mijloc, unde scrisoarea stătea la vedere pe o carte mare.

— Şi chiar aveai de gând să mă părăseşti lăsându-mi o scrisoare, Jennie, chiar în felul acesta? spuse Lester cu o voce care se înăsprea pe măsură ce vorbea. Jur în faţa lui Dumnezeu că nu te mai înţeleg! Despre ce-i vorba?

Rupse plicul și citi începutul.

— Trimite-o pe Vesta într-altă cameră, spuse el.

Jennie îl ascultă. Apoi se întoarse şi rămase pe loc, palidă şi cu ochii larg deschişi, în timp ce privirea-i rătăcea când spre perete, când spre cuiere sau spre Lester. Acesta citea gânditor scrisoarea. Se foi o dată sau de două ori, apoi o lăsă să cadă jos.

— Ei bine, Jennie, iată ce vreau să-ţi spun, vorbi el în cele din urmă, dar o privi ciudat şi se întreba ce anume avea să-i spună.

I se oferea din nou prilejul să pună capăt acestei legături, în cazul când aceasta era voinţa sa. Dar nu simţea că asta dorea, de vreme ce lucrurile se desfăşurau atât de lin. Merseseră atât de departe unul alături de celălalt, încât părea ridicol să se despartă acum. O iubea în mod sincer, nu mai încăpea nicio îndoială. Totuși nu dorea să se însoare cu ea, nu-i era uşor s-o facă, Ea ştia. Scrisoarea ei o spunea limpede.

— Ai văzut greșit lucrurile, continuă el, vorbind rar. Nu știu ce ai uneori, dar nu priveşti cum trebuie această situaţie. Ţi-am mai spus că eu nu mă pot căsători cu tine, în niciun caz acum. Situaţia se complică cu prea multe date importante despre care tu nu ştii nimic. Te iubesc, și tu știi asta. Trebuie să mă gândesc la ai mei și la afaceri. Tu nu poţi să înţelegi ce probleme se ridică aici, dar eu le cunosc. Nu vreau să mă părăseşti. Ţin prea mult la tine. Desigur, nu te pot opri. Dacă vrei, poţi să pleci. Dar nu cred că ar trebui să faci acest gest. Nu dorești într-adevăr să pleci, nu-i așa? Stai jos o clipă.

Jennie, care socotise că va pleca fără s-o vadă nimeni, se afla de astă dată într-o mare încurcătură. Izbutise să ajungă la o explicaţie

calmă, adică să-l facă să-i demonstreze realitatea. O durea cumplit. El, Lester, să fie nevoit să se explice! Şi cât îl iubea! făcu câţiva paşi spre el, şi Lester îi luă mâna.

— Şi-acum, ascultă. N-ai într-adevăr nimic de câştigat dacă mă părăseşti acum. Unde-ai spus că voiai să te duci?

— La Cleveland.

— Şi cum te gândeai să te descurci?

— Mă gândeam să-l iau pe tata, dacă ar fi vrut să vină cu mine, fiindcă acum e singur, şi să-mi găsesc, poate, de lucru.

— Şi ce altceva ai putea să faci, Jennie, decât tot ce ai făcut până acum? Doar nu vrei să ajungi din nou camerista unei doamne, nu-i aşa, sau vânzătoare într-un magazin?

— Mă gândeam că aş putea să capăt de lucru ca menajeră.

Jennie se gândise la toate posibilităţile, şi aceasta era ideea cea mai atrăgătoare din toate câte îi veniseră în minte.

— Nu, nu, mormăi el, clătinând din cap. Nu merge. Nu-i nimic serios în tot ce-ai gândit, cu excepţia unei singure idei. N-o să-ţi fie mai bine din punct de vedere moral decât acum. Nu poţi face să dispară trecutul. În tot cazul, asta nu contează. Nu pot să mă căsătoresc cu tine acum. Poate în viitor, dar nu pot să-ţi spun nimic şi nu doresc să fac nicio promisiune. Şi, totuşi, nu consimt să mă părăseşti, iar dacă ai face-o, n-aş vrea să ajungi din nou să munceşti, aşa cum ai de gând. Am să-ţi stabilesc o rentă. Dar nu vrei într-adevăr să mă părăseşti, nu-i aşa, Jennie?

În faţa personalităţii puternice a lui Lester şi a protestului său viguros, tot ce chibzuise şi hotărâse ea se prăbuşi. Simţea cum mâna lui o strângea pe-a ei şi asta era destul ca să o răscolească. Începu să plângă.

— Nu plânge, Jennie. S-ar putea ca totul să iasă mai bine decât îţi închipui. Pentru moment lasă lucrurile aşa cum. sunt. Dezbracă-te. Nu te mai gândeşti să mă părăseşti, nu-i aşa?

— N-nu, suspină ea.

O aşeză pe genunchii lui.

— Lasă lucrurile aşa cum sunt. Trăim într-o lume bizară. Nu se poate aranja totul într-un minut. S-ar putea ca situaţia să se îndrepte de la sine. Eu însumi sunt nevoit să suport unele lucruri pe „care de

obicei nu le-aş îngădui.

În cele din urmă o văzu că-şi recapătă oarecum calmul şi că surâde trist printre lacrimi.

— Şi-acum, pune deoparte lucrurile astea, spuse el cu blândeţe, arătând cuferele. Şi mai vreau să-mi făgăduieşti ceva.

— Ce anume?

— Să nu mai ascunzi nimic, mă înţelegi? Să nu mai faci planuri de una singură şi să nu mai iei hotărâri fără ştirea mea. Dacă ai ceva care-ţi stă pe suflet, să vii la mine şi să te destăinui. N-o să te mănânc. Spune-mi mie tot ce te frământă. O să te ajut s-o scoţi la capăt cu ceea ce te necăjeşte, sau, dacă nu o să pot, cel puţin n-o să ne mai ascundem unul de altul.

— Nu, Lester, spuse ea grav, privindu-l drept în ochi. Îţi făgăduiesc că n-o să-ţi mai ascund niciodată nimic, ţi-o spun cu toată sinceritatea. Mi-a fost frică, dar n-o să-mi mai fie. Poţi să ai încredere în mine.

— S-ar zice că începi să gândeşti limpede. Ştiu că aşa vei face.

Şi Lester îi dădu drumul.

Câteva zile mai târziu, ca urmare a acestei înţelegeri, fu luat în discuţie viitorul lui Gerhardt. Jennie se frământă din pricina lui de mai mult timp. Acum gândea că ar trebui să-i vorbească lui Lester despre el. Aşadar, într-o seară, îi povesti ce se petrecuse la Cleveland.

— Ştiu că e tare nenorocit acolo, şi-mi face rău când mă gândesc la asta. Voiam să-l iau la mine, dacă aş fi plecat la Cleveland-şi-acum nu ştiu ce să fac.

— De ce nu-i trimiţi nişte bani? întrebă el.

— Nu vrea să mai primească bani de la mine, Lester. El socoate că nu sunt o femeie cumsecade, că nu duc o viaţă cinstită. Nu crede că sunt căsătorită.

— Şi pe bună dreptate, nu? spuse Lester calm.

— Mă chinuie gândul că doarme într-o fabrică. E atât de bătrân şi de singur!

— Ce se întâmplă cu restul familiei din Cleveland. Nu vor să facă nimic pentru el? Unde e fratele tău Bass?

— Cred că nu vor să stea cu el, e o fire tare acră răspunse ea simplu.

— Dacă asta-i situaţia nu prea ştiu ce să spun, surâse Lester. Bătrânul domn n-ar trebui să facă atâta caz de anumite lucruri.

— Ştiu, spuse ea, dar acum e bătrân şi a suferit foarte mult.

Lester, cufundat în gânduri, se juca încet cu furculiţa.

— Iată la ce mă gândesc, Jennie, începu el într-un târziu. N-are rost să mai trăim aşa, dacă vrem ca totul să meargă bine. Mă gândesc că am putea să luăm o casă în Hyde Park. Va fi cam departe de birou, dar nu ţin neapărat să trăiesc într-un apartament. Tu şi cu Vesta vă veţi simţi mai bine, dacă o să aveţi la îndemână o curte. În cazul acesta ai putea să-l aduci pe tata să stea cu noi. Nu supără pe nimeni dacă o să meşterească din când în când câte ceva, ba chiar dacă ar ajuta la buna întreţinere a casei.

— O, asta i-ar conveni de minune, dacă vine, răspunse ea. Îi place să repare orice; ar tunde iarba şi ar întreţine caloriferul. Dar n-o să vină decât dacă e sigur că m-am măritat.

— Nu ştiu cum s-ar putea face asta, dacă nu-i prezinţi bătrânului un certificat de căsătorie. Vrea, pare-se, ceva ce nu se poate procura atât de uşor. Slujba de caloriferist la o casă de ţară ar fi pentru el un loc foarte sigur, adăugă Lester, dus pe gânduri.

Jennie nu luă în seamă această glumă necruţătoare. Era obsedată de ideea că făcuse din viaţa ei un ghem încâlcit. Gerhardt n-o să vină, chiar dacă l-ar putea primi într-o casă încântătoare. Şi, totuşi, ar trebui să stea din nou cu Vesta. Asta l-ar ferici.

Rămase cufundată în trista ei visare, până când Lester, care-i urmărirea firul gândurilor, spuse:

— Nu văd ce s-ar putea face. Un certificat de căsătorie în alb nu se procură uşor. E o afacere urâtă. O astfel de contraafacere e socotită un delict criminal. Nu mi-ar plăcea să fiu amestecat într-o asemenea istorie.

— O, nu vreau să faci asta, Lester! Mă necăjeşte pur şi simplu faptul că tata e atât de încăpăţânat. Când îşi bagă-n cap ceva, nimeni nu i-l mai scoate.

— Ce-ar fi să aşteptăm până după mutare? După aceea poţi să te duci la Cleveland şi să-i vorbeşti. Poate că o să-l convingi.

Lui Lester îi plăcea felul în care ea se purta cu tatăl ei. Era atâta bunăvoinţă în purtarea ei, încât ar fi dorit s-o ajute să-şi pună în

aplicare planul. Deşi Gerhardt nu-l interesa prea mult, nu-l găsea totuşi antipatic, și dacă bătrânului îi plăcea să trebăluiască pe lângă o casă mare, de ce n-ar face-o?

CAPITOLUL XXXVII

Planul unei locuinţe în Hyde Park nu întârzie să devină o realitate. După câteva săptămâni, când lucrurile se liniştiră din nou, Lester o invită pe Jennie să-l întovărăşească în South Hyde Park pentru a căuta o casă. La prima ieşire, găsiră ceva care se potrivea de minune, o clădire de pe vremuri, cu unsprezece camere mari, aşezată în mijlocul unei peluze ce se întindea pe o suprafaţă cu laturile de câte şaizeci de picioare şi înconjurată de copaci umbroşi, plantaţi în anii când oraşul era încă tânăr. O casă frumos împodobită, intimă şi odihnitoare. Jennie era fascinată de proporţiile casei, de atmosfera ei rustică, deşi o întrista gândul că nu intră în noul ei cămin aşa cum s-ar fi cuvenit. Nutrise vag nădejdea că plecarea pe care o plănuise îl va pune, poate, pe Lester în situaţia să vină s-o caute şi să se căsătorească cu ea. Iar acum şi această speranţă se spulberase. Făgăduise că va rămâne, şi trebuia să ia lucrurile aşa cum sunt. Spuse că nu vor avea niciodată ce face cu atâta spaţiu, dar Lester o contrazise:

— E foarte probabil că o să primim din când în când lume. În tot cazul, putem s-o mobilăm şi să vedem cum arată.

Ceru agenţiei de locaţiuni să-i întocmească un contract de închiriere pe cinci ani, care se putea reînnoi şi-i puse imediat la lucru pe cei care urmau să se ocupe cu amenajarea casei.

Clădirea fu zugrăvită şi ornamentată, peluza fu aranjată aşa cum se cuvine şi se depuse toată sârguinţa ca să se dea casei o înfăţişare îngrijită, care să nu lase nimic de dorit. Avea o bibliotecă mare, comodă, un salon, o sufragerie de dimensiuni considerabile, un frumos hol de recepţii, o cameră de primire, o bucătărie mare, un oficiu, de fapt tot ce e necesar la parterul unei case confortabile. La etajul întâi se aflau dormitoarele, camerele de baie şi camera femeii de serviciu. Totul era armonios şi plăcut, iar Jennie se simţi nespus de mândră şi bucuroasă să pună lucrurile în ordine.

Imediat după ce se mutară, Jennie – cu încuviinţarea lui Lester – îi scrie tatălui ei şi-l rugă să vină la ea. Nu-i spunea că se măritase, dar lăsa să se înţeleagă. Îi descria pe larg frumuseţea casei, împrejurimile, mărimea curţii şi feluritele avantaje ale acestei gospodării. „E atât de frumos, adăuga ea, încât ţi-ar plăcea, tată. Vesta e aici şi merge zilnic la

şcoală. Nu vrei să vii să stai cu noi? E mult mai bine decât să locuieşti într-o fabrică. Şi nu-mi place să te ştiu acolo”.

Gerhardt citi scrisoarea cu o figură gravă. Să fie oare totul adevărat? Ar fi închiriat oare o casă mai mare dacă n-ar fi fost căsătoriţi? După toţi aceşti ani şi acest nesfârşit şir de minciuni! E posibil să se fi înşelat? Aşadar, era timpul să plece? Trăise singur atâta vreme, şi acum să se ducă la Chicago, să locuiască cu Jennie? Chemarea ei îl mişcă şi, totuşi, se hotărî să nu o primească. Ar fi însemnat să recunoască mult prea făţiş că greşise tot atât cât Jennie.

Refuzul lui Gerhardt o dezamăgi. Discută cu Lester şi hotărî să plece la Cleveland, să-l vadă. Aşadar, făcu această călătorie, căută fabrica, un mare şi zgomotos concern pentru mobilă, situat într-unul din cele mai sărace cartiere ale oraşului, şi se interesă la administraţie de tatăl ei. Funcţionarul îi arătă un antrepozit îndepărtat, iar Gerhard fu înştiinţat că o doamnă doreşte să-l vadă. Se dădu jos din umilul său pat de campanie şi cobori, curios să vadă cine era. Când Jennie îl văzu ieşind din întunericul de dincolo de uşă, în hainele sale prăfuite, ponosite, cu părul încărunţit şi sprâncenele ţepoase, se simţi cuprinsă de o milă adâncă. „Bietul tata”, murmură ea. Gerhardt veni spre ea, cu o privire scrutătoare, uşor îmblânzită de gândul că vizita ei fusese dictată de dragostea ce i-o purta.

— Ce te-aduce? o întrebă el precaut.

— Vino cu mine, tată, stărui Jennie, plină de compasiune. Nu vreau să mai stai aici. Nu mai pot răbda să ştiu că trăieşti aici singur.

— Aşa, spuse el încurcat, asta te aduce.

— Da. Nu vrei? Hai, vino.

— Am un pat, răspunse el, ca şi când ar fi vrut să se scuze pentru felul care arăta.

— Ştiu. Dar avem de astă dată o casă frumoasă şi Vesta e şi ea acolo. Nu vrei? Lester vrea să vii.

— Spune-mi un lucru: te-ai măritat?

— Da, minţi cu disperare Jennie. De mult. Poţi să-l întrebi şi pe Lester când vii.

Îi venea greu să-l privească în faţă, dar izbuti totuşi, şi el o crezu.

— Bine, spuse Gerhardt, era şi timpul.

— Nu vrei să vii, tată? stărui Jennie.

Își ridică mâinile schițând gestul care-i era atât de caracteristic. Chemarea ei arzătoare îl tulbura adânc.

— Da, vin, spuse și se întoarse cu spatele.

După mișcarea umerilor săi, Jennie putu să-și dea seama ce se întâmpla: plângea

— Hai, tată, repetă ea.

Drept răspuns, Gerhardt se întoarse în magazia întunecată și-și strânse lucrurile.

CAPITOLUL XXXVIII

Gerhardt deveni unul dintre locatarii casei din Hyde Park şi numaidecât începu să se ocupe de treburile care, instinctiv, simţea că-i sunt destinate. Luă asupra sa îngrijirea caloriferului şi a grădinii, deoarece se simţea jignit la gândul că s-ar putea da bani unui om din afară când el n-avea nimic de făcut. Pomii, îi spuse el lui Jennie, erau într-o stare jalnică. Dacă Lester i-ar procura un cosor şi un fierăstrău, ar putea să se ocupe de ei în primăvară. În Germania oricine ştie cum trebuie îngrijiţi pomii, dar americanii ăştia se descurcă atât de anevoie! apoi ceru şi alte unelte şi curând toate dulapurile şi poliţele erau reparate. Descoperi o biserică luterană la aproape două mile distanţă şi declară că era mai bună decât cea din Cleveland. Pastorul era, fireşte, un mesager divin, un slujitor al cerului. Şi Vesta trebui neapărat să meargă regulat cu el la biserică.

Jennie şi Lester îşi începură noua lor viaţă cu oarecare temeri: era sigur că se vor ivi unele greutăţi. În partea de nord a oraşului îi fusese uşor lui Jennie să ocolească vecinii şi să nu dea niciun fel de lămuriri. De astă dată erau instalaţi într-o casă cu pretenţii; vecinii lor apropiaţi aveau să socotească de datoria lor să le facă o vizită „iar Jennie va trebui să joace rolul unei gazde cu experienţă. Ea şi Lester discutaseră despre acest lucru. Era mai bine să treacă drept soţ şi soţie. Vesta avea să fie prezentată ca fiica lui Jennie dintr-o primă căsătorie, iar soţul ei, un anume domn Stover (era numele de fată al mamei ei), murise imediat după naşterea copilului. Lester era, fireşte, tatăl adoptiv.

Acest cartier era atât de departe de centrul elegant al oraşului, încât Lester nu se aştepta să întâlnească mulţi prieteni, îi explică lui Jennie, formalităţile obişnuite în relaţiile sociale, aşa încât atunci când prima vizitatoare va sosi, să fie pregătită s-o primească. Peste două săptămâni, această primă vizitatoare sosi în persoana doamnei Jacob Stendahl, o doamnă care se bucura de un prestigiu considerabil în cartier. Locuia la cinci case distanţă de Jennie – casele din împrejurimi erau toate aşezate în mijlocul unei peluze întinse – şi sosi într-o după-amiază în trăsura ei, pe când se întorcea de la cumpărături.

— Doamna Kane e acasă? o întrebă ea pe Jeannette, noua femeie

de serviciu.

— Cred că da, doamnă. Vreţi să-mi daţi cartea dumneavoastră de vizită?

Cartea de vizită fu oferită şi apoi prezentată lui Jennie, care o privi curioasă.

Când Jennie intră în camera de primire, doamna Stendhal, o femeie înaltă, brună cu o privire sfredelitoare, o salută foarte călduros.

— Mi-am îngăduit să vă deranjez, spuse ea, dornică să se facă plăcută. Sunt o vecină de-a dumneavoastră. Locuiesc peste drum, câteva case mai încolo. Poate că aţi văzut casă, e cea cu stâlpi de piatră albă la poartă.

— Desigur, răspunse Jennie. O ştiu bine. Eu şi domnul Kane am admirat-o din prima zi când am venit aici.

— Îl cunosc pe soţul dumneavoastră din auzite. Soţul meu are legături cu compania „Wilkes Frog and Switch".

Jennie dădu din cap. După felul în care vorbea doamna Stendahl, bănuia că acest concern trebuie să fie ceva important, care aducea mari profituri.

— Locuim aici de mult şi înţeleg cum vă simţiţi într-un cartier complet străin. Sper c-o să vă faceţi timp să treceţi pe la mine într-o după-amiază. O să-mi facă mare plăcere. Ziua mea de primire e joi.

— O să vin, fireşte, răspunse Jennie, dându-şi seama că această probă a focului era greu de înlăturat. Foarte amabil din partea dumneavoastră că aţi venit să mă vedeţi. De obicei domnul Kane e tare ocupat, dar într-o zi, când va fi acasă, sunt sigură că o să-i facă multă plăcere să vă cunoască pe dumneavoastră şi pe soţul dumneavoastră.

— Trebuie să veniţi amândoi într-o seară. Ducem o viaţă foarte retrasă. Soţului meu nu-i place prea mult să iasă în lume, dar ne place tovărăşia vecinilor.

Jennie răspunse printr-un zâmbet care dovedea că apreciază acest gest de bunăvoinţă. O însoţi pe doamna Stendahl până la uşă şi dădu mâna cu ea.

— Mă bucur că sunteţi atât de încântătoare, spuse vizitatoarea cu sinceritate.

— O, mulţumesc, răspunse Jennie, îmbujorându-se uşor. Sunt sigură că nu merit atâtea complimente.

— Aşadar, vă aştept într-o după-amiază. La revedere – şi amabilă îi făcu un gest de adio.

„N-a fost chiar atât de rău, gândi Jennie care privea cum se îndepărtează trăsura doamnei Stendahl. E foarte simpatică. O să-i povestesc lui Lester”.

Printre ceilalţi vizitatori se aflau un domn şi o doamnă

Compania Wilkes, macazuri şi accesorii.

Carmichael Burie, o doamnă Hanson Field şi o doamnă Timothy Ballinger, care-şi depuseră cu toţii cartea de vizită sau mai rămaseră să stea puţin de vorbă. Jennie descoperi că lumea o socoteşte într-adevăr o persoană importantă şi se strădui cât putu ca să fie la înălţimea acestei situaţii. Şi, de fapt, se descurca strălucit. Era cât se poate de primitoare şi de amabilă. Avea un surâs plin de bunăvoinţă şi un fel de a se purta foarte firesc; izbutea să facă o impresie cât se poate de bună. Explica oaspeţilor că locuise până de curând în partea de nord a oraşului, că soţul ei, domnul Kane, dorise mult să aibă o casă în Hyde Park, că tatăl şi fiica ei locuiau cu ei şi că Lester era tatăl adoptiv al copilului; Spuse că spera să poată întoarce toate vizitele şi să fie o vecină bună.

Lester auzea despre aceste vizite seara, căci nu ţinea să se vadă cu toţi aceşti oameni. Lui Jennie aceste relaţii ajunseseră să-i inspire o bucurie potolită. Îi plăcea să lege noi prietenii şi spera că astfel, în viaţa lor se va petrece ceva hotărâtor, care să-l facă pe Lester s-o privească drept o soţie bună şi o tovarăşă ideală. Poate că într-o zi va voi într-adevăr să se căsătorească cu ea.

Primele impresii nu sunt totdeauna trainice, adevăr pe care Jennie îl descoperi curând. Vecinii o acceptaseră, poate, puţin cam repede, şi acum începeau să umble zvonuri. O anume doamnă Sommerville, care veni în vizită la doamna Craig, una dintre vecinele apropiate ale lui Jennie, dădu a înţelege că ştia cine era Lester.

— Oh, da, într-adevăr, ştii, draga mea, continuă ea, se bucură de o reputaţie cam…

Şi ridică din sprâncene, însoţindu-şi gestul cu o mişcare a mâinii.

— Nu mai spune! făcu mirată şi totodată curioasă prietena ei. Pare un om atât de serios, cu o fire atât de conservatoare.

— Fără îndoială că aşa şi este, dintr-un anumit punct de vedere, spuse doamna Sommerville. Familia lui e dintre cele mai bune. Dar există o tânără persoană cu care se ţinea, aşa spunea bărbatul meu. Nu ştiu dacă e una şi aceeaşi, dar, pe vremea când trăiau împreună ca soţ şi soţie în partea de nord a oraşului, o prezenta drept Miss Gorwood, sau aşa ceva.

— Tst! Tst! Tst! plescăi doamna Craig la auzul acestei noutăţi surprinzătoare. Ce spui?! Dacă mă gândesc bine, trebuie să fie vorba despre aceeaşi femeie. Tatăl ei se numeşte Gerhardt.

— Gerhardt! exclamă doamna Sommerville. Ăsta-i numele. Mi se pare că a mai fost un scandal în legătură cu ea, cel puţin ştiu că a existat un copil. Dacă s-au căsătorit sau nu după aceea, asta nu ştiu. În tot cazul, Ştiu că familia lui nu vrea să audă de ea.

— Ce poveste interesantă, reluă doamna Craig. Şi când te gândeşti că s-a putut căsători cu ea după aceea… dacă într-adevăr s-a căsătorit. În ziua de azi, nu mai poţi să ştii cu cine ai de-a face.

— Adevărat. Uneori lumea se cam amestecă rău de tot. Pare o femeie încântătoare.

— Delicioasă! exclamă doamna Craig. De o candoare desăvârşită. M-a fermecat.

— S-ar putea să nu fie una şi aceeaşi persoană. E posibil să mă înşel.

— O, nu prea cred. Gerhardt! mi-a spus că au locuit în partea de nord a oraşului.

— Atunci sunt sigură că e aceeaşi. Ce curios că ţi-ai amintit de ea!

— Da, într-adevăr, adăugă doamna Craig, care se întreba cum să se poarte în viitor cu Jennie.

Din alte surse porneau alte zvonuri. Existau oameni care-i văzuseră pe Jennie şi pe Lester la plimbare cu trăsura, în nord, cărora le fusese prezentată ca domnişoara Gerhardt şi care ştiau ce gândea familia Kane. Fireşte, viaţa ei de astăzi, casa aceea frumoasă, bogăţia lui Lester, drăgălăşenia Vestei, toate acestea mai îndulciră situaţia. Era prea atentă, prea bună soţie şi mamă şi, într-adevăr, mult prea cumsecade ca s-o judeci aspru, dar avea un trecut şi peste asta nu se putea trece.

Un fulger prevestitor de furtună căzu asupra lui Jennie într-o zi când Vesta, care se întoarse de la şcoală, o întrebă pe neaşteptate:

— Mamă, cine a fost tatăl meu?

— Numele lui era Stover, iubito, răspunse Jennie, străfulgerată de gândul că probabil s-a discutat despre acest lucru, că cineva a spus ceva. De ce mă întrebi?

— Unde m-am născut? stărui Vesta, fără să ia în seamă întrebarea și dornică să lămurească propria ei identitate.

— La Columbus, Ohio, iubito. De ce?

— Anita Ballinger a spus că nu am tată și că nu erai măritată când m-am născut eu. Spunea că nu sunt o fetiţă ca toate fetiţele, că sunt o nimica. M-a înfuriat, până ce am plesnit-o.

Pe faţa lui Jennie se aşternu o expresie încremenită. Se aşeză, cu privirea aţintită în gol. Doamna Ballinger îi făcuse o vizită, iar Jennie o găsise deosebit de amabilă și binevoitoare, în dorinţa ei de a-și oferi serviciile, iar acum micuţa Anita Ballinger îi spusese Vestei acest lucru. Unde auzise copilul vorbindu-se astfel?

— Nu trebuie s-o iei în seamă iubito, spuse ea în cele din urmă. Tatăl tău a fost domnul Stover și te-ai născut la Columbus. Nu trebuie să te mai baţi cu alte fetiţe. Când se iau la bătaie fetiţele spun – fireşte – lucruri urâte, ba uneori și lucruri pe care nu le cred cu adevărat. Las-o în pace şi nu te mai apropia de ea. Și ai să vezi că n-o să-ţi mai spună nimic.

Explicaţia şchiopăta, dar, pentru moment, Vesta se declară mulţumită.

— Dacă încearcă să dea în mine, o pălmuiesc.

— Să nu te mai apropii de ea, auzit scumpa mea? în felul acesta n-o să poată să te lovească, răspunse mama. Vezi-ţi de învăţătură și nu te mai ocupa de ea. N-are cum să se certe cu tine, dală nu-i dai prilej.

Vesta ieşi; Jennie rămasă singură gândindu-se la cele auzite. Vecinii vorbeau. Povestea ei oferea temei de bârfă. Cum fusese descoperită?

E simplu să oblojeşti o rană făcută de o singură lovitură, dar e cu totul altceva când ai de-a face cu o rană pe care o deschid din când în când alte lovituri de cuţit. Într-o zi, Jennie, care se dusese să-i facă o vizită doamnei Etanson Field, vecina ei cea mai apropiată, întâlni o

doamnă Williston Baker, venită la ceai. Doamna Baker cunoştea familia Kane, cele petrecute cu Jennie în partea de nord a oraşului, şi ceea ce gândea familia Kane. Era o intelectuală, o femeie subţire şi hotărâtă, o persoană în genul doamnei Bracebridge, care dovedea multă grijă în alegerea relaţiilor sociale. Socotise totdeauna că doamna Field e o femeie cu o atitudine la fel de severă şi prudentă, dar când descoperi că era în vizită cu Jennie, deşi îşi păstră calmul, în sinea ei se înfurie.

— Doamna Kane, doamna Baker, spuse doamna Field, prezentându-le pe una celeilalte cu o figură zâmbitoare.

Doamna Baker îi aruncă lui Jennie o privire care nu prevestea nimic bun.

— Doamna Lester Kane? întrebă ea.

— Da, răspunse doamna Field.

— Da, continuă doamna Baker pe un ton glacial. Am auzit mult vorbindu-se despre doamna Kane – şi accentuă asupra cuvântului – despre doamna Lester Kane.

Şi, ca şi cum Jennie n-ar mai fi fost de faţă, se întoarse spre doamna Field şi începu o conversaţie intimă, la care Jennie nu avea nicidecum posibilitatea să ia parte. Stătea deznădăjduită, incapabilă să exprime o idee potrivită într-o situaţie atât de grea. În curând, doamna Baker anunţă că pleacă, deşi avusese intenţia să facă o vizită mai lungă.

— Nu mai pot să întârzii niciun mânuit, spuse ea. I-am făgăduit doamnei Neil c-o să trec s-o văd astăzi. Sunt sigură că v-am deranjat destul.

Se îndreptă spre uşă, fără să-şi dea osteneala s-o privească pe

Jennie, până în clipa când fu gata să iasă din cameră. Atunci se uită înspre ea şi înclină cu răceală din cap.

— Uneori ai prilejul să dai de-o Iunie atât de bizară, se adresă în cele din urmă gazdei, în timp ce pleca grăbită.

Doamna Field nu se simţea în măsură s-o apere pe Jennie, căci ea însăşi nu se bucura de o remarcabilă situaţie socială; şi ca orice femeie înstărită din clasa mijlocie, se străduia să se ridice. Nu ţinea s-o jignească pe doamna Williston Baker, care, în societate, însemna cu mult mai mult decât Jennie. Se întoarse la Jennie cu un zâmbet în chip de scuză, dar era cam încurcată. Jennie se simţea descumpănită, fireşte. Se scuză numaidecât şi plecă. Era adânc rănită de umilinţa la care

fusese supusă şi pricepea că doamna Field îşi dădea seama că făcuse o greşeală atunci când o luase sub oblăduirea ei. Schimbul de vizite avea să ia sfârşit, ştia asta. Şi din nou se simţi copleşită de acea veche disperare care-i striga că dăduse greş în viaţă. Situaţia nu se mai putea schimba, sau, dacă s-ar fi putut, nu avea să se mai întâmple niciodată. Lester nu era dispus să se căsătorească cu ea şi să-i îndrepte viaţa pe făgaşul cel bun.

Timpul trecea şi lucrurile rămâneau la fel ca totdeauna. Cine ar fi privit la casa aceasta mare, cu peluza netedă şi pomii plini de vigoare, cu plantele agăţătoare care ţeseau în jurul stâlpilor verandei o perdea transparentă de verdeaţă, şi i-ar fi văzut pe Gerhardt trebăluind prin curte, pe Vesta care venea acasă de la şcoală şi pe Lester care pleca dimineaţa în cabrioleta sa elegantă, ar fi spus că aici domneşte pacea şi belşugul, că nicio umbră de nefericire nu pluteşte asupra acestui cămin încântător. Şi, într-adevăr, viaţa lui Lester şi a lui Jennie se desfăşura lin. E drept că vecinii încetară s-o mai viziteze – cei mai mulţi dintre ei – şi nu mai putea fi vorba de relaţii de societate; dar lipsa acestora nu se prea făcea simţită, căci viaţa de familie cuprindea atâtea şi atâtea momente plăcute şi interesante! Vesta studia pianul şi cânta destul de bine. Avea ureche muzicală. Îmbrăcată în rochiile ei de casă, albastre, de culoarea levănţicii, sau oliv, Jennie era o apariţie fermecătoare în timp ce-şi vedea de treburile ei; cosea, deretica sau o pregătea pe Vesta pentru şcoală şi, îndeobşte, se îngrijea ca totul să fie în ordine.

Gerhardt se îndeletnicea cu multiplele sale ocupaţii, căci nu era mulţumit până nu punea mâna la tot ce însemna treabă gospodărească. Una dintre sarcinile pe care şi le luase asupra sa era să umble după Lester sau după oamenii de serviciu şi să închidă robinetele de gaz sau să stingă luminile, care, din întâmplare, fuseseră lăsate aprinse. Era o risipă păcătoasă. Şi-apoi, hainele costisitoare, pe care Lester după ce le purta câteva luni le arunca fără să se sinchisească de ele, însemnau un izvor de necazuri pentru acest german bătrân şi econom. Se necăjea când nişte pantofi splendizi erau aruncaţi din pricina câtorva cute în piele sau a unor tocuri şi pingele puţin roase. Gerhardt era de părere că trebuiau reparaţi, dar la întrebările ursuze ale bătrânului, care voja sa ştie „ce era rău la pantofii ăştia”, Lester răspundea că nu-i mai

veneau bine.

Ce cheltuială, se plângea Gerhardt lui Jennie. Ce risipă! Din aşa ceva mU poate ieşi nimic bun. O să ducă la sărăcie, şi asta în curând.

Nu e vina lui tată, îl apăra Jennie, aşa a fost crescut.

Ha! Frumoasă educaţie! Ce ştiu americanii ăştia despre economie! Ar trebui să trăiască puţin în Germania. Atunci ar învăţa ce se poate scoate dintr-un dolar.

Datorită lui Jennie, unele din aceste observaţii ajungeau la urechea lui Lester care se mulţumea să zâmbească. Gerhardt îl amuza.

O altă pricină de supărare era risipa pe care Lester o făcea cu chibriturile, îşi juase obiceiul să aprindă un chibrit pe care îl ţinea în timp ce vorbea, în loc să-şi aprindă întâi ţigara, iar apoi să-l arunce. Uneori începea să scapere cu două-trei minute înainte ca să-şi aprindă ţigara şi arunca băţ după băţ. Avea un loc, într-un colţ al verandei, unde îi plăcea să stea în serile de primăvară sau vară să fumeze şi să zvârle chibriturile pe jumătate arse. Jennie stătea cu el şi un mare număr de beţe erau aprinse şi apoi îşi luau zborul spre peluză. Odată, în timp ce tundea iarba, Gerhardt descoperi cu groază nu o grămăjoară, ci de-a dreptul cutie de chibrituri pe jumătate arse, care zăceau nefolosite şi putrezeau Sub frunzele moarte. Dac-am spune, că asta îl amărî, am spune prea puţin. Adună într-un ziar teribila dovadă şi o duse în camera de zi, unde Jennie cosea.

Uite ce-am găsit. Ia priveşte! Omul acesta n-are mai mult habar de economie decât... decât... nu găsea cuvântul potrivit. Stă şi fumează şi uite ce face cu chibriturile! Cinci cenţi cutia, atâta costă. Cum Poate cineva să-şi închipuie c-o să facă avere dacă o ţine tot aşa? (Asta aş Vrea să ştiu. Uită-te!

Jennie privi. Dădu din cap.

- Lester e cheltuitor, spuse ea.

Gerhardt duse chibriturile la subsol. Cel puţin să fie arse în cuptorul de la calorifer. Le-ar fi întrebuinţat ca să-şi aprindă propria lui ţigară, dar ziarele vechi erau mai bune şi avea maldăre de ziare, altă dovadă a nefericitei înclinaţii spre risipă a domnului şi stăpânului său. Trebuia să muncească într-o lume tristă. Toate, – erau potrivnice. Şi, totuşi, lupta cu tot curajul împotriva risipei, a cheltuielilor deşănţate. Spiritul lui de economie era de neclintit.

Timp de trei ani purtă duminică de duminică acelaşi costum negru, croit din nişte haine costisitoare făcute de Lester cu ani în urmă. Pantofii lui Lester, cu un mic efort de imaginaţie, puteau fi făcuţi să i se potrivească şi chiar îi purta. De asemenea, cravatele lui vechi – cele negre – erau cât se poate de bune. Dacă ar fi putut să-şi transforme pe măsura lui cămăşile lui Lester, ar fi făcut-o bucuros; lenjeria de corp şi-o dregea cu ajutorul acului dat de bucătăreasă. Ciorapii lui Lester îi veneau, fireşte, foarte bine. Cu îmbrăcămintea lui Gerhardt nu se cheltuia niciodată nimic. Celelalte obiecte de îmbrăcăminte pe care Lester le arunca – pantofi, cămăşi, costume, cravate şi altele le strângea timp de săptămâni şi luni, şi apoi, trist şi posac, chema un croitor sau un telal şi vindea totul la cel mai bun preţ pe care-l putea căpăta. Învăţă că toţi negustorii de haine vechi erau nişte pungaşi, că n-avea rost să dai câtuşi de puţin crezare tuturor protestelor pe care le ridica un telal sau un negustor, când, în realitate, se scăldau în bani. Gerhardt făcuse cercetări ca să descopere ce se ascundea în spatele acestor poveşti; îi urmărise, văzuse ce făceau cu lucrurile pe care el le vindea. „Escroci! declarase el. Îmi dau zece cenţi pentru o pereche de pantofi şi apoi îi văd cum atârnă în faţa dughenei lor cu preţul de doi dolari. Ce hoţie! Doamne-Doamne! Ar fi putut să-mi plătească un dolar”. Jennie zâmbea. Ea era singura căreia i se plângea, fiindcă din partea lui Lester nu se putea aştepta la niciun fel de înţelegere. Cât despre micile sale economii, le dăruia în cea mai mare parte bisericii, unde era privit ca un model de bunăvoinţă, cinste şi credinţă, o întruchipare a tuturor virtuţilor.

Şi astfel, în pofida negrelor vijelii pe care lumea le stârnea asupra ei, Jennie îşi trăia acum anii ei de vis. În ciuda îndoielilor care-l încercau uneori şi-l făceau să se întrebe dacă era sau nu înţelept că alesese acest drum, Lester se arăta întotdeauna blând şi atent şi se părea că viaţa de-acasă îi făcea plăcere.

— Totul e-n ordine? îl întreba ea când venea seara acasă.

— Desigur, răspundea el, şi o ciupea de bărbie sau de obraz.

Jennie îl urma înăuntru, în timp ce Jeannette, totdeauna sprintenă, îi luă haina şi pălăria. Iarna stăteau în bibliotecă, în faţa căminului imens, cu vatra încinsă. Vara, primăvara sau toamna, Lester prefera să iasă pe verandă, unde, dintr-un colţ, avea o vedere largă

asupra pajiştii şi a străzii îndepărtate. şi-şi aprindea ţigara de dinaintea mesei de seară. Jennie se aşeza pe marginea scaunului şi-i mângâia părul:

— Părul tău nu se răreşte câtuşi de puţin, Lester. Nu-ţi pare bine?

Sau:

— Vezi ce de-a cute ai făcut pe frunte? Să nu te mai încrunţi. Nu ţi-ai schimbat cravata, domnul meu, azi-dimineaţă. De ce? îţi pregătisem una.

— Da, te cunosc eu… mormăia el.

Vesta îl ciupea de ureche.

— Gata, spunea Gerhardt, ajunge!

Şi totuşi, era clar că nu înceta decât atunci când voia ea. Gerhard adora fetiţa, care putea face din el tot ce voia, şi o slujea totdeauna cu credinţă.

CAPITOLUL XXXIX

În acest răstimp, nemulţumirea pe care familia Kane o simţea faţă de viaţa ilegitimă cu care Lester se obişnuise creştea din ce în ce mai mult. Faptul că acest mod de viaţă nu putea duce cu timpul decât la un scandal public, devenise pentru ei de ajuns de limpede. Zvonurile se şi făcuseră auzite. Lumea părea să priceapă ceea ce era de priceput, deşi nu se spunea nimic pe faţă. Bătrânul Kane nu putea să înţeleagă ce-l apucase pe fiul său, care sfida în felul acesta uzanţele societăţii. Dacă ar fi fost vorba de vreo femeie neobişnuită, de vreo vrăjitoare din lumea teatrelor, a artelor sau literelor, felul cum se purta ar fi putut să-şi găsească o explicaţie, chiar dacă nu era demn de laudă, dar să-şi ducă astfel viaţa cu fiinţa asta oarecare „potrivit descrierii făcute de Louise, cu această femeie ştearsă şi de nimic, aşa ceva nu putea să înţeleagă cu niciun chip. Lester era fiul său, fiul său favorit; era dureros faptul că nu-şi făcuse un rost ca toată lumea. La Cincinnati se aflau femei care-l cunoşteau şi cărora le plăcea. De pildă, Letty Pace. De ce oare, pentru numele lui Dumnezeu, nu se însurase cu ea? Era drăguţă, simpatică, talentată. Bătrânul se necăjea amarnic şi, treptat, începu să-şi judece fiul din ce în ce mai aspru. Era o ruşine că Lester se purta astfel cu el. Nu era firesc, nici scuzabil, nici cuviincios. Archibald Kane se gândi şi se tot gândi până când ajunse la concluzia că trebuia făcut ceva care să ducă, în mod obligatoriu, la o schimbare, dar ce anume, nu putea spune. Lester nu depindea de nimeni, era propriul său stăpân şi orice fel de observaţii cu privire la faptele sale l-ar fi indignat. S-ar fi zis că nu se putea face nimic.

Anumite împrejurări grăbiră deznodământul care se apropia. I. a câteva luni după foarte supărătoarea ei vizită la Chicago, I.ouise se căsători, şi atunci casa familiei rămase aproape pustie, cu excepţia vizitelor pe care le făceau nepoţii. Lester nu se duse! a nuntă, deşi fusese invitat. Apoi doamna Kane muri, fapt care făcu necesară o revizuire a testamentului familiei. Cu acest prilej Lester se duse acasă, necăjit de faptul că în ultima vreme o văzuse atât de puţin pe maică-sa şi că ea suferise mult din pricina lui, dar nu socotea că avea de dat lămuriri. Tatăl se gândi că era momentul să-i vorbească, dar fiindcă-l văzu atât de trist, lăsă pe altă dată.

Se înapoie la Chicago şi urmară din nou luni de tăcere. După moartea doamnei Kane şi căsătoria Louisei, tatăl se duse să locuiască împreună cu Robert, deoarece cei trei nepoţi erau marea bucurie a bătrâneţilor sale. Întreprinderea, în afară de acea schimbare hotărâtoare care avea să survină după moartea sa, era în mâinile lui Robert. Acesta se purta nespus de frumos cu surorile, cumnaţii şi tatăl său, în speranţa că în cele din urmă va obţine conducerea. Nu se putea spune, nicidecum, că era linguşitor; era un perfect om de afaceri, rece şi abil, cu mult mai abil decât îl credea fratele său. Chiar şi în acea perioadă era mai bogat decât oricare alţi doi copii ai bătrânului la un loc, dar prefera să nu dea în vileag acest lucru şi pretindea că bunurile sale ating o cifră modestă. Îşi dădea seama de neajunsurile invidiei şi se mulţumea mai degrabă cu o viaţă spartană, punând temei pe bunuri care nu băteau la ochi, dar cu valoare mare şi care puteau fi oricând transformate în bani.

În timp ce Lester se lăsa dus de valuri, Robert lucra, lucra fără încetare. Nu mai era neapărat nevoie să-şi realizeze planul care ţintea să-l îndepărteze pe fratele său de la conducerea întreprinderii –, deoarece tatăl, după ce se gândise îndelung asupra tuturor aspectelor pe care le prezenta situaţia de la Chicago, ajunsese la hotărârea definitivă că lui Lester nu trebuia să-i revină o mare parte din averea sa. Fără îndoială că Lester nu era un caracter puternic, cum crezuse el. Dintre cei doi fraţi, Lester putea fi superior din punct de vedere intelectual, sau putea fi mai simpatic, iar din punct de vedere al sensibilităţii, al educaţiei artistice şi al modului de a se prezenta în societate, cei doi fraţi nici nu puteau fi comparaţi măcar, dar, cu felul său tăcut şi serios, Robert obţinea succese comerciale. Dacă în acest moment al jocului Lester nu avea de gând să se liniştească, atunci când? Era preferabil să-şi lase averea acelora care aveau să aibă grijă de ea. Archibald se gândea în mod serios să ceară avocatului său să-i refacă testamentul în astfel de termeni încât, dacă Lester nu-şi schimba atitudinea, partea sa să fie redusă numai la un venit nominal. Luă, totuşi, hotărârea să-i mai ofere o şansă – aceea de a căuta să-l convingă să renunţe la falsul său mod de viaţă şi să-şi croiască un altul, cu care să se înfăţişeze înaintea oamenilor. Nu era prea târziu. Avea în faţa lui un viitor strălucit! Oare, va prefera cu tot dinadinsul să-i dea cu

piciorul? Bătrânul Archibald Kane îi scrise lui Lester că ar vrea să stea de vorbă cu el oricând crede de cuviinţă şi, peste treizeci şi şase de ore, Lester se afla la Cincinnati.

— Voiam să mai discut odată cu tine, Lester, într-o chestiune despre care mi-e, oarecum, greu să deschis discuţia, începu bătrânul Kane. Ştii la ce mă gândesc.

— Da, ştiu, răspunse calm Lester.

— Când eram mai tânăr, îmi spuneam că n-o să mă amestec niciodată atunci când fiii mei îşi vor asuma riscul căsătoriei, dar mi-am schimbat părerea pe măsură ce am înaintat în vârstă. Legăturile mele de afaceri m-au făcut să văd cât de utilă poate fi unui bărbat o căsătorie potrivită, şi atunci am început să doresc ca fiii mei să realizeze căsătorii care să-i ajute în viaţă. M-a îngrijorat soarta ta, Lester, şi mă îngrijorează încă. Legătura pe care ţi-ai creat-o în ultima vreme mi-a făcut multă inimă rea. Mama ta s-a amărât din pricina asta până în ultima clipă. A fost singura şi marea ei durere. Nu crezi că ai mers prea departe? Scandalul a ajuns până aici. Ce se petrece la Chicago nu ştiu, dar nu poate fi ţinut secret. Nu serveşte cu nimic afacerilor pe care firma noastră le face acolo. Şi fără îndoială, nici ţie. Toată treaba a ajuns atât de departe, încât ţi-a primejduit interesele, şi totuşi, continui. De ce?

— Probabil pentru că o iubesc.

— Cu neputinţă. Dac-o iubeai, te-ai fi căsătorit cu ea din capul locului. Fireşte, nu te apropii de o femeie şi nu trăieşti cu ea, aşa cum ai făcut-o tu timp de ani de zile, o nenoroceşti şi pe ea şi pe tine, şi apoi mai susţii că o iubeşti! Poate că ţi-ai pierdut capul din pricina ei, dar de iubit, n-o iubeşti!

— De unde ştii că nu m-am căsătorit cu ea? întrebă Lester cu răceală.

Voia să vadă. cum va primi tatăl său această posibilitate.

— Nu vorbeşti serios!

Bătrânul domn se înălţă în scaun, sprijinindu-se în coate, şi-l privi.

— Nu. Dar s-ar putea să vorbesc serios.

— Imposibil! izbucni tatăl. Nu pot să cred. Nu pot să cred că un om cu inteligenţa ta ar putea să facă aşa ceva, Lester! Unde ţi-e mintea?

Ai trăit ani întregi cu ea în văzul lumii, şi acum vorbeşti de căsătorie?! Pentru ce, în numele lui Dumnezeu, dac-ai avut de gând să faci una ca asta, n-ai făcut-o de la început? Ai adus ruşinea asupra părinţilor tăi, ai zdrobit inima mamei, ai dăunat afacerilor noastre şi ai dat loc unui scandal public, iar acum vrei să te însori cu persoana care e pricina tuturor acestor rele? Nu pot s-o cred!

Bătrânul Archibald se ridică.

— Nu te enerva, tată, spuse Lester repede. În felul acesta n-o să ajungem nicăieri. Am spus că aş putea să mă însor cu ea. Nu e o femeie rea şi nu vreau să te aud vorbind în felul acesta despre ea. N-ai văzut-o niciodată. Nu ştii nimic despre ea.

— Ştiu destule, insistă cu hotărâre bătrânul Archibald. Ştiu că nicio femeie cumsecade n-ar fi făcut ceea ce a făcut ea. Nu vezi, omule, că aleargă după banii tăi? Ce altceva ar putea să vrea? E cât se poate de limpede.

— Tată, spuse Lester cu o voce scăzută, care nu prevestea nimic bun, de ce vorbeşti aşa? N-ai văzut-o niciodată pe femeia aceasta şi nu ştii nimic despre ea. Louise a venit şi v-a prezentat o dare de seamă înfierbântată, iar voi toţi luaţi de bună povestea ei. Nu e atât de rea cum credeţi voi şi, în locul dumitale, nu m-aş exprima astfel la adresa ei. Eşti nedrept faţă de o femeie cumsecade şi, nu ştiu de ce, nu vrei să fii corect.

— Corect! Corect! îi tăie vorba Archibald. Tu vorbeşti despre asta?! Dar a fost corect faţă de mine, faţă de familia ta, faţă de mama ta moartă să iei o femeie de pe stradă şi să trăieşti cu ea? E…

— Ajunge, tată! exclamă Lester, ridicând mâna. Te previn că nu accept să aud asemenea cuvinte! Vorbeşti despre femeia cu care trăiesc, cu care aş putea să mă căsătoresc. Ţin la dumneata, dar nu vreau să te aud spunând lucruri care nu sunt adevărate. Nu e o femeie de stradă. Ştii perfect de bine că nu mi-aş duce viaţa alături de o asemenea femeie. Trebuie să stăm de vorbă mai calm despre toate astea, sau altfel plec. Îmi pare rău. Îmi pare teribil de rău. Dar nu admit să aud asemenea cuvinte.

Bătrânul Archibald se linişti. În ciuda părerilor sale cu totul potrivnice, respecta punctul de vedere al fiului său. Se aşeză din nou pe scaun şi-şi aţinti privirea în podea… Cum să manevreze lucrurile în

această împrejurare?

— Stai tot acolo? întrebă el în cele din urmă.

— Nu, ne-am mutat în Hyde Park. Am închiriat acolo o casă.

— Am auzit şi de un copil. E al tău?

— Nu.

— Ai copii cu ea?

— Nu.

— Bine, slavă Doomnului!

Lester se mulţumi să-şi scarpine bărbia.

— Şi susţii că vrei să te căsătoreşti cu ea?

— N-am spus asta, răspunse fiul. Am spus că s-ar putea.

— S-ar putea! S-ar putea! strigă din nou tatăl, clocotind de mânie. Ce nenorocire! Tu cu perspectivele tale! Cu concepţiile tale! Cum crezi că aş putea să mă gândesc serios să încredinţez fie şi o părticică din averea mea unui om care are atât de puţină consideraţie pentru ceea ce lumea socoteşte bun şi drept? Dar bine, Lester, se pare că întreprinderea noastră de mijloace de transport, familia ta, reputaţia ta personală nu fac doi bani pentru tine. Nu pot să pricep unde ţi-e mândria! Pare un capriciu nesăbuit, imposibil de admis.

— E cam greu de explicat, tată, şi nu pot să te lămuresc pe deplin. Tot ce ştiu e că sunt prins în această poveste şi că mi-e dat s-o duc până la capăt. S-ar putea să iasă foarte bine. S-ar putea să mă căsătoresc cu ea şi s-ar putea să nu mă căsătoresc. Nu sunt pregătit acum să spun ce voi face. Trebuie să aştepţi. O să fac tot ce pot.

Bătrânul Archibald se mulţumi să dea din cap în semn că dezaprobă totul.

— Te-ai băgat într-o afacere urâtă, Lester, spuse el în cele din urmă. Nu încape îndoială că asta ai făcut. Bănui că eşti hotărât să mergi mai departe pe drumul pe care ţi l-ai ales. Nimic din ce ţi-am spus nu pare să te clintească.

— Nu e momentul, tată. Regret.

— Ei bine, te previn că, dacă nu dovedeşti câtuşi de puţin respect pentru demnitatea familiei şi onoarea poziţiei tale în lume, o să mă faci să-mi schimb testamentul. Nu pot să încurajez cu calm această situaţie, fără să fiu părtaş, din punct de vedere moral şi din toate celelalte puncte de vedere. N-o să fac aşa ceva. Poţi s-o laşi sau poţi să

te însori cu ea. De bună seamă că ar trebui să faci una sau alta. Dacă o laşi, totul e în regulă. Poţi să te îngrijeşti oricum vrei de viitorul ei. Nu mă împotrivesc nicidecum la lucrul acesta. O să plătesc cu dragă inimă oricât crezi de cuviinţă. O să ai parte egală cu ceilalţi copii, aşa cum am prevăzut. Dar, dacă te căsătoreşti cu ea, lucrurile vor sta altfel. Fă cum vrei. Dar nu mă condamna. Ţin la tine. Sunt tatăl tău. Fac ceea ce cred că este de datoria mea să fac. Și-acum, gândește-te la cele ce ţi-am spus și anunţă-mă ce ai hotărât.

Lester suspină. Vedea că orice discuţie era zadarnică. Își dădea seama că taică-său va trece, probabil, la fapte, dar cum putea s-o părăsească pe Jennie şi să-şi găsească o justificare faţă de el însuşi? Oare taică-său avea într-adevăr intenţia să-l lipsească de partea sa de moştenire? De bună seamă că nu. Bătrânul domn îl iubea chiar şi acum, de asta își dădea seama. Lester se simţea tulburat şi abătut; această încercare de constrângere îl scotea din fire. Ce idee: el, Lester Kane, să fie silit la o asemenea faptă; s-o azvârle în drum pe Jennie! Privi în jos.

Bătrânul Archibald înţelese că îşi atinsese ţinta.

— Ei bine, spuse în cele din urmă Lester, n-are rost să mai discutăm. Nu ştiu ce-o să fac. Trebuie să-mi acorzi un timp de gândire. Nu pot să iau o hotărâre pripită.

Cei doi se priviră unul pe altul. Lester regreta atitudinea lumii şi îndârjirea tatălui său. Kane-senior regreta necazul fiului, dur era hotărât să termine această istorie. Nu era sigur dacă îl convertise sau nu pe Lester, dar trăgea nădejde. Poate că-şi va schimba atitudinea.

— La revedere, tată, spuse Lester întinzându-i mâna. Încerc să prind trenul de două şi zece. Voiai să-mi vorbeşti şi despre altceva?

— Nu.

După plecarea lui Lester, bătrânul rămase cufundat în gânduri. O carieră distrusă! Acesta să fie, oare, sfârşitul unor posibilităţi atât de mari? Fiul său avea să stăruie prosteşte în rău şi în greşeală? Dădu din cap. Robert era mai înţelept. Iată omul potrivit să conducă o întreprindere. Era o fire rece şi un spirit conservator. Dacă Lester ar fi fost la fel! Se gândea, se tot gândea. Trecu mult timp până se urni din loc. Şi, totuşi, în adâncul inimii, fiul căzut în greşeală nu înceta să-i fie drag.

CAPITOLUL XL

Lester se întoarse la Chicago. Îşi dădea seama că-l mâniase rău pe tatăl său, deşi n-ar fi putut să spună până unde mergea mânia părintească. Niciodată în relaţiile sale personale cu bătrânul Archibald nu-l văzuse atât de pornit. Dar nici acum Lester nu simţea că avusese loc o ruptură ireparabilă; nici măcar nu-şi dădea seama că era nevoit să se hotărască o dată pentru totdeauna, dacă ţinea să se bucure mai departe de dragostea şi încrederea tatălui. Cât despre părerea lumii, ce importanţă avea cât îl bârfeau oamenii sau ce spuneau? Era destul de puternic ca să le ţină piept singur. Dar era, oare? Oamenii sunt tare grăbiţi să-şi întoarcă privirea ca să nu vadă slăbiciunea, fie chiar şi umbra ei! Fuga din faţa insuccesului – chiar şi când nu e vorba decât de-o simplă bănuială – pare o pornire izvorâtă din subconştientul unui bărbat sau al unei femei obişnuite; cu toţii ne ferim de eşec, de parcă ar fi molipsitor. În curând, Lester avea să simtă puterea acestei prejudecăţi.

Într-o zi, se întâlni întâmplător cu Berry Dodge, milionarul, şeful firmei „Dodge, Holbrook & Kingsbury”, întreprindere care în ramura textilă ocupa locul pe care compania „Kane” îl ocupa în domeniul industriei producătoare de mijloace de transport. Dodge fusese unul dintre cei mai buni prieteni ai lui Lester. Era la fel de intim cu el ca şi cu Henry Bracebridge, din Cleveland, şi George Kiiowles, din Cincinnati. Îl vizita adesea în frumoasa sa locuinţă de pe North Shore Drive şi se întâlneau mereu în lumea oamenilor de afaceri şi în societate. Dar vechea lor prietenie slăbise de când Lester se mutase în Hyde Park. De astă dată se întâlniră faţă în faţă pe Michigan Avenue, în apropierea clădirii unde-şi avea sediul compania „Kane”.

— Îmi pare bine că te întâlnesc, Lester, spuse Dodge. (Şi-i întinse ceremonios mâna, cu o urmă de răceală.) Am auzit că te-ai însurat de când nu te-am văzut.

— A, nu-i vorba de aşa ceva, răspunse Lester, luând totul uşor, cu aerul că preferă să fie înţeles în sensul monden al (uvântului.

— Şi dacă da, de ce s-o ţii în secret? întrebă Dodge, care încerca să zâmbească, dar nu izbutea decât să-şi schimonosească colţul buzelor. (Se silea să fie amabil şi să iasă cu eleganţă dintr-o situaţie

neplăcută.) Noi, bărbaţii, facem de obicei tărăboi pentru aşa ceva. Ar fi trebuit să-ţi anunţi prietenii.

— Da, spuse Lester, simţind cum îl străpunge cu tăişul necruţător jungherul societăţii. Am crezut necesar să fac altfel. Oricum, nu ţin la distracţii de acest gen.

— E o chestiune de gust, nu? spuse Dodge, puţin cam absent. Locuieşti în oraş, fireşte?

— În Hyde Park.

— E un cartier plăcut. Altfel, ce mai spui?

Şi schimbă cu îndemânare vorba, înainte de a-şi lua un indiferent rămas bun. Lester observă numaidecât că nu răspunsese la întrebările pe care un om ca Dodge i le-ar fi pus dacă ar fi crezut într-adevăr că s-a căsătorit. În împrejurări obişnuite, prietenul său ar fi fost dornic să afle o mulţime de amănunte despre doamna Kane; toate acele nimicuri atât de obişnuite pentru oameni care fac parte din aceeaşi pătură socială. Dodge l-ar fi invitat să vină cu soţia să-i vadă şi ar fi făgăduit în chip hotărât să-i viziteze. Nimic din toate acestea nu fu spus şi Lester remarcă această trecere cu vederea, care spunea multe.

Acelaşi lucru se petrecu şi cu oameni ca Burnham Moores, Henry Aldriches şi cu încă vreo douăzeci alţii pe care îi cunoştea la fel de bine. În aparenţă, credeau cu toţii că s-a căsătorit şi că şi-a făcut un rost. Voiau să ştie unde locuieşte şi erau gata să-l necăjească fiindcă păstrase atât de bine taina, dar nu se arătau dispuşi să discute despre presupusa doamnă Kane. Începea să-şi dea seama că hotărârea pe care o luase îi dăunase considerabil.

Una din loviturile cele mai grele – cea mai crudă, fiindcă, într-un fel, îi era dată fără voie – veni din partea unei vechi cunoştinţe, Will Whitney, la „Union Club". Lester îşi lua acolo masa de seară, iar Whitney îl întâlni în camera mare de lectură, pe când traversa încăperea, îndreptându-se dinspre garderobă spre standul cu ţigări. Whitney era tipul omului de societate, înalt, slab, cu faţa netedă, îmbrăcat fără cusur, cam cinic din fire, iar în seara aceea cam băut.

— Hei, Lester! îl apostrofă el. Ce-i cu povestea aceea despre un ménage de-al tău în Hyde Park? Joci cam tare. Cum o să-i explici toate acestea soţiei tale când o să te căsătoreşti?

— N-am de dat explicaţii, răspunse Lester enervat. De ce să te

amesteci în treburile mele? Doar nu trăim în case de sticlă!

— Ha, ha! Drăguţă poveste! Nu te-ai însurat cu frumoasa aceea cu care umblai prin North Side, aşa-i că nu? Ha, ha! Pun rămăşag. Tu, şi însurat! Nu-i adevărat, aşa-i că nu?

— Termină, Whitney, i-o întoarse Lester brutal. Vorbeşti prostii.

— Iartă-mă, Lester, răspunse acesta vag, şi se potoli., îţi cer scuze. Sunt cam cu chef. Opt whiskyuri cu lămâie şi fără sifon, unul după altul, în camera de alături. Scuze. O să stăm de vorbă altă dată, când o să fiu treaz. Înţelegi, Lester? Ha, ha! Sunt cam slobod la gură, asta-i drept. La revedere. Ha, ha!

Lester nu putea uita acel disonant: „Ha, ha!” îl rănea, deşi era râsul unui beţiv. „Frumoasa aceea cu care umblai prin North Side. Nu te-ai însurat cu ea, nu-i aşa?” îşi repeta indignat cuvintele lui Whitney. Ei, fir-ar să fie! începea să cam întreacă măsura. Aşa ceva nu i se mai întâmplase, lui, Lester Kane! Asta îl puse pe gânduri. Plătea scump hotărârea de a fi bun cu Jennie.

CAPITOLUL XLI

Dar îl aşteptau necazuri şi mai mari. Americanilor le place să asculte bârfeli despre persoane binecunoscute, iar familia Kane era bogată şi deţinea o înaltă poziţie socială. Umbla zvonul că Lester, unul dintre principalii moştenitori, se însurase cu o servitoare. El, moştenitorul unei averi de milioane! Era oare cu putinţă? ce istorioară picantă pentru ziare! Nu trecu mult şi notiţele începură să apară. Un mic ziar monden, care apărea sub titlul de South Side Budget, se referea la el, păstrând anonimatul: „Fiul unui foarte cunoscut şi bogat fabricant de mijloace de transport din Cincinnati”, şi rezuma pe scurt ceea ce cunoştea din această istorie. „Despre doamna, continua ziarul, nu se ştiu prea multe, în afară de faptul că pe vremuri a lucrat într-o binecunoscută familie din înalta societate a oraşului Cleveland, ca fată în casă, iar înainte de aceasta a fost muncitoare la Columbus-Ohio. După o asemenea fascinantă poveste de dragoste în lumea bună, cine ar mai îndrăzni să spună că romantismul e mort?”

Lester citi articolul. Nu cumpărase ziarul, dar un suflet caritabil avusese mare grijă să sublinieze rândurile şi să i-l trimită. Îl irita teribil, deoarece bănuia intenţia de şantaj. Nu ştia însă ce anume trebuia să facă. Ar fi preferat, fireşte, ca asemenea comentarii să nu se mai facă auzite, dar gândea totodată că, dacă ar fi făcut ceva ca să le pună capăt, putea să înrăutăţească situaţia. Şi, astfel, nu făcu nimic.

De bună seamă, notiţa din Budget atrase atenţia altor ziare. Părea o poveste captivantă, şi editorul unui ziar de duminică, mâi întreprinzător decât alţii, avu ideea de a povesti în amănunte acest roman de dragoste. O poveste de duminică, pe o pagină întreagă, cu un titlu senzaţional: îşi sacrifică milioanele pentru iubita sa – o servitoare, iar în fotografii: Lester, Jennie şi casa din Hyde Park, fabrica „Kane” din Cincinnati, magazinul de pe Michigan Avenue. Fără îndoială că o asemenea relatare avea să fie o bombă. Compania „Kane” nu-şi făcea publicitate în niciun ziar cotidian sau de duminică. Ziarele nu aveau niciun fel de obligaţii faţă de el. Dacă Lester ar fi fost prevenit, ar fi putut să pună capăt întregii istorii, printr-o reclamă înserată în paginile ziarului, sau adresându-se editorului. Nu cunoscuse intenţiile acestuia şi, astfel, nu avusese putinţa să împiedice publicarea ştirii.

Editorul se ocupă serios de povestea lor. Redactorii de la ziarele locale din Cincinnati, Cleveland şi Columbus primiră instrucţiuni să informeze telegrafic dacă în oraşul lor se cunoştea ceva despre Jennie. Familia Bracebridge din Cleveland fu întrebată dacă Jennie a lucrat vreodată în acea casă. De la Columbus fu obţinută o istorie fără scrupule a familiei Gerhardt. Fu descoperit faptul că, înainte de presupusa ei căsătorie, Jennie locuise câţiva ani în North Side şi, astfel, totul fu reconstituit. Editorul nu avea de gând să fie crud sau critic, ci mai degrabă să flateze. Toate amănuntele penibile, ca, de pildă, paternitatea probabil ilegitimă a Vestei, legătura bănuită imorală dintre Lester şi Jennie, care trăiau împreună ca soţ şi soţie, şi adevăratele motive pentru care familia Kane se împotrivea acestei căsătorii, după cum bine se ştie, erau trecute cu vederea. Intenţia era aceea de a prezenta o poveste à la Romeo şi Julieta, în care Lester să apară ca un amant pasionat, însufleţit de ideea sacrificiului de sine, iar Jennie, ca o muncitoare săracă şi fermecătoare, care ajunsese la mare bogăţie şi la o înaltă situaţie socială, datorită devotamentului milionarului care-o iubea. Un desenator deosebit de talentat fu angajat să ilustreze materialul cu scene care să înfăţişeze diversele faze ale acestei poveşti de dragoste şi totul fu expus în cel mai desăvârşit stil al publicaţiilor de scandal. Se putea vedea o fotografie de-a lui Lester, obţinută contra „noi sume de bani de la fotograful său din Cincinnati; Jennie fusese fotografiată prin surprindere de către unul dintre fotografii ziarului, pe când se plimba.

Şi, astfel, în aparenţă din senin, povestea apăru în ziar plină de complimente la adresa personajelor şi de fraze dulcege, în timp ce pe fundal se conturau, totuşi, aspectele ei triste şi întunecate. La început Jennie nu o văzu. Lester o descoperi întâmplător şi rupse pagina din ziar. Era uimit şi necăjit din cale-afară: „Ce idee pe fiţuica asta afurisită; să facă aşa ceva unui cetăţean care-şi vede paşnic de treburile lui!” gândea el. Ieşi din casă ca să-şi ascundă mai bine amărăciunea din suflet. Evită cartierele populate ale oraşului, mai ales cartierul comercial, şi merse până departe pe Cottage Grove Avenue, îndreptându-se spre preeria întinsă. Şi pe când tramvaiul înainta hurducându-se, se întreba ce gândeau oare prietenii săi, oameni ca Dodge, Ilumham Moore, Henry Aldrich şi ceilalţi? Era într-adevăr o

lovitură teribilă. Tot ce-i rămânea de făcut era să nu se trădeze, să nu scoată o vorbă, iar printr-un gest al mâinii să dea de înţeles că nu se sinchiseşte de nimic. Un lucru era însă sigur: pe viitor trebuia să înlăture comentariile.

Se întoarse acasă mai calm, din nou stăpân pe sine; aştepta totuşi nerăbdător ziua de luni, ca să ia legătura cu avocatul său, domnul Watson. Dar între cei doi bărbaţi se ajunse repede la o înţelegere cu privire la faptul că ar fi o greşeală să pornească o acţiune judiciară. Cel mai înţelept era să renunţe la această idee.

— Dar nu pot să mai suport, încheie Lester.

— Am să am eu grijă, spuse avocatul, cu o notă de consolare în glas.

Lester se ridică.

— Uluitor! ce ţară afurisită mai e şi asta a noastră! Un om cu bani nu e mai apărat de curiozitatea celorlalţi decât un monument public.

— Un om cu bani seamănă cu o pisică cu clopoţei. Toţi şoarecii ştiu exact unde se află şi ce face.

— Comparaţia e bună, spuse Lester cu amărăciune.

Timp de câteva – zile, Jennie nu află nimic despre povestea din ziar. Lester nu era în stare să vorbească despre acest lucru, iar Gerhardt nu citea niciodată ziarele acelea păcătoase de duminică. În cele din urmă, una dintre vecinele ei, cu mai puţin tact decât celelalte, îi atrase atenţia asupra articolului apărut, pe care declară că-l citise. La început Jennie nu înţelese.

— Un articol despre mine? exclamă ea.

— Da, despre dumneata şi domnul Kane, răspunse vecina. Povestea dumneavoastră de dragoste.

Jennie se înroşi într-o clipă.

— Nu l-am văzut. E sigur că despre noi e vorba?

— Fireşte, râse doamna Stendahl. Cum aş fi putut să mă înşel? Am acasă ziarul. Când ajung, am s-o trimit pe Marie să ţi-l aducă. Arăţi tare drăguţă în fotografie.

Jennie se crispă.

— Aş vrea să văd, îngână ea.

Se întreba de unde făcuseră rost de fotografie şi ce se spunea în

articol. Dar mai presus de orice, se simţea deznădăjduită când se gândea la înrâurirea pe care această istorie o va avea asupra lui Lester. El văzuse oare articolul? de ce nu-i spusese nimic?

Fiica vecinei aduse ziarul, şi Jennie simţi că-i îngheaţă inima când îşi aruncă privirea peste titlul paginii. Se vorbea despre tot, deschis, fără ocolişuri, cu intransigenţă. Ce îngrozitor bătea la ochi titlul: Un milionar se îndrăgosteşte de o cameristă, care era imprimat între fotografia lui Lester, în stânga, şi a ei, în dreapta. Şi mai era şi un subtitlu urmat de un text în care se explica cum Lester, fiul foarte cunoscutei familii posesoare a întreprinderii producătoare de mijloace de transport din Cincinnati, sacrificase marile-i posibilităţi şi rangul său social pentru a se căsători cu aleasa inimii lui. Dedesubt, pagina era presărată cu mai multe desene – Lester şi Jennie stăteau de vorbă în casa doamnei Bracebridge, Lester alături de ea în faţa unui preot impunător, cu un aer convenţional, Lester plimbându-se cu Jennie într-o victorie, Jennie la fereastra unei reşedinţe impozante, (draperiile somptuoase arătau că despre o reşedinţă era vorba), privind spre o foarte modestă căsuţă de muncitor care se profila în depărtare. Simţea că moare de ruşine. Nu atât pentru ea, cât pentru Lester. Lester… Ce-o fi spunând el? Dar familia lui? Aveau acum o nouă armă împotriva lui şi a ei. Încercă să nu-şi iasă din fire, să se stăpânească, dar lacrimile izvorau mereu; numai că de astă dată vărsa lacrimi pentru că nu voia să accepte înfrângerea. Refuza să se lase hăituită în felul acesta. Îşi dorea să fie lăsată în pace. Voia să ajungă în rând cu lumea. De ce oamenii nu-i dădeau o mână de ajutor, în loc s-o trântească de pământ?

Trăsură pe patru roate, cu două locuri, cu scaunul vizitiului mai înalt şi acoperişul înclinat.

CAPITOLUL XLII

În seara aceea Jenny înţelese că Lester citise pagina – adusese el însuşi ziarul acasă – căci, după multă chibzuinţă, ajunsese la concluzia că aşa se cuvenea să procedeze. Îi spusese odată că nu trebuie să se ascundă unul de altul, şi cele petrecute acum, care le tulburau atât de brutal liniştea, erau un exemplu menit să demonstreze înţelegerea dintre ei doi. Hotărî să-i spună să nu dea atenţie articolului, întrucât pentru ea nu avea mare însemnătate, deşi în ceea ce-l privea era cu totul altceva. Răul produs de această tristă istorie nu mai putea fi înlăturat. Oamenii cu scaun la cap – şi printre aceştia se numărau cei din societatea lui şi mulţi din afara acesteia – aveau să-şi dea seama de felul în care trăiseră. Textul din ziar, ca şi fotografiile, relatau cum Lester o urmărise de la Cleveland la Chicago, cum ea fusese timidă şi rezervată şi că Lester trebuise să-i facă multă vreme curte până când îşi dăduse consimţământul. Era explicat şi faptul că trăiseră împreună în North Side. Lester îşi dăduse seama că se făcea o idioată încercare de a îndulci adevărul, şi se înfuriase. Şi, totuşi, prefera ca lucrurile să fie spuse aşa, decât într-un fel mai grosolan.

Când ajunse acasă, Lester scoase ziarul din buzunar şi-l întinse pe masa din bibliotecă. Jennie, care se afla în cameră, îl urmărea cu privirea, presimţind ce avea să urmeze.

— Uite ceva care o să te intereseze, Jennie, spuse el pe un ton sec, şi-i arătă ziarul.

— Am văzut, Lester, răspunse ea cu o voce obosită. Doamna Stendahl mi l-a arătat azi după-amiază. Mă întrebam dacă ai văzut şi tu.

— Cam bombastică descriere a felului în care m-am purtat, nu găseşti? Nu ştiam că sunt un Romeo atât de înflăcărat.

— Îmi pare foarte rău, Lester.

Jennie simţea că, sub masca seacă a umorului, Lester ascundea ceva mai profund. Ştia de mult că nu-şi exprima prin cuvinte adevăratele sentimente, adânca nelinişte. Prefera să glumească şi să ia uşor ceea ce trebuia să se întâmple şi nu mai putea să fie schimbat. Vorbele lui, aruncate în treacăt, voiau să spună doar: „Nu se mai poate face nimic, să nu ne pierdem firea!”

— Să nu te simţi prost din pricina asta, continuă el. Nu e ceva

care se poate aranja acum. Probabil că au avut intenţii bune. Întâmplător, stăm în bătaia reflectorului.

— Înţeleg, spuse Jennie, şi se apropie de el. Oricum, sunt tare necăjită.

Masa de seară fu anunţată imediat şi nu se mai vorbi despre cele întâmplate. Dar Lester nu putea să scape de gândul că lucrurile luau o întorsătură proastă. Tatăl său i-o arătase destul de limpede cu prilejul ultimei lor discuţii, iar acum zarva făcută de ziar punea capac la toate. Era mai bine să renunţe la orice dorinţă de intimitate cu vechea sa lume. Această lume n-o să mai dorească să-l vadă, sau cel puţin partea cea mai conservatoare a acestei lumi n-o să mai vrea să aibă de-a face cu el. Existau câţiva holtei, câţiva bărbaţi însuraţi care duceau o viaţă liberă, câteva femei rafinate, singure sau căsătorite, care înţelegeau cum stau lucrurile şi îl simpatizau, dar ei nu însemnau societatea. Era, într-adevăr, un paria, şi nimic nu putea să-l salveze dacă nu-şi schimba modul de viaţă, cu alte cuvinte, ar fi trebuit să renunţe la Jennie, o dată pentru totdeauna. Dar el nu dorea. Gândul acesta îl durea şi nu putea să-l accepte din niciun punct de vedere. Jennie evoluase spiritual. Începea, să vadă lucrurile la fel de limpede ca şi el. Nu era o fiinţă oarecare, roasă de ambiţii şi de dorinţa de a se ajunge. Era o femeie de valoare, o femeie bună. Ar fi fost o ruşine pentru el s-o azvârle. Şi apoi era frumoasă. El avea patruzeci şi şase de ani, iar ea, douăzeci şi nouă, dar arăta de douăzeci şi patru – douăzeci şi cinci. E un lucru rar să găseşti la altul frumuseţe, tinereţe, inteligenţă şi înţelegerea propriilor tale idei, mai potolite şi-nvăluite într-o emoţie fermecătoare. Cum îşi aşternuse, aşa avea să doarmă, spusese taică-său şi asta era ceea ce avea de făcut.

La scurt timp după acest neplăcut incident datorat ziarului, Lester fu înştiinţat că tatăl său era foarte bolnav şi slăbit; prezenţa sa la Cincinnati putea deveni necesară dintr-un moment într-altul. Era foarte prins de treburi când sosi vestea că tatăl său murise. Fu, desigur, foarte impresionat şi, îndurerat, se duse la Cincinnati, copleşit de triste aduceri-aminte. Lăsând cu totul la o parte legătura care îi unea ca tată şi fiu, pentru el tatăl lui fusese un om de caracter, un bătrân gentleman, distins şi interesant. Îşi amintea cum îl juca pe genunchi în copilărie, iar când mai crescuse puţin, cum îi povestea despre tinereţea sa din

Irlanda şi despre lupta pe tărâm comercial în care se avântase mai târziu; îşi amintea cum îi împuntase în minte, în anii când devenea bărbat, maximele pe care yi le formase în cariera sa de om de afaceri şi înţelepciunea dobândită în activitatea comercială. Bătrânul Archibald fusese un om profund cinstit. Lui îi datora Lester acea pornire instinctivă care-l făcea să se exprime simplu şi să spună lucrurilor pe nume. „Să nu minţi niciodată, spunea şi repeta necontenit bătrânul Archibald. Niciodată să nu cauţi să prezinţi un lucru altfel decât îl vezi tu. Adevărul, iată principalul în viaţă, el stă la baza valorilor reale; în cariera comercială, oricine îl va urma fidel va deveni un caracter remarcabil”. Lester credea în acest lucru. Îl admira mult pe tatăl său pentru severitatea cu care insista asupra adevărului, şi acum, când dispăruse, era îndurerat. Ar fi dorit ca moartea să-l mai fi cruţat, ca să se împace cu el. Aproape că-i venea să creadă că Jennie i-ar fi plăcut bătrânului Archibald dacă ar fi cunoscut-o. Nu-şi închipuia că ar fi îndreptat vreodată lucrurile, deşi simţea totuşi că Archibald ar fi plăcut-o.

Ningea când ajunse la Cincinnati şi vântul şuiera, răscolind zăpada. Fulgii cădeau des şi repede. Zgomotul circulaţiei era înăbuşit. La coborârea din tren fu întâmpinat de Amy, bucuroasă să-l vadă, în ciuda tuturor neînţelegerilor din trecut. Dintre toate fiicele familiei, ea era spiritul cel mai tolerant. Lester o cuprinse în braţe şi o sărută.

— Ai venit să mă întâmpini, ca pe vremuri, Amy, spuse el. Ce fac cei de-acasă? Bănui că sunt cu toţii aici. Bietul tata! I-a sunat ceasul. Şi, totuşi, a apucat să vadă tot ce-şi dorea să vadă. Cred că era destul de mulţumit cu ce a realizat.

— Da, răspunse Amy; de la moartea mamei se simţea foarte singur.

Se îndreptară spre casă; furaţi de duioşia amintirilor, vorbeau despre locurile şi vremurile de altă dată. În vechea lor casă se aflau adunaţi toţi membrii direcţi ai familiei şi diferitele rude. Lester schimbă cu ceilalţi obişnuitele formule de condoleanţe. Îşi dădea seama că tatăl său ajunsese la o vârstă îndeajuns de înaintată. Trăise o viaţă izbutită, iar acum picase ca un măr copt de pe ramura copacului. Lester îl privi cum zăcea în salonul cel mare, în coşciugul negru, şi la fel ca odinioară se simţi cuprins de un val de dragoste pentru tatăl său.

Zâmbi chipului bine conturat, ferm, chipul unui om – care luase viaţa în serios.

— Bătrânul a fost un om mare până la capăt, îi spuse el lui Robert, care se afla de faţă. N-o să găsim curând un bărbat care să-l întreacă.

— N-o să găsim, consimţi grav fratele său.

După înmormântare, se luă hotărârea ca testamentul să fie citit imediat. Soţul Louisei era dornic să se întoarcă la Buffalo; Lester era nevoit să revină Chicago. O reuniune la care aveau să ia parte diverşi membri ai familiei fu convocată pentru a doua zi după înmormântare, în birourile domnilor Knight, Keatley şi O'Brien, avocaţii fostului fabricant. În timp ce se îndrepta în trăsură spre locul întâlnirii, Lester avu presimţirea că tatăl său nu făcuse nimic care să dăuneze intereselor sale. Nu era chiar atât de mult de când stătuseră ultima dată de vorbă; îşi acordase un termen de gândire, iar tatăl său îl lăsase să se gândească. Simţise întotdeauna că bătrânul îi încuviinţa purtarea, în afară de faptul că se legase de Jennie. Puterea sa de judecată în afaceri fusese preţioasă pentru companie. De ce. ar exista vreo discriminare în ceea ce-l priveşte? Într-adevăr, nu credea că lucrul ar fi cu putinţă. Când ajunseră la biroul firmei juridice, domnul O'Brien, un om scund, fără astâmpăr, dar destul de plăcut, îi salută pe toţi membrii familiei şi pe diferiţii moştenitori şi beneficiari cu o călduroasă strângere de mână. Fusese avocatul personal al lui Archibald Kane timp de douăzeci de ani. Îi cunoştea capriciile şi idiosincraziile şi se socotea oarecum confesorul lui. Ţinea la toţi copiii şi mai ales la Lester.

— Cred că suntem toţi, spuse el în cele din urmă; scoase din buzunarul hainei o pereche de ochelari mari, de citit, cu ramă de corn, şi aruncă în jur o privire de om care a văzut şi ştie multe. Perfect! Să începem. O să dau citire testamentului, fără niciun fel de observaţii preliminare.

Se îndreptă spre biroul său, de unde luă o hârtie, îşi drese glasul şi începu.

Era un document ciudat din unele puncte de vedere, căci începea cu legatele minore; erau enumerate mai întâi sumele mici, lăsate vechilor funcţionari, servitori şi prieteni. Continua apoi cu unele legate în folosul instituţiilor şi, în cele din urmă ajungea la membrii

apropiaţi ai familiei, începând cu fetele.

Lui Imogen, în calitate de fiică fidelă şi iubitoare, i se lăsa a şasea parte din valoarea acţiunilor deţinute de compania producătoare de mijloace de transport şi o pătrime din restul averii defunctului, care, ca sumă brută, se ridica (averea, nu partea ei) la aproximativ 800.000 de dolari. Amy şi Louise primeau la fel. Nepoţii căpătau mici premii de bună-purtare la data când aveau să devină majori. Apoi era luată în discuţie problema lui Robert şi Lester.

„Datorită unor anumite complicaţii care s-au ivit în treburile liului meu Lester, începea documentul, socotesc de datoria mea să stabilesc unele clauze, conform cărora se va împărţi restul averii mele, şi anume: o pătrime din valoarea acţiunilor companiei industriale «Kane» şi o pătrime din restul diverselor mele bunuri, funciare, mobiliare, bani lichizi, acţiuni şi titluri, să revină fiului meu iubit, Robert, pentru fidelitatea cu care îndeplineşte îndatoririle sale, iar o pătrime din acţiunile companiei industriale «Kane» şi pătrimea care rămâne din diversele mele bunuri, funciare şi mobiliare, bani lichizi, acţiuni şi titluri, să fie reţinută de către el, cu titlul de tutelă, în folosul fratelui său Lester, până în momentul când condiţiile care vor fi enumerate mai jos, în acest act, vor fi îndeplinite. Vreau şi doresc ca urmaşii mei să-l sprijine pe Robert în conducerea companiei industriale «Kane» şi în alte probleme asemănătoare care îi sunt încredinţate până în ziua când, de bunăvoie, va renunţa la această conducere sau va indica o altă soluţie mai bună”.

Lester înjura în sinea sa. Păli, dar nu făcu nicio mişcare. Nu era dispus să se dea în spectacol. Se părea că nici nu a fost menţionat în mod aparte. Condiţiile „care vor fi enumerate mai jos, în acest act”, se ocupau pe larg de cazul său, deşi nu fură citite cu glas tare în prezenţa familiei, conform dorinţei tatălui, după cum declară domnul O’Brien. Lester află numaidecât după aceea că urma să beneficieze trei ani de un venit anual de zece mii de dolari, răstimp în care avea putinţa să se hotărască pentru una din cele două soluţii amintite: prima, să se despartă de Jennie, dacă nu cumva se şi căsătorise cu ea, şi astfel să reintre pe făgaşul unei vieţi morale, aşa cum dorea tatăl său. În acest caz, partea sa de moştenire avea să-i fie încredinţată imediat. A doua, să se hotărască pentru căsătoria cu Jennie, dacă nu o făcuse încă, în

care împrejurare, cei zece mii de dolari prevăzuţi anume pentru el pe o perioadă de trei ani, aveau să-i revină pe viaţă, dar numai pe durata vieţii lui. După moartea lui, Jennie nu avea să beneficieze de această sumă. Cei zece mii de dolari despre care era vorba reprezentau dividendul anual a două sute de acţiuni L.S. şi M.S., care urmau de asemenea să fie menţinute sub tutelă până în ziua când se va hotărî, când situaţia acestui legat avea să fie stabilită o dată pentru totdeauna. Dacă Lester refuza să se căsătorească cu Jennie sau să se despartă de ea, nu mai avea să primească nimic la încheierea celor trei ani. La moartea sa, acţiunile care alcătuiau izvorul veniturilor sale aveau să fie împărţite pro rata între membrii familiei care aveau să-i supravieţuiască. În cazul când un moştenitor sau alt beneficiar ridica obiecţii cu privire la testament, urma să fie privat în întregime de partea lui.

Lester descoperi cu uimire cât de serios studiase bătrânul cazul său. Aceste condiţii aproape că-l făceau pe Lester să creadă că fratele său Robert nu era străin de elaborarea lor, dar, fireşte, nu avea nicio certitudine. Robert nu-i dăduse niciun fel de dovadă directă de animozitate.

— Cine a redactat testamentul? îl întrebă el ceva mai târziu pe O'Brien.

— Toţi am dat o mână de ajutor, repetă O'Brien, puţin cam jenat. A fost un document foarte greu de redactat. Ştiţi doar, domnule Kane, că tatăl dumneavoastră era un om de neclintit. Era dur ca diamantul. Prin unele din aceste clauze s-ar putea spune că a trebuit să-şi înfrângă propriile sale simţăminte. Ştiţi, fireşte, că niciunul dintre noi n-am avut nimic de-a face cu spiritul în care a fost conceput. A fost o chestiune între dumneavoastră şi el. Mi-a fost foarte neplăcut să mă ocup de acest lucru.

— Înţeleg perfect, spuse Lester. Nu vă faceţi probleme.

Domnul O'Brien îi era foarte recunoscător.

Lester urmărise lectura testamentului cu o indiferenţă totală. După un timp se ridică, aşa cum făcură şi ceilalţi şi căută să dea impresia că nu se sinchisea. Robert, Amy, Louise şi Imogen erau cu toţii impresionaţi, fără să se poată spune că regretau chiar din adâncul sufletului cele întâmplate. Fireşte, Lester procedase foarte prost. Îl

provocase pe tatăl lor.

— Cred că bătrânul a fost cam dur cu tine, spuse Robert, care stătuse tot timpul lângă el. De bună seamă, nu mă aşteptam să împingă lucrurile atât de departe. În ceea ce mă priveşte, aş fi preferat altă soluţie.

Lester râse amar.

— Nu contează, spuse el.

Imogen, Amy şi Louise ar fi vrut să-l consoleze, dar nu ştiau ce să spună. Lester şi-o făcuse singur.

— Nu cred că tata a procedat tocmai aşa cum trebuia, Lester, îşi luă Amy curajul să spună, dar Lester o respinse printr-un gest aproape brutal.

— Mă simt în stare să suport, spuse el.

Între timp, calculă care ar fi venitul său în cazul când ar refuza să se supună dorinţei tatălui. Două sute de acţiuni L.S. şi M.S. valorau la bursă ceva mai mult de o mie de dolari fiecare. Produceau între cinci şi şase la sută, uneori mai mult, alteori mai puţin. La acest curs avea să obţină zece mii de dolari anual, nu mai mult.

Reuniunea membrilor familiei luă sfârşit, fiecare îşi văzu de Treburile sale, iar Lester se întoarse acasă la sora sa. Dorea să plece urgent din oraş; sub pretext că afacerile îl cheamă într-altă parte, evită să ia prânzul cu vreunul dintre ai săi şi, cu primul tren pe care-l prinse, se înapoie la Chicago. Pe drum, medita.

Iată deci dragostea pe care i-o purtase tatăl său! Oare putea îi într-adevăr aşa? El, Lester Kane, zece mii de dolari anual, numai pe timp de trei ani, şi după aceea numai cu condiţia să se căsătorească cu Jennie! „Zece mii de dolari pe an, şi asta pentru trei ani! Doamne-Dumnezeule! Atâta câştigă orice funcţionar capabil! Mi-a făcut el mie una ca asta!”

CAPITOLUL XLIII

Această încercare de constrângere era singurul lucru care putea să-l facă pe Lester să se împotrivească cu tărie familiei, cel puţin în momentul acela. În ultima vreme înţelesese destul de limpede că făcuse o mare greşeală: în primul rând, fiindcă nu se căsătorise cu Jennie, ceea ce ar fi evitat scandalul; şi în al doilea rând, fiindcă nu acceptase propunerea ei atunci când voise să-l părăsească. Nu-i era îngăduit să-şi piardă în întregime averea… Nu avea îndeajuns de mulţi bani ai săi. Jennie era nefericită, Lester îşi dădea seama de asta. Cum de n-ar fi fost? Şi el era nefericit. Chiar dacă ar fi vrut să se căsătorească cu ea, era oare dispus să accepte acea meschină sumă de zece mii de dolari anual? Şi în fine, dorea s-o piardă pe Jennie, s-o scoată din viaţa lui, o dată pentru totdeauna? Nu putea să se hotărască. Problema era prea complicată.

Când Lester se întoarse acasă, după înmormântare, Jennie îşi dădu numaidecât seama că i s-a întâmplat ceva, că un anumit lucru, care depăşea durerea firească a unui fiu la moartea tatălui său, îl apăsa pe suflet. Despre ce putea fi vorba? încercă să se apropie de el, cu înţelegere, dar rana din sufletul lui nu putea fi vindecată atât de uşor. Când mândria îi era rănită, devenea ursuz şi brutal, ar fi putut bate pe oricine îl enerva. Jennie îl observa cu toată atenţia, dornică să-i vină în ajutor, dar Lester nu i se destăinuia. Era amărât şi ea nu putea face nimic altceva decât să se necăjească la rândul ei.

Zilele treceau şi situaţia financiară care se ivise odată cu dispariţia tatălui său trebuia cercetată cu grijă. Conducerea fabricii trebuia reorganizată. Robert urma să devină preşedinte, conform dorinţei bătrânului Kane. Trebuia să se hotărască situaţia lui Lester în cadrul companiei. În afară de cazul când îşi schimba hotărârea cu privire la Jennie, înceta să mai fie un deţinător de acţiuni. De fapt, nu mai era nimic. Ca să-şi păstreze funcţia de trezorier şi secretar, era necesar să posede cel puţin o acţiune a companiei. Oare Robert avea să-i cedeze vreuna? Sau Amy, Louise, Imogen? Or să-i vândă cumva vreo acţiune? Ceilalţi membri ai familiei vor fi oare dispuşi să facă ceva care ar încălca prerogativele deţinute de Robert în baza clauzelor testamentului? în momentul de faţă toţi se purtau cu el cam rece, şi

Lester îşi dădu seama că avea de făcut faţă unei situaţii vitrege. Soluţia era să renunţe la Jennie. Dacă făcea acest lucru, n-avea nevoie să cerşească acţiuni. Dacă nu-l făcea, însemna că sfidează testamentul tatălui său. Se gândi şi se tot gândi, prudent şi-i pe îndelete. Îşi dădea cât se poate de bine seama cum se desfăşurau lucrurile. Trebuia s-o părăsească pe Jennie sau să renunţe la viitorul lui. Ce dilemă!

În ciuda afirmaţiei pe care o făcuse că, în ceea ce-l privea, o altă soluţie ar fi fost cea potrivită, Robert era într-adevăr foarte satisfăcut de această situaţie; încetul cu încetul, visurile i se realizau. Robert îşi pusese de mult la punct planul, atât în ceea ce privea reorganizarea radicală a companiei propriu-zise, cât şi extinderea afacerilor, prin fuzionarea companiilor producătoare de mijloace de transport. Dacă putea să obţină ca două sau trei dintre marile companii din Est şi vest să se unească cu el, preţul de vânzare putea fi redus, putea fi evitată supraproducţia, iar cheltuielile generale puteau fi substanţial micşorate. Cu ajutorul unui agent din New York acumulase de câtva timp acţiuni ale altor companii producătoare de mijloace de transport şi acum era aproape gata să treacă la fapte. În primul rând, avea să facă astfel încât să fie ales preşedinte al companiei „Kane”, şi de vreme ce Lester nu mai era unul dintre factorii care trebuiau luaţi în seamă, putea să-l aleagă în funcţia de vicepreşedinte pe soţul lui Amy şi, poate, pe altcineva decât pe Lester, trezorier şi secretar. În ceea cee priveşte acţiunile şi alte bunuri temporar rezervate pentru Lester, în speranţa că-şi va băga minţile în cap, conform clauzelor testamentare, Robert avea să le administreze şi să voteze în numele său. Era clar că tatăl avusese intenţia ca el, Robert, să-l ajute să-l constrângă pe Lester. Nu voia să pară meschin, dar calea era tare uşoară. Avea de împlinit o datorie legitimă. Lester trebuia să-şi bage minţile în cap, de nu, trebuia să-l lase pe Robert să conducă afacerile după cum credea el de cuviinţă.

Pe când se ocupa de treburile sucursalei din Chicago, Lester prevedea cum aveau să se petreacă lucrurile. Îşi dădea seama că nu mai era unul dintre conducătorii companiei, că nu mai era decât un director de sucursală aflat la bunul plac al fratelui său şi gândul acesta îl înfuria cumplit. Robert nu pronunţase vreun cuvânt prin care să-i arate că o astfel de schimbare avusese loc. Lucrurile se desfăşurau la

fel ca înainte, dar era limpede că părerea lui Robert avea putere de lege. Lester era într-adevăr funcţionarul fratelui său, plătit cu atâta şi atâta pe an. Simţea că-i e lehamite.

La un moment dat, după vreo câteva săptămâni, Lester îşi dădu seama că nu mai putea să rabde. Până acum fusese stăpân pe situaţia lui. Adunarea anuală a acţionarilor, ce urma să aibă loc la o dată apropiată, şi care până atunci, dominată de un singur om, fusese o chestiune pur formală, întrucât tatăl vota pentru ei toţi, avea să fie de astă dată o combinaţie a votanţilor, prezidată de fratele său, în timp ce surorile vor fi probabil, reprezentate de soţii lor, iar el nu putea nici măcar să ia parte. Asta va însemna pentru el o decădere totală, dar fiindcă Robert nu se oferise câtuşi de puţin să-i dăruiască sau să-i vândă vreo acţiune, care i-ar fi dat dreptul să ia parte în calitate de director sau să deţină o poziţie de conducere în cadrul companiei, hotărî să-i scrie şi să-şi prezinte demisia. Gestul va duce la deznodământ, va produce o criză. Îi va arăta astfel fratelui său

— Şi făcea bucuros acest lucru – că nu înţelegea nicidecum să-i rămână îndatorat sau să deţină o situaţie ce nu-i revenea datorită capacităţii sale şi potrivit dorinţei celor cu care colabora. În cazul când avea să se întoarcă în cadrul companiei despărţindu-se de Jennie, va ocupa un loc cu totul diferit de acela de director al unei sucursale. Dictă deci o scrisoare, simplă şi directă, în care spunea:

„Dragă Robert, ştiu că se apropie momentul când compania trebuie să fie reorganizată sub conducerea ta. Întrucât nu posed acţiuni, nu am dreptul să particip în calitate de director sau să deţin funcţiile reunite de secretar şi trezorier. Prin această scrisoare te înştiinţez în mod oficial că-mi prezint demisia din ambele funcţii; cer consiliului de administraţie al companiei să dispună de postul meu şi de funcţiile pe care le-am deţinut. Ca atare, nu doresc să-mi menţin calitatea de director de sucursală; în acelaşi timp, nu doresc să fac niciun gest care să-ţi pună piedici în realizarea planurilor tale de viitor. Înţelegi deci că nu sunt dispus să accept propunerea cuprinsă în testamentul tatii, cel puţin în momentul de faţă. Aş dori să cunosc clar părerea ta în această privinţă. Te-aş ruga să-mi scrii şi să mi-o comunici.

Al tău

Lester”.

În biroul său din Cincinnati, Robert examină grav această scrisoare. Faptul că punea răspicat problema era caracteristic pentru fratele său. Dacă Lester ar fi fost la fel de prudent pe cât era de cinstit şi de sincer, ce om ar fi putut să fie! Dar nu era deloc viclean, deloc abil. N-ar fi făcut niciodată un gest neloial, şi, în adâncul sufletului, Robert ştia că dacă vrei să reuşeşti în mod strălucit, trebuie să procedezi astfel. „Există momente când trebuie să fii necruţător, să fii abil, îşi spunea el. De ce să nu priveşti lucrurile din punctul tău de vedere când joci pe-o miză mare!” El unul ar fi făcut-o, şi o făcea.

Robert îşi dădea seama că deşi Lester era un ins grozav de cumsecade şi-i era frate, nu se dovedea, totuşi, destul de maleabil pentru ceea ce avea el nevoie. Era prea deschis, prea înclinat spre independenţa de opinii. Dacă Lester avea să se supună dorinţei părinteşti şi să intre în stăpânirea părţii lui de avere, avea să ajungă, fără doar şi poate un participant activ la afacerile companiei. Îi va sta în cale. Dorea Robert acest lucru? Nici vorbă că nu! Prefera categoric ca Lester să rămână mai departe cu Jennie, cel puţin în momentul de faţă şi, astfel, să fie înlăturat din calfea lui, datorită propriului său gest.

După îndelungă gândire, Robert dictă o scrisoare diplomatică. Nu se hotărâse încă, nu ştia ce vrea să facă. Nu ştia ce ar dori cumnatul său. Trebuia ţinut un consiliu. În ceea ce-l priveşte ar fi fost foarte bucuros să-l aibe mai departe pe Lester ca secretar şi trezorier, dacă s-ar putea găsi o soluție. Poate că pentru moment ar fi mai bine ca lucrurile să rămână aşa cum sunt.

Lester înjură. Ce credea Robert, de-l luase aşa pe ocolite? Ştia foarte bine cum puteau să se aranjeze lucrurile. O singură acţiune i-ar fi suficientă ca să aibă calitatea necesară în funcţia pe care o deţinea. Robert se temea de el, acesta era secretul.

Ei bine, nu avea să rămână la conducerea nici unei sucursale, de asta puteau fi siguri. O să demisioneze imediat. Ca urmare Lester răspunse declarând că a examinat problema sub toate aspectele ei şi că, deocamdată, avea de gând să se ocupe de unele treburi personale. Dacă Robert găsea cu putinţă, ar dori ca cineva să vină la Chicago să preia reprezentanţa firmei. Ar fi bine dacă totul s-ar aranja în interval de o lună. Peste câteva zile, sosi o scrisoare plină de regrete, Robert îi

spunea că era nespus de necăjit, dar dacă astfel hotărâse Lester, el nu dorea să se amestece în planurile pe care poate că le avea în vedere. Soţul lui Imogen, Jefferson Midgely, spunea de mult că i-ar face plăcere să locuiască la Chicago. Pentru moment, ar putea prelua el această funcţie.

Lester zâmbi. Era clar că Robert încerca să se descurce cât mai bine într-o situaţie atât de delicată. Robert ştia că el, Lester, s-ar putea adresa justiţiei pentru a-şi recăpăta drepturile, dar ştia de asemenea că acest procedeu i s-ar părea dezgustător. Ziarele ar prinde imediat de veste. Chiar şi aşa legătura sa cu Jennie nu mai era o taină. Cea mai bună soluţie era să se despartă de ea. Aşadar, totul se învârtea în jurul acestei dileme.

CAPITOLUL XLIV

Un bărbat de vârsta lui Lester – avea acum patruzeci şi şase de ani – care se vede zvârlit în lume fără o situaţie bine definită, deşi în momentul de faţă venitul său anual însuma cincisprezece mii de dolari, (în suma aceasta erau cuprinşi şi cei zece mii de dolari primiţi în ultima vreme), se simte neliniştit şi deprimat. Îşi dădea seama că în afară de cazul când avea să realizeze în viitorul apropiat unele afaceri strălucite de pe urma cărora să câştige mult, cariera sa era într-adevăr distrusă. Fireşte, ar putea să se căsătorească cu Jennie. Aceasta l-ar pune în stăpânirea acelor zece mii de dolari până la sfârşitul vieţii, dar şansa de a-şi căpăta partea la care avea dreptul din averea familiei Kane ar dispărea. Totodată ar putea să vândă acţiunile sale în valoare de şaptezeci şi cinci de mii de dolari, acţiuni producătoare de dobândă moderată, care-i aduceau un venit de aproximativ cinci mii de dolari şi să încerce o investiţie oarecare, cu caracter practic, să-i investească, de pildă, într-o companie producătoare de mijloace de transport rivală. Dar, voia oare să intre în joc în acest moment şi să deschidă lupta împotriva vechii firme fondate de tatăl său? Ba, mai mult, ar fi o cursă greu de susţinut. Judecând situaţia, exista o concurenţă necruţătoare între aceste companii pentru realizarea unui volum cât mai mare de afaceri, iar compania „Kane” le lăsa cu mult în urmă pe celelalte. Singurul capital de care Lester se putea folosi erau cei şaptezeci şi cinci de mii de dolari. Dorea oare un debut obscur şi mizerabil? Dacă ţineai seama de felul cum stăteau lucrurile în momentul de faţă, aveai nevoie de mulţi bani ca să-ţi asiguri o situaţie în ramura producătoare de mijloace de transport.

Partea proastă era că Lester, deşi înzestrat cu o imaginaţie puţin obişnuită şi o mare putere de pătrundere, nu ştia să-şi impună superioritatea cu acea brutală şi meschină lipsă de scrupule care constituie aproape întotdeauna elementul principal al unui strălucit succes în afaceri. Ca să devii un personaj puternic în lumea afacerilor înseamnă, de regulă, să fii omul unei singure idei, şi anume ideea binecuvântată că eşti predestinat pentru un viitor nemaipomenit în ramura pe care ţi-ai ales-o. Asta înseamnă ca un anumit lucru – să spunem un calup de săpun, un nou deschizător de conserve, un aparat

de ras sau un accelerator de viteză – să pună stăpânire pe imaginaţia ta cu forţa extraordinară a obsesiei, să ardă ca o flacără mistuitoare şi să trăieşti numai pentru el. Îndeobşte, se cere să fii sărac, ca să fii atât de înflăcărat, şi tânăr. Descoperirea cu care urmează să te ocupi trebuie să-ţi deschidă calea spre o mie de posibilităţi şi o mie de satisfacţii. La capătul drumului e neapărat nevoie să se întrevadă fericirea, căci altfel focul nu va arde cu toată intensitatea pe care ar trebui s-o aibă, imboldul nu va fi destul de puternic ca să te mâne spre un succes răsunător.

Lui Lester îi lipsea această covârşitor de importantă facultate a entuziasmului. Viaţa îi şi oferise cea mai mare parte a aşa-ziselor bucurii. Iluziile, care poartă prea adesea şi atât de zgomotos eticheta de plăceri, nu mai aveau nimic tainic pentru el. Banii erau, de bună seamă, un factor esenţial, iar el avea bani – îndeajuns de mulţi – ca să-şi asigure o viaţă lesnicioasă. Dorea oare să-şi pună în joc această existenţă comodă?

Cufundat în gânduri, îşi aruncă privirile împrejur. Poate că da. Desigur nu putea să accepte cu seninătate gândul că va sta deoparte până la sfârşitul vieţii şi va privi cum alţii lucrează. În cele din urmă hotărî să se pună în mişcare şi să analizeze situaţia. După cum îşi spunea sie însuşi, nu era nicio grabă. Nu avea de gând să facă un pas greşit. Mai înîi avea să dea de înţeles întregii lumi de afaceri şi celor care se ocupau cu fabricarea şi vânzarea de material rulant, că ieşise din compania „Kane”, sau măcar că, pentru moment, puteau să i se facă propuneri pentru stabilirea unor noi relaţii de afaceri. Aşadar, anunţă că a părăsit compania „Kane” şi că pleacă în Europa, în aparenţă ca să se odihnească. Nu fusese niciodată în străinătate, iar Jennie va fi încântată de această călătorie. Vesta putea rămâne cu Gerhardt şi cu o femeie de serviciu, iar el şi cu Jennie aveau să călătorească o vreme, să vadă ceea ce era de văzut în Europa. Dorea să viziteze Veneţia, Baden-Baden şi marile staţiuni balneare care-i fuseseră recomandate. Cairo, Luxor şi Parthenonul îl atrăseseră întotdeauna. Iar după această plimbare va putea şi să-şi lămurească intenţiile.

În primăvara care urmă morţii tatălui său, îşi puse în aplicare planul. Îşi predase funcţia de la depozitul şi expoziţia cu vânzare a produselor companiei, apoi, pe îndelete, şi cu mare plăcere, alcătuise

un itinerar. Jennie deveni confidenta sa, şi după ce-şi adunară lucrurile care asigură un anume confort într-o călătorie, se îmbarcară la New York pe bordul unui vapor cu destinaţia Liverpool. După câteva săptămâni petrecute în Anglia, plecară în Egipt. De aici se înapoiară prin Grecia, Italia, Austria şi se îndreptară spre Elveţia, mai târziu spre Franţa, vizitară Parisul, trecură în Germania şi poposiră la Berlin. Pe Lester ineditul acestei experienţe îl făcea să-şi uite gândurile şi, totuşi, avea senzaţia neplăcută că-şi irosea timpul. Marile întreprinderi din lumea afacerilor nu erau fondate de călători, iar el nu voiaja pentru a-şi îngriji sănătatea.

Jennie, dimpotrivă, se simţea cuprinsă de-un val de încântare pentru cele văzute şi trăia din plin plăcerile acestui fel de viaţă. În faţa monumentelor de la Luxor şi Karnak – locuri a căror existenţă nu o bănuise niciodată – luă cunoştinţă de o civilizaţie străveche, viguroasă, complexă, desăvârşită. Aici trăiseră şi muriseră milioane de oameni care crezuseră în alţi zei şi se plecaseră în faţa altor forme de guvernământ, supuşi altor condiţii de viaţă. Pentru prima oară în viaţa ei, Jennie îşi formă o idee clară despre imensitatea lumii. Acum, când privea lucrurile prin această prismă – decăderea Greciei, declinul Romei, Egiptul uitat – îşi dădea seama cât de zadarnice sunt micile noastre necazuri, micile noastre dorinţe. Credinţa luterană a tatălui ei îşi pierdea din semnificaţie, iar structura socială a oraşului Columbus din Ohio era, poate, cam lipsită de sens. Mama ei se necăjise grozav pentru ceea ce gândeşte lumea – adică vecinii ei – dar aici era îngropată o lume întreagă – poate bună, poate rea. Lester îi demonstra că diferitele concepţii morale sunt influenţate şi de climă, şi de credinţele religioase, iar în unele cazuri, chiar de ridicarea unor puternice personalităţi, cum ar fi Mohamed. Îi plăcea să-i explice cum micile practici convenţionale îşi pierdeau importanţa în lumea asta mare şi, vag, Jennie începu să priceapă. Chiar dacă ea nu dusese o viaţă onestă, aceasta era, poate, un fapt care îşi avea importanţa sa pe plan local, dar în totalul civilizaţiei, în totalul marilor forţe care acţionează asupra omenirii, ce reprezenta oare? Nu va trece mult şi vor dispărea cu toţii – şi ea, şi Lester, şi oamenii aceştia. Ce altceva putea să aibă însemnătate în afară de bunătatea inimii? Mai exista oare şi-o altă realitate?

Capitolul XLV

În cursul acestei călătorii, Lester o întâlni, întâi la „Carlton", la Londra, şi apoi la „Shepheards", la Cairo, pe singura femeie pe care, înainte de Jennie, se putea spune că o admirase sincer

— Letty Pace. Nu o văzuse de mult, şi timp de aproape patru ani ea fusese doamna Malcolm Gerald, apoi, aproape încă doi ani o văduvă fermecătoare. Malcolm Gerald fusese un om avut, care făcuse avere în afaceri bancare şi tranzacţii de bursă la Cincinnati, iar la moartea sa doamna Malcolm Gerald ajunsese o femeie bogată. Avea un copil, o fetiţă care era cât se poate de bine îngrijită de o dădacă şi de o femeie care o servea ziua şi noaptea, iar ea constituia, invariabil, splendidul centru în jurul căruia gravita un grup de admiratori recrutaţi din toate capitalele lumii civilizate. Letty Gerald era o femeie talentată, frumoasă, plină de graţie, înzestrată cu temperament artistic, scria versuri, citea toate genurile de literatură, se preocupa de audierea artelor frumoase şi nutrea o admiraţie sinceră şi înflăcărată pentru Lester Kane.

La timpul său, ea îl iubise cu adevărat, căci ştia să observe cu multă pătrundere oamenii şi viaţa, iar Lester îi păruse întotdeauna un bărbat în adevăratul înţeles al cuvântului. Era atât de echilibrat, gândea ea, atât de calm! Se arăta întotdeauna intolerant cu înşelăciunea, şi asta îi plăcea la el. Prefera să treacă peste micile palavre uşuratice care alimentau o banală conversaţie mondenă şi să discute despre lucruri intime şi simple. De multe, multe ori, în trecut, renunţaseră la dans ca să stea de vorbă undeva pe o terasă, în timp ce Lester fuma. Purtase cu ea discuţii pe teme filosofice, vorbiseră despre cărţi, îi descrisese situaţia politică şi socială. din alte oraşe, într-un cuvânt, o tratase ca pe o fiinţă dotată cu raţiune, iar ea sperase, sperase şi tot sperase că o va cere în căsătorie. Nu odată, privind capul lui mare, viguros, cu părul scurt, aspru şi castaniu, dorise să-l mângâie. Primise o lovitură grea când el se mutase la Chicago; nu ştia pe atunci nimic despre Jennie, dar ceva îi spunea că nu mai avea putinţa să-l câştige.

Apoi Malcolm Gerald, care fusese întotdeauna un înfocat admirator de-al ei, o ceru în căsătorie, cam pentru a şaizeci şi cincea

oară, şi ea îl luă de bărbat. Nu-l iubea, dar timpul trecea şi trebuia să se mărite cu cineva. Malcom Gerald avea patruzeci şi patru de ani când se căsătorise cu ea şi nu mai trăi decât patru ani, adică îndeajuns ca să-şi dea seama că se căsătorise cu o femeie fermecătoare, indulgentă, cu vederi largi. Apoi muri de pneumonie, iar doamna Gerald deveni o văduvă bogată, simpatică, atrăgătoare, fermecătoare prin felul ei de a cunoaşte lumea şi care nu avea nimic altceva de făcut decât să-şi trăiască viaţa şi să-şi cheltuiască banii. Dar nu înclina spre o soluţie mediocră în niciuna din aceste două posibilităţi. Îşi fixase de mult idealul ei masculin în persoana lui Lester. Toţi acei insignifianţi şi pretenţioşi conţi, lorzi, baroni, pe care-i întâlnea într-un mediu social sau altul, (căci cercul ei de prieteni şi cunoştinţe se lărgise simţitor cu trecerea anilor), nu o interesau câtuşi de puţin. Era teribil de obosită de şlefuiala superficială a vânătorilor de zestre dotaţi cu titluri nobiliare pe care îi întâlnea în străinătate. Bun judecător în ceea ce priveşte caracterul oamenilor şi moravurile, îşi avea propriile ei idei în materie de psihologie şi de sociologie, şi-i privea în adevărata lor lumină atât pe ei cât şi civilizaţia pe care o reprezentau.

— Aş fi putut să mă simt fericită într-o căsuţă, cu un bărbat pe care l-am cunoscut pe vremuri la Cincinnati, îi spuse ea într-o zi unei prietene, purtătoare a unui titlu de nobleţe, americană de origine. Era cel mai solid, mai pur, mai echilibrat dintre oameni. Dacă m-ar fi cerut de soţie, m-aş fi măritat cu el chiar dacă ar fi trebuit să lucrez pentru a-mi câştiga existenţa.

— Era chiar atât, atât de sărac?

— De fapt, nu. Era suficient de bogat, dar pe mine asta nu mă interesa. Pe el îl doream şi pe nimeni altul.

— Te-ar fi interesat cu timpul.

— Mă judeci greşit. L-am aşteptat ani în şir şi ştiu bine acest lucru.

Lester păstrase o impresie bună şi-şi amintea întotdeauna cu plăcere de Letty Pace, sau doamna Gerald, cum se numea acum. Ţinuse la ea într-un anumit fel, ţinuse chiar foarte mult. De ce nu se însurase cu ea? îşi pusese de nenumărate ori această întrebare. Ar fi fost o soţie ideală, tatăl său ar fi fost mulţumit, toată lumea ar fi fost încântată. În loc să facă acest lucru, se lăsase dus de valuri până când o întâlnise pe

Jennie, şi apoi nu mai avu nevoie de ea. Acum, după ce n-o mai văzuse timp de şase ani, o întâlni din nou. Ştia că se căsătorise. Şi ea ştia vag că

Lester avusese o legătură, auzise că după aceea se însurase cu temeia aceea şi că locuia în South Side. Nu ştia, însă, că-şi pierduse averea. Îl întâlni prima oară la „Carlton", într-o seară de iunie. Ferestrele erau deschise şi pretutindeni florile învoalte împrăştiau acea boare de reînnoire a vieţii care se răspândeşte în lume de fiece dată când vine primăvara.

O clipă îşi pierdu cumpătul. Simţi că-i piere glasul; dar îşi reveni şi, ridicând braţul, îi întinse o mână graţioasă.

— O, Lester Kane! Ce mai faci? îmi pare bine că te văd! Doamna Kane! Încântată! Când te vede omul, Lester, simte că adie un vânt de primăvară. Sper că mă veţi scuza, doamnă Kane, dar sunt bucuroasă să-l văd pe soţul dumneavoastră. Mi-e ruşine să spun câţi ani au trecut de când nu te-am văzut, Lester! Mă simt bătrână când mă gândesc. Închipuie-ţi, Lester, au trecut cam şase-şapte ani. Şi m-am măritat, am un copil, şi Mister Gerald a murit, şi... Vai, dragul meu, nici eu nu mai ştiu ce mi s-a întâmplat!

— Nu se cunoaşte, remarcă Lester, şi-i zâmbi.

Era mulţumit s-o vadă din nou, fiindcă fuseseră buni prieteni. Ea îl plăcea şi acum – asta se vedea limpede – iar el o găsea pe gustul său.

Jennie zâmbi. Îi părea bine c-o întâlnise pe vechea prietenă a lui Lester. Femeia aceasta, cu minunata ei trenă de dantelă galbenă peste rochia de satin de culoarea perlei, cu braţele-i rotunde şi catifelate, goale până la umăr, cu un decolteu adânc şi un trandafir roşu întunecat care i se deschidea în talie, părea întruchiparea unui ideal feminin. Îi plăcea la fel de mult, ca şi lui Lester, să privească femei frumoase; îi plăcea să-i atragă atenţia asupra lor şi să-l tachineze blând cu farmecele fiecăreia.

— Nu ţi-ar plăcea să te duci să vorbeşti cu ea, în loc să stai cu mine, Lester? îl întreba atunci când o femeie frumoasă sau cu totul ieşită din comun ca înfăţişare îi atrăgea atenţia.

Lester îi examina critic alegerea, deoarece ajunsese să-şi dea seama că ştia să aprecieze perfect farmecele feminine.

— O, mă simt de ajuns de bine acolo unde sunt, avea el obiceiul să răspundă, şi o privea în ochi. Sau glumea: Nu mai sunt atât de tânăr

ca pe vremuri, căci altfel aş fi alergat după ea.

— Aleargă; eu te aştept!

— Şi ce-ai face dacă m-aş duce de-adevăratelea?

— Ce să fac, Lester? Nimic. Poate te-ai întoarce iar la mine.

— Ţi-ar fi indiferent?

— Ştii că nu. Dar dacă te-ai simţi ispitit, n-aş încerca să te opresc. N-aş vrea să cred că sunt totul pentru un bărbat decât dacă el ar dori acest lucru.

— De unde ai asemenea idei, Jennie? o întrebă el odată, curios să sondeze adâncimea filosofiei ei.

— Nu știu, dar de ce?

— Fiindcă-s atât de largi, atât de pline de bunătate, de compasiune. Nu sunt nişte idei oarecare, asta-i sigur.

— Dar bine, Lester, de ce să fim egoişti? Nu văd de ce. Ştiu că există femei care gândesc altfel, dar un bărbat şi o femeie trebuie să dorească să trăiască împreună, sau altfel n-are rost, nu crezi? Nu-i mare lucru dacă un bărbat mai umblă puţin şi pe de lături, cu condiţia să se reîntoarcă.

Lester zâmbea, dar blândeţea concepţiilor ei îi trezea respectul, ceea ce era şi firesc.

În acea seară, când văzu că femeia aceasta era atât de dornică să-i vorbească lui Lester, își dădu numaidecât seama că au să-și spună o mulţime de lucruri; făcu deci un gest caracteristic.

— Mă scuzaţi o clipă. Am de aranjat unele lucruri în apartamentul nostru. Mă întorc.

Plecă şi rămase în camera ei atât cât crezu că e potrivit, iar, Lester şi Letty începură să discute de la suflet la suflet despre vremurile de altă dată. El povesti atât cât socoti că e înţelept, din cele ce i se întâmplaseră, iar Letty îşi povesti, până la zi, viaţa.

— Acum, că eşti însurat de-a binelea, Lester, spuse ea îndrăzneaţă, îţi mărturisesc că ai fost singurul bărbat care am dorit întotdeauna să mă ceară în căsătorie, şi n-ai făcut-o niciodată.

— E posibil să mă fi gândit, dar n-am îndrăznit niciodată, răspunse el cu privirea cufundată în minunaţii ei ochi negri și în sinea lui îşi spunea că poate ea ştia adevărul.

Îşi dădea seama că devenise splendidă din toate punctele de

vedere. Îi părea tipul ideal al femeii moderne – perfecţia însăşi

— Graţioasă, naturală, spirituală, genul de femeie care se adaptează bine în societate, care se pricepe să întâmpine pe fiece nou-venit cum e mai potrivit pentru el sau pentru ea.

— Să te fi gândit! Da, ştiu eu ce gândeai. Adevăratul tău gând tocmai s-a ridicat de la masă.

— Sst, sst, draga mea! N-o lua chiar aşa de repede. Nu ştii ce gândeam.

— Oricum, îţi găsesc un anumit merit. E fermecătoare.

— Jennie are părţile ei bune, răspunse el simplu.

— Şi eşti fericit?

— O, destul de mult! Da, cred că sunt, atât cât poate fi un om care vede viaţa aşa cum e. Ştii că nu mă las ispitit de prea multe iluzii.

— Cred că de niciuna, amabilul meu domn, dacă te cunosc bine.

— Probabil că de niciuna, Letty, dar uneori doresc să am câteva. Cred că aş fi mai fericit.

— Şi eu la fel, Lester. Adevărul e că socotesc ratată propria mea viaţă. Deşi sunt bogată aproape cât Cresus, sau nu chiar… cred că el era ceva mai bogat decât mine.

— Cum poţi să spui asta?! Tu, cu frumuseţea, talentul şi, banii tăi! Doamne, Dumnezeule!

— Şi ce să fac cu ele? Călătoresc, discut, alung un cârd de naivi vânători de zestre. Vai, dragul meu, uneori mă simt atât de obosită!

Letty îl privea lung. Vechile ei simţăminte se trezeau din nou la viaţă, fără să mai ţină seama de Jennie. De ce îi fusese răpit? Se simţeau la fel de bine împreună ca doi oameni căsătoriţi de mult, sau ca doi tineri îndrăgostiţi. Nici Jennie nu avusese mai multe drepturi asupra lui. Îl privi şi ochii ei vorbiră destul de limpede. Lester zâmbi, cu o umbră de tristeţe.

— Iat-o pe soţia mea. Trebuie să renunţăm la acest subiect şi să vorbim despre altceva. O s-o găseşti într-adevăr interesantă.

Jennie simţi o teamă nelămurită. Se gândi vag că s-ar putea să fie una din vechile iubiri ale lui Lester. Acesta era genul de femeie pe care ar fi trebuit să şi-o aleagă, nu pe ea. Se potrivea cu situaţia lui în lume, şi alături de doamna Gerald ar fi fost la fel de fericit ca şi cu ea, poate chiar mai fericit. Oare Lester începea să-şi dea seama de asta? apoi

alungă gândul supărător; încă puţin şi avea să fie geloasă, ceea ce ar fi demn de dispreţuit.

Doamna Gerald fu mai departe foarte plăcută în felul de-a se purta cu cei doi Kane. Îi invită a doua zi să facă împreună o plimbare prin Rotten-Row. Apoi urmă o cină la „Claridge", iar după aceea fu nevoită să răspundă unor obligaţii care o chemau la Paris. Își luă un călduros rămas bun de la amândoi și-și exprimă speranţa că se vor reîntâlni curând.

Norocul lui Jennie îi trezea invidia, o întrista. Lester nu pierduse în ochii ei niciunul din vechile lui farmece. Dimpotrivă, părea mai simpatic, mai îndatoritor, mai integru. Dorea din suflet să fie liber. Iar Lester – inconştient – nutrea aceeaşi dorinţă.

Fără îndoială fiindcă şi ea se gândea la acest lucru, imaginaţia lui vedea tot ceea ce s-ar fi putut întâmpla dacă ar fi luat-o de soţie. Aveau atâtea afinităţi în materie de filosofie, de artă, în viaţa practică. Conversaţia lor curgea firesc, tot timpul, ca între doi bărbaţi, vechi camarazi. Letty cunoştea pe toată lumea din mediul lui social, care era în aceeaşi măsură şi al ei, ceea ce nu se putea spune despre Jennie. Aveau putinţa să discute anumite aspecte mai subtile ale vieţii, aşa cum n-ar fi fost posibil între el şi Jennie, căreia îi lipsea vocabularul necesar. Nu-şi putea exprima ideile cu atâta uşurinţă ca doamna Gerald. De fapt, Jennie era o fire mai profundă, înzestrată cu mai multă putere de înţelegere, simpatie și sensibilitate decât doamna Gerald, dar nu-şi putea pune în valoare aceste însușiri, în cadrul unei conversaţii banale. Adevărul era că ea trăia prin ceea ce simţea şi asta îl atrăsese pe Lester. Chiar în clipa de faţă şi adesea în situaţii asemănătoare se simţea în inferioritate, după cum şi era. Pentru moment Lester avu impresia că dacă alegerea lui s-ar fi oprit asupra doamnei Gerald, ar fi fost mai bună, sau, cu siguranţă, la fel de bună – iar acum n-ar fi întrezărit viitorul atât de întunecat.

Nu o mai revăzură pe doamna Gerald decât la Cairo. În grădinile ce se întindeau în jurul hotelului o întâlniră pe neaşteptate din nou, sau, mai bine zis, Lester o întâlni, căci era singur în acel moment; se plimba şi fuma.

— Ce plăcere! exclamă. De unde vii?

— De la Madrid, cu voia dumneavoastră. Până marţea trecută nu

ştiam că o să vin. Am venit cu familia Eliott; sunt şi ei aici. Să ştii că mă întrebam pe unde eşti. Apoi mi-am amintit ce-ai spus, că plecaţi în Egipt. Unde e soţia ta?

— Cred că e în baie. Vremea asta caldă o trage pe Jennie spre apă. Aveam de gând să mă înmoi şi eu.

Se plimbară câtva timp împreună, fără o ţintă anume. Letty purta o rochie de mătase bleu-deschis şi o umbrelă alb cu bleu, pe care o ţinea delicat peste umăr; era foarte drăguţă.

— O, Doamne! spuse ea deodată. Mă întreb uneori ce să fac cu propria mea persoană. Nu pot să hoinăresc aşa. Mă bate gândul să mă întorc în America.

— Şi de ce n-o faci?

— La ce bun? Nu vreau să mă căsătoresc. N-am pe nimeni cu care să mă mărit acum, pe nimeni pe care să-l vreau.

Îi aruncă lui Lester o privire plină de înţeles, apoi îşi întoarse ochii într-altă parte.

— O, nu, ai să găseşti până la urmă pe cineva, spuse el puţin stânjenit. N-ai să scapi multă vreme. Cu frumuseţea şi cu averea ta!

— Ssst, Lester, gata!

— Perfect; fie cum vrei, dar lucrurile stau aşa cum spun eu.

— Mai dansezi? întrebă ea în treacăt, cu gândul la un bal ce se dădea în acea seară în saloanele hotelului. Dansai atât de bine cu câţiva ani în urmă!

— Am aerul?

— Hai, Lester, nu cumva vrei să spui că ai renunţat la această artă încântătoare? Mie tot îmi place. Doamnei Kane nu?

— Nu, n-o preocupă. Cel puţin n-a început încă. Închipuie-ţi. Cred că e vina mea. Nu m-am gândit la dans o vreme.

Îi trecu prin minte că de mult nu mai fusese la nicio reuniune. Dezaprobarea pe care o stârnise legătura lui. cu Jennie pusese capăt acestor lucruri.

— Vino să dansăm împreună astă-seară. Cred că soţia ta n-o să aibă nimic împotrivă. Ringul e splendid. L-am văzut azi-dimineaţă.

— O să mă mai gândesc, răspunse Lester. Mi-am cam pierdut obişnuinţa. O să fie probabil cam greu de dansat cu mine, la vârsta mea.

— Gata, Lester, ajunge! răspunse doamna Gerald. Mă faci să mă simt şi eu bătrână. Nu fi atât de aşezat. Doamne, Doamne, s-ar spune că eşti un om bătrân!

— Încep să devin, draga mea.

— Asta ne face mai atrăgători, răspunse iubita lui de pe vremuri.

CAPITOLUL XLVI

În seara aceea, după cină, muzica începuse să se audă în sala de dans a marelui hotel, aflată în vecinătatea grădinilor de palmieri, când doamna Gerald îl descoperi pe Lester, care-şi fuma ţigara pe una din verande, cu Jennie alături. Jennie era îmbrăcată într-o rochie albă de şaten şi pantofi subţiri, albi, cu părul pieptănat ispititor, într-o masă compactă lăsată pe frunte şi peste urechi. Lester medita la istoria Egiptului, cu fluxurile sau valurile de oameni cu trup slab care s-au perindat pe aici unul după altul; se gândea la fâşia lungă şi îngustă de pământ întinsă pe ambele maluri ale Nilului, ce hrănise aceste valuri succesive de oameni; se gândea la uluitorul fenomen al climei şi vieţii tropicale şi la acest hotel, cu confortul său modern şi mulţimea sa de vizitatori eleganţi, clădit acolo unde totul evoca antichitatea, lipsa de vlagă sufletească şi o stare de spirit vecină cu deznădejdea. El şi Jennie priviseră în dimineaţa aceea piramidele. Luaseră tramvaiul până la Sfinx. Văzuseră roiuri de bărbaţi şi băieţi în zdrenţe, pe jumătate goi, cu o îmbrăcăminte bizară, care forfoteau pe străduţe şi alei înguste unde mirosea unt, deşi priveliştea era viu colorată.

— Mi se pare un talmeş-balmeş, spuse Jennie, la un moment dat; sunt atât de murdari şi unsuroşi! îmi place priveliştea, dar oamenii par cam încâlciţi, de parc-ar fi un nod.

— S-ar zice că ai dreptate. E din pricina climei. Căldura. Tropicele. În condiţiile astea, viaţa e molatecă şi senzuală. Nu e vina lor.

— O ştiu, nu-i condamn. Atâta doar că sunt ciudaţi.

Astă-seară se gândea la toate acestea, în timp ce văpaia, voluptuoasă a lunii scălda totul într-o lumină exuberantă.

— Ei, v-am găsit, în sfârşit! exclamă doamna Gerald. N-am putut, până la urmă, să cobor la cină. Grupul nostru s-a întors Toarte târziu! L-am convins pe soţul dumitale să danseze cu mine, doamnă Kane, continuă cu un zâmbet doamna Gerald.

Ca şi Lester şi Jennie, se afla şi ea sub influenţa senzuală a căldurii, a primăverii, a razelor lunii. Aerul era îmbietor de miresme bogate pătrunzătoare, care se ridicau din boschete şi grădini; din depărtare se auzeau clopotele cămilelor şi strigătele exotice: „Ayah!”

şi: „Ooah! ooah! ca şi cum o turmă de animale ciudate ar fi fost adunată şi minată prin forfota străzilor ticsite de lume.

— Vă stă la dispoziţie, răspunse Jennie amabilă. Ar trebui să danseze. Uneori doresc să dansez şi eu.

— Atunci ar trebui să iei imediat lecţii, răspuns Lester bine dispus. O să mă străduiesc să-ţi fiu partener. Nu mă mai mişc la fel de uşor ca pe vremuri, dar cred că pot să mă descurc.

— O, nu, aş dansa tare prost, zâmbi Jennie. Duceţi-vă, în tot cazul; eu urc puţin în cameră.

— Dar de ce nu vii să stai în sala de dans? Nu mă simt în stare să fac decât câteva ture. După aceea putem să-i privim pe ceilalţi, spuse Lester şi se ridică.

— Nu, rămân aici. E foarte plăcut. Duceţi-vă. Luaţi-l cu dumneavoastră, doamnă Gerald.

Lester şi Letty plecară. Erau o pereche care atrăgea privirile

— Doamna Gerald într-o rochie de şaten bordo, acoperită – de mărgele negre, strălucitoare, cu braţele şi gâtul ei frumos modelate, descoperite, şi un diamant mare, scânteietor, înfipt în păru-i negru, drept în mijloc. Zâmbetu-i fermecător dezvelea un şirag perfect de dinţi albi între buzele roşii, mari şi pline. Haina de seară accentua figura viguroasă a lui Lester; avea un aer distins. „Asta-i femeia cu care ar fi trebuit să se însoare”, îşi spuse Jennie în timp ce ei dispăreau. Şi, purtată de gânduri, retrăi din nou diferitele perioade din viaţa ei. Uneori i se părea că totul fusese un vis, alteori i se părea că mai visează încă. Viaţa îi răsuna în urechi precum această noapte. Îi auzea strigătele; îi cunoştea trăsăturile caracteristice. Dar în spatele lor se afla o realitate greu de surprins, forme acoperite de umbre ce se schimbau dintr-una într-alta ca nălucirile de pe pelicula visului. De ce bărbaţii o găsiseră atât de atrăgătoare? De ce Lester o urmărise cu atâta ardoare? Ar fi putut să-l oprească? se gândi la viaţa ei de la Columbus, pe vremea când căra cărbuni; astă-seară se afla în Egipt, în acest mare hotel, doamnă, stăpână a unui apartament, înconjurată de tot luxul şi având-ul lângă ea pe Lester, care tot o mai iubea. Îndurase atâtea de dragul ei! De ce? Era oare atât de frumoasă? Brander zicea că da şi Lester îi spunea acelaşi lucru. Şi, totuşi, se simţea umilită, nelalocul ei, aşa cum era, cu mâinile acoperite de bijuterii care nu-i

aparţineau. În adâncul fiinţei ei se trezi din nou acel presentiment ciudat pe care-l încercase şi prima oară când plecase împreună cu Lester la New York, şi anume că această viaţă, ca într-o poveste cu zâne, nu putea să dureze. Viaţa ei se desfăşura sub semnul unei fatalităţi. Trebuia să se întâmple ceva.

Avea să se întoarcă la lucruri simple, la o stradă dosnica cu o căsuţă sărăcăcioasă, la hainele ei uzate.

Şi apoi, în timp ce gândul o ducea la casa ei din Chicago, îşi aminti de atitudinea prietenilor lui Lester şi pricepu că lucrul acesta trebuia să se întâmple. Lumea lui n-avea s-o accepte niciodată, chiar dacă s-ar însura cu ea. Şi înțelegea de ce. Nu avea decât să privească la faţa scăldată în zâmbet a acestei femei încântătoare care era acum împreună cu Lester şi putea să-şi dea seama că Letty o găsea, poate, foarte drăguţă, dar nu considera că face parte din lumea lui. Fără îndoială, în clipa aceasta, în timp ce dansau, Letty îşi spunea în sinea ei că Lester avea nevoie de o femeie ca ea; de o fiinţă crescută în atmosfera lucrurilor cu care el era obişnuit. Nu prea putea să se aştepte ca ea, Jennie, să fie la fel de familiarizată şi să găsească la fel de fireşti acele lucruri pretenţioase cu care el fusese obişnuit dintotdeauna. Înţelegea care erau acestea. Mintea ei începuse repede să perceapă amănunte care ţineau de mobilă, îmbrăcăminte, aranjament, decoraţie, manieră, formă, tradiţie, dar nu venise în contact cu aceste lucruri din primii ei ani de viaţă.

Dacă ea ar pleca, Lester s-ar întoarce în lumea lui de odinioară, lumea acelei femei atrăgătoare, binecrescute, inteligente, care se sprijinea acum de braţul său. Ochii i se umplură de lacrimi; în clipa aceea îşi dorea să moară. Ar fi fost mai bine. Între timp Lester dansa cu doamna Gerald sau făcea o pauză între două valsuri, vorbind despre lucrurile, vremurile şi prietenii de odinioară. O privea pe Letty şi se minuna de frumuseţea, de tinereţea ei. Formele îi erau mai împlinite ca pe vremuri, dar arăta la fel de zveltă şi bine făcută, ca Diana. Trupul acesta splendid, cu muşchi bine întinşi, vădea totodată vigoare, iar ochii ei negri erau umezi şi pasionaţi.

— Îţi jur, Letty, spuse el năvalnic, eşti mai frumoasă ca totdeauna. Eşti desăvârşită. Ai întinerit în loc să îmbătrâneşti.

— Crezi? îi zâmbi ea şi-l privi drept în faţă.

— Ştii că da, altfel n-aş spune-o. Nu mă omor cu complimentele.

— Oh, Lester, ursule ce eşti, nu vrei să îngădui unei femei un strop de timiditate? Nu ştii oare că nouă, femeilor, ne place doar să sorbim complimentele ce ni se aduc, nu să fim obligate la o înghiţitură zdravănă?

— Despre ce-i vorba? Ce-am spus?

— O, nimic! Ce urs! Eşti un băiat mare şi hotărât, care merge drept la ţintă. Dar nu face nimic. Îmi placi. E de ajuns, nu-i aşa?

— Bineînţeles că da.

Când muzica încetă, paşii hoinari îi purtară spre grădină, iar el îi strânse uşurel braţul; nu se putea stăpâni; doamna Gerald îl făcea să creadă că-i aparţine. Dorea să simtă şi el lucrul acesta. Şi, în timp ce priveau lampioanele grădinii, Letty îşi spunea că dacă vreodată va fi liber şi va veni la ea, îl va accepta. Era aproape gata să-l accepte în orice condiţii, dar probabil că el n-ar fi vrut. Era atât de corect, atât de atent! N-ar fi făcut un gest josnic, ca atâţia alţi bărbaţi pe care-i cunoştea. Nu-i stătea în fire.

În cele din urmă, Lester se ridică şi se scuză. El şi Jennie plecau dimineaţa în sus, pe Nil spre Karnak şi Theba şi spre templele scăldate de valurile apei de la Phylae. Porneau la o oră imposibilă şi trebuiau să se ducă la culcare.

— Când vă întoarceţi acasă? întrebă cu regret doamna Gerald.

— În septembrie.

— V-aţi reţinut locurile pe vas?

— Da, plecăm de la Hamburg, pe data de nouă, cu „Fluda”.

— S-ar putea să mă înapoiez şi eu la toamnă, râse doamna Gerald. Să nu te surprindă dacă o să mă înghesui şi eu pe acelaşi vas.

— Hai, cu noi pentru numele lui Dumnezeu! Sper c-ai să vii. Ne vedem înainte de plecare.

Tăcu, iar ea îl privi melancolică.

— Curaj, spuse el şi-i luă mâna. Nu se ştie niciodată ce-ţi rezervă viaţa. Uneori lucrurile ies bine tocmai atunci când crezi că totul merge prost.

Se gândea că Letty regreta că-l pierde, iar lui îi părea rău că ea nu poate că capete ceea ce dorea. Cât despre el însuşi, îşi spunea că nu există decât o singură soluţie pe care probabil nu o s-o accepte

niciodată; era cu toate astea o soluţie. De ce nu o întâlnise cu ani în urmă? „Şi, totuşi, pe atunci nu era atât de frumoasă ca astăzi, nici atât de deşteaptă, nici atât de bogată”. Poate, poate… Nu putea însă să-i fie necredincios lui Jennie, nici să-i dorească vreun rău. Avusese şi-aşa destul ghinion şi îl suportase cu curaj.

CAPITOLUL XLVII

Călătoria spre casă aduse cu sine încă o săptămână în tovărăşia doamnei Gerald care, după o matură chibzuinţă, hotărâse să se întoarcă pentru câtva timp în America. Pleca spre Chicago şi Cincinnati şi spera să-l vadă mai des pe Lester. Prezenţa ei o surprinse îndeajuns pe Jennie ca să o pună pe gânduri. Înţelegea despre ce era vorba. Dacă ea nu i-ar sta în cale, era sigură că doamna Gerald s-ar mărita cu Lester. Dacă priveai, însă, lucrurile aşa cum erau, problema se complica. Letty era partenera firească a lui Lester, prin naştere, educaţie, rang social. Şi, totuşi, Jennie simţea instinctiv că, dintr-un punct de vedere foarte omenesc, Lester o prefera pe ea. Poate că timpul va aduce o dezlegare; deocamdată, cei trei care alcătuiau acest mic grup erau buni prieteni unul cu altul. Odată ajunşi la Chicago, doamna Gerald plecă mai departe, iar Jennie şi Lester îşi reluară viaţa lor obişnuită.

După întoarcerea din Europa, Lester se puse serios pe treabă ca să-şi găsească un rost în lumea afacerilor. Niciuna din marile companii nu-i făcu propuneri, din pricină că era privit ca un om energic dornic să obţină un post de conducere în orice întreprindere cu care intra în contact. Nu toată lumea ştia ce fel de schimbări se petrecuseră în viaţa lui. Toate micile companii pe care le sondă duceau o existenţă de azi pe mâine, sau fabricau produse care nu-l interesau. Găsi o singură companie într-un orăşel din nordul statului Indiana care părea de viitor. Conducătorul ei era un constructor experimentat de căruţe şi trăsuri, aşa cum fusese pe vremuri tatăl lui Lester, dar îi lipsea priceperea în afaceri. Obţinea un câştig mediocru de pe urma unei investiţii de capital în valoare de cincisprezece mii de dolari şi a unei fabrici care valora aproximativ douăzeci şi cinci de mii de dolari. Lester simţea că aici, cu oarecare fler comercial şi cu metodele de lucru potrivite, s-ar putea realiza – ceva.

Dar treaba avea să meargă încet. Nu puteai să faci avere în această companie. În orice caz, nu în timpul vieţii sale. Se gândea să-i prezinte o ofertă micului fabricant când îi ajunse pentru prima oară la ureche zvonul despre înfiinţarea unui trust în industria constructoare de material rulant.

Robert își realiza cu pași repezi planul său de reorganizare a industriei constructoare de mijloace de transport. Dovedise rivalilor săi în afaceri că prin asociere se puteau obţine profituri mult mai mari decât printr-o concurenţă nimicitoare. Argumentele lui erau atât de convingătoare, încât, una câte una, marile companii constructoare de vagoane își însușiseră punctul său de vedere. Într-un răstimp de câteva luni, tranzacţia fu încheiată, iar Robert se văzu preşedinte al „Asociaţiei fabricanţilor de vagoane de mărfuri şi de călători, reuniţi", cu un capital în acţiuni în valoare de zece milioane de dolari şi bunuri care însumau aproape trei pătrimi din această sumă la vânzare silită. Era un om fericit.

Lester nu ştia nimic din toate acestea. Din pricina călătoriei în Europa, nu citise cele două-trei notiţe de mai mică importanţă prin care ziarele informau despre eforturile depuse pentru reunirea diverşilor producători de vagoane de mărfuri şi de călători. Întors la Chicago, află că Jefferson Midgely, soţul lui Imogen, continua să conducă sucursala şi că locuia la Evanston, dar cum nu era în relaţii bune cu familia, nu putea căpăta ştiri direct de la el. Întâmplarea făcu, însă, ca ele să-i parvină destul de repede şi într-un fel cam supărător.

Cel care-l informă nu era altul decât domnul Henry Bracebridge din Cleveland, cu care se întâlni faţă în faţă într-o seară la „Union Club", la o lună după întoarcerea sa în oraş.

— Am auzit că ai ieşit din vechea companie, spuse Bracebridge, zâmbindu-i cu bunăvoinţă.

— Da, am plecat.

— Şi ce faci acum?

— Studiez posibilitatea unei afaceri proprii. Mă gândesc să preiau un concern independent.

— Cred că n-ai să-ţi concurezi fratele. A făcut o afacere admirabilă cu combinaţia asta a lui.

— Care combinaţie? N-am auzit, spuse Lester. Abia m-am întors din Europa.

— Ei bine, ar trebui să te trezeşti, Lester, răspunse Bracebridge. A pus mâna pe cea mai mare afacere din branşa voastră. Credeam că ştii. Lyman-Winthrop, Myer-Brooks, Woods, de fapt cinci sau şase companii dintre cele mai mari au intrat toate în această combinaţie.

Fratele tău a fost ales preşedinte al noului concern. Cred că din afacerea asta s-a ales cu vreo două milioane.

Lester făcu ochii mari. Privirea i se cam înăspri.

— Foarte bine pentru el. Mă bucur.

Bracebridge înţelese că-i dăduse o lovitură de moarte.

— Ei bine, la revedere, bătrâne! Când vii la Cleveland, fă-ne o vizită. Ştii cât ţine soţia mea la tine.

— Ştiu. La revedere.

Lester se îndreptă spre fumoar, dar vestea pe care o primise îl făcea să nu mai simtă niciun entuziasm pentru propria lui tentativă. Ce-ar reprezenta el, cu o meschină companie constructoare de căruţe, în timp ce fratele său era preşedintele unui trust de mijloace de transport? Doamne, Dumnezeule! Robert ar putea să-l scoată din joc într-un singur an. El însuși visase o asociaţie de acest fel, și acum fratele său o realizase.

Când ai de partea ta tinereţea, curajul şi spiritul combativ, faci mai uşor faţă loviturilor pe care soarta le abate asupra unor indivizi superiori. Dar e cu totul altceva să vezi că te apropii de vârsta mijlocie, că principala ta avere e posibil să se fi irosit şi că, dintr-o pricină sau alta, căile de afirmare se închid una câte una în faţa ta. Nepotrivirea de netăgăduit pe plan social dintre el şi Jennie, reputaţia îndoielnică dobândită graţie ziarelor şi legată de numele ei, împotrivirea pe care o întâmpinase din partea tatălui său şi moartea acestuia, pierderea averii, pierderea legăturilor cu compania, atitudinea fratelui său, trustul în fruntea căruia se afla Robert, toate acestea își dădeau oarecum mâna ca să-l facă să se simtă abătut şi descurajat. Încercase temerar să facă faţă situaţiei, ceea ce până acum izbutise foarte bine, credea el, dar această ultimă lovitură părea picătura care face să se reverse pământul.

În seara aceea se întoarse acasă grozav de descurajat. Jennie observă. De fapt își dădu seama că era absent. Se simţi ea însuşi abătută şi deznădăjduită. Din clipa când Lester intră în casă, înţelese că se întâmplase ceva. Primul ei imbold fu să-l întrebe: „Despre ce e vorba, Lester?” dar, după ce se gândi mai bine, se hotărî să se poarte ca şi cum n-ar fi observat nimic, până când va fi el însuşi dispus să se destăinuiască, sau poate că nu va face acest lucru niciodată. Încercă să

nu-l lase să vadă că băgase de seamă ceva şi, drăgăstoasă, se apropie de el cât îşi putea îngădui fără să-l plictisească.

— Vesta e încântată de persoana ei, îşi luă ea curajul să-i spună, ca să-i abată gândurile în altă parte. A căpătat note toarte bune la şcoală.

— Asta-i bine, răspunse Lester grav.

— Şi dansează frumos. Astă-seară mi-a arătat nişte dansuri noi pe care le-a învăţat. Nici nu-ţi închipui ce dulce e!

— Mă bucur, mormăi el. Am dorit întotdeauna să fie desăvârşită din punctul acesta de vedere. Cred că e timpul să meargă la o şcoală ca lumea pentru fete.

— Tata e atât de furios, încât îmi vine să râd. Şi drăcoaica nsla mică îl tachinează întruna. Astă-seară s-a oferit să-l înveţe să danseze. Dacă nu i-ar fi fost atât de dragă, ar fi plesnit-o.

— Cred, spuse Lester, zâmbind. Auzi, cine să danseze! Asta chiar că-i nostim!

— Şi n-o deranjează câtuşi de puţin că el tună şi fulgeră.

— Foarte bine face.

Ţinea mult la Vesta care ajunsese o fetiţă mare. Jennie continuă astfel până când îl văzu mai puţin abătut şi putu să întrevadă vag ce se petrecuse. Asta se întâmplă în momentul când se pregăteau de culcare.

— Robert a pus pe picioare o afacere colosală din punct de vedere financiar în timpul cât noi am fost plecaţi, începu el să-i explice.

— Ce anume? întrebă Jennie, numai urechi.

— O, a finanţat un trust al fabricanţilor de vagoane. E ceva care va absorbi toate fabricile din ţară, indiferent de importanţa lor. Bracebridge mi-a spus că Robert a devenit preşedinte şi că au un capital de aproape opt milioane.

— Nu mai spune! Cred că nu-ţi mai baţi capul cu compania ta cea nouă, nu-i aşa?

— Nu, nu e o afacere, pentru moment. Mai târziu cred că s-ar putea ca lucrurile să meargă. O să aştept să văd ce iese din treaba asta. Nu poţi să prevezi ce face un asemenea trust.

Jennie era adânc tulburată. Lester nu se plânsese niciodată de nimic. Acum intervenise ceva nou. Dorea din tot sufletul să-l mângâie, dar ştia că strădaniile ei sunt zadarnice.

— Ei bine, spuse ea, pe lumea asta există o mulţime de lucruri interesante. În locul tău nu m-aş pripi, Lester. Ai atâta timp la dispoziţie.

Nu îndrăznea să spună mai mult, şi Lester îşi dădu seama că n-are sens să se necăjească. La ce bun? La urma urmei, avea un venit considerabil, care era sigur pentru următorii doi ani. Dacă dorea, putea să-l sporească. Atâta că fratele său înainta vertiginos, pe când el stătea cu braţele încrucişate sau, mai bine zis, se lăsa „în voia sorţii”. Regretabil. Şi ceea ce era mai rău

— Începea să-şi piardă încrederea în sine însuşi.

CAPITOLUL XLVIII

Lester îşi frământase îndeajuns creierii, dar până în acel moment nu fusese în stare să-şi alcătuiască un plan posibil de îndeplinit, care să-l facă să reintre în viaţa de afaceri. Trustul industriei vagoanelor, realizat cu succes de Robert, dăduse peste cap orice viitoare încercare de-a lui de a participa la mica fabrică din Indiana. Nu putea să-şi calce până într-atât pe suflet, încât, cu mijloacele lui neînsemnate, să intre în luptă împotriva unui om care-i era atât de net superior din punct de vedere financiar. Studiase amănuntele şi descoperise că Bracebridge îi schiţase doar în linii mari cât de minunată şi desăvârşită era opera fratelui său. Erau milioane, nu glumă, în această afacere! Trustul putea să dispună de orice mic fabricant şi să-l sugrume. Să-şi facă oare acum un debut meschin şi să se târască în umbra giganticului său frate? I se părea imposibil. Degradant. Ar însemna să bată drumurile ţării ca să încerce să ţină piept acestui nou trust, în timp ce propriul său frate îi va fi un rival îngăduitor şi propriul său capital, care-i revenea de drept, va servi ca armă de luptă împotriva lui. Cu neputinţă. Mai bine să stea de o parte pentru moment. S-ar putea să se ivească altceva. Şi dacă nu, ei bine, atunci avea venitul său personal şi dreptul de a reveni în cadrul companiei „Kane”. Dorea acest lucru? întrebarea nu-i dădea pace.

Lester se afla în această stare sufletească, copleşit de împrejurări, când primi vizita lui Samuel E. Ross, un negustor de bunuri imobiliare, ale cărui reclame afişate pe panouri mari de lemn se vedeau pretutindeni în preajma oraşului, pe largi întinderi de preerie bătută de vânt. Lester îl întâlnise pe Ross o dată sau de două ori la „Union Club”, unde îi fusese prezentat ca un îndrăzneţ şi norocos speculant de bunuri imobiliare, şi remarcase birourile sale, cam bătătoare la ochi, situate la întretăierea străzilor La Salle şi Washington. Ross, în vă rstă de vreo cinci zeci de ani, se înfăţişa ca o persoană magnetică, era înalt, avea o barbă neagră, un nas mare, arcuit, cu nări largi, şi un păr ondulat natural. Lester fu impresionat de înfăţişarea lui Iclină şi de mâinile sale lungi, subţiri şi expresive.

Domnul oss venea la domnul Kane pentru a-i propune o tranzacţie de bunuri imobiliare. Fireşte că domnul Kane, ştia cine era.

Iar domnul Ross recunoscu fără ocolişuri că-l ştia pe domnul Kane, ştia cine era. Recent, în asociaţie cu domnul Norman Yale de la firma de băcănie en gros „Yale, Simpson & Rice", crease „Pădurea Yale". Domnul Kane era la curent cu asta?

Da, domiul Kane auzise despre asta.

Numai în şase săptămâni, ultimele parcele din „Pădurea Yale", aflate în partea dinspre cartierul Ridgewood, fuseseră vândute cu un profit total de patruzeci şi doi la sută. Şi prezentă o listă a altei tranzacţii de terenuri pe care le realizase, toate proprietăţi binecunoscute. Recunoştea în mod sincer că afacerea avea unele neajunsuri: unul sau două i se datorau lui însuşi. Dar numărul succeselor depăşea cu mult pe cel al speculaţiilor nereuşite, după cum ştia toată lumea. Acum Lester nu mai era în legătură cu compania „Kane". Probabil că era în căutarea unei investiţii bune şi domnul Ross voia să-i facă o propunere. Lester consimţi să-l asculte, iar domnul Ross clipi din ochii săi de pisică şi începu să vorbească. Era vorba ca el şi Lester să intre într-o asociaţie constituită în vederea unei singure tranzacţii, pentru cumpărarea şi amenajarea unei suprafeţe de patruzeci de acri de teren care se întindea între străzile Halstead, 55, 71 şi Ashand Avenue, în partea de sud-vest a oraşului. După anumite indicii va urma o perioadă de mare avânt în tranzacţiile de terenuri din această regiune, a căror valoare va înregistra o creştere puternică, normală şi permanentă. Administraţia oraşului ave, i intenţia să paveze strada 55. Exista planul ca linia de tramvai care străbătea strada Halstead să fie prelungită mult dincolo de actualul ei capăt. Compania „Chicago, Burlington & Quincy", proprietară a căii ferate cu acest traseu, care trecea prin apropiere, ar fi bucuroasă să amenajeze o staţie pentru pasageri pe acest teren. Preţul iniţial al terenului ar fi de patruzeci de mii de dolari, sumă pe care ar suporta-o în mod egal. Nivelarea, pavarea, instalaţiile de iluminare, plantarea de pomi şi costul lucrărilor topografice s-ar ridica, bruto, la încă douăzeci şi cinci de mii de dolari. La aceasta s-ar adăuga cheltuielile pentru reclamă, ce ar reprezenta, să zicem, zece la sută, în doi sau, poate, trei ani, o sumă care urca până la nouăsprezece mii cinci sute sau douăzeci de mii de dolari. Una peste alta, ar trebui să investească împreună în această afacere, nouăzeci şi cinci de mii de dolari sau chiar o sută de mii, din

care partea lui Lester ar fi de cincizeci de mii. Apoi, domnului Ross începu să calculeze beneficiile pe care le aducea acest teren vandabil.

Specificul terenului, posibilitatea de a fi vândut şi creşterea probabilă a valorii pe care o reprezenta puteau fi apreciate în funcţie de terenurile cu care se învecinează, de vânzările care s-au efectuat la nord de strada 55 şi la est de Halstead. Iată, de pildă, lotul Mortimer, de la întretăierea străzilor 55 şi Halstead, colţul de sud-est. Aici se afla un teren care în 1882 era evaluat la patruzeci şi cinci de dolari acrul. În 1886 valoarea i se ridicase la cinci sute de dolari acrul, aşa cum reieşea din actele de vânzare către un anumit domn John U. Slosson din acea vreme. În 1889, trei ani mai târziu, terenul fu vândut domnului Mortimer la preţul de o mie de dolari acrul, adică exact suma la care era oferită astăzi această suprafaţă. Terenul putea fi parcelat în loturi de cincizeci pe o sută de picioare, cu preţul de cinci sute de dolari lotul. Era sau nu o afacere rentabilă?

Lester recunoscu că da.

Ross continuă, cam lăudăros, să explice cum se realizau profiturile în materie de bunuri imobiliare. Pentru o persoană din afară ar fi fost inutil să se lanseze în afaceri de acest gen crezând că ar putea realiza în – câteva săptămâni sau în câţiva ani ceea ce speculanţii cu experienţă, cum era el însuşi, obţinuseră într-un sfert de veac. Prestigiul, gustul, înţelegerea situaţiei îşi au importanţa lor. Şi chiar presupunând că asemenea persoane ar intra în combinaţie, tot el, Ross, ar fi geniul tutelar. Dispunea de un personal experimentat, avea în subordine antreprenori care executau lucrări uriaşe, avea prieteni la secţia fiscală, la departamentul apelor şi la diferite alte servicii departamentale care aprobau ameliorările funciare sau le puneau beţe în roate.

Dacă Lester ar accepta să-i devină tovarăş, l-ar face să câştige ceva bani; n-ar putea să spună exact cât. Cincizeci de mii de dolari minimum, o sută cincizeci de mii până la două sute de mii, după toate probabilităţile. Îi permitea oare Lester să intre în amănunte şi să-i explice întocmai cum se putea realiza acest plan?

După ce chibzui calm, timp de câteva zile, Lester se hotărî să accepte propunerea domnului Ross; avea să studieze chestiunea.

CAPITOLUL XLIX

Caracteristica acestei propuneri deosebite era aceea că avea de partea ei elementele esenţiale ale succesului. Domnul Ross poseda experienţa şi discernământul în măsură să asigure, în marea majoritate a cazurilor, reuşita acţiunilor întreprinse de el. Lucra într-un domeniu cu care era perfect familiarizat. Putea să convingă aproape orice persoană competentă dacă izbutea ca acesta să-i acorde timpul necesar unei expuneri a datelor concrete.

La început Lester nu fu convins, deşi, în general, îl interesau propunerile cu privire la tranzacţiile de bunuri imobiliare. Îi plăcea pământul. Îl considera o investiţie sănătoasă, cu condiţia să nu-l storci prea mult. Iar faptul că nu-şi plasase niciodată sau aproape niciodată banii în tranzacţii de terenuri se explica doar prin aceea că nu activa într-un domeniu unde se discutau oferte cu privire la bunurile imobiliare. Fiindcă lucrurile stăteau în felul acesta nu avea nici proprietăţi funciare şi, într-un anumit sens, nici vreo ocupaţie activă.

Simţea oarecare simpatie pentru domnul Ross şi pentru felul său de a proceda în afaceri. Era lesne să verifici adevărul celor afirmate de el, şi Lester îl verifică în amănunt. Reclamele sale se vedeau în afara oraşului pe întinsul preeriei, iar anunţurile sale publicitare apăreau în presa zilnică. Fiindcă tot nu avea altceva mai bun de făcut, se gândi că n-ar fi deloc rău să intre în această afacere şi să câştige nişte bani.

Din păcate, Lester ajunsese la o vârstă când amănuntele îl pasionau mai puţin decât altă dată. Toată activitatea sa din ultimii ani – şi de fapt dintotdeauna – avusese ca obiect afaceri în stil mare, achiziţionarea unor stocuri importante, predarea unor comenzi ample, discutarea unor probleme legate de comerţul en gros şi care aveau foarte puţin de-a face cu detaliile mărunte ce-i preocupă pe micii negustori de pe întinsul unui. În fabrica lor, fratele său Robert calculase până la ultimul pennies, până la ultimele cinci centime ce influenţau preţul de cost şi se îngrijise să astupe şi cea mai mică fisură prin care s-ar fi putut scurge câştigul. Lester fusese lăsat să se îngrijească de problemele cu orizont mai larg şi făcuse în permanenţă numai acest lucru. Când fu luată în discuţie noua ofertă, interesul lui se îndreptă spre aspectele care priveau afacerea în mare şi nu spre

măruntele detalii ale vânzării loturilor. Ar fi fost cu neputinţă să nu-şi dea seama că Chicago era un oraş în plină dezvoltare şi că valoarea terenurilor trebuia în mod obligatoriu să crească. Terenuri care astăzi erau preerie aflată mult în afara oraşului vor deveni curând, în decurs de câţiva ani, cartiere împânzite de locuinţe suburbane. Nu era de prevăzut ca vreunul din terenurile achiziţionate astăzi să-şi piardă din valoare. Vânzările puteau să meargă anevoie sau rapid, dar valoarea nu putea să scadă. Ross îl convinse despre acest lucru. Iar propria lui judecată îi spunea că acesta e adevărul.

Singurele chestiuni la care nu se gândise îndeajuns erau viaţa sau moartea domnului Ross, posibilitatea ca în apropierea terenurilor alese de el pentru construcţia de vile suburbane să se stabilească vecini a căror prezenţă să fie cu neputinţă de îndurat, faptul că o situaţie financiară grea, cu caracter general, ar putea să ducă la scăderea valorii bunurilor funciare, o ploaie de lichidări şi deci un crah al preţurilor urmat de falimentul unor puternici iniţiatori de speculaţii funciare, chiar al unora cum era, de pildă, domnul Samuel E. Ross.

Timp de câteva luni, Lester studie situaţia aşa cum i-o înfăţişase noul său ghid şi mentor şi după ce fu convins că afacerea era suficient de sigură, hotărî să vândă o parte din acţiunile care îi aduceau un venit mizerabil de şase la sută şi să investească banii în această nouă afacere. Prima investiţie fu de douăzeci de mii de dolari pentru terenul care trebuia să fie cumpărat în baza unui acord de lucru între el şi domnul Ross; acest acord rămânea în vigoare pe o perioadă nelimitată, adică atâta timp cât mai rămâneau de vândut parcele din acel teren. Urma să mai adauge douăsprezece mii cinci sute de dolari pentru amenajări, lucru pe care îl şi făcu, şi apoi să pună la dispoziţie încă vreo două mii cinci sute de dolari pentru plata impozitelor şi acoperirea unor cheltuieli neprevăzute, amănunte rezultate din amenajarea şi înfrumuseţarea terenului, care se desfăşurau conform planului stabilit. Preţul de cost al nivelării varia în funcţie de calitatea solului, după cum acesta era dur sau moale; de asemenea pomii plantaţi nu evoluau întotdeauna aşa cum era de dorit, iar anumiţi membri ai departamentelor de apă şi gaze trebuiau „vizaţi” şi „puşi la punct” înainte de a se face alte îmbunătăţiri. Domnul Ross avea în grijă rezolvarea acestor probleme, dar preţul lucrărilor trebuia discutat, iar

Lester participa la toate dezbaterile.

După ce terenul fu amenajat, ceea ce se întâmplă la un an de la prima întrevedere cu domnul Ross, fu necesar să se aştepte venirea primăverii, ca să se poată lansa cuvenita campanie de reclamă, menită să stârnească vâlvă în jurul noului cartier; iar publicitatea necesită imediat un al treilea vărsământ de bani. Lester vându alte obligaţiuni, în valoare de cincisprezece mii de dolari, pentru ca îndrăzneaţa speculaţie să fie dusă până la concluzia ei. logică: realizarea de profituri.

Până în acel moment era destul de mulţumit de afacerea în care se lansase. Ross se dovedise de bună seamă un om de afaceri serios şi practic. Terenul se prezenta excelent. I se dăduse şi un nume atrăgător: „În inima pădurii”, deşi, după cum remarcă Lester, nu era nici. urmă de pădure în preajma lui. Dar Ross îl asigură că amatorii de locuinţe suburbane vor fi atraşi de acest nume. Se părea să efortul intens depus pentru plantarea de pomi care aveau să asigure umbra în anii viitori îi va face să ia intenţia drept realitate. Lester zâmbi.

Primul vânt rece care suflă peste acest proiect nu de mult născut se iscă sub forma unui zvon, cum că unul dintre marii membri constitutivi ai combinatului de conserve, situat la întretăierea străzilor Halstead şi 39 „Compania Internaţională de conserve”, hotărâse să iasă din vechiul grup de asociaţi şi să fondeze pe cont propriu o nouă întreprindere. Ziarele explicau că această companie avea intenţia să se extindă spre sud, probabil în josul străzii 55 şi la vest de Ashland Avenue. Adică terenul aflat chiar la vest de proprietatea lui Lester, şi doar bănuiala că această companie va invada teritoriul respectiv era de ajuns ca să distrugă planurile de viitor ale oricărei întreprinderi nou-născute care-şi propunea ca scop tranzacţiile de terenuri.

Ross turba de furie. După ce examină rapid situaţia, hotărî că cel mai bun lucru ar fi să se lanseze o masivă campanie de reclamă prin anunţuri în ziare, ca să se vadă dacă nu cumva terenul ar putea să fie vândut înainte de a mai suferi şi alte degradări. Îi expuse problema lui Lester, care fu de acord că ideea nu era rea. Cheltuiseră până la acea dată şase mii de dolari cu reclama, iar acum un fond suplimentar de alţi trei mii de dolari fu cheltuit în zece zile, ca să se dea impresia că „Inima pădurii” era un cartier ideal de locuinţe, înzestrate cu tot

confortul modern pentru cei ce-şi iubeau căminul – şi menit să devină unul dintre cele mai selecte şi frumoase cartiere mărginaşe ale oraşului. Nu mergea. Câteva parcele fură vândute, dar zvonul despre compania de conserve care ar putea să se instaleze aici stăruia şi izbuti să le îngroape eforturile; afacerea se împotmolise din toate punctele de vedere; singura care profită fu o colonie de imigranţi din apropiere.

E puţin spus că Lester fu adânc descurajat de această lovitură. De fapt, afacerea asta îl costase cincizeci de mii de dolari, două treimi din tot ce poseda, în afară de venitul anual care îi fusese alocat; se cereau plătite impozite şi cheltuieli de întreţinere, trebuia să se facă faţă unei scăderi a valorii investite. Lester îi sugeră lui Ross că terenul ar putea fi vândut la preţul său de cost sau ipotecat şi să se renunţe la întreaga afacere. Dar experimentatul negustor de bunuri imobiliare nu era atât de optimist. Mai avea la activul său unul sau două eşecuri de acest fel. Era superstiţios atunci când ceva nu mergea bine de la început. Dacă se iveau piedici, însemna că lucrul poartă ghinion şi nu mai voia să aibă de-a face cu el. Domnul Ross învăţase asta din propria lui experienţă, şi ştia că şi alţi negustori de bunuri imobiliare erau de aceeaşi părere.

La vreo trei ani după aceea, terenul era vândut la licitaţie. Lester, care investise în această tranzacţie cincizeci de mii de dolari, recuperă ceva mai mult de optsprezece mii. Şi unii dintre prietenii săi bine informaţi îl asigurară că fusese norocos dacă scăpase numai cu atât.

CAPITOLUL L

În timp ce tranzacţia de bunuri imobiliare îşi urma cursul, doamna Gerald hotărî să se mute la Chicago. Stătuse câteva luni la Cincinnati şi aflase o mulţime de adevăruri despre viaţa neclară a lui» Lester. Întrebarea dacă era sau nu căsătorit cu Jennie nu-şi aflase încă răspunsul. Amănuntele fanteziste cu privire la prima tinereţe a lui Jennie, publicitatea făcută de un ziar din Chicago cu descrierea lui Lester drept un tânăr milionar care renunţase la avere de dragul ei, faptul neîndoielnic că, practic vorbind, Robert îl înlăturase de la orice participare la conducerea companiei „Kane" – totul îi ajunsese la ureche. Îi displăcea ideea că Lester se sacrificase până într-atâta. Lăsase să se scurgă un an fără să facă nimic. Încă doi ani şi nu va mai avea nicio şansă. Îi spusese, la Londra, că nu-şi făcea multe iluzii. Era oare Jennie una dintre iluziile pe care le mai nutrea? Oare o iubea într-adevăr, sau îi era doar milă de ea? Letty dorea să ştie precis acest lucru.

Casa pe care o închirie doamna Gerald la Chicago era o clădire impozantă de pe bulevardul Drexel. „Sunt pe punctul să mă instalez în oraşul tău în iarna aceasta şi sper să te văd adeseori, îi scrise ea lui Lester. Viaţa de-aici, din Cincinnati, mă plictiseşte îngrozitor. După Europa, e cam nu ştiu cum. Am văzut-o sâmbătă pe doamna Knowles. M-a întrebat de tine. Ar trebui să ştii că ai o prietenă adevărată în persoana ei. Fiică-sa se mărită în primăvară cu Jimmy Severance".

Lester aştepta sosirea ei cu plăcere dar şi cu îndoială. Fireşte, Letty avea să dea o mulţime de recepţii. Oare o să facă prostia să-l invite împreună cu Jennie? De bună seamă că nu. Trebuie să fi aflat adevărul până la această oră. Scrisoarea ei vădea acest lucru. Ceea ce însemna că Jennie trebuia lăsată deoparte. Avea, deci, datoria să-i mărturisească totul cinstit. După aceea, se va vedea ce-avea să fie între ei doi în viitor.

Într-o după-amiază, în confortabilul budoar al lui Letty, faţă în faţă cu o apariţie fermecătoare, îmbrăcată în galben-pal, hotărî că ar fi bine să i se destăinuiască pe loc. Ea l-ar înţelege. Tocmai în vremea aceea începea să aibă îndoieli cu privire la reuşita tranzacţiei de terenuri şi, ca urmare, se simţea cam abătut şi totodată înclinat spre

mărturisiri. Nu putea, deocamdată, să-i vorbească lui Jennie despre necazurile pe care le avea.

— Ştii, Lester, îl încurajă Letty – servanta adusese ceaiul ei şi nişte brandy cu sifon pentru el, apoi plecase – am auzit o mulţime de lucruri în legătură cu persoana ta de când m-am întors în ţară. Nu vrei să-mi povesteşti totul despre tine? Ştii doar că adevăratele tale interese îmi stau la inimă.

— Ce-ai auzit, Letty? întrebă el, calm.

— O, despre testamentul tatălui tău şi despre faptul că nu mai faci parte din companie, şi unele bârfeli despre doamna Kane, ceea ce nu mă interesează prea mult. Ştii ce înţeleg prin asta. N-ai de gând să faci ordine în viaţa ta, ca să-ţi recapeţi drepturile? Mi se pare un sacrificiu imens, Lester, fireşte, în afară de cazul că eşti foarte îndrăgostit. Şi eşti într-adevăr? întrebă ea cu cochetărie.

Lester tăcu şi se gândi mult înainte de a vorbi.

— De fapt nu ştiu ce să răspund la această ultimă întrebare, l etty. Sunt momente când îmi spun că o iubesc. Alteori mă întreb dacă da sau nu. Am să fiu sincer cu tine. Niciodată până acum nu m-am aflat într-o situaţie atât de bizară. Mă placi atât de mult, iar eu... ei bine, n-am să-ţi spun ce gândesc despre tine, continuă el zâmbind. Dar, oricum, pot să-ţi vorbesc deschis. Nu sunt căsătorit.

— Am bănuit, spuse ea când Lester tăcu.

— Nu sunt căsătorit pentru că n-am fost niciodată în stare să mă hotărăsc. Când am întâlnit-o pentru prima oară pe Jennie, mi-am spus că e cea mai fermecătoare dintre fetele pe care am pus vreodată ochii.

— Asta îmi spune teribil de multe despre farmecele mele din vremea aceea.

— Dacă vrei să afli tot, nu mă întrerupe, spuse el zâmbind.

— Numai o singură întrebare, şi după aceea tac. Asta s-a întâmplat la Cleveland?

— Da.

— Aşa mi s-a spus.

— Avea în ea ceva atât de...

— Dragoste fulgerătoare, interveni din nou Letty, fără să se gândească. (Cuvintele lui îi frângeau inima.) Ştiu.

— Mă laşi sau nu să vorbesc?

— Iartă-mă, Lester. N-am încotro, mă doare puţin.

— Ei bine, în tot cazul, mi-am pierdut capul, socoteam că ei cu mai perfectă fiinţă de pe pământ, chiar dacă era cam departe de lumea din care făceam eu parte. America e o ţară democrată. Mă gândeam că pot s-o cuceresc, și după… ei bine, ştii despre ce este vorba. Aici a intervenit greşeala. Nu credeam că totul va lua o întorsătură atât de serioasă. Până atunci nu ţinusem niciodată la altă femeie în afară de tine și – ca să fiu sincer – nu-mi dădeam seama dacă voiam sau nu să mă însor cu tine. De fapt, nu voiam să mă căsătoresc deloc. Mi-am spus că aş putea s-o cuceresc pe Jennie şi apoi, după un timp, când lucrurile se vor linişti, ne-am putea despărţi. M-am gândit că o să mă îngrijesc cu generozitate de nevoile ei viitoare. N-ar fi contat prea mult pentru mine. Nici pentru ea. Înţelegi.

— Da, înţeleg.

— Ei bine, vezi, Letty, lucrurile s-au petrecut altfel. Jennie e o femeie cu un temperament curios. Ascunde în ea o lume de sentimente şi emoţii. Nu e cultivată în înţelesul pe care îl dăm noi acestui cuvânt, dar posedă un rafinament şi un tact înnăscut. E o bună gospodină. E o mamă ideală. E cea mai iubitoare fiinţă din câte există sub soare. Devotamentul de care a dat dovadă faţă de mama şi de tatăl ei e dincolo de tot ce se poate spune. Dragostea pentru fiica ei – a ei, nu a mea – e desăvârșită. Nu posedă farmecele femeilor rafinate din lumea mondenă. Nu dă prompt replica. Nu e capabilă să participe la o conversaţie cu tir rapid. Gândeşte cam încet. Aşa cred. Unele dintre gândurile ei cele mai profunde nici nu ajung la suprafaţă, dar îţi dai seama că simte şi gândeşte.

— Frumos omagiu.

— I-l datorez. E o femeie bună. Dar în ciuda a tot ceea ce am spus, uneori cred că nu mă leagă de ea decât sentimente de simpatie.

— Nu fi atât de sigur.

— Da, dar am trecut prin multe. Ceea ce trebuia să fac ar fi fost să mă fi căsătorit cu ea de la bun început. De atunci s-au ivit atâtea încurcături, s-a făcut atâta tărăboi şi am avut de suportat atâtea discuţii, încât aproape că nu mai ştiu încotro să mă îndrept. Testamentul tatii complică situaţia. Pierd opt sute de mii de dolari dacă mă însor cu ea şi în realitate mult mai mult, astăzi, când compania

face parte din trust. Dacă nu mă însor, pierd dintr-odată, totul, cam în doi ani de-acum încolo. Fireşte, aş putea să fac să se creadă că m-am despărţit de ea, dar nu pot să mint. Ar fi cu neputinţă să procedez în felul acesta fără să-i rănesc sentimentele, iar Jennie a fost afecţiunea personificată. Sincer vorbind, chiar în clipa asta nu ştiu dacă vreau să renunţ la ea. Ca să fiu cinstit, nu ştiu ce Dumnezeu să fac!

Lester ridică ochii, aprinse o ţigară, cu un aer distant, contemplativ, şi privi pe fereastră.

— Ce problemă complicată, spuse Letty, cu privirea aţintită în podea.

Tăcu câteva clipe, apoi se sculă şi-i cuprinse între mâini capul rotund şi masiv. Rochia ei de casă, de mătase galbenă, uşor parfumată, îi atingea umerii.

— Bietul Lester! spuse ea. Ești într-o situaţie imposibilă. Dar e un nod gordian, dragul meu, şi va trebui tăiat. De ce nu discuţi toate astea cu ea, aşa cum ai făcut cu mine, ca să-ţi dai seama ce gândeşte?

— Îmi pare un lucru teribil de crud.

— Trebuie să faci ceva, dragă Lester, stărui ea. Nu poţi să te laşi dus de val. Ești cumplit de nedrept cu tine însuţi. Sincer, nu te pot sfătui să te căsătoreşti cu ea. Nu-mi pledez propria cauză, deşi o să te primesc cu braţele deschise, chiar dacă m-ai respins prima oară. O să fiu cu desăvârşire cinstită – fie că te vei întoarce sau nu la mine cândva – eu te iubesc şi o să te iubesc întotdeauna.

— Ştiu, spuse Lester şi se ridică.

Îi luă mâna într-a lui şi-i scrută plin de interes chipul. Apoi se întoarse.

Letty tăcea, străduindu-se să-şi recapete răsuflarea. Gestul lui o tulburase.

— Dar eşti o persoană prea importantă, Lester ca să te mulţumeşti cu zece mii de dolari pe an, vorbi ea din nou. Ești prea om de lume ca să te laşi în voia valurilor. Trebuie să te întorci în cercurile mondene şi financiare din care faci parte. Nimic din ce s-a întâmplat n-o să-ţi dăuneze dacă-ţi revendici drepturile în cadrul companiei. Poţi să le impui propriile tale condiţii. Iar dacă-i spui adevărul, ea nu se va împotrivi, sunt sigură. Dacă ţine la tine, aşa cum susţii tu, va fi bucuroasă să facă acest sacrificiu, sunt convinsă. Fireşte, poţi să-i

asiguri un venit frumos.

— Nu bani își dorește Jennie, adăugă el abătut.

— Chiar dacă nu, poate să trăiască și fără tine; și o să trăiască mai bine dacă o să aibă la dispoziție un venit mai mare.

— N-o să ducă niciodată lipsă de nimic atâta timp cât eu voi putea să împiedic acest lucru, spuse Lester grav.

— Trebuie s-o părăsești, îl îndemnă ea, cu o nouă notă de hotărâre în glas. Trebuie. Fiece zi pierdută contează enorm, Lester! De ce nu te hotărăști să faci numaidecât ceva, chiar astăzi? De ce?

— Mai încet! protestă el. E o treabă delicată. Ca să fiu sincer, ideea îmi displace. Mi se pare un lucru nespus de brutal și de incorect. Nu sunt omul care să vorbească despre treburile lui în dreapta și-n stânga. Până azi am refuzat să discut cu cineva despre acest lucru – cu tatăl meu, cu mama, cu oricine. Dar într-un anumit fel ai fost întotdeauna mai aproape de mine decât oricare altul și, de când te-am reîntâlnit, am simțit să trebuie să-ți explic totul, am dorit într-adevăr să-ți explic. Țin la tine. Nu știu dacă-ți dai seama cum așa ceva e posibil în împrejurările date. Dar e adevărat. Ești mai aproape de mine prin idei și simțăminte decât îmi închipuiam. Nu te încrunta. Vrei să cunoști adevărul, nu-i așa? Ei bine, îl cunoști. Și-acum explică-mi și mie ce se petrece cu mine, dacă poți.

— Nu vreau să discut cu tine, Lester, spuse ea domol, și-i puse mâna pe umăr. Nu vreau decât să te iubesc, și atâta tot. Înțeleg cât se poate de bine cum s-au petrecut lucrurile. Îmi pare rău pentru mine. Îmi pare rău – șovăi – pentru doamna Kane. E o femeie încântătoare. Îmi place. Îmi place într-adevăr. Dar nu e femeia care-ți trebuie, Lester. Nu e. Ai nevoie de un alt tip de femeie. Pare incorect din partea noastră a amândurora să vorbim despre ea în felul acesta, dar nu e. Trebuie să ne bizuim pe ceea ce suntem noi înșine. Și sunt convinsă că dacă i s-ar explica cum stau lucrurile în cazul de față, așa cum le-ai expus în fața mea, și-ar da seama de situație și ar fi de acord. Nu poate să-ți vrea răul. Dac-aș fi în locul ei, te-aș lăsa să pleci, Lester. Te-aș lăsa, într-adevăr, cred că știi că așa aș face. Orice femeie cumsecade ar proceda așa. M-ar durea, dar te-aș lăsa. O s-o doară, dar o să consimtă. Ține minte ce-ți spun eu, așa o să facă, și cred că o înțeleg la fel de bine ca tine, chiar mai bine, fiindcă sunt femeie. Oh, spuse și se opri, ce n-aș

da să pot sta de vorbă cu ea! Aş face-o să înţeleagă.

Lester o privi, uimit că o vedea atât de aprinsă. Era frumoasă, tulburătoare, merita s-o cucerească.

— Mai încet, repetă el. Vreau să mă mai gândesc. Mai e timp.

Letty se opri, cam deprimată dar, totuşi, hotărâtă.

— Acum e momentul să faci ceva, reluă ea, cu o privire în care i se oglindea tot sufletul.

Îl dorea pe omul acesta şi nu se sfia să i-o arate.

— Bine, o să mai văd, adăugă el stânjenit.

Apoi, cam în grabă, îşi luă la revedere şi plecă.

CAPITOLUL LI

Lester se gândea cu toată seriozitatea la situaţia neplăcută în care se afla şi ar fi fost mulţumit să treacă repede la fapte, dacă unul din acei factori, care intervin în existenţa noastră şi produc o ruptură în cursul vieţii de fiece zi, n-ar fi pătruns în casa din Hyde Park. Starea sănătăţii lui Gerhardt se înrăutăţea văzând cu ochii.

Încetul cu încetul se văzuse nevoit să renunţe la diversele sale îndeletniciri casnice, iar în cele din urmă, nu se mai putu mişca din pat. Zăcea în camera sa, îngrijit cu devotament de Jennie, iar Vesta venea tot timpul să-l vadă şi, din când în când, şi Lester. Nu departe de pat se afla o fereastră care oferea o încântătoare vedere asupra peluzei şi asupra uneia dintre străzile înconjurătoare, şi de aici privea ore întregi, întrebându-se cum mergea totul fără el. Îl bănuia pe Woods, vizitiul, că nu îngrijeşte aşa cum trebuie caii şi harnaşamentele, pe jurnalist că era neglijent în distribuirea ziarelor, pe caloriferist că iroseşte cărbunii sau că nu dă suficientă căldură. Vreo douăzeci de griji mărunte, care pentru el alcătuiau lumea reală. Ştia cum trebuie întreţinută o casă. Era întotdeauna sever cu el însuşi în îndeplinirea obligaţiilor pe care le luase asupra să şi se temea grozav că lucrurile nu merg cum trebuie. Jennie îi confecţionă nu impozant şi somptuos halat de casă din mătase albastră, matlasat cu lână, şi-i cumpără o pereche de papuci mari şi groşi, de pâslă, asortaţi la halat, dar Gerhardt le purta rareori. Prefera să stea în pat, să-şi citească Biblia şi ziarele luterane şi s-o întrebe pe Jennie cum mai merge treaba.

— Aş vrea să cobori la subsol şi vezi ce mai face tipul acela. Nu ne dă căldură, se plângea el. Pun rămăşag că stă şi citeşte şi uită de foc, până când se stinge. Berea e pe mâna lui. Ar trebui se încui. Nu poţi să ştii cum e. S-ar putea să nu fie un om cinstit.

Jennie îl contrazicea, şi-i spunea că în casă era plăcut, că omul era un american cumsecade, liniştit, cu un aer respectabil, şi că nu conta dacă bea şi el puţină bere. Gerhardt se aprindea numaidecât.

— Mereu acelaşi lucru, zicea el. Nu ştii ce-i economia. Eşti mereu gata să laşi treburile să meargă aşa, la voia întâmplării, când eu nu sunt de faţă. E un om cumsecade! De unde ştii că e cumsecade? Are grijă să nu se stingă focul? N-are. Are grijă ca aleile să fie curate? N-are.

Dacă n-o să-l supraveghezi, ajunge la fel ca toţi ceilalţi, adică bun de nimic. Ar trebui să te duci şi să vezi tu singură cum stau lucrurile.

— Foarte bine, papa, răspunse ea, şi se străduia sincer să-l liniştească. O să mă duc. Te rog nu-ţi face griji o să încui berea. Nu vrei o ceaşcă de cafea şi puţină pâine prăjită?

— Nu, ofta numaidecât Gerhardt, stomacul meu nu e în regulă. Nu ştiu cum o să scap…

Jennie îl chemă pe doctorul Makin, cel mai bun din cartier, un om cu o largă experienţă şi foarte priceput, care veni să-l vadă. Recomandă câteva lucruri simple, lapte cald, un vin tonic, odihnă, dar îi spuse lui Jennie să nu-şi facă prea multe iluzii.

— A atins o vârstă înaintată. E foarte slăbit. Dac-ar avea cu douăzeci de ani mai puţin, am putea să-i fim de folos. Dar aşa, e încă bine cum este. Poate să mai trăiască un timp. S-ar putea să se facă bine, s-o mai ducă o vreme şi apoi să cadă iar la pat. Trebuie să ne aşteptăm cu toţii la aşa ceva. Eu nu mă sinchisesc niciodată de ceea ce ar putea să mi se întâmple. Sunt prea bătrân pentru asta.

Jennie se întrista la gândul că s-ar putea ca taică-su să moară, dar dacă sfârşitul era de neînlăturat, găsea, totuşi, mângâiere în faptul că asta se va întâmpla în linişte şi tihnă. Cel puţin, aici va fi cât se poate de bine îngrijit.

În curând nimeni nu se mai îndoi că Gerhardt nu avea s-o mai ducă mult, iar Jennie socoti de datoria ei să-şi anunţe fraţii şi surorile. Îi scrise lui Bass că tatăl lor nu se simţea bine şi primi de la el o scrisoare în care-i spunea că era foarte ocupat şi nu putea veni, în afară de cazul când pericolul devenea o realitate. Mai departe, spunea că George era la Rochester, unde lucra la un en gros de hârtie de tapetat, compania „Sheff-Jefferson”, după câte. ştia el. Martha şi soţul ei plecaseră la Boston. Locuiau într-o mică suburbie, Belmont, chiar la marginea oraşului; William locuia la Omaha, unde lucra pentru o companie locală, furnizoare de electricitate. Veronica se căsătorise cu un bărbat al cărui nume era Albert Sheridan şi care avea legături cu o companie ce să se ocupa cu comerţul en gros de medicamente. „Nu vine niciodată să mă vadă, se plângea. Bass, dar am s-o înştiinţez”. Je unie le scrise, fiecăruia în parte. De la Veronica şi Martha sosiră răspunsuri concise. Vestea le întrista mult şi, dacă vrea, să le anunţe, în

caz că se întâmplă ceva, – George îi scria că nu putea veni acum la Chicago, decât dacă tatăl său ar fi într-adevăr foarte bolnav, dar că ar dori să afle din când în când cum îi merge. William, după cum îi spuse mai târziu lui Jennie, nu primi scrisoarea ei.

Boala bătrânului german își urma cursul spre actul final al dispariției, trezind ecouri nespus de dureroase în sufletul lui Jennie; căci, în ciuda faptului că pe vremuri nu se înțeleseseră deloc, acum se simțeau foarte legați unul de altul. Gerhardt ajunsese să-și dea seama că fiica sa, pe care cândva o alungase, era de fapt bunătatea personificată. Nu se certase niciodată cu el, nu-l supărase în niciun fel. Iar acum, când era bolnav, intra și ieșea din camera lui de câte douăsprezece ori într-o după-amiază sau seară, ca să vadă dacă totul era „în regulă”, ca să-l întrebe dacă i-a plăcut micul dejun, prânzul sau cina. Când puterile începură să-l lase, Jennie își luă obiceiul să stea lângă el, în cameră, cu un lucru de mână sau cu o carte. Într-o zi, pe când îi aranja perna, Gerhardt îi luă o mână și i-o sărută. Era tare slăbit și descurajat. Mirată, Jennie își ridică privirea. Simțea un nod în gât. Bătrânul avea ochii împăienjeniți de lacrimi.

— Ești o fată bună, Jennie, spuse el cu o voce sugrumată. Ai fost bună cu mine. Eu am fost aspru și morocănos, dar sunt om bătrân. Mă ierți, nu-i așa?

— Oh, tată, te rog, încetează, încercă ea să-l oprească, în timp ce lacrimile îi izvorau din ochi. Știi bine că n-am nimic de iertat. Eu sunt cea care nu m-am purtat cum trebuie.

— Nu, nu, spuse el, și Jennie, care plângea, îngenunche lângă patul lui.

Gerhardt își puse mâna slabă, îngălbenită, pe creștetul fiică-sii.

— Hai, hai, stărui el. Acum înțeleg o mulțime de lucruri pe care nu le înțelegeam pe vremuri. La bătrânețe ajungi mai înțelept.

Jennie ieși din cameră pretextând că se duce să-și spele mâinile și fața, și plânse până ce-i secară ochii. Oare o ierta într-adevăr? Ah, și cum îl mai mințise! Voia să-i poarte și mai mult de grijă, dar asta nu era cu putință. După împăcare, însă, Gerhardt păru mai fericit, mai mulțumit și petrecură împreună destule ceasuri fericite, stând de vorbă. Într-o zi îi spuse:

— Știi, mă simt la fel ca pe vremea când eram băiat tânăr. Dacă

n-ar fi oasele astea, aş putea să mă scol şi să dansez pe iarbă.

Jennie zâmbi şi totodată suspină.

— O să te întremezi, tată. O să te faci bine. Şi-atunci, o să le scot la plimbare cu trăsura.

Era nespus de bucuroasă că izbutise să-i asigure tihna ultimilor câţiva ani. Cât despre Lester, el se purta afectuos şi atent.

— Ei, cum se simte astă-seară? întreba de cum intra în casă şi, înainte de cină, urca întotdeauna pentru câteva minute în camera bătrânului, ca să vadă ce făcea.

— Arată destul de bine, îi spuse lui Jennie. Ar putea s-o mai ducă o vreme. Nu te necăji atât.

Vesta zăbovea şi ea în preajma bunicului, căci ajunsese să-l iubească mult. Îşi aducea cărţile, atunci când nu-l deranja prea tare, şi-şi repeta lecţiile, sau lăsa uşa deschisă şi-i cânta la pian. Lester îi cumpărase şi o flaşnetă frumoasă, pe care o aducea în camera bătrânului şi o punea să-i cânte. Uneori îl plictiseau toţi şi toate, în afară de Jennie; dorea să fie singur cu ea. Atunci Jennie se aşeza în linişte lângă patul lui, cu lucrul ei de mână. Îşi dădea seama că sfârşitul nu era departe.

Potrivit firii sale, Gerhardt, se gândea la tot ce avea legătură cu moartea sa. Voi să fie înmormântat în micul cimitir luteran, aflat la câteva mile depărtare, în cartierul de sud, iar preotul prea iubit al bisericii lui să oficieze slujba.

— Vreau ca totul să fie simplu, spunea el. Numai costumul cel negru şi pantofii mei de duminică… şi cravata cea neagră. Nu-mi trebuie altceva. Aşa o să fie foarte bine.

Jennie îl ruga să nu mai vorbească despre toate astea, dar el n-o asculta. Într-o zi, la patru, avu o sincopă, şi la cinci era mort. Jennie îi ţinea mâinile într-ale ei, şi-i urmărea atentă răsuflarea chinuită; odată sau de două ori, deschise ochii şi-i zâmbi.

— Nu-mi pare rău că mor, spuse în ultimele sale clipe. Am făcut ce-am putut.

— Nu vorbi de moarte, tată, îl rugă Jennie.

— E sfârşitul. Ai fost bună cu mine. Eşti o femeie cumsecade.

Şi alt cuvânt nu mai auzi. Sfârşitul pe care timpul îl aducea acestei vieţi zbuciumate o tulbură adânc pe Jennie. Personalitate

puternică, aşa cum îl vedea cu ochii ei de fiică blândă şi simţitoare, Gerhardt fusese pentru ea nu numai un tată, ci şi un prieten, şi un sfetnic. Îi apărea acum în adevărata lui lumină: un german bătrân, sincer şi cinstit, care muncise din răsputeri; care făcuse tot ce-i stătuse în putinţă ca să întreţină o familie grea şi să ducă o viaţă fără pată. Jennie fusese marea lui povară şi nu se purtase cu deplină sinceritate faţă de el, până la sfârşit. Se întreba dacă, de acolo de unde era, putea să-şi dea seama că-l minţise. Şi ar ierta-o oare? îi spusese că e o fată bună.

Telegrame fură trimise tuturor copiilor. Bass răspunse tot telegrafic că vine şi sosi în ziua următoare. Ceilalţi telegrafiară că nu pot veni, dar cerură amănunte, şi Jennie le scrise. Preotul luteran fu chemat să citească rugăciunile şi să hotărască ora serviciului religios. Un antreprenor de pompe funebre, gras şi plin de sine, primi sarcina să se ocupe de toate. Câţiva prieteni din vecini veniră să-i vadă – cei care rămăseseră fideli – şi a doua zi. după moartea lui Gerhardt avu loc slujba funebră. Lester îi întovărăşi pe Jennie, Vesta şi Bass spre mica biserică luterană din cărămizi roşii, şi rămase acolo, impasibil, în timpul slujbei, care era cam plicticoasă. Ascultă obosit o lungă oraţie despre frumuseţea şi răsplata ce ne aşteaptă în viaţa viitoare şi se foi enervat, când se pomeni de infern. Bass era şi el cam plictisit, dar asculta respectuos. Simţea ceea ce ar fi simţit faţă de moartea oricărui alt om. Jennie, singură, plângea mişcată. Îl revedea pe tatăl ei în decursul anilor, anii îndelungaţi de necazuri prin care trecuse, zilele când fusese nevoit să taie lemne ca să aducă pâine în casă, vremea când dormise în podul unei fabrici, căsuţa sărăcăcioasă de pe strada 13, unde locuiseră, zilele acelea de suferinţă groaznică din Lorrie Street, la Cleveland, necazul ce-l avusese cu ea, durerea pe care i-o provocase moartea doamnei Gerhardt, dragostea şi grija pe care i-o purtase Vestei şi, în sfârşit, ultimele lui zile. „A fost un om bun, gândea ea. Avea intenţii atât de bune!”

Se intona un imn, Puternic meterez e Dumnezeul nostru, şi Jennie izbucni în hohote de plâns.

Lester o strânse de braţ. Durerea ei îl făcea să simtă că, în curând, o să-şi piardă şi el calmul.

— Încearcă să te stăpâneşti, îi şopti Lester. O, Doamne, nu pot să

te văd plângând. Dacă mai plângi, mă ridic şi plec.

Jennie se mai linişti, dar gândul că ultimele legături concrete între ea şi tatăl ei se rupeau aproape că o dobora.

La cimitirul „Mântuitorul", unde Lester cumpărase un loc de veci, priviră cum sicriul modest cobora în groapa ce se umplea cu lopeţi de pământ. Lester scruta curios pomii desfrunziţi, iarba cafenie, moartă, şi pământul brun al preeriei care fusese răscolit, pentru acest mormânt simplu. Era un loc de veci ce nu se deosebea cu nimic de multe altele. Arăta banal şi sărăcăcios, locul de veşnică odihnă al unui muncitor, dar de vreme ce el dorise asta, aşa trebuia să fie. Studie obrazul ascuţit şi tras al lui Bass şi se întrebă cum se descurca în viaţă. Bass îi făcea impresia unui individ capabil să conducă, cu bune rezultate, un magazin de ţigări. O privi pe Jennie, care-şi ştergea ochii înroşiţi, şi-şi spuse din nou: „Ei bine, nu e o făptură oarecare!" Emoţia ei este atât de adâncă, atât de adevărată. „E greu să înţelegi o femeie bună", îşi zise.

În drum spre casă, pe străzile pline de praf, măturate de vânt, vorbi despre viaţă, în general, în prezenţa Vestei şi a lui Bass.

– Jennie ia lucrurile prea în serios, spuse el, înclină spre morbid. Viaţa nu e chiar atât de rea cum îi spune sensibilitatea ei. Toţi avem necazurile noastre şi toţi trebuie să le suportăm, unii mai mult, alţii mai puţin. Nu putem spune că unul o duce cu mult mai bine sau mai prost decât altul. Cu toţii ne avem partea noastră de necazuri.

— Ce să fac? răspunse Jennie. Mi-e atât de milă de unii oameni!

— Jennie a fost întotdeauna puţin melancolică, interveni Bass.

Şi gândea ce bărbat bine era Lester, ce viaţă frumoasă ducea, 4 a ce situaţie admirabilă ajunsese Jennie. Recunoştea că avea în ea mai multă stofă decât credea el la început. Viaţa se dovedise de bună seamă ciudată. La un moment dat, socotise că Jennie îşi distrusese pentru totdeauna viaţa şi că nu era nimic de capul ei.

— Ar trebui să te oţeleşti puţin şi să iei lucrurile aşa cum sunt, fără să te omori atât, încheie Lester.

Bass era de aceeaşi părere. Jennie privea pe ferestruica trăsurii, cufundată în gânduri. Ajunseră în faţa casei lor, care acum, fără Gerhardt, apărea mare şi tăcută. N-avea să-l mai vadă niciodată. În cele din urmă cotiră pe alee şi intrară în bibliotecă. Jeannette servi ceaiul,

impresionată şi plină de compasiune. Jennie se duse să vadă de unele treburi. Se întreba, curioasă, unde avea să se afle ea în clipa morţii.

CAPITOLUL LII

Faptul că Gerhardt dispăruse nu însemna pentru Lester ceva deosebit decât în măsura în care o îndurera pe Jennie. Ţinuse la bătrânul german pentru multiplele lui calităţi, dar, în afară de asta, nu-i acorda nicio importanţă. Plecă împreună cu Jennie într-o staţiune balneară pentru zece zile, ca s-o ajute să-şi revină de pe urma morţii tatălui ei, şi curând după aceea se hotărî să-i spună adevărul în legătură cu situaţia sa. Voia să-i înfăţişeze lucrurile deschis. Acum avea să fie mai uşor, fiindcă Jennie cunoştea viitorul nefericit al tranzacţiei de terenuri. Era, de asemenea, conştientă de interesul pe care el îl purta mai departe doamnei Gerald. Lester o înştiinţase fără şovăire că erau foarte buni prieteni. La început, doamna Gerald îi ceruse în mod formal s-o viziteze împreună cu Jennie, dar ea nu-i vizitase niciodată, şi Jennie înţelese foarte limpede că nici nu avea să vină vreodată pe la ei. Acum, că taică-său murise, se întreba i are îi va fi soarta; se temea că Lester nu se va căsători cu ea.

Desigur, el nu lăsa să se întrevadă câtuşi de puţin că ar avea această intenţie.

Printr-o curioasă potrivire a gândurilor, Robert ajunsese şi el la concluzia că trebuia făcut ceva. Nu credea pentru moment că ar putea să-l influenţeze direct pe Lester – nici nu se gândea să încerce – dar considera că s-ar putea găsi un mijloc de înrâurire asupra lui Jennie. Ea putea fi, probabil, făcută să privească raţional lucrurile. De vreme ce Lester nu se căsătorise cu ea până acum, trebuia să-şi dea seama că nici nu are de gând s-o facă.

De pildă, o terţă persoană, demnă de încredere, ar putea să ia intact cu ea, să-i explice cum stau lucrurile, şi să aducă, fireşte, în discuţie, şi ideea unui venit independent care urma să-i fie destinat. Oare n-ar primi să se despartă de Lester şi să pună i apăr tuturor greutăţilor? La urma urmei, Lester îi era frate şi n-ar trebui să-şi piardă averea. Robert se simţea în asemenea măsură stăpân pe situaţie, încât îşi putea permite, să fie generos. Hotărî în cele din urmă ca intermediarul să fie domnul O'Brien ilr la firma „Knight, Keatle & O'Brien", deoarece O'Brien u un om delicat, amabil şi bine intenţionat, deşi era avocat. Ar putea să-i explice lui Jennie cu multă „delicateţe ce

gândea familia şi ce mult ar pierde Lester în cazul când n-ar renunţa la ea. Dacă Lester se căsătorise cumva cu Jennie, O'Brien va descoperi de îndată. I se va stabili cu largheţe o sumă disponibilă – să zicem cincizeci, sau o sută, sau o sută cincizeci de mii de dolari.

Îl chemă deci pe O'Brien şi-i dădu instrucţiuni. Ca unul dintre executorii testamentari ai averii lui Archibald Kane, avocatul era într-adevăr dator să cunoască ultima hotărâre a lui Lester.

Domnul O'Brien plecă la Chicago. Odată ajuns acolo, îi telefonă lui Lester, şi, spre mulţumirea sa, descoperi că era plecat din oraş în ziua aceea. Se îndreptă spre casa din Hyde Park şi-i trimise lui Jennie cartea sa de vizită. Peste câteva minute Jennie cobori, fără să bănuiască nici pe departe misiunea noului venit. Domnul O'Brien o salută foarte amabil.

— Doamna Kane? întrebă el cu o mişcare interogativă a capului, menită să deschidă dialogul.

— Da, răspunse Jennie.

— Sunt, după cum arată cartea de vizită, O'Brien, de la „Knight, Keatley & O'Brien" începu el. Suntem avocaţii şi executorii testamentari ai răposatului domn Kane. Vizita mea o să vi se pară cam curioasă, dar în testamentul soţului dumneavoastră erau înscrise anumite clauze care, din punct de vedere material, vă privesc foarte îndeaproape pe dumneavoastră şi pe domnul Kane. Sunt menţiuni atât de importante, încât socot că ar trebui să le cunoaşteţi, bineînţeles dacă domnul Kane nu v-a spus despre ce este vorba. Eu consider… vă rog să mă scuzaţi, dar caracterul lor cu totul deosebit mă determină să cred că e posibil să n-o fi făcut.

Domnul O'Brien se opri; fiece trăsătură a feţei sale exprima o întrebare.

— Nu prea înţeleg, spuse Jennie. Nu ştiu nimic despre testament. Dacă există ceva pe care trebuie să-l ştiu, presupun că domnul Kane îmi va spune. Până acum nu mi-a spus nimic.

— Ah! răsuflă domnul O'Brien, adânc satisfăcut. Exact cum am bănuit. Şi acum, dacă-mi îngăduiţi o să expun pe scurt problema. După aceea o să hotărâţi chiar dumneavoastră dacă doriţi sau nu să cunoaşteţi amănuntele. Nu vreţi să luaţi loc?

Stăteau amândoi în picioare. Jennie se aşeză, iar domnul O'Brien

îşi trase scaunul lângă. al ei.

— Trebuie să vă spun din capul locului, începu el, şi cred că nu e, fireşte, un lucru nou pentru dumneavoastră, că tatăl domnului Kane s-a opus în mod serios căsătoriei dumneavoastră cu fiul său.

— Ştiu, începu Jennie, dar se opri.

Se simţea încurcată, tulburată şi în suflet îi mijea o presimţire rea.

— Înainte de moarte, domnul Kane-senior, continuă el, şi-a exprimat faţă de... faţă de domnul Lester părerea sa în această problemă. În testamentul său a stabilit anumite clauze conform cărora urma să fie împărţită averea pe care o poseda, clauze care i-au creat greutăţi fiului său... soţului dumneavoastră, în însuşirea părţii care îi revine. În mod normal ar fi moştenit un sfert din compania industrială „Kane”, ceea ce astăzi însumează cam un milion de dolari, poate mai mult; de asemenea, un sfert clin celelalte bunuri, care astăzi însumează cam cinci sute de mii de dolari. Cred că domnul Kane-senior dorea într-adevăr foarte mult ca fiul său să intre în posesia acestei averi. Dar, dat fiind clauza pe care a stabilit-o tatăl... – tatăl domnului Kane – domnului Lester Kane îi este absolut imposibil să intre în posesia părţii sale de avere, în afară de cazul când se supune... unei anumite dorinţe exprimate de tatăl său. Domnul O’Brien se opri: ochii îi jucau în dreapta şi-n stânga. În ciuda prejudecăţilor legate în chip firesc de această situaţie, înfăţişarea plăcută a lui Jennie îl impresiona mult. Înţelegea foarte bine de ce Lester ţinea la ea, în ciuda tuturor împotrivirilor. Aşteptându-i răspunsul o studia mai departe, pe furiş.

— Şi care a fost această dorinţă? întrebă ea în cele din urmă, cu nervii cam încordaţi din pricina pauzei făcute de avocat.

— Îmi pare bine că aveţi amabilitatea să-mi puneţi această întrebare. E o problemă despre care îmi vine foarte greu să vorbesc... foarte greu. Vin în calitate de trimis al celor care administrează averea, aş putea spune în calitate de executor testamentar al defunctului domn Kane. Ştiu cât îl frământă pe domnul Kane această problemă. Şi ştiu cât vă veţi frământă şi dumneavoastră. Dar e una din acele situaţii deosebit de grele în care n-ai ce face şi care trebuie soluţionată într-un fel sau altul. Şi deşi mi-e foarte greu să vă spun acest lucru, trebuie, totuşi, se va comunic că domnul Kane-senior a menţionat în

testamentul său că, în afară de cazul când… – din nou ochii îi jucau de icicolo – de cazul când domnul Lester Kane ar găsi cu cale să se despartă… eh! să se despartă de dumneavoastră, (se opri să răsufle), nu poate intra în posesia acelei părţi sau a oricărei alte sume, cel puţin, nu poate primi decât o sumă neînsemnată, de zece mii de dolari pe an, şi aceasta numai cu condiţia să se căsătorească cu dumneavoastră. (Se opri din nou). Aş adăuga, continuă el, că testamentul îi acordă un răgaz de trei ani ca să-şi lămurească intenţiile. Acest răstimp se apropie de sfârşit.

Tăcu, fiindcă se aştepta oarecum ca Jennie să izbucnească în vreun fel, dar ea se mulţumea să-l privească fix, cu ochii împăienjeniţi de surprindere, suferinţă şi nefericire. Acum înţelegea. Lester îşi sacrifica averea de dragul ei. Recenta lui tentativă comercială arăta că Lester se străduia să se reabiliteze, să-şi asigure o poziţie independentă. Acea perioadă de preocupări, de nelinişte ascunsă şi nemulţumire prin care trecuse nu demult şi care o întristase, în sfârşit, se explica. Era nefericit, îl copleşeau grijile iscate de pierderea ce-l ameninţa şi de care nu-i spusese niciodată nimic. Aşadar, tatăl său îl dezmoştenise.

Domnul O'Brien stătea în faţa ei, el însuşi mişcat. Îi era tare milă acum, când vedea ceea ce se citea pe chipul ei. Şi, totuşi, adevărul trebuia dezvăluit. Trebuia să-l afle.

— Îmi pare rău, spuse el când îşi dădu seama că Jennie nu-i va răspunde pe loc, îmi pare rău că a trebuit să fiu mesagerul unor veşti atât de proaste. Vă rog să mă credeţi că în acest moment, mă aflu într-o situaţie foarte penibilă. Înţelegeţi, fireşte, că personal nu vă vreau niciun rău. Familia nu vă poartă nicidecum pică, sper că înţelegeţi acest lucru. După cum i-am spus… după cum i-am spus şi domnului Kane, la data când a fost deschis testamentul, consider că e nedrept, dar, fireşte, de vreme ce în calitate de simplu executor al clauzelor testamentare şi avocat al tatălui său nu sunt în măsură să fac nimic, cel mai bun lucru, după cum socot, este să cunoaşteţi situaţia, ca să-l puteţi ajuta pe… soţul dumneavoastră – urmă o tăcere plină de înţeles – dacă vă este posibil, ca să ajungă la o soluţie. Mi se pare jalnic, şi de aceeaşi părere sunt şi diverşi alţi membri ai familiei, să piardă toţi aceşti bani.

Jennie îşi întorsese capul şi-şi aţintise ochii în podea. De astă dată îl privi cu hotărâre în faţă.

— Nu trebuie să-i piardă, spuse ea. Nu e drept să-i piardă.

— Sunt încântat să vă aud că spuneţi acest lucru, doamnă Kane; i se adresa pentru prima oară fără să şovăie în presupusa ei calitate de soţie a lui Lester. E cazul să fiu foarte sincer cu dumneavoastră, şi să vă mărturisesc, că mă temeam să nu luaţi cele ce v-am spus în cu totul alt fel. Fireşte, ştiţi, de bună seamă, că familia Kane e animată de un profund spirit de clan. Doamna Kane… mama soţului dumneavoastră, era o femeie foarte mândră şi distantă, iar fraţii şi surorile lui au idei cam rigide în ceea ce priveşte o relaţie de familie convenabilă. Ei consideră legătura lui cu dumneavoastră – vă rog să mă iertaţi

— Drept ilegitimă şi, în general, nesatisfăcătoare. După cum ştiţi, au avut loc atâtea discuţii familiale în ultimii câţiva ani, încât domnul Kane-senior nu vedea cum s-ar fi putut îndrepta lucrurile în sensul dorit de familie. Credea că fiul său nu procedase bine de la început în această chestiune. Una dintre clauzele testamentului său a fost aceea conform căreia, dacă soţul dumneavoastră – vă rog să mă scuzaţi – dacă fiul său nu-i acceptă propunerea, dacă nu vă despărţiţi şi nu-şi ia în primire partea ce-i revine de drept din bunurile familiei, atunci, ca să moştenească cât de puţin – adică suma de zece mii de dolari la care m-am referit înainte – trebuie… iertaţi-mă dacă o spun cu cruzime, însă nu e în intenţia mea, trebuie să se căsătorească cu dumneavoastră.

Jennie se crispă de durere. Era nespus de brutal să i se spună acest lucru în faţă. Toată încercarea de a rămâne uniţi în mod ilegitim fusese catastrofală. Nu exista decât o singură ieşire dintr-o asemenea situaţie nefericită, şi o vedea limpede. Trebuia să-l părăsească sau să o părăsească el pe ea. Altă cale nu exista. Cine ar putea să-şi închipuie că Lester va trăi cu zece mii de dolari pe an! Părea ridicol.

Domnul O'Brien o examina curios. Se gândea că Lester făcuse şi totodată nu făcuse o greşeală. De ce nu se însurase cu ea de la început? Era fermecătoare.

— Şi mai e ceva, despre care aş dori să vă vorbesc în aceeaşi ordine de idei, doamnă Kane, continuă el blând şi firesc. Îmi dau seama că ceea ce am să vă spun nu o să vi se pară important, dar am această

însărcinare şi într-un anumit fel sunt obligat să vă vorbesc. Sper că veţi lua lucrurile aşa cum sunt. Nu ştiu dacă situaţia financiară a soţului dumneavoastră vă este sau nu cunoscută.

— Nu, spuse Jennie simplu.

— Ei bine, ca să simplificăm lucrurile şi ca să aveţi o situaţie mai uşoară în cazul când vă veţi decide să-l ajutaţi pe soţul dumneavoastră să găsească o rezolvare favorabilă a acestei probleme foarte dificile – sau, sincer vorbind, în cazul când vă veţi hotărî să vă instalaţi separat – sunt încântat să spun că... orice sumă, să zicem...

Jennie se sculă şi se îndreptă năucită spre una din ferestre, oi mâinile împreunate. Domnul O'Brien se ridică şi el.

— Ei bine, fie ce-o fi! în cazul, când vă hotărâţi să puneţi capăt acestei legături, s-a acceptat ca orice sumă rezonabilă pe care aţi hotărî-o, cincizeci, şaptezeci şi cinci sau o sută de mii de dolari (domnul O'Brien considera că e foarte generos) să fie pusă deoparte, în folosul dumneavoastră, ca să zicem aşa, încât o să puteţi avea la dispoziţie oricând veţi avea nevoie. Nu veţi duce niciodată lipsă de nimic.

— Vă rog să încetaţi! spuse Jennie mult prea jignită ca să găsească cuvintele cu care să se exprime şi incapabilă, fizic şi mintal, să mai asculte un singur cuvânt. Vă rog, ajunge! Acum fiţi bun şi lăsaţi-mă. Trebuie să plec. Şi am să plec. Totul se va aranja. Dar vă rog să nu-mi mai spuneţi nimic.

- Vă înţeleg, doamnă Kane, continuă domnul O'Brien, care prinsese în cele din urmă să-i priceapă durerea. Înţeleg cât se poate de bine, vă rog să mă credeţi. Am spus tot ce aveam de spus. Mi-a fost foarte greu, foarte greu. Îmi pare rău că am fost nevoit s-o fac. Iată cartea mea de vizită. Vă rog să notaţi numele. O să vin oricând propuneţi, sau puteţi să-mi scrieţi dumneavoastră. Nu vă mai reţin. Vă rog să mă credeţi că-mi pare foarte rău. Sper că veţi socoti potrivit să nu-i spuneţi nimic soţului dumneavoastră despre vizita mea; ar fi bine să vă sfătuiţi cu dumneavoastră singură în această problemă. Ţin foarte mult la prietenia lui şi îmi pare sincer rău.

Jennie îşi pironise ochii în podea, fără să scoată o vorbă.

Domnul O'Brien trecu în hol ca să-şi ia haina. Jennie apăsă pe soneria electrică şi chemă servitoarea; Jeannette îşi făcu apariţia.

Jennie se întoarse în bibliotecă, iar domnul O'Brien străbătu cu paşi repezi aleea din faţa casei. Când se simţi într-adevăr singură, îşi sprijini bărbia în mâinile împreunate şi privi ţintă covorul turcesc ţesut cu mătase, ale „cărui desene ciudate se transformau într-o imagine bizară. Se văzu într-o căsuţă undeva, într-un loc oarecare, singură cu Vesta, îl văzu pe Lester într-o lume cu totul diferită, şi alături de doamna Gerald; văzu casa lor, goală, apoi un lung şirag de ani şi…

„O!…" suspină ea, stăpânindu-se cu greu să nu plângă. Îşi şterse cu mina două lacrimi fierbinţi care-i izvorau din ochi. După un timp se ridică.

„Trebuia, îşi spuse ea, trebuia. Trebuia să se întâmple demult. Şi apoi: "O, slavă ţie, Doamne, că tata nu mai este. Oricum, n-a ajuns să vadă asta".

CAPITOLUL LIII

Explicaţia pe care Lester o socotise inevitabilă, fie că avea să ducă la despărţirea de Jennie sau la legalizarea vieţii lor din trecut, urmă la scurt timp după apariţia domnului O'Brien. În ziua când acesta o vizitase pe Jennie, Lester plecase la Hegewisch, un orăşel industrial din Wisconsin, unde fusese invitat să asiste la proba unui nou motor de elevatoare, pentru o eventuală investiţie. Când se întoarse acasă, dornic să-i împărtăşească câte ceva şi lui Jennie despre această operaţie, în ciuda faptului că-şi pusese în minte să se despartă de ea, simţi cum în aer plutea tristeţea, căci în pofida hotărârii serioase la cure ajunsese – hotărâre dictată de raţiune – Jennie nu era o fiinţă care să-şi ascundă uşor simţămintele. Cufundată în gândurile ei negre, îşi arământa mintea, conştientă că cel mai bun lucru era să plece, dar nu-şi lua curajul să-i vorbească. Nu putea să i părăsească fără să-i spună nimic. De fapt, Lester ar fi trebuit să plece. Avea deplina convingere că despărţirea era singura carie care trebuia urmată. Nu putea să îndure gândul că l. ester se sacrifica până-ntr-atât pentru ea, chiar dacă aşa voia el.

cu neputinţă: O uimea că lăsase ca lucrurile să ajungă până aici fără să spună o vorbă, aşa cum făcuse.

Când intră în casă, Jennie, îşi dădu toată, silinţa să-l întâmpine cu surâsul ei obişnuit, deşi nu era decât o jalnică imitaţie.

— Totul e în regulă? întrebă ea, ca de obicei.

— Perfect. Dar tu?

— O, la fel!

Îl urmă în bibliotecă; Lester scormoni focul cu un vătrai cu coada lungă, apoi se întoarse şi cuprinse dintr-o privire camera, lira ora cinci, într-o după-amiază de ianuarie. Jennie se apropie de una din ferestre, ca să coboare storul. Când ajunse să o privească iar din faţă, o examină cu un ochi critic.

— Nu prea eşti în apele tale, nu-i aşa? întrebă el, căci atitudinea ei nu-i părea firească.

— O, ba da, mă simt perfect, răspunse Jennie, dar în mişcarea buzelor ei era ceva diferit, un tremur care se propaga într-o mişcare ondulatorie şi care pe el nu putea să-l înşele.

— Pe mine nu mă duci, spuse Lester şi o privi şi mai atent. Ce te supără? Ce s-a întâmplat?

Jennie se întoarse o clipă cu spatele, ca să-şi tragă răsuflarea şi să-şi adune gândurile. Apoi îl privi din nou.

— E ceva… izbuti ea să spună. Trebuie să-ţi spun ceva.

— Ştiu că trebuie, consimţi el şi schiţă un zâmbet, dar simţea că-i ascundea ceva foarte grav. Ce e?

O clipă, Jennie îşi mişcă buzele fără să scoată o vorbă. Nu ştia cum să înceapă. În cele din urmă rupse vraja tăcerii cu cuvintele:

— A fost ieri aici cineva, un domn O'Brien din Cincinnati. Îl cunoşti?

— Da, îl cunosc. Ce-a vrut?

— A venit să-mi vorbească despre tine şi despre testamentul tatălui tău.

Se opri, căci Lester se întunecă numaidecât la faţă.

— De ce dracu' să-ţi vorbească ţie despre testamentul tatălui meu?! Ce-a avut să-ţi spună?

— Te rog, nu te enerva, Lester, spuse Jennie calm, fiindcă îşi dădea seama că trebuia să rămână cu desăvârşire stăpână pe ea însăşi, ca să obţină de pe urma acestei discuţii ceea ce dorea. Mi-a spus ce sacrificiu faci tu. Mi-a spus că nu mai rămâne decât puţin timp până când ai să pierzi toată moştenirea. Nu vrei să iei urgent nişte măsuri? Nu vrei să te desparţi de mine?

— Dracu' să-l ia! strigă Lester furios. Ce naiba urmăreşte de-şi vâră nasul în treburile mele? De ce nu mă lasă în pace? (Se scutură violent.) Să-i ia dracu' pe toţi! exclamă el din nou. Asta-i o maşinaţie de-a lui Robert. De ce s-ar amesteca „Knight, Keatly & O'Brien" în treburile mele? Toată treaba asta-i o mare pacoste.

Fierbea de mânie; pielea i se înnegrise de furie şi ochii îi scăpărau.

Jennie începu să tremure văzându-l mânios. Nu ştia ce să spună. După un timp, Lester îşi reveni îndeajuns ca să întrebe din nou:

— Ei bine, şi ce ţi-a spus exact?

— Mi-a spus că dacă te căsătoreşti cu mine, nu ai să capeţi decât zece mii de dolari pe an. Şi dacă nu te căsătoreşti, ci trăieşti mai departe cu mine, nu ai să capeţi nimic. Dacă mă părăseşti sau dacă te

părăsesc, ai să capeţi un milion şi jumătate. Nu crezi că ar fi mai nimerit să te desparţi chiar acum de mine?

Nu avusese de gând să u pună atât de repede în faţa acestei probleme de care depindea totul, dar ajunsese aproape fără să vrea, la punctul hotărâtor. Îşi dădu seama că dacă el o iubea cu adevărat, avea să răspundă cu un „nu” răspicat. Iar dacă nu se sinchisea de ea, o să şovăie, o să întârzie cu răspunsul, o să caute să amâne ziua nefericită când totul se va rezolva.

— Eu nu văd lucrurile aşa, răspunse el pornit. Cred că nu e nevoie nici să se intervină, nici să se ia măsuri pripite. Ceea ce nu admit este că au venit aici, să se amestece în viaţa mea particulară.

Jennie îşi simţea inima străpunsă de indiferenţa lui Lester, de faptul că-şi arăta mânia şi nu afecţiunea. Pentru ea problema arzătoare era dacă avea să-l părăsească ea pe el sau el pe ea. Pentru el, principalul obiect al discuţiei şi singurul care trebuia luat în seamă era această recentă intervenţie. Ceea ce-l supăra cumplit era amestecul altora înainte ca el să treacă la fapte. Cât despre Jennie, în ciuda a tot ce văzuse, sperase că, poate, fiindcă trăiseră împreună atâţia şi atâţia ani şi (într-un anumit „fel) trecuseră împreună prin multe, ar fi putut să-i fie foarte dragă; nădăjduise că i-a trezit sentimente care nu-i vor îngădui niciodată să o părăsească, deşi o despărţire de ochii lumii ar putea fi necesară. Nu se căsătorise cu ea, fireşte, dar câte nu fuseseră împotriva lor! Acum, în această clipă hotărâtoare, ar fi putut să-i arate că o iubeşte din adâncul inimii, chiar dacă socotea că e neapărat nevoie s-o lase să plece. Simţea că, deşi trăise împreună cu el ani îndelungaţi, tot nu-l înţelegea; şi, totuşi, în pofida acestei impresii, credea mai departe că da.

I mea la ea în felul lui. Nu putea să-şi arate entuziasmul, nu putea să-şi dea pe faţă sentimentele când iubea pe cineva. O iubise destul ca s-o ia şi s-o ţină alături de el, aşa cum făcuse, dar nu izbutea să o iubească îndeajuns ca să n-o îndepărteze în cazul când un lucru mai însemnat decât dragostea lui i-ar fi stat în cale. În acele clipe îi hotăra soarta. Se simţea încolţită, lovită, rănile îi sângerau, dar, ca niciodată în viaţă, era hotărâtă. Fie că el voia sau nu, nu trebuia să-l lase să facă acest sacrificiu. Trebuia să-l părăsească, dacă n-o părăsea el. Important nu era ca ea să rămână. Răspunsul era doar unul singur.

Şi, totuşi, n-ar putea să-i arate puţină dragoste?

— Nu crezi că ar trebui să faci numaidecât ceva? continuă cu, cu nădejdea să audă o vorbă duioasă. N-a mai rămas mult timp, nu-i aşa?

Mâinile ei împingeau nervos înainte şi înapoi o carte de pe masă; o obseda teama că-şi va trăda sentimentele. Nu ştia ce să facă, nu ştia ce să spună. Lester era teribil când se înfuria şi, totuşi, acum, când o avea pe doamna Gerald, nu trebuia să-i fie atât de greu să o părăsească dacă ar vrea, şi ar trebui să vrea. Averea lui conta mult mai mult decât tot ce însemna ea pentru el.

— Nu-ţi mai face tu griji, răspunse el îndârjit, pradă mai departe mâniei pe care i-o treziseră fratele, familia şi O'Brien

Mai este timp. Nu ştiu ce-am să fac. Ce impertinenţă pe aceşti oameni! Hai s-o lăsăm baltă! E gata cina?

Se simţea atât de rănit în mândria sa, încât aproape că nu-şi mai dădea osteneala să fie politicos. O uitase cu totul pe Jennie. I-ar fi făcut plăcere să le sucească gâtul domnilor „Knight, Keatly & O'Brien", individual şi colectiv. Dar problema nu putea fi înlăturată o dată pentru totdeauna, şi discuţia reîncepu la cină, după ce Jennie făcuse tot ce-i stătuse în putinţă să-şi adune gândurile şi să se linişească. Nu putea să vorbească deschis din cauza Vestei şi a Jeannettei, dar câte ceva tot izbuti să-i spună.

— Aş putea să închiriez undeva o căsuţă, spuse ea cu blândeţe, în nădejdea că-l va găsi într-o altă stare de spirit. N-aş avea nevoie să stau aici. Nu ştiu ce-aş face singură într-o casă atât de mare.

— Te rog să pui capăt acestei discuţii, Jennie, stărui el. Nu sunt dispus să discut aşa ceva. Nu ştiu dacă am s-o fac. Nu ştiu ce am să fac.

Era atât de acrit şi de încăpăţânat din cauza lui O'Brien, încât Jennie se dădu bătută. Vesta era uimită că-l vedea pe tatăl ei adoptiv, de obicei cât se poate de drăguţ, într-o dispoziţie atât de groaznică. Jennie simţea, în chip ciudat, că ar putea să-l reţină dac-ar vrea, căci Lester şovăia, dar în acelaşi timp îşi dădea seama că n-ar trebui să facă acest lucru. Nu ar fi fost corect faţă de el. Nu ar fi fost corect nici faţă de ea însăşi, nu era bine, nu se cuvenea.

— Da, Lester, trebuie, o luă ea mai târziu de la început. N-o să mai continui discuţia, dar trebuie. Nu te las să procedezi altfel.

Erau momente când problema se ridica din nou, în dormitor în

bibliotecă, în sufragerie, la micul dejun, dar nu totdeauna prin cuvinte. Jennie suferea. Arăta necăjită, după cum şi era. Avea certitudinea că Lester putea fi hotărât să acţioneze. Şi de vreme ce se purta şi mai atent, şi mai binevoitor cu ea, era cu atât mai convinsă că va fi obligat să treacă în curând la fapte. Nu ştia cum să procedeze, dar îl privea cu nişte ochi în care se oglindea tot dorul inimii ei şi încerca să-l ajute să ia o hotărâre. Odată departe de el, o să fie fericită, încerca ea să se convingă, – o să fie fericită la gândul că Lester era fericit. Era un om bun, un om minunat în toate, în afară de dăruirea în dragoste. Adevărul era că nu o iubea – probabil că nu mai putea, după toate câte se întâmplaseră – deşi ea îl iubea şi acum din toată inima. Familia lui se dovedea însă necruţătoare prin felul în care se împotrivea, şi îl făcuse şi pe el să-şi schimbe purtarea. Ea era în stare să înţeleagă şi asta. Îşi dădea seama cum creierul lui mare şi puternic se învârte ca într-un cerc vicios în jurul acestei probleme. Era prea cumsecade ca să dea dovadă de o lipsă brutală de scrupule şi s-o lase, prea delicat ca să se gândească numai şi numai la propriile lui interese, aşa cum s-ar fi cuvenit şi cum ar trebui să facă.

— Trebuie să te hotărăşti, Lester, îi spunea ea din când în când. Trebuie să mă laşi să plec. Ce mai contează? o. să fie cât se poate de bine. Şi poate, când totul se va termina, vei dori să te întorci la mine. Dacă te întorci, pe mine, oricum, ai să mă găseşti.

— Nu sunt pregătit să iau o hotărâre, răspundea, el invariabil. Nu ştiu dacă vreau să mă despart de tine. Banii despre care e vorba înseamnă, fireşte, foarte mult, dar banii nu sunt totul. La nevoie, pot să trăiesc cu zece mii de dolari pe an. Am mai făcut-o.

— Da, dar acum ai mult mai multe obligaţii, Lester, încerca ea să-l convingă. Nu mai poţi să faci lucrul acesta. Gândeşte-te numai cât costă întreţinerea casei. Un milion şi jumătate de dolari… nu-ţi poţi permite să-i pierzi. Mai bine plec eu.

— Şi unde te-ai duce, dacă s-ar ajunge la asta? întrebă el curios.

— O, aş găsi eu. Îţi aminteşte de orăşelul acela, Sandwood, dincoace de Kenosha? M-am gândit de multe ori că trebuie să fie plăcut să locuieşti într-un asemenea loc.

— Nu vreau să mă gândesc la asta, spuse el în cele din urmă, într-o izbucnire sinceră. Nu e cinstit. Împrejurările au fost potrivnice.

Cred că ar fi trebuit să mă însor cu tine de la început. Regret din suflet că nu m-am însurat.

Jennie fu cuprinsă de un val de emoţie, dar tăcu.

— Oricum, asta nu înseamnă sfârşitul, dacă pot împiedica catastrofa, încheie el.

Se gândea că ar putea să treacă furtuna, şi de îndată ce va pune mâna pe bani, ei bine… dar ura compromisurile şi şiretlicurile.

Treptat, se înţeleseră ca, spre sfârşitul lui februarie, Jennie să caute şi să vadă ce găsea la Sandwood. Avea să-i pună la dispoziţie mijloace îndestulătoare, tot ce va avea ea nevoie. După un timp, el ar putea să vină din când în când s-o vadă. Iar în adâncul inimii îşi jura să facă în aşa fel încât anumite persoane, care aduseseră pe capul lui acest necaz, să i-o plătească scum. Se hotărî să-l cheme pe domnul O'Brien şi să discute cu el. Voia să aibă plăcerea de a-i spune ce gândeşte despre el.

În acelaşi timp, pe fundalul gândurilor lui se profila umbra doamnei Gerald, fermecătoare, rafinată, „bine” din toate punctele de vedere. Nu voia să-i acorde contururile clare ale gândirii conştiente, dar era mereu prezentă. Lester se gândea, se tot gândea. „Poate că aşa ar fi mai bine”, îşi spuse el la un moment dat, aproape hotărât.

În februarie era gata să treacă la fapte.

CAPITOLUL LIV

Orăşelul Sandwood, „dincoace de Kenosha”, după cum îi spusese Jennie, se afla la o mică distanţă de Chicago, o oră şi un sfert de mers cu trenul local. Avea o populaţie de vreo trei sute de familii, care locuiau în căsuţe împrăştiate pe un teren cu aspect plăcut, alcătuit din loturi situate pe malul unui lac. Nu erau oameni bogaţi. Casele lor nu valorau mai mult decât trei până la cinci mii de dolari fiecare, dar în majoritatea cazurilor erau armonios construite, iar copacii din jur, cu veşmântul lor verde în tot timpul anului, le dădeau un plăcut aer estival. Pe vremea când trecuseră pe acolo – asta se întâmplase în timpul unei excursii cu o trăsurică trasă de doi cai iuţi – Jennie admirase priveliştea: turnul alb al unei bisericuţe pitite în frunzişul pomilor şi dulcea legănare a bărcilor pe apele lacului sub razele soarelui de vară.

— Mi-ar plăcea să trăiesc într-o bună zi aici, îi spusese ea lui Lester, care remarcase că pentru el locul era puţin prea liniştit.

— Cred că aş putea să trăiesc într-un loc plăcut cum ar fi acesta, de pildă, dar nu acum. E prea retras.

Vorbele lui stăruiau în mintea lui Jennie. Îşi aminti de ele când se gândi că lumea e obositoare. Dacă trebuia să fie singură şi dacă putea să-şi îngăduie acest lucru, i-ar plăcea să trăiască într-un loc ca Sandwood. Aici ar avea o grădiniţă, poate păsări, un porumbar drăguţ, cocoţat în vârful unui stâlp înalt, şi flori, şi pomi, şi iarbă verde pretutindeni în jur. Dacă i-ar fi posibil să aibă o căsuţă într-un loc ca acesta cu vedere asupra lacului, ar putea să stea acolo în serile de vară, cu un lucru de mână, în timp ce Vesta s-ar juca sau ea ar aştepta-o să se întoarcă de la şcoală. Ar avea câţiva prieteni, sau niciunul. Ar fi fest în stare să trăiască singură, dacă Vesta n-ar fi avut nevoie de societate. Cărţile erau un lucru plăcut – descoperise acest adevăr – cărţi ca Sketch Rook a lui Irving, Elia de Lamb şi Twice Told Tales a lui Hawthorne. Vesta începea să devină, în felul ei, fireşte, o mică muziciană şi vădea o deosebită înclinaţie către delicateţe şi rafinament în compoziţia muzicală. Avea un simţ înnăscut al armoniei şi îi plăceau acele cântece şi compoziţii instrumentale care redau stări sufleteşti pline de ardoare şi sentiment; avea o voce plăcută şi cânta destul de

bine la diferite instrumente muzicale. Vocea-i era, fireşte, neformată – avea doar paisprezece ani – dar îţi făcea plăcere s-o asculţi. Începeau să i se întrevadă trăsături de caracter moştenite de la amândoi părinţii – firea blândă şi speculativă a mamei, îmbinată cu vioiciunea de spirit şi capacitatea înnăscută de a acţiona a lui Brander. Dovedea o judecată sănătoasă atunci când discuta cu maică-sa despre natură, cărţi, îmbrăcăminte, dragoste, şi după felul eu în începea să se contureze personalitatea fetiţei, Jennie putea să arunce o privire scurtă şi pătrunzătoare asupra unei lumi noi, aceea în care aveau să se desfăşoare căutările Vestei. Natura şcolii moderne, importanţa pe care aceasta o acordă diferitelor ramuri ale cunoaşterii, muzicii, ştiinţei, toate acestea le afla în timp ce-o observa pe fiica ei aplecându-se peste noi teme. Vesta avea să devină, desigur, o femeie remarcabilă, nu o fiinţă supărător de îndrăzneaţă, ci o personalitate care s-a format prin ea însăşi. Va fi în stare să-şi poarte singură de grijă. Toate acestea îi plăceau lui Jennie şi îi dădeau mari speranţe în viitorul Vestei.

Căsuţa de care tăcură, în fine, rost la Sandwood nu avea decât un parter şi o mansardă, dar era ridicată pe stâlpi roşii de cărămidă, cu zăbrele verzi printre ei, iar deasupra acestora se întindea o verandă. Clădirea, lungă şi îngustă, cuprindea vreo cinci camere, aşezate una după alta, toate cu faţa spre lac. Avea o sufragerie cu uşi-ferestre până la podea, o bibliotecă spaţioasă, cu rafturi pentru cărţi în pereţi, şi un salon cu trei ferestre mari, care lăsau să pătrundă în orice anotimp aerul şi lumina soarelui. Terenul pe care fusese ridicată însuma vreo sută de metri pătraţi şi era împodobit cu câţiva copaci. Vechiul proprietar aşternuse brazde de flori şi pregătise ciubere verzi pentru diverse plante vivace şi agăţătoare. Casă, vopsită în alb, avea jaluzele verzi şi un acoperiş de şindrilă de aceeaşi culoare.

Lester fusese de părere ca Jennie să păstreze casa din Hyde Park aşa cum se afla, dar ea refuzase. O chinuia cumplit gândul că ar fi trebuit să trăiască acolo singură. Era un loc prea plin de amintiri. La început îşi pusese în minte să nu ia cu ea cine ştie ce, dar în cele din urmă îşi dădu seama că era mai bine să-l asculte pe Lester, adică să aranjeze casa cea nouă cu obiecte care serviseră în casa din Hyde Park – argintărie, perdele, draperii şi mobilă.

— Nu poţi să ştii care sunt lucrurile pe care ţi le vei dori sau de

care vei avea nevoie, îi spuse el. Ia totul. Fii sigură că nu-mi trebuie nimic din toate astea.

Casa fu închiriată pe timp de doi ani, iar contractul prevedea dreptul ca acest termen să fie prelungit cu încă cinci ani și de asemenea dreptul de cumpărare. De vreme ce o lăsa să plece, Lester voia să fie generos. Gândul că ea ar putea să ducă lipsă de ceva i se părea de neîndurat și nici prin minte nu-i trecea să îngăduie una ca asta. Nu-l necăjea decât explicaţia ce avea să-i fie dată Vestei. Ţinea foarte mult la fetiţă și voia să fie scutită, de complicaţiile vieţii.

— Dacă ai trimite-o la o școală cu internat până la primăvară? îi propuse el odată lui Jennie.

Dar cum în anul acela era prea târziu, renunţară la această idee nepotrivită. Mai târziu se înţeleseră să i se spună că, din motive de afaceri, Lester era obligat să plece într-o călătorie, iar Jennie să se mute. După un timp, i s-ar putea spune că Jennie l-a părăsit pentru o pricină anumită, oricare i-ar fi convenit ei. Situaţia era apăsătoare pentru Jennie și cu atât mai amară cu cât își dădea seama că, deși fusese dictată de raţiune, hotărârea sa nu era cu totul străină de indiferenţa cu care o privea. Adevărul era că nu mai ţinea de ajuns la ea, așa ca pe vremuri.

Legătura dintre bărbat și femeie, pe care o cercetăm cu atâta ardoare, în speranţa că vom găsi Dumnezeu știe ce dezlegare a misterului vieţii, nu cuprinde o situaţie mai grea, mai apăsătoare ili cât aceea a unei înţelegeri reciproce distruse sau tulburate de factori potrivnici ce, prin natura lor, nu au nimic de-a face cu adevărata forţă și frumuseţe a legăturii însăși. Aceste zile de loială destrămare – când căminul lor încântător, în care viaţa cunoscuse momente atât de plăcute, se prăbușea cu totul – era o perioadă, de grea încercare atât pentru Jennie, cât și pentru Lester. Zile dureroase pentru Jennie, una din acele firi constante, care-și găsește fericirea într-o legătură statornică, bazată pe dăruire de sine și armonie în tot timpul vieţii. Căci viaţa ei era ţesută din acele mistice firi care unesc un suflet de altul prin înţelegere și amintiri duioase, făurind din elementele efemere ale naturii un peisaj armonios și durabil. O asemenea legătură era acest cămin – căminul ei – unit și înfrumuseţat de afecţiunea și respectul pe care le purta fiecărei persoane, fiecărui obiect. Și acum

venise ora când totul trebuia să piară.

Dacă ar mai fi avut vreodată în viaţa ei de până atunci ceva asemănător, despărţirea ar fi fost mai uşoară, deşi, aşa cum o dovedise, simţămintele ei erau străine de orice interese materiale. Dragostea ei de viaţă şi pentru cei ce o înconjurau nu era întinată de egoism. Se învârtea prin camere şi alegea când un covor, când o garnitură de mobilă, sau câte un bibelou, dar în acelaşi timp îşi spunea din toată inima că ar fi preferat să nu fi fost nevoită să facă acest lucru. Ce cumplit era gândul că peste puţin timp Lester nu se va mai întoarce seara. Dimineaţa n-o să mai fie nevoie să se scoale prima ca să se îngrijească de cafeaua domnului şi stăpânului ei, ca masa din sufragerie să fie aşternută într-un anumit chip şi nu în altul. Avea obiceiul să culeagă un buchet pentru masă din cele mai frumoase flori care creşteau în seră, şi gestul acesta îl făcuse întotdeauna mai ales pentru el. Acum n-o să mai fie nevoie… nu, în orice caz, pentru el. Când eşti obişnuit să ciuleşti urechea la zgomotul pe care-l fac seara roţile unei anumite trăsuri ce scârţâie pe aleea din faţa casei tale, când eşti obişnuit să asculţi şi să te trezeşti bucuros; la unsprezece, la douăsprezece sau la unu şi să ţi se pară firesc, fiindcă ai auzit cum răsună pe scară anumiţi paşi – despărţirea, sfârşitul tuturor acestor lucruri stârneşte o durere ascuţită. Acestea erau gândurile care frământau mintea lui Jennie, zi de zi, oră de oră.

În ceea ce-l privea, Lester suferea în alt fel. Suferinţa lui nu era aceea a unei inimi sfâşiate, a unei iubiri abandonate, dispreţuite, ci izvora din simţământul dureros pe care ţi-l trezeşte conştiinţa unui act incorect, când ştii că ai sacrificat virtutea – blândeţea, loialitatea, afecţiunea – de dragul intereselor. Tactica interesului deschidea o minunată perspectivă dintr-un anumit punct de vedere. Eliberat de legătura cu Jennie şi conştient că se îngrijea de ea într-un mod admirabil, era liber să-şi urmeze calea, să se avânte în acele ample afaceri care vin de la sine odată cu o mare avere… Dar nu putea să nu se gândească la acele o mie şi unu de lucruri mărunte pe care ea avea obiceiul să le facă de dragul lui, la acele nenumărate gesturi plăcute şi încântătoare care alcătuiau pentru el personalitatea lui Jennie. Felul ei de a fi îi era nespus de drag. Cugetase asupra acestor calităţi ale ei de atâtea ori. Acum era nevoit să şi le repete pentru ultima oară, s-o vadă

că suferă, dar că nu lasă să se întrezărească nimic din ceea ce simte. În aceste ultime zile purtarea ei faţă de el rămase neschimbată, era nici mai mult, nici mai puţin decât cea dintotdeauna. Nu făcea crize de nervi în intimitate, aşa cum ar fi făcut, poate, altă femeie; nu căuta să dea impresia unei tării în suferinţă pe care nu o avea, sau să se arate în faţa lui într-un fel şi să dorească totodată ca el s-o vadă altfel. Era calmă, blândă, înţelegătoare şi preocupată de treburile lui. Unde avea să se ducă, ce avea să facă – fără să-l sâcâie cu lucrurile. Felul în care ştia să fie la înălţimea situaţiei făcea asupra lui Lester o impresie deosebit de favorabilă şi o admira. Zică lumea ce-o vrea, femeia asta avea în ea ceva deosebit. Era ruşine că avusese o soartă atât de nefericită. Şi, totuşi, o lume plină de vaste posibilităţi îl îndemna să plece. Auzea cum glasul acestei lumi îi răsuna în urechi. Ea îşi mai arătase de câteva ori iubirea. Avea, într-adevăr, curajul să şovăie?

Veni şi clipa hotărâtoare, când, după ce se scuzaseră faţă de un vecin sau altul, după ce dăduseră de ştire că plecau în străinătate, după ce Lester îşi reţinuse un apartament la Auditorium”, iar mobila care nu-şi găsise întrebuinţare fusese depozitată, veni şi clipa când trebuiră să-şi ia adio de la casa din Vile Park. Jennie făcuse câteva vizite la Sandwood, întovărășită de Lester, care cercetase atent noua locuinţă. Era mulţumit că era o casă frumoasă, dar retrasă. În curând va veni primăvara, şi lucrurile îşi aveau importanţa lor. Jennie urma să aibă un grădinar şi un om de serviciu. Vesta o să fie alături de ea.

— E perfect, spuse el, atâta că aş vrea să te simţi bine.

Între timp, Lester îşi aranjase treburile lui personale. Îi înştiinţase pe domnii de la firma „Kinght, Keatly & O’Brien”, prin propriul său avocat, domnul Watson, că aştepta ca, la o anume dată, să-l pună în posesia bunurilor paterne asupra cărora acţionau în calitate de garanţi. Întrucât era silit de împrejurări să ia această măsură, hotărâse, de asemenea, să ia şi măsuri la fel de nemiloase. O să se căsătorească, probabil, cu doamna Gerald. O să devină administrator-delegat al lui „United Carriage Company”; cu acţiunile pe care le deţinea ar fi fost imposibil să fie ţinut deoparte. Dacă dispunea şi de banii doamnei Gerald, putea să devină unul dintre cei mai influenţi conducători de conducere ai lui „United Traction Company” din Cincinnati, în care fratele său avea interese mari, şi ai lui

„Western Steel Works”, unde, la ora actuală, funcţia de consilier principal era deţinută tot de fratele său. Ce persoană hotărâtă va deveni acum faţă de cea care fusese în ultimii ani!

Jennie era copleşită de-o tristeţe vecină cu deznădejdea. Se simţea îngrozitor de singură. Căminul acesta însemnase totul pentru ea. Când se mutase acolo şi vecinii începuseră să vină în vizită, îşi închipuise că se afla la începutul unui drum strălucit, că poate, într-o zi, Lester se va căsători cu ea. Apoi, loviturile începuseră una după alta, iar căminul şi visul erau la pământ.

Gerhardt murise, Jeannette, Harry Ward şi doamna Frissel fuseseră concediaţi, mobila era în cea mai mare parte depozitată, iar pentru ea, practic vorbind, Lester nu mai exista. Îşi dădea limpede seama că el n-o să se mai întoarcă. Dacă în momentele acestea avea tăria să facă ceea ce făcea, chiar dacă proceda cu toată înţelegerea, cu atât mai mult avea să poată după aceea, când va fi liber. Cufundat în afacerile sale de mare amploare, avea s-o uite. Şi de ce nu? Ea nu se potrivea cu situaţia lui. Oare nu i-o dovedise totul, absolut totul? Dragostea nu e de ajuns în lumea asta, lucrul acesta e cât se poate de limpede. Trebuie să fii cult, bogat şi pregătit, să ştii să lupţi şi să urzeşti intrigi. Dar ea nu dorea să facă asta. Şi nici n-ar fi putut.

Veni şi ziua când casa fu închisă şi viaţa de până atunci luă sfârşit. Lester plecă împreună cu ea la Sandwood. Rămase puţin timp acolo, şi încercă s-o obişnuiască cu gândul schimbării care se petrecuse.

La urma urmei, nu era atât de rău. Dădu de înţeles că va reveni în curând, dar plecă, şi toate vorbele lui nu mai însemnau nimic faţă de realitatea despărţirii concrete şi sufleteşti. Când Jennie îl văzu în după-amiaza aceea cum cobora pe aleea pavată cu cărămidă roşie, o siluetă viguroasă într-un costum nou de tweed şi pardesiul pe braţ, respirând încredere în sine şi prosperitate, simţi că voia să moară. Îl sărutase în semn de rămas bun şi-i urase bucurie, succes şi linişte în viaţă; apoi, sub un pretext oarecare, se duse în dormitorul, ei. După un timp, Vesta veni s-o caute, dar acum ochii lui Jennie erau uscaţi. Nu mai simţea decât o durere surdă. Viaţa ei cea nouă începuse cu adevărat – o viaţă fără Lester, fără Gerhardt, fără nimeni, în afară de Vesta.

„Ce lucruri bizare mi s-au întâmplat”, îşi zise ea în timp ce intra

în bucătărie, căci hotărâse să se îngrijească măcar de unele din treburile ei casnice. Avea nevoie de ceva care să-i preocupe mintea. Nu voia să gândească. Dacă n-ar fi fost Vesta, şi-ar fi căutat undeva, în afara casei, de lucru. Orice, numai s-o împiedice să zacă cufundată în gânduri, căci ar fi pândit-o nebunia.

CAPITOLUL LV

Societatea mondenă şi oamenii de afaceri din Chicago, Cincinnati, Cleveland şi alte oraşe asistară, într-un răstimp de un an sau doi, care urmară după ruperea legăturii cu Jennie, la o curioasă reîntinerire a spiritului monden şi întreprinzător al lui Lester Kane. În anii când trăise alături de ea, se ţinuse departe şi privise cu indiferenţă anumite persoane şi afaceri; dar acum reapăru brusc; înarmat cu autoritatea ce i-o dădeau o serie întreagă de factori, examina o problemă sau alta cu aerul unui om care se ştie puternic şi se dovedea o personalitate din punct de vedere financiar şi comercial. Fireşte, înaintase în vârstă.

Trebuie să recunoaştem că, în anumite privinţe, Lester devenise un om a cărui mentalitate era cu totul alta decât în trecut. Până când o întâlnise pe Jennie, era plin de încrederea caracteristică omului care n-a cunoscut niciodată înfrângerea. Când ai fost crescut într-un mediu luxos, aşa cum fusese el crescut, şi ai cunoscut doar faţa plăcută a societăţii, atât de înşelătoare atunci când e vorba de bani, când eşti prins în vârtejul unor mari afaceri, nu fiindcă tu le-ai conceput, ci fiindcă faci parte din ele şi ele sunt dreptul tău din naştere, ca aerul pe care îl respiri, ajungi inevitabil la acea iluzie a solidităţii în măsură să întunece cea mai clarvăzătoare minte. E atât de greu să cunoşti ceea ce n-ai văzut! E atât de anevoios să simţi ce înseamnă o situaţie prin care n-ai trecut niciodată! Aidoma lumii noastre pământeşti care pare solidă şi durabilă doar fiindcă nu ştim nimic despre forţa care a creat-o, lumea sa îi apărea lui Lester îndeajuns de solidă, durabilă, şi reală. Numai atunci când se stârni furtuna şi vânturile începură să bată potrivnice, iar el se găsi faţă în faţă cu forţele înarmate ale tradiţiei sociale, îşi dădu seama că poate se înşelase asupra importanţei pe care o acorda personalităţii sale, că dorinţele şi părerile sale personale nu valorau mai nimic în faţa opiniei societăţii; înţelese că greşise. Spiritul rasei, care se întruchipează în societatea respectivă, acel Zeitgeist, cum îl denumesc germanii, se manifesta ca responsabil cu ordinea socială, iar organizarea societăţii începu să-i apară ca ceva bazat, poate, pe o realitate spirituală sau cel puţin supraomenească a cărei replică era. Nu putea să se ridice împotriva ei. Nu putea să nu ţină seama, cu tot

dinadinsul, de poruncile ei. Oamenii din epoca lui credeau că este necesar să fie respectată o anumită convenţie socială, şi dacă nu erai de acord cu această convenţie, deveneai imediat, după cum avusese prilejul s-o constate, un paria. Se ridicaseră împotriva lui propriii săi părinţi, fraţii şi surorile, societatea şi prietenii. Doamne-Doamne, ce mai talmeş-balmeş provocase purtarea asta a lui! Până şi soarta îi părea potrivnică. Riscanta speculaţie cu bunurile imobiliare fusese unul dintre cele mai mari eşecuri de care auzise vreodată. De ce? Oare zeii luptau de partea unei convenţii sociale căreia el nu-i acorda importanţă? în aparenţă, da. Oricum, fusese nevoit să abandoneze lupta, şi iată-l acum puternic, hotărât, cam zdruncinat de loviturile primite, dar încă în plină forţă, un om care merita să i se dea atenţie.

Faptul că cele petrecute îl cam înăcriseră era o parte din tributul pe care trebuise să-l plătească. Îşi dădea seama că pentru prima oară în viaţă fusese obligat la un gest urât, brutal. Jennie meritase ceva mai mult din partea lui. Era o ruşine s-o părăseşti aşa, după toată afecţiunea pe care i-o dovedise. În realitate, ea se comportase mai bine ca el. Îşi jucase rolul, cu mai multă nobleţe. Şi, ceea ce era şi mai rău, gestul lui nu putea nici măcar să-şi afle o scuză în faptul că l-ar fi ameninţat sărăcia. Ar fi putut să trăiască cu zece mii de dolari pe an. Ar fi putut să trăiască şi fără acea sumă de un milion care era acum a lui. Ar fi putut să se descurce şi fără societate ale cărei plăceri fuseseră totdeauna o cursă. Ar fi putut, dar n-o făcuse, şi-şi complicase situaţia îndreptându-şi gândul spre altă femeie.

Era oare la fel de bună ca Jennie? Iată întrebarea pe care şi-o punea neîncetat. La fel de binevoitoare? Nu urzise oare chiar sub ochii săi planul să-l răpească femeii pe care el o privea ca pe soţia lui? Era oare aceasta o atitudine demnă de admirat? Un lucru pe care o femeie de reală valoare l-ar face? Era, la urma urmei, demnă de el? Trebuia să se căsătorească cu ea? Trebuia, bunăoară, să se căsătorească cu indiferent care altă femeie, dacă ţinea seama de faptul că-i datora lui Jennie fidelitatea sufletească, dacă nu cea statornicită prin lege? Merita oare ca vreo femeie să-l ia în căsătorie? Iată problemele cărora mintea lui le căuta un răspuns. Îl obsedau. Nu se putea descotorosi de gândul că făcea un gest brutal şi respingător. Greşeala materială de la început se complica acum cu o eroare de ordin spiritual, încerca să o îndrepte

pe prima şi o comitea pe a doua. Oare acest lucru era menit să-i aducă propria sa satisfacţie? Merita din punct de vedere cerebral şi spiritual? îi va aduce oare linişte sufletească? Gândea, gândea fără încetare, în timp ce încerca să-şi readapteze viaţa la vechile sau, poate, mai degrabă la noile condiţii. Şi nu se simţea mai fericit. De fapt se simţea mai rău, îşi dădea seama că nu mai avea scrupule şi că era dornic de răzbunare. Îşi spunea uneori că, dacă s-ar căsători cu Letty, ar face-o ca să se folosească de averea ei în chip de bâtă cu care să dea la cap adversarilor şi-i displăcea gândul că se căsătorea cu ea în acest scop.

Se stabili la „Auditorium”, făcu o vizită la Cincinnati, unde se purta distant şi agresiv, participă la o consfătuire a consiliului electoral, şi în tot acest timp voia să se simtă mai împăcat cu Kane, ca viaţa să prezinte pentru el mai mult interes. Dar atitudinea lui faţă de Jennie rămase aceeaşi.

Fireşte, reabilitarea lui Lester fusese pentru doamna Gerald o problemă de viaţă. Şi, plină de tact, mai aşteptă până când să-i permită vreo ştire; În cele din urmă îşi luă curajul şi-i scrise la adresa din Hyde Park (ca şi când n-ar fi ştiut unde se afla).

"Unde eşti?” îl întreba ea. Între timp, Lester se obişnuise într-o oarecare măsură cu schimbarea petrecută în viaţa lui. Îşi spunea că avea nevoie de o tovărăşie plină de înţelegere, tovărăşia unei femei, fireşte. Acum, când lumea îl ştia singur şi era atât de limpede că relaţiile sale financiare fuseseră restabilite, invitaţiile în reuniunile mondene începuseră să sosească. Îşi făcu, deci, apariţia la diverse vile de la ţară, întovărăşit doar de un valet japonez, cea mai bună dovadă că era din nou un bărbat singur. Nimeni nu făcu vreo observaţie cu privire la trecut.

Când primi biletul doamnei Gerald, Lester îşi zise că ar trebui să se ducă s-o vadă. Se purtase cu ea cam meschin. Luni întregi, înainte de a se despărţi de Jennie, nu se apropiase de ea. Chiar şi acum aşteptă până când primi prin telefon o invitaţie la cină. Şi acceptă.

Doamna Gerald se înfăţişa în cea mai bună formă a ei în calitate de gazdă, la masa perfect servită. Se aflau de faţă pianistul, împreună cu Adam Raşca vage, sculptorul, un om de ştiinţă englez care vizita oraşul, Sir Nelson Keyes, şi – ceea ce era destul de bizar – domnul Berry Dodge, cu soţia pe care Lester nu-l mai întâlnise în societate de

câţiva ani. Doamna Gerald şi Lester se salutară bucuroşi, ca doi oameni care se înţeleg profund unul pe altul şi sunt fericiţi unul în tovărăşia celuilalt.

— Nu ţi-e ruşine, domnule, îl întâmpină ea la sosire, să mă ratezi cu atâta indiferenţă? Ai să fii pedepsit.

- Cu ce m-am făcut vinovat? zâmbi el. Am avut un zor teribil. Cred că merit vreo nouăzeci de lovituri de bici.

- Nouăzeci de lovituri? Nu mai spune! Vrei să scapi ieftin. Asta se face cu răufăcătorii în Siam?

— Cred că sunt fierţi în ulei.

— Ei, aşa mai merge! Mă gândesc la ceva şi mai cumplit.

— Decide-te şi anunţă-mă când te-ai hotărât, spuse el râzând şi trecu mai departe, pentru ca doamna de Lincum, care o ajuta pe doamna Gerald să-şi primească oaspeţii, să-l poată prezenta distinşilor invitaţi străini.

Conversaţia era vioaie. Lester se simţea întotdeauna la largul său într-un mediu intelectual, iar această atmosferă de idei îl reînsufleţea. Se întoarse să-l salute pe Berry Dodge, care stătea chiar lângă el. Dodge era cordial la culme.

— Unde mai eşti de găsit? îl întrebă el. Nu te-am mai văzut… oh, de când oare? Doamna Dodge vrea să-ţi vorbească.

Lester remarcă schimbarea survenită în atitudinea lui Dodge.

— De foarte multă vreme, desigur, răspunse el firesc. Locuiesc la „Auditorium”.

— Te-am căutat zilele trecute. Îl ştii pe Jackson Du Bois? Bineînţeles că-l ştii. Ne gândeam să ne repezim până-n Canada la vânătoare. Nu vii cu noi?

— Nu pot. Am prea multe treburi pe cap. Mai târziu, fără îndoială că da.

Dodge ţinea să continue discuţia. Asistase la alegerea lui Lester în consiliul lui „C.H. & D”. Era evident că-şi făcuse reapariţia în lume. Dar fură poftiţi la masă, şi Lester avu locul în dreapta doamnei Gerald.

— Nu vrei să vii la cină într-o seară? îl întrebă pe un ton confidenţial doamna Gerald, în timp ce conversaţia se desfăşura vie la celălalt capăt al mesei.

— Am să vin, răspunse el, şi destul de curând. Serios. Doream să

te văd. Cred că înţelegi care e situaţia?

— Înţeleg. Am auzit o mulţime de lucruri. De aceea vreau să vii. Trebuie să stăm de vorbă.

Zece zile mai târziu, Lester îi făcu o vizită. Simţea şi el că trebuia să-i vorbească; era plictisit şi singur; anii pe care-i trăise împreună cu Jennie în căminul lor făceau ca viaţa la hotel să nu-l mulţumească. Avea nevoie de un ascultător inteligent şi plin de înţelegere, şi unde în altă parte ar fi fost mai nimerit să-l caute decât aici? Letty îşi pleca oricând urechea la necazurile lui. Dacă ar fi fost posibil, i-ar fi rezemat la un moment dat capul lui puternic pe pieptul ei.

— Ei bine, spuse el după ce schimbară obişnuitele cuvinte de început. Ce vrei să-ţi explic?

— Ţi-ai distrus toate punţile? întrebă ea.

— Nu sunt atât de sigur, răspunse Lester grav. Şi nu pot spune că în general mă simt teribil de mulţumit.

— Îmi închipuiam, răspunse ea. Am bănuit ce are să se întâmple. Am văzut cu ochii minţii cât de greu ţi-ai croit drumul în această nouă situaţie, ţi-am urmărit fiece pas şi am dorit să-ţi găseşti pacea sufletească. Toate acestea vin întotdeauna greu, dar să ştii – convingerea mea rămâne că aşa e bine. Altminteri ar fi fost o greşeală. Calea cealaltă era imposibilă. Nu puteai să te cufunzi din nou, pur şi simplu, într-o viaţă de moluscă. Temperamentul tău, de altfel ca şi al meu, nu este adaptat pentru acest gen de viaţă. Poate că regreţi ce faci acum, dar ţi-ar fi părut la fel de rău dacă procedai altfel, şi chiar mai rău. Nu puteai să-ţi trăieşti astfel viaţa... Spune, puteai?

— Nu ştiu, Letty. Acesta e adevărul. Nu ştiu. Doream de mult să te văd, dar credeam că n-ar trebui. Până acum lupta se ducea în afară, înţelegi ce vreau să spun.

— Da, înţeleg, spuse ea cu un glas liniştitor.

— Lupta interioară, însă, nu s-a terminat, n-am depăşit încă această fază. Nu ştiu dacă afacerile financiare mă leagă îndeajuns sau nu. O să fiu sincer: nu pot să spun că o iubesc atât încât să nu mă mai intereseze nimic altceva, dar totul mă supără, şi asta contează destul de mult.

— De bună seamă că are la dispoziţie tot ceea ce-i trebuie, spuse doamna Gerald; era mai mult un comentariu decât o întrebare.

— Totul. Jennie e o fire aparte. Nu are nevoi mari. E o fire retrasă şi nu-i place să facă paradă de nimic. Am închiriat pentru ea o căsuţă la Sandwood, un orăşel la nord de Chicago, la marginea lacului; are în plasament sigur o sumă mare de bani şi, fireşte, ştie că poate locui oriunde vrea.

— O înţeleg cât se poate de bine, Lester! Ştiu şi ce simţi tu.

O să sufere cumplit un timp, toţi suferim când trebuie să renunţăm la ceea ce iubim. Dar putem să trecem peste asta, şi trecem. Cel puţin să trăim mai departe. Şi o să trăiască şi ea. La început o să-i fie greu, dar după un timp îşi va da seama de situaţie şi n-o să-ţi poarte pică.

— Jennie n-o să-mi reproşeze niciodată nimic, ştiu asta. Eu o să-mi reproşez totul. Un timp mă voi înşela singur. Starea mea sufletească e cam bizară şi-mi provoacă necazuri. N-aş putea spune, pentru nimic în lume, în ce măsură tulburarea mea se datoreşte obişnuinţei şi în ce măsură sentimentelor pe care i le păstrez. Uneori îmi închipui că sunt tipul cel mai absurd de pe lume. Gândesc prea mult…

— Bietul de tine! spuse ea tandră. Ei bine, înţeleg. Te simţi singur acolo unde locuieşti, nu-i aşa?

— Mă simt.

— De ce nu vii pentru câteva zile la West Baden? Plec şi eu. milo.

— Când?

— Marţea viitoare.

— Să vedem. Nu ştiu sigur dacă o să pot. Îşi consultă agenda: Aş putea veni joi pentru câteva zile.

— Şi de ce nu? Ai nevoie să vezi lume. O să putem să ne plimbăm şi să stăm de vorbă. Vii?

— Bine, vin, răspunse Lester.

Se apropie de el, târându-şi trena unei rochii de casă de culoarea levănţicii.

— Eşti un filosof grav, domnule, remarcă Letty cu o voce plăcută, un filosof care se ocupă cu toate complicaţiile posibile ale lucrurilor. De ce? întotdeauna ai fost aşa.

— N-am încotro. Asta mi-e firea.

— Un lucru ştiu sigur, răspunse ea, şi-l ciupi uşurel de ureche.

N-ai să mai comiţi a doua greşeală fiindcă aşa îţi dictează simţămintele tale „de simpatie şi înţelegere, atâta timp cât eu pot să împiedic acest lucru, spuse ea îndrăzneaţă. N-ai să mai intri în nicio încurcătură până când ai să te lămureşti ce vrei să faci. Trebuie. Şi aş vrea să preiei administrarea averii mele. Ai putea să-mi dai sfaturi mult mai bune decât avocatul meu.

Lester se sculă şi se îndreptă spre fereastră, apoi se întoarse şi o privi grav.

— Ştiu ce vrei, spuse el încăpăţânat.

— De ce n-aş vrea? întrebă ea apropiindu-se şi mai mult. (Privirea ei insista, îl provoca.) De ce nu?

— Nu ştii ce faci, mormăi el, dar continua s-o privească.

Stătea lângă el, atrăgătoare, aşa cum poate fi o femeie la vârsta ei, pricepută în ale vieţii, înţelegătoare, toată numai prietenie şi afecţiune.

— Letty, n-ar trebui să vrei să te măriţi cu mine. Nu merit, într-adevăr, nu. Sunt prea cinic. Prea indiferent. Cu timpul o să-ţi dai seama că n-a meritat.

— Pentru mine va merita, stărui ea. Te ştiu. Şi, oricum, nu-mi pasă. Te vreau.

Lester îi luă mâinile, apoi îi atinse braţele. În cele din urmă o trase spre el, şi-o cuprinse pe după mijloc.

— Biata de tine. O să-ţi pară rău.

— Nu, n-o să-mi pară rău. Ştiu ce fac. Nu-mi pasă de ceea ce gândeşti despre tine. (îşi lipi obrazul de umărul lui.) Eu te vreau.

— Dacă continui, îndrăznesc să spun c-o să mă ai.

Se aplecă şi o sărută.

— Oh! exclamă Letty, şi-şi ascunse faţa înfierbântată la pieptul lui.

„Proastă treabă, îşi spuse el, chiar în timp ce-o ţinea în braţe. Nu asta ar fi trebuit să fac”.

Şi, totuşi, o ţinea mai departe în braţe, şi când ea îi oferi din nou, cu un gest ademenitor, buzele, o sărută prelung.

CAPITOLUL LVI

E greu de spus dacă, după toate acestea, Lester s-ar mai fi întors sau nu la Jennie, cu condiţia să nu fi existat anumiţi factori care să-l influenţeze. După un timp, când se văzu pe deplin stăpân pe partea lui din averea părintească, şi după ce spiritele se potoliseră, îşi dădu bine seama că, dacă ar face uz de diplomaţie şi ar nesocoti tendinţa sa firească care-i dicta să-şi îndeplinească obligaţiile, chiar şi pe cele subînţelese, ar putea să ajungă la o soluţie care să-i permită ca el şi Jennie să rămână împreună. Dar era urmărit de ideea a ceea ce se numeşte o mare şansă de afirmare în societate, oferită de persoana doamnei Gerald. Împotriva înclinaţiei care-l mâna spre Jennie, era nevoit să pună în balanţă ceea ce pierdea în cazul când privea cu indiferenţă persoana şi averea rivalei ei, una dintre cele mai remarcabile şi interesante figuri pe firmamentul vieţii sociale. Căci, în ciuda a tot ce gândea el, aceste două femei stăteau mai departe faţă în faţă în conştiinţa sa. Una – rafinată, simpatică, înzestrată cu spirit filosofic, instruită în privinţa manierelor elegante ale lumii sus-puse şi stăpână a unor mijloace materiale care-i îngăduiau să-şi satisfacă orice dorinţă; cealaltă naturală, înţelegătoare, sensibilă, nicidecum pricepută în ce priveşte manierele înaltei societăţi, dar dotată cu un simţ al frumosului şi al lucrurilor ce dau farmec legăturii între oameni, care făcea din ea, fără doar şi poate, o femeie excepţională. Doamna Gerald vedea, era de acord cu asta. Se împotrivea legăturii lui cu Jennie nu fiindcă o socotea nedemnă de el, ci fiindcă împrejurările făceau ca această legătură, să fie nepotrivită. Pe de altă parte, o căsătorie cu Letty constituia un punct culminant al aspiraţiilor lui sociale. Asta ar rezolva totul. Ar fi la fel de fericit cu ea, ca şi cu Jennie – sau aproape la fel - şi ar avea satisfacţia să ştie că lumea mondenă şi de afaceri din Vest nu cunoaşte un personaj mai important ca el. Şi nici nu era prudent să amâne această excelentă rezolvare a problemelor lui materiale, astfel încât, după un răstimp de matură gândire luă, în sfârşit, hotărârea să nu mai întârzie. Chiar şi-aşa păcătuise grav faţă de Jennie, pe care o părăsise. Ce mai conta dacă făcea şi acest pas? Jennie avea tot ce-şi dorea, în afară de el. Ea fusese cea care-l îndemnase să plece fiindcă socotea că-l îndruma pe calea cea bună. Prin asemenea

performanţe ale gândirii, pus în faţa unei situaţii nerezolvate, tulburătoare, se obişnuia treptat cu cu ideea unei noi convieţuiri.

Lester şi-ar fi reluat, poate, legăturile cu Jennie, dacă n-ar fi fost împiedicat într-un fel sau altul de prezenţa continuă a doamnei Gerald. Împrejurările conspirau şi făceau din persoana ei rezolvarea logică a spinoaselor probleme ivite în gândirea lui în acea perioadă. Singur nu putea să facă nimic altceva decât câte o vizită ici-colo, ceea ce nu-l prea interesa. Privea cu prea multă indiferenţă lucrurile pentru ca, în calitate de celibatar, să-şi

Creeze acea atmosferă care-i plăcea şi pe care o femeie ca doamna Gerald i-o putea oferi oricând. În tovărăşia ei, totul devenea simplu. Casa lor, oriunde s-ar fi aflat, avea să fie plină de oameni inteligenţi. N-ar fi avut aproape nimic de făcut decât să apară şi să se bucure de această societate. Ea înţelegea mai bine decât oricine felul în care-i plăcea lui să trăiască. Împreună ar fi putut să se bucure de atâtea şi atâtea lucruri agreabile. Îi dădu ascultare şi se duse la West Baden în timp ce se afla şi ea acolo. La Chicago era oricând gata la chemarea ei pentru dineuri, reuniuni, plimbări cu trăsura. Casa doamnei Gerald era ca şi a lui, îl făcea să-şi dea seama de asta. Îi vorbi despre afacerile ei, şi-i arătă exact situaţia în care se aflau şi de ce dorea ca el să ia măsuri în cutare sau cutare problemă. Nu-l lăsa să stea prea mult singur. Nu voia să-l ştie cufundat în gânduri sau păreri de rău. Letty ajunse să întruchipeze pentru el uitarea, odihna minţii frământate de griji. Lua uneori parte la recepţiile ei şi, treptat, lumea începu să spună că se căsătoreşte cu ea. Deoarece se vorbise atât de mult despre legătura lui dinainte, Letty hotărî ca, în cazul când această căsătorie va avea într-adevăr loc, să nu se facă mare vâlvă. Dorea o simplă notiţă în ziare, care să anunţe cum s-au petrecut lucrurile, şi apoi, după ce totul va reintra în normal şi bârfele Vor înceta, va lansa o strălucită campanie mondenă, ca să-i facă lui plăcere.

Ce-ar fi dacă ne-am căsători în aprilie şi am petrece vara în străinătate? întrebă ea într-o zi, după ce amândoi ajunseseră să înţeleagă, fără cuvinte, că se vor căsători în cele din urmă. Să plecăm în Japonia. La toamnă putem să ne întoarcem şi să ne instalăm într-o casă de pe bulevard.

Trecuse atâta vreme de când Lester era departe de Jennie, încât

primul val de amară căinţă se potolise. Mai nutrea îndoieli, dar prefera să şi le înăbuşe.

— Foarte bine, răspunse el cam în glumă. Dar fără tărăboi.

— O spui serios, dragule? exclamă ea, scrutându-l cu privirea. Petrecuseră seara împreună, citind şi discutând.

Se apropie de ea şi i se aşeza pe genunchi, cu braţele pe după umerii lui.

— Nici nu-mi vine să cred c-ai spus asta, zise ea, privindu-l curioasă.

— Să-mi iau cuvântul înapoi?

— Nu, nu! Ne-am înţeles. În aprilie. Şi plecăm în Japonia. Nu mai poţi să te răzgândeşti. Nu facem niciun fel de agitaţie. Vai, ce trusou grozav o să-mi pregătesc!

Lester zâmbi, puţin forţat, în timp ce ea îi ciufulea părul. Din gama simţămintelor care-i alcătuiau fericirea, pe undeva, lipsea o notă; poate că îmbătrânea.

CAPITOLUL LVII

Între timp Jennie îşi urma calea şi se statornicea în lumea cu totul diferită în care avea să trăiască de-acum încolo. La început părea groaznic, groaznic să-şi ducă viaţa fără Lester. În ciuda faptului că ea însăşi era o individualitate puternică, obiceiurile ei se îmbinau până într-atât cu ale lui, încât părea imposibil să le despartă. Era neîncetat prezent în tot ce gândea şi în tot ce făcea, ca şi când nu s-ar fi despărţit niciodată. Unde era acum? Ce făcea? Ce spunea? Cum arăta? Dimineaţa se trezea cu senzaţia că era alături de ea. Noaptea i se părea că nu putea să doarmă singură. O să vină în curând, de bună seamă… O, nu, fireşte că nu o să vină, Doamne-Dumnezeule! Niciodată! Şi ea care-l dorea atât!

Şi mai erau atâtea lucruri mărunte, apăsătoare, care trebuiau adaptate la noua situaţie, căci o asemenea schimbare e prea profundă ca să treci uşor peste ea. Dar mai presus de orice era explicaţia pe care urma să i-o dea Vestei. Această fetiţă, care acum era destul de mare ca să observe şi să judece singură, avea propriile ei presupuneri şi îndoieli. Vesta îşi aminti că mama ei fusese învinuită că n-ar fi fost căsătorită cu tatăl ei, atunci când se născuse ea. Văzuse articolul despre Jennie şi Lester în ziarul de duminică, pe vremea când apăruse – îi fusese arătat la şcoală dar avea destul bun-simţ ca să nu pomenească despre ceea ce citise, căci îşi dădea seama că lui Jennie discuţia i-ar fi fost neplăcută. Dispariţia lui Lester fusese pentru ea ceva cu totul neaşteptat; dar în ultimii doi-trei ani se obişnuise cu ideea că mama ei era foarte sensibilă şi că putea să o rănească pe negândite. În cele din urmă, Jennie fu nevoită să-i spună Vestei că averea lui Lester depindea de faptul dacă se despărţea sau nu de ea, şi aceasta numai din cauză că nu făceau parte din aceeaşi categorie socială. Vesta ascultă serioasă, bănuind oarecum adevărul. Îi părea nespus de rău pentru maică-sa, şi fiindcă vedea limpede că Jennie suferea, era de trei ori mai veselă şi mai curajoasă. Refuză răspicat să meargă la internat şi se apropie cât putu mai mult de mama ei. Găsea cărţi interesante pe care le citea cu ea, insista să meargă împreună la teatru, îi cânta la pian şi-i cerea părerea asupra desenelor şi modelajelor pe care le migălea. Îşi făcuse câteva prietene la excelenta

şcoală din Sandwood şi le invita uneori seara acasă, aducând lumină şi veselie în căsuţa lor. Jennie, care preţuia din ce în ce mai mult caracterul admirabil al Vestei, se simţea tot mai atrasă spre ea. Lester plecase, dar o avea cel puţin pe Vesta. Ea avea să fie, probabil, reazemul vieţii ei în declin.

Trebuia, de asemenea, să-şi povestească viaţa locuitorilor din Sandwood. Adeseori, atunci când te mulţumeşti cu o viaţă retrasă, nu e necesar să povesteşti multe din trecutul tău, dar, în general, ceva trebuie spus. Oamenii au obiceiul să întrebe, chiar dacă nu sunt altceva decât măcelari sau brutari. Încetul cu încetul trebuie să dai socoteală de un fapt sau altul, şi aici lucrurile se petreceau la fel. Nu putea să le spună că soţul ei a murit. Lester s-ar putea întoarce. Trebuia să le spună că ea a fost cea care l-a părăsit, să-i facă să creadă că ea e aceea care poate să-i îngăduie să se întoarcă. Asta o făcu să apară în ochii vecinilor drept o figură simpatică şi interesantă. Era tot ce putea fi mai rezonabil. Apoi se statornici în rutina unei vieţi lipsite de agitaţie şi aşteptă acel deznodământ al vieţii ei pe care nu putea să-l prevadă.

Pentru un iubitor al naturii, viaţa de la Sandwood nu era lipsită de farmec, ceea ce, împreună cu afecţiunea plină de devotament a Vestei îi aducea puţină mângâiere. Frumuseţea lacului, cu bărcile care pluteau pe apele sale, alcătuiau un nesecat izvor de bucurie, iar în împrejurimi se aflau multe locuri încântătoare pentru plimbări cu trăsura. Jennie avea o cabrioletă şi un cal, unul din cei doi pe care îi avusese în Hyde Park. La timpul potrivit îşi făcură apariţia şi alţi favoriţi ai gospodăriei, printre care un collie[1], căruia Vesta îi spunea Rats; îl adusese de la Chicago pe vremea când nu era decât un căţeluş şi crescuse, iar acum ajunsese un desăvârşit câine de pază, deştept şi credincios. Mai era şi o pisică, Jimmy Woods, numită astfel după un băiat pe care Vesta îl cunoştea şi cu care, zicea ea, pisica semăna leit. Aveau şi un sturz cântător, păzit cu străşnicie împotriva escapadelor lui Jimmy Woods, dornic de un ospăţ de pasăre, şi un vas cu peştişori aurii. Şi astfel mica lor gospodărie îşi ducea viaţa cufundată în linişte şi visuri, dar dedesubtul acestor aparenţe curgea şuvoiul simţămintelor

---

[1] Dulău scoţian.

care păreau atât de potolite tocmai fiindcă erau adânci.

În primele săptămâni după plecare, Lester nu dădu niciun semn de viață; era prea ocupat cu stabilirea noilor sale legături de afaceri și prea înțelegător ca s-o țină pe Jennie într-o stare de agitație sufletească de dragul unei legături care, în împrejurările date, nu putea să mai însemne nimic. Pentru moment, găsea că era mai bine să lase lucrurile așa cum erau; ceva mai târziu, avea să-i scrie, rezonabil și calm, despre felul cum mergeau treburile. Ceea ce și făcu, de altfel, după o lună de tăcere; îi spunea că fusese foarte prins de afaceri, că venise și plecase din oraș de mai multe ori (ceea ce era adevărat) și că în viitor va lipsi mult din Chicago. Se interesa de Vesta și despre cum stăteau în general lucrurile la Sandwood. „S-ar putea ca într-o zi să trec pe acolo", scria el, dar adevărul era că nu avea de gând să vină, iar Jennie își dădea – seama de asta.

Mai trecu o lună și sosi o a doua scrisoare de la el, mai scurtă decât prima. Jennie îi scrisese sincer și amănunțit despre lot ceea ce o privea. Nu suflă însă o vorbă despre propriile ei sentimente; spunea că-i place foarte mult acest fel de viață și că-i pare bine că se află la Sandwood. Nădăjduia că de astă dată lui îi mergea bine și încerca să-l convingă că era într-adevăr mulțumită că totul se aranjase. „Să nu mă crezi nefericită, îi spunea ea la un moment dat, căci nu sunt, dimpotrivă, sunt sigură că lucrurile trebuiau să fie întocmai așa cum sunt și n-aș fi fericită să le știu altfel. Croiește-ți astfel viața încât să-ți aducă toată fericirea posibilă, Lester, adăuga ea. O meriți. Orice vei face, eu voi socoti că ai făcut foarte bine. Nu voi regreta". Se referea la doamna Gerald și el înțelese, dar simțea că generozitatea ei purta urmele puternice ale sacrificiului de sine și de unei tainice nefericiri. Numai din pricina asta șovăia să se hotărască o dată pentru totdeauna.

Cuvântul scris și gândul ascuns – o, ce luptă se dă între cele două! După șase luni corespondența se ducea mai mult sau mai puțin de formă în ceea ce-l privea pe Lester, iar după opt luni încetă pentru un timp.

Într-o dimineață, aruncându-și privirea asupra ziarului, îi iinie văzu la rubrica știrilor mondene următoarea notă:

„Logodna doamnei Malcolm Gerald, a cărei reședință se află în bulevardul Drexel 44, cu Lester Kane, al doilea fiu al decedatului

Archibald Kane din Cincinnati, a fost anunţată oficial în cursul unei recepţii oferite marţi de viitoarea mireasă, într-un cerc de prieteni intimi. Căsătoria va avea loc în aprilie”.

Ziarul îi căzu din mână. Câteva minute rămase cât se poate de liniştită, cu privirea aţintită drept înainte. Era oare cu putinţă? Deci se întâmplase în cele din urmă și asta? își spuse că trebuia să se întâmple, și totuși, și totuși, sperase mereu că nu. De ce?

Oare nu ea era aceea care îl hotărâse să plece? Oare nu-i dăduse ea însăşi de înţeles, pe ocolite, că lucrurile trebuiau să se petreacă astfel? Şi acum faptul devenise realitate. Ce să facă? Să rămână ca pensionară aici? Nu putea să se împace cu acest gând. Dar Lester pusese deoparte o sumă frumoasă, peste care era cu desăvârşire stăpână. În grija unui trust bancar de investiţii din strada La Salle se aflau obligaţiuni feroviare în valoare de șaptezeci și cinci de mii de dolari, care produceau patru mii cinci sute de dolari anual, iar venitul îi era plătit ei personal. Putea oare să refuze aceşti bani? Trebuia să se gândească la Vesta.

Pe Jennie acest deznodământ o rănea până-n adâncul inimii şi, totuşi, pe când stătea astfel cufundată în gândurile ei, își dădu seama că era o nerozie să se supere. Viaţa îi jucase întotdeauna feste de felul acesta. Şi o să-i mai joace. Era sigură. Dacă ar ieşi în lume ca să-şi câştige existenţa, asta ar conta oare pentru el? Sau pentru doamna Gerald? Ea rămânea prizonieră între zidurile acestui orăşel, menită să-şi ducă viaţa ei obscură, în timp ce el avea în faţă lumea cea largă, şi putinţa să se bucure de viaţă liber şi deplin. Nedreptatea era prea mare. Cu toate astea de ce-ar plânge? De ce? Şi, într-adevăr, ochii îi erau uscaţi, deşi în adâncul sufletului vărsa lacrimi de sânge. Se ridică uşor, ascunse ziarul în fundul unui cufăr şi-l închise cu cheia.

CAPITOLUL LVIII

Acum, când logodna cu doamna Gerald era un fapt împlinit, lui Lester nu-i mai fu atât de greu să se împace cu noua stare de lucruri; fără îndoială că totul ieşise cum nu se poate mai bine. Îi părea rău pentru Jennie, iar doamnei Gerald de asemenea, dar regretul ei îşi găsea un leac practic în gândul că aşa era mai bine pentru amândoi – şi pentru Lester, şi pentru Jennie. El avea să fie mai fericit, şi chiar era, încă de pe-acum. Iar Jennie avea să-şi dea seama că a făcut un gest înţelept şi plin de bunăvoinţă; conştiinţa avea să-i fie mulţumită fiindcă dovedise lipsă de egoism. Cât despre doamna Gerald, dată fiind indiferenţa ei faţă de răposatul Malcolm Gerald şi pentru că-şi realizase, deşi cam târziu, visul ei din tinereţe şi-l obţinuse în cele din urmă pe Lester, era profund fericită. Nu-şi putea închipui nimic mai minunat decât viaţa zilnică alături de el, nu se gândea decât la locurile pe care le vor vizita, la ceea ce vor vedea. Prima ei iarnă la Chicago, ca doamna Lester Kane, avea să rămână demnă de amintit, iar în ceea ce priveşte călătoria în Japonia, aproape că era prea frumos ca să poată fi adevărat.

Lester îi scrise lui Jennie despre apropiata sa căsătorie cu doamna Gerald. Spunea că nu are de dat niciun fel de explicaţii. Dacă le-ar fi dat, tot n-ar fi folosit la nimic. Gândea că trebuie să se căsătorească cu doamna Gerald. Gândea că trebuie s-o anunţe şi pe ea (pe Jennie). Spera că ea se simte bine. Voia să ştie că adevăratele ei interese îi stau la inimă. O să facă tot ce va putea pentru ca viaţa ei să fie acceptabilă şi plăcută. Nădăjduia că-l va ierta. Voia să-i transmită Vestei salutările lui pline de afecţiune. Vesta ar trebui să fie trimisă la un pension.

Jennie înţelegea perfect lucrurile. Ştia că Lester fusese atras de doamna Gerald din ziua când o întâlnise pentru prima oară la hotelul „Carlton” din Londra. Doamna Gerald căutase să-l prindă în plasă. Acum îl avea. Totul era în ordine. Spera că va fi fericit. În scrisoarea ei îi împărtăşi această speranţă, adăugând că a văzut anunţul din ziare. Lester citi scrisoarea cufundat în gânduri; printre rânduri se citea mai mult decât spuneau cuvintele. Curajul ei îl fermeca până şi în acest moment. În ciuda a tot ce făcuse şi a tot ce avea să facă, îşi dădu seama

că ţinea mai departe la ea. Era o femeie încântătoare şi cu suflet nobil. Dacă lucrurile s-ar fi desfăşurat normal, nu s-ar fi căsătorit niciodată cu doamna Gerald. Şi, totuşi, se însură cu ea.

Ceremonia avu loc la cincisprezece aprilie, la locuinţa doamnei Gerald, iar slujba fu oficiată de un preot romano-catolic. Lester nu constituia un exemplu în ceea ce priveşte credinţa religioasă, pe care o practica doar din când în când. Era agnostic, dar, de vreme ce fusese crescut în sânul bisericii, îşi spunea că poate să se căsătorească şi religios. Fuseseră invitate vreo cincizeci de persoane, prieteni intimi. Ceremonia se desfăşură aşa cum scrie la carte. Oaspeţii îi felicitară cu însufleţire şi asupra lor pică o ploaie de orez şi de confeti. În timp ce invitaţii mai stăteau încă la masă, Lester şi Letty izbutiră să scape printr-o uşă laterală şi o şterseră într-un cupeu închis. Un sfert de oră mai târziu, musafirii îşi făcură apariţia, cu tărăboi, la gara Chicago, Rock Island, Pacific. Dar, între timp, fericita pereche se instalase în vagonul ce-i fusese rezervat, aşa încât sosirea musafirilor care aruncau cu orez nu-i mai deranjă. Se deschiseră din nou sticle de şampanie. Apoi trenul porni, punând capăt întregii agitaţii, și cei doi nou-căsătoriţi se văzură în cele din urmă singuri.

— Ei bine, acum m-ai câştigat, spuse Lester şi, vesel, o împinse pe Letty într-un fotoliu de lângă el. Şi ce-i cu asta?

— Uite ce-i! exclamă ea și-l îmbrăţişă strâns, cu un sărut pasionat.

Peste patru zile se aflau la San Francisco, iar două zile mai târziu, pe bordul navei rapide, care pleca spre ţara Mikadoului.

Între timp, Jennie se cufunda în meditaţiile ei. Ştirea apărută la început în ziare spunea că Lester se va căsători în aprilie, şi Jennie urmărea atentă ziarele, aşteptând noi amănunte. În cele din urmă află că ceremonia va avea loc la cincisprezece aprilie la reşedinţa viitoarei mirese, la ora douăsprezece. Deşi se resemnase, urmări totul cu deznădejde, ca un copil flămând şi părăsit care priveşte luminile unei vitrine de Crăciun.

În ziua căsătoriei aşteptă nenorocită să bată ora douăsprezece de parc-ar fi fost şi ea, de faţă, şi-ar fi privit la cele ce se petreceau. Cu ochii minţii vedea reşedinţa elegantă, cupeurile, invitaţii, atmosfera sărbătorească, petrecerea, ceremonia… totul. Prin telepatie şi

comunicare sufletească vedea vagonul rezervat şi vesela călătorie pe care aveau s-o facă. Ziarele scriseseră că urmau să-şi petreacă luna de miere în Japonia. Luna lor de miere! Lester al ei! Şi noua doamnă Kane

— Singura doamnă Kane care a existat vreodată – stătea în braţele lui. Aşa o ţinuse şi pe ea. O iubise. Da, o iubise! Simţea un nod în gât când se gândea la iubirea lor. O, Doamne! suspină şi încleştă puternic mâinile una într-alta. Zadarnic însă, se simţea tot atât de nenorocită ca şi înainte.

Când ziua se scurse, se simţi. mai uşurată; oricum, faptul era împlinit şi nimic în lume nu-i mai putea schimba. Vesta îşi dădea seama de ceea ce se petrece şi, plină de înţelegere, tăcea. Văzuse şi ea reportajul din ziare. Trecu o zi şi încă una, iar gândurile lui Jennie se liniştiră, căci se vedea pusă în faţa inevitabilului. Dar trecură săptămâni până când durerea aceea ascuţită se mai potoli, şi făcu din nou loc vechii suferinţe cu care se obişnuise. Apoi aveau să se scurgă luni până când se vor întoarce, deşi, fireşte, acum nu mai avea importanţă. Japonia era atât de departe, şi ei îi plăcea să creadă că Lester era aproape de ea, undeva în oraş.

Primăvara şi vara trecură, veni începutul lui octombrie. Într-o zi friguroasă, Vesta se întoarse de la şcoală şi se plânse că o doare capul. Jennie îi dădu să bea lapte cald – leacul favorit al mamei ei – şi-i puse pe ceafă un prosop înmuiat în apă rece, iar apoi se duse să se întindă pe pat în camera ei. În dimineaţa următoare avea puţină febră. Febra nu scăzu în urma îngrijirilor date de medicul din apropiere, doctorul Emory, care încercă să stabilească diagnosticul şi bănuia că ar fi febră tifoidă, întrucât în localitate se iviseră câteva cazuri. Doctorul îi spuse lui Jennie că Vesta are probabil o constituţie îndeajuns de robustă ca să biruie boala, dar că s-ar putea să aibă de făcut faţă unui atac puternic. Jennie, care în astfel de împrejurări nu avea încredere în propria ei îndemânare, trimise la Chicago după o infirmieră cu experienţă, şi începu o, perioadă de veghe, amestecată cu teamă, dorinţe arzătoare, speranţe şi curaj.

Nu mai încăpea îndoială: era febră tifoidă. Jennie şovăia, neştiind dacă trebuia să intre sau nu în legătură cu Lester, despre care se presupunea că ar fi la New York. Ziarele anunţaseră că avea intenţia să-şi petreacă iarna acolo. Dar când, după o săptămână de observaţie,

doctorul declară că era un caz grav, se gândi că oricum ar trebui să-i scrie, fiindcă nu ştia ce avea să se întâmple. Lester o îndrăgise atât de mult pe Vesta! Probabil că ar vrea şi acum să ştie ce face fetiţa. Lester nu primi scrisoarea ei, căci era în drum spre Indiile de Vest. Jennie fu nevoită să stea singură de veghe la căpătâiul Vestei, căci, deşi vecinii erau înţelegători şi îşi dădeau seama de gravitatea situaţiei, purtându-se cu grijă, nu puteau înlocui mângâierea sufletească pe care o aflăm numai lângă cei ce ne iubesc cu adevărat. O vreme, Vesta păru să-şi revină, şi atât doctorul, cât şi infirmiera nădăjduiră că se va însănătoşi. Apoi starea i se înrăutăţi. Doctorul Emory spunea că inima şi rinichii sunt atinşi.

Veni o zi când Jennie îşi dădu seama că moartea plutea în aer. Doctorul avea o mină gravă, infirmiera nu îndrăznea să-şi spună părerea. Jennie se învârtea de colo până colo, cufundată în unica rugăciune adevărată – dorinţa arzătoare a inimii ei, care se concentra asupra unui singur ţel – Vesta să se însănătoşească. Fetiţa îi devenise atât de apropiată în ultimii ani!

O înţelegea pe maică-sa. Începuse să înţeleagă şi ce fusese viaţa ei. În ceea ce o privea, datorită Vestei, şi Jennie ajunsese la o profundă înţelegere a ideii de responsabilitate. Ştia acum ce înseamnă să fii o mamă bună şi să ai copii. Dacă Lester nu s-ar fi împotrivit şi dacă s-ar fi căsătorit cu ea, ar fi fost bucuroasă să mai aibă şi alţi copii. În afară de asta, îşi dăduse întotdeauna seama că îi datora foarte mult Vestei – avea cel puţin obligaţia să-i asigure o viaţă îndelungată şi fericită, care să răscumpere dezonoarea suferită la naştere şi în anii copilăriei. În ultimii câţiva ani fusese nespus de fericită văzând-o cum devine o fată frumoasă, graţioasă, inteligentă. Şi-acum avea să moară!

Doctorul Emory trimise la Chicago după un medic, prieten de-al său, care veni pentru un consult. Era un om bătrân, cu o figură gravă, plină de simpatie şi înţelegere. Dădu din cap.

— Tratamentul a fost bun, spuse el. Constituţia ei nu pare destul de robustă pentru un asemenea efort. Unele organisme sunt mai sensibile decât altele la această boală.

Rămase hotărât că, dacă până în trei zile nu se va produce o schimbare în mai bine, deznodământul n-avea să întârzie.

Nimeni nu-şi poate închipui prin ce chinuri sufleteşti trecu

Jennie de la auzul acestei ştiri, căci socotiră că era mai bine să i se spună. Părea că pluteşte prin casă, lividă, simţind profund tot ceea ce se întâmpla, dar cu capul gol de gânduri. Schimbările în starea Vestei o făceau să vibreze ca şi când le-ar fi suferit ea însăşi. Cea mai uşoară îmbunătăţire o resimţea în propriul ei organism. Iar când starea fetiţei se înrăutăţea, firea ei sensibilă o înregistra ca un barometru.

O anumită doamnă Davis, femeie admirabilă, în vârstă de vreo cincizeci de ani, cu suflet de mamă, voinică şi simpatică, care locuia cu patru case. mai departe, înţelegea cât se poate de bine tot ce se petrecea în sufletul lui Jennie. Împreună cu infirmiera şi cu doctorul, se străduise de la început s-o facă să nu-şi piardă firea, desigur, atât cât era cu putinţă.

— Ei, hai, du-te în camera dumitale şi odihneşte-te, doamnă Kane, îi spunea ea lui Jennie când o găsea stând neputincioasă de veghe la căpătâiul bolnavei, sau când o vedea învârtindu-se de icicolo, fără să ştie ce avea de făcut. O să am eu grijă de toate. Am să fac tot ce-ai face şi dumneata. Doamne-Doamne, am născut şapte copii şi am pierdut trei. Crezi că nu te înţeleg?

Într-o zi Jennie îşi puse capul pe umărul ei mare şi cald şi izbucni în lacrimi. Doamna Davis plângea împreună cu ea.

— Te înţeleg, spuse ea. Hai, hai, suflet chinuit! Vino cu mine.

Şi o conduse în dormitor. Se întorcea numaidecât, tot nedormită şi la capătul puterilor. În cele din urmă, în miezul unei nopţi, când sora o asigurase, la întâmplare, că totul o să fie bine până dimineaţa, se auzi un foşnet rapid în camera bolnavei. Jennie se întinsese pentru câteva minute pe patul ei, în camera alăturată. Auzi zgomotul şi se sculă. Venise doamna Davis şi împreună cu infirmiera vorbeau despre starea Vestei, lângă pat. Jennie înţelese. Se apropie şi-şi privi cu încordare fiica. Faţa palidă, ca de ceară, a Vestei îi spuse adevărul. Respira stins şi ţinea ochii închişi.

— E foarte slăbită, murmură infirmiera.

Doamna Davis o luă pe Jennie de mână. Minutele se scurgeau şi, după un timp, pendula din hol bătu ora unu. De câteva ori, domnişoara Murfree, infirmiera, se îndreptă spre plăsuţa cu medicamente şi muie în alcool un şervet cu care încălzea buzele Vestei. Când orologiul bătu jumătatea de oră, din trupul vlăguit se ridică un freamăt, un suspin

adânc. Jennie se aplecă şi o privi cu ochi arzători pe Vesta, dar doamna Davis o trimise îndărăt. Infirmiera le îndepărtă pe amândouă. Respiraţia încetase. Doamna Davis o ţinea strâns.

Hai, hai, şopti, când o simţi că tremură. Nu mai ajută la nimic. Nu plânge.

Jennie căzu în genunchi la marginea patului şi mângâie mâna caldă a Vestei.

— O, nu, Vesta! o rugă ea. Nu tu! Nu tu!

— Hai, iubito, vino, şopti vocea liniştitoare a doamnei Davis. Lasă totul pe seama lui Dumnezeu. Nu crezi că el ştie ce trebuie?

Jennie avu senzaţia că pământul se scufunda. Tot ce o lega de lume se năruise. În noaptea fără de sfârşit a vieţii ei nu mai zărea nicăieri o lumină.

CAPITOLUL LIX

Această nouă lovitură a sorţii nemiloase fu de ajuns ca s-o cufunde iarăşi pe Jennie în acea stare de adâncă melancolie, din care cu greu fusese scoasă în timpul celor câţiva ani tihniţi şi plini de afecţiune, cât trăise împreună cu Lester în Hyde Park. Trecură săptămâni întregi până când putu să-şi dea seama că Vesta nu mai era. Figura suptă pe care o privise o zi sau două după ce totul se sfârşise nu părea să fie Vesta. Unde erau veselia, lumina, mişcările ei vioaie, strălucirea delicată a sănătăţii ei? Totul pierise. Nu rămăsese decât acest palid înveliş, alb ca un crin, şi tăcerea. Jennie nu avea lacrimi. Nu simţea decât o durere adâncă şi surdă. O, dacă vreo minte inspirată, cunoscătoare a eternei înţelepciuni ar fi putut să-i şoptească adevărul acela limpede şi convingător: nu există moarte.

Domnişoara Murfree, doctorul Emory, doamna Davis şi alţi vecini se arătară atenţi şi plini de compasiune. Doamna Davis îi telegrafiase lui Lester că Vesta murise, dar fiindcă acesta era plecat, nu sosi niciun răspuns. De casă se îngrijeau alţii, căci Jennie nu mai avea putere. Se plimba de colo-colo şi privea obiectele care aparţinuseră Vestei sau pe care copila le îndrăgise, lucruri dăruite de Lester sau de ea, şi suspina la gândul că fetiţa n-o să mai aibă nevoie de ele, că n-o să le mai folosească. Ceru ca trupul să fie dus la Chicago şi înmormântat la cimitirul „Mântuitorul”, căci la moartea lui Gerhardt, Lester cumpărase acolo un mic loc de veci. Ceru de asemenea ca pastorul care slujea la bisericuţa din Cottage Grove Avenue, unde Gerhard fusese enoriaş, să fie chemat ca să spună câteva cuvinte la mormânt. Acasă avu loc obişnuitul serviciu religios. Pastorul metodist din localitate citi un capitol din prima epistolă a apostolului Pavel către tessalieni, şi un cor format din colegii de clasă ai Vestei intonă Mai aproape de tine, Dumnezeul meu. Flori, un coşciug alb, o lume plină de înţelegere, şi apoi Vesta fu luată din casă. Sicriul fu închis după toate regulile, urcat în vagon şi în cele din urmă predat la cimitirul luteran din Chicago.

Jennie se mişca de parcă totul ar fi fost un vis. Era atât de amorţită, încât aproape că nu mai simţea nimic. La rugămintea doamnei Davis, cinci dintre vecini o întovărăşiră. Când coşciugul fu coborât, Jennie îl privi de pe marginea mormântului ca şi cum i-ar fi

fost cu totul indiferent, căci sufletul i se împietrise de durere. Apoi se întoarse la Sandwood, şi spuse că nu va mai sta mult timp acolo. Voia să se întoarcă la Chicago, lângă Vesta şi Gerhard.

După înmormântare, Jennie încercă să se gândească şi la propriul ei viitor. Îşi concentră gândurile asupra nevoii de a lucra, deşi nu era silită de împrejurări. Credea că ar putea să se ocupe de copii şi asta imediat, ca să capete practica necesară. Se gândi de asemenea la fratele ei, William. Era necăsătorit şi poate că ar vrea să vină să stea cu ea. Numai că nu ştia pe unde o fi, şi nici Bass nu ştia. Se gândi să caute o slujbă într-un magazin. Nu era în firea ei să nu facă nimic. Nu putea să trăiască singură aici, să asculte cum vecinii o compătimeau şi se-ntrebau plini de înţelegere ce-avea să se întâmple cu ea. Nenorocită cum era, se va simţi, poate, mai puţin copleşită de soarta ei tragică dacă va. la la un hotel din Chicago, căutându-şi de lucru, sau într-o c. lsuţă, undeva în apropiere de cimitirul „Mântuitorul". Se gândi, de asemenea, că ar putea să adopte un copil orfan. În oraş erau mai multe orfelinate.

Câteva săptămâni mai târziu, Lester, întors la Chicago împreună cu soţia sa, descoperi prima scrisoare trimisă de Jennie, apoi telegrama şi încă un bilet care-i anunţa moartea Vestei. Era sincer mâhnit, căci îi purtase fetei o afecţiune adevărată. De asemenea îl întristă mult şi soarta lui Jennie şi-i spuse soţiei sale că se va duce s-o vadă. Ce-avea să facă Jennie? se întreba el. Nu era în stare să trăiască singură. Poate că ar ajuta-o el în vreun fel. Luă trenul şi se duse la Sandwood, dar Jennie plecase la hotelul „Tremont" din Chicago. Se duse şi acolo, dar află că ea plecase la mormântul Vestei; mai târziu o caută iar şi o găsi. Când băiatul de serviciu îi prezintă cartea lui de vizită, sentimentele ei se dezlănţuiră din nou, mai puternice decât altă dată, când venea s-o vadă, căci avea mai multă nevoie de el.

Deşi se afla sub vraja noii lui iubiri şi în ciuda faptului că-şi recăpătase averea şi-şi redobândise demnitatea şi puterea, Lester avea răgazul să gândească adânc la ceea ce făcuse. Acel sentiment de neîncredere şi nemulţumire faţă de propria sa persoană pe care-l încercase la început nu-i dădea pace. Iar gândul că o lăsase pe Jennie instalată foarte confortabil, nu-l liniştea deloc căci ştiuse întotdeauna că nu bani îşi dorise ea. Jennie tânjea după dragoste. Lipsită de

dragoste era ca o barcă fără cârmă, plutind la voia întâmplării pe întinsul nesfârşit al oceanului, şi Lester înţelegea acest lucru. Avea nevoie de el şi se simţea ruşinat la gândul că mila nu atârnase mai greu în balanţă decât instinctul de autoconservare şi dorinţa de avere. În timp ce ascensorul îl ducea spre camera ei, se simţea nespus de mâhnit, deşi ştia că orice-ar fi făcut nu putea să mai îndrepte lucrurile. Atitudinea lui fusese condamnabilă de la bun început, mai întâi fiindcă se apropiase de ea şi apoi fiindcă se dăduse bătut când lucrurile mergeau prost. Acum, nu mai putea să facă nimic. Cel mai bun lucru pe care-l avea de făcut era să fie drăguţ cu ea, să se sfătuiască împreună, să-i ofere tot ce-i putea oferi prin înţelegerea şi sfătui său.

— Hello, Jennie! spuse el pe un ton familiar când ea deschise uşa camerei de hotel, şi dintr-o privire îşi dădu seama că moartea şi suferinţa îi pustiiseră chipul.

Era mai slabă, avea faţa foarte palidă şi trasă, iar, prin contrast, ochii mai mari.

— Îmi pare nespus de rău pentru Vesta, începu el puţin stânjenit. N-aş fi crezut niciodată că s-ar putea întâmpla aşa ceva.

Era primul cuvânt de mângâiere care căpăta un sens pentru ea, de când murise Vesta, de fapt de când Lester o părăsise. Era mişcată că venise s-o mângâie; – un moment rămase fără glas. Lacrimi îi izvorau din ochi, şi i se scurgeau de-a lungul obrajilor.

— Nu plânge, Jennie, continuă Lester, cuprinzând-o cu braţul şi apropiindu-i capul de umărul lui. Îmi pare rău. Îmi pare rău pentru multe lucruri care nu mai pot fi schimbate. Sunt tare mâhnit de ce s-a întâmplat cu Vesta. Unde-ai înmormântat-o.

— Lângă tata.

Jennie plângea cu suspine.

— Groaznic, spuse el, ţinând-o mai departe îmbrăţişată.

În cele din urmă, Jennie se simţi destul de stăpână pe sine ca să se îndepărteze de el. Îşi şterse ochii cu batista şi-l rugă să stea jos.

— Sunt tare necăjit că s-a întâmplat în timp ce eu eram plecat. Dacă aş fi fost aici, eram alături de tine. Cred că nu vrei să mai stai la Sandwood.

— Nu pot, Lester. N-aş mai putea.

— Unde-ai vrea să te duci?

— O, nu ştiu încă! Nu pot să-i tot plictisesc pe oamenii de-acolo. Mă gândeam să-mi găsesc undeva o căsuţă şi să adopt un copilaş, sau să-mi caut ceva de lucru. Nu-mi place să stau degeaba.

— Nu e rea ideea – aceea de a adopta un copil. Ţi-ar ţine tovărăşie. Ştii ce trebuie să faci pentru asta?

— Trebuie să-l ceri de la un orfelinat, nu?

— Cred că nu e chiar atât de simplu, spuse el, dus pe gânduri. Sunt anumite formalităţi. Nu ştiu care. E vorba de un minim oarecare asupra copilului pe care cei de-acolo ţin să şi-l

Ar fi bine să te sfătuieşti cu Watson şi să-i ceri să te Mille. Alege-ţi copilul, şi lasă restul în seama lui. O să vorbesc cu el.

Lester îşi dădea seama că Jennie avea mare nevoie de cineva care să stea cu ea.

— Unde e fratele tău George?

— E la Rochester, dar el n-ar putea să vină. Bass spune că s-a căsătorit.

Nu există niciun alt membru al familiei care să vină şi să stea cu tine?

Poate William, dar nu ştiu unde e.

— De ce nu încerci să stai în cartierul acela nou, la vest de Jackson Park, dacă vrei să locuieşti aici, în Chicago? Ştiu că sunt pe acolo nişte vile drăguţe. Nu e nevoie s-o cumperi. Închiriază una şi vezi dacă-ţi convine.

Jennie socoti sfatul bun, fiindcă venea de la Lester. Frumos din partea lui că se interesa atât de mult de treburile ei. La urma în inei nu era cu totul despărţită de el. Tot mai ţinea puţin la ea.

Îl întrebă ce face soţia lui, dacă a fost plăcută călătoria, dacă livrau să locuiască la Chicago. În tot acest timp Lester se gândea că se purtase urât cu Jennie. Se îndreptă spre fereastră şi-şi lăsă privirea să rătăcească asupra străzii Dearborn, absorbit de circulaţia intensă care se desfăşura acolo, jos. Numărul mare al camioanelor şi al vehiculelor de tot felul, şi, paralel cu ele, şuvoiul pietonilor grăbiţi făceau ca strada să pară un joc de cuvinte încrucişate, aidoma umbrelor care aleargă în vis. Se întuneca, şi ici-colo ţâşneau lumini.

— Aş vrea să-ţi spun ceva, Jennie, îşi reveni în cele din urmă Lester din meditaţia sa. S-ar putea să ţi se pară curios după tot ce s-a

întâmplat, dar eu încă te iubesc, în felul meu. M am gândit într-una la tine de când am plecat. Judecând după cum stăteau lucrurile atunci, am socotit că fac bine când ni am despărţit. Credeam că Letty îmi place îndeajuns de mult «a să mă căsătoresc cu ea. Dintr-un anumit punct de vedere, pare şi acum că a fost soluţia cea mai potrivită, dar asta nu mă face mai fericit. N-o să fiu niciodată mai fericit decât am fost cu tine. Evident, nu persoana mea interesează: individul nu «ornează în împrejurarea de faţă. Nu ştiu dacă-ţi dai seama unde vreau să ajung, dar suntem cu toţii, mai mult sau mai puţin, nişte pioni. Ne mişcăm ca piesele de pe tabla de şah, acţionaţi de forţa unor împrejurări asupra cărora nu avem nicio putere.

— Înţeleg, Lester, nu mă plâng. Ştiu că aşa e mai bine.

— La urma urmei, viaţa e mai mult sau mai puţin o farsă, continuă el pe un ton amar. Un spectacol stupid. Cel mai bun lucru pe care-l avem de făcut este să ne păstrăm intactă personalitatea. Nu s-ar zice că în povestea asta a fost vorba de integritate.

— Jennie nu-şi dădea bine seama ce înţeles aveau vorbele lui, dar bănuia ce voia să spună: că nu era pe deplin mulţumit de el însuşi şi că-i părea rău de ea.

— Nu te necăji din pricina mea, Lester, îl consolă ea. Cât despre mine, totul e în regulă; o să mă descurc. Un timp mi-a fost tare greu să mă obişnuiesc cu singurătatea. Acum o să fie bine. O să mă descurc.

— Vreau să ştii că sentimentele mele au rămas aceleaşi, stărui el cu însufleţire. Mă interesează tot ce te priveşte. Doamna… Letty înţelege acest lucru. Ştie ce simt. După ce te instalezi, o să vin să văd cum te-ai aranjat. O să mai vin pe-aici peste câteva zile. Mă înţelegi, nu-i aşa?

— Da, te înţeleg.

Îi luă mâna şi i-o legănă duios într-a lui.

— Nu te amărî. Nu vreau să te ştiu nefericită. O să fac tot ce pot. Pentru mine eşti tot Jennie, dacă nu te superi. Sunt un om afurisit, dar nu sunt rău din fire.

— E în regulă, Lester. Eu am vrut să procedezi aşa cum ai procedat. E mai bine. Probabil că eşti fericit de când…

— Lasă asta, Jennie, o întrerupse el; apoi îi strânse uşurel mâna, braţul, umărul. Nu vrei să mă săruţi în amintirea vremurilor de altă

dată?

Şi surâse.

Jennie îi puse mâinile pe umeri, îşi cufundă îndelung privirea în ochii lui şi-apoi îl sărută. Când buzele li se întâlniră, se cutremură. Lester de asemenea simţea că ceva se clătina în adâncul sufletului său. Jennie îl văzu tulburat şi se strădui din răsputeri să vorbească.

— Acum ar trebui să pleci. Se întunecă.

Glasul îi era ferm.

Plecă, şi, totuşi, ştia că dorea mai presus de orice să rămână; ea continua să fie femeia vieţii lui. Iar Jennie se simţea mângâiată, deşi despărţirea era un fapt care exista mai departe şi pentru totdeauna. Nu încerca să tălmăcească cele petrecute sau să se adapteze la încurcătura de ordin moral pe care o presupunea situaţia lor. Nu făcea ca mulţi alţii care vor să toarne oceanul într-o ceaşcă sau să ferece schimbătorul univers într-o încâlceală numită lege. Lester o iubea, totuşi. O iubea şi pe Letty. Perfect. Sperase cândva că n-o va dori decât pe ea, Jennie. Dar de vreme ce lucrurile stăteau altfel, era oare de dispreţuit dragostea pe care Lester i-o purta? Nu credea şi nu simţea astfel. Şi nici Lester.

CAPITOLUL LX

În următorii cinci ani întâmplările îndreptară viaţa lui Lester şi a lui Jennie pe un făgaş care îi despărţi şi mai mult. Se statorniciră, desigur, fiecare în lumea sa, fără ca legătura lor de pe vremuri să fie reluată, aşa cum s-ar fi bănuit la început după cele câteva întâlniri de la hotelul „Tremont”. Lester era prins în vârtejul afacerilor şi al preocupărilor mondene. Păşea pe un tărâm la care Jennie, rezervată din fire, nu aspirase niciodată. Viaţa ei era calmă şi lipsită de evenimente. Trăia retrasă într-o căsuţă modestă dintr-un cartier foarte respectabil, dar nu elegant, în apropiere de Jackson Park, în partea de sud a oraşului, cu un copil de suflet, o fetiţă cu păr castaniu, luată de la orfelinatul sectorului de vest pentru copiii părăsiţi, singura ei tovarăşă de viaţă. Aici era cunoscută, ca doamna J.G. Stover, deoarece socotise mai potrivit să renunţe la numele Kane. Domnul şi doamna Lester Kane, atunci când se aflau la Chicago, ocupau o elegantă reşedinţă pe Lake Shore Drive, unde reuniuni, baluri, recepţii şi dineuri se ţineau lanţ, uneori Aproape în ritmul unui foc de artificii.

Lester devenise, în felul său, o persoană căreia îi plăcea viaţa tihnită şi plină de distracţii. Tăiase de pe lista cunoştinţelor sale un număr de persoane care se dovediseră cam sceptice sau prea familiare, indiferente sau vorbăreţe într-o anumită perioadă, care pentru el făcea parte din domeniul amintirii. Era administrator-delegat şi în anumite cazuri preşedintele consiliului de administraţie a noua dintre cele mai importante organizaţii comerciale din Vest – „United Traction Company” Cincinnati, „United Carriage Company”, „Second National Bank” din Chicago, „First National Bank” din Cincinnati şi al altora la fel de importante. Nu participa niciodată personal la petrecerile întreprinse de „United Carriage Company”, unde prefera să fie reprezentat de avocatul său, domnul Dwight L. Willson, dar îi urmărea activitatea cu un viu interes. Nu se mai aflase faţă în faţă cu fratele său Robert, de şapte ani. Pe Imogen, care locuia la Chicago, n-o mai văzuse de trei ani.

Amy, soţii acestora şi unele dintre cele mai apropiate cunoştinţe erau pentru el, practic vorbind, nişte străini. Firma „Knight, Keatly & O'Brien” nu mai avea nimic comun cu el.

Adevărul era că Lester, în afară de faptul că devenise cam indiferent, ajunsese să aibă o viziune cu totul critică asupra vieţii. De fapt, nu prea îşi dădea seama ce era viaţa. Cândva, într-o epocă îndepărtată, se petrecuse ceva bizar. Pornise spre viaţă, luând calea evoluţiei, o minusculă celulă organică, care se reprodusese după toate aparenţele - prin diviziune, învăţase de timpuriu să se combine cu alte celule, să alcătuiască trupuri, forme, bizare de peşti, animale şi păsări şi, în cele din urmă, să ia forma omului. La rândul său, omul, alcătuit, cum era, din celule cu funcţii specifice, îşi croia drum spre confort şi spre diferitele aspecte ale existenţei cu ajutorul unirii şi organizării împreună cu alţi oameni. De ce? Dumnezeu ştie. El, de pildă, era o fiinţă înzestrată cu o inteligenţă remarcabilă, cu o oarecare doză de talent, şi mai moştenise şi o anumită avere, pe care acum nu prea credea că o merită, atâta că norocul îl favorizase. Dar n-ar fi putut spune că altcineva ar fi meritat această avere mai mult decât dânsul, dat fiind că o folosea la fel de moderat, şi practic, şi constructiv ca şi oricare altul. S-ar fi putut să se nască sărac, şi în acest caz ar fi fost la fel de mulţumit ca şi oricine altul, nici mai mult, nici mai puţin. De ce s-ar plânge, de ce s-ar amărî, de ce s-ar deda la speculaţii filosofice? Lumea mergea neabătut înainte, acţionată de propria ei voinţă, fie că el îşi făcea sau nu probleme de acest fel. Aceasta era realitatea. Era oare nevoie ca el să-şi tulbure liniştea din pricina asta? Nicidecum. Uneori îşi închipuia că ar fi fost la fel de bine dacă materia nu se trezea nicicând la viaţă. „Îndepărtatul fapt dumnezeiesc” al poetului nu-i făcea impresia că ar avea vreo bază reală. Doamna Lester Kane gândea într-un chip foarte asemănător.

Jennie, care trăia în partea de sud a oraşului, cu copilul ei adoptiv, Rose Perpetua, nu ajunsese la o concluzie definitivă în ceea ce priveşte sensul vieţii. Nu avea acea ascuţită putere de judecată a domnului sau doamnei Lester Kane. Văzuse multe, suferise mult, citise nesistematic. Mintea ei nu înţelese niciodată natura şi caracterul specific al ştiinţelor specializate. Istoria, fizica, chimia, botanica, geologia şi sociologia nu erau reprezentate în creierul ei prin compartimente bine definite, cum se întâmpla cu Lester şi cu Letty. În schimb, simţea că lumea se mişcă într-un mod ciudat, nestatornic. Nimeni nu ştie ce anume lege, un singur element şi-ndepărtatul fapt

dumnezeiesc prezent, spre care tinde pururi creaţiunea întreagă”.

Cum e lumea. Oamenii se nasc şi mor. Unii cred că lumea a fost creată acum șase mii de ani; alţii cred că vârsta ei atinge milioane de ani. Oare totul nu e decât întâmplare oarbă, sau există o inteligenţă călăuzitoare, un Dumnezeu? Aproape împotriva părerilor ei însăşi simţea că trebuie să existe ceva, o piliere superioară care creează tot ce e frumos: florile, stelele, copacii şi iarba. Natura e atât de frumoasă! Uneori viaţa pare crudă, dar această frumuseţe nu încetează să existe. Gândul acesta îi aducea mângâiere, era hrana ei sufletească în orele de tainică singurătate.

Am mai spus că Jennie era o fire activă. Îi plăcea să aibă ceva de făcut, deşi nu înceta să se gândească în timp ce lucra.

Luase proporţii de matroană în aceşti ani, fără să fie neplăcut de masivă; avea un trup rotund, cu forme bine conturate şi faţa netedă, în ciuda suferinţelor îndurate. Ochii îi erau cenușii și atrăgători. Părul – tot de un castaniu cald, dar ici-colo răsăriseră fire albe. Vecinii spuneau despre ea că e blândă, amabilă, ospitalieră. Nu ştiau nimic din trecutul ei, în afară de faptul că locuise înainte la Sandwood şi mai înainte la Cleveland. Era foarte reţinută în legătură cu trecutul ei. Dată fiind aptitudinea ei firească de a îngriji bolnavi, Jennie crezuse că ar fi putut deveni infirmieră calificată. Dar renunţă la această idee, când află că se primesc numai persoane tinere. Se gândise de asemenea că ar putea să-şi găsească de lucru la vreo asociaţie de binefacere, dar nu înţelegea noua teorie a carităţii, care era pe atunci însușită și aplicată de toată lumea, și anume că trebuie să-i ajuţi pe oameni, să se ajute singuri. Ea era adepta teoriei că trebuie să dai mila ta aproapelui şi nu era ispitită să cerceteze foarte atent scrisorile de recomandare ale celor care cereau ajutor; Prin urmare, timidele ei demersuri la agenţiile de ajutor fură întâmpinate cu răceală, dacă nu chiar cu un refuz categoric.

Se întărise ca, de dragul Rosei Perpetua, să adopte un alt copil; Izbuti să ia un băieţel de patru ani, al cărui nume era Henry – Henry Stover. Întreţinerea îi era asigurată, căci venitul ei era plătit printr-un trust bancar de investiţii. Nu voia să se lanseze în speculaţii şi nu o atrăgeau sinuoasele căi ale comerţului, îngrijirea florilor, cunoașterea trăsăturilor caracteristice ale copiilor, iată ce era mai degrabă pe măsura ei.

Unul dintre faptele interesante petrecute după despărţire – ceea ce devenise un lucru bine statornicit – se referă la Robert şi Lester, căci de la citirea testamentului, cu ani în urmă, cei doi fraţi nu se mai văzuseră. Robert se gândise adesea la fratele său. Îi urmărise cu interes succesul pe care-l repurtase de când o cunoscuse pe Jennie, citise cu plăcere despre căsătoria lui cu doamna Gerald, pe ea o socotise întotdeauna tovarăşa ideală a fratelui său. Avea multe indicii şi dovezi că, din perioada când atitudinea tatălui său avusese un deznodământ atât de nefericit şi datorită şi propriilor sale manevre pentru a obţine conducerea companiei „Kane", fratele său nu-l privea cu simpatie. Şi, totuşi, concepţiile lor nu fuseseră niciodată prea deosebite, şi în orice caz, nu în ceea ce priveşte problemele comerciale. Acum Lester prospera. Îşi i putea, deci, permite să fie generos. Îşi putea permite să se împace. La urma urmei, făcuse tot ce putuse ca să-l ajute pe fratele său să-şi redobândească judecata sănătoasă şi făcuse asta cu cele mai bune intenţii. Pe plan financiar existau interese reciproce, pe care amândoi puteau să şi le satisfacă dacă deveneau prieteni. Robert se întreba dacă Lester n-ar vrea să stabilească relaţii amicale cu el.

Timpul Hrecea, şi într-o zi, când se afla la Chicago, îl convinse, nu fără un scop anume, pe prietenul cu care se găsea în trăsură s-o ia spre North Shore, ca să vadă splendida reşedinţă pe care o ocupau soţii Kane. Ştia locul din auzite şi din descrierile apărute în ziare.

Când o văzu, retrăi pentru o clipă atmosfera vechii locuinţe a familiei Kane. După ce cumpărase casă, Lester o refăcuse şi pe una din laturile clădirii amenajase o seră, care aducea cu aceea a casei lor din Cincinnati. În aceeaşi seară se aşeză şi-i scrise lui Lester, întrebându-l dacă n-ar vrea să ia prânzul cu el la „Union Club". Era în oraş numai pentru o zi sau două şi ar dori să-l revadă. Ştiai că au unul faţă de celălalt anumite rezerve, dar ar dori să discute cu el o anumită propunere pe care intenţiona să i-o facă. Voia să vină, să zicem, joi?

La primirea acestei scrisori, Lester se încruntă şi căzu într-o adâncă reverie. Rana pe care i-o prilejuise tatăl său nu se vindecase cu adevărat niciodată. În sinea sa nu se simţise niciodată împăcat de când Robert îl abandonase atât de prompt, îşi dădea seama că Robert jucase pe o miză mare. La urma urmei, îi era frate, şi dacă el, Lester, ar fi fost pe vremea aceea în locul lui Robert, n-ar fi procedat la fel; cel puţin aşa

credea. Şi acum Robert dorea să-l vadă.

La început vru să nu-i răspundă. Apoi se gândi să-i scrie şi să-l refuze… Dar îl cuprinse o dorinţă bizară să-l revadă pe Robert, să-l audă ce-i spune, să-i asculte propunerea. Hotărî să-i răspundă afirmativ. N-avea ce să-i strice. Ştia că toate astea nu puteau să ducă la nimic bun. S-ar putea să cadă de acord că trecutul era trecut şi trebuia dat uitării, dar răul fusese făcut. Oare o cupă spartă şi reparată mai poate fi numită întreagă? S-ar putea să fie numită astfel, dar ce-i cu asta? Nu era oare tot spartă şi reparată? răspunse că o să vină.

În joia respectivă, Robert îi telefonă de la „Auditorium” ca să-i reamintească de întâlnire. Lester îi ascultă curios sunetul vocii.

— Perfect, spuse el. Vin la tine.

La amiază coborî în oraş, şi acolo, în incinta greu accesibilă a Union-Club”-ului, cei doi fraţi se întâlniră şi se priviră din nou unul pe altul. Robert era mai slab decât atunci când Lester îl văzuse ultima oară şi ceva mai cărunt. Ochii îi erau luminoşi, iveau fermitatea oţelului, dar de o parte şi de alta a lor se zărea un evantai de riduri. Modul său de a proceda era rapid, dinamic. Lester era fără doar şi poate alt tip – profund, impulsiv şi indiferent. Lumea spunea despre el în acea perioadă că era cam dur. Ochii albaştri, scrutători ai fratelui său nu-l impresionară în niciun fel. Îl vedea pe Robert aşa cum era căci intuiţia lui era superioară din punct de vedere filosofic şi psihologic. Robert, însă, nu putea să-l definească exact pe Lester. Nu putea să înţeleagă pe deplin ce se întâmplase cu el în „cei câţiva ani. Lester era mai masiv. Nu avea părul argintiu – nu se ştia din ce pricină – ci roşcat şi era rumen la faţă, la fel ca un om care se mulţumeşte să ia viaţa aşa cum e. Lester îşi privi fratele drept în faţă, pătrunzător. Acesta se foi puţin căci nu se simţea la largul său. Îşi dădea seama că Lester nu pierduse nimic din forţa intelectuală şi din curajul care-l caracterizau mai presus de orice.

Voiam să te văd, Lester, începu Robert după ce mâinile li se încleştară în obişnuita strângere de mână. A trecut o mulţime de timp, sunt aproape opt ani, nu-i aşa?

— Aproximativ. Cum îţi merge?

— Cam tot aşa cum ştii. Eşti bine, sănătos, după cum văd.

N-am fost niciodată bolnav, spuse Lester. Când şi când, de gripă.

Nu mă bag pentru orice în pat. Ce face soţia ta?

— Margaret se simte admirabil.

— Şi copiii?

— Pe Ralph şi Berenice nu-i prea vedem de când s-au căsătorit, dar pe ceilalţi îi avem mai mult sau mai puţin în preajma noastră. Cred că soţia ta e bine, spuse Robert şovăind, Berenice se afla pe un teren alunecos.

Lester îl privi, dar pe faţa lui nu se citea nimic.

— Da, destul de bine. În momentul de faţă se simte excelent.

Câteva minute îşi lăsară gândurile să rătăcească în voie, în timp ce Lester se interesă de afacerile companiei, de Amy, şi Imogen. Recunoscu sincer că nici nu le văzuse, nici nu mai ştia nimic despre ele. Robert îl informă în măsura în care putea.

— M-am gândit la tine în legătură cu problema pe care-o ridica „Western Crucible Steel Company”, spuse în cele din urmă Robert. Am observat că nu ai participat personal la conducerea consiliului de administraţie, ci ai fost reprezentat de avocatul tău, Watson. E un tip inteligent. Conducerea e proastă, ştim cu toţii. Avem nevoie acolo de un specialist în problema oţelului dacă vrem ca afacerea să dea vreodată rezultate mulţumitoare. Am votat întotdeauna la fel cu tine fiindcă propunerile lui Watson au fost juste. E şi el de aceeaşi părere, că ar trebui o schimbare. De astă dată am ocazia să cumpăr şaptezeci de acţiuni deţinute de văduva lui Rossiter. Acestea, împreună cu ale mele şi ale tale, ne-ar asigura conducerea companiei. Mi-ar plăcea să le achiziţionezi tu, pentru mine nu contează, atâta timp cât rămân în familie. Poţi pune preşedinte pe cine vrei şi vom face în aşa fel ca lucrurile să iasă bine.

Lester zâmbi. Propunerea îi plăcea. Watson îi spusese că interesele lui Robert merg mână în mână cu ale lui. Lester bănuia de mult că Robert ar vrea să se împace. Iată şi ramura de măslin – controlul asupra unei afaceri care valora aproximativ un milion şi jumătate de dolari.

— Foarte amabil din partea ta, spuse Lester grav. E o propunere generoasă. Ce te îndeamnă s-o faci?

— Ca să fiu sincer, Lester, răspunse Robert, n-am fost niciodată împăcat cu povestea aceea a testamentului, cu ceea ce s-a întâmplat pe

vremea când erai secretar trezorier şi cu altele. Nu vreau să dezgrop trecutul – văd că zâmbeşti – dar nu pot să nu-ţi mărturisesc ceea ce simt. Am fost destul de ambiţios în trecut. Pe vremea când a murit tata, eram mânat de ambiţia de a pune în practică ideea lui „United Carriage”, şi mă temeam că s-ar putea ca ţie să nu-ţi placă. De-atunci m-am tot gândit că n-ar fi trebuit să procedez aşa… dar am făcut-o. Cred că nu vrei să mai auzi vorbindu-se de povestea aceea de demult. De astă dată însă…

— Mi se poate oferi o compensaţie, zise Lester calm.

— Nu chiar aşa, Lester, deşi s-ar putea să fie adevărat. Ştiu că astăzi lucrurile astea nu prea mai contează pentru tine. Ştiu că ar fi trebuit să procedez astfel cu ani în urmă, nu acum. Şi, totuşi, m-am gândit foarte sincer că propunerea te-ar interesa. Ar fi posibil să aibă şi alte rezultate. Ca să spun adevărul, m-am gândit că s-ar putea să împac lucrurile între noi doi. La urma urmei, suntem fraţi.

— Da, spuse Lester, suntem fraţi.

Aceste două cuvinte îl făceau să se gândească la ironia situaţiei. Cât valorase pe vremuri conştiinţa acestei legături între fraţi? Practic vorbind, Robert îl silise să ajungă la actuala sa căsătorie şi, deşi în realitate Jennie fusese singura care suferise, nu putea să nu fie furios. Era adevărat că Robert nu-l împiedicase să intre în posesia acelui sfert din averea părintească, dar în mod cert nu-l ajutase să o obţină, şi acum se gândea să dreagă lucrurile cu această ofertă. Pe el – Lester – îl cam jignea. Îl enerva. Viaţa era teribil de bizară!

— Nu prea văd cum aş putea, Robert, spuse el pe un ton care nu admitea replică. Apreciez motivele care-ţi dictea Ză să faci această propunere. Dar nu văd de ce aş accepta-o.

E şansa ta, şi numai a ta. Nu am nevoie de ea. În cazul când cumperi acţiunile, putem să trecem la toate schimbările pe care le propui. Sunt în orice caz destul de bogat. Trecutul e trecut. Sunt gata să stăm din când în când de vorbă. Asta-i tot ce doresc. Chestiunea cealaltă nu e decât un plasture pe o rană veche. Vrei prietenia mea şi, în ceea ce mă priveşte, o ai, Nu-ţi port niciun fel de pică, sau nu vreau să-ţi port.

Robert îl privea stăruitor. Pe faţă îi apăru umbra unui sentiment ce-l admira pe Lester, în ciuda a tot ce-i făcuse, în ciuda a tot ce-i făcea

el lui acum.

— Îmi dau seama că ai dreptate, Lester, recunoscu el în cele din urmă. Totuşi, propunerea mea nu e făcută într-un spirit meschin. Voiam să dăm uitării neînţelegerile dintre noi. Nu ţin să mai vorbesc despre lucrul acesta. Nu vii la Cincinnati într-un viitor apropiat?

Nu cred.

Dacă vii, mi-ar face plăcere să stai la noi. Adu-ţi şi soţia. Am putea să vorbim despre vremurile de altă dată.

Lester zâmbi enigmatic.

M-ar bucura, consimţi el, deloc mişcat.

Dar îşi aminti că pe vremuri lucrurile stăteau altfel. N-ar fi anunţat niciodată la punctul lor de vedere cu privire la Jennie. În fine, îşi spuse el. Poate că n-am motive să-l condamn. Fie şi aşa.

Discutară mai departe despre alte lucruri. În cele din urmă, Lester îşi aminti că are o întâlnire.

— Trebuie să te părăsesc, spuse el, privindu-şi ceasul.

— Şi eu, spuse Robert. (Se ridicară.) în tot cazul, adăugă el în timp ce se îndreptau spre garderobă, în viitor n-o să mai fim absolut străini, nu-i aşa?

— Desigur că nu, răspunse Lester. O să-ţi fac din când în când câte o vizită.

Îşi strânseră mâinile şi se despărţiră prieteneşte. În timp ce-şi privea fratele care se îndepărta cu paşi vioi, Robert simţea că nu şi-a îndeplinit obligaţiile faţă de el şi avea oarecare remuşcări.

Lester era un om capabil. De ce oare existase atâta rezervă între ei chiar şi înainte de apariţia lui Jennie? apoi îşi aminti vechile lui păreri cu privire la „faptele abile”. Asta şi numai asta era ce-i lipsea fratelui său. Nu era şiret şi, deci, nici feroce.

La rândul său, Lester plecă cu o umbră de împotrivire în ochi faţă de fratele său, pe care-l înţelegea, totuşi. Nu era atât de îngrozitor de rău, nu mai mult decât alţii. De ce l-ar critica? Ce-ar fi făcut el în locul lui Robert? Robert se descurcă în viaţă, şi el, Lester, la fel. Acum înţelegea tot ce se petrecuse, de ce el fusese victima, de ce fratele său devenise custodele marii averi părinteşti. „Aşa merge lumea, gândi el. Ce contează? Am din ce trăi. De ce să nu lăsăm lucrurile aşa cum sunt?”

CAPITOLUL LXI

Anii omului, aşa cum îi sunt daţi din vremuri de demult, sau mai degrabă cum susţine presupusa formulă biblică (după care oamenii încă se călăuzesc), sunt în număr de şaptezeci. Părerea aceasta este atât de adânc înrădăcinată în conştiinţa seminţiei umane – care şi-o trece din gură în gură, din generaţie în generaţie – încât pare cel mai profund adevăr. De fapt, omul, luat în forma sa muritoare şi înşelătoare, este alcătuit astfel din punct de vedere organic încât să trăiască de cinci ori perioada maturităţii sale, şi ar trăi atât, dacă şi-ar da seama că spiritul este cel care rezistă în timp, că vârsta este o iluzie şi că nu există moarte. Şi, totuşi, înţelepciunea speciei, pe care omul şi-a însuşit-o nu se ştie de pe urma cărui vis materialist, se dovedeşte statornică, şi moartea omului, conform formulei matematice însușite cu atâta teamă, este constatată zilnic.

Lester era unul dintre cei care cred în această formulă. Avea aproape şaizeci de ani. Considera că mai avea de trăit vreo douăzeci, cel mult, şi, poate, nici atât. Ei bine, trăise o viaţă plăcută. Îşi dădea seama că nu avea de ce să se plângă. Dacă moartea venea, las-o să vină. Era pregătit. Nu se va plânge şi nu se va împotrivi. Oricum, din cele mai multe puncte de vedere, viaţa e o comedie stupidă.

Recunoştea ca adevărată ideea că viaţa e în cea mai mare parte doar o aparenţă iluzorie, ceea ce era uşor de demonstrat. Şi bănuia uneori că ar putea fi toată o iluzie. De fapt, după felul în care era alcătuită, se asemuia foarte bine cu visul, atâta doar că visul era uneori foarte urât. Ceea ce îl ajuta să-i accepte realitatea de clipă cu clipă şi de zi cu zi era contactul cu problemele ei materiale – oameni, adunări ale directorilor, indivizi şi organizaţii care-şi propuneau să facă una sau alta, îndatoririle mondene ale soţiei lui. Letty, care îl iubea, vedea m şi un frumos exemplu de filosof cu păr cărunt. Admira la el, aşa cum făcuse şi Jennie, atitudinea serioasă, hotărâtă, sângele său rece în faţa unor împrejurări grele. Vânturile prielnice sau cele potrivnice nu puteau nici să-i dea imbold, nici să-l tulbure pe Lester. El refuza să se înspăimânte. Era de neclintit în credinţele şi simţămintele sale, şi de obicei trebuia să fie silit cu argumente brutale să-şi abandoneze poziţia căreia îi rămânea, totuşi, fidel - dacă o abandona vreodată – în faţa

altor păreri. Refuza să facă altceva decât – aşa cum spunea totdeauna – „să privească realitatea în faţă şi să lupte”. Era uşor să-l faci să combată dacă era provocat, dar lupta întotdeauna cu încăpăţânare, în spirit defensiv. Intenţia sa era să reziste până la ultima redută în faţa tuturor încercărilor de constrângere. Dacă trebuia să cedeze până la urmă, o făcea numai atunci când era strâns cu uşa, dar opiniile lui cu privire la importanţa rezistenţei erau aceleaşi, chiar şi atunci când trebuia să se dea bătut în faţa forţei.

Concepţiile lui despre viaţă continuau să fie categoric materialiste, bazate pe strădania omului care tinde să-şi asigure o viaţă plăcută, şi insista să aibă tot ce era mai bun. Dacă mobilierul şi decoraţiile interioare din casă îşi pierdeau câtuşi de puţin strălucirea, declara că trebuie demontate şi vândute, iar casa remobilată. Dacă pleca în călătorie, banii trebuiau să i-o ia înainte şi să-i netezească calea. Nu-i plăcea o discuţie oarecare, vorba fără rost, sau pălăvrăgeala prostească, cum o numea el. Cu el trebuia să se discute subiecte interesante, sau, dacă nu, să nu se discute nimic. Letty îl înţelegea perfect. Uneori, dimineaţa, îl bătea uşor cu palma pe bărbie, sau îi cuprindea cu mâinile capul masiv, i-l scutura şi-i spunea că e o brută, dar o brută adorabilă.

— Da, da, mormăia el din când în când. Cred că sunt un animal. Iar tu eşti o undă serafică de gândire sublimată.

— Nu! Ia mai taci! răspundea ea, fiindcă în anumite momente, Lester era tăios ca o lamă de cuţit, fără să spună totuşi o răutate.

Apoi o alinta câteva clipe, căci, în ciuda concepţiilor ei sănătoase asupra vieţii, Lester îşi dădea seama că Letty depindea mai mult sau mai puţin de el. Letty nu se îndoia niciodată că soţul ei putea să se descurce singur. Din amabilitate, încerca să ascundă acest lucru, şi pretindea că prezenţa ei îi era necesară, dar era clar că putea trăi destul de uşor şi iară ea. Letty depindea însă de Lester. Nu era puţin lucru în lumea aceasta schimbătoare şi lipsită de certitudini să ai în preajma ta o fiinţă atât de bine înfiptă cu picioarele în pământ şi atât de hotărâtă ca ursul acesta de om. Era ca şi când în întuneric ai fi simţit în preajmă strălucirea caldă a unei lămpi, sau, în frig, dogoarea unui foc puternic. Lester nu se temea de nimic. Simţea că ştie cum trebuie să trăieşti şi cum trebuie să mori.

Era firesc ca o asemenea fire să se manifeste concret şi viguros în toate privinţele. Şi fiindcă ştia să-şi conducă cu o mână fermă treburile financiare, iar majoritatea plasamentelor lui erau acţiuni ale marilor companii, unde un consiliu de administraţie nu făcea altceva decât să aprobe cu un aer solemn strădaniile unor directori executivi dornici să se „afirme”, avea prilejul să trăiască în voie. Lui şi lui Letty le plăcea să viziteze multe staţiuni balneare din Europa şi America; juca uneori jocuri de noroc, căci găsea că e amuzant să rişti sume importante pe răsucirea rapidă a unei roţi sau pe rostogolirea neprevăzută a unei bile, şi începu să bea din ce în ce mai mult, nu din patima băuturii, ci ca un om de lume căruia îi plac mâncărurile şi băuturile alese, în tovărăşia tuturor prietenilor săi. Se simţea ispitit să bea vinuri grele – atunci când nu bea whisky cu sifon – şampanie, vin de Burgundia, vinuri albe, scumpe şi spumoase. Putea să bea în cantităţi mari şi să mănânce la fel. Tot ce se servea trebuia să fie de cea mai bună calitate „supă, antreuri, fripturi, vânat, desert, tot ce alcătuia un dineu somptuos şi hotărâse de mult că numai un bucătar scump plătit merita atenţie. Găsiră un bătrân cordon bleu, Louis Berdot, care locuise în casa unui magnat al textilelor, şi acesta fu omul pe care-l angajă. Îl costa o sută de dolari pe săptămână, dar la tot ce i se spunea, răspundea cu „o viaţă are omul”. Prost în toate era faptul că felul său de a trăi nu schimba nimic, nu ajuta la nimic, lăsa ca viaţa să se îndrepte către un sfârşit lipsit de un ţel bine definit. Dacă Lester s-ar fi căsătorit cu Jennie şi ar fi acceptat modestul venit de zece mii de dolari pe an, s-ar fi comportat la fel până la sfârşitul zilelor sale. Ceea ce l-ar fi făcut să privească cu o indiferenţă încăpăţânată lumea din care acum făcea în mod obligatoriu parte. S-ar fi lăsat dus de valurile vieţii în tovărăşia a câţiva vechi prieteni cu aceeaşi mentalitate, care l-ar fi acceptat drept ceea ce era, un băiat bun, iar până la urmă Jennie n-ar fi fost mult mai înstărită decât acum.

Una din schimbările interesante petrecute în viaţa familiei Kane fu aceea că-şi mutară reşedinţa la New York. Doamna kane era în relaţii foarte intime cu un grup de femei intelectuale, care făceau parte din cele patru sau nouă sute de familii din înalta societate din Est, şi fusese insistent sfătuită şi încurajată să-şi transfere câmpul de activitate la New York.

Lucru pe care îl făcu. În cele din urmă, prin închirierea unei case pe strada 78, în apropiere de Madison Avenue. Instală aici – ceea ce era un lucru nou pentru ea – un întreg corp de servitori cu livrea, după moda engleză, şi-şi decoră camerele cu mobilă din diverse perioade. Lester zâmbea când o vedea atât de miloasă şi dornică de pompă.

Vorbeşti despre opiniile tale democrate, mormăi el într-o zi. Tu eşti democrată cât sunt eu religios, adică deloc.

— Cum poţi să spui asta! exclamă ea. Sunt democrată. Toţi facem parte din diverse clase. Şi tu la fel. Nu fac decât să accept logica situaţiei.

— Ce mai logică! Un majordom şi un valet în livrea de catifea roşie, asta numeşti tu o parte din ceea ce cere situaţia?

— Fireşte că da. Poate nu e vorba chiar de necesităţile situaţiei, dar în mod cert e vorba să te comporţi în spiritul unor anumite principii. De ce să ne certăm? Tu eşti primul care insişti ca totul să fie perfect, care obiectezi dacă există cea mai mică defecţiune în ordinea lucrurilor.

— M-am certat eu vreodată cu cineva pentru aşa ceva?

— Nu vreau să spun chiar asta. Dar ai pretenţia ca totul să fie fără cusur, ca totul să fie aşa cum cer împrejurările, ştii bine acest lucru.

— Poate că da, dar ce are asta de-a face cu democraţia ta?

— Sunt democrată, ţi-o repet. Sunt democrată în concepţii, ca orice femeie. Atâta că văd lucrurile aşa cum sunt şi în măsura posibilului mă conformez, de dragul unei vieţi confortabile, şi tu la fel. Nu zvârli cu pietre în casa mea de sticlă, domnule şi stăpâne! A ta este atât de transparentă, încât pot să văd tot ce faci înăuntru.

— Eu sunt democrat, tu nu, o tachina el, deşi o aproba pe deplin în tot ce făcea.

Uneori se gândea că, în sfera ei de activitate, ea îşi ducea mai degrabă treburile la bun sfârşit decât el pe ale lui.

Cu jocul de noroc, dineurile, cura de ape minerale la un izvor sau altul, călătoriile în condiţii de lux, lipsa de exerciţiu fizic, viaţa se scurgea într-un fel care izbuti în cele din urmă să-i transforme trupul viguros, vioi, bine echilibrat organic într-unul în care supraabundenţa substanţei îngreuna fiece funcţie vitală. Ficatul, rinichii, splina,

pancreasul, de fapt fiece organ fusese un timp supus unui efort uriaş ca să facă faţă procesului de digestie şi eliminare. Rinichii funcţionau anevoie; tot aşa şi arterele şi creierul. În ultimii şapte ani grăsimea îl stânjenea. Dacă ar fi ţinut seama de un anumit regim, îmbinat cu exerciţii fizice potrivite şi cu o activitate intelectuală adecvată, ar fi putut să atingă vârsta de optzeci sau nouăzeci de ani. În realitate, însă, se lăsă târât spre o stare fizică în care până şi o boală neînsemnată putea fi primejdioasă. Rezultatul era inevitabil, şi lucrul acesta se şi petrecu.

Se întâmplă ca el şi Letty să plece la North Cape într-o croazieră cu un grup de prieteni. Chemat de nişte treburi importante, Lester se întoarse la Chicago la sfârşitul lui noiembrie, şi rămase înţeles ca soţia să se întâlnească cu el la New York înaintea Crăciunului. Îi scrise lui Watson să-l aştepte şi reţinu un apartament la „Auditorium", căci vându-se în urmă cu vreo doi ani somptuoasa clădire în care locuiseră la Chicago, şi acum stătea în permanenţă la New York.

Într-una din ultimele zile ale lui noiembrie, după ce scăpase de o serie de amănunte şi pusese în mod serios ordine în gândurile sale, Lester se îmbolnăvi de ceea ce doctorul, căruia i se adresase, denumi o gripă intestinală – o tulburare care de veci constituie simptomul unei alte afecţiuni, fie a sângelui, fie a vreunui organ. Avea dureri mari şi fu supus tratamentului acestei boli. I se făcură aplicaţii de vată termogenă cu muştar şi i se administrară de asemenea medicamente specifice. Se simţi mult mai bine, dar avea senzaţia că se află sub ameninţarea unei catastrofe. Îl puse pe Watson să-i telegrafieze soţiei – nu era, nimic serios, dar se îmbolnăvise. Îngrijirile medicale erau făcute de o infirmieră cu experienţă, iar valetul stătea de gardă la patul lui să evite orice deranj. Evident, Letty nu putea să ajungă în Chicago până în trei săptămâni. Avea simţământul că n-o s-o mai vadă.

Furios – nu numai fiindcă se afla la Chicago, ci fiindcă sufleteşte nu fusese niciodată despărţit de ea, în acest timp se gândi întruna la Jennie. Avusese intenţia ca, de îndată ce treburile de afaceri i-o vor permite şi înainte să plece din oraş, o să se ducă s-o vadă. Se interesase la Watson cum o ducea şi fu informat că, în ceea ce o privea pe Jennie, totul era în regulă. Trăia liniştită şi arăta bine, spunea Watson. Lester dorea nespus s-o vadă. Gândul acesta îl urmărea din ce în ce mai mult

din vreme ce starea sa nu se îmbunătăţea. Din când în când cădea pradă unor crize violente, care îi înnodau parcă intestinele, după aceea se simţea foarte slăbit. De câteva ori doctorul îi făcu injecţii cu cocaină ca să-l cruţe de dureri zadarnice.

După unul din aceste atacuri cumplite, îl chemă pe Watson la el, ceru ca infirmiera să iasă din cameră şi-i spuse:

— Watson, aş vrea să-mi faci un serviciu. Întreab-o pe doamna Stover dacă nu vrea să vină până aici, să mă vadă. Ar fi foarte bine dacă te-ai duce chiar dumneata s-o aduci. N-ai decât să îndepărtezi valetul şi infirmiera în după-amiaza asta sau în tot timpul cât va sta ea aici. Dacă vine altă dată, vreau să fie lăsată să intre imediat.

Watson înţelese. Simpatiza cu această manifestare a medicamentelor. Îi părea rău pentru Jennie. Îi părea rău pentru Lester. Se întreba ce-ar zice lumea dacă ar afla de acest crâmpei de poveste sentimentală a unui om atât de cunoscut. Lester se purta bine cu el. Îl făcuse om înstărit. Watson era bucuros să-i fie de folos în orice chip. Chemă o trăsură şi plecă spre locuinţa lui Jennie. O găsi stropind nişte plante; pe chip i se citea mirarea provocată de această vizită neobişnuită.

— Vin într-o misiune cam neplăcută, doamnă Stover, spuse el, când i se adresa cu presupusul ei nume. Dumneavoastră... vreau să spun că domnul Kane se află la „Auditorium” şi e foarte bolnav. Soţia sa e în Europa. M-a rugat să vin aici ca să vă invit să-l vedeţi. Mi-a cerut chiar să vă aduc cu mine, dacă e posibil. Aţi putea să mă întovărăşiţi acum?

— Da, desigur, spuse Jennie cu faţa adumbrită de gânduri

Copiii erau la şcoală. În bucătărie se afla o bătrână menajeră suedeză. Ar fi putut să se ducă sau nu. Dar îi reveni în minte, cu toate amănuntele, un vis pe care-l avusese cu câteva nopţi în urmă. Se făcea că se afla pe o apă tulbure, dincolo de hotarele acestei lumi, peste care plutea un fel de ceaţă sau un văl de fum. Auzea cum apa clipoceşte şi curge leneş, şi apoi, din beznă care-o înconjura, se ivi o barcă. Era o. barcă mică, fără vâsle, sau care plutea fără să se vadă ce-o punea în mişcare, şi în ea se aflau mama ei şi Vesta şi încă cineva pe care nu-l cunoştea. Faţa maică-sii era palidă şi tristă, aşa cum o văzuse adesea pe când trăia. O privea grav, cu înţelegere, şi, dintr-odată, Jennie îşi

dădu seama că al treilea călător din barcă era Lester. Se uita la ea melancolic, cu o expresie pe care nu i-o văzuse nicicând, şi deodată mama ei spuse: „Acum trebuie să plecăm”. Barca se puse în mişcare. Jennie se simţi copleşită de simţământul unei pierderi imense şi strigă: „Nu mă părăsi, mamă!” Dar maică-sa o privi doar, cu nişte ochi adânci, trişti şi tăcuţi, şi barca dispăru.

Tresări şi se deşteptă brusc, iar în clipa aceea avu senzaţia că Lester se afla alături de ea. Întinse mâna, ca să-i atingă braţul; apoi se ridică în întuneric, îşi frecă ochii, şi îşi dădu seama că era singură. Rămase tare abătută şi, timp de două zile, visul o obsedă. Apoi, când începuse să nu-i mai dea importanţă, apăru domnul Watson, cu mesajul său prevestitor de rele.

Se duse în casă, se îmbrăcă şi se întoarse cu chipul la fel de tulburat ca şi gândurile. Arăta încă foarte drăguţă, o femeie blândă, îndatoritoare, bine îmbrăcată şi bine făcută. În amintirile ei trăise mereu alături de Lester, aşa cum el nu se îndepărtase niciodată pe de-a-ntregul de ea. Îl purta întotdeauna în gând, ca şi în anii când fuseseră împreună. Iar amintirea pe care o îndrăgea cel mai mult era aceea a primelor zile când îi făcuse curte la Cleveland, a zilelor când o cucerise şi cu forţa voinţei lui o făcuse să-l urmeze, aşa cum omul cavernelor îşi răpea tovarăşa de viaţă capturând-o. Acum ardea de dorinţa să-i vină în ajutor. Căci chemarea pe care i-o trimitea era o lovitură grea, dar în egală măsură şi o mărturie. O iubea, o iubea, după toate câte se întâmplaseră.

Trăsura înainta repede pe străzile fără de sfârşit, în drumul ei spre cartierul comercial înecat de fum. Apoi sosi la "Auditorium”, şi Jennie fu condusă în camera lui Lester. Wiilson fusese înţelegător. Vorbise puţin şi o lăsase singură cu gândurile ei. În hotelul acesta mare, după ce timp atât de îndelungat dusese o viaţă retrasă, se simţi intimidată.

Intră în odaie şi-l privi pe Lester cu ochii ei mari, cenuşii, plini de simpatie. Stătea sprijinit de două perne, şi părul de pe chipul său masiv, pe vremuri castaniu-închis, era acum uşor albit. O învălui cu o privire plină de curiozitate şi o licărire de dragoste şi înţelegere luci în ochii săi îmbătrâniţi şi înţelepţi, în ciuda luminii lor obosite. Privindu-i faţa palidă, slăbită de suferinţă, simţi cum o străpunge un cuţit în

inimă. Îi luă mâna atârnată peste cuvertură şi i-o strânse. Apoi se aplecă şi-l sărută pe buze.

Îmi pare tare rău, Lester, tare rău. Nu e, totuşi, nimic grav, nu-i aşa? Trebuie să te faci bine, Lester, şi foarte repede!

Îi mângâie uşurel mâna.

Da, Jennie dar mi-e tare rău. Simt că în toată treaba asta ceva nu e în regulă. Mi se pare că n-o să scap. Spune, tu ce ai făcut?

— O, nimic deosebit, dragul meu! E perfect. Dar nu vorbi Kii. În curând o să te simţi foarte bine.

— Crezi?

Clatină din cap, fiindcă el era de altă părere.

— Stai jos, draga mea, continuă el. Nu-mi fac griji din în u i na asta. Vreau să stau din nou de vorbă cu tine. Vreau să te uni aproape.

Surâse şi rămase o clipă cu ochii închişi.

Jennie îşi trase un scaun, pe care-l lipi de patul lui, îşi întoarse faţa spre el şi-i luă mâna. Ochii ei exprimau compasiune, dragoste şi recunoştinţă, simţăminte care se contopeau în inima ei. În acelaşi timp frica o strângea ca într-un cleşte. Părea atât de bolnav!

— Nu ştiu ce se poate întâmpla, continuă el. Letty e în Europa. De câtva timp doream mult să te văd. Locuim la New York, cred că ştii. Te-ai mai îngrăşat, Jennie.

— Da, îmbătrânesc, zâmbi ea.

— Asta nu contează, spuse el, privind-o drept în faţă. Vârsta n-are importanţă. Ne-am îmbarcat toţi pe aceeaşi corabie. Totul ce credem despre viaţă.

Tăcu, cu ochii pironiţi în tavan. O undă de durere ascuţită îi mi minţi de crizele prin care trecuse. N-avea să mai reziste la multe accese ca acela pe care-l îndurase ultima oară.

— Nu puteam să mor, Jennie, fără să te mai văd.

(înţepătura trecuse şi era din nou liber să gândească.) Am dorit întotdeauna să-ţi spun, Jennie, că nu am fost mulţumit de felul în care ne-am despărţit. N-am făcut, până la urmă, ceea ce trebuia să facem. Nu m-am simţit mai fericit. Acum regret. Pentru pacea sufletului meu, aş vrea să n-o fi făcut niciodată.

— Nu vorbi aşa, Lester, spuse ea şovăind, în timp ce cu ochii minţii revedea tot. ce fusese între ei.

Asta era cea mai bună dovadă a afinităţii sufleteşti care existase într-adevăr între ei doi.

— E perfect. Nu contează. Ai fost foarte bun cu mine. N-aş fi fost împăcată dacă ţi-ai fi pierdut averea. Nu se putea. Am fost mult mai mulţumită astfel. A fost greu, dar, dragul meu, uneori totul e greu.

Tăcu.

— Nu, spuse el. N-a fost bine. N-am mers de la început pe calea pe care ar fi trebuit să mergem. Dar n-a fost vina ta. Îmi pare rău. Voiam să-ţi spun asta. Mă bucur că pot să ţi-o spun.

— Nu vorbi aşa, Lester, te rog, insistă ea. E foarte bine. Nu trebuie să regreţi nimic. N-are de ce să-ţi pară rău. Ai fost întotdeauna atât de bun cu mine! Când mă gândesc…

Tăcu; îi venea greu să vorbească. Mila, duioşia o făceau să simtă un nod în gât. Îi strânse mâinile. Îşi amintea de casa pe care o închiriase pentru a-i ei la Cleveland, de generozitatea ce-o arătase faţă de Gerhardt, de toate acele dovezi de dragoste şi bunăvoinţă de pe vremuri.

— Acum, că ţi-am spus, mă simt mult mai uşurat. Ai fost bună, Jennie, că ai venit la mine. Te-am iubit. Te iubesc şi acum. Vreau să-ţi spun asta. Pare bizar, dar tu eşti singura femeie pe care am iubit-o cu adevărat. N-ar fi trebuit să ne despărţim niciodată.

Jennie îl asculta cu răsuflarea tăiată. Asta era ceea ce aşteptase în toţi aceşti ani – această dovadă. Era singurul lucru care putea să îndrepte totul, această mărturisire a unirii lor sufleteşti, dacă nu fizice. Acum putea să trăiască fericită, şi să moară fericită.

— Ah, Lester!… suspină ea şi-i strânse mâna.

El îi răspunse tot cu o strângere de mână. Urmară câteva clipe de tăcere. Apoi Lester vorbi din nou.

— Ce fac cei doi orfani?

— O, sunt drăguţi!

Şi Jennie se porni să-i descrie amănunţit.

Lester asculta şi se simţea bine, căci vocea ei îl calma. Toată fiinţa ei îi era nespus de dragă. Când veni vremea să plece, vru s-o reţină.

— Pleci, Jennie?

— Aş putea să şi rămân, Lester, şopti ea. O să-mi iau o cameră

aici. Pot să-i trimit un bilet doamnei Swenson. Totul va fi în ordine.

— Nu trebuie să faci asta, spuse el, dar Jennie își dădea seama că avea nevoie de ea, că nu voia să rămână singur.

Din clipa aceea până când Lester își dădu sufletul, Jennie nu mai ieşi din hotel.

CAPITOLUL LXII

Sfârşitul veni peste patru zile, timp în care Jennie aproape că nu se dezlipi de lângă patul său. La început infirmiera care-l îngrijea o primi bucuroasă, fiindcă vedea în ea un ajutor şi o tovarăşă, dar medicul se împotrivi. Totuşi, Lester se încăpăţâna.

— Eu mor, şi nimeni altul, spuse el cu o notă de umor sinistru. Şi dacă mor, lăsaţi-mă să mor cum vreau eu.

Watson zâmbi în faţa acestui curaj neabătut. Nu văzuse niciodată ceva asemănător. Soseau mesaje de simpatie, vizitatori care se informau de starea sănătăţii bolnavului, apărură notiţe în ziare. Robert citi informaţia din Inquirer şi se grăbi să plece la Chicago. Imogen sosi împreună cu soţul ei şi fură introduşi imediat în camera lui Lester, după ce Jennie trecuse în camera ei. Lester n-avea de spus prea multe lucruri. Infirmiera le puse în vedere că nu trebuia să i se vorbească mult. După ce plecară, Lester i se adresă lui Jennie:

— Imogen s-a schimbat mult.

Altă remarcă nu făcu.

În după-amiaza când soţul ei muri, doamna Kane se afla în mijlocul Atlanticului la o depărtare de trei zile de New York. Lester meditase la e: cea ce mai putea să facă pentru Jennie, dar nu putu lua nicio hotărâre. Era inutil să-i mai lase alţi bani. Nu avea nevoie de ei. Ste întreba unde-o fi Letty şi cam cât putea să mai treacă până să sosească, când fu cuprins de o criză îngrozitoare. Înainte de a apuca să i se administreze un anestezic care să-i uşureze durerile, Lester muri. Aşa cum se dovedi după aceea, nu răul din intestine îi provocase moartea, ci o leziune a unei artere cerebrale.

Jennie, pe care veghile şi supărările o aduseseră la capătul puterilor, era înnebunită de durere. Îl purtase pe Lester atâta timp în gândurile şi în inima ei, încât acum i se părea că murise o parte din ea însăşi. Îl i iubise cum ştia că n-ar mai fi putut iubi pe nimeni altul, iar el îi a arătase întotdeauna că ţinea la ea, cel puţin într-o anumită măsură. Nu încerca acele simţăminte care izbucnesc prin lacrimi, în ci doar o suferinţă surdă, căci sufletul ei împietrit devenise insensibil la durere. Ce puternic părea Lester intrând acolo în liniştea morţii, Lester al ei! Expresia îi era cea din totdeauna – curajoasă, hotărâtă şi, totuşi,

paşnică. De la doamna Kane parveni un mesaj care anunţa că va sosi miercurea viitoare. Se hotărî ca trupul să fie îmbălsămat, şi Jennie află de la domnul Watson că urma să fie transportat la Cincinnati, unde familia Pace avea un cavou, Sosirea diverşilor membri ai familiei o obligă pe Jennie să se retragă la ea acasă; misiunea îi era încheiată.

Ultimele ceremonii arătară în chip bizar cât de ciudată poate îi viaţa. Se înţeleseră telegrafic cu doamna Kane ca trupul neînsufleţit să fie transportat la locuinţa lui Imogen, iar cortegiul funebru să pornească de acolo. Robert, care sosi în noaptea de după moartea lui Lester, Berry Dodge, soţul lui Imogen, domnul Midgely şi alţi trei cetăţeni de vază fură desemnaţi să poarte pe umeri sicriul. Louise şi soţul ei sosiră de la Buffalo; Amy şi soţul ei, de la Cincinnati. Casa roia de lume, fie că dorise în mod sincer să prezinte condoleanţe, fie că socotise acest lucru util. Deoarece Lester şi familia sa, fără să fie catolici fervenţi ţineau de această credinţă, fu adus un preot catolic şi se făcu slujba după ritualul acestei biserici. Era ciudat să-l vezi pe Lester cum zăcea în salonul acestei case străine pentru el, cu flacăra lugubră a lumânărilor la cap şi la picioare, cu o cruce de argint pe piept, pe care o ţinea între degetele sale pline de ceară. Lester ar fi zâmbit dacă ar fi putut să se vadă, dar familia Kane era prea convenţională, avea convingeri prea adânc înrădăcinate ca să găsească în asta ceva curios. Biserica nu avu, fireşte, nimic de obiectat. Era o familie de oameni distinşi. Ce altceva se putea pretinde?

Miercuri, doamna Kane sosi, copleşită de durere, căci, la fel ca şi Jennie, îl iubise pe Lester din toată inima. În noaptea aceea, când totul se cufundă în tăcere, ieşi din camera ei, şi, aplecându-se peste coşciug, scrută la lumina lumânărilor trăsăturile trupului care-i fusese atât de drag. Lacrimi i se scurgeau pe obraji, căci fusese fericită alături de el. Îi mângâie obrajii şi mâinile reci.

Sărmanul, dragul de tine, şopti ea. Sărman suflet viteaz!

Nimeni nu-i spusese că Lester trimisese după Jennie. Familia Kane nu ştia. Între timp, în casa din South Park Avenue stătea o femeie care îndura singură durerea şi chinurile unei pierderi ireparabile. De-a lungul acestor ani, în ciuda oricăror împrejurări potrivnice, în adâncul sufletului ei nu-şi pierduse niciodată nădejdea că într-un fel sau altul viaţa ar putea să i-l redea pe Lester. Şi venise, într-adevăr, venise în

pragul morţii, după ce plecase din nou. Unde? Unde plecaseră mama ei, şi Gerhardt, şi Vesta? Nu mai credea că ar putea să-l revadă, căci ziarele informau despre faptul că fusese dus la locuinţa doamnei

Midgely şi despre faptul că avea să fie transportat de la Chicago la Cincinnati, unde urma să fie înmormântat. Ultimul serviciu funebru la Chicago avea să aibă loc într-una din somptuoasele biserici catolice din South Side, biserica St. Michael, printre ai cărei enoriaşi se număra familia Midgely.

Pe Jennie această ştire o tulbură profund. Ar fi dorit nespus de mult să fie înmormântat la Chicago, unde s-ar fi putut duce uneori la mormântul lui, dar nu era posibil. Nu era niciodată stăpână pe soarta ei. Alţii dispuneau de ea, şi aşa se întâmplase întotdeauna. Se gândea că prin transportarea corpului neînsufleţit la Cincinnati, Lester îi este răpit pentru totdeauna, ca şi cum distanţa ar fi avut vreo importanţă. În cele din urmă, se hotărî să se înfăşoare într-un văl gros şi să se ducă la biserică, ca să asiste la serviciul funebru. Ziarul anunţă că slujba va avea loc la ora două după-amiază. Apoi, la patru, corpul avea să fie dus la gară şi suit în vagon. Membrii familiei îl vor întovărăşi la Cincinnati. Jennie văzu într-asta o nouă posibilitate: putea să se ducă la gară.

Cu puţin înainte de ora fixată pentru sosirea cortegiului funebru la biserică, la una din intrările laterale apăru o femeie în negru, acoperită cu un văl gros, care se aşeză într-un colţ retras. La început se simţi neliniştită, căci biserica era întunecată şi goală şi se temea ca nu cumva să fi greşit locul şi ora; dar după, zece minute de aşteptare chinuitoare un clopot din turnul bisericii începu să bată solemn. La scurt timp după aceea, apăru un paracliser în sutană neagră şi patrafir alb şi aprinse mănunchiuri de lumânări de o parte şi de alta a altarului. Un zgomot înăbuşit de paşi în galeria corului arătă că slujba urma să fie acompaniată de muzică. Câţiva pierde-vară, atraşi de sunetul clopotelor, câţiva străini hoinari, câteva cunoştinţe şi câţiva cetăţeni care nu fuseseră invitaţi în mod special intrară în biserică şi se aşezară.

Jennie urmărea totul cu ochi miraţi. Nu fusese în viaţa ei într-o biserică catolică. Întunericul, frumuseţea vitraliilor, albeaţa altarului, lumina aurie a lumânărilor o impresionau. Se simţea învăluită de durere, de senzaţia unei pierderi ireparabile, de frumuseţe şi de mister. Această scenă părea să redea însăşi viaţa în ceea ce are ea vag

şi nesigur.

În timp ce clopotele băteau, din sacristie ieşi o procesiune de ministranţi. Cel mai mic, un băieţel cu chip angelic, de vreo unsprezece ani, păşea primul, ridicând cu mâinile sale o minunată cruce de argint. Copiii care veneau, doi câte doi, în urma lui ţineau fiecare în mâini luminări mari, aprinse. Preotul, în sutană neagră şi cu patrafir brodat, întovărăşit de câte un diacon de o parte şi de alta, îi urma. Procesiunea ieşi în pronaosul bisericii şi nu mai fu văzută până când corul începu să psalmodieze o melodie funebră, în care era vorba de sufletul omului ce se cutremură în faţa morţii, rugăciune în limba latină, care imploră făiU şi pace pentru cel dispărut. Apoi, în sunetele acestui cântec, procesiunea reapăru: crucea de argint, lumânările, preotul IUI – niurcat la chip, citind dramatic, în timp ce mergea, o rugăciune pe care-o murmura pentru el însuşi, şi apoi corpul lui I inter, într-un sicriu mare, negru, cu mânere de argint, dus pe Unirii, în pas egal, de cei aleşi să-l poarte. Jennie se zgârci, ca şi Mim nervii i-ar fi fost străbătuţi de un curent electric.

Nu cunoştea pe niciunul dintre aceşti bărbaţi. Nu-l cunoştea în Robert. Nu-l văzuse niciodată pe domnul Midgely. Din lungul şir de persoane marcante care urmau, recunoscu doar rel, pe care Lester i le arătase pe vremuri. O văzu, fireşte, pe în>unuia Kane, căci păşea imediat în urma sicriului, sprijinită de tu! t (i i I unui străin; în spate venea domnul Watson, cu o figură gravă, amabilă. Îşi aruncă grăbit ochii în dreapta şi-n stânga, căci se aştepta, fără îndoială, s-o vadă pe undeva, dar fiindcă nu putu afla, îşi îndreptă privirea gravă drept înainte şi îşi continuă drumul. Jennie era numai ochi, cu inima strânsă de durere. Simţea că participă nespus de mult la acest ritual solemn şi, totuşi, o distanţă nemărginită o despărţea de cele ce petreceau. Procesiunea ajunse lângă altar, şi sicriul fu pus jos. IIN linţoliu alb, purtând pe el simbolul durerii, o cruce neagră, fu aşternut deasupra, iar de o parte şi de alta, fură aşezate lumânările cele mari. Apoi se psalmodiară invocaţii şi corul dădu răspunsul, sicriul fu stropit cu agheasmă, se aprinse tămâie şi să i uli-lniţă, iar publicul din biserică murmură răspunsurile la Tatăl nostru şi la invocaţia către Sfânta Fecioară. Jennie era impresionată la culme şi uluită, dar niciun fel de măreţie n-o putea face să uite durerea ascuţită a morţii, conştiinţa unei

pierderi ireparabile. Lumânările, tămâia, rugăciunile îi păreau frumoase. Trezeau la viaţă coarda melancoliei, care-i era adânc împlântată în suflet, şi o răscolea până-n străfundul fiinţei cu Vibraţiile ei. Semăna cu o casă din care străbat cânturi funebre şi prezenţa morţii. Plângea, plângea întruna. Şi ceea ce îi părea Curios, îşi dădu seama că doamna Kane plângea şi ea, scuturată de suspine.

Când totul luă sfârşit, trăsurile. se apropiară şi trupul fu transportat la gară. Invitaţii şi străinii plecară cu toţii şi, în cele din urmă, când în biserică domni din nou tăcerea, se sculă şi ea. Se ducea la gară, cu speranţa să vadă cum corpul avea să fie băgat în vagon. Vor trebui să-l aducă pe rampă, aşa cum făcuseră şi cu Vesta. Luă tramvaiul şi la scurt timp după aceea intra în sala de aşteptare a gării. Zăbovi mai întâi pe peron, unde un grilaj înalt despărţea pasagerii de liniile ferate, apoi în sala de aşteptare, în nădejdea că va vedea cum aveau să se desfăşoare lucrurile. În cele din urmă, observă grupul rudelor apropiate care aşteptau sosirea trenului – doamna Kane, Robert, doamna Midgely, Louise, Amy, Imogen şi ceilalţi. Reuşi de fapt să-i identifice pe cei mai mulţi, deşi nu era vorba de oameni pe care-i cunoscuse, ci se baza numai pe instinct şi intuiţie.

În toiul emoţiilor nimeni nu-şi amintise că eră ajunul sărbătorii de Thanksgiving. Gara imensă vuia de freamătul unei aşteptări înfrigurate, acea curioasă efervescenţă a imaginaţiei stârnită de gândul bucuriilor ce se apropiau. Oamenii plecau în vacanţă. La intrările gării se vedeau trăsuri. Crainicii anunţau cu voci de stentori destinaţia fiecărui tren a cărui oră de plecare se apropia. Cu o durere cumplită, Jennie auzi anunţându-se răspicat, şi totodată melodios un traseu pe care ea şi Lester călătoriseră odată: „Detroit, Toledo, Cleveland, Buffalo, New York”. Erau anunţate trenuri pentru „Ford Wayne, Columbus, Pittsburg, Philadelphia şi localităţile din Est”, apoi, în sfârşit, pentru: „Indianapolis, Louiseville, Columbus, Cincinnati şi localităţile din Sud”. Sunase ora fatală.

De câteva ori, Jennie îşi croise drum prin mulţime şi se dusese la peronul aflat între sala de aşteptare şi liniile de cale ferată, să vadă dacă printre gratiile de fier care o despărţeau de iubitul ei n-ar putea să arunce o ultimă privire asupra coşciugului sau asupra lăzii mari de lemn în care fusese pus până să fie urcat în tren. Acum îl vedea sosind.

Un hamal împingea o ladă spre locul unde avea să oprească vagonul de bagaje. În ladă era Lester, ultima umbră a substanţei sale pământeşti, închisă cu onoruri în lemn, argint şi pânză. Hamalul habar n-avea ce pierdere dureroasă însemna greutatea la care împingea el. Nu putea să-şi dea seama cum, în clipa aceasta, averea şi rangul însemnau pentru ea un imens şir de gratii, un zid care o despărţea pentru vecie de iubirea ei. Nu fusese oare întotdeauna aşa? Oare viaţa ei nu semăna cu un mozaic, alcătuit din împrejurări dictate şi influenţate de ceea ce vedea acum – bogăţia şi puterea – care o găsiseră nepotrivită? Era clar că-i fusese scris să se supună, nu să stăruie în urmărirea unor anumite scopuri. Din copilărie această panoplie a puterii fusese plimbată prin faţa ei într-un trufaş cortegiu. Ce altceva putea să facă astăzi decât să privească în gol în urma ei, în timp ce procesiunea trecea în marşu-i triumfal? Lester făcuse parte din acest cortegiu. Pe el îl respectaseră. Despre ea nu ştiau nimic. Privi printre zăbrele şi auzi din nou cum se anunţa:

Indianapolis, Louiseville, Columbus, Cincinnati şi localităţile din sud". Un tren lung, roşu, scăldat în lumini, alcătuit din vagoane de bagaje, vagoane de pasageri, un vagon-restaurant, cu feţe de masă albe şi tacâmuri de argint, şi o jumătate de duzină de confortabile vagoane „Pullman", intră în staţie şi se opri. O locomotivă mare, neagră, care scuipa aburi şi scântei, ducea pe umerii ei siguri toată această greutate. În timp ce vagonul de bagaje se apropia de lada care aştepta pe rampa de încărcare, un impiegat îmbrăcat într-o uniformă albastră îşi scoase capul afară şi strigă spre cineva din vagon:

- Hai, Jack! Dă-ne o mână de ajutor. Avem un mort aici, afară.

Jennie nu-l auzea.

Tot ce putea să vadă era lada aceea mare care avea să dispară atât de curând. Singurul lucru care mai ajungea până la înţelegerea ei era faptul că trenul acesta o să pornească îndată şi apoi totul se va sfârşi. Porţile se deschiseră, pasagerii se scurgeau spre tren. Robert, şi Amy, şi Louise, şi Midgely... toţi se îndreptau spre vagoanele „Pullman" de la capătul trenului. Îşi luaseră rămas bun de la prieteni, nu mai era nevoie să repete gestul. Trei oameni dădură o mână de ajutor ca lada aceea mare, din lemn, să fie urcată în vagon. Jennie o văzu cum dispărea şi simţi o durere ascuţită în inimă. Mai multe cufere luară

acelaşi drum şi apoi uşile vagonului de bagaje fură închise pe jumătate, dar nu înainte de-a se auzi clopotul locomotivei care dădea semnalul de plecare. De la un capăt la altul răsuna insistent strigătul de „urcaţi în vagoane”; şi încet, locomotiva imensă se puse în mişcare; clopotul suna, cazanul de aburi şuiera, iar pe coş zvâcni în văzduh o enormă jerbă de fum negru, care se lăsă apoi asupra vagoanelor, ca un giulgiu. Conştient de încărcătura masivă pe care locomotiva o avea în spate, fochistul deschise uşa unui cuptor încins, ca să-i azvârle cărbuni. Lumina flăcărilor străluci ca un ochi de aur.

Jennie stătea împietrită, privind ţintă la minunea acestui tablou, cu faţa albă, cu ochii larg deschişi, cu mâinile încleştate într-un gest inconştient, dar obsedată de un singur gând: îl duceau pe Lester. Deasupra, un cer plumburiu de noiembrie, aproape negru. Privi întruna, până când ultima rază de lumină a limbii roşii de la vagonul de dormit se pierdu în vălmăşagul de fum şi negură ce plutea deasupra întinsului gării.

Da, se auzi vocea unui trecător, plină de încântare la gândul bucuriilor ce se apropiau. O să fie grozav! O ţii minte pe Annie? Vine şi unchiul Jim, şi tanti Ella.

Jennie nu auzea nimic din ce spunea străinul şi nimic din toate vorbele şi agitaţia din jurul ei. În faţa ochilor i se aşternea priveliştea unor ani de singurătate, şi-asupra acestei întinderi pustii îşi aţintea privirea. Ce avea să facă ea de acum încolo, era atât de bătrână. Trebuia să crească cei doi copii orfani. După un timp se vor căsători şi vor pleca. Şi-apoi? Zile şi iar zile nesfârşite. Şi apoi?